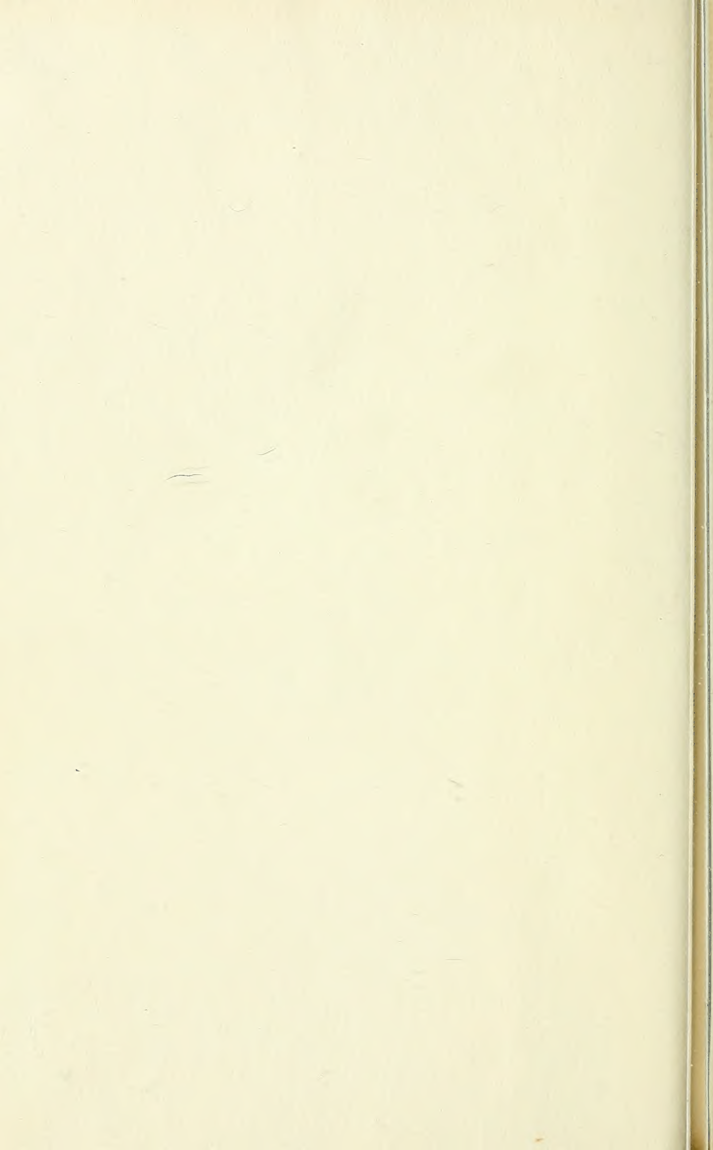
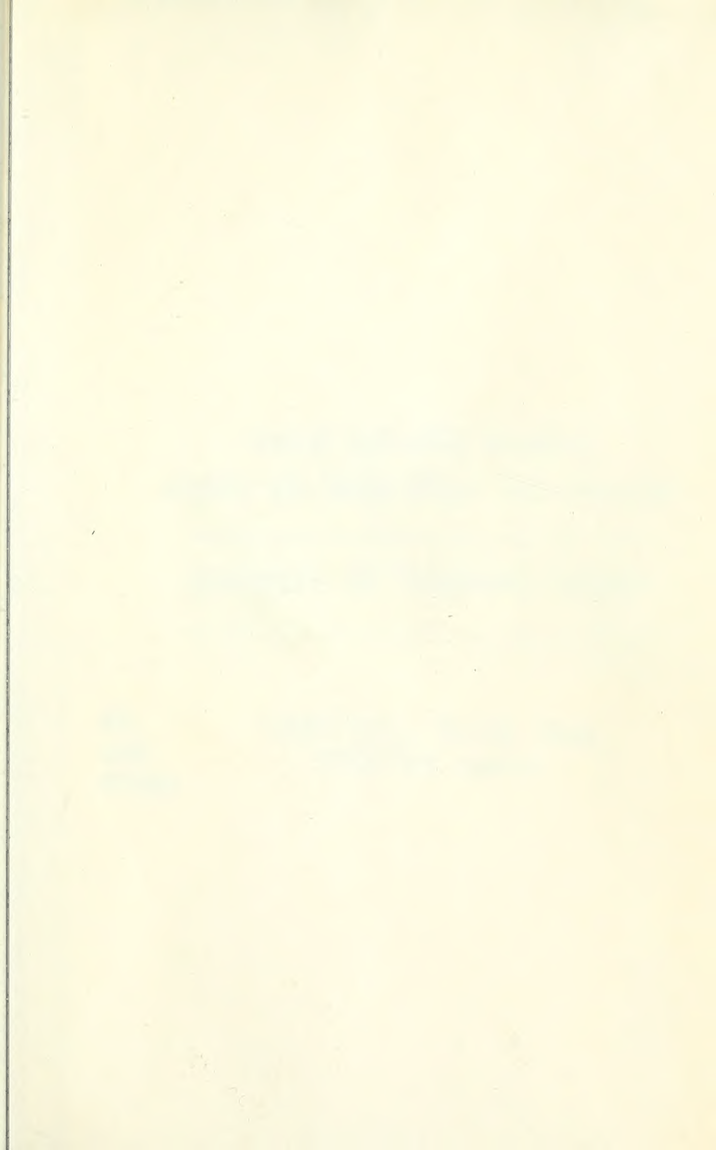
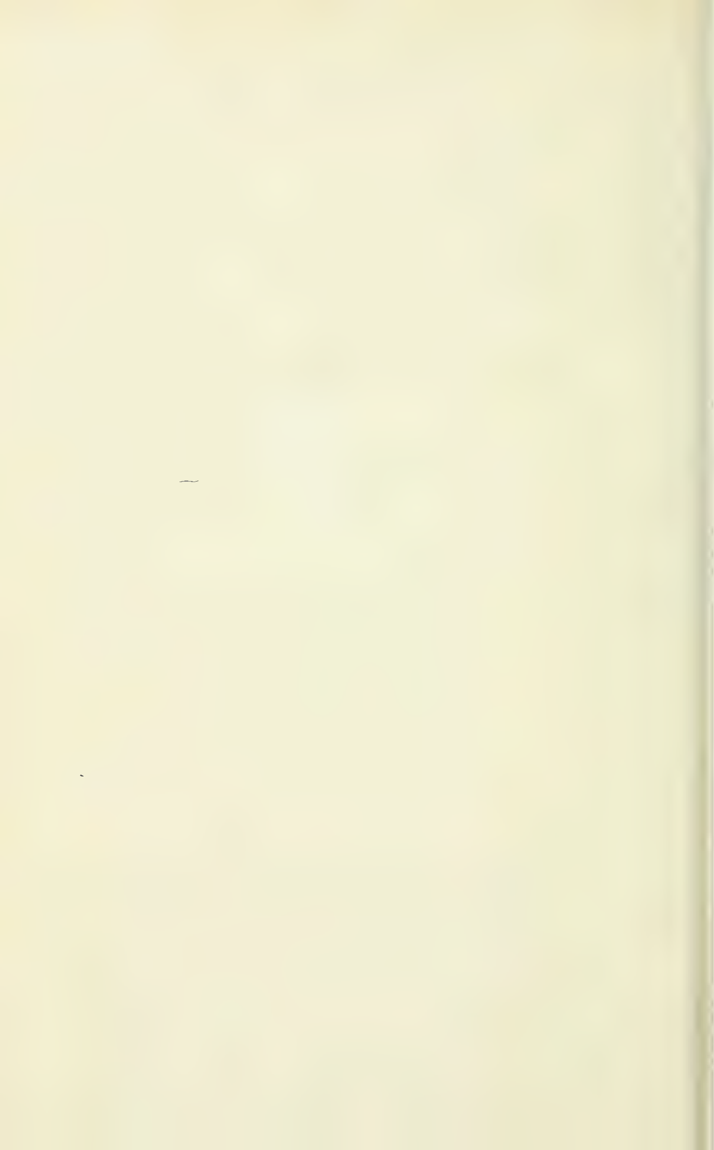
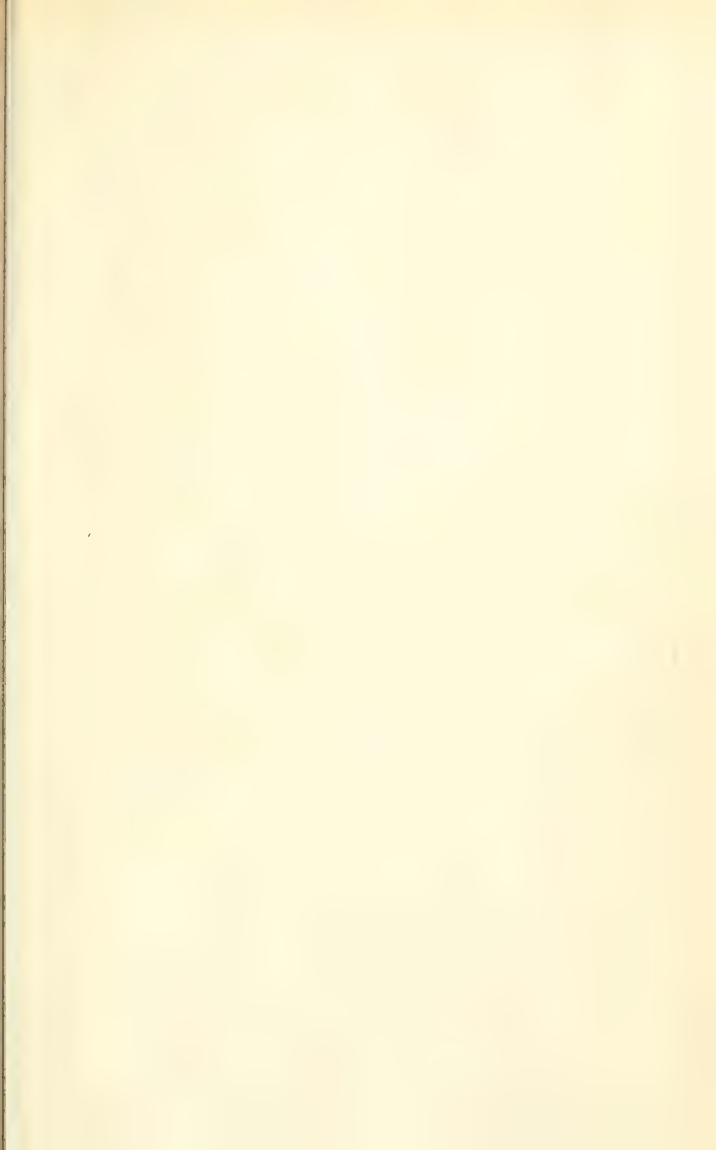

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 30 15 02 007 1

عشاقی زاده خالد ضیا

— کوچك کتابلر —

مزاردن سسلر

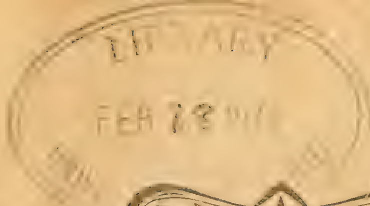
طابع وناشری : کتابجی لئون

درسعادت : پوسته‌خانه جاده‌سنده

نومرو ۷۳ و ۷۵

مطبعهٔ ژیرار - کته‌نون - باب عالی جوارنده نفوس قلمی
اتصالنده نومرو ۳۲

۱۳۲۷

مزاردن سسلر

بهارك ایلك كونلری امتدادلی، قسوت انكیز
یاغمورلره تصادف ایتمشیدی. سما برقاچ كوندن بری
كثیف بلطی بولوطلرله اورتولمش، ایلك لباس
خضرالرینی كیمكه باشلایان صحرالر لاینقطع دوشن
بارانك ثقلی آلتنده ازلمش ایدی.

اوچ كوندن بری سمایی، صحرایی، دكزی
چیزمك پیش ذكامده آچیلان اوفق بر دائره
افق ایچنده سیر ایلیوردی. حزن، غمه میال اولان
طبعم، انسانی ساكت تنها بر كوشه‌یه حبس
ایتمكی آرزولامشیدی. طیشاری چیقمامغی
ترجیح ایتمشیدم.

بر ساعت كلدی كه اوطه‌مك جاملرینی بر آهنك

مطر دایله قامچیلامقده اولان یاغمورلر سکوت ایتدی رشاشهٔ قطراته بدل اطرافی بر سکون عمیق قاپلادی سمانك بر کوشه‌سی یرتیلدی، شمسدن خفیف بر سیالهٔ ضیا آقدی طبیعتك ذرات سرشکی آراسنده کونشك خنده‌لری اوچوشدی، بولوطلر ذوبانه باشلامش بلور پارچه‌لری کبی قیریلوب چوزولدی، سما مظلم ستره‌سندن چیقدی رنك لاجوردیسی پارلادی .

مدید بر عدم اشتغال، اوزون بر تنهالق سمای افکارمه بر پردهٔ غم افزا چکمش ایدی .

قابمده ناقابل مقاومت بر آرزو حاصل اولدی طیشاری‌یه چیقمق ایسته‌دم .

براز صکره صحراده بولونیوردم .

کوکل، حزنلرینی طبیعتك مناظر حزینه‌سی ایچنده کزدیرمکی آرزو ایتمش ایدی. ایصلاق اوتاری چیکنه‌یه‌رك، آیاقلریمی چمنلر ایچنده سورو-

کلیه‌رك ایلرله‌مکدن بریوك برحظ طویه‌یوردم .

اطراف ساکت ایدی. یالکز آیاقلرمك ثقلتی التنده چقنار آراسنده بریکمش صولرك انبساطندن، هنوز طیشاری‌یه چیقمغه جسارت ایده‌میه‌رك اغاچلرك دالاری ایچنده اوچوشان قوشلرك قنادلرندن یوکسك بردالدن دوشن برقطره ایله حرکتسز- لکلری محتمل اولان یاپراقلردن وقت وقت برقاچ صدا سکوتی اخلال ایدیپورذی .

طبیعت برفلاکتك ثقلت مدهشه‌سی التندن قورتولان برقلب کبی. محترزانه سکوت ایدیپوردی.

بن دائما ایلرله‌یوردم فکرم برنقطه‌یی هدف مقصد اتخاذ ایتمش ایدی . بیلمم نیچون؟ کوکل مزاره کیتمك ایسته‌یوردی .

مزارستانك پارمقلقلی اوکنده توقف ایتدم،
بر مدت غیر متحرك بو اولولر اقامتکاهنی سیره طالدم؛
اوراسنی اوقدر غم آکین، اوقدر دهشت اور
بولدم که ایچری کیرمکه جسارت ایده مدم .
وجودلرینی بر کفن پارچه سنه صاره رق طوپراقلرك
اعماق مظلمه سنه آتان بو اولولر ایچنده حیاتی
طولاشدیرمقدن اورکدم؛ لکن بر حشیت اوقدر
طاتلی، اوقدر جاذب ایدی که تحمل ایده مدم،
تیتره یه رك قاپویی ایتدم . حرکته آلیشمامش
اولان بو بیوك قاپو بطی بر صورتله غجیردایه رق
دوندی بکا یول ویردی . ایچری کیردم بر ایکی
آدیم آتدقدن صکره سکوت مزار ایچنده بر کورولتی
ایشتدم؛ باشمی چویره رك باقدم، مزارستانك
قاپوسی قاپانمش ایدی .

بو کورولتی بنده، بر حیاتك صوك ضربه
ساعتی قدر قورقونج بر تأثیر حاصل ایتدی .

واسع بر مزارستان ! عميق بر سكون !
نتيجهٔ هيچىٔ حياتك مدهش بر جلوه‌كاهى !
قبرلرك آراسندن بر كولكه كبى كچمكه باشلادم
اياقلرم سكوت امواتى اخلال ايتمك ايسته‌ميورمش
كبى محترزانه سوروننه‌رك بنى ايلرويه سوق ايديوردى
مزارلر كوزلرمك اوكندن برر برر كذار
ايديوردى .

بوراده ، حيادن اوقدر اوزاق ايدم‌كه
حياتمدن شبهه ايديوردم .

طالغين ، فقط فكرم بوش اولديغى حالده
ايلرله‌يوردم؛ بردن بره مخوف بر صدا سامعه‌مى
پارچه‌لادى، اوركدم ، باشمى قالديره‌رق باقدم:
بو بر بايقوش ايدى .

بولونديغم يرده توقف ايتدم، بوراده بندن
بشقه بر ذى‌حياتك وجودى بنى متسلى ايتدى
جسارت ايتسه‌يدم لاقيردى سويليه‌جكدم. لكن

او اوزون سرولر، او غیر متحرك طاشلر، او پریشان مزارلر بنی تیتره‌تیوردی .

بن نه‌ایچون بوراده بولونیوردم؟ نه ایچون بورایه کلمش ایدم ؟

بیلمه‌یوردم. قلبمده اوقدر بربویوك حشیت وار ایدی‌که دوشونمکه مساعده ایتمه‌یوردی .

قاچمق طیشاری‌یه چیقمق ایسته‌دم، باشمی چویردم قاپویی کوره‌مدم. آغاجلردن، مزارلردن متشکل بردائره تنهائی ایچنده محبوس ایدم .

بر آدیم آتمغه جسارت ایده‌مه‌دم، شمدی بومزارلر بنی قورقوتمغه باشلامشیدی . ظن ایدیور ایدم‌که بو قبرلر آچیله‌جق ، اتلری صویولمش ، کمیکدن قوللر اوزانه‌رق بنی طوته‌جقلر... شاشقین‌شاشقین، اطرافمه باقدم: اوکمده مزار، یانمده مزار، مزار، مزار، دائما مزار!...

ازیلمش کبی ییقلدم، برقبرك اوزرینه دوشدم،

کوزم بر قبرك طاشنه تصادف ایتدی ، شو عباره‌یی اوقودم « زائر ! سن هیچسك !.. »

بو سوز نه‌دیمك ایسته‌یوردی ؟ رسامه تأدیب کبی نظرمه چارپان بو عباره نه ایدی ؟ بو بر اولونك برذی‌حیاتك یوزینه فرلاتدیغی بر تحقیر دمی عبارت ایدی ؟

« سن هیچسك !.. » بشقه بر موقعده ، بشقه بر حالده بو سوز بلکه تأثیرسز قالیردی . لکن بو اثناده ، بوراده ، بو حقیقت عمروقی تهزیز ایتدی ، کنایه‌ی آثاری چوروموش ، طمرلری چوزولمش بر ییغین کمیك حالنده کوردم ، دوداقلرمی بو موحش نتیجه اجی بر تبسم ایله تقلیص ایتدی .

صوك بر غیرت ، قوتلی بر قرار ایله الیمی مزاره طایایه‌رق قالقمق اوزره ایدمکه تیز ، مستهزی ، مدهش بر قهقهه ایشیتدم ، طاشلره آغاجلر نظرمده سرعتله دوندی ، اعصابم

چوزولدی ، بی مجال قبرك اوزرینه ییقلدم.

اعمق مزاردن خارق الطبیعه ، مخوف بر سس ایشیتدم ...

بو سس دییور ایدی که :

اوت ، سن هیچسك ، مجرد هیچسك .

بوسنك غموز حیاتك طوقنسه کرکدر ، لکن حقیقت ثقلت دهشتی آلتنده خیالاتكی ازمکده در . او حقیقتك صداسی قولاقلریکه بو مخوف کلمه یی دائما تکرار ایدییور .

« هیچ ! . . . هیچ ! . . . »

بو سس مزاردن کلیوردی . اجی، وحشی ایدی . تیتره‌یوردم ، سرخـوش کبی ایدم . حرکتسز قالدم. اوفق بر توقفدن صکره بوغوق، مشوش بر صورتده دوام ایتدی :

اطرافکه نظر دقتله باق! محاطی اولدیغك عظمت خلقت، لایتناهیء کائنات ایچنده سن نه‌سك!

ای فضانك مظلم بر کوشه‌سنده یووارلانان شو چامور پارچه‌سنك سفیل، عاجز مخلوقی ! سن کندیکی بر یابراغك اوجندن طاملایان بر قطره شبنم ایچنده‌کی مخلوقدن دهـا دها بیوك، دها مقتدرمی بولیورسك ؟ . .

سن بوکون کندیکی حیات ایله مالی کمیکلر دن، اتلردن متشکل کوریورسك؛ مغرورسك. برکون کله‌جك که او کمیکلر اتلری طاشیمقدن ، طمرلریکی طولدیران اوقان وجودیکی تشـکیل ایدن انسجه‌یی طویورمقدن اوصانه‌جق، یواش یواش چورویه‌جك . .

بر ساعت كله‌جككه شمدى حيات ايله چار پان او قلب سكوت ايده‌جك .

اوزمان سن نه اوله‌جقسك، بيليرميسك ؟ چوروموش بيتمش بر قالب ! . .

بوكون سينه كك آلتنده مغرورانه ديكله‌ . ديكك قلبكك ايلك ضربه‌سندن صوڭ ضربه‌سنه قدر بتون ضرباتى؛ فضانك كوچك بر نقطه‌سنى تشكيل ايدن ارضك ، اوسنك حاكميتيله افتخار ايتديككك كردنك ساعت حياتنه نسبةً نه‌دن بيليرميسك ؟

هيچ ! . .

حياتك معماى يكانه‌سى يالكز بو كلمه‌نك ايچنده محتويدر . .

ماضى‌يه ارجاع فكر ايت، خاطراتكى زمانك درينلكلرينه سوق ايله، تاريخ حيات ارضك ايلك دقيقه‌سنى دوشون، سلسلهٔ غير متناهيهٔ اعصار ايچنده نه بوله‌جقسك ؟

سمایی بر اولك ظلماتی استیلا ایتمش، طبیعت
بر بلوط ایچنده قالمش ایدی .

خفیفجه مزارك طاشنه اتكا ایتمش، كوزلرم
سوزولمش، جسمم اویوشمش اولدیغی حالده
دیكله یوردم .

شمدی سس [illegible] قوی بر طور آلمش ایدی
دیدی كه :

خیالكزده سزه آچه بیله جكی كوشهٔ سما
ایچنده بر سرعت خارق العاده ایله یووارلانان بخار
آتشیندن متشكل بر كرهٔ جوالی كوریور میسك؟
او، كونشك سینهٔ آتشفشانندن قوپمش ،
یاخود بر سیارهنك ناقابل تعداد انقاضندن تبخر
ایتمش عظیم ، مهیب بر كتلهٔ بخاردر .

غلولهٔ آتشلر ایچنده سرعتله دونیور
اجرام سماویهیی یكدیكرینه ربط و تقیید ایدهرك
مركزلری اطرافنده پروانه كبی دور ایتدیرن
قانون جاذبهیه تبعیةً بر خط تعقیب ایدیور؛ شمسك

اطرافنده ، حزترس عنول بر بعنده ، اسیر مسخوری کبی دونیور لاینقطع دزنیور .

بوکتلهٔ بخاری طانیورمیسك ؟

او، بوکون اوزرنده یشادیغك ارضك حال طفولیتیدر .

کندی کوچکلکی تقدیر ایده بیلدیککك زمانلرده عظمتنه قارشو تیتره دیککك بو ارضی حال بخاریسنده شمدیکی حجمك یوزبیکلرجه مثلی ایدی. کونش بوعظیم کره‌یی بربازیچهٔ هیچ‌ا هیچ کبی اطرافنده دور ایتدیره‌رك ابعاد غیر محدوده اوزرنده سوروکله‌دی .

زمان ، او بخار علو ناکی یواش یواش بر مایع آتشین حالنه کتیردی .

بوزمان نقدر امتداد ایتدی ؟ اونی ذهنك اصلا احاطه ایده‌میه‌جك .

ینه تصور ایده‌میه‌جکك برزمان ظرفنده بو کرهٔ مایع خمیر حالنه‌کلدی، خفیف برقشر باغلادی،

اوزمان قشرك آلتنده قالان آتشین بخارلر ، مایعلر ، تموزلرندن دمیر قفسلرینی پارچه‌لایان آرسلانلر كبی ، قشری یرتدیلر ؛ آتشله برودت آراسنده شدید بر محاربه باشلادی .

صولت مذابه‌دن متشكل بر دكزك اوزرنده ییلدیریملرله مملو بلوطلری آتشین فواره‌لرك یرتدیغنی كوریورمیسك ؟

ارض سمالره آتشلر پوسكوریور ، سمالر ده لری ییلدیریملره قامچیلایور ، آتش آتشله پنجه‌لشیور . آتشدن سیللر آقیور ، آتشدن یاغمورلر یاغیور ، آتشدن چاغلایانلر دوشیور .

بو هرج ومرج ایچنده قانون طبیعت آتشلره حكم ایدیور بطی بر تدرجله ارض تبرد ایدیور مسافرلرینه مسكن حاضرله‌یور .

عناصرك آراسنده بو حرب نه‌قدر امتداد ایتدی ، بیلیرمیسك ؟

تفکره وقت براقیق ایستەمیورمش کبی مزار-
دن سس جزئی برتوقفدن صکره دوام ایتدی.
کرهٔ ارضی بیکلرجه عصرلر امتداد ایدن
بو محاربەدن چیقدیغی زمان سینەسی آلدیغی
جریحەلرله اویولمش ، ضربەلرله شیشمش ،
اوچوروملر ، دکزلر ، طاغلر ، قیالرله تجهز
ایتمش ایدی .

هرذرەیه بر حیات ویرن خالق ، ارضك
بدایت خلقتنده ، سینەسنه بر مایهٔ حیات حبس
ایتمش ایدی. اوحیات جلوه‌کر اولدیغی زمانلره
منسوب اولدیغی ادوار ارضیەیه کوره تشکلی
تدریجاً مترقی برصورتده کوروندی .

هنوز کره برقشر خمیری ایله اورتولمش ایدی که
بسیط نباتلر وجوده کلمش ، قوهٔ حیاتیه عرض
وجود ایتمش ایدی .

ارضك او زمان چوکاب آمیزدکزلرنده ؛ بطی ،
قورطنەلرله محمول هوالرنده حیوانلر یشایوردی .

فقط بو صورتله کیره بیلمك ایچون نه قدر عصرلر صرف ایتدی بیلیرمیسك ؟

متفننلر کره نك ۲۰۰۰ دن ۲۰۰ درجهٔ حرارته تنزل ایتمك ایچون یوز بیکلرجه عصرلره محتاج اولمش اولدیغنی تخمین ایدییورلر . بو یوز بیکلرجه عصرك قاچ جمعیت حیوانیه‌یی محوه کافی اولدیغنی فکرك احاطه ایدییورمی ؟

ارضك مشیمهٔ شمسدن دوشدیکی زماندن بری یوز بیکلرجه یوز بیك عصر جریان ایتمش. بو عمان اعصار ایچنده جمعیت بشریه‌نك اون بش یکرمی بیك سنه‌لك تاریخ عمومیسی کوچوك بر موجه مثابه‌سنده قالیور . هنوز هنکام شبابنده بولنان ارضك دور حاضرینه یوز بیك سنه‌لك بر عمر ویرلسه تاریخ بشر ربعنی اشغال ایده‌میور. تدقیقات فنیه‌کوره شودور رابعه تقدم ایدن دور ثالثه درت یوز آلتمش بیك سنه ، دور ثانی‌یه یکرمی اوچ بیك عصر، دور اوله آلتمش بیك

عصرلق برعمر تخمین ایدییور. بودورلره متقدم
اولوب ارضك حال وشیمیسی دیمك اولان دور
قدیم، که حیاتك تمضو بسیطی هنگامی ایدی،
یوز اون بیك عصرلق برعمر سورمشدر.

ای جمعیت بشریه نك جزؤ لایتجزاسی! ای
عظمت حیات ارضك آلتمش سنه لك مسافری!
آیاقلریکك آلتنده چکنه دیکك بو ارضك
ایکی یوز بیك عصردن بری هر ذره سندن بر
حیات فیشقیردیغنی حس ایدییورمیسك؟

سلسلهٔ اعصار ایچنده اجزای ارض بر
انقلاب دائمی ایله تنوع ایدییور.

دور متقدم نباتات بسیطه یه؛ حیوانات قشریه یه
ناعمه یه، ومخلوقات معدومة الفقراته آماجگاه حیات
اولمش ایدی. هر ذره ده حکمفرمای عظمت اولان
قانون الهی مخلوقاتی برترقیٔ تدرجی ایله کماله سوق
ایدییور. تولدندن بری سینه سنده یشاتدیغی
مخلوقاتك اکملی اولمق اوزره بوکون انسانلری

پرور شباب ایدن ارض ادوار مختلفهٔ حیاتنده
جماددن باشلایوب انسانده انتهی بولان سلسلهٔ
مرتبطهٔ مخلوقاته جلوه‌گاه تصنی اولدی .

منشور خیالاتك آراسندن بطی آیاقلریله
اونلری چیکنه‌یه‌رك ایلرله‌ین حیوانات جسیمه‌یی
عظیم قنادلریله طبقات هوائیه‌یی یاره‌رق برسرعت
برقیه ایله کچوب کیدن بو مهیب قوشلری ، بر
جبل متحرك کبی دریالرك اوزرنده یووارلانان
بالقلری کوریورمیسك ؟ اوزمان ارضك حاکمی
اونلر ایدی .

انسانلر وجوده کلدیکی زمان حیوانات
سائره‌یه تفوق طبیعیلرینی حس ایتدیلر ؛ ارضك
حاکمیتنی آلدیلر .

مواد برنقطهٔ ذکائیه‌یه طوغری قطع مراـ
حل ترقی ایدیور ؛ انسان کندیسنی نقطهٔ
منتهای ترقی بولدی ، قلبی غرور ایله شیشدی .

عاجز بشر سنی کیم اقناع ایدیورکه ایکی

یوز عصراول برفردی موجوداولمیان انسانلرك ایکی یوز عصرصکره برنمونه‌سی حیاتده‌قالسون؟

ارضك ایکی یوز بیك عصراق حیات ماضیه‌سی سنك اون سنه‌لك عمرك مشابه‌سنده‌در دها ایلریسی وار. اوالآن کنج، دینج!

سن نه اوله‌جقسك؟

اوت، برکون کله‌جك‌که شوحقیر صورته تمثل ایدن روح سنی ترك ایده‌جك سن چیرکین، مستکره برجسدقاله‌جقسك. اوصولمش دوداقلر اوفرسز کوزلر، اورنکسز چهره غرور حیاتك برنتیجهٔ ضحك آوری اوله‌جق.

سنی ارضه اعاده‌ایده‌جکلر، اوزرنده یشامغه صلاحیتنی غیب‌ایتدیکك بویرك آلتنه‌صوقه‌جقلر بوراسی درین وقرا کلقدر، بوراسی حیاتکده‌سنی اورکوتن‌قوردلرك، حشراتك مأواسیدر؛ بوراسی قربانلرینی یواش‌یواش کمیره‌کمیره چوروتن، محو ایدن‌مزاردر. بوراده طوپراقلرك‌قوهٔ قاضمه‌سی

چیبانلرك دندان بی انصافی سنی نه حاله قویه جقلر بیلیرمیسك ؟

کمیکاری چوزولمش ، چوروش اتلرینه قاریشمش ایکرنج بر وجود !..

طوپراق سنی بوحالده براقیه جق . آسیاب تخریبنه آلدیغی وجودیکی ازه ازه، آندن برقاچ کمیك پارچه سی براقه جق ، بوکمیك پارچه لرینی ده محو ایده جك اوزمان سن نه اوله جقسك ، بیلیر- میسك ؟ بر آووج طوپراق !... خیر سن ، سن بر آووج طوپراق ده اولمیه جقسك . طبیعت سنی الهیه جك . بوکون بوسهٔ محبت ایچون آچیلان دوداقلریکی امیدلریکی یاقلامق ایچون اوکه طوغری اوزانان دست حرصکی ، امال خودکامی ایله چارپان بوقلبکی ، بوتون بووجودکی حیاتی یوغوره یوغوره بر آووج طوپراق حالنه قویمقله قناعت ایتمیه جك . سنی برآلت غیر متحسسه کبی ادارهٔ کیفیه سنده قوللانه جق . سندن نباتلره ،

حیوانلره، هوالره، صولره ذرات توزیع ایده‌جك، ایشته اوزمان سن، سن دکلسك !

اوزمان امیدلر، آرزولر، کدرلر، اضطرابلر بیتمشدر. آلتمش سنه‌لك حیاتکی طولدیران وقایع بر رؤیاده . اقیلان خیاللر قبیلندن او چمشدر. اوزمان بو ارض اوزرنده سندن هیچ برشی قالامشدر. او سکا ویردیکی شیلری تکرار آلمشدر سن اوکا تماماً بیکانه، اونك ایچون کلیاً مجهولسك .

سن وجود که مغرورسك؛ او وجود بر آینه‌نك اوزرینه عکس ایدن صورتدن عبارتدر آینه او صورتك جلوه‌کاه انعکاسیدر. اونی بر ضیا رسم ایتدی، سن هیچسك !

وجودیکی تشکیل ایدن اجرادن هیچ بری سنك مملوکك دکلدر .

تملکه آلت اولان، سنك اجزای متفرقه‌کی مواد ارضیه‌دن طوپلایه‌رق بر نطفه‌صورتنده

مشیمهٔ مادره تودیع ایتدیکی زمان سن بر بیضه‌دن عبارت ایدك. هر ذره‌ده مندمج اولان حیات ذرات متصفیه‌دن متشکل اولان بو بیضه‌ده حرکته باشلادی. والده‌ك قانیله تغذی، نفسیله تنفس ایده‌رك بر دور حدیث کبی اشکال مختلقه‌دن آتلایه‌رق منتهای صور ارضیه اولان شکل طبیعی بشریی احراز ایتدکدن صکره مهد اولکی ترك ایتدك. او زمانه قدر مواد مختلفه ایله وجودکی بسله‌ین قانه سود قائم اولدی. وجودیکی تشکیل ایدن انساجه طوپلادیغی موادی تصفی وتوسعنده استخدام ایده‌رك فعالیت حیاتیه‌سنی تزیید ایتدی. اعضای وجودك اشیا ایله پیدای معارفه ایتدی، بینك وجودیکی صاردیغی خطوط نقلیه ایله‌سنی اشیادن خبردار ایله‌مکه باشلادی.

ترقیات متدرجهٔ وجودك حدکالنه واصل اولدیغی زمان سن بر انسان اولمش ایدك.

فقط سن سندن مرکب دکلسك. وجودیکاك

هر جزئی سکا بیگانه‌در. سن انلری هوالردن، صودن، نباتاتدن، سکا تماس ایدن بتون اشیادن طوپلادك.

الآن سن بر تشکل متمادی ایچنده سك ظن ایتمه که بو کونکی وجودك والده‌كك سودیله پرورشیاب اولان وجوددر. ظن ایتمه که شو دقیقه‌ده سینه‌کده چارپان قلبك اوان طفولیتکده یکی آلنمش بر اویونجاغك ویردیکی سرورله چیرپینان قلبدر. ظن ایتمه که شمدی او زمانك اوچوق رنکی اوزرنده بر خط کدرناك ترسیم ایتدیکی بو دوداقلر ایپك صاچلی بر ببك ایکن پدریکك بوسه‌لرینی طوپلامق اوزره تیتره‌ین فم شیر خواردر.

اونلر چوقدن محو اولدی. وجودك بر انقلاب دائمی ایچنده یشایور. هر ثانیه‌ده بر ذره حیاتدن دوشیور، هر ثانیه‌ده یریکی جزئی تشکل ایدییور. سن مدت حیاتکده تعاقب حیات و ممات ایچنده سك.

سن كندكده طبيعتى عاطل ظن ايديورسك
خطا ايديورسبك .

قلبك هرضربه‌سنده شريانلرقان اردولرى
سوق ايديور ، جكرلرك ايشليور . بوا كسير
حيات لاينقطع تجدد ايديور . انسجه‌لك هر
حجيره‌سى حركت ايدرك يكديكرينه التحاق
ايديور ، برى ديكرينه قائم اوليور ، بواوته‌كنى
محو ايديور ، او بونى اثبات ايچون يتيشيور .
حركات انسجه‌يى معاينه ايتسه‌ك كوروسك كه
ايلك دقيقهٔ حياتكدن صوڭ نفسه قدر اعصاب
وعضلاتك ، كيكلرك ، جلدك ، بينك بر تجدد
وانقراض دائمى ايچنده‌در .

سن هر دقيقه ، هر ثانيه اولوب ديرلمكده‌سك .

مع هذا سن هيچ اولمقله برابر برشيسك انسجه‌سنده بر فعاليت حياتيه وار ، هر حجرهٔ وجودكده بر ذكای طبيعی موجود، سنی برقوهٔ متفكره لاينقطع اداره ايدييور . شخصيتكك خارجنده بر اقتدار سنك كنهنه واقف اولمه‌مه‌يغك عملياتی وجوده كتيرييور . سن اونلردن بيخبرسك . حسلرك وار ، سنی وقوعات خارجيه‌يه واقف ايدييورلر . ايشيديورسك ، كورويورسك ، لكن بونلر سنك ايچون برر معمادر. بونلر عندكده مطرقه‌نك بر حركتندن طبقهٔ شبكيه‌نك بر عكسندن عبارت قاليور . ايشيدن كيم ؟ كورن كيم ؟ حس ايدن كيم ؟ واقف اولان كيم ؟ سن اونلردن بيخبرسك .

سنده برشی واركه دها طوغريسی بالذات سن برشيسككه دوشونيورسك ، تحسس ايدييورسك، متلذذ ياخود مضطرب اوليورسك تأثرات مختلفهٔ متماديه ايچنده‌سك، بونلر سنجه

اهتزازات دماغیه‌یه منحصر قالیور : اوحس ،
اوذکا نه‌درکه طویبیور، آکلایور ؟ شخصیتك
نه‌دن عبارتدر؟ سن اونلاردن بیخبرسك .

سن بر شیسك، اوشیئی آکلایه‌میورسك.

سن بر معماسك، اونی حل ایده‌میورسك

سن بر شیسك که سن دکلسك ، سن بر
شخصیته مالکسك که مملوکك دکل ، معدومیت
ایچنده بر موجود ، هیچ ایچنده بر هیسك .

بونی آکلایه‌مازسك، بونی دوشونه‌مزسك

سن اللهك ؛ عظمتنه ، قوتنه . هرذره‌نك
شهادت ایتـدیکی ، هر جزؤ وجودك امریله
یشـادیغی اللهك معمای خلقتی قارشوسـنده
عاجز ، حقیر ، ذلیل بر مخلوقسك .

حکمت غرای خلقت حضورنده سربزمین
تذلل اول ! سجده ایت ، مغرور انسان !

بو صوك خطاب بنی ازمش کبی خفیفجه مزارك اوزرندن یره قایدم، باشم قبرك کنارینه دوشدی . کندیمی محو اولمش، حیاتدن قالمش ظن ایتدم. وجودم تماماً اویوشمش ایدی .

کوزلرم پریشان بر نظرله اطرافی طولاشدی . کیجه ، مزارك سرولرینی، طاشلرینی خفیف خفیف ظلمتلره غرق ایدییوردی .

سماده هنوز ییلدیزلر پارلامغه باشلاماسش، قمر دها طلوع ایتمهمش ایدی .

نرهده بولندیغمی اونوتمش کبی دوشونمکزین مزارستانك لایتناهی کورونن مناظرینه طالدم. سرولر بر عمود ظلام کبی طورمقده، کیجهلره مخصوص مشکوکیت منظرهایله نظرمده یوکسلمکده ایدی. اوتهده برده مزارلرك بیاض باشلری مشوش برحالده کورینیوردی.

بن دوشوب قالقمغهمجالی قالمامش برسرخوش کبی کیجهنك، بولارنی ظلام سدنیله باغلادیغی

بو مزارستانك بر كوشه‌سنده، بو قبرلك پیش مخوفنده
اویوشمش قالدم.

مزاردن یبس مبكدر برطرز آلدی، دیدی كه:
هیهات! زواللی انسانلر! ..

سائمت حیات ارضك بر ثانیه‌سنی اشغال
ایدن حیاتلری نه ایله اسراف ایدیورلر!
اونی كندیلرنه اولان مرتبهٔ علویه‌دن نه قدر
دون شیلره وقف ایدیورلر!

سلسلهٔ اعصار ایچنده وقیه حكمران اولان
آنجق برشی: حرب! خونخوار مخلوق

طبیعت سنك هنوز انكشاف ایتمه‌ین قوهٔ
اختراعیه كه خزائن ثروتی صاقلادیغی زمان
سیه سن وسائط جنایت بولمش ایدك. خلقتك بك
ضعیف یاراتدیغی طیرناقلریكك یرتمادیغی،
دیشلریكك پارچه‌لایه‌مادیغی قایالرله ازدك،
آغاجلرله قیردك!

پوستلرینی آلمق، اتلریله تعیش ایتمك
ایچون حیوانلردن باشلادك. فقط همجنسكدن
نه ایسترردك ؟

سن یاورولرینی ییین جانوارلر کبی وحشی
بر حیوانسك .

قان ! . . قان ! . . سنك ترجمهٔ حیاتکی
یالکز بو اشغال ایدییور. خلقتکدن ایکی یوز عصر
صکره ینه او حالده سك، الآن قان ایچیورسك.

تمدن ! . . ترقی ! . . بونلر سنی طینتکده
کی وحشتدن قورتاره‌مدی . بالعکس ، شیمدی
اونك حکمنی اجرایه هاقو تلی واسطه‌لر بولیورسك

هنوز بر مغاره‌یی ملجاً اتخاذ ایتمك آنجق
دوشونه‌بیله‌جك بر حالده ایدك که قوهٔ اختراعیه‌ك
ایلك محصولی آغاجدن بر سلاح یاپمق، طاشدن بر
بیچاق وجوده کتیرمك اولدی .

اسرار خزائن طبیعیه‌یه واقف اولدقجه اك
زیاده اهمیت ویردیکك بو ایدی . توجه کشف

ایتدك، اوندن اك اول سلاح یاپدك. دمیر بولدك، اونی قن دوكمكده استعمال ایتدك.

بو كون وحشتك اونكله قناعت ایتمه‌یور، اتشلر پوسكوروپور.

كیجه‌نك ظلمتلرینه بوغولان شواورمانك ایچنده یواش یواش ایلرپله‌ین بو آدمی كوریپورمسك؟ بو جمعیت بشریه‌نك ایلك اعضاسندن بریدر. وجودینی هم ستراپدن حیوان پوستلرینك آراسنده بویوك برشی صاقلایور، بو بر طاشدر. مترددانه ایلرله‌یشنه نظراً بر جنایت ایقاع ایتمك ایستیور. بونی اكر تمك ایستر میسك تعقیب ایت! براز اوته‌ده، بر آغاجك دیبنده بشقه بر انسان وار، اویویور. اونی اولدیره‌جك، قوللرینك آراسنده طاشیدیغی او طاشله باشنی ازه‌جك نه ایچون؟

قان! . . .

بوجنت جمعیت بشریه‌یی ادوار تمدننده بر
بلای مسلط کبی تعقیب ایتدی .

برتفنك ایجاد اولندی، دقیقه‌ده یوز انسان
تلف ایدییور. برطوپ اعمال ایدلدی، برلحظه‌ده
برفرقه‌یی یره سرییور .

شو وسیع اراضیده درت ساعت اول
بیکلرجه افراد بشر منتظماً دیزلمشلر، سینی بیلمه
دکاری برشیئه انتظاراً طورمشلر ایدی. اوشی
وقوعه کلدی، بیکلرجه اولو براقدی .

بوقادین دمین والده‌لرك اك بختیاری ایدی،
شیمدی اوغلنه آغلایور .

شو کنج قیز تپه‌نك اوزرنده نشانلیسنك عودتنه
منتظردر، یارین سیاهلر کیه‌جك .

قان !. . . .

اوجمعیت بشریه براحتیاج اولمش ؛ اونی
قالدیرمق، اونسز بوهیئت انسانیتی اداره ایتمك

قابل دكل. مقدمهٔ تاريخ بشردن باشلامش ،
منتهاسنه قدر دوام ايده‌جك .

نه ايچون؟ چونكه بونلر انسان ، بونلره
قان لازم !

خلقت انسانلری وسعت آباد ارضه صالیویر دیکی زمان بوعاجز مخلوق کندیسنی عناصرده طبیعته قارشو مدافعه ایتك؛ فکرینك حس ایتدیکی احتیاجاتی احضار ایچون جماداتی، حیواناتی کندیسنه اسیر ایله‌مك ایسته‌دی.

قایالری پارچه‌لدی، ضفعنه برمأوی بولدی؛ دست اختیاجنی سینهٔ ارضه صوقدی، اورادن چیقاردیغی مواد ایله کندیسنه برچوق آلات احضار ایتدی؛ دره‌لردن، تپه‌لردن تمثال سربستی کبی اوچان حیوانلری اسیر کمند خدمتی ایله‌دی؛ هر کون، هر دقیقه برشی وجوده کتیردی: احتیاج احتیاجی، ایجاد ایجادی تولید ایده‌رك نامحدود مخترعات حصوله کلدی؛ طبیعته غلبه چالمق ایچون بوعاجز انسان بیکلرجه سنه‌دن بری لاینقطع ترقی ایده‌رك بوکون عمانلرك مهیب طالغه‌لرینی آشیور، طبقات هوائیه‌ده اوچیور، کهسارلری پارچه‌لایوب عظمت جبالی کردونهٔ ظفرینه پامال

تحقیر ایدییورہ کرۂ معظمۂ ارضی خطوط رقیقه ایچنده بر عنکبوت کبی صارسش، صدای خفیفی اقطار جهانه عکس ایتدیرییورہ کوچك بر عدسه‌دن لایتناهی کائناتی کوریورہ اسباب طبیعتی مسخور دیدیسی ایتمش، طبیعت یداقتدارنده بر کنج تیزك مجلوب نوازش دل آشوبی اولان ارسلان کبی هر آرزوسنه مساعده هرهوسنه مغلوب کورونیور .

لکن بو مدنیت، یکرمی بیك سنه‌دنبری اعضای غیرمعدودۂ بشریتك بر اساسنی وضع ایتدیکی بوهیکل معلای مدنیت سنی هانکی سفالتدن متجرد، هانکی مزلتدن مصون ایدی؟

قانون طبیعی خلقته تبعیةً بر نقطۂ ترقی فکری یه شتاب ایدییورسك، هر دور حیاتك بر ترقی معنوی کوستریبورہ لکن هیهات! علویتدن او قدر اوزاقسك که خلقتیکدن یکرمی بیك سنه صوکره الآن پارمقلرندن قانلر دوکولیور .

سفالت ! جنایت !

هیئت بشریه‌یی زهرله‌ین بوایکی سرطان
مزمنی محو ایده‌مدك. فکرك لاینقطع تعالی ایدییور،
لاینقطع یوکسلیورسك؛ فقط هنوز بك‌سیغلسك
پیش نظرمدن برچوق الواح فجیعه جریان
ایدییور! بونلر صحیفهٔ حیات بشریه‌دن سیلنمیه‌جکمی؟

هوا صوغوق، کیجه‌نك هوای منجمدی
فنارلرك جاملرینه طونوق بر پرده چكمش، صاری
بر ضیا سوقاغك چامورلری اوزرینه آقیور ،
یولجیلر برر ظل خیالی کبی کچیور، عربه‌لر
اطرافه چرکاب فشان اوله‌رق جاملرینی صیجاق
اوطه‌لره تودیع ایچون اوچیور .

یولجیلر ایچنده اویله‌لرینی فرق ایدییورم‌که
کوزلری مخوف ، بکزلری رنکسز در .
نحیف وجودلرینی پاچاورالر ستر ایده‌میور ،
آیاقلری چامورلر ایچنده سورنیور، برمشی
بیتاب ایله کچیورلر .

صوغوق وار، یاغمور یاغیور، بونلر برطاقم
سرسریلر دزکه یورغوندرلر، مأوالری یوق ؛
اوشویورلر ، البسه‌لری یوق ؛ آچدرلر ،
یه‌جكلری یوق .

بر ویران خانه نك مظلم بر اوطه‌سی. عائلهٔ پدر عمله‌دره بو کون اوه مکدر عودت ایتدی. سکز یاشنده برچوجق، خسته بر والده.

پدر سفره نك باشنده طالغین بر طورله، نه یاپدیغنی بیلمکسزین الندهکی بچاغیله بر پارچه اکمکی کسیور، والده نك کریه‌لرله طولو کوزلری سفره‌نك اوزرینه قاپانه‌رق آغلایان چوجغنی سیر ایدییور، یمك یوق!..

— افندی !

— نه‌وار ؟

— بر آز طورورمیسکز ؟

— نه‌ایسته‌یورسکز ؟

(حزین بر تبسم)

— کوزلر یکه باقه‌یم .

(مغموم بر نظر .)

کنج قیز بو آدمی تعقیب ایدییور، چونکه اکمك لازم !

شوراده مقهور تیغ خصومت اولمش بر بیچاره جان چکیشیور ؛ زندانلرده، بیکلرجه ارباب جنایت جمعیت بشریه‌دن طرد ایدلمش ایکله‌یور ؛ بر اختیار ضعف شیخوختله تتره‌ین النی اوزاتیور ؛ هیئت انسانیه‌نك هرعضونده بریاره، هرجزئنده بر مرض وار .

مدنیت بونلری تداوی ایده‌میور ، مدنیت

سفيللرى، جانيلرى قورتارەميور ، مدنيت بر
قاچ لغتى لسانلردن محو ايدەميور .

مدنيت سزى بخار ايله متحرك عربەلردە
طاشيور ؛ لكن اونلرى، بر قسم انسانلرى
معدن قيولرندە آتش قارشوسندە يشاتمقله تهيه
ايديور، مدنيتك سزى طويورديغى اكمك بر
چوق انسانلرك تريله يورلمشدر .

مدنيت سعادتە فلاكتى منبع، رفاهيتە سفالتى سبب
ايتمش. برپارەنى قاپاتمق ايچون بشقه برپارە آچيور.

مدنيت ، هيهات !.. اوندن بيان شكران
ايدنلر صداى سفالتك يتيشەميەجكى يوكسكلردن
سوز سويلينلردر .

مدنيت، جمعيت بشريەنى محكمەلردن، حبسخا-
نەلردن ، عسكرلردن ، سلاحلردن وخصو-
صيله پارەدن قورتارماليدى .

بالعكس جمعيتك الك بيوك يارەسى اولان پارە

لاینقطع قوتی تزیید، حکم مستبدانه‌سنی اعلا ایدییور .

جمعیتك الك عاجز بر فردی یالکز بر شیئه تحسر ایدییور : پاره !

فلاکتلر ، سعادتلر اونك واسطه‌سیله یاپیلیور، دنیا اونك مرکزنده دونیور. جمعیت اونك ایچون یشایور. بتون حیات یالکز اونکه اجمال ایدیلیور .

بویله‌می اوله‌جقدی ؟

انسانلر مقصد حیاتی تحریف ایتمشلر قیود غیر طبیعیه ایچنه آتیلمشلر؛ بشریت هیئت عمومیه‌سیله سرخوش بر انسان کبی بر نقطهٔ توقف تعیین ایده‌میه‌رك، دونیور.

فقط برکون کله‌جك‌که بو بشریت ظلام اعصار ایچنده نابدید، بو مدنیت بشقه بر ضیای مدنیت اوکنده مظلم قاله‌جق .

زواللی انسان !

سن بو مدنیتی غایهٔ حیات، کندینی اکمل
مخلوقاتی ظن ایدییورسك ؟ سنك بتون مختر-
عات بدیعهٔ فکریهك بر بازیچهٔ هیجاهیچدر. سن
دکل کائناتك ؛ اوزرنده یشادیغك شو نقطهٔ
ارضك بر قدمهٔ ترقیسندن عبارتسك . بوقرن
کفن بر دوش اولدیغی زمان بشقه بر قرن،
انکشاف ایده‌جك، اونی دیکر بری تعقیب ایلیه-
جك ، شو چامور پارچه‌سی حیاتنك صوك
دقیقه‌سنه قدر دائماً مترقی مختلف جمعیاته اماجکاه
حیات اوله‌جق ، بشقه طرزده مدنیتلر بشقه
صورتده ترقیلر کوره‌جك. فقط هیهات ابدیتك
بر سیار موقتی اولا بو ارضده بر کون کله‌جك که
حیاتدن قاله‌جق، ابرهٔ خلقت بر دقیقه‌نك اوزرندن
جریان ایده جك که او زمان بو راده هر شی سکوت
ایده‌جك .

شو صوك کلمه اطرافه بر حکم اعدام کبی

دوشدیکی زمان سماء نورلرله دوناغش. قمر، افق اوزرنده یوکسلمش ایدی .

هنوز شبابنك قوهٔ حیاتیه سیله بوسمای مکوکبده سرعتله جریان ایدن ارض خیالمده بر مزارك مجموعهٔ انقاضی شکلنده ایدی .

مزاردن سس قوتلی برطرز آلدی، سمالردن فنای ارضه مرثیه لر دوکولویورمش کبی شو سوزلری ایشیتدم :

هیهات! ای سیار ذی حیات افلاك! هیهات! او دقیقه، سنك ایچون مطلق الوقوعدر، سن پارچه پارچه اولان بر کریوهٔ بلور کبی قیریله جقسك. سندن قوپوب دوشن خراب پارچه لر ذوبان ایتمش سحاب پاره لر کبی صاچیله جق . بر قسمی بشقه عالملره چارپوب تبخر ایتمك ایچون فضانك اوچورملرینه شتابان اوله جق، برقسمی کذر کاهنده تصادف ابتدیکی برنجم سیارك کیسوی لمه پردازینه اسیربند اولوب کیده جك

هر بر ذره‌ك بشقه بر دنیانك بر جزؤ فردینی تشكیل ایده‌جك، احتمال بر مدت موقته ایچون شمدی اشعهٔ حیاتكله براثر نورانی براقه‌رق جریان ایتدیكك مجرای سماده بر سنك قبرینی قیرلمش پارچه‌سی كبی بقایای خربیتك پریشان بر صورتده یووارلانه‌جق.

لكن سن، سن، ای ارض فنازده! سن اوزمان هیچ اوله‌جقسك! . . . —

سن هیئت مجموعهٔ عوالمك بر نقطهٔ اصغر حقیریسك. فضانك بر كوشه‌سنده جزئی بر اختلال موقت حصوله كتیرن خربیتك سماوانی طولد یران لایعد عوالمی رخنه‌دار ایده‌میه‌جك. انوار حیاتبخشاسنك انتشار ایتدیكی فسحت آبادسماده سندن براثر بوله‌میه‌جق اولان شمس بقیهٔ سیاراتی سوروكله‌یه‌رك بخار آتشیندن مركب كسوهٔ نورانیسی ایچنده صارلمش اولدیغی حالده برمشی نازنینانه ایله سیران سماویسنده دوام

ایده‌جك . دها اوته‌ده بشقه شمسلر ، بشقه جهانلر ، بانجیه‌ر وطیران مجنونانه‌ریله طولدیران كلبكلر كبی فضاده اوچوشه‌جقلر. فقط بونلرك كافه‌سی برانتهایه ، برفنایه محكوم! اونلری عمان بی انتهای افلاكه سرن دست قدیر بر ورضربه موته هدف ایده‌جك. خلاق باقی یدپرخزائن حیاتیدن هرثانیه بشقه عالملر ، بشقه جهانلر نثر ایتدیكی صره‌ده انكشت قدرت مطلقه‌سی دنیالرك ساعات حیاتنی اشارت ایدن ابره‌یی توقیف ایدییور سیالری برسرعت متهورانه ایله قطع ایدن كره‌لره « طور !.. » امرینی ویرییور.

هر ثانیه بریكی دنیانك حیاتی ، مدت موقوته‌سی ختامه ایرمش برعالمك مماتی كورییور.

انجزار كورديكك صحاری سماوات لاینقطع تبدل ایدییور. اسكی دنیالر یكی اویانه‌جق دنیالری تشكیله كیدییور ؛ ممات وحیات سطحیهٔ فضاده آرزوی الهی‌یه تبعیةً متحرك بر صفحهٔ

منعکسه اوزرنده تلاطم ایدن انوار وظلام کبی
لاینقطع تعاقب ایدییور .

خلقتده هرشیء تبدل ایدییور ، هرشیء امواج
انقلاب ایچنده یووارلانیور . بو انقلابکه مدهشده
یالکز بر شیء باقی ، یالکز بر شیء وجود مطلق
ایله موجود !

بتون عوالم اونك پیش قوتنده دوران
ایدییور ، بتون موجودات یالکز اونك امریله
محو واثبات ایدیلیور .

یالکز او موجود ، اوباقی ! بتون بو صور
مختلفهٔ حیات برظل ، برحیات ، برهیچ مطلق !..

مزاردن سس سکوت ایتدی .

شو اوزون تصویر نظرمده فنای کائناتی
تجسیم ایتمش ، یوز بیکلرجه اردولرله صحرای
بی پایان سماواتی طولاشان عوالمی هیچی یه
ایندیرمش ایدی ،

کوزلرم سمایه مرکوز ، فکرم آلدیغی ضربانك

ا لتنده بی‌جس روحم حضورنده دیکیلن هیولای فنا قارشوسنده مبهوت اولدیغی حالده اوهر بری بردنیای وسیع، بر جلوه‌کاه حیات اولان لایعد عوالمك لاجرمدی سما اوزرنده برر نقطهٔ لمعه پرداز کبی پارلادقلرینی سیرایدیوردم. کوزلرم سطیحهٔ فضا اوزرنده غیر قابل تعداد نجومك شعشعه نثار اولدیغنی کوریوردی؛ بر آز دها اوته‌ده، سمانك سحائب متموجه‌سی آراسنده کو-مولمش بشقه دنیالر؛ عالملر مشاهده‌ایدیوردم. خیالم ابعد فضایی قطع ایدییور؛ هر یرده بر حیات، هر یرده بر عالم مشاهده ایدییوردی.

فقط بونلر کوزلرمك اوکنده؛ بادحزانه اوغرامش یاپراقلر کبی، نفخهٔ موته قارشو محور-لرندن قوپوب برهرج ومرج مدهش ایله اوچو-روملره دوکولیور؛ بودنیالری، بومعظم عالملری سمالرده دور ایتدیرن ید قدرت اونلری برر بازیچه کبی عدمت درینلکلرینه یووارلایوردی.

باشمك اوزرنده بر كنبد معلا كبی یوكسلن افلاكی بر خرابه نك انقاضی كبی دوشیور كوریوردم.
بو انهدام عوالم ایچنده یالكز بر شی تعالی ایدیوردی . كائناتی طولدیران تعاقب ممات وحیات ایچنده؛ بتون بو انقلابات ایچنده لاقید غیر متبدل بقای خدا مشهود ایدی .

اطراف یالكز ییلدیزلردن آقان ضیای حزین ایله منور ایدی. سرویلرك ترسیم ایتدیكی طولانی ظلمتلر آراسنده بر برینی قوغالایان ضیا پارچه‌لری كاه مزار طاشلرینه دوشه‌رك بر هیولا كوسترییور، كاه آغاجلرك آراسنه قاچه‌رق بر خیالك كذارینی ظن ایتدیریوردی . لكن آرتق قورقمایور ، بتون بو مناظر مخوفه‌یی لاقیدانه سیر ایدیوردم.
آرتق نظرمده بر مزارك بر بشیكدن فرقی قالمامش ایدی. حیات ایچنده ممات، ممات ایچنده حیات كوریوردم .

بلا اختیار كندی كندیمه باغیرارق دیدم كه:

« حیات ، ممات ؛ بونلر مساویدر . غیر محدود بربقا ایچنده فنانك تحت تأثیریله برتبدل وار، اوقدر !..

سس «اوت، اوقدر !..» دیدی .

کائناتده لاینقطع برتبدل حکم سوریوردی، خلاق باقی دائما خلق ایدییور، موجوداتك بر ذره‌سی غیب اولمایور .

بو نه‌وقت باشلادی؟ نه‌وقت ختام بوله‌جق؟ لایتناهیٔ خلقتی تحدیدایتمك قابل اولسه بونلره جواب ویریله بیلیردی .

وقت! مدت!

انسانلرك توزین فنا ایچون ایجاد ایتدكلری بوكلمه‌لر ابدیت ایچون بی‌معنادر .

ابتداء، انتهاء، موجوداولمایان زمانك مفروض نقطه‌لریدر .

بونلر هپ تبدل ایچنده بولنانلره منسوب معنالردر .»

لايتناهئ ابديت ؛ ابتدا ، انتها ، كوچك، بويوك طانيماز . اونك ايچون هر مساوى، هر شئ معادلدر .

بنم بو سوزلرى احاطه ايده‌ميور . فكرم لايتناهى‌يى استيعاب ايله‌يه‌ميوردى .

براز سكوتدن صكره مزاردن سيس ديدى كه :

الك يقين اولان بر ثابته‌نك بعدينى دوشون. صكره مرصدلريكزك كوره بيلديكى سحائب مضيئه‌يى تصور ايت .

بونلردن سماده بر نقطهٔ مضيئه كبى پارلايان قنطورسه قوتلى بر مرصدله باقيليرسه بونك بر جمعيت عوالمدن مركب اولديغى مشاهده ايديليرر .

ايشته بويولده جمعيت عوالمدن مركب اولان سحائب مضيئه كهكشانى تشكيل ايدييورلر .

سمایی بر عصای مشعشع کبی قطع ایدن بونك
طولی تخمیناً کرهٔ ارضك شمسه اولا بعدندن
یوز بیك کره اون بیك دفعه اوزوندر .

بو طولك مبدئندن چیقان بر خط ضیا
منتهاسنه واصل اوله‌بیلمك ایچون اون بش بیك
سنه‌لك بر زمان صرف ایتمه‌لیدر .

ظن ایتمه‌که اون سکز میلیون کونش یعنی
اوقدر جهانلردن متشکل اولان بوزمرهٔ عوالم
منتهای خلقت اولسون .

خلقت حقیر انسانلرك ایجاد ایتدکلری
رصدلرك عدسه‌سنه انعکاس ایدن پارچه‌دنمی
عبارتدر ؟

دها اوته‌سی‌وار، براوچوروم‌که دیبی یوق،
بر بعدکه منتهاسی یوق، بر کل‌که اطرافی یوق ،
بر مجموعهٔ حیات‌که پایانی یوق، حدودی یوق!.

ایشته ای مزارمك طاشنه طایانان انسان!
سن بو کلك بر جزئیسك .

سكا (هيچ) ديمش ايدم. بولايتناهی موجوداته نسبةً ايدی .

قلبكی طولديران آمال واهيه‌يی در كه لايقه‌سنه ايندیرمك ايچون بو بر حقيقتدر . فقط سنك بو كائناتده بر وضعيتك وار ، بو كائناتك هر جزؤ فردی بروظيفه ايله مكلفدر . اووظيفه سن موجود اولدقجه يعنی الی الابد موجود اوله‌جق .

كوزك قاپانوب‌ده بورؤيای حياتدن اوياندیغك زمان شو وجودی طوپراقلره توديع ايدوب‌ده يكانه نشـان اوله‌رق اوزرينه شويله بر مزار طاشی ديكديكك زمان ، اوت او زمان امين اول‌كه سن يالكز بر پارچه طوپراقدن عبارت قاليه‌جقسك ، بوكون وجوديكك اجزاء فرديه‌سنده‌كی حركت حياتيه‌يی اداره ايدن قوهٔ ذكا ظن ايدرميسك‌كه محواولوب كيتسون؟ اوزمان مأمون ايله نمرود آراسنده نه‌فرق قاليردی ؟

***

بوصوك سوز اوزرینه پیش نگاهمده صرف معنوی بر افق فضا آچیلدی .

ینمده یوکسلدکجه یوکسلن عظمت کائنات لایتناهی خلقتك ایچنده ارضك سفیل بر ذره سندن عبارت اولدیغی قلبمده بر لمعهٔ بداهت کبی پارلادی.

(بن بر شیئم! بن برشی اوله‌جغم!) دییوردم (اوت سن بر شیئسك! برشی اوله‌جقسك!) جوابنی ایشیدییوردم. کندیمی شوهیچی ایچنده برشی بولمقدن متسلی اولیوردم، حسیاتمی لطیف بر ذوق مستانه استیلا ایدییوردی .

اولو : اوت ، دییوردی ، سن کوزلرینی قاپادیغك زمان کورمك ایچون اونلری بر واسطه اتخاذ ایدن نظر بشقه بر عالمه انعطاف ایده‌جك. او عالم سکا تماماً بیکانه ، کاملاً مجهولدر. فقط شمدی سنی محیط اولان ظلمات او زمان او کوزلره روشن اوله‌جق .)

***

بوصره‌ده‌ده نجوم برز برر خنده‌لرینی وجه
سمادن سیلوب چکیلیوردی قمر افق اوزرندن
سوزولوب ایتمش ، غیب اولمش ایدی . یواش
یواش سما ظلمتلردن مرکب قالدی . کندیمی
درین بر قراکلقده بولدم.

کوزلرم براز اوته‌سنی کوره‌میوردی.
بولندیغم یردن خفیفجه قالقدم ، ظلام اردولری
ایچنده یول آچه‌رق کچمك ایچون صاللانه‌رق
ایلرله‌دم.

شیمدی یواش یواش موجودات محاطی
اولدیغی ظلمتلردن چیقیور ، اطرافی خفیف
بر آیدینلق استیلا ایدییوردی.

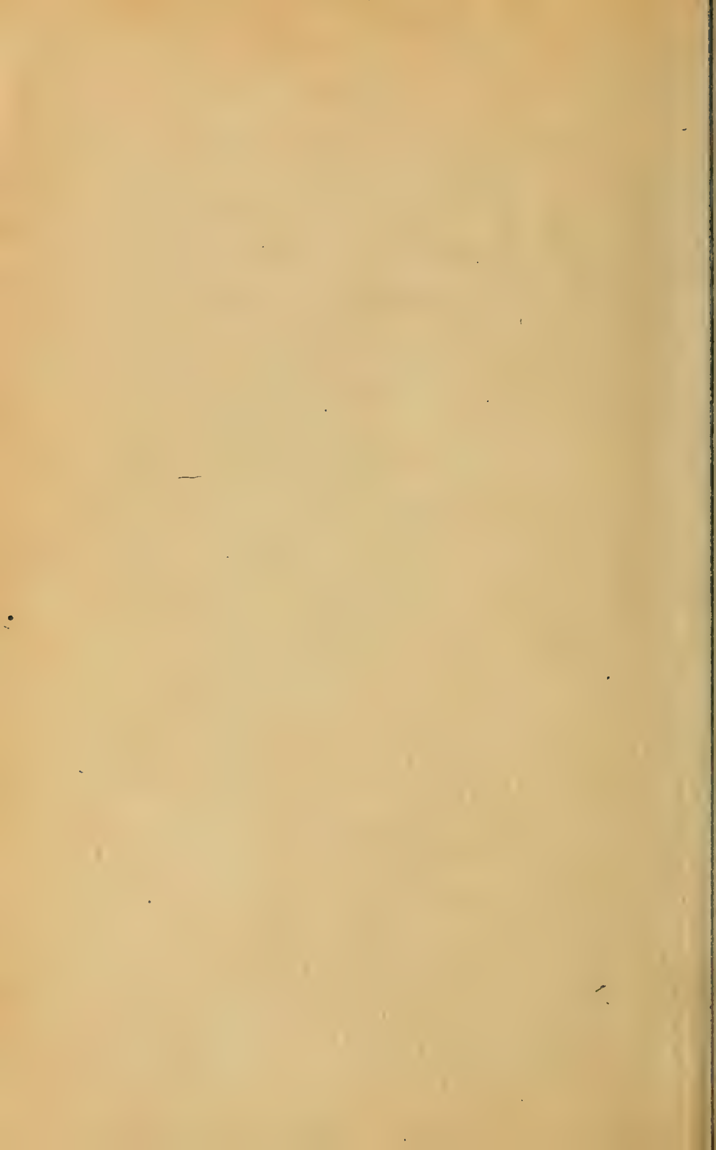
بردن بره کندیمی پارماقلق قپونك اوکنده
بولدم ، کویا صباحلین اومدن چیقیورمش کبی
سرین بر قانله قپویی آچدم . کندیمی هنوز
کیجه‌نك رطوبتی اوستندن قالقمامش بر صحرا
ایچنده بولدم. اوته‌ده، اویقودن اویانمغه باشلایان

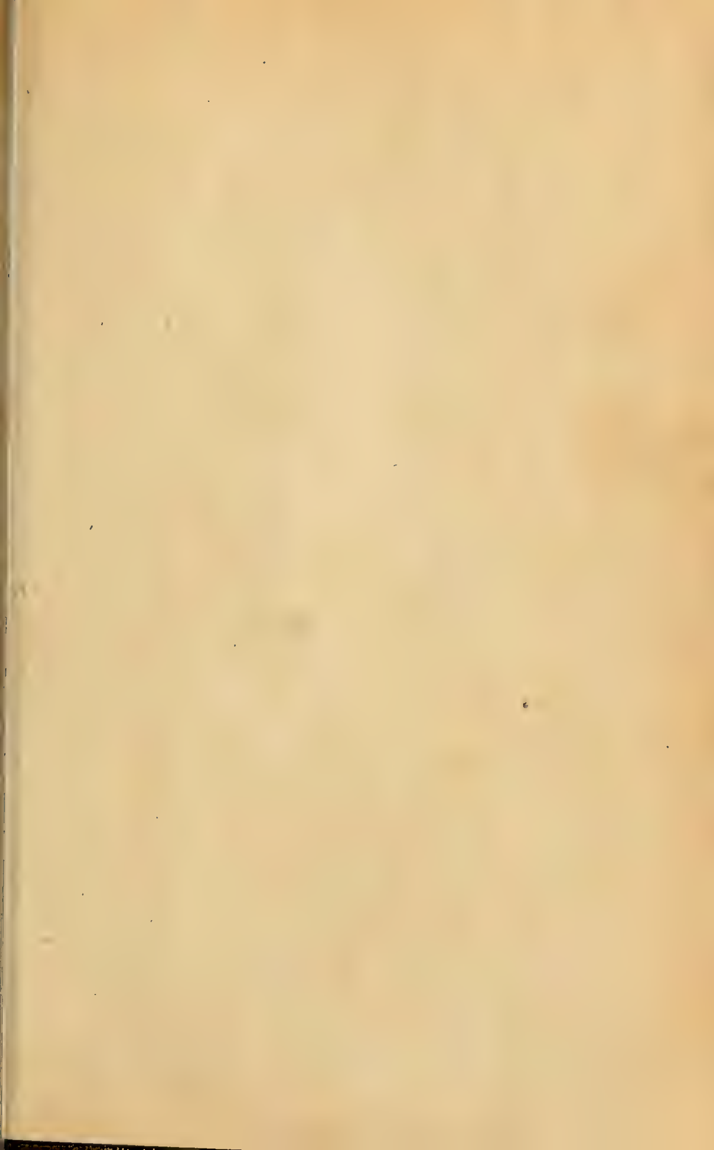
شهرك اوزرندن مخموریٔ خواب كبی خفيف
برسيس قالقيور. خروسلرك سرورانكيز صدالری
اوزاقدن سامعه‌می تلطيف ايدييوردی.

مزاری زيارت بنده عظيم بر تسلی براقمش
ايدی .

ختام

سلیمان نظیف

«سفیللر» ك ایتالیانجه‌یه ترجمه‌سی طبع ایدن موسیو دانللی‌یه

ویقتور هوغو

نك

بر مكتوبی

۱۹۰۸

بروسه ـ مطبعهٔ ولایت

امضاسز نسخه‌لر ساخته‌در

ویقتور هوغونك اسلوب بیانی ــ خصوصیله مقدراتاقوامه تعلق ایدن مباحثده ــ شاهقه‌لره چاریان یلدیرملره بکزرکن بومکتوبك احتوا ایتدیکی رعودانفعال وتظلم بنم ید عجزمده بك سونوك قالدی . ترجمه‌یی برکره‌ده اکمال ایتدکدن صوکره اصلیله تطبیق ایتدم . ایناتیرمیسکزکه موفقیتسزلکمك درجه‌سی بنی قورقوتدی . باشقه برمترجم اولسه‌یدی بلکه بوعجز ونقصانی دها آز حس وارائه ایدردی .

ترجمه‌ده‌کی نقصانی برطاقم مشعشع ، فقط زائد الفاظ ایله ستره چالشمیه‌رق یالکز مؤلفك نافل فکر ومرامی اولمقله اکتفا ایتدم . وهر عباره‌یی ، هرکلمه‌یی عیناً نقل ایلدیکم ایچوندرکه شو سطور مترجمه آراسنده اصلی ویقتور هوغونك قلمندن صادر اولمامش بر سوز یوقدر .

بونکله برابر بوترجمه اومکتوبی باشقه‌لرینك دها کوزل ترجمه ایتمسنه مانع اولماز .

بروسه ، اغستوس ۱۳۱٦ سلیمان نظیف

«سفیلار» ڭ ایتالیان لساننه ترجمه‌سنی طبع ایدن موسیو دانگلی‌یه ویقتور هوغونڭ بر مکتوبی .

هوتویل هاوز ، ۱۸ تشرین‌اول ۱۸٦۲

« سفیللر »ك بتون اقوام ایچون یازلمش اولدیغنی سویلمکده حقلیسکز افندی . هرکسك بو کتابی اوقویه‌جغنی بیلمم ؛ فقط بن اونی هرکس ایچون یازدم . او اسپانیایه اولدیغی قدر انکلترهیه ، فرانسه‌یه اولدیغی قدر ایتالیایه ، المانیایه اولدیغی قدر ایرلاندهیه ، اراضی ایله برابر آنوب صاتیلیر اهالیسی اولان دولتلره اولدیغی قدر ده اسیرلری بولنان جمهوریتلره عائد بولنیور . مسائل اجتماعیه حدود موضوعه داخلنده قابل حصر و توقیف دکلدر . نوع بشرك کرهٔ ارضی قاپلایان جریحهٔ وسیعه‌سی بر خریطهٔ مسطحه اوزرنده چیزیلن مائی ویاقرمزی خطلرده اصلا توقف ایتمز . انسانك جاهل ومأیوس بولندیغی ، قادینك برلقمه اکمك ایچون نفسنی صاتدیغی ، چوجوغك تعلیم و تلقین ایدر بر کتاب ایله وجودینی تسخین ایدن بر ملجأ آرامك فقدانندن طولایی اضطراب چکدیکی هر یرده « سفیللر » قپویی چاله‌جق و (آچیکز ، بن سزك

ایچون کلیورم ؛) دیه‌جکدر. شو بولندیغمز دقیقهٔ مظلمهٔ مدنیتده « سغیل » انسان تسمیه اولنیور . او هر اقلیمده وقف احتضار و هر لسان ایله انین کذاردر .

سزك ایتالیا بزم فرانسه‌دن زیاده آزادهٔ مصائب بولنمیور . تقدیر و پرستشه لائق اولان ایتالیاکزك سطحنده هر نوع سفالت موجوددر . آچلغك بر شکل متهوری اولان حیدودلق طاغلرکزده ساکن بولنمیورمی ؟ . . . تعمیق و تدقیقنه چالشدیغم تکایا و زوایا جریحه‌سی ایتالیا قدر یك آز اقوامی کمیرمشدر .

رومایه . میلانه ، ناپولی‌یه ، پالرمویه ، تورینه ، فلورانسه‌یه ، سیه‌نه ، پیزه ، مانتویه ، بولونیایه ، فه‌راره ، جنودیه ، وندیکه ، قهرمانانه بر تاریخه ، علوی خرابه‌لره ، محتشم بنالره ، مطنطن شهرلره مالکیتکز بیهوده‌در . سزده بزم کبی فقیر وهم خوارق و بدایعله ، هم هوام وحشرات ایله مستورسکز . ایتالیانك سمای مینافامی تزیین ایدن کونشك شعشعهٔ فوق‌العاده‌سی منکر دکلدر . فقط سماده‌کی بر لاجوردیٔ شعشعه‌دار انسانلری پاچاوره‌لره تستر ایتمك مجبوریت سفیلانه‌سندن قورتاره‌میور .

سزك‌ده بزم کبی اوهام و خیالاتکز ، عقائدباطله‌کز ، استبدادیکز . تعصبکز ، اخلاق جاهلیه قوة‌الظهر اولان

بتصيرتمز قانونلريكز واردر . سز حال واستقبالدن هيچ بر صورتله متنعم اوله‌میورسکزکه ماضینك برطعم کریهیله‌مخلوط اولماسين . سزك غدار بر آدمکز واردرکه راهب . وحشی برمخلوقکز بولنیورکه اوده (لاچارونه) در [*]. مسئلهٔ اجتماعیه سزده‌ده ، بزده‌ده بردر . سزده براز دها آز آچلقله‌وفقط برازدهازیاده‌صیتمه‌ایله‌اولیرلر . سزك احوال صحیهٔ اجتماعیه‌کز بزمکندن منتظم بولنمیور. ظلمت انکلترده‌ده پروتستان ، ایتالیاده قاتولیکدر .

توراتی یاکلش تفسیر ایتمك ویا انجیلی یاکلش اکلامق بردر .

بوخصوصده اصرار وبومقایسهٔ مؤلمه‌یی دها زیاده مکملیتله تأیید و اثبات ایتمك اقتضا ایدرمی ؟ . . فقر دائمی ایچنده یاشایان آدملرکز اولوب اولمادیغنی آکلامق ایچون آشاغی‌یه ، طالقاووقلرکز بولنوب بولنمادیغنی اوکرنمك ایچونده یوقاری‌یه نظردقتکزی عطف ایدیکز . آچلقله کاسه‌لیسلکك برو کفه‌سنده بر موازنت مؤلمه حاصل ایتدیکی بو میزان مهیب ، بزم اوکمزده اولدیغی کبی ، سزکده پیش نظرکزده صاللانمیورمی ؟ . .

بزده‌ده مکتب معلملرندن مرکب اردوکزکه مدنیتك

---

[*] Lazzarone نابولی اهالیسنك عطالت وسفالت دائمه ایچنده‌ٔ یشایان برقسمنه ویریلن اسمدر .

قبول وتصديق ايتديكي يكانه هيئت عسكريه‌در ؟ . .
زده مجان ومجبوري مكتبلريكز ؟ . . دانت ايله ميكل
آنڭ وطننده هركس اوقومق بيليورمى ؟ . . .
قشله‌لركزى بردارالتعليم حالنه قويديكزمى ؟ . . .

سزكده بزم كبى حرب ايچون غايت زنكين
ومعارفه قارشى استهزاى تلخ ايله مشحون بر بودجه‌كز
يوقميدر ؟ . . عسكرلركز چارچابوق بر نفير عامله تحول
ايده‌بيله‌جك براطاعت كورانه ايله مألوف بولنميورلرمى ؟ . . .
اوامر وتعليمات عسكريه‌يى ايتاليانڭ شرف ذى حياتى
اولان غاريبالدى‌يه آتش ايتمك درجه‌لرينه قدر كوتوره‌جك
برطرز عسكريكز موجود دكلميدر ؟ . . .

انتظام اجتماعيكزى اولديغى كبى تدقيق ايدەرك اونى
جرم مشهود حالنده كوردم : بكا قادينله چوجوغى
كوستريكز . مدنيتڭ درجهٔ تكملى بو ايكى مخلوق ضعيفى
محيط اولان حمايتڭ مقداريله تقدير ايديلير .

فحش ورذالت ناپوليده پارسدن دها آزمى داغرن
تألم اوليور ؟ . . . قانونلريكزدن چيقان حقيقتڭ مقداريله
محكمه‌لركزدن صادر اولان عدالتڭ كميتى نه‌در ؟ . . .

انتقام جمعيت ، شرع وقانون نامنه اجراى دنائت ،
كوردك ، مقتل ، جلاد ، اعدام كبى كلمات مظلمه‌نڭ

معناسنی، بالتصادف اولسون ، بیلمامك سعادتنه نائل اولدیکزمی ؟ . . .

ای ایتالیالیلر ، بزده اولدیغی کبی سزده‌ده بقاریا اولمش ، فاریناس یاشیور [*] .

[•] Beccaria ایتالیا محررلرندن اولوب میلادك ۱۷۳۸ سنه‌سنده میلانده تولد ایتمشدر . (مجلهٔ جرائم ومجازات) عنوانلی اثرنده اصول محاکهٔ خفیه ، اشکنجه ، تحلیف متهمین ، حجر ، مجازات ترذیلیه ، جزاده مساواتسزلق ایله اشکنجه‌لرك شدت ودهشتنه قارشی وجدان عمومینك اك صمیمی انفعال وسرزنشنی بلیغانه تصویر وترجمه ایتمش وبالخاصه اعدام جزاسی علیهنده بولنمشدر . جمعیتك عادات مرعیه‌سنی انتقاد ایدنلر — اوعادات نه قدر وحشیانه اولورسه اولسون وبو انتقادات نه درجه انسانیتپرورانه بولنورسه بولنسون — دوچار انواع بلایا اولورلرکن بقاریا بوقاعده‌نك مستثنیات نادره‌سندن اوله‌رق شهرتی آزاده‌ٔ نندباد مصائب اولدیغی حالده بتون اوروپایه وبالخاصه فرانسه‌یه منتشر اولمش و ۱۷۹٤ سنه‌سنده مسقط رأسی اولان میلانده وفات ایتمشدر .

فاریناس Farinace ینه ایتالیا علمای حقوقندن اولوب ۱۵۵٤ سنهٔ میلادیه‌سنده روماده طوغمشدر . اصحاب جرائم حقنده مجازات شدیده‌نك تطبیقنه طرفدار و ۱۶۲۰ تاریخنده آورسده نشر اولنان آثاری اواعصار جهل وتعصبك منوالینه مطابق اولمق جهتیله اون سکزنجی عصرك نهایتنه قدر ایتالیاده مرعی‌الاجرا دینه‌جك درجه‌ده حائز اعتبار ایدی . ۱۶۱۸ تاریخنده مجازاتخانهٔ عقبایه کیتمشدر . مترجم

کله‌لم حکومتکزك صورت اداره‌سنه :

اخلاق ایله سیاستك بر برندن آیری شیلر اولمادیغنی آکلایان حکومتکز وارمیـدر ؟ . . . قهرمانلر حقنده عفو عمومی اعلان ایده‌جك قدر عجیب بر حالده‌میسکز ؟ . . . فرانسه‌ده همان بوکا یاقین شیلر اولدی .

هایدی سفالتلریکزی نظر معاینه‌دن کچیره‌لم . هر کس کندی بیغنی کتیرسین : سزده بو خصوصده بزم قدر زنکینسکز .

بری پاپاس طرفندن اوقونان جزای دینی ، دیکری حاکم طرفندن ویریلن جزای اجتماعی اولمق اوزره سزکده بزم کبی ایکی مجازاتکز یوقمی‌در ؟ . . ای ایتالیانك بیوك قومی ، سز فرانسه‌نك بیوك قومنه مماثلسکز ؛ وایواه ای قارداشلر ، سزده بزم کبی « سفیللر » سکز ! . . .

هیمزك بولندیغمز ظلمتك اعماقندن جنتك ابواب منورهٔ دورا دورنی بزدن دها آچیق کوره‌میورسکز . او ابواب رحمت آرقه‌مزده دکل ، اوکمزده‌در . آزاده پاپاسلر آلدانیورلر .

سویلدکلرمی خلاصه ایده‌یم :

بو کتاب سزك احوال و مقدراتکزی عکس ایتدیرمکده بزمکندن آشاغی دکلدر . اویله آکلایورم که بعضی انسانلر ،

بعضی صنفلر بوکتاب علیهنه قیام ایدییورلر . ناقل حقایق اولان آیینه‌لر مبغوضـدر . آیینه‌لرك مبغوض بولنملری اونلرك نافع اولملرینه مانع اوله‌ماز .

بکا کلنجه : بوکتابی ، مملکتمه قارشـی بر محبت عمیقه ایله متحسس اولمقله برابر ، هرکس ایچون یازدم . فقط یازارکن فرانسه ذهنمی ممالك سائره‌دن زیاده اشغال ایتمدی . بن طریق حیاتده قطع مسافات ایتدکجه دهـا ساده‌لشیور وکیت کیده عادتا بتون انسـانیتله وطنداش اولیورم .

بوحال زمانمزك بر میل مخصوصی وفرانسه انقلاب کبیرینك برقانون التماع نمونیدر .

کتب منتشره لاینقطع توسع ایتمکده اولان مدنیتك ایجابات و احتیاجاتی اسـتیفا ایچون منحصراً فرانسه‌لی ، ایتالیالی ، آلمانیـالی ، اسـپانیالی ، انکلتره‌لی اولمقدن واز کچه‌رك اوروپالی ، دها فضلهـسـنی سـویلیه‌جکم ، انسانی اولملی‌در .

بوندن یکی برطرز تلقیٔ صنعتله ، اونلری ضیق ومحدود اولوب ، دیکرشیلر کبی توسع ایتمسی اقتضا ایدن شرائط ذوق ولسـانه قدر هر شیئی تعدیل ایدیجی برطاقم لوازم انشائیه حاصل اولور .

نجه فوق العاده موجب ممنونیت احوالدن اولمق اوزره فرانسه‌ده بعض منقدلر بنی، فرانسز ذوقی نامنی ویردکلری شیدن خارجه چیقمش اولمغله تعییب ایتدیلر. بو مدحه مستحق اولمنی آرزو ایدرم.

خلاصهٔ کلام، بن یاپه بیلدیکم قدرینی یاپیورم. اضطرابات عمومیه ایله مضطرب اولمقده واونی تعدیله چالشمقده‌یم. بنده نك بر آدمك قدرت درمانده‌سندن باشقه قوت اولمادیغندن هرکسدن (بکا یاردیم ایدیکز) دیه استعانه ایدییورم.

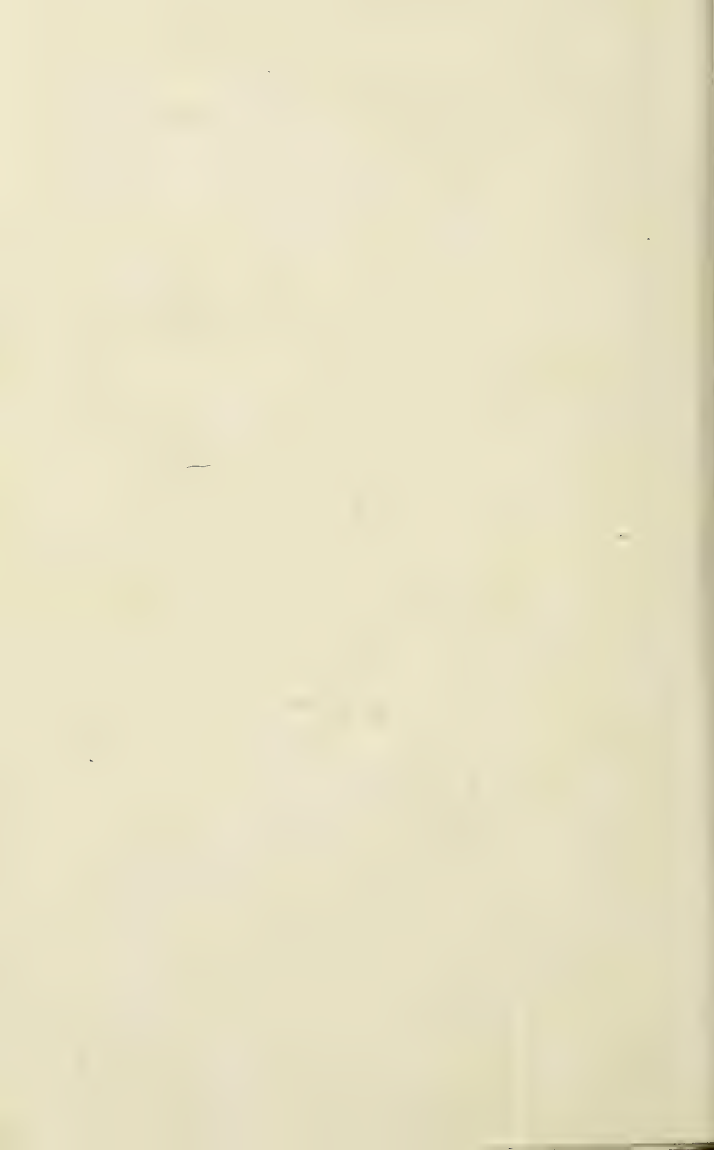
ایشته افندی، مکتوبکزك بنی سویلمکه دعوت واجبار ایتدیکی سوزلر بونلردر. بن بونلری هم سزه، هم مملکتکزه سویلیورم. وبو بحثده بو قدر اصرار ایدیشم‌ده مکتوبکزك بر فقره‌سندن نشئت ایتدی. بکا:

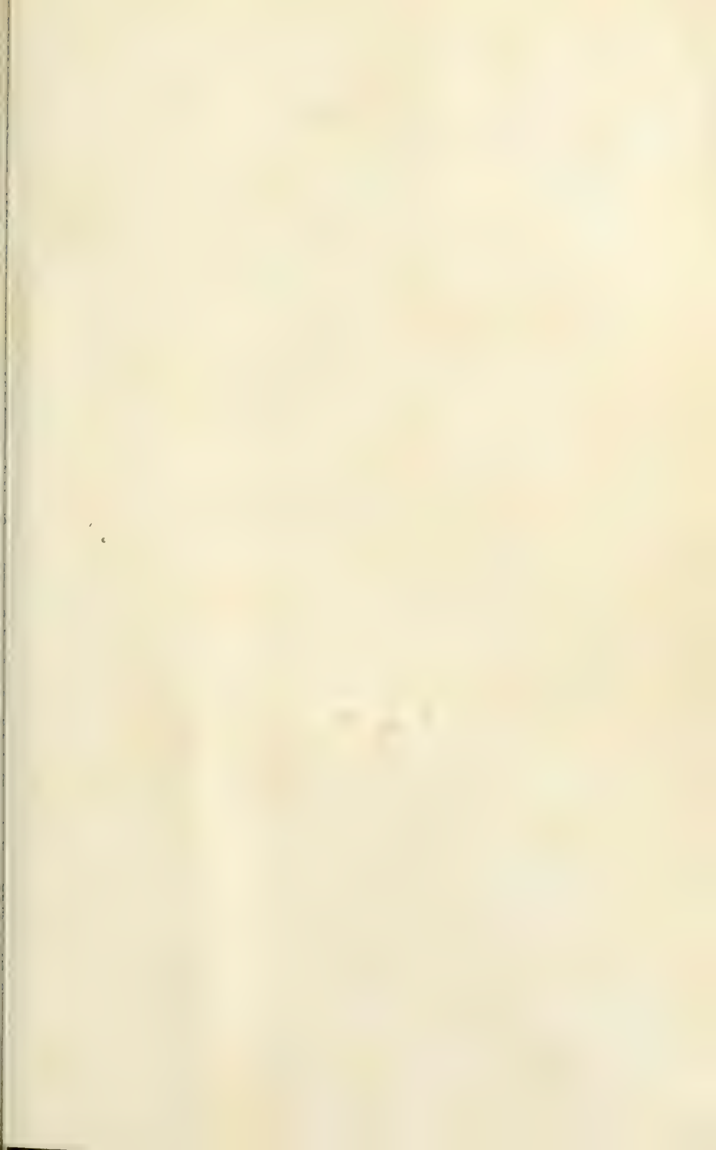
«برچوق ایتالیانلر (سفیللر) ك بر فرانسز کتابی «اولدیغنی سویلیورلر. بو بزه عائد بر مسئله دکلدر. «فرانسزلر بونی بر تاریخ کبی اوقویورلر. بز بر رومان «کبی مطالعه ایدرز.»

دییورسکز. ایواه!.. تکرار ایدرم، ای ایتالیان ویا فرانسزلر، که سفالت هپمزه راجع بولنیور. تاریخك ضبط وتحریر وفلسفه‌نك مراقبه وتفکر ایتمکه باشلادیغی

زماندن بری سفالت ، نوع بشرك لباس مذلتی‌در .
بو پلاسپارهٔ سفالتی قوپاروب آتمق وشخص امتك چیپلاق
اعضاسنی ماضینك او سترهٔ منحوسنه بدل ، فجر مستقبلك
لباس ارغوانیسیله ستر وتزیین ایتمك زمانی نهایت کله‌جك .
اکر بو مکتوبك بعض اذهانی تنویر ووهمیاتی ازاله
وتعدیل ایتمسی سزجه ملحوظ ایسه طبع ونشر ایلیه‌
بیلیرسکز . حسیات فائقه‌مك تأمینات جدیده‌سنی قبول
بیورمکزی رجا ایدرم .

وطن ایچون فائده‌لی کتابلر

عدد — ۱۰

مسقط رأسم

یاخود

بره جك

درسعادت

(روشن) مطبعه‌سی

۱۳۲۵

مسلك

هر محررك ، هر اديبك بر مسلكی ، برخط حركتی واردر . عاجزلرينك ده مسلكی وطنك تعالی وترقيسنه ـ هر نه صورتله اولورسه اولسون ـ . خدمت، غيرت ايتمك . المدنكان سعی، فداكارانی اسيركه‌مه‌مك.
اما موفق اوله‌ميه جقمشم ؛ خدماتمدن ، اقداماتمدن بر تأثير، بر ثمره، بر نتيجه حاصل اولمايه جقمش ... مأيوس می اولورم ؟ خاير ! ينه چاليشيرم . ينه اوغراشيرم.
مادامكه آمالم نقطهٔ بلندخيره معطوف، مادامكه وجههٔ عزم وجهدم شعلهٔ بيضای استقامتله روشن. پاك ... اوحالده نوميد اولمام !

بنی، خدمتمی، تصورمی ماضی، حال تقدير ايتمزسه، استقبال البته تقدير ايدر . بوكا امينم . ايشته بو شوق وهوسله ، بو نشوهٔ اميد ايله چاليشيرم ...
توفيق هر زمان اللهدندر.

توفيق خدا رهبر آمالم اولنجه :
البته آچار ، كون كليرازهار كمالم

۱ شباط ۱۳۲۵ پيره جكلی:
نامق اكرم

بیره جك

(بئرة الفرات) اسم قدیمیله معروف بر بلده‌در . اوچ طرفی یوکسك شواهق متسلسله . بر طرفی بر نهر خوشجریان : (فرات !). شهرك شمال جهتنده، نام کنار جویبارده برقلعهٔ مهابتنما .

بو اویله قلعه‌درکه : ادای بلندی ، احتشام شاهانه ، حرص پیری ، وقار شیخوخت ، عظمت قدم ... کبی اوصافی حائز..

ظنمجه بعض کتب تاریخیه ده بوکا (قلعهٔ کوهر نکین) دینلمشدر. درونده برچوق آثارعتیقه مدفوندر. [١]

---

[١] بوقلعه؛ روایت ایدرلرکه ، یدی قات اوزرینه مؤسس ایمش . (ممکن که ارضی یدی طبقه‌دن عبارت‌بیان اسکیلر، بونی بویله طبقات سبع اوزرینه مبنی مرتفع ، جسیم قلاع قدیمه سکنه‌سندن ایشتمشلردر) .. فقط شمدی انجق بونك اوچ قاتی کزیله بیلیور . دیکرطبقه‌لرك مدخللری ، مخرجلری ، طاشلرله ، طوپراقلرله قاپانمش ، غائب اولمش ... قلعه‌نك اك یوقاری قاتنده شهره حاکم اولان وجههٔ علویه‌سنده اولیای کرامدن (شیخ مفتاح) مغفور حضرتلرینك تربهٔ شریفلری وار .

بو قلعهٔ سر بسما، کیم بیلیر ، هانکی عصرك پادشاه ذیشانانه جای معلای حاکمیت اولمش ! کیم بیلیر هانکی قومك، هانکی قبیله نك نیجه سنه لر جریانکاه حیاتی بولنمش... وکیم بیلیر نه قدر نازنین سیمالری زیر ترابنه کوممش. نه قدر تازه نهاللری ، کنج یکیتلری ــ زهره زار حیاتی کوسترمدن ــ حفرهٔ خراب خزانه دوشورمش !...

مزارلر وارکه هنوز طاشلری طوپراقلری طاغلمامش. چارشولر، سوقاقلر ، حماملر ، معبدلر... حالا طرز قدیم معماریلرله مشهود ...غبار اعصاره بویانمش قبه لر، حیات ایله ممات آره سنده موقت بر کذرکاه کبی قورلمش قنطره لر...

بنم کبی رقیق القلب اولانلر بو حزین طوپراقلره ، هر بری بر خاطرهٔ زوال اولان شو سونوك طاشلره ، قاراکلق مزارلره ... باقدقجه آغلار .

نه زمانکه کوکل؛ فانیت حیاته نمونه آرار ؛ چیقسون، او محزون دیوارلردن، ایصسز مقبره لردن عکس ایدن انینلری دکله سون ؛ دکله سونکه هر نوای عاکسده بر معنای عدم واردر ...

بشریتك فانیلکنی ، عالمك انقلابنی بیلمینلره ، دوشونه مینلره ایشته برمثال ! هم انتباه آمیز برمثال !...

نظرلر بو كهنه بنالره منعطف اولنجه ، جهانك نه قدر بی وفا ، حیاتك نه درجه سریع الافول اولدیغنی آكلایور .

ماضی ! آه ! اودم حسرت ، اولانجـه تأثرلریله ، نشئه‌لریله ، فلاكتلریله، سعادتلریله ... نكاه عبرت اوكنه چوكوب طوریيور .

دیوارلراوزرنده اوقویامدیغمز ، بیلمدیكمز یازیلروار . بویازیلر اره صره كلوب كچن اجنبی سـیاحلر طرفندن استنساخ اولنور ، یرلری سیلینر .

بونی عادتا چوجقلغمزده بیله أیشیدیردك : براجنبی كلمش ،قلعه‌نك دیوارنده محكوك یازیلردن بعضیسنی اوقومش . صورتنی دفترینه چكمش . صوكرده اویازیلرك بولندیغی طاشلری یوتمش ، اوقدر نه‌جق بر كلمه براقامش .. دیرلردی .

اووف! كیم بیلیراویازیلر نه كبی غرائب آثاری بیلدیریيور ، نه‌كبی بدایع خاطراتی آكلاتیيور . . . نه‌لر ، نه ماضیلر ، نه هنكامه‌لر خبر ویریيوردی . اسف ! اسفكه ؛ كندی طوپراغمزده ، كندی طاشمزده مكنوز ومنقوش دفائن حوادثه واقف اوله‌مایورز ! المزدن آتمكمزی ، جیبمزدن پاره‌لرمزی كندی اختیـارمزله پیش اجانبه دوكیورز ، دوكیورزده صوكره حال سنفالتمزه ، مسـكنت حیاتمزه آغلایورز .

آوروپالی سیاحلر طوپراغمزی باشدن باشه کزییورلر، نقطه نقطه تدقیق ایدییورلر، هر شیئمزی اوکرەنیورلر. خریطەلرینی آلیورلر. جغرافیالرینی تاریخلرینی وثائق ایله، آثار قدیمه ایله مکمل، مزین برصورتده معرض استفادەیه چیقاریورلردە؛ بز طوغدیغمز یردن، یاشادیغمز محیطدن، فیض کوردیکمز اقلیمدن خبردار دکلز !...

دنیانك همان هیچ برکوشەسنده تصادفی قابل اولەمایان بودرلو درلو عجیبەلر، کومه کومه بدیعەلر، بزم هرجهتمزده هرزیر پایمزده مکنون . مدخر ... فقط غریبدرکه بز؛ اونلری تصرفدن عاجز، یاخود ــ بیکانه کبی ــ تملکدن قورقیورز .

هر ساحهٔ رؤیتمز طبیعتك بخش ایتدیکی کوزللکلر ، فیضلر ، جاذبەلرله مملو ... هر شعاع نکاهمز موهوبات قدرتك اك ظریفلری ، اك قیمتدارلری ارەسنده غائب اولیور ... آه ! یالکز چالشسەق . حزم ایله، جدیتله، خلوص نیتله چالشسەق !...

بیره‌جکلت براق ، لذیذ آقار صولری پك چوقدر .
اولاً : فرات (مراد) نهری . بو آب خوشکوار ، شهرك
لب حزیننه ؛ ایلك بهارده شغفکار ، سائر موسـملرده
رخنواز بوسـه‌لر قوندیره‌رق جریان ایدر . تا ارضروم
طاغلرندن قوپه‌رق ، طوپلادیغی چایلر ، چاغلایانلر ،
ایرماقلر ، منبع صولریله برلشیر ، دنیانك اك مشهور واك
مبارك نهرلرندن بری حصوله کتیره‌رك بصره کورفزینه
دوکیلیر [۱] کذرکاهنك صاغنده صولنده نه‌طوپراقلر ،
نه‌مرعالر ، نه‌خیابانلر واردرکه بو آب حیاتك فیوض‌روا -
ننددن محروم ... ایشته بیره‌جك ساحلیده بویله ، خرابه
نما ، مغموم ... فرات کبی برجوی نشئه دارك انشـلال
شطارتنه دامن دوشه‌ین برکنار بلده ، تأسف اولنورکه ،
شیمدی‌یه قدر نه بر منظرهٔ عمران ، نه بر شعشعهٔ مدنیت

---

[۱] فرات :- (مراد چایی) ، (قره‌صو) ناملرنده‌ایکی
ایرماغك (کبان معدنی) جوارنده برلشمسندن حاصل‌اولور .
مراد چایی : وان کولی قربنده (دیادین) طاغلرندن ، (قره
صو) ارضرومك شمالنده (دوه بوینی) تپه‌لرندن چیقار .

فرات نهرجسیمی شمالدن جنوبه طوغری برچوق یرلری
طولاشه‌رق ، نهایت (قورنه) شهرنده دجله نهری ایله‌برلشیر
بوایکی‌نهر(شط‌العرب) اسمنی آله‌رق بصره کورفزینه‌دوکیلیر .

نه‌ده بر بدیهٔ صنعت عرض ایده‌مه‌مش ! سونوك ، صولغون برحالده قالمش ! آه ! ... اوساحلده نه معموره‌لر ، نه‌مؤسسه‌لر ، نه‌دارالصناعه‌لر وجوده کلزکه ...

بوکون بیکلرجه لیرالرینی کیرلی چیقینلرده ؛ کیزلی دلیکلرده صاقلایان زنکینلر انصاف ایتسه‌لرده شهرك ، بویله بر موهبهٔ قدرته مالك بولنان بر بلده‌نك اعمارینه ، تزیین واحیاسنه چالیشسه‌لر ... نه‌اولور ؟ ثروتلرینه ، سعادتلرینه خللمی کلیر ؟ پاره‌لرینی بادهوایه‌می صرف ایتمش اولورلر ؟ مثلا : ساحل بوینده رعنا ؛ دلربا ایکی قراٌتخانه یاپیلسه ، دلنشین ، هوادار ایکی اوچ خان ؛ طرز نوین اوزره ، مزین برقاچ خانه ... مکتب ... مدرسه ... بوصورتله انشا اولنان مبانیٔ نفیسه ، صاحبلرینه ضررمی کتیرر ، کارمی ؟ البته کار ، منفعت . هم کندیلری ایچون ، هم‌ده مملکت ایچون حالاً ، آتیاً بر شرف ، برزینت ، برنمونهٔ تمدن ... بونی دوشونه‌مین زواللی اغالر ، نصل اولیورده ، متصل بر برلریله مجادله‌یی ، هیچ‌ بره بر اویغونسزلغی ، منافعه‌یی دوشونه بیلیورلر !! عقللرینی ، فکرلرینی طوغری یوله حصر ایتسه‌لر ، حیاتلرینی ، معیشتلرینی مدبرانه ، عاقلانه ، اداره وامراره چالیشسه‌لر ، فنامی اولور ؟

دنیاده راحت یاشامق ، هرکسله ، حسن امتزاج ایله

سعادت وسلامتله چچینمك یولی طوروركن ؛ غل وغشله،
وسوسه ایله ، دغدغه ایله ... قورقونج ، قارانلق كریوه-
لرده طولاشمق ! بیلمم‌كه هانكی عقله خدمتدر !...

شمدی مملكت خلقی ، باخصوص اغنیاسی ، متحیرانی
براشسه‌لر ، احتیاجات بلده‌یی نظر تأمله آلسه‌لر، فداكار-
لقدن ، همتدن چكینمسه‌لر ، أوت ! باری كندی طوغد-
قلری ، بیودكلری ، فیض كوردكلری برشهرده اولسون
متفقاً ، متعاوناً غیرت ایتسه‌لر ... نه‌لر ، نه‌لر یاپامازلر...
وطنلرینه نه‌خـدمتلر ، نه بیوكلكلر كوستره‌مز لر ...
بیلسه‌لركه بوكونك زیاده محتاج اولدیغمزشی نعمت معارفدر.
اهالیمز بوندن نه‌قدر بیكانه ، نه درجه اوزاق بولنیور!؟
مملكتده منتظم، طرزجدیده موافق برقاچ مكاتب ابتدائیه
تأسیس اولنسه ، بومكتبلره مقتدرخواجه‌لرجلب ایدلسه،
و بونلرك هردرلو نواقص ولوازمی كیسـهٔ حمیتلرندن
دوكیلسه ، اودنسه ... –(كه بوش یره ، هوای نفسـه
اویارق بعضاً یوزلرجه لیراصرف ایدرلر ...)– اسلافك،
آباءواجدادمزك روحلرینی شاد ایده‌جكلری كبی ؛ اخلاف
ایچون ، اولاد واحفادمز ایچونده اونوتیلماز خاطره‌لر ،
سیلنمز تقدیرلر ، غائب اولماز یادكارلر ، افتخارلر احظار
ایتمش اولمازلرمی ؟ های های !

ينه تكرار ايده‌لم : انسانلر ايچون دنياده الڭ مهلك،
الڭ ساري علت ، مرض جهلدر . بوني بيلمين قالمدي .
اوحالده بو خسته‌لكڭ چاره‌سنه ، چارهٔ تداويسنه ، منع
سرايتنه باقانلر ، اوغراشانلر ، موفق اولانلر ...الى لابد
هردرلو ستايشلره ، حرمتلره، يادقدسيلره سزا كورولسه‌لر
بجا دكلميدر ؟

بوني ، بوعلو انسانيتي ، بوخدمت مبجله‌يي حياتلرنده
بيلمينلر ، بيلمك ايسته‌مينلر عجبا عالم ديكرده مي اوكرنمك
فكرندددرلر ؟ هيهات !

دوشونه‌لم ؛ اي وطنداشلر، اي همشهريلرم ! بوكون
معرفت ضيالري ، مدنيت پيرايه‌لري ، صناعت بديعه‌لري
آوروپا آفاقنده درلو درلو اميدلر ، توده توده فيضلر ،
صفحه صفحه اقباللر آچمش... نظرلرهانكي جهته انعطاف ايتسه؛
طاشنده،طوپراغنده برشيوهٔ شوق وترقي پارلاديغني كورور؛
كوريليورده بز ؛ سمالرمز دائما سياه بلوطلر ، مقسي ظلمتلر
ايچنده قارارمش .. نوميد ... نه بر لمعهٔ انشراح ، نه بر
بارزهٔ ميمنت ، نه‌ده بر انفلاق خير ... مشهود اوله‌مايور.
نيچون ؟

بيلمه‌يز ، غريبدركه: غربده معالئ مدنيه كمال انشراق
ايله صاچيلدقجه، شرقده (بزده) تمدن يرينه وحشت ، فضيلت

يرينه رديئت چركابلري يايبلوب كيديبور. بونه معكوسيت! نه تضاد منفور !

صوكره : كيم بيلير هانكي منبعلردن سوزيله سوزيله نهايت (قازي مغاره‌سي) دنيلن برمغاره‌نك سطح شفافنده فوران ايدن صولر ... بو آب نوشين : زلالدن ياخود بر سلسبيل فردوسيدن نشانه‌در دنيلسه مبالغه صاييلماز .

بهار : انوار وازهاريني چهرهٔ جهانه سرپنجـه بو غار بديعه بارك تنزه لطافتنه چيقمالي . اوراسي اويله بر صفاكاه روحپرور حالني آليركه تماشاي منظره‌سنه دويله‌ماز . حكايه ايدرلركه بوصو : (فرهاد) ك ، وقتيـله يار جاني (شيرين)ايچون دلديكي قيالردن صيزوب كليورمش ! اينانيلسه ده لايقدر .

بويله برماء لذيذدن ، ينه شايان اسـفدركه بيره‌جك استفاده ايتميور.

(آقار صـو) دنيلن ، طاغلردن آقوب كلـن صولر : بوايرماق مملكتك اورفه قپوسي جهتندن شهره كيرر ، بعض سوقاقلرده طولاشه‌رق ، لغملر اره‌سنده غائب اولور . يازيق دكلمي ؟ عطالته باقمزكه بوصـولر ، قپولرينك اوكندن كچرده اوفاجق برمجرا ايله اولرينـه

آلمق ، حوضلرينه آقيتمق خاطرلرينه بياله كلز . اويله
سوقاقلرده ، چارشولرده ، اوستى آچيق مجرالرده ،
توزلى طوپراقلى ، مقروبلى ، ملوث برحالده آقار ،
هدر اولور ، كيدر . درسعادتده ايچديكمز الك ايو صولر
درجه‌سنده مقبول اولان بوصولردنده مملكت ؛ حقيله
بر فائده ايديندميور .

(مغاره جامى) درونده برصو آقار . امانصل صو ؛ برخامهٔ
نفعى ، ياخود برقريحهٔ كمال اولسه‌ده تصوير ايتسه ...

رنكى پارلاق ، اوقدر براق كه : ياسطح آيينه ياخود بر
دلبرك كردن بللورى دينلسه سزا .

رايحه‌سى جان آرام ، لطيف . طعمى ، ايچيمى
خوش ، ، لذيذ ، خفيف ... خلاصه : بركالك شاعرانه
ديه بيليركه ؛ جنتدن زمينه ايمش برنمونهٔ كوثر ...يازين
حرارتلى كونلرده او آب صفانك كنار دلشكارنده اوطو.
رملى . سير ايتملى ! آهنك جريانى ، سيلان حزينى نه
عاشقانه ، نه رقت فروزدر !

جامعك حواليسنده ، صاغ طرفده كوزل بر مسبح
وار . اهالى ؛ موسم صيفك اكثر ايامنده سرينلنمك
ييقانمق ، دوش يابمق ايچون فوج فوج كيدرلر . بن
ضعف بنيه‌مدن ، مع التأسف بوسنه او مسبحه كيرمكه

جسارت ایده‌مدم • چونکه صو یاز فصلنده پك صغوق اولیور. کوکل آرزو ایدرکه: او مسبح اصول فنیه دائره سنده، قوانین حفظ الصحته رعایتله یاپیلسون • او زمان مملکت ایچون دها قیمتدار، دها نافع بر مؤسسه اوله بیلوردی.

بیره‌جکك قیو صولری‌ده طاتلی ، خفیفدر . ذاتاً اهالی اك چوق ینه قیو صولرینی ایچرلر .

هواسنه کلنجه: هر موسمك کندینه مخصوص متین، ثابت ، صاغلام بر هواسی واردر . بو سببدن سکنه‌سی بلده هیچ برزمان هوادن متأثر اولمازلر . شوقدرکه سنه‌نك هر فصلی ایچون کیله‌جك البسه‌یه رعایت اولنملی .

مکتبلر

بوسنه مملکته کیردیکمك ایکنجی کونی خاطرمه کلدی‌که مبدأ فیضم اولان مکتب رشدی‌یه کیده‌یم. او مهد بالای مقدسك خاك عتبه‌سنه یوزلر سوره‌یم ...اودن چیقدم ؛ بر انشراح قلب ایله کیدییورم . هر خطوه‌ده ظن ایدییوردم‌که شوق تحصیل ایله، کالای ادبله آچلمش، دوشنمش ، سوسلنمش بر آغوش تحصیل بنی بکلیور . هر دقیقه‌ده کویاکه : قولاقلرمه برزمزمهٔ نشاط : [کل، اکرم سکا ، ایلك تجلیزار عرفان اولان شو مأوای آماله کل ، کل‌ده کمال حجاب وتقدیس ایله در و دیوارینه ناصیه‌لر سور ...]

بن ، بویله تحسسلر ، ابتهاجلر ایچنده یوریبور ؛ عالم صباوتك بیك درلو خاطرات قیمتدارینی صحنهٔ مفکرمه دوکیوردم .

یتیشدم . مکتبك بولندیغی یره کلدم . باقدمکه : قپونك ایکی طرفی دیوارلر حذاسنجه یونتیلمش طاشلر ، کومه لنمش طوپراقلر ... قپو قاپالی .

شمدی یه قدر بلکه بیکلرجه اولاد وطنه کهوارهٔ مهربان اولان اوبنای معزز بوکون اوکسوز ، ملول ، جبههٔ پاکی ماتمدار تأثر . اندام بلندی آمادهٔ سقوط .... بویله کورنجه آه ! ایچم صیزلادی .

دوندم دوغری حکومته کیتدم . قائممقام بکله کورشدم ، دیدم :

بزم مکتب رشدی یه نه اولمش ؟ تعمیراتمی اجرا اولنیور ؟

— . أوت ، افندم .

— . فقط ، مکتبك هرطرفی مسدود ، ایشلین کمسه یوق .

— . ها ! دها قومیسیون تشکل ایتمدی . قرار ویرلمدی . مصارف تعمیریه حاضر . صندقده .

— . ای ییکی ، افندم . اما نه‌زمان یاپیله‌جق ؟ شمدی مکتب تعطیل . طلبه یوق . بوکونلرده یاپیلمازسه یارین مکتبلر کشاد اولنوبده ، درسلر ، باشلاندیغی صره‌ده‌می ایش کوریله‌جك ؟ ! یا اوزمان طلبه‌یی نره‌یه قویه‌جقسکز ؟

— . أوت .... طبیعی ، بو ، دوشونیله‌جك نقطه .

— . اوحالده همان تعمیرات . قومیسیون ، مجلس کیملردن عبارت ایسه ، امر بیوریکز ، درحال بوکون ، یارین طوپلانسونلر . قرار ویرسونلر . یاپلسون . بیتسون . یازیقدر . طورمغه وقت کچیرمکه کلمز . چونکه بنده بو مکتبك زیر جناحنده یتیشدم . آجیرم .

چونکه بنمده نونهال فیضم بو بنانك سایهٔ سقفنده . پرورشیاب اولمشدر . یازیق !

قائمقام بك بوشکایتلرمی بالطبع الجای حال وموقعله اهمیته آلدی . ایشه باشلانمه‌سنی قومیسیونه اکیداً اخطار ایتدی .

باقکز ! قضا داخلنده برمکتب رشدی‌نك ـ هردرلو نواقصی شورادهطورسون ـ تعمیر وترمیمی بیله‌دوشو - نیلمیور ... معارف‌مدیریتندن مصارف لازمه‌نك اعطاسی امر اولنمش . پاره صندقده . قومیسیون صفاسنده . حکومت هواسنده ... مکتب ویران . تعطیل کونلری کذران .

شاکردان یارین بوسقف کریان آلتنده پریشان !..
کیمك امورنده ؟

مکتب معلم اوللکنه یکیدن تعیین اولنان سلیمان
افندیده بر قاچ کون صوکرا بیره‌جکه کلدی . کوزو-
شدم . ایو برذات . غیرتلی بر معلم . همان برلکده
ایشك تعقیبنه قویولدق . ایکی آی ظرفنده هله شکر
تعمیرات ختامه ایردی .

مکتبك ترقیسنی آکلامق ایچون بر مقایسه : بوندن
تقریباً اون بش سنه مقدم ، بزم بولندیغمز صره‌لرده
طلبه‌نك موجودی ایکی یوزی متجاوز ایدی . بوسنه
یوقلادم ، آکلادم : مجموع شاکردان سکسانه بالغ اولمایور .
آفرین ! دیمك نسبت معکوسه‌ده بر ترقی !!

§

کله‌م ابتدائی مکتبلرینه . — شهر درونده برقاچ
سنه اقدم اوچ مکتب ابتدائی کشاد اولنمش . بومکتبلرده
یوزر غروش معاشلی اوچ معلم وار . فقط بو ادملر هم
خواجه . هم مبصر . هم تحصیلدار ... صباحدن اقشامه
چوجقلرله برابر ؛ خواجه‌لق ، مبصرلق . آی باشی
کلنجه اجرتلرینك تحصیلاتنه مأمور ! ...

زواللی خواجه‌لر : بیك درلو زحمتلر ، اوزونتیلر
ایچنده عادتا هلاك اولورلر . نه‌یاپسونلر ؟ بویوز غروشله
عائله کچیندیرمك ؛ برعنعنهٔ تعیش . خیر پالانیر یورولیر

بیرانیره صو کرده بوجزؤی پاره‌یی استکثار ایدنلر (چوق کورنلر !) بولنور . بوخواجه‌لره نیچون یوز غروش معاش ویرملی؟ نه یاپیورلر صانکه...) دینلرده وار. حال بوکه بو پاره کیسه‌لرندن‌ده چیقمیور . اوقافدن ویریلیور . انصاف ! بویله مکتب‌می اولور ؟ بویله معارف‌می ترقی ایدر ؟ بویله تفیض‌می کوروز ؟ ...

شمدی اهالینك فکری اویانسه . آرتق او، سکرات غفلتدن آییلسه‌لر ... آه ! آیرلسه‌لر ... معارفك ، تکاملك نه‌دیمك اولدیغنی بیلسه‌لر ... بویله‌می یاپارلردی ؟...

امینم که طشره‌لرده ، هله اناطولیده هر طرف بویله. جهالت ، عطالت ایچنده یاشامغی حیات معرفت و مدنیته ترجیح ایدرلر ! بیچاره اهالی ! ... بونلری کیم ایقاظ ایده‌جك؟ دوشدکاری کرداب ضلالدن کیم قورتاره‌جق؟ حکومت مأمورلری دکلی ؟ مأمورلر ، خصوصیله رؤسای حکومت ، رعایانك چوبانیدرلر. چوبان سورویی نه‌طرفه سوق ایدرسه اوطرفه کیدر . مأمورین مادامکه : علمك، تمدنك ، ترقینك محسناتنی ، وسائل سعادت وسلامت اولدیغنی بیلیرلر ، (چونکه بوصنف خلق ؛ منورفکرلی، اوقومش ، عالمی ، حیاتی اولدقچه آکلامش ، کورمش آدملردر) اونلرده اهالی‌یه آکلاتملی ، اوکرتملیدرلر .

ایشته بو یول سبیل سلامت، بوده طریق فلاکت ...
هانکیسنه کیدرسك ؟ دیه الك عاجز، الك فکرسز بر آدمه،
بر کویلی‌یه بیله سویلنسه . کوستراسه ؛ البته او، منهاج
سلامته توجه ایدر. عکسنه کیدنلر مکرکه دیوانه‌درلر .
(دیوانه‌را قلم نیست !)

هله اولجه . ادارهٔ مستبده : تنویر اذهانه ، تربیهٔ
افکاره سد چکیور ، ارائهٔ طریقه دائما مانع اولیوردی .
حق ، حقیقت بیلدیریله میوردی. شمدی نه‌وار ؟ الله الحمد
شمدی هر درلو تکملات و ترقیاتمزه یارایه‌جق ، هرکونا
معالیمزده، فضائلمزه خدمت ایده‌جك چاره‌لری، قاعده‌لری
یوللری بیلمك ، بیلدیرمك دورنده‌یز ... وار اولسون
مشروطیت . پایدار اولسون حریت ..

§

انتباه !

بر النده رذالت بایراغی ، دیکر النده فساد و نفاق
چنغراغی بعض مأمورلر بیره‌جکه کلیور . اهالینك‌ده جهالتنی ، غفلت و عطالتنی آکلادیلرمی؛ جیبلرنده طاشیدقلری
شیطنت کتابنی همان آچوب اورته‌یه براقیورلر . هر درلو
وساوس و دسایسی کوروشدکارینه، بولوشدقلرینه اوقویور

اوقوتیورلر. زواللیلرك بوش، بیهوش دماغلرینی زهرلیو-
رلر . هـله بعض ابلیس طینت متنفذلرده ؛ منفعتلرینه
آلت ، خیانتلرینه واسطهٔ سرایت اولان بوکبی ظالملری
آرار، بولور، برلشیرلر سه ...ایشته اووقت مملکتك باشنده
اووقت صاعقهٔ مصیبت پاطلار .

اره صره ژاندرمه ، ردیف ضابطلرندن بعض اخلا-
قسز ؛ علم وفضیلتك ، حریت ومشروطیتك قـدرینی
بیلمین ؛ سردرهوا برطاقم بیکانکان انسانیت بر بلده‌یه
ــ هرنصلسه ــ دوشدیلرمی ، یاپمادقلری شرت واهانت
قالماز .

بوسنه عزیز افندی اسمنده برقول اغاسی کلدی .
بوذاتك مرعشـده ، اسـکندرونده نه دوره‌لر چویردیکی
معلوم ... بیره‌جـکه ایاق باصنجه قونتلغنی کوسـترمکه
باشلادی !! بریکنه چاتار ، اوته‌کینه طوقات آتار . اوکنه
کلنی دوکر ، سوکر ... صانکه بر آفت : بربلیهٔ استبداد !
عزیز افندی بونکله‌ده قناعت ایتمدی . مملکتجه اوته-
دنبری غاصبلك ، حقسزلق ایله سـوء شهرت قازانمش
کمسه‌لری مزاجنه موافق بولدی !

ـــ ظالمره ظالمر اوله‌رر پیروهمدم :
ظلمتلر ایچنده دولاشیر قسوت وماتم ـــ

اونلرله برلكده ميدان ظلم وتحكمه آتيلدی . بن ،
اوراده ايكن مملكتك بعض ناموسلی اشرافنده صالدير-
ييوردی . بو ، ادارهٔ حاضره‌يه ياقيشير حالاردنميدر ؟

عاجزلری اتحاد وترقی قلوبنه‌دوام ايدييورم . اهالی‌يی
حريت ومشروطيته آليشديرييورم . اونره لذائذمعارفی
مزايای‌مدنيتی آكلاتيورم ، اوكرتيورم . بعض‌مأمورلرك
مساویٔ احوالندن‌مقامات عائده‌سنه مراجعتده بولنيورم .
خلاصه : وطنمك نائل صـلاح وفلاح اولمسـنی بتون
موجوديتمله ايستيورم ، چالشيورم ... بس بللی بوحر-
كتلرمدن خوشلانميان بوذات ! صوك نجهٔ تسـلطنی بنم
كريبانی غيرت وعفتمه طاقدی : عسكرلك معامله‌سنی اور-
ته‌يه‌سوردی . سنه‌لرجه ديارغربتده : حلبده ، درسعادتده
تحصيل عالملرنده‌، مطبوعات ، نشريات ساحه‌لرنده ...شان
قلميله‌، خامهٔ‌عرفانيله اشتهارايتمش برناصيهٔ‌حميته‌لوث‌غرض ،
غبار اذا سورمكی لايق كوردی ! الله فرصت دوشدی .
يا ... الله بويله‌لره فرصت ويرمسون . بنی همان سـوق
ايتمك فكرينی قوردی . نه قهرمانلق !

استانبوله ، اورفه‌يه تلغرافلر چكدم . برچوق‌پاره‌لر
صرف ايتدم . وظيفه‌مدن‌ده‌كرو قالدم ... نهايت‌نظارتدن
امر رسمی كلدی : شهادتنامه‌لی ، اجازتنامه‌لی‌، معلم اولديغم

تحقق ایتدی . بدخواهلرکده یوزی قارا اولدی . امللری ابدی بر سحاب سیاه آلتنده قالدی . قهر اولسون مستبدلر!

عزیز افندی دیرکه ، بن وظیفه‌می ایفا ایتدم ... بو ، ایفای وظیفه‌میدر ؟ یوقسه آخرك غیض وبغضنه ، نفاق وشقاقنه آلت اولمق می در ؟ صورالم :

بنم کنیه‌مده مکتب عالی‌یه کیردیکم ، شهادتنامه ایله نشأت ایتدیکم قید اولنمامشمیدی؟ بویله برقید یوقسه قباحت کیمده ؟ نیچون شمدی‌یه قدر صورولمامش ، آراشدیرلمامشم ؟ بن ، فراری‌دکلدم یا . کیزلی قاپالی کزمیوردم یا . هر سنه ، هر آی ، هرزمان درسعادتده ، مکتبلرده ، مطبوعاتده اسمم ، جسمم میدانده . معلوم ، معروف بر آدمم . فقط مسئله اویله دکل . بن ایو بیلیورمکه وقتیله . دفعاتله صورولدم . نرده بولندیغم ، نه ایشله مشغول اولدیغم اکلاشلدی . کنیه‌مه شرح ویرلدی ... بیتدی ... بویله دکلسه ، بن اوکا دفترلری باقالم ، کنیه‌می کوردیم . مشروحاتی آکلایه‌یم ... دیدیکم وقت ، بکا ، نیچون ؟ نه دفتر ، نه شرح نه قید ... هیچ برشی کوسترمیوردی ! یالکز عنودانه غرضکارانه :— (سن بقایادنسك ، هانی شهادتنامه‌ك ؟.. شویله بویله ...) دیه — خلاف قانون معامله‌لرده بولنیوردی . شهادتنامه‌مك یانمده بولنمدیغنی حس ایدرك بنی هردرلو

تضییقه معروض براقیوردی ! شهادتنامه‌لرمی هروقت ،
هر یرده یانمده‌می طاشیمالی ایدم ؟ وظیفه‌م استانبولده ،
سندم سیدم ، هرشیئم استانبولده ... یالکز بن برتبدیل
هوا ایچون بورایه کلدم . سنه‌لردنبری أوت قهر غربتله
أزلمش ، دنیانك هردرلو مصیبتلرینه ، محنتلرینه کوکس
کره کره‌یورولمش ، اوزولمش وجودمی دکلندیرمك ، همده
والده‌مك کوز یاشلرینی دیندیرمك املیله قوشدم یتشدم .
هرنوع اوراقی برلکده‌می کوتورملی ایدم ؟ دنیاده (دیوژن
فوچیسی) کبی یالکز برشهادتنامه صاحبی‌می ایدم‌که اونی‌ده
هروقت یانمدن آییرمامليدم !! حسبنا اه !

بکا بویله یاپان بو ذات ، بو کون بیره‌جکده کیم بیلیر
دها نه‌لر یاپمایور ! اوجاهل ، غافل خالقك بوینه کیم بیلیر ؛
نه آتشین ظلم زنجیرلری طاقوب سوروکلیور ! کیم بیلیر ،
او بیچاره ، سکوتی فقرایی نصل أزییور ، نصل خیرپالیور !...

ینه اهالیده قباحت‌که بویله مأمورلرك شدائد مظالمنه ،
حرکات مستبدانه‌سنه میدان ویربیورلر . ملت حاکمه
بوکیبلری حاللرینه ، کیفلرینه براقمامّلی . قانونه دعوت
ایتملی . ایجابنده مرجعنه همان بیلدیرملی ، درس عبرت
ویرملی‌که : بولندیغی یرلرده حدود وظیفه‌سنی تجاوز
ایتمسون . آنجق مأموریتیله ، خدمتیله ، مصلحتیله مشغول

اولسون . ملت ؛ اونلری اجرای غدر وغرض ایچون بسلەمك مجبوریتندە دکلدر . اوفکر باطل، او خیال خام، او امل چیرکین ! . . قلبلرندن ، ذهنلرندن سیلنملیدر ، آرتق ! أوت :

کچدی ایام جفا ، ایردی دم حریت
چکەمز قهرینی ظالملرك آرتق ملت

نامق اکرم

هم عزیز افندی ایو بیلکه نامق اکرم حیاتنی بو وطنك سلامتنه چوقدن فدا ایتمش بر آدمدر .

§

ـ بلدیەلر ـ

هر بلدەنك تنظیمات واعماراتنە باشلیجه منبع مصارف : بلدیه صندقی در . هانکی مملکتك كه واردات بلدیه سی فراواندر ، اوراسی هر درلو مکملیت وانتظامیله برشهر آبادان اولور .

بزم اکثر بلادمزك صندقلری حدذاتنده زنکیندر . برچوق منابعدن اوصندقلره پارەلر آقار . فقط بوسیول واردات ، نه حکمتدرکه، همان اکثر یرلرده ، تبدیل مجرا ایدەرك ناپاك اللره،شوم کیسەلره دوکیلور.نەوطنه، نەملتە برخیری، برنفعی اولماز. برمثال ایله ایضاح مقصد ایدەلم :

— بیره‌جکك واردات بلدیه‌سی —

(عرصه) — زخیره صاتیلان محلدر — هر سنه کوی کبی — التزام اولنور . ملتزمندن آلنان پاره : سنوی اك اشاغی (اللی بیك غروش) . (قبان ، میزان رسمی) : سنوی لااقل سکز بیك غروش) . کمی رسومی : سنوی درت یوز بیك غروش = درت بیك لیرا .) [١]

بونلردن بشقه : دلالیه ، ذبحیه ، طریق بدلاتی . املاك امیریه حاصلاتی .... بوقدر پاره‌لرله ، بو بیکلرجه لیرالرله بر کوچوك قضا صورت مذبذبه‌ده اعمار واحیا اولنه‌مازمی؟ بلدیه‌نك نه‌مصارفی وار ؟ بر رئیسه ، بر کاتبه . بر صندق امیننه ، برایکی چاوشه ، برچاوش اغاسنه (!) ویریلان معاشلرکه جمعاً هرسنه‌اون بش بیك غروشی کچمز . متباقی واردات نره‌یه کیدییور ؟ نره‌ده قالیور؟ نره‌یه‌صرف اولنیور ؟ آکلا شلماز . برسر !

ای بلدیه مأمورلری ! بوپاره‌لرله بیره‌جکك هر نقطه سنده بر کاشانهٔ معلا ، هربقعه سنده بر معمورهٔ نظر ربا تأسیس اولنه بیلور. بوقدر واردات ایله بیره‌جك بر بلدة‌البدایع شکلنه قونیلمق ممکندر . بوحاصلات ایله شهرك هرسمتنده، برمؤسسهٔ خیریه : ایتامخانه ، دارالعجزه ، خسته‌خانه ... متعدد مکتبلر ، مدرسه‌لر ... فابریقه‌لر... انشاسی قابلدر .

هانيـا ؟ بونلرك هيچ بری میداندە یوق . مملکت
کوندن کونه اضمحلال و اندراسه یوز طوتیور . چارشولر ،
یوللر ... هر طرف خراب ، طـار ، غیر منتظم ...
شهرك رنك سیماسی صولمش ... طوپراغنده فیض و برکت
قالمامش . اهالیسنده یسر حال ، نصیبهٔ نوال و اقبال مفقود .
هر سوده بر سلسلهٔ رنجش ... هر سرده بر فکر ژولیده .

مثلا : رئیس ، هوای نفسیله مشغول ، دامن کشیده .
کاتب ؛ کندی نفع و غرضنك تأمین و توسیعیله مألوف
خرد پریده ... اعضا : کریختهٔ قید امور ، پریشیده ...
مملکتك ایشی انجق اللهه قالمشدر . [١]

شمدی مقتدر ، فعال ، وظیفه شـناس ، خیر خواه
بر بلدیه رئیسنه احتیاج وار . صوکرا : مدقق ، معلوماتلی
صاحب حمیت بر کاتب لازم . کار آشـنا ، مقدم ، مداوم

[١] سزه شـوراده بر وقعه آکلاته یم ؟ بیره جکك ،
بوقاریده عرض ایتدیکم ، (آثار صولرندن) جامع کبیره کتیرمك
ایسته نیلمش . اصحاب خیردن بری ده جامعده بر حوض یاپدرمش .
(کورینه نور یاغسون) . بو مسئله بوندن اون سنه قدر اول ،
پاره لق صو کلمکه باشلامش . صوکرا یوللر بوزولمش ، بیلمم
نه اولمش . تعمیری دوشـونیلمه مش . چونکه بزده برشی
بوزولمسون ، دوزلتمك نه قدر کوچ اولیور ! بزده او غـیرت
نره ده او فکر خیر ! بوکون جامع اوصودن محروم . ایشته سزه
برمثال ! دیکر بتون اجرا آته بر نمونه ... بشقه دلیله حاجت
قالماز .

اعضا ایستر . وبونلرك هپسی‌ده ، هرشیدن اول عدالت وصداقتی خط حرکت اتخاذ ایتملی در . بویله اولمادقجه ، بوبلده ده ترقی : معموریت ، مدنیت بکله‌مامليدر . بتون امور بلدیه ، حتی کلیسد دائره بیله بر کاتبك ید کیف وخسرانته براقیلیرسه... ایواه!

— مخطره —

سفینه حاصلاتنك بیوك برقسمی مقدما حلب ، اورفه بلدیه‌لرینه تخصیص اولنیوردی . برمحلك واردات بلدیه‌سی دیکر مملکته ترك اولنمق ! بوده دورسابقك (ادارهٔ مصلحت! قلیقلی) تنسیباتندن ایدی .

عجبا حلب ، اورفه بلدیه‌لرینه دوکیلن بوپاره‌لردن او شهرلر استفاده‌می ایدییورلردی؟ نره‌ده؟ ! برطاقم مرتکب مأمورلره سرمایهٔ ثروت وسفاهت اولمقدن بشقه بر شیئه یارامیوردی . الحمدلله حریت اعلان اولندی. بوسنه‌واردات سفائن کاملاً بیره‌جك صندقنه یاترلمسی رسماً تبلیغ ایدلدی. باقالم : بومبلغ جسیم ایله مملکتك هانکی بلدیه رئیسی برایش کوره‌جك ؟ هانکیسی شهرك یقنتی‌لرینی اعمار ، اکسیکلرینی اکمال ؛ بوزوقلرینی اصلاح ایده بیله‌جك! انتظار !! (اشد من النار)

[١] عاجزلری بوسنه بیره‌جکده‌ایکن ، الك ایشلك جاده‌لره

ناظر ، بعض ابنیه‌نك مائل انحطاط اولدیغنی کوردم . کچمکه جسارت ایده‌مزدم . حفظنا الله ! اوفاجق بر روزکار استیسی ایله ییقلمق ، چوکمك تهلکه‌سی وار . صاحبلری تعمیر و ترمیمدن عاجز ، فقرا . . . دیدم : باری بلدیه انصاف ایتسه‌ده بوکبی ضرر عمومی ؛ درد الیم حدوثنه بادی اوله‌جق یرلری ، باعث مهلکه بنالری کورسه ، یاپدرسه . کیسه‌سندن نه ضایع اولور ؟ یالکز جزؤی بر همت ! الویرر ...

خدایا شادکن بیچارکانرا ،
بنه در راه به آوارکانرا

§

برازده بلدیه مأمورلرندن بحث ایده‌لمده آکلایه‌کز .

بلدیه کاتبی : بوذات ، مملکت خلقی هپ بیلیرکه، فقیر بر آدمك اوغلیدر . اتاسندن، اناسدن کندیسنه نه بر آووج طوپراق، نه‌ده برچلیك چوماق .. هیچ، هیچ برشی ترك وتوریث اولنمامشدر .

صوکرا ؟ بوآدم ، بوکون بیکلرجه لیرا صاحبی بر لورد... یاغلی باللی براغا ... الله دها چوق ویرسون . کیسه‌نك مالنده ، شرفنده کوزم یوقدر . بنی عالم بیلیر . فقط بخشمز بو دکل ...

بر كون مجلس اداره‌ده بولنيوردم . بزم كاتب افندی‌ده اوصره‌ده تحريرات كاتبی وكيلی ... ديلی طورميور ، ميرلدانيور . هرشيئه قاريشيور ، امادزه‌دن تپه‌دن. آبور جوبور . آيق صاپيق ... متصل ويزلايوردی. ينه بر منفعت خسيسه ايچون چاليشيور ، برتغلب مستبدانه‌كو - سترمك ايستيوردی .

ديدم: آيول! نه‌سويليورسك؟مستبدلك‌می‌ياپه‌جقسك؟ بونه صاچمه لقردیلر !؟ شيخ مسلم افندی ، عقلكی طوپلا . . آ .

او ، ينه دوام ايدييور ، آغزينه كانی: معنالی‌معناسز لزوملی لزومسز همان كوره‌ليور . وظن ايدييوركه — فكرنجه — هر سوزنده برشهدانهٔ حكمت مندمج ...

دييور: — بن‌مستبدلك‌ايدييورسه‌م‌پارچه‌له‌ايدييورم. كيمك نه حقی وار . مقتدرسه‌ك سن‌ده‌ياپ ! ...

واه ! واه ! باقكز شو ياوه‌لره ... شو هذيانلری عقلی باشنده بر آدم سويلرمی ؟

فقط زواللی ، معذوردر . جاهلدر . استبدادك نه اولديغنی بيلميوركه ... سوزه كلنجه سينه‌كوب ؛ جنبشكار بر حر .. لكن معناده نه‌حريتدن آكلايور :

نه عدالتدن خبردار ! ... سوق طبیعی ایله متحرك بر حریص ؛ بر جسم بی حس ... ایشته بویله بر خیره‌شعورمهم بر قضاده هم بلدیه کاتبی (!) هم رئیس وکیلی همده تحریرات کاتب وکیلی ! حق نظردن صاقلاسون ! ...

دیدم : به آدم ! سنك تجارتك نه .. ؛ بوقدر املاك واراضی‌یی نره‌ده بولدك ؟ نصل قازاندك ؟ سن اگر حلال من الله بو ثروتی الده ایتدکسه ، قورقما . تلاش ایتمه . فقط حیله ایله ، غصب ایله ، دوباره ایله ... حرامدن بریکدیردکسه ؟.. امین اول ، که بونك خیرینی کوره‌مزسك ! ملت سندن یاقین زمانده حساب صوراجق ؛ دفتر اعمالکی یوقلایه‌جق . ایو بیلمش اول‌که : زمان دکیشدی . حال دکیشدی . اداره دکیشدی . شمدی حریت ، مساوات ، عدالت .. کیمسه کیمسه‌نك ذره قدر حقوقنه تجاوز ایده‌میه‌جك . بر پادشاه ذیشان ایله بر گدای پریشان حقوقده بردر ، مساویدر ... بوسوزلرمه جواباً :

کاتب بلدیه (تحریر بی‌نظیر !) دییور : (بن چالشدم ، طوپلادم . اولدم . زنکینم . اغایم ... یا سن ؟ سن نه‌یاپدك ؟ نه‌ك وار ؟)

دیدم : طوغری . سن ، طوپارلادك : پارلادك . زنکینسك . صوری ثروتك چوق ، لکن حقیقتده فقیرسك ! عاجزسك ! معنوی برشیئك یوق .

بکا کلنجه : مادةً کرچه غنی دکلم، فقط معناً چوق شیلر قازاندم چوق سرمایه‌م وار . سکا آکلاته‌یم :

حلبده ، استانبولده سنه‌لرجه چالشدم . تحصیلده، تتبعده بولندم . برچوق محنتلر ، اضطرابلر چکدم ..

استبدادك الك مخوف ، الك ظالم زمانلرنده ظلمتلر ایچنده بوغولدم ، قالدم . ینه عدالتی ، حقانیتی دوشوندم . ینه طوغریلقدن ، جدیتدن آیرلمادم . کیمسه‌یی اینجیتمدم . ناموس قلمیله . ثمرهٔ غیرتمله یاشادم . سنك کبی مستبدلری ، غاصبلری تشهیر ایچون، ملتی بد اهانتلرندن قورتارمق ایچون یازدم ، چکیندم .

وطنمه ، شو مقدس طوپراغه عرفانمله ، استعدادمله ، حسن نیتمله خدمتلر ایتدم ، حقك هدایتنه، طوغریلرك انسانیتنه ، نجابت قلبیه‌مك نور ارشادینه مظهر اولدم . بوکون قیمتمی بیلمینلر ، آنجق بهای ادبی ، قدر معرفتی تقدیردن عاجز ، بی وقوف ، قلبسز برطاقم بدخواهاندر . هم بیلمزمیسکز که :

« ارباب کمالی چکه‌مز ناقص اولانلر ...

« رنجیده اولور دیدهٔ خفاش ضیادن »

فقط ... سن ای گمشدهٔ ضلال ، سن ، وسنك کبیلر برکون عاقبت پشیمان ، پریشان اوله‌جقسکز ... نتیجهٔ عدالت

کریبان غرور کزه صاریلاجق... هر کس حقنی ایستیه جك. صوراجق ... اوزمان ایشته، اوزمان، چریه جقسکز. (این المفر!) دیه جکسکز...

بزم اورته‌دن لورد ، بو نصیحتلرمی خوف وحجابدن متولد براختلاج قلب ایچنده دیکلدی . جواب یوق. درین برسکوت ... ذاتاً سوز بیلمزکه ... بن ، دیرم : بلکه بوذات ، نصح واخطارایله تزکیهٔ نفس ایده‌جکدر . زیرا قابل اصلاح برآدمه بکزه‌یور ! یاکیلمیورسه‌م . . .

بویله‌لره بزم وظیفه‌مز نصیحت ایتمك ، طریق حقی کوسترمك .. الله قصورلرینی عفو ایتسون . بوکبی آدملر ظلمات جهل ایچنده یوللرینی غائب ایتمش ، حرکتلرینی شاشرمش بیچاره‌لردر . بونلره هم آجیمالی ، هم عبا آلتندن عصای تأدیب کوسترملی ، ارشاد ایتملی .

نه‌ایسه انشاءالله ایکنجی برکلیشمده مملکتی معمور ، منتظم شن کورورم. ایشته اوزمان مسرور ومباهی اولورم .

- تقدیر -

بیره‌جکك (میدان محله‌سی) جهتنده ، شهرك جنوب سورلری خارجنده هوادار ، ساحاجوار ، لطیف ، اغاجلی چمنلی : عادتا سایه زار زیبا شکلنده کنیش بوش برساحه وار . اشرافندن مرحوم شیخ مصطفی افندی زاده شیخ

عبدالرحمن خالص افندی بوجهتده اولدقچه اصول جدیده یه موافق ، خوش بر بنا یاپدیردی .

صوکره بونی کورن بعض زنکینلرده اوراده بر- قاچ دانه یکی یکی مسکن ؛ دائره ، انبار انشا ایتدیردیلر. نه اعلی ! اوراسی بویدن بویه بر محله ؛ بر مجلای عمران وتزین اولمق استعدادینی حائزدر . بلا شبهه . ایشته بزده دائما بویله کورەنك، اولسه ... فائدەلی : خیرلی نمو- نەلرەامتثال اولنسه ... فنا عادتلردن ؛ مضر کورەنکلردن آرتق واز کچیلسەده جدیات ایله ؛ صافیت حسیات ایله ؛ فکر خاص ترقیات ایله چالشیلسه ... عبدالرحمن افندی حقیقةً ذکی: مفتون تمدن، برزادهٔ اصالتدر. ینه شهرمزده میر کلام زادەاحمدافندی، نوری افندی، عبدالقادر، حسین ساجی، صالح افندی ... کبی معلوماتلی، درایتلی مملکتمزه بحق خدمت ایده بیلەجك آدملرده واردر. امیدایدرم‌که بونلرده غیرت وهمت ایدرلر . اهالی‌یه پیشوای مدنیت رهنمای مساعی اولورلر. بوسایەده مملکتی زیر بار بطائتدن نوم مستغرق غفلتدن قورتاریر ، اویاندیررلر ... ایشته سلامت وطن ایچون هرزمان طلوعنی کوزلدیکمز مهر اقبالك صبح سعیدی ، بوصورتله آچیلمش اولور ... غیرت ! غیرت !

معلومات کتبخانه‌سی

سودای نهان

محرری :

یکیشهرلی زاده : خالد ایوب

طابع وناشری :

معلومات وثروت غزته‌لری صاحب امتیازی

السید محمد طاهر

معارف نظارت جلیله‌سنک رخصتیله

باب‌عالی جاده‌سنده، طاهر بکك « ٤٠ » نومرولی
مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

قسطنطنیه

١٣١٦

طاهر بك مطبعه‌سی

سودای نهان

— خالد ضیا بکه —

استاد محترم

« سودای نهان » کوچوك بر ماجرای عشقدر. عمرنده ایلك دفعه اوله‌رق صدمهٔ سودایه چارپیلان برکنجك تصویر حسیاتیله باشلار؛ محبت متقابله‌سندن امین اوله‌مادیغی ملکسیما برقزی بهار مسیره‌لرندن برنده، بر آرابه ایچنده تصادف ایدرك صوکره اوندن بر مقابلهٔ عاشقانه کورمك خولیای دلارامیله یازدیغی برمکتوبی — سودیکنك وفات ناکهانیسی اوزرینه — مقبرهٔ پرسکوننه ترك ایتمسیله ختام بولور.

بو حکایه‌جکی نام عالیٔ ادیبانه‌لرینه تقدیم
ایدیشم قدرت بلند خامه‌کزه اولان فرط
مفتونیتمدن ایلری کلیور. بو مقصدله اتحاف
ایدیلن بر تقدمه نه قدر دکرسز، نه درجه
ناچیز اولسه ینه قبول ایدیلیر ظن ایدرم .

خالد ایوب

***

نجیب ثریا دائرهٔ مأموریتنده کندیسنه
حواله ایدیلان محررات عدیده‌یی، تذکره‌لری،
درکنارلری یازوب بتیردکدن صوکره
ساعتلردن بری ایکی بوکلوم اوله‌رق اوزرینه
اکیلمکده اولدیغی یازی ماصه‌سی اوکنده
طوغرولدی . بتون قوای جسمانیه‌سی،
مفکره‌سی ایله برابر بر مرکوزیت شدیده
ایله درت بش ساعتدن بری او ماصه‌یه
مربوط طوران نظرلرینی . . . کثرت
اشتغالدن عادتا نوروفری صوله‌رق خفیف
بر حمرت ایچنده، طونوق بر منظره پیدا ایدن

ایری، سیاه کوزلرینی قالدیردی؛ قارشیسنده بولونان آصقی ساعتنه باقدی : اون بره بر قاچ دقیقه قالمش ایدی .

بتون قلم رفیقلری بو پنجشنبه اقشامنك فردای صفا انکیزینی تشکیل ایده جك اولان جمعه کونی ایچون بر محل تنزه انتخاب ایده رك ، او کونك تنزه پلاننی قوره رق ، ایکیشر اوچر قلمدن چیقیپورلر . . . اوطه قپوسنه یقین برماصه نك اوکنده بر سکون بیتابی ایله طوران، صانکه چوق اکیلمکدن بیننه ، کوزلرینه هجوم ایتمش اولان قانی تکرار یرلرینه طاغتمق ، تیتره مکده بولنان اللرنده کی ، بجاقلرنده کی ، طمارلره سریان ایتدیرمك ایستیورمش کبی باشنی بر وضع غریب ایله صندالیه سنك اوزرندن آرقه سنده کی دیواره طیامغه چالیشان نجیب ثریا، اوکنده برر نشاط مجسم کبی کچن قلم رفیقلرینی بر نظر لاقیدی ایله سیر ایدییور واونلرك شن

وشاطر بولونمسنه رغماً اومتصل دوشنویور، مفکره‌سنی اشغال ایدن بر معمای مبهمك حلیله اوغراشییوردی . . .

اولجه قلملك اك شوخ ، اك متبسم بر کنجی بولنان نجیب ثریاده‌کی بو تحول ، بو حال غمکین برهفته اول باشلامشدی . بر هفته‌دن بری ایدی‌که بوکنج آرتق کولمیور، قلم رفیقلرینك مصاحبات شاطرانه‌سنه اشتراك ایتمیور ، صباحلری اوطه‌یه کیررکن بعضاً سلام ویرمکی ، بعضاً ده ارقداشلرینك سلامنی آلمه‌یی اونوتییوردی؛ اوقدر طالغین، اودرجه‌متفکر بولنویوردی. یالکز ماصه‌سنك اوزرینه بیراقلمش اولان اوراقی عینی وضع متفکرانه ایله آلییور ، احتمالکه معنالرینی آکلامقسزین طبقی بر یازی ماکنه‌سی کبی مسوده اوراقده کوردیکی سطرلری صباحدن اقشامه قدر دائره‌نك بیاض، قالین کاغدلری اوزرینه قوپیه ایتمکله مشغول اولویور ،

حتی بو کونلرده اولکندن زیاده چالیشییوردی.
او بلکه‌ده فکرینی استیلا ایدن آتشین
خاطره‌لری بو مشغله‌ٔ متمادیه ایچنده اونوتمق
ایستیوردی.

نجیب ثریانك احوالنده کوریلان بو تحول
سریع، بو تغیر ناکهانی نه ایدی؟ نیچون
لاینقطع دوشنویوردی؟ هنوز بیلنمیوردی
اوقلمده بولندیغی زمان دائما کندیسندن
بحث اولنیوردی؛ رفقاسندن هر بری کنجك
بو حالنه بر معنا ویرییوردی.

ارقداشلرندن بری بر کون ثریایه بو حالك
سببنی صوردی، فقط اوندن آلنان جواب:
«هیچ...» دن عبارت ایدی.

اواقشام قلم رفیقلری بر خیال رقصان
کبی اوکندن چوب کیتدکدن صوکره نجیب
ثریا — نظری بر مرکوزیت ثابته‌ایله ساعته
مربوط بولندیغی حالده — قلمده یالکز
قالدی. بر آز اول رفیقلرینك کورلتیسنه

مقابل شیمدی اوطه‌یی بر بوشلق، بر سکون مزعج احاطه ایدییور و بو سکوتی آنجق آصغی ساعتنك آغیر آغیر دوام ایدن بر طراقهٔ خفیفهٔ منتظمه‌سی اخلال ایدییوردی..

نجیب ثریا بش دقیقه قدر بو بوشلق ایچنده ساعتك بر حرکت سریعه ایله ثانیه‌لر اوزرنده رقصان اولان اوزون یلقوانننه دوغرو مدنظر ایتدیکی حالده — بر حرارت شدیده ایچنده چیرپینان — ضربان قلبی دیکلیه‌رك ... تموجات مشوشه ایله چالقانان افکار مغلقه‌سی ایچنده بر طریق سلامت آرامغه چالیشه‌رق طوردی. قولاغنه حزین بر ترانهٔ نی کبی عکس ایدن ساعتك طنین متسلسلی قارشیسنده کنجك بو حالنه دقت ایدلسه اویوموق ایستدیکی ظن اولنوردی...

ساعتك اون بر دفعه تکرر ایدن طنین بلندی نهایت کنجی طالمق ایستدیکی بر خواب مزعج و کراندن اویاندیریر کبی اولدی :

او وقت نجیب ثریا بتون تفکراتنه بر فاصله ویره‌رك نگاه مخمورینی ساعتك اوزوندن آییردی، کندی کندینه :

— کیتملی ! دیدی، ایشته وقت معینی بر چاریکده کچییور. دیمك‌که بنی آلداتدی، کلیه‌جك؛ های احمد ربیع های...

*
* *

نجیب ثریا احمد ربیعی، اورفیق معززینی بکلیوردی. فقط ایشته وقت معینك اوزوندن بر چاریکدن زیاده بر مدت مرور ایتدی. او، حالا کورنمیوردی.

عجبا کلیه‌جکمی ؟ عجبا بر مانعی ظهور ایتدی‌ده اوجه ویردکلری قرار تنزه بوزولدیمی ؟ دلیقانلی هنوز اوزونده بر قاچ مسوده‌نك اوراق پریشانی صاللانان، اوجلری صبحدن بری مرکب حقه‌سنه کیره چیقه پاصلانمش برقاچ قلم بولنان یازی ماصه‌سنك اوکنده بتون بو سؤاللرك حلیله اوغرا-

شییوردی ... بو آرالق اوطه‌جی اوموزنده برطاوان سپورکه‌سی، برالنده کیرلی بر اسکی تنته بزی اولدیغی حالده — اوچنجی دفعه اوله‌رق — قپودن ایچری کیردی. نجیب ثریایی حالا اوطالغینلق ایچنده ماصه‌سنك باشنده، صندالیه‌سنه یاصلانمش اوله‌رق کورنجه ینه — اوچنجی دفعه اوله‌رق — صورتنی اکشیتدی. فقط بو سفر اولجه یاپدیغی کبی اونی او حالده، اووضعیتده کورنجه کیری دونمدی. چهره‌سنده سکز اون ساعتدن بری دوام ایدن یورغونلغك آثاریله ممتزج، بر طور بارد شکایت مرتسم اولدیغی حالده برشیلر خورداه‌رق دلیقانلینك اوکندن کچدی: اوطه‌نك اورته‌سنده‌کی اوزون، مستطیل ماصه اوزرنده‌کی — مرکب لکه‌لری، ریك‌دوکونتیلری، لزومسز کاغد قیرپینتیلری، قلم قیریقلری ایله مستور بولنان — صولق رنکلی یشیل چوخه‌اورتوی.

کال حدتله طوپلادی، قارشیده آچیق بولنان پنجره‌دن آشاغی سیلکدی؛ صوکره ینه عین طور عبوس ایله دائره مدیرینك ماصه‌سندن باشلایه‌رق قلمده موجود تکمیل ماصه‌لری برر برر النده‌کی تخته بزی ایله سیلوب سوپورمکه، توزلرینی آلمغه ابتدار ایلدی.

اوطه‌جی بو ایشلری کوریرکن آره‌ده صره‌ده قاشلرینی چاته‌رق آتش حدت فیشقیران کوزلریله کندیسنه باقمسندن وکیت کیده یوقاریکی ماصه‌لرك اوزرندن قالدیره‌قده اولدیغی توزلری کوره‌مزلکه کله‌رك کندیسنه دوغرو صاوورمسندن نجیب ثریا آرتق بتون بوحدتلرك، اسنثقاللرك، خشونتلرك کندیسنه عائد اولدیغنی؛ اوطه‌جینك بوطور حدت آمیزله آرتق کندیسنی اوطه‌دن سوروب چیقارمق، عادتا قوغمق فکرنده بولنه‌رق، بوفکرینی شو طرز نازکانه ایله اشراب ایتمك ایستدیکنی آکلادی؛ وبونك

اوزرینه اوده اوجلری پاصلانان قلملرینی
یازی طاقمنك اوزرندەکی سونکریله سیلەرك،
حقەلرك قپاقلرینی قپایەرق قلمـدن عودت
حاضرلقلرینی کورمکه باشلادی.

فقط نجیب ثریا بتون بو ایشلری یاپارکن
اوقدر آغیر طاورانیوردی‌که بوندن مقصدی
محضا اوطەجینك نظر استثقالندن قورتیلمقدن
عبارت اولدیغی آکلاشیلیوردی. دلیقانلی
بر مدتده بو ایشلرله اویالاندیغی حالده گاه
قپویه، گاه هر برنده برر معنای اتهام عیان
اولان اوطەجینك کوزلرینه باقەرق برمدت
دهـا اویالاندی، وقت کچـیردی. آرتق
اویالانەجق جهتده قالمەمش ایدی، چونکه
دفعـات ایله سونکرك اوزرندن سـیلنوب
تمـامیله تمیزلنمش اولان قاملر... بر قاچ
کره بالالتزام اوچوریلوب تکرار طوتلمش
اولان مسودەلر هپ چکمجەیه آتیلمش...
دفعاتله سـورولوب چکیلن چکمجەلرده اك

نهـايت برر برر كليـدلنمش ايدى ؛ آرتق
نجيب ثريا ايچون بوندن دهـا زياده قلمده
قالمغه بر امكان، بروسيله قالمامش ايدى. الك
نهايت بر بطائت مسكينانه ايله صندالیه‌سندن
قالقدى، برمدتده آياق اوزرنده البسه‌سنك
توزلرينى سـپورمكله وقت كچيردى ، آرتق
برمأيوسيت كامله ايله ـــ ساعت اون برچغه
طوغرو ـــ قلمدن آيرلمق اوزره ايدى .
فقط ناكهان قلمك ديوانخانه‌سـنه طوغرو
كيتدكجه تقرب ايتمكده بولنان سريع خطوه ـ
لردن متحصل برپاتيردى نجيب ثريايه برامید
نوبخش ايتدى؛ اولديغى يرده برآز طوروب
اوكيتدكجه ياقلاشـان آياق صداسـنى دقتله
ديكلدكدن صوكره چهره‌سنده خفيف بر
نورتبسم پارلادى، براطمئنان تام قلب ايله:
«كليور . . . اوت! احمد ربيع كليور... »
ديدى . . .
فى الحقيقه اوكون دائره‌نك بو صـوك

زیارتجیسی احمد ربیعك تا كندیسی ایدی..
او كمال تلاش ایله قپـودن ایچری كیرركن
نجیب ثریاده استقبالنه قوشمش ایدی. ایكی
كنج — یكـدیكرلرینی بولمقـدن نا امیـد
اولدقلری حالده — حصوله كلن بوتلاقیدن
چوك درجه‌ده بشوش اوله‌رق بولشدیلر .
شیمدی نجیب ثریا یوزنده برخندهٔ مسرت
پیدا اوله‌رق اسمر بكزلی، ضعیف وجودلی
ارقداشـنك قولنـه برتسـلیمیت كامله ایله
یاپشـه‌رق ومقصـدلرینی بركلمه بیله تعاطی
ایتمكسزین نظر ممنونیتلریله افهامه چالیشه‌رق
ایكیسی برابر اوطه‌دن طیشاری چیقمشلردی.
یورویورلردی.. آنجق فرط هیجانندر
— یاخود اوطه‌جینك چهرهٔ بارد ندن اوركه‌را
بر آن اول اوزاقلاشمق ایسته‌مسـندن —
نجیب ثریا عادتا قوشه‌رق كیدییور وبربیتاب
كران ایله متصل تره‌ین ... نفسی طارلاشا
ارقداشنی ده قولندن سـوروكلیه‌رك كوتو

یووردی . بری یورغونلقدن ولاینقطع
قوشەرق کیتمکدن سوز سویلمکه مقتدر
اولەمیوردی؛ او بری فرط هیجانندن وبر
خبر مهیجه انتظارندن بر شی سؤال ایتمکه
جسارت ایدەمیوردی: ایکی کنج بو وجهله
یولك یاریسنی ساکتانه تعقیب ایتدیلر،
اومشی غریب ایله باب عالی جادەسنك او
زمانکی ازدحامی آرەسنده چارپەرق، چار-
پیلەرق کوپری‌یه طوغرو یوللرینه دوام
ایلدیلر . اسکی ضبطیه جادەسنه بوکولوبده
باب عالی جادەسنك قالدیرملری اوزرنده
اشاغی، یوقاری جریان ایدن انسان آقنتیسندن
قورتلدقلری صرەده ایدیکه نجیب ثریا آرتق
آدیملرینی یاواشلاتدی ، احمد ربیع ضعیف
کوکسنی شیشیروب ایندیرن نفسلرینی تعدیل
ایچون بر آز میدان بولدی ؛ آرتق بر مدت
صوکره بری صورمغه ، اوبری سویلمکه
مهیا بولنویورلردی .

نهایت نجیب ثریا صوك جسارتی
طوپلایه‌رق رفیقنه یاواش، مهتز برصدا ایله
صوردی:

— نصل احمد ربیع؟ آکلایه‌بیلدکمی؟
احمد ربیع حالا دوام ایدن اوشهقه
تاب‌فرساسنی ضبطه چالیشه‌رق جواب ویردی:

— اوت! چوق یورولدم اما چوق
شیلر اوکرندم هانی بوندن ایکی هفته اول
اونلره ایلك تصادفمزده، حیدر پاشایه کیدرکن
کوپریده یانلرنده طولاشمقده، اونلرك
بیلتلرینی آلیویرمکده اولدیغنی کوردیکمز
تاجر قیافتلی، متبسم چهره‌لی آدم یوقمی
ایدی؟ ایشته او، قیزك پدری؛ اوته‌کی
سویملی چوجقده برادری، اویاشلی قادین‌ده
والده‌سی ایمش.

— تحقیقاتك بوقدرجقمی؟..
ربیع بوسؤال اوزرینه برآز کولومسه
یه‌رك دوام ایتدی:

— تحقیقاتك اصل جان آله‌جق یرلری بوندن صوکره . اونلرك بر درجه‌یه قدرده احوال خصوصیه‌لرینی اوکرندم، حتی یارین نره‌یه کیتملری مقرر بولندیغنه وقیزك اسمی نه‌اولدیغنه وارنجه‌یه قدر معلومات آلدم . . .

بوصوك جمله نجیب ثریا اوزرنده برتأثیر شدید حصوله کتیردی . کمال تهالك وهیجان ایله رفیقنه دها زیاده یاقلاشه‌رق سؤال ایتدی :

— امان ربیع ! سویله بونلری نصل اوکرندك ؟

— شیمدی آکلارسك : اوکون حیدرپاشادن عودتمزده سندن بوغاز ایچی واپورلرینك اسکله‌سنده آیرلدقدن صوکره اونلری تعقیبه قویولدم . کندمی سزدیرمکسزین قباصقاله قدر آرقه‌لرندن کیتدم . خانه‌لرینه کیدنجه‌یه قدر ایزلرینی تعقیب ایتدم، کیردکلری خانه‌یی کوزلجه کوروب

بلله دکدن صوکره دوندم ، تصادف ایتدیکم
برقوجه قاری‌دن بواوده کیملرك اقامت
ایلمکده اولدیغنی صوردم ، بکاسرت بر صورت
ایله : «سلیم نعمان افندیلر ..» دیدی کچدی .
صوکره برقاچ کشیدز بوسلیم نعمان افندی‌یی
تحقیق ایتدم ، اوکون حیدرپاشایه کیدرکن
اونلرك یاننده کوردیکمز ذات اولدیغنی
آکلادم .

ایشته بواساسلری الده ایتدکدن صوکره
بوکون دوغروجه اومحله‌یی بوللادم . اونلرك
اولرینه وارمه‌دن کوشه‌ده برچشمه‌واردرکه
کنجلی ، اختیارلی برسوری قادینلر طوپلانمش .
مناوبه ایله صوطولدیریورلردی . بونلره
سوروندرك اورادن کچرکن چشمه‌نك بر
باشنده ایکی اختیار قادینك دستیلرینه طیانمش
اولدقلری حالده « سلیم نعمان » اسمنی تلفظ
ایده‌رك بونك اوزرینه‌درین درین قونوشمقده
اولدقلرینی کوردم .

اوح ! بنم ایچون آرتق رشتهٔ موفقیت
الده ایدلمش ایدی . اولانجـه شـیطنتمی
طوپلایه‌رق کندمی بوقادینلرك نظر دقتلرینه
معروض قیلمقسزین یورودم، بر آز ایلریده‌کی
بقالدن بیوجك بر دستی صاتین آلدم، اولدقجه
یکی بر حالده بولنان شواوزرمده‌کی ژاکتی
ـــ موقتاً ـــ بقاله بیراقه‌رق اونك بر کوشه‌ده
بولنان کیرلی، بوروشق ســترەسنی کیندم،
قراوات ایله یقالغی‌ده بقـاله امانت ایده‌رك
مکمل براوشاق صفتنی طاقندم .

بوپلانلری کمال دقت وحیرتله دیکله‌مکده
اولان نجیب ثریا بور اده رفیقنك ســوزینی
کسدی :

ـــ ئه‌ی ! بوترتیبـاتکه قارشی بقـال
برشی دیمدیمی؟سنك بوحرکاتندن شبهه‌لنمدیمی؟.

احمدربیع دوام ایتدی :

ـــ اوت بن قیافتمی دوزو بده دکاندن
چیقمغه حاضرلا نیر ایکن اوده برشی دیمکه

حاضرلانیوردی؛ فقط بوکا میدان ویرمه‌دن
درحال پاره چانطه‌سنه طاوراندم ، و اوکا
خطاباً : « بقال باشی! بنم ژاکت ایله قراوات
و یقه‌لق بوراده طورسون ، شیمدی کلیر
آلیرم، بونلری کوزلجه محافظه ایت» دییه‌رك
و متعاقباً آووجنه بیاض بر ایکیلك
صیقیشدیره‌رق : « بونی‌ده بر قهوه پاره‌سی
ایت » جمله‌سنی علاوه ایدنجه حریف بکا
قارشی تشکردن بشقه سویلیه‌جك سوز
بولامادی . .

نهایت قوللریمی صیوایه‌رق دستی صول
قولمه آصیلی اولدیغی حالده طبقی براوشاق کبی
چشمه‌نك باشنه کیتدم وقوجه قاریلرك
یاننه صوقولدم ؛ آرتق بندن هیچ کیمسه
شبهه‌لنمیوردی .

بکا صوطولدیرمق نوبتی‌قوجه‌قاریلردن
صوکره اصابت ایدییوردی . دستی‌یی کمال
بیقیدی ایله چشمه‌نك بر کوشه‌سنه طیادم .

قولاغمی قوجه قاریلردن طرفه، و باشـمی
کمال بیقیدی‌ایله اوبر یانه چویردم، محاوره‌ـ
لرینی حرفی حرفنه تعقیب ایلمکله برابر برده
سیغاره صاروب تللندیردم، آرتق بوصورتله
بردقت تامه‌ایله اونلرك هنوز باشـلادقلری
وهر جمله‌سـنی بر قاچ کره تکرار ایده‌رك
سویلدکاری سوزلرینی دیکلیوردم :

بریسی اوته‌کنه دییوردی‌که، — احمد
ربیع بوراده دیشلری دوکولمش ، چکه‌سی
دوشمش برقوجـه قاری‌یی تقلید ایده‌رك
سویلیوردی — :

— .. یاوروم! اللهك برلکنه امانت..
کل‌دامله‌سی کبی . فقط دمین‌ده سویلدم آ !
باباسنك بوخویسزلغی یاوروجغی خراب ایده‌ـ
جك . قیزجغزماشاءاون بشنه‌کیروب‌کلیر. حالا
بومحله‌دن طیشاری آدیم آندیرمق ایسته‌میور.

— اولردن ایراق خسته ایمش دییورلر.
صحیحمی ؟

— شیمدیلك آیاقده ، آره‌ده صره‌ده
اوکسورویورمش . نه اوله‌جق‌یا ؟ او آدمك
قهرینه جانمی طیانیر؟ هکیملر هروقت: «سلیم
نعمان افندی! بوقیزه براز مساعده ایت؛
کزسین طوزسین ، براز کوکلی کوزی
آچیلسون ، صوکره معاذاه فنا اولور »
دییه طورمه نصیحت ایدییورلر ؛ فقط
حریف اورالرده‌می ؟ کچنلرده آننه‌سی
اوقدر آیاق تپدیکی حالده کوچ حال ایله
حریفك کوکانی ایدرك حیدر پاشایه کیده
بیلدیلر . زواللی قیزك ایشته ایلك دفعه
اوله‌رق کوردیکی سیر یری بو اولدی .
جاندر بو آقرداش ! باق بزبیله قوص‌قوجه
قاریلر اولدق‌ده ینه هفته سکز کون اون
طقوز دیدیمی‌شویله برکزمك، هیچ‌اولمازسه
جنجی‌میدانه قدر اینویرمك ایسته‌یورز.
اوایسه کنجدر، البته بزدن زیاده آرزولار.
واقعا کنج قزلری اویله آله‌بیلدیکنه براقمه

کلمز، لکن بوقدر باصیق آلتنده، درت دیوار آره‌سنده بولوندیرمق‌ده الویرمز . آره‌ده صره‌ده آننه‌سیله برابر کزمکه کیتملرینه مساعده ایتسه نه‌اولور صانکه ؟

— آیول نعمان افندی بو یاوروجغی اولندیرسه باری !

— اولندیرمکمی ؟ . . آه آقرداش کوروجیلرك هر کون بری کاوب بری کیدییور. ایچلرنده نه زنکینلر، نه‌کبارلر، نه حکومت طاقملری وار بیلسه‌ك! هرکلن‌ده قیزك اندامنه، قرق برکره ماشاءالله کوزللکنه، هنرینه‌با ییلییور؛قادین بونلردن برینه ویرمکه دوندن راضی. حالبوکه حریف بونلرك هر برینه بر رقصور بولویور، قصور بولنه‌میه‌جق بریسی چیقنجه‌ده : « دها وقتی دکل ! یکرمیسنه باصسون باقه‌لم » دییورمش . اما هیچ بیلمیورکه ـ حفظناالله ـ قیز یکرمیسنه وارمه‌دن بیته‌جك . . . آننه‌سی ویق ویق

بوغولویور ؛ بیك رجا ، بیك منت هپسی
بوش. حریف هیچ برینی بر پارەیە آلمایور.
— قزك فکری نصل ؟ اولنمك
ایستیورمی ایستمیورمی؟
— بوکچن هفتەیە کلنجەیەقدرسوزندن،
صحبتندن اولنمك ایستدیکی بسبللی ایدی.
آنجق نە اولدی بیلمم ، هلە بو کونلردە
کوروجیلردن بحث ایدلدیکی باباسندن اول
اورد ایدییور ؛ خستەلغنی بهانە ایدەرك
آنەسنە اصلا اولنمك ایستمدیکنی آچیقدن
آچیغە سویلیور. بن هپسندن زیادە زواللی
قادینە آجییورم ، بوکیدشلە قزینك مروتی
کورەجکی بیلە شبهەلی .
— عجبا قزك برکیزلی سوداسیمیوار؟!
— کیم بیلیر ؟ . .
— ها آزقالدی اونوتییوردم: بوصباح بنە
اولرندە نەکورلتیلر قوپدی بیلسەك!..
— نەاولدی؟..

— نه اوله‌جق ینه کزمك غاوغاسی .

قادین : «حکیم کزسین دیدی، یارینکی جمعه‌ده کاغدخانه‌یه کوتوره‌جکم» دییور؛ حریف : «آرتق چوق اولدی، بتشیر» دییه باغیریوردی . بو مجادله ایچه سوردی، نهایت حریف بیك منت ایله رضا کوستردی ، یارین‌ده کاغدخانه‌یه کیده‌جکلر . قیزجغز ایلك دفعه اوله‌رق اوراسنی‌ده کوره‌جك .

احمد ربیعی کمال دقتله دیکله‌مکده اولان نجیب ثریا محاورەنك بو قسمنده برحس جوشان مسرتله حایقیردی :

— کاغدخانه‌یه‌می ؟ . .

— اوت کاغدخانه‌یه! اونلرك بوقرارینی عنعنه‌سیله ایشته اوقوجه قاریدن اوکرندم . فقط تحقیقات بوراده ختام بولدی، چونکه آرتق صو آلمق نوبتی اوقوجه قاری‌یه کلمش ایدی؛ همان صوینی طولدیردی، سرداشندن آیرلدی کیتدی . اویونمدن رنك ویرمه‌مك

ایچون بن‌المده دستی اولدیغی حالده برمدت
دها اوراده بکلدم ، الك نهایت نوبت بکاده
کلدی، بن‌ده دستی‌یی طولدیردم؛ اورادن
آیریله‌رق بقال دکاننه کیتدم، لباسلرمزی
مبادله ایتدکدن صوکره دوغروجه وقوشه
قوشه قلمه کلدم، سنی بولدم .

***

ایکی ارقداش کوپری‌یه کلمشلردی .
اوراده نجیب ثریا سؤالنی تکرار ایتدی :
— یارین کاغدخانه‌یه کیده‌جکلر ها ؟
— اوت کاغدخانه‌یه .
نجیب ثریا بر آز توقف وتفکر ایتدکدن
صوکره دیدی که :
بکاباق ربیع! بواقشام بن بوغاز ایچنه کیده‌
جکلردن دکلم؛ سزه مسافرم، قبول ایدرمیسك ؟
— مع التشکر . . .
— یارین‌ده طوغرو کاغدخانه‌یه کیدرز
دکلمی ؟

— شبهه‌سز . . .

آرتق بو قرار ، قطعی ایدی . ذاتاً قاکلیجه‌یه، نجیب ثریانك اقامت ایتمکده اولدیغی اوموقعه اوغرایان بوغاز ایچنك صوك واپوری بش دقیقه اول کوپریدن حرکت ایتمش، قویو برسیس شکلنده اطرافه انتشار ایدن برطبقهٔ بخاریه ایچنده کوپری‌یه طوغرو دها قویو، دهاسیاه بردومان‌ستونی براقه‌رق . . اوکنده، پروانه‌لرینك یانلرنده طولاشان قایقلری ، صندالری، معونه‌لری چکنه‌مکدن احترازاً برندای‌حدت پوسکوریر. کبی لاینقطع آجی آجی دودوکنی اوتدیره‌رك آغیر آغیر کیتمکده بولنمش ایدی.. بناءً علیه نجیب ثریانك — اوکیجه ربیعه مسافر اولماسی ایچون — بوده آیریجه بر سبب تشکیل ایدییوردی .

ایکی کنج کوپریدن بر قایغه بیندیلر. کورکلری چکمکه مهیابرحالده بولنان اختیار

قایقجینك طوراستیضاحكارانه‌سی اوزرینه احمد ربیع خلیج طرفنی كوستره‌رك جواب ویردی !

— جبالی‌یه .

شیمدی ایکی كنج ، قارشیلرنده‌کی اختیار قایقجینك نظر آمریتی آلتنده اینجه، نارین قایغك موازنتنی محافظه‌یه چالیشه‌رق جبالی‌یه طوغرو یول آلییورلردی .

قایق خلیجك اوزرینه یاییلان ایریلی اوفاقلی مراكب بحریه‌نك آره‌سندن یول بوله‌رق اوجوارده آناً فآناً ظهوری محتمل اولان مهالكی آتلاتوب اولدقجه تنها، اولدقجه مخاطره‌دن سالم نقطه‌لره كلنجه‌یه قدر ایکی كنجك نظرلری، فكرلری هپ قایقجینك كوزلریله، قاشلریله ویردیکی اشارات آمرانه‌نك تأثیر شدیدی آلتنده بولنویوردی .

قایق كمال سربستی ایله و برحركت منتظمه‌یه تبعاً كوركلرینی یان طرفلرنده

صاللایەرق امین بر یولی تعقیبە باشلادیغی صرەدە ایدی کە آرتق ایکی کنج حبس نظردن آزادە اولەرق کندی ملاحظەلرینە قویولمشلردی .

اووقت نجیب ثریانك فکرندە برشرقینك نقرات متکررەسی کبی یالکز شو کلمەلر طولاشییوردی :

— کاغدخانە، کاغدخانە.

احمد ربیعك فکرینی ایسە حالا قوجە قاریلرك چشمە باشندەکی محاورەلری اشغال ایدییوردی. اوسلسلۀ محاورات یکیدن یکی یە ذهنندن کچیوردی . احمد ربیع بتون بو مکالماتی دوشنورکن بونلر میانندە اولجە نجیب ثریایە سویلمسنی اونوتدیغی بر خاطرۀ مهمەنك بردن برە انجلاسیلە بردفعەایرکیلدی؛ صوکرە معنیدار برصورتدە کولومسەیەرك — حالا اومعهود نقراتی تکرارایلە مشغول اولان — رفیقنە توجیە خطاب ایتدی:

— نجیب ثریا ! باق‌سکا قوجه قاریلرك محاوراتنی دیکلرکن ایشتدیکم اك مهم بر نقطه‌یی، اك معزز، اك حافظه آرا بر کلمه‌یی سویلمکی اونوتدم.

آلدیغی تفصیلات ایله مست حظوظ اوله‌رق هیچ برشیئی دوشونه‌میه‌جك بر حاله کلن نجیب ثریا رفیقنك بو خطابنی مهسمه‌یه‌رك سؤال ایتدی :

— اوکلمه نه ایمش؟.

— او! بو سنك ایچون بیلنمسی اك زیاده لازم اولان براسم !

نجیب ثریا حالا رفیقنك نه آکلاتمق ایستدیکنی دوشونه‌میوردی، تکرارصوردی:

— براسمی ؟ . .

— یا ! همده اونك اسمی . . .

اووقت نجیب ثریا، رفیقنك افهام ایتمك ایستدیکی شیئی آکلادی ؛ ایشته اوزمان اولجه اوکرندکارینی اونوتمق ایستیه‌رك بتون

قوای ذهنیه‌سیله اونك اسمنی اوكرنمكه طاوراندی؛ حتی قایقجینك بر رسهام حدت شكلنده طوران قاشلری . . . وبو قاشلرك آلتنده چقورلاشدیغی حالده متصل آتش غضب پوسكورن كوزلری قارشیسنده بولونماسه‌یدی هیچ بر تهلكه‌یی نظر اعتباره آلمیه‌رق بواسمی اوكرنمك ایچون آرقداشنك اوزرینه بیله آتیله‌جقدی .

رفیقنك بو حال مجنونانه‌سنی كورن احمد ربیع اونك اسمنی سویلمكده گجیكمه‌دی .

— اسمی (واجده) ایمش . دیدی

واجده ! . . بو اسم نجیب ثریایی بر تأثیر مقناطیسی‌یه طوتلمش كبی تیتره‌تدی ؛ محضا اوكا تعلق ایتدیكی ایچون بونی بر اعتراف وجدانی ایله دنیاده ایشتدیكی اسملرك الك كوزلی اولمق اوزره تلقی ایتدی . نجیب ثریا آرتق الك عاشقانه بر ترانه‌نك نقراتی قبیلندن اوله‌رق جبالی‌یه چیقنجه‌یه واورادن

احمد ربیعك اولرینه وارنجـه‌یه قدر هپ
بونی تکرار ایتدی :

— واجده . . واجده . .

*
* *

ایرتسی کونی ایکی ارقداش هرکسدن
اول کاغدخانه‌ده بولنیورلردی . بر انتظار
شدید ایچنده بر قاچ ساعت مرور ایتدی .
برطرفدن قایقلر ، او برجهتدن آرابه‌لر ایله
آقین آقین خلق کلییوردی . فقط اونلر بو
محشر ناس آره‌سنده کورنمیورلردی . . .

— عجبا کلمدیلرمی ؟ کلیه‌جکلرمی ؟

بو سؤال نجیب ثریانك بتون قواسـنی
صارصه‌رق مفکره‌سنی اشغال ایدییوردی.

ایکیسی‌ده بلافاصله طولاشمقدن بیجال
قاله‌رق تنها برواديده بر آز دیکلنمك ایچون
دره‌نك سـاحل یمیننده دوام ایدن یولی
تعقیبه باشلادیلر. اوراده یکدیکرینه ملاصق
شمندوفر واغونلری کبی طوران وکیتدکجه

سیرکلشدیکی فرق اولنان آرابه‌لرك یاننده‌ن
کچرکن هپسنه صوك درجه‌ده بر نظر دقت
وتحری ایله باقدیلر. نافله! هیچ برنده
آرادقلرینی کوره‌مدیلر.

بو سلسله‌نك نهایتنده آرابه‌لرك وضع
منتظمی بوزولو بوردی: آرتق اون ویکرمی
آدیمده کلیشی کوزل توقف ایتمش — بر
آرابه‌یه تصادف ایدیلیوردی. فقط دره‌نك
آرابه‌لرله، کومه کومه انسانلرله طولان او
قیانیق موقعنه مقابل بوراده پیش نظره
فیض بهارله انکشاف ایتمش پاپادیه‌لردن،
فوللردن، لاله‌لردن، دها برچوق ازهار
بیابانیه‌دن متشکل بر صحنهٔ دلفریب، بروادیٔ
رنکارنك یایلیوردی.

نجیب ثریا رفیقنك قولنه اتکا ایتمش
اولدیغی حالده یالکز کندیسی ایشیده‌بیله‌جك
قدر خفیف برصداایله متصل نقراتنی تکرار
ایده‌رك یورویوردی. او آرتق آرابه‌لره

باقمقدن یورولان کوزلرینی شیمدی مدکاه نظرنده آچیلان ساحهٔ دلارامه توجیه ایتمش، طالعین بروضع مهملانه ایله برزمین سبزین اوزرینه سرپیلان مجموعهٔ الوانی سیر ایدییوردی.. احمدربیع ایسه اون بش یکرمی خطوه‌ده برتصادف ایتدیکی آرابه‌لری حالا بر نظر نافذ تحری ایله یوقلامقدن خالی قالمایوردی .

ایکی آرقداش بووجهله بر مدت دها او اوزون یولی تعقیب ایتدیلر . یولك نهایتلرینه دوغرو یکدیکرندن اللیشر خطوه فاصله‌لی ایکی آرابه دها کوروندییوردی .

احمد ربیع رفیقنك سلسلهٔ مطالعاتنی کسر ایتمکسزین کندی کندینه :

بقالم بو آرابه‌لرك برنده ظهور ایدرمی، دیدی ، شاید بونلرك ایچنده‌ده یوقلرسه او حالده یابتون بتون کلمیه‌جکلر ویاخود هنوز کلمدیلر .

اوکده بولونان آرابه‌یه یکرمی خطـوه قدر یقینلاشمشلردی . احمـدربیع برمعتاد بونك ایچنه‌ده دقتله عطف نظر ایتدی . بو آرابه ایچنـده هنوز سیمالرینی کوره‌مدیکی ایکی قادینك چارشـافلرندن اولدقچـه بر اطمئنان قلب ایله حکم ایتـدی که بونلر اونلردر، اواون بش‌کون اول حیدر پاشایه کیدرکن تصادف ایتدکاری والده‌ایله قزدر.

فقط حکمنده تمامیله‌اصابت ایتمش اولمق ایچون آرقداشنه هیچ بر رنك‌ویره‌مکسزین بر آزدهاایلریلدیلر. آرتق‌اونلر اولدیغنده‌اصلا شبهه‌قالمامش‌ایدی...ایشته‌او وقت‌قولنه‌متکی بولونان نجیب ثریایه‌یاواشجه اخطار ایتدی:

— کورویورمیسك ایشته اونلر ...

دیدی . وارقداشنك بوکا انتقال ایده‌میه‌رك هنوز طالغین طالغین نقراتنی تکرار ایتمکده اولدیغنی کورنجه علاوه ایتدی: «اوت اونلر: واجده ایله والده‌سی . . . »

ایشته بو صوك اخطار نجیب ثریانك سلسلهٔ نقراتنه، واودرین طالغینلغنه خاتمه ویردی. کندیسنی کورمیورمش کبی آرابه‌نك پنجره‌سندن افقك بر نقطهٔ غیر معینه‌سنه دوغرو مدنظر ایتمکده بولونان واجده‌یه بر نکاه مدید عاشقانه ایله باقدی. متقابل ایکی ظل ثابت شکلنده طوران واجده ایله نجیب ثریا اوزون بر مدت اووضع منجمد ایله قالدیلر. دلیقانلی برلوحهٔ رنکینك قارشیسنه کچوبده اك کوچوك تفرعاتنی حافظه‌سنه نقش ایتمك ایچون ساعتلرجه تماشاسنه طالان بررسام کبی واجده‌نك قارشیسنده طورویور، اونك نکاه مخمور وجاذبه‌دارینی، لقای عصمت ملکانه‌سنی بر نفوذ تام نظرله سیر ایدییوردی.

بو تماشا برمدت دها دوام ایتسه یدی بلکه‌ده نجیب ثریا آرتق ضبط نفسه مقتدر اوله‌میه‌رق بتون اعصابنه سرایت ایدن

رعشـات شدیده ایله ارقداشـنك قوللری
آره‌سـنه دوشه‌جك، یاخود صوك قوتی ،
صوك جسارتی طوپلایه‌رق سکز اون آدیم
ایلریده طوران آرابه‌نك یاننه قدر قوشوب
اولانجه حس جوشان سوداسـیله واجده‌یه
اعلان عشق ایده‌جك ایدی. فقط بونتیجه‌-
لردن هیچ بری حصـوله کلمدی ؛ تمام بو
صره‌ده واجده‌نك والده‌سی اطرافه اماله‌ٔ
نظر ایدرکن نجیب ثریانك نظر والهانه‌سی
او دقت ثابته ایله آرابه‌نك ایچنـه معطوف
بولندیغنی فرق ایتـدی . درحال واجده‌یه
خطاباً اولدقجه حدت آمیز برطور متحکمانه
ایله :

— قیزم ! قارشـیکده‌کی دلیقانلیلری
کورمیورمیسك؟ یوزینك عنیسنی ایندیر.
دیدی ومتعاقبـاً آرابه‌جی‌یه حرکت
امرینی ویردی . . .

اودقیقه‌ده بولوطلر آره‌سندن عکس ایدن

شعاع شمسك تبدیل وضعیت ایدیورمسیله
بر آنده لوندلفریبی ضایع اولان برقوس
قزح منظره‌سی کبی اولوحه، اومنظره‌ده نجیب
ثریانك نظر کاهندن سیلنمش ایدی...

نجیب ثریا آرتق باجاقلری ثقلت وجو-
دیه‌سنه تحملدن عاجز قالمش کبی رفیقنك
قوله آصیله‌رق برمدت مست ومدهوش بر
حالده طوردی. صوکره آرابه‌جینك آتلره
اوردیغی شدتلی قامچی ضربه‌لری آلتنده
یولدن قاصرغه شکلنده بر ستون دوار غبار
قالدیره‌رق اوچویور کبی برسرعتله کیدن
کوچوك، خفیف قوپه آرابه‌سنه آرقه‌سندن
باقدی؛ «کیده‌لم» دیدی... ایکی آرقداش
کریسین کری‌یه بویولی تعقیبه باشلادیلر.

نجیب ثریا —دماغی برطاقم حسیات
مشوشه ومغلقه ایله مالامال اولدیغی حالده
— قوپه آرابه‌سنی نظرندن آییرمقسزین
یورویوردی؛ احمد ربیع‌ده هیچ برشی

سویلمکسزین نظریله آرابه‌یی تعقیب ایدییوردی .

نهایت ایکی آرقداش آرابه‌نك شیشلی جهتنه بوکولن جاده‌یه صاپدیغنی کوردیلر . بودقیقه‌دن اعتباراً نجیب ثریا ایچون اوکون واجده‌یی بر دها کورملك امیدی منقطع اولمش ایدی . خط حرکتنی تعیین ایتمك ایستیورمش کبی نجیب ثریا بر مدت اوراده توقف ایتدی . ایکیسنك‌ده چهره‌لرینی طونوق بر رنك ملال قاپلامش ایدی . اوراده یوللرینی شاشیرمش ایکی بیوایهٔ ملول کبی دوشنویورلردی . بر آز صوکره نجیب ثریا نتیجهٔ قرارینی رفیقنه تبلیغ ایتدی:

— طوره‌میه‌لم! آرتق بزده‌عودت‌ایده‌لم .

بونك اوزرینه ایکیسی بردن قایقلرك بکلمکده اولدیغی موقعه دوغرو یورودیلر . شیمدی کاغدخانه‌نك بتون اوغلبه‌لکی نظرلرینه روحسز بر مشهر هیاکل کبی

کورونییور، عمومك آوازهٔ شطارتی معناسز
براوغولتی کبی قولاقلرینه عکس ایدییوردی.
اونلر بو محشر ناسك آره‌سندن بر رظل سائر
شکلنده کچدیلر، هیچ بر یرده توقف ایتمیه‌رك
عودتلرینه منتظر اولان قایغه بیندیلر. او
کون کاغدخانه‌مسیره‌سنده عمومك فیض
بهار ایله نشوه‌مند وخندان اولملرینه مقابل
اونلر کویا صباحدن اقشامه قدر بر هوای
مسموم تنفس ایتمشلر کبی مغموم وساکت
بر حالده جبالی‌یه قدر کلدیلر.

نجیب ثریا اوراده رفیقنك اصرار
نیازمندانه‌سنه‌رغماً قاکلیجه‌یه‌عودت‌فکرندن
صرف نظر ایتمدی، نهایت جبالی اسکله‌-
سندن کوپری‌یه کیتمك اوزره رفیقندن
آیریلیرکن اوکا یواشجه سؤال ایتدی که:

— عجبا واجده‌ده بنی سوییورمی؟..

احمد ربیع معنیدار بر وضعیت آلدیغی
حالده اوموزلرینی سیلکه‌رك جواب ویردی:

— کیم بیلیر ! . .

نجیب ثریانك بونی تعقیب ایدن ایامی دها درین دوشونجه‌لر ایله کچیروردی . « اونك‌ده بنی سووب سومدیکنی نصل آکلاسه‌م ؟ » ایشته بو سؤال ، بو اندیشهٔ حزین دائما مفکره‌سنده یرطوتیوردی.

کرداب عشقه یکی طوتیلان بو کنج او معمای مشکلی کندی کندینه حل ایده‌میوردی ، بونك چارهٔ حلنی‌ده احمد ربیعدن ، اوبتون زمانلرینی ـ محضا کوکلنی اکلندیرمك ایچون — بوکبی وادیلرده قوشمقله کچیرن بو یوللرده‌کی یدی سکز سنه‌لك ممارسه‌سیله بتون سرائر عشقی ، عقد سودایی اهمیتسز بر بازیچه کبی حل وفصل ایدن وکندیسنك تامحله مکتبنه دواملرندن بری — اون بش سنه‌لك — بر رفیق صادقی اولان احمد ربیعدن اوکرنمك اقتضا ایدییوردی .

ذاتاً کندی کندینه حلی قابل اولان عشقك نه اهمیتی اولور؟ انسان راه عشقده برطاقم موانعه، معوج، عارضه‌لی نقطه‌لره، حلی مشکل عقده‌لره تصادف ایتملیدرکه نتیجه‌سنده بویوك برحظ مظفریت طویه بیلسون؛ بونك ایچون دکلمیدرکه «جفای چکمه‌ین عاشق صفانك قدرینی بیلمز» دنیلمشدر؟ بویله صرپ بروادیٔ عشقده طولاشان . . . اویله زخار برعمان سودادە چیرپینان برکنجده عاقبت یورولور، اوتعقیب ایتمکده اولدیغی‌ره آمالده بیتاب وتوان قاله‌رق یولنی شاشیریر؛ ایشته اوزمان یا: «عشق دردی ای معالج قابل درمان دکل. ترك جان دیرلر بودردك معتبر درمانی» حکمنه عرض تسلیمیت ایدرکیدر، یاخود «دردینی صاقلایان درمانی بولاماز» مثل مشهورینه اتباعاً سرائر قلبیه‌سنی بر رفیق صادقنه آچار، اوندن استمداد ایلر. ایشته نجیب ثریا؛

اصلاً بو وادیلرده پك عجمی ، فطرةً پك محجوب اولان بو گنج دها ایکنجی شقه سالك اولەرق بتون اسرار عاشقانەسنی رفیق معزز قدیمی احمد ربیعه آچیقدن چکنمەمش ، بو سرگذشتك بدایتنـدن بری دائمـا اونکله استشاره ایتمکده بولونمش ایدی .

او هفتەنك نهایتلرینـه دوغرو برگون نجیب ثریا ینه احمد ربیع ایله بولوشدی . ایکی گنج نه یپاجقلرینی اوزون اوزادی‌یه دوشندیلر . نهایت ینه احمد ربیعك اخطاریله نجیب ثریانك واجدەیه بر مکتوب یازمسی ، بو مکـتوبده نجیب ثریانك کمال سـوزشله واجدەیه اعلان عشق ایتمسی قرارگیر اولدی . بو قرار اوزرینه نجیب ثریا بر آز دوشوندکدن صوکره ارقداشنه دیدی‌که :

— گوزل اما اونلرك بو هفتـه نره‌یه گیده‌جکلرینی نصل اوگره‌نه‌جکز ؟ مکتوبی نره‌ده ویره‌جکز ؟ . .

احمد ربیع اطمئنانبخش بر وضع ایله جواب ویردی :

— بو جهتلرك تحقیق و ترتیبی بکا عائد. سن مکتوبی یاز . جمعه صباحی ایرکندن جبالی‌یه کل . بن ده او کونه قدر تحقیقاتمی اجرا ایدر، ترتیباتمی سکا سویلرم .

نجیب ثریا بو قرار اوزرینه ارقداشندن آیریلوب بده قاکلیجه‌یه عودت ایتدکدن صوکره ایلك ایشی مکتوبه باشلامق اولدی .

کنج سودازده یازی اوطه‌سنه چکیله‌رك بر فوران شدید حسیات و تهیجات ایله چاتلایه‌جق کبی چارپان شقاقلرینی بر مدت ایکی اللری ایچنه آلوب دوشندکدن صکره آتیده‌کی مکتوبی یازدی:

صورت مکتوب

روحم واجده !

بر طغیان سودا ایله کوزلرمدن قطره

قطره اشکابهٔ آتشـین دوکوله‌رك سزه شو
سـطرلری یازییورم . احتمال که بنی هنوز
طانیمیورسـکز . بو احتماله مبنیدرکه سزه
— ترجمان حسیاتم اولان — شو ورقپاره‌یی
تقدیم ایدییورم .

انسان محکوم حسیات اولمیه‌رق یشادیغی
زمانلر کندیسنی حقیقةً برقوت وقدرت بلند
ایچنده کورویور . فقط هیهات ! سودا کبی
برحس نهانی کمند قویسـنی بو ینه آتوبده
ایستدیکی یوله سوق ایتمکه باشـلانجه اولجه
برقدرت مهیبه ظن ایتدیکی اووجودك نه‌قدر
زبون ، نه درجـه ناتوان اولدیغی میدانه
چیقییور . اووقت انسان بونك بر آتش الیم
اولدیغنی یانه‌رق بیـلدیکی حالده بر پروانهٔ
پرسوز کبی بوندن قاچه‌جق یرده دها زیاده
اوزرینـه آتیلییور ، قورتیلمق ، اونوتمق
ایسته‌ـه‌ده موفق اولامیور .

آه ! شیمدی آکلایورم‌که انسان دینان

مخلوق ای، فنا برچوق حسیاتك اسیری، محکومی‌در .

بعضلرینك تصادف دیوب کچیوردکاری قضاء قدر .. اوت! بوقوتلو مطلقا وار . انسانك دائما فوق‌سرنده دونوب طوروبور. انسانی — طبقی برصدمهٔ روزکار ایله اوته‌یه بری‌یه صاوورپلان اجسام خفیفه کبی — آرزوسنك، اراده‌سنك خلافنده کاه بر افق مسعدته، برسمای مسرته اوچوروبور ؛ کاه برکرداب مظلم سفالته یووارلایور ؛ کاه خلاصی مشکل برعمان بیکران مواجه آتیبور. ایشته بن اوسائق مقدره تصادفله‌درکه بویله بردریای موجا موج‌سودایه دوشدم . شمدی اودریاده یالکز برنقطهٔ امیدسلامت اولدیغی حالده چالقانییورم ، بنی بوغمق ایسته‌ین حسیاتمله نجه‌لشییورم .

بوچارهٔ خلاص نه‌در بیلیرمیسك واجده؟ بوآنجق سندن .. سنك اوزاده‌جغك دست رها پیوست محبتدن عبارتدر !.

واجده! بیلمم بوسوزلرم سنی صیقییورمی؟
امیم که قلبمده آلوریز اولان برکان سودادن
برشراره‌ده سنده بولونسه‌یدی بنی معذور
کورر، بواعترافاتمی مقبول عد ایدردك.
مع هذا ینه امیدوارم‌که بنی سومسه‌ك،
طانیماسه‌ك بیله ینه بوصورتله اعلان احتسا-
سات ایدن، سنی پرستش درجه‌سنده سون
بربیچاره‌یی کلیاً رد ایلمزسك. چونکه ملك
صورتنده مخلوق اولان بروجودك طاشیدیغی
قلبده اویله برحس غدارانه‌نك بولونه‌بیله‌جکی
متصور دکلدر. هرحالده بکا آجیرسك،
بومکتوبه جواب ویرمسه‌ك بیله قلباً بر
لحظه‌جق اولسون بنی برحس مرحمتله
دوشونورسك دکلمی ملکم؟!
بوندن اوچ هفته اول حیدرپاشایه کیدرکن
سنی کورمشدم. بو برتصادف، قدرك، قضانك
اولدن حاضرلادیغی برتصادف ایدی. ایشته
اوکوندن اعتباراً روحم تمامیله سکا انتقال

ایتدی؛ بوکونه قدرهپ روحسز یشایوردم،
چونکه بتون روحم سنده تجسم ایتمش ایدی.
بوروحسزلقله آنجق ـ بلکه ـ بش اون کون
دها یشـایه بیلیرم اوزمانه قـدر امدادیمه
یتیشمزه، بنی تسلیته شتاب ایتمز ایسه‌ك آرتق
دها زیاده یشامق امکانی یوقدر. اومدتدن
صکره بکا جواب ویرمك ایسترسـه‌ك امین
اول‌که جوابنامه‌کی کوندره‌جکك برصوغوق،
مظلم برمقبر اوله‌جقدر. آرتق اووقت بندن
بویله برمکتوب دها آله‌میه‌جقسك، اوزمان
شاید بنی آرایه‌جق اولورسه‌ك جوار قبرمده
مرثیه‌خوان اولان براسحقجق سکا اوحزین
حزین اوتوشـیله «یوق.. یوق..» جوابنی
ویره‌جك...

ایشته روحم! نه‌حالده بولوندیغمی تمامیله
سکا آچدم. بنی سوییور، قلبکده بکا قارشی
ذره قدر برحس محبت ومرحمت طوییور..
بنم یشادیغمی ایستیورایسه‌ك اومشئوم نتیجه

حصـوله کلمزدن اول یتیش . و شـاید بنی
سومیور ایسـه‌ك ینه درحال جواب ردی
ویرمکدن چکینمه . چـونکه بوحالده، بو
عذاب ایچنده کونلرجه چیرپینوب طورمقدن
اجلله نتیجه‌لشمکدن‌ایسه بردن اولمك اولادر؛
هیچ اولمازسـه بندن بوقدرجـق برلطفی
اسـیرکمه . هرحالده جوابکی بکلرم روحم
واجده ! امضا

... نجیب ثریا

نجیب ثریا منکشـه رنکنده کاغـدلر
اوزرینـه یازدیغی بومکتوبی کمال اهتمام ایله
او رنکده معطر برظرفك ایچنه قـویدی .
آرتق بوندن صـکره بویوك بر صبرسزلقله
جمعه‌نك حلولنه منتظردی .

جمعه کونی بهارك الك روحپرور برروز
ممتازی اوله‌رق حلول ایتدی . کویا که بتون
برموسم ربیعی احیا ایتمك اوزره طبیعتك

سینهٔ فیض وابداعنده صاقلانان لطافتلر، بدیعه‌لرهپ بردن میدانه چیقمشده، برموسم برکونده تجلی ایتمش کبی اوکون بهار صوك درجه برفیض، برونق و احتشام ایله جلوه‌نما اولمقده ایدی .

نجیب ثریا فکری برچوق احتساسات لطیفه ایله ، طاتلی وامیدبخش خلیالر ایله مشحون اولدیغی حالده اوکون شفقله برابر اویانمش ایدی .

نظرنده هربری برسنه قدر امتداد ایدن ساعتلری بویوك برعذاب ایچنده امرار ایتدکدن صکره نهایت استانبوله ایلك پوسته‌یی اجرا ایدن واپوره آتیلدی . ینه اویله املیرا حسیانه کوموله‌رك برساعت صکره کوپرویه چیقدی .

خلیج واپورینك ورودینه انتظار ایتمکسزین کوریدن همان برقایغه بیندی؛ اشارتنه منتظر اولان قایقجی یه :

— طوغری جبالی یه !

امرینی ویردی .

خلیجك او هنكامهٔ ولوله آمیزی هنوز باشلامامشـدی . هنوز قایقلرك، صندالرك ازدحامندن آزاده برحالده بولونان اومرسای لطیف بودوزكارسز ، فورطنه‌سز بهار صباحی آلتنده برپوشیدهٔ بیضایه بوروِنمش اولدیغی حالده اویویور ظن اولنیوردی .

مطرد برشاپیرتی حصـوله كتیره‌رك او دریای لطیف اوزرنده منتظماً اینـوب چیقان ایكی اوزون كوركك اعانه سـیله بو خفیف قایق كوپریدن ایچه آیرلدی . اووقت نجیب ثریا قایغك ضیای حارشمس ایله رنكی صاریلاشـمغه یوز طوتمش پنبه قطیفه دوشه‌مه‌سی ایچنه كومولەرك واجده‌یه یازدیغی مكتوبی بردها كوزدن كچیرییوردی .

نجیب ثریا مكتوبی اوقوركن اوقـدر طالمش ایدیكه وقت وقت اطرافدن كچن

قایقلر؛ خلیجده باغلی طوران واپورلرك،
جسیم کراسته کمیلرینك آنسزین برونلرندن
چیقو یرەرك حمولەسیلە برابر بونارین قایغك
اوزرینه ییقیلیویرەجك کبی اوکلرینه تصادف
ایدن معونەلر والحاصل هیچ برشی نظر دقت
وثابتنی مکتوبك سطور متسلسلەسی اوزرندن
آییرەمیوردی .

لاینقطع سیاه سطرلر اوزرنده
طولاشمقدن یورولان ، قاراران کوزلرینی
براز دیکلندیرمك ایچون — مکتوبك صوك
یاپراغنی چویریرکن — باشنی قالدیردی،
اطرافنه برکوز کزدیردی . اووقت بویوك
برپازار قایغنك — جملەسی برسکون ساری
ماتمله بویونلرینی بوکمش — برطاقم خلقی
حامل اولدیغی حالده قایغك قرق اللی خطوه
ایلریسندن یواش یواش کیتمکده اولدیغنی
کوردی . بوقایغك اوزرنده نظرلرینی براز
دها دقتلی کزدیرنجه قایغك باش طرفنده

وبتون بوماتملره مستغرق خلقك جبهه‌لری قارشیسنده برتابوت بولونديغنی فرق ايتدی. اوزمان آكلادی‌كه : بوبرجنازه ايدی، ايوب مزارلغنه نقل ايديليوردی . .

فقط اوصره‌ده برخلیای سعادت ایچنده، برسمای معطر سودادہ یوزن بوكنجك بويله موتالر ايله نه مناسبتی اوله‌بيلير ؟ .

نجیب ثريا بروجودی دها عودتی محال اولان برعالمه كوندرمك ، كاربان عدمه يكی بررهرو دها الحاق ايتمك اوزره صوك مراسم تشییعیه‌یه حاضرلانمش برقافلهٔ ماتم انكيز كبی اوكندن ایلريليوب كيدن بومنظرهٔ حزن افزايه دها زياده باقمادی .. باشنی تكرار اوكنه اكدی ، كوزلرينی تكرار النده‌كی مكتوبك صوك صحيفه‌سی اوزرينه عطف ايتدی . برمدت نظری سطرلره معطوف قالديغی حالده واجده‌یی دوشوندی؛ بوكون عجبا نره‌ده، هانكی مسيره‌ده، هانكی

آرابه نك ایچنده تصادف ایده جکنی . . مکتوبی نصل ویره جکنی .. اوندن نصل برمقابله کوره جکنی . . قلبنده بیك درلو آمال لطیفه انکشاف ایتدیکی حالده تخیل ایتدی.. صکره صحیفه نك باشنده کی سطرلردن مکتوبی اوقومغه دوام ایتدی :

« .. اومدتدن صکره بکا جواب ویرمك ایسترسه ك امین اول که جوابنامه کی کوندره جکك بر صوغوق ، مظلم بر مقبر اوله جقدر : آرتق اووقت بندن بویله بر مکتوب دها آله میه جقسك ، اوزمان شاید نبی آرایه جق اولورسه ك جوارقبرمده مرثیه خوان اولان بر اسحقجق سکا او حزین حزین اوتوشیله (یوق .. یوق..) جوابی ویره جك ... » الی آخره ..

نجیب ثریا بوصوك صحیفه اوزرنده کوز کزدیریرکن قایقجینك ایکی قوتلی بازولرینك حمله لریله روزکار کبی کیدن اوخفیف قایق

برسوری خلق ساکتی حامل اولدیغی حالده
آغیر آغیر حرکت ایدن بازار قایغی صولده
براقه‌رق گچمك اوزره بولنمش ایدی. بوحیزه
بوسرعت ایله تمام اون‌قپانی کوپریسنك مد-
خلندن گچه‌جکی صره‌ده ایدی‌که خلیج‌واپو-
رلرندن برینك قارشیدن بومدخله دوغری
تقرب ایتمکده وباجه‌سنی ایندیره‌رك اورادن
گچمکه حاضرلانمقده اولدیغی کورلدی. او
وقت قایقجی بومدخلك آلتنــده‌کی کوزدن
گچمك ایستــه‌دی ایسه‌ده اواوزون قایغی
چویرنجه‌یه قدر بازار قایغنــك‌ده اومدخله
یتشه‌رك برمصــادمه اولمق احتمال قویسنی
آکلادیغندن چاره‌سز عکسی جهته دوغرو
کورکلره طیانه‌رق قایغی‌امین برنقطه‌ده طور-
دیردی .

بو آرالق مکتوبنك صوك جمله‌سنی اکمال
ایدن نجیب ثریا اونی تکرار ظرفلایوب جیبنه
یرلشدیردکدن صوکره برتسلیت کاملهٔ قلبیه

ایله آرقه‌سنه یاصلانمش ایدی‌که بوسفر ینه اومغموم چهره‌لری، اوحزین ناصیه‌لری او صوغوق تابوتی کمال سکون ایله تا یانلرندن کچیرمکده اولان پازار قایغنه — ایسته‌میه‌رك — بردها کوزی ایلیشدی.

فقط بودفعه پازار قایغنی اولکی کبی بر نظرلاقیدی ایله باقوب کچه‌مه‌مش ایدی.. بوقایغك ایچنده، اومستغرق آلام اولان خلقك آره‌سنده طانیمق ایستدیکی بر سیما، ماتملر آلتنده لون طبیعیسی تغیر ایتمش حزین برچهره کوردی. نظرینك بتون قوهٔ نافذه‌سنی طوپلایه‌رق بوسیمای غمناکه بردقت کامله ایله باقدی. اووقت قلبنده بر حس عمیق الم طویه‌رق بوچهره‌یی طانیدی: «سلیم نعمان» ایدی...

ایشته اوآندن اعتباراً — اولجه بر نظر بیقیدی ایله باقدیغی — بوتابوت، بوجنازه آلایی نجیب ثریا اوزرنده برتأثیر آتشین اجرا

ایتمکه . . بردقیقه اول صاف وروحپرور
سمالرده، املپیرا افقلرده جولان ایدن فکرینی
شمدی بوشکل مهیب غم افزاسیله هولناك
وادیلره، مظلم ومدهش یوللره سوق ایتمکه
باشلامش ایدی . .

اووقت نجیب ثریانك بردقیقه اولنه
کلنجه یه قدر مفکره سنده قوردیغی مزین،
دلارا برمبنای فسیح امل یواش یواش سقوط
وانهدامه میل ایدییور، قلبنده یکی بربر کان
بلانك ایللك شراره لری پارلامغه باشلایوردی . .

نجیب ثریا بوحسیات مؤلمهٔ متخالفه
ایچنده کندی کندینه برطاقم مدهش سؤاللرك
حلیله اوغراشییوردی :

— عجبا بو جنازه کیم؟ . اومی؟ . .

اولا بوسؤالك حلنه چالشدی. فکرینه
هجوم ایدن اندیشه لری — هیچ برسنده
مستند اولمقسزین — ینه کندی مطالعه سیله
جرح ایده رك بوکا بردورلو قائل اولمق

ایسته‌مدی. اوزون اوزادی‌یه دوشندکدن صوکره:

— خیر! اودکلدر. دیدی.

صوکره ایکنجی برسؤالك حلنه کچدی:

— مادام که اودکلدر، «سلیم نعمان» افندینك بوراده نه‌ایشی وار؟

بوسؤالی جرح ایچوزده، ذهناً شویله برقیاس منطقی حاضرلادی:

بوجنازه مطلقا «سلیم نعمان» افندینك قزی اولمق نه‌دن لازم کلسین؟ قایقده‌بوقدر خلق‌وار؛ بلکه اونلردن برینك‌در، احتمالکه سلیم‌نعمان افندی بوجنازه آلاینده‌بردوست، یاخود اوزاقدن براقربا صفتیله بولونیور..

نجیب ثریا بو احتماللاری برر حکم قطعی‌قوتی ویره‌رك تلفظ ایدییوردی.

انسان غریبدر: بعض مسئله‌لرده عقلك بولدیغی نتیجه حقیقته تماميله مقارن اولسه بیله ینه وهمك تولید ایلدیکی شك‌وظنوندن

قورتیله‌ماز. مثلا عقل موتانك بیاض كفنلر-
ینه بورونه‌رك مدفنلری آلتندن قالقمق
احتمالی اولمادیغنی صورت قطعیه‌ده قبول
ایدر؛ بناءً علیه بویولده‌کی اوهامه قاپیله‌رق
مزارلردن قورقمق معقول دكلدر حكمنی
ویریر؛ حال بویله ایكن وهم ینه غلبه ایدر،
عقل بونتیجهٔ طبیعیه‌یی قبول ایتدیکی حالده
وهم ینه برمزارك كنارندن كچركن انسانده
برحس خوف وخشیت تولید ایلر.

ایشته نجیب ثریاده عقلیله محاكمه ایده‌رك
اوحكمی ویردیکی حالده ینه وهمنك هجومنه
مغلوب اولمش ایدی.

بوحسیات مشوشه ایله اونقپانی کوپر-
یسندن آیرلدقدن صوكره — غلبهٔ وهمیه‌سندن
قورتیله‌میه‌رق — قایقجی‌یه دیدی‌كه:

— آهسته آهسته شوپازار قایغنی تعقیب
ایده‌رك ایوبه قدر كیده‌جكز.

بوصورتله پازار قایغنی تعقیب ایده‌رك

ایوب اسکله‌سنه وارنجیه قدر نجیب ثریا هپ
اوهامیله آمالنك مجادلهٔ متمادیه‌سی ایچنده
بولونیبوردی؛ مقدما سلسلهٔ افکار مسعودا
نه‌سنی کسر ایتمه‌مك ایچون کورمك ایسته‌مدیکی
اوتابوتی، اوخلق مغمومی‌شیمدی واهمه‌سنی
باشدن باشه اشغال ایدن برمسئلهٔ مدهشه‌نك
حلی املیله بر آن نظرندن آیبره‌میوردی .
اسکله‌یه مواصلتلرنده جنازه آلاین
التحاق ایدن برطاقم خلق آره‌سنه نجیب ثریا
ده قاریشدی؛ آرتق اوزاقدن استقبال امواج
ایچون سیاه ماتم لباسلرینه بورونه‌رك آیاغ
قالقمش کبی کورونن سرولره طوغری
کیتدکجه تقرب ایده‌رك جسیم برمقبره
کیدییورلردی ..
یولده کیدرکن نجیب ثریا جنازه‌نك ک
اولدیغنی صورمق ایستدی ؛ فقط جسارت
ایده‌مدی.یاخود — کندی مطالعه‌سنجه —
حقیقتی برنده وبروثوق تام ایله اوکرنمکی د
مناسب کوردی .

مزاره کیرنجه نجیب ثریا بتون جماعتك
ظرندن کیزلنه‌رك سیاه برقبرطاشنك آرقه‌-
سنه اوتوردی . چونکه اودقیقه‌ده اورایه
لوپلانان خلقدن قسم اعظمنك کوزلرندن
وفان بلاکبی یاشلار دوکولویوردی، او حالده
جیب ثریا ایچون بونلرك کوزلرینه، کوزلرندن
شـانان اشکابهٔ ماتمه باقوبده تعیین حقیقت
نك قابل دکلدی . بونك ایچون نجیب ثریا
لی برکوشه‌یه چکیلمش ایدی، اوراده بتون
صـانی درمانسوز بر رعشهٔ متزلزله ایله
ره‌کده، قلبی برهیجان شدید ایله چارپمقده،
ولونك روحسز، قانسز، قورقنج سیماسی
چهره‌سی صاری بررنك باغلادیغی حالده
ن قانلرینك قلبنه طوپلانمسندن بوزکبی
لانالاری یکدیکرینه باغلانه‌رق، دیشلری
صیقی کلیدلنه‌رك دماغنده براوغولتی ، کوز-
ـه‌مدهش برقرارتی حصوله کلمکده ایدی..
نجیب ثریا بو حالنده هیچ بر شیء کورمك،

هیچ برشیء دوشونمك ایسته‌میوردی ؛ یالکز
بتون بو انتظارلرك، بو مراسم دفنیه‌نك نتیجه‌
سنده صوك برسوز، برحقیقت ایشیتمك
ایستیوردی : تلقین!..

تدفین معامله‌سی ختام بولوبده بوتون
خلق بو تازه قبرك باشندن چکیلدکدن، کیتدکجه
اوزاقلاشان آیاق صدالری آرتق ایشیدلمز
اولدقدن صوکره ایدی‌که تلقینه.. بو برحیات
اولانلرك موتالره قارشی یابدقلری صوك جملهٔ
وداعیه‌یه، خطاب اخیره منتظر اولان نجیب
ثریانك چیلدیرمسنه‌رمق قالمش ایدی .
اوشمدی صوك قوتی طوپلایه‌رق صدای
تلقینه وقف سماع ایتمش ایدی.

نهایت برصدا . . سرویلرك بوغوق
حشیلتیلری .. استهزا آمیز قهقهه‌لریله بتون
جهانك ماتملریله، بتون عالمك فلاکتلریله اکلنیور
ظن اولنان برایکی بایقوشك اوزاقلردن عکس
ایدن مزعج واویلالری.. مزارده‌بیله نشاید
ربیعیه‌لرینی اوقومقدن ، بهاریه‌لرینی انشاد

ایتمکدن خالی قالمایان بهار قوشلرینك یکدیکرینه قاریشان مؤثر زمزمه‌لری آره‌سنده حزین برصدا بو نازه مزارك اطرافنه انتشار ایتدی:

— واجده! بنت سلیم نعمان...

* * *

او کون اقشام اوزری بو قبرذی سکونك باشنده بری متصل آغلایان، دیکری لاینقطع کولن ایکی کنج کورولیوردی.

آغلایان کولنه دییوردی که:

— کیده‌لم برادر، کیده‌لم؛ آرتق اقشام اولدی.

اوبری قهقهه‌لرله کوله‌رك جواب ویرییوردی:

— دلیمیسك؟ بن مکتوبمی یازدم، — مزاركیان طرفندن آچیلمش کوچوك براو- یوغی کوستره‌رك — ایشته باق! بورادن کندیسنه ویردم، اوشیمدی اوقیور، البته بکا جوابنی ویره‌جك. بکلیه‌لم؛ بو جوابی آلمه‌دن کیتمیه‌لم.

بو ایکی کنجدن بریسی واجده‌نك

اولدیغنی ، او وجود نرمینك بو قبر مظلمه
آتلدیغی صدای تلقیندن آکلایه‌رق تجنن ایدن
زواللی نجیب ثریا.. او بری ده نجیب ثریانك وقت
معیننده جبالی یه کلمدیکنی کورنجه مطلقا واجده‌
نك جنازه‌سنه تصادف ایلدیکنی حکم ایده‌رك
الك نهایت بو مزاره قدر کلمش اولان رفیق
معزز صادقی احمد ربیع ایدی . .

برقاچ کون صوکره بتون بو ماجرایی
ایشیدنلر بری برلرینه صورویورلردی:

— عجبا مرحومه‌ده اولجه بو زواللی
کنجی کوروب سومشمی ایدی ؟

بو سؤاله دیکرلری هپ اوموزلرینی
سیلکه‌رك ، بر ایهام تردد له‌دوداقلرینی قیوره‌رق
جواب ویریورلردی :

— کیم بیلیر ؟ ! . .

صوك

معلومات کتبخانه‌سی

انسان و اخلاق

محرری :

نظیف سروری

طابع و ناشری :

معلومات و ثروت غزته‌لری صاحب امتیازی

السید محمد طاهر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

دار الخلافة العلیه

١٣١٨

مطبعهٔ طاهربك — باب عالی جاده‌سی نومرو ٤٠

انسان واخلاق

بز بو مقامده انسانك شكل وصورتی واكل
وشربی كبی اوصاف حيوانيه سندن بحث ايده جك
دكلز. حظ ونفرت ، حسن وقبح معنوی حسياتی
مثللو نفس ناطقه وروحه تعلق ايدن اوصاف
وخواص عاليه سندن بحث ايده جكز .

معلوم اولديغی اوزره صورت بشقه، سيرت
بشقه در . انسانك انسانلغی شكل وصورتی
ويييوب ايچمسی كبی اوصاف حيوانيه سيله دكلدر.
ايلكدن حظ، كتولكدن نفرت مثللو خواص
باطنه وخلق وسيرت معنويه سيله در .

تن بود چون غلاف جان شمشیر
کار شمشیر میکند نه غلاف

اوت ! الی ، ایاغی ، کوزی ، قولاغی ، بیوب ، ایچمسی ، کولوب ، اغلامسی ، صوت وصداسی انسانی حیوانات سائرەدن تمییز ایدەمز. حضرت خالق کریمك نیجه کرم والطاف صمدانیەسیله مکرم قیلەرق یراتدیغی انسانك حیوانات سائرەدن تمیزی نطق ولسان، عقل واذعان ، نفس ناطقه وروح کبی خواص ومزیات عالیەسیلەدر .

آدمی دارد وجود مشترك
صورتش حیوان ومعنی اش ملك
هم بصورت وصف حیوان دروست
هم بسیرت وصف انسانی دروست

صورتا حیوان ومعناً ملك مثابەسنده عد ایدیلان انسان سطح ارضـه قدمنهادۀ غربت اولنجه کندوسنی برطاقم احتیاجات ضروریه قارشوسنده بولمشدر .

بو احتياجات فكر آدمی اشغال وطريق سعی وعمله سوق وارسال ايدوب يكديكريله حصول اختلاط ومقارنتی ايجاب ايتمشدر.

اختلاط ومقارنت واقعه دخی حدوث نفع وضررله بحسب الطبع بينلرنده داعیٔ مشكلات اولەرق تفريق نيك وبدله حسن تنظيم اختلاط ومعاشرت ايچون تأسس اصول اخلاقی ايجاب ايلمش و اشته او دمده قانون اخلاق هادیٔ يگانۀ بشر اولمشدر.

مردمان گرچه بصورت ادمند
تانپنداری كه جمله زان دمند
ایزد آن روحی كه در آدیمد
از هزاران در يكی امد بديد
صورتا گرچه همه از نسل اوست
چون ندارد مغز بيهوده ست پوست
گرچه اين عالم پر است از مردمان
نادر است انسان كامل درجهان
پس مكن هر ناسزارا يارخود
جهد كن تا خود ببينی يارخود

ابيات شريفه‌سنده شرح وبيان بيورلديغى
اوزره انسانك انسانلغى ظاهريا تيله اولميوب
بر وجه مبسوط انسان كامل اولمق و معنويات
انسانيه‌يى تشكيل ايدن انوار نفس ناطقه وروحدن
استفاده ايده بيلمك كنديني وكندى وظيفه‌لريني
بيلمكه متوقف قالمشدر .

ابوالبشر حضرت آدم عليه‌السلامك حامل
اولديغى صحف عشره مواعظ ونصائح حسنه‌دن
عبارت اولديغى فرض ايدلمكله برابر صكره‌دن
كلان صحف شريفه‌نك دخى اصول اخلاقى آمر
بولندقلرى مستدل اولمسيله اولاد بشرك حمايه
وتربيه‌سى ايچون من‌قبل‌الرحمن قانون اخلاقك
وضع وتأسيس بيورلمش ايدوكى متظاهردر .

مع ذلك بر يوزينه منتشر اولان اولاد
آدمك وقتاً بعد وقت برچوق فرق و اقسامه
آيرلمش اولملرى وبونجه اقوام واديان ومذاهب
مختلفه ميدانه كلهرك هر برينك كونا كون اختلا-

فانی رونمون اولدیغی حالده یالکز بر نقطـه‌ده
متحـد قالمش ، یعنی عمومیتله حسن و قبح
معنوی حسیاتنی محافظه ایله قانون اخلاقی بر
قانون عمومی اوله‌رق قبول ایتمش بولنملری
کیفیتی دخی بشـقه‌جه جالب نظردرکه بری
دنیانك بر کوشه‌سنده، دیکری او بر کوشه‌سنده
بولنان وبینلرنده لسان ،مملکت، مذهب، جنس
ملیتجه فرق وتفاوت عظیمه موجود اولان
ایکی قوم ارەسنده متحداً ومتقابلا «طوغریلق»
تحسـین اولنمش «یالانجیـلق» تقبیح ایدلمش
بولنیور. هکذا «شجاعت» ممدوح «جبانت»
مقدوح عد ایدلیور. اشته بالوجوه بجای دقت
وسزای اخذ عبرت اولان بوکیفیتده قانون
اخلاقك احکام غیر متغیره‌سنك بتون جهانده
مرعیتنی اثباته کافیدر. بوقانون علوی ماتعاقب
الادوار تربیه وتصلیح بنی بشر ایچون نازل
اولان صحف سماویه‌دن بشقه اولوالعزم پیغمبران

عظامه شرفورود ایدن تورات وزبور وانجیل شریف ایله جمله کتب مقدسهٔ سماویه‌نك افضلی وکافهٔ شرایع الهیه‌نك جامع اکملی بولنان قرآن کریم ومبینك احکام جلیله‌سیله دخی تأیید وتحکیم بیورلمشدر .

حضرت موسی علیه السلامه نازل اولان تورات شریفك «احسن الله الیك» مثللو قانون اخلاقك احکام عالیه‌سی مشاهد اولمشدی . حضرت داود علیه السلامه کلان زبور شریفده کذلك « لان الشریر یفتخر بشهوات نفسه » عباره‌سی موجود ایدوکی معلومدر .

حضرت عیسی علیه السلامه نازل اولان انجیل شریفده دخی « احسنوا الی مبغضیکم » امر اخلاق پروریسی مندرج بولنمشدی .

کتب شریفهٔ مذکوره‌نك بوکون موجود اولمیان اصللرندن قطع النظر نسخ حاضره‌سنده باقلدقده اخلاقه دائر مواعظ ونصایح حسنه مترادفه مصادف انظار اولمقده‌در .

بونلرك هر برنده سلسلهٔ اوصاف حسنه ودركات اخلاق سيئه ذكر وبيان قلنه رق برنجيسنى اكتساب ايكنجيسندن اجتناب امر واخطار اولنمشدر .

خاتم الانبيا پيغمبر ذيشانمز « صلعم » افندمز حضرتلرينه قبل رحماندن جناب جبريل امين واسطهٔ جليله سيله انزال واحسان بيوريلان وكافهٔ پيغمبرانك شرايعنى جامع وجمله سندن افضل وساطع اولان قرآن كريمنده ايسه اخلاقه دائر نيجه اوامر قدسيهٔ ربانيه موجود ومندرج اولوب فخر رسالت عليه الصلاة والسلام افندمز حضرتلرى « خلق عظيم » خطاب قدسيت مآبيله توصيف وتبجيل بيورلمش وبالخصوص ذات حضرت نبوتپناهيلرى مكارم اخلاقى اكمال وتتميم ايچون مأمور ومبعوث بولندقلرينى امر وبيان بيورمشلردر .

ديمك اوليوركه قانون اخلاق خلقت آمدن

برو محافظهٔ احکام ایتمش وجناب خالق متعالك
انوار قدرت وحکمت ربانیه‌سیله یوغورلمش
برقانون مقدسدر. اولاد بشرك هادیٔ یكانه‌سیدر.
عمران عالمك بادیٔ بدیهیسدر . صحت وسعادت
بشریه‌یی کافلدر . انسان بشری تهاجم علل
واسقام ایله دوچار تزلزل وانحطاط اولمقدن
محافظه ایدر . دفع اختلافات ایله اولاد آدمی
یکدیکرندن خشنود وفارغ نزاع بود ونبود ایلر.
حصول معاشرت مدنیه‌نك اس الاساس متینیدر.
زراعت، صناعت، تجارتك رکن رکینیدر .
قانون مذکورك اوامری دائره‌سنده
حرکت ایدن ملل و اقوامك سعادت ماضیه
وحالیه‌لری مشاهد انظار عبرتدر . خلافنده
حرکت ایدن ملل واقواملك مبتلا اولدقلری
احوال مذلت وخسران دخی مرأت شئو
جهان اولان صحف تاریخیه‌دن عیاندر .
حصول عمران عالمده‌کی تأثیرات بلیغه‌

ولادبشری « تنبللك» مرض وخیم والیمـدن
نع وطریق سعی وعمله سوق وجمع ایتمسیله
طاهر ونمایاندر . صحت وسعادت بشریه‌یه اولان
خدمات معززه‌سی ایسه انی اشتغالات مضره
استعمالات سیئه‌دن آلیقویه‌رق قیمت ولذت
حقیقیهٔ حیاتی احساس ایتمسیله ثابتدر .
فوائدعظیمه‌سائره‌سیله برابرزراعت‌وصناعت
تجارت اموروندەکی فوائد جزیله‌سنه‌کلنجه‌قانون
خـلاقه کوره حرکت ایدن آدمك قوی‌البنیه
م لادراك ، مصون النسیان ، ثابت ، مقدم ،
مین، معتمد، قانع، مقصد، غیور ،فعال، وعد
عهدنده وفی‌احسن لابدبولنمغله وارستهٔ ایضاح
بیاندر .

دیانت

قانون اخلاقك برنجی ماده‌سی انسانه دین
له‌تدینی امر ایدر . قانون اخـلاق دینسزی
نعیت انسانیه‌دن خارج عدایلر .

دیندار اولمیان شخص قانون اخلاق نظر
درکه بهیمیتده در . بو شخص جمعیت انسا
ایچون عضو زائد ومضر دیمکدر . چونکه سر
حکم جلیلهٔ اخلاقیه اولان محافظةالاهدن خ
وانجق میل وهوای نفسانیسنه رام وتابع بو
جغندن ابنای نوعنه ایراث مضرتدن متو
اوله مز . شوراسی محققدرکه دیانت انسانی
زیاده شهراه مکارم اخلاقه سائق اولوب ارتک
فضایح و رزائلدن مانعدر . حبل متین دیا
شیرازهٔ انتظام عالم ، باعث فوز وفلاح آدمد
انوار دیانتله منور اولان قلبلرك حسـ
ملکانه در .

متدین بر آدم جناب رب کریمك علم الهیٰ
ملاحظه ایله حرکاتنی تعدیل ایدر . نیل نـ
حصول یسر وسرورنده خالق عظیم الشانه
وشکران وحال عسر وکدورتنده دخی
لطف وکرم ربانی ایله تسلیهٔ دل وجان ا

اکابر علمای اسلامیه‌دن بر ذات ستوده سیرتك
رمش اولدیغی وجهله مرد دیانتشعارك کذب،
قت، ردفقیر، کسر قلب مثللو احواله اجتساری
ـور دکلدر . زیرا کافهٔ افعال واعمالنی حق
لی‌نك بیلیجی وکوریجی اولدیغنه ایناتمش ،
نات و سیأت مقابلنده احسان ومجازات
ـوصه اجراسی مقرر ومحقق بولندیغنه کسب
ن ایلمشدر .

مرویدرکه بادیه نشینان عربدن بر ذاتك
می افندیسنك حال غیبوبتنده خیمه‌سنی
یر وتوظیف ایتدیکی صره‌ده برکسه التون
ش واوراده کندوسندن بشقه کیمسه موجود
دیغی جهتله استراقی تصور ایدوب اقچه‌یی
جیب ایلمش ایسه‌ده مجرد اثر فیض دیانت
رق قلبنده تجلی ایدن بر حس لطیف فی‌الحال
رزیلت سرقت اولمشدرکه خادم مرقومك
سرقته اجتساری مانع اولان حس لطیفك

اگرچه کیمسه کورمدی ایسه‌ده علیم وبص
اولان ربم تعالی کورمش وبیلمشدر اعتقادند
بشقه برشی اولمدیغی میدانده‌در .

ای برادر عابد ودیندار باش
چشم بینش بر کشا هشیار باش
نعمت دین شد نصیب روح تو
قدران نعمت بدان درکار باش

فی الحقیقه دیانت من الازل نصیبهٔ رو
اولمش بر نعمت گران قیمتدر . الجای هوا
نفسانی ایله فریفتهٔ کید شیطانی اولوب رو
علو تسمیری او نعمت جلیلهٔ ازلیه‌دن هجر
ومحرومیته سوق ایدنلر نه بدبخت مخلوقلرد
علو قدرت ، سمو حکمت ربانیه‌سیله
آدمی کتم عدمدن عالم وجوده کتیروب دو
بی بهای روح ایله تکریم واعزاز وحدوحسـ
گلمز نعمات جلیله‌یه مظهریتله مسعود و ممتـ
بیورمش اولان واجب تعالی وتقدس حضرتلر

طاعت وعبادت وعرض شكران ومحمدت مثللو وظائف مقدسه‌یی جامع بولنان فضل مبین دیانتدن بی نصیب اولان بد بختانه صفت فاخرهٔ انسانیتك اسنادی غیر جائز وسیما کندی خالق متعال ورزاق ذوالجلالنك مسلك گزین طاعت وعبودیتنده بولنمیان یعنی نصیبهٔ حسنهٔ دیانتدن بهره‌مند اوله‌میانلرك ابنای نوعنه قارشو هیچ بروجهله خیر وحسناتی اوله‌میه‌جغی امر بارزدر.

بناءً علیه خالق عظیم الشانك رضای قدسیتنی تحصیل وترتب ایدن وظیفهٔ عبودیتی ایفا ایتمك وابنای نوعیله حسن معاشرت والفتله احراز مسعودیت ایلمك وهر حالده وکارده خیرلی وناموسلی آدم اولمق استیانلرك متدین ومتقی اولملری ایجاب ایدر.

« فاز من ظفر بالدین »

محبت

قانون اخلاقك احكام ومواد مهمه‌سندن بر چوغی کلمهٔ طیبهٔ محبتك ضمننده‌در .

صفت فاخرهٔ محبتی حائز اولان انسان قانون اخلاق نظرنده محبوب ومحترمدر .

محبت ندر ! محب کیمدر؟ محبوب کیمدر؟

محبت ، روحك ادراك محاسن و معالیدن تحصل ایدن الهٔعالی‌واك كريم بر حس معنویسیدر .

محب ، اوحس کریمدن متلذذ ومستفيض اولاندر .

محبوب ، او حس کریمی حاصل ایدن اوصاف عالیه‌یی حائز وجامع اولاندر .

ایشته انسانك عرفان حقه ، دین مبینه ، خلیفهٔ رسول اللهه ، اولی‌الامره ، پدر والده واستاده ، اولاد وازواجه ، برادر وهمشیره‌یه ، اقارب وخویشانه ، اخوان دین

ووطنه ، وابنای سبیله محبتی تعریف معروضه ماصدقدر .

عرفان حقه ودین مبینه محبت حصول سعادت دارین ایچون وسیلهٔ محضه اولوب بوکا دائر وارد اولان اوامر سماویه غیر قابل تعداد وبیان ومع ذلك محافظهٔ انتظام عالم امرنده‌کی تأثیرات بلیغه‌سی کالشمس فی وسط النهار عیاندر.

« بو محبت اساس اتاندر »
«بی محبت دوچار خسراندر»

خلیفهٔ رسول الله و اولی الامره محبت و عرض تعظیم و مطاوعت حقنده‌کی اوامر سبحانیه کتب شریفهٔ دینیه‌ده نقشطراز وضوح اولوب اوامر شریفهٔ مذکوره‌نك مطیع وعاملی ایکی دنیاده مظهر نعم بی پایان وحقا که شرف مکارم اخلاق ایله مشاربالبناندر .

هر دین ومذهبده پادشاه انام وحکمدار ذیشان وبنام حضرتلرینه عرض تعظیم ومحبت

وجيبهٔ فريدهٔ رغبت اولوب على الخصوص ظل ظليل ملك العلام اولان خليفهٔ رسـول محترم بادشاه اعاظم اسلام حضرتلرينه مطاوعت وحق احق شاهانه‌لرنده عرض تعظيم ومحبت شريعت مطهرهٔ احمديه‌نك اوامر مؤكدهٔ قدسيه‌سندندر.

عون وعنايت الهى وامداد قدسيت بنياد رسالتپناهى ايله دين اسلامك حارس وحاميسى وعامهٔ اهل توحيد وايمانك مقتداى قدسيسى اولدقلرى جهتله حق سنيه‌لرنده حسيات معززهٔ صداقت وعبوديتله متحسس اولانلر حق تعالى وتقدس حضرتلرينك مظهر رضاى صمدانيسى وپيغمبر ذيشانمز مفخر موجودات افندمز حضرتلرينك نائل خشنودئ عاليسى بيوريله‌جنى كبى معاذالله تعالى خلافنده بولنانلرك دخى دوچار خسران وعقوبات اوله‌جقلرى فم دربار حضرت سيد الابرار دن شرف سنوح وصدور بيوريلان احاديث شريفهٔ نبويه‌ده على وجه التصريح مسطور ومندرج

بولنمشدر. مع ذلك بنای معلای اسلامك رخنه‌دن محافظه وصیانتی من قبل المنان خلفای عظام اسلامیه افندیلرمز حضراتنك ید اقتدار همایونلرینه مودوع ومفوض اولمغله جمله‌نك خاكپای پادشاهیلرینه عرض تعظیم وعبودیت وهمیشه ایفای خدمات صادقانه‌یه مواظبتلری وجیبهٔ ذمت ومقتضای حسن سلوك وسیرتدر.

ازبین عرش آمین میكنند روح الامین
چون دعای پادشاه ملك وملت میكنم

مملكت محبتی مكارم اخلاق انسانیه‌نك اك بیوكلرندندر. بوكادائر صحائف پیرای مدونات اولان آثار بركزیده‌دن برقسمنی اولسون نقله شو صحیفهٔ قصیره غیر مساعد اولوب یالكز یاطراز سرنامهٔ امتیاز اولمش بولنسان اك بیوك نر ایكی سوزله اهمیت عظیمهٔ ثابته‌سندن نشانه كیر اعجاز اولمنی مناسب كوردم. رب عز تعالی عزوجل حضرتلرینك لطف واحسان ربانیسی ایله پادشاه

مقدس ومكرم افندمز حضرتلرينك سايهٔ عدل وشوكتنده مادام الاكوان معمور وآبادان بيورسون .

خاك پاك وطن، مقدسدر . الك زياده شايان تعظيم واحترام برمادر مهرباندر . نعمتلرى بى پايان هر وجهله بى امتنان بردار الاماندر . مطاف ارواح قدسياندر . محبتى مقتضاى ايماندر .

منسوبيتله مفتخر اولديغمز ملت نجيبه ايسه الك پاك والك كريم براصل ممتازدن تشكل ايدوب عمومنك سودلرى ، قانلرى نهايت درجه‌ده صاف وپاك وخالصدر .

دنيا اوزرنده‌كى اقوام وملل ارهسنده مجمع فضائل وجلائل اوله‌رق تميز ايدوب بحق احراز شرف وشان ايلمش بولنان بوملت نجيبه‌نك الك بيوك برخصلتى عامهٔ افرادينك حب مقدس ملى ايله متحسس اولمريدر . چونكه الله عظيم الشانك امر سبحانيسى حب ملينك محافظه‌سى

مركزنده تجليفرماى عيون اهل‌دين اولمش وعثمانلى قوم اصيلسى فرمان خداوند عليمه توفيق اعمال ايله اوفضيلت جليله‌يى كندولرينه سيرت فاخرهٔ غيرمتغيره عدايلمشدر .

« هركه حب وطن وملتش دارد »
« باوز آسمان ملا سلام ايد »

تفصيلاً بيانى ممكن اوله‌ميان نيجه فضائل اخلاقيه وطن وملت محبتنك ضمننده‌مندمجدر .

پدر ، والده ، استاده قارشو اظهار محبت وعرض حرمت فضائل جليلهٔ اخلاقيه‌نك اهميدر .

رضاى مادرانست
رضاى مادراتست

امرجليلى موجبنجه حق تعالينك رضاسى والده وپدرك رضاسنده‌در . حق جل وعلا حضرتلرى والدينه حرمت واحسانى ذات ربانيسنه‌اولان عبادت منزله‌سنه يقين بيورمشدر . بوبابده‌جانب قدسى‌المناقب حضرت‌رسالتپناهيدن

شرفصادر اولان اوامر سنیه‌ده والده وپدرینه
حرمت ایدنلرك ایکی دنیاده مسعود وخدانکرده
رضالری خلافنده حرکت ایلینلرك محروم
وبی سود اوله‌جقلری واضحاً بیلدیرلمشدر .
کذلك کندوسندن اخذ وتحصیل علوم ومعرفت
اولنان استاد حقنده پدر ووالده درجه‌سنده
وبلکه انلرك فوقنده مراعات اولنمسی وهرحالده
حق استاد کوزه‌تیلمسی فرمان بیورلمشدر .
منبع زلال فیوضات اولان اشبو اوامر
جلیله‌یه توفیق حرکتله اودائرهٔ حسنات باهره‌دن
انحراف ایتمینلرك عندالله وعندالناس مأجور
ومشکور وهرحالده مسعود ومسرور اوله‌جقلرنده
شك یوقدر .
صدر اسلامده بین العرب بر آدمك قسطاس
خلق وسیرتی پدر ، والده ، استادی حقنده‌کی
معاملاتی ایدی .
شبان عربك حین تأهللرنده قز طرفندن

تذکیه‌سنه قیام اولنوب برطاقم اوصاف مردی وحماسته‌ له برابر باشلوجه والدینی ومعلمینی حقلرنده درجهٔ حب ومراعاتی تحقیق وتفحص قلنه‌رق خصال مذکوره‌یی حائز اولدیغی اکلاشلدیغی تقدیرده صاحب خلق حسن بولندیغنه اعتماد اولنور . آنك اوزرینه امر مسنون نکاح اجرا قلنور ایدی . دیمك اولیورکه محب آبا وامهات ومعلمین اولمق فضیلتی ، اقادم فضائل حسنه‌دن وقدرشان انسانی‌یی بحق اعلایه دلالت ایلین وسائل جلیله‌دندر .

پدر ومادرین سون انسان
حقك احسانته اولور شایان
حق استاد ووالدینی کوزت
اوله‌یم دیرسك مظهر احسان

زوج وزوجه محبتی — بو محبت حیات وسعادت بشریه‌نك اساسیدر .

ابوالبشر حضرت آدم علیه‌السلام ایله

ام‌الانام حضرت حوالها الاحترامك محبت مقدره‌سیدر .

حضرت خالق حکیم وکریم تناسل بشری‌یی اراده بیوردیغی ویر یوزینی اولاد آدمله معمور ومزین قیلمق ایستدیکی جهتله ذکور واناثی یراتمش وبو ایکی رکننك اجتماعنی مقدر قله‌رق کندولرینه حس انجذاب ورغبت ویرمشدر .

حکمت بالغهٔ صمدانیه ایجابات جلیله‌سندن اوله‌رق ارکك وقادینده جلوه‌نما اولان بو حس طبیعی عائله تشکیلاتنك بادئ بدیهیسی اولمش وعائلهٔ متشکله‌نك حصول ودوام سعادتی ایچون دخی طرفینك محبتنی فرمان بیورمشدر .

بناءً علیه زوج وزوجه بیننده‌کی محبت فرده منحصر دکلدر . طوغریدن طوغری‌یه هیئت اجتماعیه‌یه عائددر . بو محبتدن تولد ایدن وایده‌جك اولان طفل نازنین مسعودیت بشریه دنیالان محبوب کزیندر .

اخلاق کتابلرنده علی وجه‌التفصیل تعداد
وبیان اولنان اوصاف جمیله‌نك جمله‌سی اوحس
معززك صاحب وصاحبه‌سنده پرتوسازدر .

هکذا کتب اخلاقیه‌ده ذکر واتیان قلنان
اوصاف ذمیمه‌نك جمله‌سی صاحب وصاحبهٔ
محبتدن اوزاقدر . صاحبهٔ محبت انلردن بری
وعاریدر .

زوج وزوجه بیننده حصول وتقرر محبت
قانون اخلاقك امری وجهله تزیین ذات‌وصفاته
متوقفدر .

زوج ، اهل عرض ، چالیشقان ، شجیع ،
متین ، غیور ، مقدم ، صبور ، مدبر ، ادیب ،
عفیف ، رحیم ، شفیق ، وفی ، صدیق ، حمیتکار ،
قانع ، حلیم ، جوانمرد ، ملتفت ، متبصراولدیغی
حالده زوجه‌سنك اکا محبتی طبیعیدر . کذلك
زوجه اوصاف ممدوحهٔ مبسوطه‌یی جامع اولدیغی
تقدیرده زوجنك اکا محبتی طبیعیدر . شو

تعریفه ماصدق اولان محبت ، سعادت عائله‌یی
بادیدر .

« من ندیدم درجهان جست‌جو »
« هیچ اهلیت به از خلق نیکو »

خدانکرده بویله اولمیوبده زوج اوصاف
سیئه ایله متصف اولسه مثلا خایلاز، زوجه‌سنه
باقماز طاقمدن بولنسه حلیهٔ خلیلهٔ محبتدن خالی
دیمك اولور .

زوجه ، اخلاق مذمومه ایله متصف
بولنسه مثلا دروغکو، تنبل، فتنه‌کار اولسه
اوده فضیلت سنیهٔ محبتدن بی‌بهره وخالیه دیمك
اولور . بونك هرایکیسی عائله تشکیلی وعائله‌نك
رفاه ومسعودیتنك تحصیلی شرفلرندن محرومدر
هیئت اجتماعیهٔ بشریه کندولرندن معناً ومادة
متأثر ومتضرردر .

خوی بد اندر طبیعت چون نشست
موجب دوری سزای نفرتست
اولاد محبتی زوج وزوجه محبتنك ضمننده د

احب وصاحبهٔ محبت اولان والده وپدرك
لادی حائز شرف محبتدر . کرك کندولری
رك عالم انسانیت ایچون خیرلیدر . قدمنهادهٔ
هان اولان جوجغك ایکی اشنای قدیمی ،
ی حامئ طبیعیسی والده وپدریدر. معصومجغز
لك تربیه‌ینی انلردن الیر . ایلك کوردیکی
نیدیکی انسان انلردر. نوزادك خیروشری ،
ك، بدی والدینه عائددر . تربیهٔ اولادپدر ،
درك الك برنجی، الکبیوك وظیفه‌سیدر. ابوینك
اغلنه، قزینه محبتی اوپوب اوقشامق کبی صوری
لمرله ثابت اوله‌مز .

حسن تعلیم وتربیه‌لرینه همت وغیرتلریله
ت اولور. قوری سوزله اولاده سه ویلمز
ل معصومك حسن اخلاق وعلم وعرفان
محبوب ومکرم اولمسنه بذل جهد وهمتله
هار محبت لازمدر .

اولادك پدر ومادرینه محبتی بوسایه‌ده
صلدر. طرفینك سعادتنی بومحبت کافلدر .

ليس الجمال الذى قدزين بثوب
بل الجمال جمال العلم والادب
ليس اليتيم الذى قدمات والده
بل اليتيم يتيم العلم والادب

شاعر حكيمك ديديكى وجهله تزيين
صوربه ايله حصوله كلن جمال جمال دكلد
لازم الاحتفال اولان جمال مزينات علم وا
حاصل اولان تاب وطراوت كمالدر . والد
وفات ايدن يتيم دكلدر. علم وعرفاندن بى نص
اولان يتيمدر .

مقصدمزى ايوجه ايضاح ايچون تكرار ايد
هيئت اجتماعيهٔ بشريه زوج ، زوجه ، پد
والده دنيلان ايكى ركندن متشكلدر. بوهي
بادئ سعادتى محبتدر . محبتك سبب مستقل
حسن اخلاق وسيرتدر .

بناءً عليه زوج ، زوجه‌نك حائز ش
وشان ومحبت اولملرى اولاد آدمك مس
فلاح ومسعدتى وعمران وانتظام عالمك و

ى اولديغندن احراز محبته بذل سعى بليغ
سى اهم لوازمدر .

اقربا ومتعلقاته محبت شريعت غراى اسلاميه نك
س سنيه سى جمله سندن اولوب انسانده مكارم
لاقك وجودينه دليل علنيدر .

صاحب رسالت، معدن علم وحكمت پيغمبر
ـانمز افندمز حضرتلرى « وصل الارحام
ن بعث اولندم » بيورمشلردر. ذوى العصبات
ى الارحامه على مراتبهم محبت ومعـاونت
ى حقنده امر الهى دخى موجـوددر .
ق ذوى القربايه رعايت دارينده موجب
سعدت ومغفرت اولوب حق تعالى وتقدس
تلرينك رضاى الهيسنى تحصيله باشلوجه
دلر . بهجة الاخلاقده مسطور اولديغى
جنـاب ازدومتعـال انبياى عظامدن
ت موسى عليه السلامه اقرباى نبوتپناهيلرينه
ايتمسنى دخى وفرمان ونى مشـاراليهده .

نه‌اولورایسه موافق رضای رب منان اوله‌ج
استیذان ایدنجه اقربادن غائب اولانلره سلام‌و
وحاضراولانلرك فقراسنه صله رحم وعطاواصح
یسارواقتداردن بولنانلره رعایت وثناایدلمسی حق
خطاب عزت شرفپیرای ورود اولمشدر .

فخر رسالت علیه‌الصلاة والسلام‌افندمز
حدیث‌شریف نبویلرنده «سزك خیرلیکز اهل و
خیرلی‌اولاندر » بیورمشلردر . بو حدیث‌ج
نبویه‌نك حاوی اولدیغی حکم جزیله دقیق
حوصله ادراك بشردن‌خارج اوله‌جق درج
عالی وافزونتر اولوب بین‌البشر سعادت
دینیلان نعمت جهانبهانك اس‌اساسی ش
وآمر اولدیغنده شك یوقدر .
اهل‌و عیالنه خیرلی اولمق یالکز معاملات
صوریه‌ده بولنمقدن تحصل ایتمیوب از
خویشانك تطییب قلوبنه بذل مساعی ایله
صله رحم دینیلان وظیفهٔ ممدوحهٔ اسا

موجبنجه مادةً دخی ذوی القربایه صرف
نقدینهٔ قوت و معاونت ایله حاصلدر .
مثلا : آنلردن اقتضا ایدنلرك تحصیل علم وادب
وعرفان ایلملرینه دلالت وعلی قدرالاستطاعه
تنظیم معیشت وحصول رفاه وسعادتلرینه غیرت
سالف الذکر حدیث شریف رسالتپناهیده
اراده و تبشیر بیوریلان خلیهٔ شریفهٔ خیری
اکتسابه وسیله اولور . شو حالایسه عالم انسانیته
طوغریدن طوغری‌یه زینت ومنفعت ویرركه
محبت اقربا حقنده‌کی امر عالینك درجهٔ اصابت
وعلویتنی تقدیره کافیدر .

قرابت معنویه

اسلامده قرابت ایکی درلودر. بریسی قرابت
مادیه‌در . دیکری قرابت معنویه . .
موجه ، دایی وسائره کبی اعضای عائله قرابت
مادیه‌یی حائزدرلر . بونلرك خارجنده بولنوب

دين وملت حسبيله احراز صفت قرابت ايتمش اولنلر قرابت معنويه‌يي حائزدرلر .

قرأن كريمده صراحةً موجود اولان ايت كريمه موجبنجه اهل اسلامك جمله‌سى بر انا وبابادن حاصل اولمش اوز قرنداش حكمنده درلر. اشبو فرمان قدسيت بيان سبحانينك حكم جليلى مكهٔ مكرمه‌دن مدينهٔ منوره‌يه هجرت سنيهٔ نبويه صره‌سنده فخر رسالت عليه الصلاة والسلام افندمزله اصحاب كزين رضوان الله عليهم اجمعين حضراتى ميانده تطبيق واجرا بيورلمش ويه‌ده تحكيم وتعميم قلنمشدر. بناءعليه هرهانكى جنس وقبيله‌دن اولورايسه اولسون ودنيانك نره‌سنده بولنور ايسه بولنسون كافهٔ اهل اسلام بربرلرينه قارشى اخوت صحيحه ايله متصفدرلر .

حضرت عمر ابن الخطاب رضى الله عنه افندمز ه قربت صوريه لحم ودمدر. قربت

معنویه روح و نفسدر . بیلرنده نه بیوك فرق
وار ا ٥ بیورمشلردر . حضرت مولانا جلال
الدین رومی افندمز دخی :

دانی که بسیار ست فرق
از آب وکل تاجان ودل

نظم حکمت آموزیله قربت معنویهٔ انسانیه نك
مرتبهٔ بلندیني کوسترمشلردر .

اخوت اسلامیه توحید وایمان ایله تأیید
وتشیید قلنمشدر .

نفوس ذکیهٔ اسلامیه کلمة اللهك ضمن جلیلنده
مجموعدر .

ایشته اسلاملر بو اخوت ایجاباتندن اوله رق
یکدیکره قارشی حائز کمال محبتدرلر . احدهما
آخرك احوال عسر ویسرندن متأثردرلر .
بر مسلم دیکر مسلمك سرورندن مسروردر .
کذلك حزن وکدریله متألم ومتکدردر .
بو وظیفهٔ قدسیه یی حسن ایفا ایدنلر مکافات

عظیمهٔ الهیه یه مظهر اولور . فضیلت کرانبهای
محبتدن محروم ومهجور بولانلر ایسه مذلول
ومحقر قالیر .

اخوت صحیحهٔ اسلامیه‌نك امر ایتدیکی
محبت بتون فضائل اخلاقیه‌یی جامعدر . اهل
اسلام کندی دین وملت قرنداشلرندن بشقه
بتون بنی بشر حقلرنده دخی رعایت ومحبتله
مأمور ومتحسسدر .

« بنی آدم اعضای یکدیکرند »
« که در آفرینش زیك جوهرند »

منطوقنجه نوع بنی بشر اعضای یکدیکردر .
هیئت اجتماعیهٔ بشریه اعضاسنك بربرلرینه قارشی
محب ومتعاون اولملری امر ربانیدر . پیغمبر
ذیشانمز خیر خلق اوافندمز : « خلقك کلیسی
عیال اللهدر . عیال اللهه انفع اولان حقك
سوکیلیسیدر » بیورمشلردر . دیکر بر حدیث
نبویده « ناسك خیرلیسی ناسه نفعی اولاندر

ناسك شريرى ، ناسه ضررى اولاندر . »
بيورلمشدر . خلقه ، ناسه يعنى عموم بنى بشره
خير ، منفعتى اولمق نه ايله در ؟ شبهه سزكه قانون
اخلاقك امر ايتديكى وجهله بنى بشرك
يكديكرينه قارشو معاملات حسنه٘ انسانيتكا .
رانه ده بولنوب اظهار رحم ، شفقت وبذل فتوت
ومعاونت ايلملرى وبونك عكسى اولان
اهانت ، بغض ، عداوت مثللو سيأتدن توقى
ومجانبت ايتملرى ايله در .

خواهى متمتع شوى از نعمت دنيا
باخلق كرم كن كه خدا با تو كرم كرد

اوت ، حق تعالى بزه بى حد و پايان كرم واحسان
بيورمشدر . بزنچون هم جنسمز اولان خلقه
كرمكار اولميه لم ؟ عينى معناده اوله رق جناب
سعدى رحمه الله الهادى بيت آتى ايله خلقه ايلك
ايتمنك لطف حقه مظهريتى موجب اولديغنى
سويلمشدر :

خواهی که خدای برتو باشد
باخلق خدای کن نیکویی

زبدهٔ کلام اولەرق دیلم که کرك عم ، خاله کبی قرابت صوریه اصحابنه کرك اخوان دین، وطن وابنای سبیله وعلی الخصوص الکزیاده لازم الرعایه اولان جیران اودایه الدن کلدیکی قدر محبت الکبیوك وظیفهٔ انسانیت اولوب انسانك انسانلغی اشبو وظائف مهمه‌یی حسن ایفا ایتمسیله ثابتدر .

« هریکی سوی مقام خودرود »
« هریکی بروفق نام خودرود »

سعی و عمل

سعی وعمل اخلاق حسنه‌دندر . اخلاق حسنه سعی وعملدندر. جناب خالق عظیم الشان بنی آدمی طبیعهٔ کونا کون احتیاجات ایچنده یراتمشدر. محافظهٔ حیاتك موقوف علیهی اولان بو احتیاجات آچلق ، صوسزلق ، صیجاقدن

وصغوقدن تأثركي ضرووياندر . احتياجات ضروريهٔ مبسوطه‌یی دفع ایچون دخی حق تعالی اسباب مخصوصه احسان بیورمشدر . مثلا : دفع جوع ایچون بغدای وسائر ثمرات ارضیه ثمایاب اولمشدر . فقط بغدایی حاصل ایتمك ایچون اکرب ، بیچمك کبی انسانك سعی وعملی مشروط قلنمشدر .

بغدایك حصولندن صکره انسان آنی حال طبیعیسنده اکل ایده‌میوب دانه‌سنی آیرمق ، اوکوتمك ، یوغورمق ، پیشیرمك لازم کلمشدر . بونلرك هیچ بریسی ایسه کندیلکندن اوله‌میه‌جغندن انسانك صرف مساعیده بولنمسی اقتضا ایتمشدر . کذلك صغوقدن وصیجاقدن تحفظ ایچون اثواب تدارکی ، بارنمق ایچون خانه انشاسی سعی وعمله توقف ایتمش . بناءً علیه خالق کل شی اولان واجب تعالی حضرتلری انسانك مساعیده بولنمسنی وسعیسز هیچ برشی حاصل

اوله‌میه‌جغنی فرمان بیورمشدر . رزاق کریمك بخش واحسـان بیوردیغی ارزاق تحصیل سعی انسانه منوط ومتوقف اولوب هیچ برشی انسانه کندیلکندن عرض وجود ایده‌میه‌جکی کافهٔ مسائل حیاتیه ایله مبرهندر .

شو حالده انسانك کندی کندینی تدارك وتحصیل ایچـون سعی اجرا سی لازم کلیر . سعی ایتدیکی حالده احتیاجات ضروریه سنی بذاته دفعه مقتدر اوله‌میوب عالم حیاتده مضطر قالمسی وبو اضطرار ایله آخرك محصول مساعیسنه عرض احتیاج ایله قرین سفالت یاخود اطالهٔ دست اغتصاب ایله متجاسر اسائت اولمسی انضا ایارك اخلاق قمزلغك منشئ دیمکدر . جناب واجب الوجود عبادینه سعی وکوششی فرمان بیوردیغی کبی کار وکسبی سنت ایدیـنان فخر عالم شمس تابان آسمان حکم (صلعم) افنـدمز دخی بش وقت نمازدن صکره عبادالله‌ك امور معاش ایله‌حسن

اشتغالی رزقی امر و بیان ایتمشدر . امیرالمؤمنین
حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه افندمز بر
خطبهٔ بلیغه‌سنده [illegible] معیشتکزی تأمین
ایده‌جک اسبابه توسل ایتمکسزین (اللهم
الارزقنی) دعاسیله اکتفا ایدوب طورمیکز
زیرا : عالم علویدن آلتون وکموش یاغمدیغنی
بیلیرسکز . بن سزک ایچکزده کماله قوتی یرنده
آدم کوردم . صنعتی نه‌در ؟ دیه سؤال ایتدم .
بیکار و کسب اولدیغی جوابنی آلدیغم آندن آدم
کوزمدن دوشر ، » بیورمشلردر . مدینهٔ
معلای علمک باب فتوحاتی امیرالمؤمنین
حضرت علی کرم الله وجهه افندمز دخی « انسانک
صنعتی خزینه‌سیدر » بیورمشلردر . افاخم
دانشپروران اسلامدن بر ذات « الید و الرجل
العاطل کشمع الآفل » بیانیله صنعتدن عاطل الک شمع
آفل مشابه‌سنده اولدیغنی تبلیغ ایلمشدر . صنعت
اذواقک الک رقیقی و الذائذ حیاتک الک لطیفی

دقیقدر . یعنی بشر هم کندی نفسنك همده
ابنای نوعنك مسعودیتی بادیدر . عمران
عالمك سبب مستقلیدر . انسان سعیه قادر
وسعی ایله مکلف اولدیغی هنکامده مبتلای
عطالت اولوب قالیر ایسه حیات انسانیك
خواص وملکات علویه‌سی کندوسندن مسلوب
دیمك اولور . فعالیت بیتن وجودك موجودیته
حکم اولنه‌مز . مقتضای روح ومقتضای احتیاج
اوله‌رق امر ربانی موجبنجه مجبور اولدیغی
مساعیدن معطل قالان وجود تنبللك دینلان
وخرابهٔ عالمی بادی اولان مرض وخیمه
مبتلادر . بومرض وخیم ومهلك هردلو سیئات
اخلاقیه‌نك منبعیدر . تنبل انسان عادتا چالیشه‌
بیلان حیوانلرك آشاغیسیدر . بی کسب وکار قالوب
دوچار سفالت اولان انسان علم اخلاق نظرنده
بحق هدف دشنام اولوب خدعه‌شعارلك احسان
جلیلی اولان نعمت حیاتی سوء استعمال تهمتیله
متهمدر .

آنلك ایچون انسانلك الك خیرلیسی والك
یاده خصال کریمه ایله متصف چالیشقاندر.
کیم : کتب اخلاقیه ومدونات تاریخیه‌ده
وامك الك قویسی و الك مسعودی چالیشقان
لەرق مقیددر.

علم طب ، علم تدبیر منزل ، علم ثروت ،
حقوق ، علم اخلاق چالشمغی امر ایدر.

بناءً علی ذلك حیاتنك الك مهم و قیمتدار وقتنی
ولعب ولقلقیات بی فائده ایله کچیرنلر قانون
لقه کوره جداً شایان تأدیب و مؤاخذه لردری
بهادر. حسن اخلاق ایله اتصافی آرزو ایدوب
وندن مکرم و محبوب و محترم اولمق استیانلرك
ا.ەسی اخذ علم و معرفت اولمق اوزره زراعت ،
عت ، تجارت مثللو امور معاش انسانی ایله
ول ومتوغل اولملری الزم وجائبدر.

الك بطالت وغیرت نه دره نه حاصل ایدر!
ك شمندوفره! برده کاروانی کورك!

چالیشمیوب اوطورانلرده ذل ویأسه باقك !
اوطورمیوب چالیشانلرده عزوشانی کورك !

بوقارووده بیـان و تعداد اولنان وجهلرا
دیانت ، محبت ، سعی وعمل فضیلتـلری احر
واتصاف اولندیغی تقدیرده من عندالله الکر
مظهر تکریم عظیم اولان انسان کندی ماهی
معنویه سنه موافق ولایق صورتده رتبـهٔ کما
اکتسـاب ایتمش وجداً شـایان توقیرواحتر
برمرد کامل ومکمل اولمش اولورکه بو ادم
حکمت ، عدالت ، شـجاعت ، عفت ، امانت
صداقت ، مروت ، مرحمت ، شفقت ، رفق
ملایمت ، صبر ، ثبات ، متانت ، قناعت ، شکر
نعمت ، نزاهت ، علوهمت ، حمیت ، غـیرت
سـکونت ، حیا ، سـخا ، وفا ، ثنا ، رضا
تسـلیم ، تودد ، توکل ، تواضـع ، وقار ،
اخلاق ممدوحه مجتمع دیمکدر . خـدانك
انسـان فیض روحانیه مهـا کس اولا

المحاسن والمعالی اولان فضائل اساسیهٔ دیانت
محبت ، سعی وعملدن خالی ومحروم اولدیغی
ه واجب تعالی وتقدس حضرتلرینك احسان
یل یزدانیسی بولنان شرف ومکرمیت انسا
ین اخلال وکندی اختیاریله کندوسنی تحقیر
لال ایتمش واوصاف ممیزهٔ انسانیه‌دن تجرد له
کهٔ سفلیهٔ بهیمیه‌ده دوشمش اولور. کاو شخصده
ی جهل ، کذب ، جبن ، منافست ، حقد ،
د ، کین ، لجاج ، تهور ، عجب ، غضب ،
ص ، طمع ، نفاق ، شقاق ، فسق ،
ور ، بخل ، کفران نعمت ، کبر ، نخوت ،
ت ، نمیمه ، خلف وعد ، عجله ، جور ،
زاء ، مزاح ، ریا ، کبی اخلاق مقدوحه
ود دیمکدر .

ارت ! هرکیم فیض عوالمهای دیانتدن
دار دکلسه اعمال وافعالی مجرد سائقهٔ نفس
طانی ایله وقوعیافته اولوب کندی هوا

وهوسندن، محظوظات دنيهٔ نفسانيه‌سندن بشقه
علاقهٔ ارتباطی بولنه‌میه‌جغندن بالطبع هردر
سيأت اخلاق ايله ابتلاسی وبالخصوص الك بيو
بر جنايت، ياخود فضيحه‌ومعصيت اوله‌رق خال
ونعم عظيم الشانه قارشو كفرانی تحقق ايدر
باعث محروميت دارين اولور.

كذلك دين، دولت، مملكته، آباواجداد
استاد، اولاد، اقارب بيله ابنای سـ
محبتدن خالی اولانلر حس معاليدن بی نصـ
اولوب بونلكه جابر غاية الغايه‌سی نجـ
فضائل ووظائف انسانيه‌دن مهجور ومتبا
بولنه‌جقلرندن اخلاق ذميمه‌نك كندولر
اجتماعی دركاردر.

سعی وعمل فضيلت مبجله‌سندن محر
اوله‌رق مربع نشين عطالت وبطالت اولا
واوقات قيمتدارينی مالايعنی ايله زلاصراراحـ
مولای حكيم وكريم اولان نعمت جليله‌ حـ

وء استعمال واقنا ایدنلر دخی کافهٔ خصائل
سنه‌دن دور وبالجمله صفات سیئه ایله متصف
منفور اولوب اقوات ضروریه‌لرینی تدارك ایچون
ختیار ذل سؤال یاخود طریق ناهموار غصب
سرقتی اختیار ایله پامال رداءت وملال اولمقدن وعادتا
ئت اجتماعیهٔ انسانیه میاننده برمخلوق غیرتام
ضر حالنده بولنمقدن قورتیله‌مزلر .

بنابرین ایکی عالمده مسعود اولمق وشرف
زیت انسانیه‌یی محافظه ایتمك ایستیانلرك
جه مبسوط فضائل فائقهٔ دیانت ، محبت ،
و وعمل ایله متصفاً حرکت وهرحالده قانون
لاقه رعایت ایتملری اقتضا ایدر .

ای برادر باش نیکوکار تو
تا توانی تخم نیکو کار تو

'Ali Kemāl

Çölde bir sergüzeşt

معلومات كتبخانه‌سی

علی كمال

چولده بر سرگذشت

ملی حكايه‌در

طابع وناشری :

« معلومات » غزته‌لری صاحب امتيازی

السيد محمد طاهر

معارف نظارت جليله‌سنك رخصتيله

باب عالی جاده‌سنده « ٤٠ » نومرولی طاهربك
مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

قسطنطينيه

١٣١٦

طاهر بك مطبعه سی

بوندن خیلی زمان اول بر کون بحر سفید اسکله‌لرندن اسکندرونده کمرکك او کنده اوچ یولجی دوریورلردی. بونلردن بری یکرمی سکز، یکرمی طقوز یاشنده بر قادین، دیکری او قادینك قوجاغنده‌کی ایکی، ایکی بچق سنه‌لك بر قیز چوجغی، او بری‌ده اون آلتی، اون یدی یاشنده بر قیزدی. قادینك آدی صفوت، بیوك قز ککی سحر، کوچکلککی‌ده نوبر ایدی. بو یولجیلر استانبولدن کلیورلر. تاچولده اوزاق بر مملحه‌یه کیده‌جکلردی. او مملحه‌نك مدیری صبوحی افندی بو قادینك قوجه‌سی، او قیزلرك‌ده باباسی ایدی. صبوحی افندی اللی، اللی بش یاشنده رسوم سته‌نك اك اسکی مأمورلرندن بر ذات ایدی. باشقه بر یرده مملحه مدیری ایکن دقتسزلك سیئه‌سیله باشنه بر قضا کلمش، مأموریتنه عائد بر سوء استعمالدن طولایی

تحت محاكمه‌یه آله‌رق سنه‌لرجه آچیقده قالمش ،
نهایت تبرئهٔ ذمت ایده‌رك — فقط تنزیل صنف
ومعاشله — بومملحه‌یه تعیین اولنمشیدی. اوچ آی
اولی محل مأموریتنه کیتدی. شمدی‌ده عائله‌سنی
یانه آلدیریيوردی . مکتوبده اسکندرونه آدم
کوندره‌جکنی یازمشدی . ایشته بو یولجیلر بویله
یتیمانه او آدمی آرایورلر ، بکلــه‌یورلردی .
صفوت خانم صبوحی افندینك ایکنجی حرمی ،
سحرك اوکی آننه‌سی ایدی . اوکچه‌لری اوده
بر بسلمه قیز ایکن سحرك والده‌سی اختیــار ـ
لاینجه صبوحی افندی‌یه زمانجــه ایکنجی، لکن
نفوذجه ، غلبه‌جه برنجی برمنکوحه اولدی .
بوقادین عادی برکوزلدی. نه‌اولورســه اولسون
بوکوزللك صبوحی افندی‌یه تأثیر ایدییوردی .
اودرجه‌ده‌که برقاچ سنه اول ایلك حرمی وفات
ایدنجه بیچاره آدم قلباً برپارچه فرح بیله حس
ایتمشدی. صفوت خانم حقیقی برصوکره‌دن کورمه ،

صوکره‌دن یتشمه ایدی . بسله‌مه‌لکدن خانملغه — باخصوص بویله برموفقیتله — ارتقا ایدنجه اقبالنی حزم ایده‌مه‌دی . ایلك اولجه اورتاغنه یایمادق اذا براقدی . قوجه‌سیله اوطه‌ده باش باشه ویروب اوطوریرکن محضا یانده‌کی اوطه‌یه ایشتدیرمك ایچون لزومسز قهقهه‌لر صالیویرر ، شطارتلر دوکردی . هرکون کلین کبی تاللی پوللی کینیر ، اوده برطرفدن برطرفه غیجیر غیجیر کزینیردی . بو حاللر طبیعی سحرلك اوخسته ، اوبیتاب والده‌سنه فنا تأثیر ایدردی . اوقادین اولدکدن صوکره صفوت خانم بوسفرده سحری چکه‌مه‌مکه باشلادی . سحر خلقاً وخلقةً برملك ، بربدیعه ایدی . کوزلدی : طبیعتك سوه سوه یتشدردیکی کوزللردن ایدی . اونارین وجود ، اوموزون قامت ، اوپنبه‌مسی سیماء هله اولا کوزلر محاسن فطریه‌نك تجلی زاری ، حسن وجمالك رنکین بربهاری ایدی .

فقط بو بدایع فقرایله، بیکسلك ایله ، مسامحه
ایله پوشیده ایدی . انکچون کورنلر سحری
اورته بر کوزل عد ایدرلردی . یابوقیزك قلبی
نه صاف، نه پاك برجوهر ایدی : کندی دردینی
آکلاماز، عالمی دوشونیردی. اك کوچك فلاکتلردن
اك بیوك آجیلر حس ایدردی. مثلا سوقاقده صوغو-
قده قالمش باغیربر کوپك یاوروسی کورسه دلخون
اولوردی، پریشان بر دیلنجی یه تصادف ایتسه بر
مرحمت مجسمه کسیلیردی . اوفطرت صرف خیره
میال، شره بسبتون بیکانه ایدی . درت بش سنه در
ایکنجی درجه ده بر مکتب اناثه دوام ایتمش
ایجه تحصیل کورمش ایدی. اوقور، یازار، ادبیاته
مراق بیله ایدردی . رفیقه لرندن خیریه خانمك
پدرینه پك چوق غزته لر ، مجموعهٔ موقوته لر
کلیردی . خیریه خانم بونلردن بعضلرینی کتیرر
سحر خانمه ویریردی. بویله بوبله سحر — ولو سطحی
اولسون — مطالعاتنی پك ایلری کوتورمشدی

اویله پك ادنی شیلری ایپجه آكلایه‌مازدی .
مع مافیه طارقلری ... اشیرلری ... ینه باشدن
باشه اوقومشدی . حتی نتیجه‌ده براز تلذذ
ایتمشدی. فقط الك خوشنه كیدن «ترجمان حقیقت»ك
فقرهٔ مخیله‌لری ،او ساده ساده حكایه‌لری ایدی .
بونلری دقت ولذتله اوقور ، ایپجه آكلاردی.
كیجه‌لرك چوغنی بویله مطالعه‌لرله كچیریردی .
بونكچون رنكنه بر پارچه‌اوچوقلق ، كوزلرینه
دها زیاده سونوكلك بیله كلدی. كیم صوراجق؟
كیم دقت ایده‌جك ؟ غریبی شودركه« منتخبات
ترجمان حقیقت‌ده (طیفور) فقرهٔ مخیله‌سنی او-
قومقله اكتفا ایتمز ، (اعجاز قرآن) ی‌ده كو-
زدن كچیریر ، كتابی باشدن آشاغی سوزردی .
اما لغتلری بیلمز ، یا كلش تلفظ ایدرمش ، نه
بأس وار ؟ عمومندن معناچیقاریردی‌یا ، كافیدی.
بر كون النه (انوارذكا) كچدی . اوقدر محظوظ
ولدی‌كه سونجندن او كیجه راحت اویویه‌مدی.

ایلك نسخه‌ده (پلوتارق) ك مقالهٔ فلسفیه‌-
سنی بیله اوقودی‌هله بشنجی، آلتنجی نسخه‌لره
طوغری کله‌رك (عمریمك اوچ آبی) سرلوحه‌لی
حکایه‌یی مطالعه ایدنجه قلباً، فکراً خلجانه
طوتلدی. او ساده اسلوب، او بسیط معنا — ذهن
نوشکفته‌سنه تماماً حلول ایتدیکی ایچون — خو-
شنه کیتدی. بو حکایه‌یی اوقودقدن صوکره ایلك
دفعه اوله‌رق دوشوندکه، مطالعاتندن باشقه
بر لذت آلمغه باشلادی. بلکه بویله بیکس بر عائله‌نك
غنچهٔ متروکی اولماسه سحرك بر درجه مطالعه
ایله اوغراشمسنه ممانعت اولنوردی. صبوحی
افندی دردیله مشغول... صفوت خانم بویله
شیلردن کلیاً بیخبر... بوسایه‌ده سحر اوقودی،
اوقودی. رفیقه‌لرینك آراسنده ممتاز بر درجه‌یی
بولدی. ذهنی بو صورتله یورمغه، فکرینه
بر غدا، بر امل تدارك ایتمکه موفق اوله‌رق
علی الاکثر کنج قیزلرك بو سنده اوغرادقلری

مزعج، مهلك جان صيقينتيسنه ، يأسه دوشمدى
فكراً آز، چوق محاكمه يه ، خير وشرى اولدقجه
تميزه باشـلادى . حتى بر پارچه ذوق ابدى ده
ايدينيدى . صفوت خانمدن برقيز چوجغى دنيايه
كلنجه (نوبر) نام لطيفنى كندى قريحه‌سـندن
او بولدى . اويله پك زياده زبانزد اسـملرى
بكنمه‌دى . بو معلوماتنه انضمام ايدن حسن خلق
سحرى عموم رفيقه‌لرينه سوديرمشدى. بونلرك
چوغى آدلى، شـانلى كبار زاده‌لر ايكن بو فقير
قيزه پك رعايت ايدرلردى. سحر خانمك باشليجه
آرقداشلرى خيريه، فخريه، عليه، ملك خانملردى.
خيريه خانم سحردن صوكره علماً، رأياً جمله‌سنه
تقدم ايدييوردى . حسناً ده ايكنجى درجـه‌ده
ايدى. فخريه خانم بيوك بر ذاتك كريمهٔ يكانه‌سى
ايدى . پدرى اسـتانبولك الك كبارندن ، الك
زنكينلرندن معدود ايدى . بونكچون فخريه
خانم آرقداشلرينى دائما كاشانه‌سنه دعوت ايدر ،

دائما هدیه‌لرله تطییب ایلردی . فقط بوتیزجغز عادتا چرکین ایدی . شاشی کوزلریله اوزون بورننه بیاض رنکی ، صاری صاچی بر پارچه حلاوت ویریبوردی. بوقسه بوطراوت نوجوانیسی زائل اولنجه یوزینه باقیله‌میه‌جق بر حاله کله‌جکدی . علیه خانم بك کوزل دکل ایدیسه‌ده اولدقجه شیرین ایدی. هم ناصیه‌سنده، طورنده ذکا دائما لمعان ایدر، دورورردی. مکتبده‌پیانویه باشلادیلر . علیه خانمدن بشقه‌سی بونده موفق اوله‌مادی .

ملك خانم رفیقه‌لرینك الڭ دلبری ایدی . حسنیله سحری بیله کولکه‌ده براقیوردی . فقط بر پارچه بون ایدی . اوزون ایشه عقلی ایرمزدی . ایشته سحر بویله بر حالی ، بویله بر عالمی ناچار براقه‌رق سائقهٔ درد معیشتله پدرینی چوللرده ، وادیلرده تعقیبه قویولدی . بو اوچ بوجلینك تاریخچه‌لری زبدهً بوندن عبارت

ایدی. بکله‌دیلر، بکله‌دیلر، صبوحی افندینك کو-
ندردیکی آدم میدانه چیقمادی. تلاش ایدییورلر،
دوشونییورلردی.

حلبه کیدن بیوك بر مأمور حرمی بونلره
رفاقت ایتمشدی. اسکندرونده بویله قالدقلرینی
کورونجه حاللرینه آجیدی. استغنالرینه، محجو-
بیتلرینه باقمایه‌رق یانه آلدی. او کیجه‌یی اوراده
کچیردیلر. ایرتسی کونی علی الصباح آرابه‌لره
بینه‌رك یوله چیقدیلر.

«بیلان»ی کچدیلر. ایکنجی قوناغه طوغری
ایلرییه‌دیلر. سحر آرابه‌نك پنجره‌سنه دیرسکنی
دایادی. ملول ملول او عالمی تماشایه قویولدی.
کونش چوقدن طلوع ایتمشدی. یولك صاغنده،
صولنده بعض آغاجلر واردی. اطراف باشدن
باشه بر اووا ایدی. بر طرفده بش، اون کچی
یاوروسنی اوکنه قاتمش کوچیجك ایکی چوبان
چوجغی آهسته آهسته یورییورلر، یولده کچن

آرابه‌لره معنیدار معنیدار باقیورلردی . وادینك نهایتندن مغلق بر صدا کلیوردی. براز صوکره بو منظره بر پارچه تخالف ایدییوردی : یولك آزیجق اوته‌سنده بر اشکه بینمش چاتلاق بر سسله موال اوقویان بر کویلی کیدییوردی. قوجاغنده بر نوزاد اولدیغی حالده قونجلری قیصه ، فقط حجمی آیاقلرینه نسبةً غایت کنیش بر حانطال چیزمه کیمش ، اللرندن ، یوزندن بشقه هر جهتنی ایپدن ایی به سته ایتمش بر قادین‌ده بو کویلی‌یی زحمتله تعقیب ایدییوردی . اشکده‌کی قوجه‌سی ، زحمتله بو ییتن قا یسی ایدی . حتی بعضاً اشك شویله بویله براز ایلریله‌یوب ده قادین کریده قالیجه ، حریف قیزییور ، باغرییوردی . بو یکرنك ، یکنسق مناظر سحرك نظر دقتنی طول مدت جلب ایده‌مدی . منظره‌ر برندن تخالف ایدییوردی .

دائمی براووا تمادی ایدوب کیدییوردی

هله کیده کیده هیچ بر آغاج ، هیچ بر تپه

کورونه‌مکه‌باشلایجه اودوز ، اوچبلاق ، اوساده وادی کوزه یك عادی کورینیوردی ....

بوبولجیلر ایکی کون صوکره حلبه کیردیلر . اون کون صوکره‌ده صبوحی افندینك کوندردیکی قوجی کالدی. آنلری بولدی . صفوت خانمله سحر بودرجه لطفنه مظهر اولدقلری خانم افندینك اتکلرندن اوپدیلر . خانه خلقیله آلاشه‌رق وداعلاشدیلر . هله سحر شو آز زمان ایچنده جمله‌سنك حسن نظرینی جلب ایتمشدی . حتی خانم افندی بر کون — نه کوزل قیز ! براوغلم اولایدی آکا آلیردم — دیمش ، بو سوزی ایشیدن اوطالمسزلکده — کیم بیلور نه درلو حسله — اوپنبه دوداقلرنده آجی بر تبسم نمایان اولمشدی .

ایشته بویله‌جه بر صباح وقتی‌ایدی‌که بوقادین ، بوایکی قیز حیوانلره بینه‌رك محل مقصوده متوجهاً یوله قویولدیلر .

— ٢ —

حالیدن حرکتلرینك اون آلتنجی کونی بوعائله
صبوحی افندی‌یه ملاقی اولدی . صفوت خانم
حقیقةً مشاق سفرله یورولمشدی . بو یورغو -
نلغه بر ده قوجه‌سنه قارشی ناز واستغنا انضمام ایدنجه
آرتق بر دلال مجسم کسلدی . زوللی صبوحی
افندی ایسه اشتیاقندن ، حرصندن قاریسنه
کوستردیکی مجبوریت ومفتونیتله اوفضله استغنالره
رواج ویردکجه ویریپوردی . بری طرفده سحر
پدرینك بو حالدن متأثر اولیور ، ذاتاً بو تبدلات ،
بو تحولات ایله صوك درجه کریلن اعصابندن
اضطراب حس ایتمکه باشلایوردی . حقیقت !
صبوحی افندی سحره هیچ دقت ایده‌میور ،
زوجه‌سندن بشقه کیمسه‌یی دوشونه‌میور ، کوره -
میوردی . سحر زیاده محزون ایدی : چول
فکرینه دهشت ، قلبنه قوت ویرمشدی . چول

بر حیاتك زوالندن، بر حقیقتك خیالدن، حاصلی
جهانك الك سوزشناك ملالندن نشان ویریوردی.
طبیعی بوقیزجغزده بدویتدن، غرابتدن صمت
وسکونتدن تلذذ ایدەجك برنظر شاعرانه هنوز
یوقدی . هله بویله برعالمك سرائر علویت انتماسندن
ذوقیاب حکمت اولاجق فکر فیلسوفانه هیچ
موجود دکلدی .

چول ، سحر ایچون ، انتهاسز بروادیٔ
غرابت ، برفسحت آباد بدویت ایدی ، اوقدرکه
وسعت بیغایتیله ماضی‌یی فراموش ایتدیرییور ،
استقبالی دوشوندیرمه‌یوردی . فی الحقیقه وقتیله
(تدمر) کبی خرابه‌لره دائر بعض مقاله‌لر اوقو-
یونجه سحر ، برفکر نأثر ، برحس اغبرار ایله
بوعالمه طوغری قلبنده برمیلان ، برانجذاب
دویمشدی . شمدی آکلایوردیکه مکر اومیل
مقاله‌لرك لذت ادبیه‌سندن متولد برخیال ایمش .
خیال ایسه — واسفا — اکثریا حقیقتك ضدی

چیقیور . نره‌ده اورفیقه‌لر ؟ اوطـاتلی طـاتلی چمنلر ، حسبحاللر؟ بوراده انسانلر مأیوس اولسه سمادن بشقه بر پناه ، ییلدیزلردن بشقه حسبحال ایده‌جك رفیقه یوق .. هیهات ! آنلرده‌ده نصل افادهٔ مرام ایتملی ؟ ...

انسانك اك کوزل اذواقی ، نشاطی خاطرات صباوتیدر . بعضاً بر باغچه ، بر کوشك . بر یول ، بر آغاج حیات طفلانه‌نك پك مؤثر لطائفنی یاده کتیرر . قلبی — ولو سورکسز اولسون — بردن بر مسرته غرق ایدر . نفسمده تجربه ایلدم : خاتمهٔ شبابمه یاقلاشدیغم بر سنه‌ده ایدم‌که بر کون بر باغچه‌یه دعوت اولندم . اوته‌یی ، بری‌یی کزرکن چمندن یاپلمش قانه‌په شکلنده صنعی بر سریر کوزومه ایلشدی . کیتدم ، اورایه اوطوردم . اطرافمه باقدم . کوکلمده مبهم بر نشاط پیدا اولدی . رقتمدن بکزم آتدی ، دوداقلرم لون معتادیی تبدیل ایتدی . یانمده‌کیلر بو حاله تعجب ایلدیلر .

فقط بوحقیقتی بن پك اپی آكلادم : چوجق ایكن اوطوردیغمز اوك باغچه‌سنده تا اوجده بویله برسد ، برچمن واردی . بن زمان زمان قوشه قوشه اورایه كیدر ، ساعتلرجه اوچمنده یوارلانیر ، كندی عالممده بر وقت كچیریردم . ایشته صباوتمك بودمی ، بوخاطره‌سی یادیمه كلدیكی ایچون اویله متأثر اولیورردم . حالاده بعضاً برقرینك نوحهٔ غریبانه‌سی ، وضع معصومانه‌سی — چوجق ایكن بوقوشی ، بك سودیكم ، اونوحه‌لردن پك تأثر ایتدیكم ایچون — بكا عمر طفلانه‌مك اك سوکلی دقیقه‌لرینی اخطار ایدر . ایشته سحر بونعمتلردن واسع بر محرومیته دوشمشدی . بورالرده صباوتنی یاد ایتدیره‌جك مناظر یوقدی . مكر كه بربهار بولوطی خاطراتنی توجه كتیرسون . یادینی ابر پرفیض ایله سونده ماضیدن بربوی لطیف دویسون ، خفیف بر موجه كورسون . بلكه قیزجغز بواسبابی كشف ایده‌میور ، فقط تأثرینك

شدتنی ایتجه آکلامیوردی . آرادن بو حال ایله برقاچ زمان کچدکدن صوکره برکون شوق محبتله، سوق اشتیاق ایله رفیقه لرندن خیریه خانمه شو مکتوبی یازدی، کوندردی :

رفیقهٔ شفیقه‌م خیریه خانمه

نورعینم قرداشم .

بن سزی نه‌قدر سوییورمشم! آیرلدیغمزدن بری برکون خاطرمدن چیقمادیکز . او زمان ایی آکلایه‌مامشم ، ایی تقدیر ایده‌مه‌مشم .. فرقتکز بنمچون بیوك بر فلاکت ایمش ..

بورایه کلنجه‌یه قدر یولده چکدکلریمزی تعداده ، تصویره قالقیشسه‌م متأثر اولورسکز . ذاتاً بو یرلرده سیاحت پك بیوك زحمتله اولیور . او زحمته ، بزده اولدیغی کبی ، برده ضرورت ، بیکسلك انضمام ایدرسه ، دوشونکز ، حال نه‌یه واریر ؟ واپورده ، آرابه‌ده ، کارونده دائمی ندیمه‌م دوشونجه ، ملال ایدی .. برقاچ دفعه

کتاب اوقومق ایسته‌دم . قابل اولمادی . کویا
حرفلر کوزیمك اوکندن داغیلیویریبوردی .
دها دوغریسی ذهنم بو مطالعه‌یه دکل ، اودوشو-
نجه‌یه ، ملاله دالیوردی . اوکجه‌لری ایلریله‌دکجه
سیاحت فکریمه سکونت ویریر ، اودکزلر ،
اوواديلر، اوصحرا، الراضطرابی — هیچ اولمازسه —
تعدیل ایدر صانیوردم . بوظن بوشه چیقدی .
اودرد آرتدقجه آرتدی . دکز سیاحتی بر کوك
یوزی ، بر عمان ایدی . بکا کلال ویردی .
قاره‌یه چیقنجه احوالی دها مزعج کوردم . کیت
کیت دائما بر دوز اووا .... تلغراف دیرکلرندن
باشقه تزیینات یوق . کونلرجه قطع مراحل
ایدییورزده بر دره ، بر طاغ، بر مشجره منظور من
اولمایور . آغاجسز براقلیم بکا خوش کلمه‌یور ..
طبقی صاچسز بر انسانه بکزه‌یور ! ...

استانبولده ایکن قاپومزك اوکندن بر دوه
چسه سوینه سوینه پنجره‌یه قوشار ، سوه سوه

بو مبارك حيوانی تماشا ايدردم . شمدی صيره صيره
دوه‌لر كوره كوره بو تماشادن‌ده بيقدم . حتی او
غريب الاطوار دوه ياورولری بيله نظر دقتمی
جلب ايتمه‌يور . خلاصه بو حوالينك هيچ بر شيئنی
سومه‌دم . هيچ بر سربی آكلايامادم . . هانی
اوقوردق ، ايشيديردك : بو جهتلرده سياحت پك
لطيف اولورمش ، بو خرابه‌لری كورمكه اوروپادن
سياحلر كليرمش ! بو سياحتده زحمتدن باشقه بر
شی يوق . خرابه‌لر ايسه بحه بر معما !
اوستاوسته طاشلر ، طاش ديركلر ... تصور ايت ،
ياخود واسع بر وادی باشدن باشه دوز ، باشدن
باشه طوپراق ، يالكز بر كوشه‌ده بر تپه ، اوتپه‌ده
خراب وتراب اولمش ، يرله يكسان اولمش بنالر ،
طاش ييغينلری تخيل ايله . ايشته بوندن عبارت ! .
بن بر شی آكلايامادم . بلكه نظر شاعرانه‌دن
بی نصيبم ، بلكه فكر فلسفه‌دن محرومم . . آه ،
نه اولورسه اولسون آراصيره آقشامه طوغری

رفیقه‌لرله وقت گچیردیکمز اوسزك باغچه‌ده‌کی قریه
نجه بویرلردن چوق شاعرانه ، حتی دها فیلسوفانه
ایدی . هانی بورالرده اوکللر ، کلبنلر ، اوبلبللر ،
اوبهارلر ؟ شاعرلرك شعر دیدکاری بونلردکلمیدر ؟.
خاطرمده ایکن صورایم : اوقریه‌نك اوکنده‌کی
صاری کل بوسنه آچدیمی ؟.. آچدیسه برغنچه
قوپار ، اوطه‌که ، چیچکلکه قوی ده اونهال بهجت
آرانك مفتونی .. بوغریب همشیره‌کی هر صباح
یادیکه کتیرسون .

بولطائف ، بوبدایع ، بوحقائق شمدی نجه
بعید برخیال اولدی . تخفدر : اطرافمه باقیورمده
حالمه ، حسمه اشتراك ایدن کوچوجك همشیره‌مدن ،
نوبره‌مدن باشقه برینی بولامایورم . کوکلمك برچوق
ساعتلرینی بومعصومه‌نك مقالات بی مألنی دیکله‌مکله
گچیرییورم . اوسوزلر بکا بوراده ایشیده بیلدیکم
دیکر سوزلردن دها معنیدار کلیور . بعض
مهتاب کیجه‌لری قارداشمی آلیور ، اوك آرقه طرفنده

بو گیجه برتبه یه چیقیورم. اوصاف، اوساکن سماده قمر خوشجه گیدییور . هر جهت دقیقه‌لرجه صمت وسکونت ایله محاط قالیوردهیچ برسس ، هیچ برصدا بو سکوت متمادی بی اخلال ایتمه‌یور . بنجه عربستانك اك کوزل مناظری بوموسمك لیالیٔ قمرتابیدر . اوسمای صفوت آرا ، اونجوم زاهره ، اوماهتاب رعنا ، اوسکوت صاف بودیاره مخصوصدر صانیرم . عجبا برهمدم ، بررفیقه‌م اولسه ، دائما حسبحال ایلسه‌ك ، بزبزه عمرچیرسه‌ك ، بویله مهتابلر تماشا ایتسه‌ك بوممکتده بنی بختیار ایده‌مزمی ؟

ایشته هیچ بردقیقه رفیقه‌لرم یادمدن چیقمایور . قلبم بعضاً اویله خلجانه ، اویله تموج قاپیلیورکه بنی بیزار ایدییور . طبیعی بو هرج ومرج اوبیچاره‌یه سکونت آور اولاجق برمحبتك برغدانك فقدانندن ایلری کلیور . بوفکر حسابسز دوشونجه‌مله بولدم . استانبولده ایکن

کوکلمك بوغلیـانی ، بواضطرابی یوقدی. چونکه الفتکزله، محبتکزله پرورده ایدی. شمدی او نعمتدن محروم اولدی. بوحاله، بوملاله دوشدی .

رفیقه لر نه حالده در ؟ فخریه خانمك عقدی اجرا قلندیمی، ازدواجی اولدیمی؟ اولدیسـه بکا مفصلاً یازیکز. هپکز مسـعود اولکز .. اولکز قارداشم.. سزی مسعود کورمك بنمچون بیوك برمدار تسلیدر. جهانده سودیکم .. نه ایسه هپ سزده متجلیدر . بنی اونوتمایکز. اوزون کرمنا . مه لریکزه صبرسزلقله انتظار ایدییورم ، روحم، همشیره م .

... حزیران ٣١٠

سحر

بو اقلیمك . باخصوص مداحه‌لرك حالی معلومدر .
او آچیق کیجه‌کزینتیلرینك ، او احتیاطسزلقلرك
سیئه‌سیله سحر بردنبره برایصیتمه‌یه طوتولدی .
استانبولده ایکن خسته‌لق بیلمه‌یوردی . بیلیور -
دیسه‌ده خفیفدی . تأثیرینی اونوتمشدی . بو ایصیتمه
زواللی قیزی ایچه قورقوتدی . بویله یرلرده فنا
برطبیبك مهلك دوالرینی یوتاجق یرده لیمون ..
قهوه کبی ضررسز معالجه‌لرله کوچك امراض
کچیرمك دها فائده‌لیدر . سحرده‌ده لله‌الحمد بویله
اولدی . بش ، آلتی کوندن صوکره خسته‌لق
کچدی . بو مرض قیزك دوشونجه‌سنی ، یأسنی ،
دردینی بستبتون آرتیرر دیه قورقولوردی .
فسبحان‌الله ... طبیعت بشر کنز غرائبدر .
فراش اضطرابدن قورتولوب‌ده برکره صوقاغه
چیقنجه ، قیرلره طوغری تنزهه باشلاینجه سحر

مست نشاط اولدی . بتون موجودات نظرنده
بر خنده‌یله ، بر فرحله پوشیده ایدی . کوکلنده
بسیط ، فقط ینه آکلاشلماز بر سوینج واردی .
ذاتاً خسته ایکن دائما ایی اولورسه حالنی یك
خوش کچیره‌بیله‌جکنی ، حیاتندن یك کوزل
لذت آلنه‌جغنی دوشونیوردی . حکمت ! بو
برقاچ کونلك صیقنتی اوغریب قیزجغزك فکرنده ،
حسنده ، خیالنده بیوك تبدللر حصوله کتیردی .
قلبنده ممنونیتلر ، توکللر پیدا ایلدی . اوالا کوزلر
براملل ، برامیدایله لمعان ایتمکه باشلادی . اولدن
چینلری ، قیرلری یك بکنمه‌یوردی . شمدی
اولدقجه خوش بولیوردی . وادیلری ، تپه‌لری ده
آوتق اسکیسی کبی طونوق کورمه‌یوردی .
اولدن مهتابه ، انجق باقدقجه ، بر فرح دویوردی .
فقط شمدی مستغرق شوق وغرام اولیوردی .
بعضاً اجسام عالل ایله کسب صحت ایدر — فی‌ما
صحت الاجسام بالعلل — دیرلر یك دوغریدر .

بو خستەلق سحری احیا ایتدی . او عدم
خشنودیدن ، او حزین حسیاتدن ، او یأسدن
آز چوق قورتاردی ، قورتاردی اما قلبندەکی
احتیاج محبتی ، اشتیاق روحانیی‌دە صوك درجە
توسیع ایلەدی . او نورانی نکهلر ، شمدی دها
زیادە دردتحسله انعطاف ایدەجك بر سیما آرایور-
لردی . او قوللر صفوت و سعادتله در آغوش
ایلەیەجك بر وجود ذی قیمت ایستەیورلردی .
او سوداناك لبلر بیله نائرۂ بوسۂ حسرتله سوزان
ایدی . بو حالدە گاه فکر زوجیت ، گاهدە حس
مادرانە بر رنك حقیقت ویریوردی .

خرابەلر بعضاً غروبه طوغری نظر تفتیش
و تجسسندە پیدا ایلەدکلری شکل مهیب ایلە سحرە
تأثیر ایتمکه باشلادیلر . قیز ایی آکلایامایوردی .
لکن اعصار سالفەنك بو بقیۂ مدهشەسندە بر معنی ،
بر حکمت کشف ایلەمك ایستەیوردی . حتی
بعض کرە بویلە تماشالردن صوکرە اولدقجە

دوشـونیورده — بونلر نه ایمش ، نه اولمش ؟
بزنه یز ، نه اولاجغز؟— دیمکه قدرواریبوردی.
اویله یا : فلسفه یالکز کتابدن اوقونماز.کائناتده
برکتاب حکمتدر . بویله مناظر ایسـه اومجلهٔ
جلیله‌نك الك پارلاق، الك مفید برفصلیدر . استاد
طبیعت یاردیم ایدرسـه بو مکتبده تحصیل دها
متین، دها مکمل اولور. ایشته سحر بوتحصیلاك
پشنده ایدی .

قیزك فکر تجسسی خرابه‌لردن صـوکره
عربانه‌ده‌ا نعطافه‌قویولدی. اوشیخلر، اوکیلانلر،
اومزراقلر نظر دقتنی جلب ایدییوردی . بونلر
فوج فوج کلیورلر، کیدییورلردی.

برکون صبوحی افنـدی قیزینه بر مکتوب
ویردی. اسـتانبولدن،خیریه خانمدن کلیوردی .
سحر قوشه‌قوشه برکوشه یه‌چکلدی. اویشیلمسی
ظرفی تلاشـله ییرتدی . هیجـانندن پارماقلری
تتره‌یوردی. سوینه‌سوینه شوسطرلری اوقودی:

قرداشم سحر خانمه

رفیقهٔ جهانقدرم

او روحپرور لطفنامه‌کزی آلدم. سوه سوه اوقودم. ذاتاً هپمزك محبوبهٔ قلوبمز ایدیکز. سزی جانمز کبی سوردك. رأیکزدن، سوزلریکزدن استفاده ایدردك. حتی توجهکزی بربریمزدن قیصقانیردق. اکثر اوقاتکزی بزمله کچیرمکده اولدیغکز ایچون برکون فخریه خانم قرداشمز حسدندن عادتا بکا عتاب ایتمکه قالقیشمشدی. بزی سزه مفتون ایدن اوادای خاصکز، اوذکای مخصوصکز، عقلکز، تدبیریکز ایدی. حالاده اویله‌در. افتراقکز بزم الفتمزده بر معزز مقامی بوش براقدی. نه‌عایه، نه‌ملك اوموقعی اشغال ایده‌مدیلر. بز، حقیقةً سزی جاندن سویورمشز؛ یوم افتراقکزده وداعدن صوکره فخریه خانمك اوینه طوپلاندق. اوست قاته چیقدق. بیلیرسکز: بوبنای عالیدن جهان کورونور. بوغاز ایچی،

آطه‌لر ، فنار ، هب ـ طباق ـ کبی اوکمزده‌ایدی . لکن بز هیچ برشی کورمیور ، سرکه‌جی آچیقلرنده دهشتله‌یانان اوقوس‌قوجامان دیشاری واپورلرینه ملول ملول باقیوردق . بونلردن برایکیسنک باجه‌سندن بورام بورام دومانلر چیقیوردی . «سحر خانم شو واپوره بیندی .. بو واپوره بیندی ..» دیه آرامزده اپجه قیل‌وقالدن صوکره ملك خانم « آه قرداش ، سحر خانم بو دکزلری نصل کچه‌جك .. نصل کچه‌جك ..!» دیه اعلان تأثره باشلادی . هپمزی بر کدردر آلدی . خاطره‌لریکزی ، مزایاکزی ، کمالاتکزی متحسرانه ومشتاقانه تعداد ایده ایده بتیره‌مدك . بو اثناده واپورلردن برینك دودوکی بر آواز بلند ایله محرق محرق اوتدی . بو صدا بزه تأثیر ایتدی . واپورك وضعی ، باجه‌نك فوج فوج دومانلری تأثرمزی تزیید ایدیوردی . هپمز حیرت بلب سکوت قالدق . یالکز ملك ، آراصره یواش یواش ایچنی

چکیوردی. فقط تام واپور تحریك چرخ ایدوبده
سرای بورنی آچیقلرینه دوغری یورویجه‌کیدینی
ضبط ایده‌مدی ، ساکن ساکن کوز یاشلری
دوکمکه باشلادی . بو بکا جمله‌مزه سرایت ایتدی.
وقت وداعده غلبه ایکاك خوفیله تماماً اشکریز
اولامادق ، اعصابمزی کردك ، براقدقدی .
بو سفر بول بول آغلادق . اووجهی تسکین
ایلدك. بز بوماتمله وقت کچیریرکن واپورده مرمره
آچیقلرینه دوغری ایلریله‌مشدی . اوکابوس
افتراقك ایزینی برمدتده سکونتله سیر ایتدك ..
ملك چوق آغلامش، کوزلرینی اوغوشدیرمشدی.
قیزك اطراف چشمانندە ایکی — قرمزی کل — پیدا
اولمشدی. بو حالی فخریه کورونجه کولومسه‌دی.
همز کولدك، حتی ملك‌ده تبسم ایتدی . لکن ،
آه قرداشمز ، بو خنده‌لر آجیدی .. آجیدی : بتون
درد فراقکزله زهرناك ایدی .. اوکوندن برهفته
صوکره : بیلیورسکز ، فخریه خانمك ازدواجی

اولاجقدی . خانه خلقی هپ مشغول ایدیلر . بزده دها زیاده اوطورمادق .. اولریمزه عودت ایتدك ..

مکتوبکزدن آکلایورم که سیاحتکزدن ممنون اولمامشسکز .. سز ایچمزده الك زیاده سعادته سزاوار اولانسکز . بو نصیبسزلك سزه روا دوشمز . سیاحت ایچون نه دیرلرسه دیسونلر سزك یربکز استانبولدر . بوراده بختیار ایدیکز ، بختیار ایدك ، دکلمی قرداشم! تعریفکزدن آکلادیغمه کوره ، او حوالی‌یی سزده سومدیکز .. صبر ایدیکز ، عنایت ربانیه بیوکدر . او جوهر ، او فضیلات ، او لیاقت سزده ایکن مأیوس اولمایکز . نره‌ده اولورسه‌کز مطلق برکون سعادت سزی کلیر ، بولور ، حق تجلی ایدر .

کرمنامه‌کزه بویله آیلر کچدکدن صوکره جواب ویره‌بیلدم . باری جوابمی بردفعه‌ده یازابیلسه ایدم ... فخریه خانمك ازدواجنی صوریورسکز ...

صورمایکز.. بیچاره قیز حقیقةً بردرده دوشدی.
ذاتاً کندیسی ده عقلسز اولدیغی ایچون دردی
بیوك بر فلاکت اولدی: بیلدیککز وجه ایله
اورسه‌نی کوردیککز شادی بك عزیمتکزدن
برهفته صکره فخریه‌یی ویردیلر. بوف پوفلی
دوکونلر یاپدیلر. شادی بك مکتب ملکیه‌نك
اوچنجی سنه طلبه‌سندن فوق العاده یاقیشقلی
بردلیقانلی ایمش.. فخریه ایسه عادتا چرکیندر.
خاطریکزده‌می؟ برکون اورتانجه خانم بزه کیزلیجه،
دامادینك رسمنی کوستردیدی. صوکره سز
بکا: «فخریه چیلغینمیدر، اوچرکینلکیله بوقدر
کوزل برکنجه وارمغه ناصل جسارت ایدییور؟»
دیدیکزدی. نه بیوك برحقیقت سویله‌مشسکز.
ازدواجنك دها اوچنجی کیجه‌سی شادی بك
قوناغه کلمه‌مش.. کیجه یاریلرینه قدر زواللی
فخریه‌یی بکلتمش.. مکر داماد بك افندی
آرقداشلرندن آیریلامایه‌رق او آقشام بك اوغلنده

وقت کچیرمش ایمش.. بوحال هرهفته برایکی کره
واقع اولیور. زوج ایله زوجه آراسنده هنوز
هیچ باشلامایان محبته بدل برصوغوقلق یوز
کوستریور، کوچك کوچك منازعه‌لر، راحتسز-
لقلرده آرتیورمش.. تخمیناً یوم ازدواجدن برچق،
ایکی آی صوکره بر آقشام شادی بك اوه کلمش،
فخریه برامید، براملەقوجه‌سنی قارشیلامش،
اوطه‌سنه آلمش.. لکن بك افندی رفیقه‌سنه
برلاقیردی سویله‌مك شویله طورسون، یوزینی
اکشیتمش، النه برکتاب آلمش، آرقه‌سنی حرمنه
چویرمش، بروضع معکوس ایله اوطورمش..
اومفتون، اودلداده فخریه برتظلم عاشقانه ایله
زوجنك یاننه کیتمش.. « آیول! بن‌سکا‌نه‌یاپدم..
بوناصل صوغوق معامله... نی ایسته‌میورمیسك؟
نه‌یه تحقیر ایدیورسك، شوکتابی براقده بکا
باقسه‌ك آ » دیمش. بك افندی بروجه عبوس ایله:
— بکا سندن خیر یوق.. کتابدن خیروار،

دیه‌رك یوزینی بوسـفر اوبر طرفه چویرمش.
فخریه حدته، انفعاله کله‌رك :

— آمان ،او قودك‌ده چوق عالم اولدك..
دها کچن سنه صنف کچه‌مه‌مشسك. برده بکاشمدی
علم ایله قوروم طاسلایورسك، اویله‌می ؟

دینجه شادی بك، پرغضب :

— اوت ، قوروم طاسلازم. بکنمه‌یورسه‌ك
بکاوارمایه‌یدك. بی یالواره یالواره بورایه آلدیکز.
باق باق! بن صنف کچمه‌مشم‌ده، بیلمم نه‌ایمش‌ده..
شاشی کوزلی خانم افندی..

دیر .

شادی بکك زوجه‌سی ایچون حس ایتدیکی
عـدم محبته ، بلکه‌ده مخفی بر نفرته بوغضب‌ده
انضمام ایدنجه عقلی باشـندن کیدر. شو صـوك
ایکی مهلك کلمه‌یی آغزندن چیقـاریر. فی‌الحقیقه
خطاسنی آکلار ، همان صوصـار، نادم اولور .
اما ایش ایشـدن کچر ، اولان‌اولور. ایکی کلمه ،

اوایکی مدهش کله فخریه‌یه ییلدیرم کبی تأثیرایدر. قیزك رنکی آتار. کوزلری یاشـارير ، سسی طیقانیر. بوصیره‌ده اورتانجـه خانم‌ده ایچری‌یه کیرر. اولوحۀ ماتمی کورونجه ، آکلاینجه شفقت مادرانه‌سی قابارير. کندینی ضـبط ایده‌مز. بر طرفدن «اولادم!» اولادم! دییه‌یایغره‌قوپارمغه ، دیکر طرفدن شادی بکه‌یك آجی تحقیرلر ، تکدیرلر فیرلاتمغه باشلار. فخریه باییلیر. خانه‌خلقی کافهٔ اورایه طوپلانیر. شادی بك همان اوصولجه‌جق صاویشیر، کیدر. ایشته‌اوکیدیش ....

بو وقعه‌اوزرینه‌اوزون اوزادی‌یه مناقشه‌لردن صوکره شـادی بکك طابی وجه ایله فخریه‌یی نکاحندن، نفقه‌سندن ... واز کچیرير... طلاق‌ده واقع اولور. اویله اما قیز هرشیئندن‌واز کچسه‌ده، عشـقندن ، محبتندن واز کچه‌مز. دردندن دلی کبی اولور. بودرده دوا بولمق ایچون درلو درلو چاره‌لره مراجعت ایدییور. مـذبذب بر آرابه

صاتون آلدی . هرکون بو کردونه ایله قالپاقجیلر
باشنه کیدییور، جمعه، پازار کونلری مسیره‌لری
کزییور، صوکبی پاره صرف ایله‌یور. ذاتاً میراث
یدی خانمك اطرافنی دالقاووقلر صاردیلر .
اواملاك، اوعقار ، اومجوهرلر هپ حراج،مزاد
بیتیور.. بزده آرتق فخریه‌یی کورمکه کیتمیورز.
بر ایکی دفعه کیتدك،صوغوق معامله کوردك .
آکلادقکه بزی اونوتمش .. بیلیرسکز : نه‌قدر
عقلسز، نه‌قدرهوبیادر.اوقومنی فلان‌هپ‌براقدی.
نه‌حاجت، حالا (آیول!) لرله لاقیردی ایدییور.
نه‌ایسه، زواللی‌قیزه آجیامق الدن کلمه‌یور .
بومکتوبمه بوقدرله خاتمه ویره‌یم .. کله‌جك
مکتوبمی دها مفصل یازارم. نوردیده‌م همشیره‌م.
فی ١٥ اغستوس سنه ٣١٠ همشیره‌کز
خیریه

٢

سحر بو عالم ازدواده بك ده فنا وقته

کچیرمه‌یوردی. ایسته‌دیکی کبی اوقودی. « منتخبات ترجمان حقیقت »ی سراپا مطالعه ایتدی. بعض اشعاردن بیله ذوق آلمغه باشلادی. فی‌الحقیقه :

صانمایك تقدیره قارشی عرض تدبیر ایلرم
عارفم بن انقیـاد حکم تقدیر ایلرم

بیتی کبی بعض سـوزلردن برشی آکلامایوردی. بر « تصوف » سوزیدر ایشتمشدی. هب بونوع آثاره بیلیر بیلمز تصوف نامی ویروب کچیوردی. لکن « سحابه »یی تلذذله اوقویوردی. اوقویور، ینه اوقویور، دائما تکرار ایدیوردی.

بو منظومه‌نك بعض ابیـاتنی حافظه‌یه بیله آلمشدی. آراصیره سمایه عطف نظر ایدنجه بی‌اختیار:

ای ابر لطیف رنك سیار
بك شعشعه‌لی نمایشك وار

دیوردی. هله او زمان برجلوهٔ غیب ایله کوکلنده شوق وغرام متهیج ایسه :

نردن کلیورسك آه بویله
کوردکمی اودلستانی سویله

یتیمی طبقی برعاشق حسرتزده کبی محزونانه انشاد ایدییوردی. معمافیه هنوز خیالندن، تصورندن، تفکرندن باشقه بر دلداره، بر معشوقه مالك دکلدی.

بر طاغ باشنه تنزل ایتسه‌ك
آلسه‌ایده‌بنی اوسمته کیتسه‌ك

سوزلری اوینه یاقلره مطلق براوچوقلق کتیریوردی . چونکه بونده برروح واردی که اومعزز رفیقه‌لردن، اوکوزل یرلردن، اومتحسسانه، اومعصومانه اکلنجه‌لردن اثر ویریوردی . سحری بوده‌ده شاد ایدن امید استقبالدن زیاده خاطرات ماضی ایدی. چول حال سادکی وسکونت ایله اوخاطره‌لری کیف مایشاء پرورده ایتمکه مساعد ایدی . بودرجه تهذیب وتربیه کورن بوکنج ، بوصاف قلب درین برمحبته ، برغدایه احتیاجنی کوندن کونه دها شدتله حس ایدییوردی سحرك نظرنده بوموقع مهمی نه‌اولاقید صبوحی افندی ، نه‌اوفتنه‌جو صفوت خانم اشغال ایده

میوردی . کوچیجك نوبر آبلاسی ایچون نسبةً
آنلردن دها محبوب ، دها مکرم اولسه‌ده اوده
ناکافی ایدی . بوحسنده ، بوحالده ، بوسنده
بر قیزك خیال ازدواجه قاپامسی پك طبیعیدر .
سجیهٔ تربیه وتهذیبنه ، مزیت مادیه وفکریه‌سنه
موافق بر رفیق حیات آرایوردی . همراه عمرنده
لطافت جسمانیه کیزلیدن کیزلی‌یه مطلوبی ایدی .
بوجهتی دوشونمکه کندی کندینه اولسه بیله
حجاب ایدییوردی . فقط پیش نظرهٔ تصورنده
ترسم ایدن وجود — غریبدر — دائما بوبجه ،
اندامجه ، چهره‌جه کوزل برشکل آلیوردی .
صوکره قیزجغز اوشکله ایسته‌دیکی کبی ذوق
ادبی ، جوهر معنوی ویرییوردی . نهایت بویله
بر ندیم املدن اکتساب ایده‌جکی فیوضاتی دوشونیور ،
دوشونیورده بتیره‌مه‌یور ، حیاتده اوزاقدن
اوزاغه — ولو رنك ابهام ایله پوشیده اولسون —
برلذت ، بر قیمت کشف ایله‌یوردی . بر آرالق

مملحه کتابتنه رجب افندی اسمنده برکنج تعیین اولندی.. کلدی. رجب افندی اوزونجه بویلی، قاره بیقلی، اسمرجه بردلیقانلی ایدی. احوالی، اطواری پك لاابالی ایدی. اللدن ایجه ایش ده چیقیوردی. مملحه کوچك بریردر. طبیعی هرکس بربرینی چابوجق کوریور، بیلیوردی. سحر بدرندن مملحه یه یکی، کنج بر کاتب کلدیکنی ایشیدنجه امله دوشدی. هله برکون پنجره دن اوکانبك اولدقجه سویملی سیماسنی کورنجه عادتا سوبندی. املنك حقیقتنه قانع اولدی. لکن حالی صاقلادی. هیچ برکیمسه یه برشی سزدیرمه دی. رجب افندی ایسه دها صبوحی افندینك بویله کوزل بر قیزی اولدیغنی قوجیلردن ایشیدیر ایشتمز ذهننجه ازدواجی قوردی. حتی اوکیجه بر معتاد آقشام اوستی اوطه سنده برایکی قدح چاقدقدن صوکره قوجی باشی بی یاننه چاغیردی. اوزون اوزادی یه برمقدمه یاپارق صبوحی افندینك

قیزینه طـالب اولدیغنی سویله‌دی . مزیتلرینی تعداد ایتدی . بوفصل هرکیجه عشرت عالمنده تکرر ایدردی .

صبوحی افندی قیزینه کانبك بویله مصرانه طالب اولدیغنی ایشـیدنجه برفرح حس ایتدی. چوقدن بری صفوت خانم باشنك اتنی ییوردی.. « بوقوص قوجامان قیز .. اوده آرتق یاقیشمایور. کلینلك زمانی کلدی. بویله ایشلرده کوزیوموملازه درلو درلو فنـالقلر چیقار » دییه حسـودانه سویله‌نیوردی . صبوحی افندی ایچون جهـانده اخص آمال صفوتك هر آرزوسنی یرینه کتیرمکدی. زواللی آدم اختیارلادیقجه بوضـعفه دها مبتلا اولویوردی . چونکه او اختیارلایور، فقط کنج حرمی لطـافت وطراوت عادیه‌سنی محـافظه ایله‌یوردی. صفوته دها خوش کورونمك ایچون بردم اول سحری اره ویرمك صبوحی افندینك باشلیجه اندیشه‌سی ایدی. قیزیله ازدواجه کاتبك

طالب اولمسی بوفکره مبنی خوشنه کیتمشدی .
مسئله سحره قدر انتشار ایتدی : وهلهٔ اولاده
قیز یك سویندی. ذاتاً رجب افندی‌یی اوزاقدن
اوزاغه سومش، املنه موافق بولمشـدی . اوکی
آننه‌سنك اوضاع ناروا سندن قورتولمق فکری بو محبتی
تزییدایله‌دی. آه ، بیچاره قیز .. بو صره‌ده نه طاتلی
تفکرانه دالیوردی: قلبنك هر دردینه قوجه‌سنده
دوا بولویوردی . برلکده کزمه‌لر ، برلکده
مطالعه‌لر ، باش باشه مصاحبه‌لر خیـالاتی امید
شوق ایله لبریز ایله‌یوردی . حسـیات مادرانه
بیله کوکلنده قابارمغه باشلایوردی .

کیجه‌لری کندی اوقویاجق، زوجی دیکلیه‌جکدی . بعضـاً ده زوجی اوقویه‌جق ، کندی
دیکلیه‌جك ایدی. اوقابا، اوجاهل صفوت خانمه
بو درسی کوستره‌جکدی . بو تخیلات لاینقطع
تمادی ایدیوردی. اوسمای خالیده هیچ برلکه،
هیچ بر فورطنه کورونمیوردی . هرشی کوزل،

هرشی صـاف ایدی . «حقیقت اکثریا خیـالك عکسیدر» فکرینی ایسه بو وجد واستغراق ایچنده بو وارلانان او مخلوق کزین هیچ خاطره کتیرمیوردی.

کاتبك، طلبی اصراری پك ایلریله دیکی بر وقتده ایدی که بعض احوال .. بو درجـه غفلت ایچنه کومولمش بر آدمك ، یعنی صبوحی افندینك بیله کوزینی آچدی. بر کیجه رجب افندینك اوطه سنده بیوك بر کورولتی قوپدی. مملحه دن هر کس اورایه قوشوشدی . صـبوحی افندی ده تلاش ایتدی؛ کیتدی. نه کورسونلر : قولجی باشی محمد اغا رجب افندی یی آلتنه آلمش، آتیوردایاغی !... محمد آغا طاغ کبی بر ترك .. حدت وحرصدن کوزلری، بینی قیزارنجه زببلا کبی اولمش... نه ایسه زور بلا آییردیلر . رجبی بر کوشه یه چکدیلر. بیچـاره فنا حالده زده لنمش .. برکت ویرسـون زیل ظورنا سرخوش ده آجی دویمایور. همان ناحیه مدیرینه خبر ویرلدی. تحقیقات اولدی. نتیجهٔ آتیه تبین ایتدی:

کاتب رجب افندینك عادتی هر کیجه صیزنجه یه قدر ایچمکمش . هر عیاشه برهمدم لازم دکلمی ؟ قولجی باشی محمـد آغاده بویولده رجبك همدمی ایمش .. کاتب برقاچ قدح چکنجه آغزینـه کانی سویلر ، باخصوص صـبوحی افندیدن، سحردن چوق بحث ایدرمش .. بووقعه کیجه‌سی ینه برمعتاد اوبحثه کیریشمش .. برچوق پرده‌بیرونانه لاقیرـ دیلردن صوکره « سحری آلدقمی ... صفوتده بزم دیمکدر . اما مال‌ها ! صـبوحی بابا ایشی بتیرمش ... » کبی برقاچ مستکره سوز سویله‌ینجه محمـد اغا « اوغلان ! عیـال ایچون لاقیردی ایسته‌مز .. » دیمش .. سرخوش رجب حریفك درجهٔ حدتنی آکلامایه‌رق، ذاتاً نه‌سویله‌دیکنی‌ده بیلمیه‌رك « آدم‌سن‌ده !. عیال دیدیکك نه‌اولیور. قاری دکلمی.. سنك‌ده وارسه .. کتیر ... » دیر دیمز قولجینك فسی باشندن فیرلامش ، اوکورلتی قوپمش.. آرادن برزمان کچدکدن‌صوکره صبوحی

افندی‌یه شام رسوم ستّه مأمورلرندن ایکی ذات
بر مکتوب کوندریر. او مکتوبك باشلیجه مندرجاتی
شو سوزلردن عبارت ایدی: «رجا ایدرز، سزك
کاتب رجب افندی‌یه آکلاتیکز. کنج حرمنی
بوراده براقدی. آرادن آیلر کچدی. حالا اورایه
آلدیرمادی. بوقادین شمدی سائقهٔ سفالت ایله
هر فضاحتی ارتکاب ایدییور. ایش ناموسه انتقال
ایله‌یور، بزه ده دوقونیور. کندیسنه اوچ دفعه
یازدق، جواب ویرمه‌دی. شامك حالی معلومدر.
صوکره دیللرده داستان اولور...»

رجبك بو احوالی عنعنه‌سیله سحره قدر واردی.
معصوم قیز! بردن بره طاتلی بر رؤیانك حقیقتنی درك
ایتمشه دوندی. لکن بو قدر آجی، بو مرتبه تصوراتنه
مخالف، خیالنه طابان طابانه ضد بر حقیقته چارپنجه
فنا متأثر اولدی. کونلرجه سرسمله‌دی. ذهنی
طوپلایامه‌دی. بویله سملی تجربه‌لر قیزلره
او متحسس، اورقیق القلب مخلوقلره نه فنا تأثیر

ایلر. سحرشمدی‌یه قدر - یاتك بویله برضربه‌سنه اوغرامامشـدی. تأثیر ایتدی؛ ایتـدی‌ده حتی بر ایکی کره کیزلی کیزلی اوطه‌سـنه قاپانه‌رق کوزلرندن الم، اسف یاشـلری دوکدی. فخریه خانمك زوجنی، شـادی بکی تعبیب ایدیبوردی. قابسز، مزیتسز کوریبوردی. رجبده‌من بتسزلکك بو درجهٔ مستکرهه‌سی یوز کوسترنجه شاشیردی. عالمدن صوغودی. قلب توشکفته‌سنده حیاتدن بیله بر پارچه اسـتکراه دویدی. اك فرحنـاك دملرنده اولدیغی کبی‌اك غملی زمانده‌ده رفیقه‌لری یادینه کلیوردی. بو وقعه‌لردن صـوکره خیریه خانمك ایکی آی اول ورود ایدن مکتوبنه شو جوابی یازدی :

خیریه خانم قرداشمه

قرةالعینم؛ قرداشم.

لطفنـامه‌کزك جوابنی برپارچه گچکدیردم. فقط معذور ایدم. برزمان وجودجه مضطرب

اولدم . بر مـدتده فكراً الم چكدم . حالاده
راحتسزم. جهان هيچ تخيل ايتديكمز كبی دكل
ايمش .. سعادتله فلاكت آراسـنده‌كی نسبتی ايی
تقدير ايده‌مه‌مشز !. كوچك ايكن هپمز فخريه
خانمك حالنه غبطـه ايدر دك ، اودبده‌بی
فوق‌العـاده بولوردق . هله اويله كوزل بربكله
ازدواجی تقرر ايدنجه تماماً مسعوديتنه حكم ايتدك
اما وقوعات، اسف‌كه، حكممزی تأييد ايده‌مدی.
زواللی فخريه! قيزجغزك ضعف فكری صـوك
درجه‌ده‌در . شادی بكی حقيقةً سوييور ايديسه
نچه‌سندن ياقه‌يی زور قورتاريبر .. برقيز ايچون
ازدواج نه كوچ شی ! بر برزخ ! اولابيليركه بو
برزخدن گچن بمضاً برواديء سعادته ايرر . فقط
اكثريا بركريوهٔ اضطرابه دوشر . بلكه بن بوكون
مأيوسم. هرشيئی بويله سـياه كوريورم . كاشكی
اويله‌اولسه، وقوعات بنی تكذيب ايتسه‌ده فخريه
خانم كبی طالعسزلر هيچ كورلمسه ..

عایـه خانمدن ، ملك خانمدن هیچ خبر
ویرمیورسکز . بن اوراده ایکن عایه خانمك ده
ازدواجندن بحث اولنیوردی . ناصل اولدی ؟
عایه خانمی سوه رم ، ذکاسنی ، تدبیرینی تقدیر
ایدرم . ان شاءالله مسـعود اولور . فقط ملك
او خصلت ملکانه سیله معشوقهٔ روحمدر . نه قدر
کوزل ، نه قدر معصومدر . طالع بك چوق یاردیم
ایتمزسه بوقیزجغز کندینی زور قورتاریر . فکر
صاف و بسیطیله هرشـیئك کوزل طرفنی کوریر ،
هیچ فنالغی خاطره کتیرمز . هیچ محاکمه ایده مز .
حال بوکه تجربه ، وقوعات بویله دیمه یور . بلکه
هرشیده اولا فنا جهتی آراملی ، آراملی ، کورملی ،
تدقیق ایتملی دییور .

خرابه لردن کیتدکجه ذوق آلیورم . بو عالمد
غروب تنزهلری ، پك سوزشلی اولیور . هله قابم د
حزن ایله محاط ایسه دها زیاده انبساط بولیورم . بو نل
طبیعتك ، حکمتنی آکلایامادیغم خفایاسیمیدر ؟ نه در

لچن کون کتابلریمك آراسنده بوخرابه‌لره
دائر فرانسزجه‌دن مترجم براثر بولدم . شـویله
باشلایوردی :

« مرحبا ای تنها خرابه‌زارلر ! ای مقدس
منارلر! ایصسز دیوارلر ! بن سزدن اسـتمداد
ایدر وسلام ومناجاتمی سزه عرض ایلرم. اوت،
منظره‌کز انظـار عامه‌یه بر دهشت خفیه‌ایرات
ایدرسه‌ده بنم قلبم سزك تماشا کزدن احساسات
عمیقه‌وافکار عالیه اکتساب ایله انشراح بولور.
سزك احوالکزی ملاحظه‌یه مقتدر اولان برقلب
حاصل ایده‌جکی تأثرات شدیده‌دن آلاجغی عبرتله
مستفید اولمازمی ؟... »

بومقـاله‌ٔ مصـوره فکر وادرا کمه دلالت
یتدی . شـمدی اصل تصویردنده آز چوق
عنی آکلامغـه ، لذت آلمغه باشـلادم . فقط
کلادیغمی تعریفه مقتدر دکلم..خرابه‌لرك اطرافنی
ربان ایله، چادرلرله ، دوه‌لرله محاط کوریرسه‌م

دها زیاده محظوظ اولیورم. عربلر بیلمم نه دندر؟
خوشـمه کیدییور، بعضاً بونلرك پك نجیبی، پك
کبـاری اولیور. بر شهلوند برکحیلانه بینیور،
اوچولی، اوعمان بی پایانی، اوفسحت آبادی دور
ایدییور. کوزلك، اقلیممزه خاص صانیلیر دکلی؟
کچن کون عرب مشـایخندن برینك اون درت
یاشنده بر قیزینی کوردم که اومستثنا لطـافته،
او-لاوته حیران اولدم. طبیعت نرده اولسه آثار
بدایعنی کوستریور.

مساعده ایدرسه کز بوسفرده بوقدرله اکتفا
ایدهیم. مفصل مفصـل مکتوبلریکزی دریغ
ایتمزسه کز سزی جانی کبی سون غریب برهمشیره-
کزی منتدار ایدر، احیا ایلرسکز قرداشجکم.

فی ۲ تشرین اول ۳۱۰ سحر

٥

سحرك ازدواجی بویله بوزولونجه صـفوت
خانمك جانی صیقلدی. بوجان صیقنتیسی صبوحی

افنـدی‌یه‌ده سرایت ایلدی . هر کیجه حرمك
دیردیرندن قورتولمق ایچون زواللی آدم تیزینی
ایلك فرصتده کلین ایتمك هوسنده ایدی. هله
آراصیره صفوت خانم جوش وخروش ناز ایله
استانبوله برادرینك یانـه کیتمه‌که‌قالقیشنجه‌صبوحی
افندینك اتکلری طوتوشیوردی . بواثناده
او ناحیه‌یه یکی برمدیر کلدی. مدیرك کنج براوغلی
واردی. صبوحی افندی اوساعت بوجوجغه کوز
دیکدی. قیزی ایچون فکر بسیطانجه بك موافق
برزوج ایدی . اوچ ، درت کون صوکره سوز
کسیلدی. سحری زورله اقناع ایتدیلر. قیزجغزه
بوچوجق خوش کورونمه‌مشدی . ذاتاً رجب
وقعه‌سنده قلباً فنا یاره‌لندیغی ایچون شمدی
متأثرایدی، هرشیدن سوء ظن‌ایدییور، استکراه
ایله‌یوردی. لکن ابوینی موافقت ایتدیلر. بواوده
قالمسنی آرتق کیمسه ایستمه‌میور. پدری وفاسزلق
ایدییور . نه‌یاپسون ؟ قضایه رضاداده اولمقدن

باشقه چاره یوق! برده ـ کیم بیلیر: بوکنج ولو
قیصه بویلی اولسون ، ولوبك قوری اولسون.
بلکه خلقاً کوزلدر . سیرت لطیف اولورسه
صورت آرائمایه بیلیر ـ مطالعاتنه قاپیلیوردی .
صبوحی افندی یه، صفوت خانم قالسه همان یالاندن
بر دوکون یاپه‌رق سنحری باشدن آتاجقلر ..
لکن دامادك والده‌سی هنوز یکی کلدیکنی ،
یرلشمه‌دیکنی سویله‌یه‌رك بوازدواجی براز تأخیر
ایدییوردی . دامادده هرنه‌دن ایسه بوتأخیرك
طرفداری ایدی .. بو چوجق یکرمی بش ،
یکرمی آلتی یاشلرنده ایدی . فقط اوقدر
سفاهت ، اوقدر حاشاریلق ایتمشدی‌که دها
برسنه اول قسطمونی طرفلرنده ایکن جهانك
الك مستکره مرضنی قاپمش، فرنکی‌یه طوتولمشدی.
برسفیهك اوغرایابیله‌جکی الك بیوك مجازات
بوخسته‌لق ، بوبلادرکه خاتمهٔ حیاته قدر سورر .
انسانی مادی ومعنوی هردرلو تلذذات دنیویه‌دن

محروم ایدر . اوطرفلرده ایکن براز تداوی
اولنیوردی . شمدی بو محلده ، بوچولده اویله
برخسته‌لغك مداواتنه امکانی وار ؟ ایشته‌مدیرك
ارغلنده فرنکی آشاغیدن ویوقاریدن نیدیکی
برصیره‌ده ایدیکه بوازدواجه قرار ویرلشدی .
بویله شیلر هیچ کیزله‌بیلیرمی ؟ اوته‌کی ، بریکی
ماده‌یی درحال آکلادیلر . صبوحی افندی‌یه
دوستانه خبر ویردیلر . بوذات ایسه ـ صفوت
خانمله بالاستشاره ـ بلا محاکمه ، بلا تحقیق
بوروایتك اساسی اولمدیغنه قانع اولیور ، او
اخباراتی اثرفساد عد ایله‌یوردی ...
سحرك سمد طامندن اولسه کرکدرکه
چوجقده خسته‌لق قاباردی . کیزلنه‌یه‌مجك
بردرجه‌یه کلدی . بوروننده فنا بر یاره آچلدی .
طورمایور ، ایشله‌یوردی . خلق آراسنده بیوك
قیل وقال اولدی . صفوت خانم بیله آرتق کمال
مرحمتندن بویله برازدواجك وقوعنه امکان

ویره‌میوردی. سحر وقتیله غزته‌لرده بوخسته‌لغه
دائر بعض شیلر اوقومشدی. لکن بونلری
ماصال قبیلندن عد ایدییوردی. یوسفر کوز
اوکنده بویله برمثل مدهش کورونجه دهشته
کلدی، بهت ویأس ایچنده قالدی؛ بوکریوهٔ
فلاکته دوشمه‌دیکنه ممنون اولدیسه‌ده بعض
اشخاصه؛ بعض اشیایه قارشی قلبنده‌کی کین
وتنفر زیاده‌اشدی. حیرت!

احوال عالمی یواش یواش تجربه ایتدکجه
بوقیزحقائق‌شئونات ایله کندی تصوراتی آراسنده
نه‌بیوك ضدیتلر کوربیوردی! بونلری کوردکجه
اوخرابه‌لردن تلذذی آرتیوردی. اوعالم نظر
عصمتنه دها صاف، دها براق کورونیوردی
آلیشدی، وجهنی؛ اضطرانی بوتماشالرله‌تسکینه
بویولده تفکرات ایله تخفیفه آلیشدی. الك آجی
زماننده بوبرلره التجا ایدییوردی. قلبنده ولوکه
برپارچه غبار حزن ایله پوشیده اولسون؛ ینه

بر انشراح، انبساط پیدا اولیوردی. اوته طرفده اوده یوقـدی یا! هله عربلر فکر عنتنی غایت اوقشـایوردی. اوح! عربلرده بویله رجب کبی دنیلر، سـوپرونتیلر یوقدی. مدیرك اوغلی کبی مردار، زهرناك، چوروموش مخلوق ایسه طبیعی هیچ بولنمازدی. بونلره بدل اوعالمده صـفوت وصافیت، حماست وسماحت واردی.

بوتفکراتنه مطـالعاتی‌ده یاور اولنجه سحر دردینی، المنی بك کوزل تسـکین ایدییوردی. قلبینك اك معزز بر قسمنی‌ده رفیقه‌لری اشـغال ایلیوردی. خیریه خانمدن دائما صبرسزلقله جواب بکله‌یوردی. بر پوسـته کونی آتیده‌کی مکتوبی آلنجه بردن‌بره عادتا مست مسار اولدی:

همشیره‌م سحر خانمه

همشیره‌م افندم

عنایتنامه‌کزکله‌لی خیلی زمان اولدی. بوکونه قدر جواب ویره‌میم دیرکن ایجه مدت کچدی.

آرتق نه قدر اورالرده قالەجقسکز.. دائما
سزی خاطرلیورز. افتراقمزه هروقت آغلایورز.
گچن کون ملك خانم بزه کلدی. آمان قرداشم..
کورسه‌کز ملك کیتدکجه کوزللشدی. عادتا بر دنیا
کوزلی اولدی. ذاتاً اسکیدن اوکل سیمایی،
اوماوی کوزلری بکنیردیکز. شمدی بابیلیرسکز..
بیودکجه بربلند رفتار، برخوش خرامده پیدا
ایتمش. باغچه‌ده کوزمك اوکنده دولاشیرکن نظر
غبطه‌می جاب ایلدی. اوسزك سودیککز کل
آغاجنك یاننه کیتدی. متبسمانه ــ سحر خانمك
سویملی فدانی باق نه‌قدر خوش! ــ دیدی. سزدن
آهسته آهسته؛ فقط بك متحسرانه بحث ایتدی.
بوبرینسنك‌ده غایت زنکین بربك ایله ازدواجی
تقرر ایلامش. قریباً دوکونی اولیور. ابوینی
سوینیورلر. چونکه اوغلان طاقی جهاز فلان
هیچ برشی ایستەمیورلر. قیزك یالکز اوحسن
جهان آراسیله اکتفا ایدییورلر. بوندن زنکین، بوندن

قیمتدار جهاز اولورمی ؟

فخریه‌دن هیچ صورمایکز! اسراف وسفاهت اوسرعت برقانه ایله دوام ایدییور . برکدخدا ، بر بلا یاقالادیلر . بو بیچاره‌لری بیتیرییور . قوناق ، اوکاشانهٔ جهانبها ، او قصر روح افزا ، اوبنای معلا مخصوصاً بیقدیرلدی . چونکه صاتق ایستدیلر . مشتری بوله‌مدیلر . بویله‌ییقنجه اولا کراسته‌سنی ، صوکره یرینی جسته جسته صاتدیلر . شمدی عرصه‌سنه متعدد اولر یاپیلیور . بویله بربنای عالی‌یی غایت یکی ایکن ییقمق هرکسجه قیل وقالی موجب اولدی . هرکس فخریه‌یی ، والده‌سنی تعییب ایتدی . اوکدخدایه‌ده لعنت اوقودیلر . بوسفاهت ، بوبدبخت قیزك درد عشقنه دوا اولمدی . سز کوزل تخمین ایتمشسکز . بوضعف فکرایله فخریه‌اوسودا یوزندن محواولوب کیده‌جلك . شمدی‌ایکنجی برقوجه‌یه دها واردی . بوذات دوشکون بربك‌ایمش . کوزل دکل ، حتی بك‌اوزون‌برونلی ، برپارچه‌ده شاشی کوزلی‌ایمش .

فقط فخریه‌یی صوك درجه سویبور ، تقدیر
ایدییورمش . نه‌چاره ، فخریه اسکی قوجه‌سی
ایچون نه‌قدر محبت ، مفتونیت بسله‌یورسه
بونکچون‌ده اودرجه نفرت، برودت کوستریبو-
رمش. زواللی آدمك تظلمنه ، استرحامنه هیچ
اهمیت ویرمیورمش . حتی بعضاً اوفکه‌لنیورده
« شاشی حریف ... » کبی تجاوزلرده بیله
بولنیورمش ! روایته کوره فخریه‌نك مراقی ،
دردی بوقوجه‌سندن بوشانه‌رق ینه شادی بکه
وارمق! بونکچون جانی ویرمکه حاضر ! فقط
بوکا پك بعید، پك محال برامل دییورلر. باخصوص
بوزوجندن حامل اولدیغنی‌ده سویله‌یورلر .
علیه خانم‌ده اوچ آی اولکلین اولدی . برضابطه
واردی. اوقدر ذکی، مدبر ایکن بوقیزده بختیار
اولامادی. زوجنك بك اوغلنده چوقدن بری
برقاپاتمسی، دها غریبی، بوقاپاتمه‌نك ایکی چوجنی
وارمش. بکك هفته‌ده ایکی اوچ کیجه‌غیبوبتندن

شبهه ایدلمش ، بوقصور، بوعیب، بویاره کشف اولنمش . فسبحان الله ! زمانه‌ده کنجمی قالمادی ؟ اومصاحبه‌لریمزده بز کیزلیدن کیزلی‌یه نه‌درلو رفقای حیات تصور ایله یوردك ؟ هیچ بویله‌مذللر خاطره کلیورمیدی؟ نره‌ده‌اومقتدر، محرر بکلر! نره‌ده اوصاحب سیف وقلم کنجلر .. عجبا وقتیله غزته‌لرده اثرلرینی کوردیکمز، حکایه‌لرینی اوقودیغمزنورسیدکان‌ادبا شهرتده کنج، حقیقتده برر پیر فانیمی ایمش، فخریه خانمك شادی بکی محررلکه بیله اوزندیکی حالده ــ بنده کیت ! ــ دیه‌لغت پاره‌لیورمش .. علیه خانمك ضابطی ــ مصارفلر .. ــ دیه‌یوب دوریه‌یورمش. بوخطالری بزیاپسه‌ق نه‌ایسه .. فقط بکلرمز یاپیور . کچن کون علیه خانمك کوشکنه کیتدك . بزی پك کوزل صورتده قبول‌ایتدی . مدبرقیز ! المندن هیچ نشان ویرمیور . کندینی غایت مسعود کوستریور . سزی پك چوق صوردی . بزه

برقاچ فصل پیانو چالدی. آمان نه کوزل چالیور! حاصلی، حیاتنی، حالنی نه خوش کچیرییور!. بو حسن مثالی علیه خانمدن کوردك! اوچ آیلق برکلین ایکن طبقی اون سنه لك براوقادینی طورینی طاقینمش. کوشکی باشدن باشه انتظام ایچنده نمایاندر. ایشته نعمت عائله، سعادت بیت بویله اولور. علیه خانمك او آی ظرفنده ایشله دیکی ایشلره باقدقده حیران اولدق. هیچ سوقاغه چیقمیور. صباحدن آقشامه قدر ال ایشلریله وقت کچیرییورمش.. یوکدن برلوحه یاپمش، اوزاقدن کورولنجه مطبوع صانیلیور. اودرجه نظر فریب! کندی ایچون کوچك برصالون تنظیم ایتمش. هر بر طرفنی محصول یدمهارتیله تزیین ایلیور. ایچنده سوقاقدن آلما هیچ برزینت یوق. دیمك که عزور فاهیت نه اویله فخریه کبی فوق العاده زنکینلکده ایمش... نه ده صوك درجه کوزللکده... چونکه بونلرك هرایکیسی ده علیه ده یوق. حتی بومتانت، بوتدبیر،

بو خانملق ایله عایله خانم قریباً زوجنی‌ده طریق
صلاحه صوقار ، فخریه‌نك حالی بزه بر درد ،
مع‌مافیه بردرس عبرت اولمشدی . علیه‌نککی‌ده
برمشق تقلید اولدی. زیارت کوننده‌ن بری حالمده
دها چوق انتظام، سعیمده بر نظام تام کوربیورم.
مساعیٔ ذاتیه‌مك محصولیله‌مزین برصالون ترتیب
ایتمك هوسی بکاده سرایت ایتدی . نه کوزل
بر اصول !

باقیکز، قرداشم نه‌قدر خودبینم، هپ کندمدن
بحث ایدییورم .. اماضرر یوق . نیتم صافدر .
متحسر رفیقه‌لریکزی نه‌درجه سودیککزی بیلدم،
حاللرندن معلومات آلیرسه‌کز ممنون اولورسکز .
برهدیهٔ ناچیز اولمق اوزره سزه یکی نشراولنان
کتابلردن بعضلرینی تقدیم ایدییورم . بونلرك
ایچنده نجبه الك خوشه کیدن (تفکر)له(محسن
بك)در. آثارمترجمه‌یی برپارچه‌طاتسز بولیورم.
بلکه اکثریتله پك ایی ترجمه اولنمیورده آنك

ایچوندر. هرنه اولورسه اولسون ترکجه برعبارەده هرایکی سطرده بر — موسیو! مادام: — کبی کلمه‌لر ذوقی اوقشامایور. هاء شمدی استانبول خانملرینی برفرانسزجه هوسیدر آلدی. هرکس برمعلمه آرایور، فرانسزجه اوکرنمك ایسته‌یور.. بزم مکتبده‌ده فرانسزجه اوقونمغه باشلامش. وقتم مساعد اولسه بن‌ده بولسانی تحصیل ایتمك ایسترم...

نوبرجکك کوزلرندن اوپرم. سزك جبین پاککزی تقبیل ایدرم. بکا دائما مکتوب یازیکز. بالخصوص حالکزدن خبر ویریکز. برامریکز، آرزوکز وارسه بیلدیریکز. محبتکزله مفتخر، معزز همشیره‌م.

کانون اول... خیریه

سحرك اك خوش همدمی، ندیمهٔ روحی نوبردی، نوبری پدرندنده، والده‌سندن ده زیاده سویورردی.

دها روح استيناس بوليوردى. نوبر ـ آبلا !
آبلا ! ـ ديبه آغوشنه دوغرى قوشـديمبدى
هر آججى ، هر دردى اونوتيور ، بو كوچيجك
مخلوقده بر خزينهٔ تسلى بولويوردى . كيم بيلير؟
بلكه بونكله حسيات وهوسـات مادرانه سى ده
تموجه كليوردى . بونكله ازدواجك اك كوزل
دملرينى ياده كتيريوردى . حاصـلى بونكله
استقبالندن بر لمعه ، بر نور ، بر اميد بوليوردى .
بو احتساساته برده محبت اخوت انضمام ايدنجه
نوبر سـحرك جانى ، يكانهٔ مونسهٔ وجـدانى
اوليويريوردى .

بر صباح كوچيجك نوبر آغلايه رق قالقدى .
بوغازندن اضطراب چكيوردى . صفوت ، سحر
هيچ تلاش ايتمديلر . قيزه اولا بر پارچه سـود
ايچيرديلر . ينه ابى اولمـاينجه كوچك ديلنك
طرافنه قاشيقله باصمق ، اكمك قبوغى يوتديره ق ،
ابونك اشيكنه اوطورته رق بويندن انتـارى

اتکیله چکمك کبی مضر علاجلر یاپدیلر . او مدهش خستهلق ، او بلای عجیب ، او درد دوا ناپذیر ، اوقوش پلازی آزدی . عجبدر : بشریتك اك مهلك امراضی ، اك معصوم ، اك معزز ارکاننه مسلطدر . قوش پلازی ، چوجقلری ، بوحزب فرشته خصائلی قیروب گچیرییور . ورم اك چوق گنجلری ، بالخاصه رقیق الصدر گنج قیزلری ، اوطائفهٔ ملك شمائلی ، اوزینت غرای انسانیتی سوپوروب گوتورییور ..

نوبر ، اوکوچیجك ملك یکرمی درت ساعت بومرض مهلکك النی چکدی . مملکت طبیبنی گتیردیلر . زمان دیده بر برایدی . غرغره ویردی . برپارچه نیشتر دوقوندیردی . هیچ برفائده حاصل اولمدی . عربدن برحکیم بولدیلر . عربانك ورم صدر .. سائره کبی بیوك خستهلقلر ایچون باشلیجه علاجی دهکی ، یعنی داغلامقدر . نه بلالی دوا ! کوچیجك نوبرك اوموز باشلرینی برر پارچه

داغلادیلر . برنتیجه چیقمادی . اومعصومه‌جك
تسلیم روح ایلدی . اوروح بال و پر اوچدی .
اعلای علیینه‌دوغری‌سوزولدی، کیتدی . صبوحی
افندی بو فلاکتدن پك چوق متأثر اولدی .
اختیارلره ضعف قلب طاری اولونجه اولاد
آجیلری فنا تأثیر ایدییور . حتی بو زواللی
آدمده نوبرك و فاتندن صوکره بر علت عصبیه
بیله پیدا اولدی . زمان‌زمان سینیرلرینه بر رعشه
کلیور ، ساعتلرجه کندینی غائب ایله‌یوردی .
صفوت‌خانم ایسه جگر پاره‌سنك ضیاع ایدیسندن
دلی کبی‌اولدی ، باغیردی ، چاغیردی، کونلرجه
آغلادی . بعضی اوتلر ، چیچکلر ایی ، فنا
هر زمینده نشو‌ونما بولورلر . محبت مادرانه‌ده
بویله‌در . علوی‌وسفلی هر قلبده‌بیور، تجلی‌ایدر .
صفوت خانمك قبیح سیرتی بر دانه‌جك قیزینی
جاندن سومسنه مانع اولمایوردی . فقط نوبرك
وفاتی اوخانهٔ خرابك ایصسز برکوشه‌سنده‌حزین

حزین دوشـونن بر گنج قیزه ، بر مخلوق ملك
خصـلتنه داغ درون اولمشدی . او آنده سحرك
بهار فکری خزانه منقلب اولدی . برقاچ کون
اول نو برك پیش نظرهٔ محبتنده سـیر ودورینی
کوردکجه حـدیقهٔ املنده رنك رنك شـکوفه‌لر
آچیلیوردی . شمدی اونلك هپ صولدی ...
صولدی .. ردای ماتمه بوروندی . حیاتك آزچوق
آجیلرینی ، تأثراتنی کورمشـدی . لکن بونلرك
هیـچ بری بویله جگرسه‌وز دکلدی . قرداشجکی
یادینه کالـدکجه قلبنده بر آتش ، بروجع پیـدا
اولیوردی‌ده ساعتلرجه کوز یاشلری دوکه‌دکجه
او آتشی سـوندیره‌میور ، اووجعی تسـکین
ایده‌میوردی ، نه‌یاپاجقدی؟ یکانه ندیمهٔ وجدانی ،
یکانه‌مدار تسلیسی‌ده الدن کیتمشدی . بوغربتكاه
غربتده کیمکله حسبحال ایده‌جکدی ؟ کوچیجك
نو بری سوزولمش ، سماواته چکلمشدی . قدرتك
ادراك اولونماز حکم خفیه‌سندندر : انسانك دوروب

دوریرکناك سودکارندن برینك وفاتی کبی برخیال
مدهش کوزی اوکنه‌کلسه روحی‌تترر ، ظن‌ایدرکه
بوفلاکت واقع اولورسه کندی‌ده فنابولور .
اودرده‌دایاناماز. وقتاکه‌فلاکت‌وقوعه‌کلیر،اوخیال
مدهش حقیقت اولور ، انسان فی الحقیقه
تأثرایدر ، آغلار ، صیزلار ، امایینه تحمل‌ایدر .
قلبنده فوق المأمول برمتانت بولور . هله آرادن
زمان کچرسه آزچوق هیچ برشی‌اولمامش‌ظن‌ایدر .
بوسایه‌ده‌اولمیدرکه سحرنده — نوبری‌هیچ برزمان
اونوتامادیسه‌ده — اوآجی‌یه صبرایله مقاومت
ایده‌بیلدی. فقط‌عائله‌نك حالی‌خرابلاشمش‌ایدی.
صفوت خانمك خویسزلغی کیتدکجه آرتیور ،
او آرتدقجه‌صبوحی‌افندی‌پوصله‌یی‌شاشیرییوردی.
شیخوخت اعصابی صارمش ، طمارلره ضعف‌ده
کلمش‌ایدی. صفوت‌خانم‌نه‌قدردینج،نه‌قدرجذبه‌ناك
اولورسه اولسون بوندن یکی برمحصول آلمق
قابل دکلدی . آرادن برقاچ آی کچدکدن‌صوکره

بوحال آکلاشیلنجه ؛ علاجلر ، تدبیرلر فائده ویرمه‌ینجه حقیقةً صبوحی افندی مأیوس اولدی. صفوت خانم‌ده بوسبتون خشونت ایچنه دوشدی. بوخشونته الڭ چوق سحر هدف اولیوردی. سحرڭ وضعی ، حالی ، لطافتی اوکی آننه‌سنڭ حقد وحسدینی تحریك ایدییوردی . صفوتجه کویاسحر نوبرڭ وفاندن منبسط ایدی. اوحسودانه کوزلر بوصاف قلبی اوبله لکه‌لرله آلوده کوربیوردی. کیجه اولنجه بیچاره قیز ایچون صفوت قوجه‌سنه سویله‌مه‌دڭ سوز براقمایوردی « سحرڭ کزمه‌لری ، یازمالری ، چیزمه‌لری بوش دکل . . بونلرڭ قوقوسی ، تهلکه‌سی صوکره چیقار . . کچن کون بروقعه اولمش . . سویله‌مکه لزوم یوق . . بو قیز قوجه دیه‌ه اولیور . بونده بر درد وار . . . » کبی سوزلر بو افترالرڭ الڭ خفیفلرندن ایدی. صفوت خانمڭ سویله‌دکلرینه قابلمی‌که صبوحی افندی اینانماسون . دنیا آرتق

صبوحی افندی ایچون ، او پیر کهنه ضمیر ایچون صفوتدن ، او کنج قاریدن عبارت ایدی . حتی نوبرك وفاتنه فرط یأسی‌ بیله برپارچه‌ده حرمنك اوفوق‌الحد کدر وتأثرندن آزمادکلیدی ؟ صبوحی افندی دوشونیور ، دوشونیورده استراحت بیتی ایچون بر آن اول سحرك دفعندن باشقه بر چاره بولامایوردی . نه یاپسون ؟ طالب یوق‌که ! . اویله بر قیز اوکنه کلنه‌ده ویرلمز یا ! استانبوله کوندرمکه قورقیوردی . برپارچه‌ده پول مصرفندن چکینیوردی . فقط بر ایکی آی صوکره مرکز لوایه کیدرك اوراده قیزینه مأمورینندن، یااهالیدن برمناسب قوجه آرامغه، بولمغه ایچه‌قرار ویرمشدی. حتی براز چوقجه آغرلق آلارق بونکله حرمنه کلی هدیه‌لر کتیرمکی ، نه اولورسه اولسون صفوتی ممنون ایتمکی قورمشدی . بوقراری دویونجه صفوت خانم برپارچه سکونت بولدی . سحرده نفس آلدی . محزون تفکراتنه ،

اشتغالاتنه دالدی ، خیریه خانمك صوك مکتوبنه
حالا جواب ویره‌مه‌مشـدی . بر صـباح رفیقهٔ
شفیقه‌سنه شوجوابنامه‌یی یازدی :

معزز قرداشم خیریه خانمه

همشیره‌م ، نور دیده‌م !

اولطیف کرمنامه‌کزه بویله پك کچ جواب
ویریورم . معذورم . عذرمی بیلسه‌کز بنی پك
معذور کوریرسکز . اوکوچیجك نوبر ، اوملك ،
شمدی اوچ درت آی اولیـور ، بودهر فانی‌یه
بویله ارکندن وداع ایلدی . ملائکهٔ سـمایه
قاریشدی ، کیتدی ، کیتدی . امابنی ده برحرمان بی‌پایان
ایچنده براقدی . اومهلك دقیقه‌دن اعتباراً عمریمی
برکثیف بولوط قاپلادی . قـورقونج برظلمت
آلدی . آه! بوکوچیجك مخلوق ساحهٔ آمال حیاتمده
نه‌بیوك برطوتیورمش .. حالا خیال نورسی بردقیقه
کوزمك اوکندن کیتمیور . نه‌زمان برسکونته دالسه‌م
« آبلا ! آبلا ! » دیه قولاغمه هیچ برسس کلیور :

کوزیمی قاپاسه‌م چشم جانمه اووجود شطارنمود
کورونیور ، یوره‌کم بردن بره هوپ ایدییور ؟
چوق کچمیور ، کوزلرمده دموع ایله دولیور .
آغلایورم، آغلایورمده اویله تسکین دردایله‌یه‌
بیلییورم. هیچ خاطرمدن چیقمایور: بریاغمورلی،
بر حزین کونده ایدی ، اوکل بدنی‌بیوك برتابوته‌
قویدیلر، کوتوردیلر. شوتپه‌ده‌کی سیاه‌طوپراقلره
کومدیلر . شمدی اوطوپراقلردن یشیل یشیل
چمنلر بیتیور . هوا ایی اولدقجه آقشاملری
کیدییورم . اوچمنلره‌یوزیمی،کوزیمی سورییورم.
مشامه برقوقو کلیور . بك لطیف بر قوقو
کلیورکه بکا نوبرمك صاچلرینی یاده کتیرییور .
اوصاچلرده برزمان نه‌روحپرور قوقولرویریردی!
چمنلرده برآقشام ینه اوتپه‌یه کیتدم .. باقدم که
برقوزی اوچمنلرك اوسـتنه چیقمش ؟ حزین
حزین مه‌لیور . بولوحه‌یی کورر کورمز قلبمی
برخلجان آلدی: — آمان بونوبر اولماسون .

بلکه بویله قوزی شکلنه کیرمشدرده کیمسه‌سز
قالدیغی ایچون فریاد ایدییور — دیدم . قوشدم
اوحیوانجغزی طوتدم ، قوجاغمه آلدم . اوپدم .
اوقشادم ، بکا کوکلی ، کوزیمی احاطه‌ایله‌مشدی .
ینه طوپراقلره ، چمنلره یوزیمی سوردم . آغلادم .
صیزلادم . اوه دونَنجه اکرم بکك :

فاخره‌م درتبچق یاشکده سنك
یاراشـیرمیدی طوپراغه بدنك

مطلعیله باشلایان منظومه‌سی خاطریمه کلدی .
بونی :

نوبرم درتبچق یاشکده سنك
یاراشیرمیدی طوپراغه بدنك

صورتنه قویارق حزین بر آهنك ایله ساعتلرجه
ورد زبان ایتدم .

سویله یالکزمیسك جکر پاره‌م
اوقشایان یوقمی خاك ایچنده تنك

بیتنه کلنجه حزن وتحسردن کندیمی غائب

ایدییور ، اوخیال خجسته مآلی در آغوش ایتمك ایسته‌یوردم هیهات ! نوبر طوتولورمی، قوجا - قالانیرمی ؟ بن یاقلاشدقجه او اوزاقلاشییور ، سوزیلیور ، اوچیوردی .

بلبل ناطقه‌ك نه‌دن صوصدی ؟
صولدیمی آه غنچهٔ دهنك

بیتنی ایسه اوقودقجه لبلرم بوسهٔ حسرتله مالا مال اولیوردی . دها چوق اولمادی . اوپاموق اللردن طوتار ، اودهن نوشکفته صحیح طبقی بلبل کبی شاقیر شاقیر اوتدکجه هرطرفندن فوج فوج بوسه‌لر طوپلاردم. حیاتمی شمدی الك چوق اشغال ایدن بوماتمدر. بوحزن بنی صاردی. بردقیقه براقمایور ، بن بختیار اولامادم ، باری آرقداشلرم اولسون دییوردم . فخریه خانمك ، علیه خانمك حاللرینه آجیدم . علیه نه ایسه ، فقط زواللی فخریه پك فنا بردرده مبتلا اولمش ، اوثروتك قیمتنی بیلمیور ، بن اوثروتسزلك

یوزندن نه‌لر چکیورم ! کورسه‌ده عبرت آلسه..
بندن دها بیك بترلری وار. ایشتسه‌ده کوزنی
آچسه ! سز وفاسزلق ایتمشسکز . وظیفهٔ اخونی
بحق ادا ایتمه‌مشسکز . نه‌اولورسه اولسون، دائما
کیتملی . او بودالا قیزجغزی نصیحتلرله، مواـ
خذه‌لرله ایقاظ ایتملیسکز . بلکه بوندن برخیر
کورولور . ازدواج نه‌قدر مهم برمسئله ایسه
بزده‌اوقدرعدم‌اهمیتله‌تلقی‌اولونیور. فلاکتلریمزك
یوزده‌اللیسی بویوزدن واقع اولیور . بودرد آز
قالدی ؟ برقاچ آی اول بنم باشمه‌ده کله‌جکدی .
فقط قدرامدادیمه یتشدی . باری سز صورةً
وسیرةً کوزل برزوجه مالك اولسه‌کزده اوطاـ
لعسز رفیقه‌لره نظیره یاپماسه‌کز .. ملك خانم
ناصل اولدی ؟ آمان یاربی ! اوخلقت ملکانه
ایله بوقیزجغزده مسعود اولامازسه آرتق
بریوزنده سعادت یوق دیمك !
کوندردیککز کتابلردن دولابی ، بیلسه‌کز ،

سزه نه‌قدر تشکر ایتدم ! (تفکر) خوشمه
کیتدی . اما (محسن بك) روحمی جذب ایله‌دی .
نه‌کوزل ، نه‌دلسوزاثر ! بوقسه محزون ، مأیوس
اولدیغم ایچون بکامی اویله کلدی ؟ ذاتاً بونلری
ایکیشر کره اوقودم . حالا طویمادم ، ینه اوقومق
ایسته‌یورم . دها بویله اثرلر الکزه کچرسه دریغ
ایتمه‌یکز ، بکا کوندریکز .. آرتق اوقوجه
(منتخبات ترجمان حقیقت) دن غنا کتیرمکه
باشلادم . (محسن بك) کبی دکل که انسان تکرار
ایتدکجه باشقه بر کوزللك ، باشقه بر لطافت کشف
ایدیور . هر تکراردەیکی بر ذوق آلیور . بو سفرده
بو قدرله اکتفا ایدییورو کز نامه کزه صبرسزلقله
انتظار ایدییورم قرداشجغم افندیجکم .

مارت ٣١١ همشیره‌کز

سحر

— ٧ —

سحرك یاشی یکرمی‌یه یاقلاشیوردی .

بوفطانتده ، بوتربیه‌ده برقیز بهار شبابك اودم
بدیعنده ، بوسن صغیرت ولطافتده نه‌شایان تماشا
برلوحهٔ معالی اتمـا ؛ نه‌سزاوار تدقیق برکتاب
حکمتنمادر . انسان اویله برقلب صمیمیده‌نه‌درلو
فضائل معنویه آرارسه بولور . اویله بر وجود
نازنینده هرنوع محاسن پك بلیغ برصورتده امتزاج
ایدر . فقط بوبدایعه برمرآت انعطاف لازمدر .
اوقلب ، اووجود بیلملیدر ، امین اولملیدرکه لطا ـ
فتلریله ، محبتلریله‌پرورده بر روح واردر . بوامنیت
اولمازسه اوسمای صافده سکونت اولماز ، مهراملی
دوغماز . اوت ، سحرك مهر املی دوغمایوردی ؛
حسن مادی ومعنویسنك مزیتنی ، لطافتنی تقدیر
ایدن یوقدی .

صبوحی افندی ایچون سحرکیلنك برقیزدن
باشقه برشی دکلدی . اوقفاده بویله برحسنی ادراك
ایده‌جك استعداد مفقوددر . مفقوداولماسه‌یدی
اویله برکریمهٔ کزیده‌یه مالك اولوق نعمتنك قدرینی

بیلیردی. جهانده بونکله مسعود اولور ، قیزینك ده
مسعود اولمسنه چالیشیردی . صفوت خانمه ایسه
سحر هر نه دنسه مهلك بر رقیبه کورونیوردی .
مع مافیه بو ایکی مخلوق آره سنده رقابت ایچون
هیچ بر مشترك امل یوقدی . اولماسون حسدلك
الك مستکره رنکی ، نفسك الك مردار خبثی هیچ
اشتراکی اولمایانلره توجه ایدنی دکلیدر ؟ سحرده
اولطافت بی بهاسیله صفوتك بویله جه محسودی
ایدی . بو جهتلردن بر امید بولامایان قیزرفیقه -
لرندنده مأیوس قالمشدی . خیریه خانمدن باشقه لری
اولندیلر ، یاپردرد ، یابر امل ، محبت بولدیلر . او
غریبی دشمنه جك قالمادی . .

بر طرفدن بو وقعه ز تقدیرا . ازیلیوردی . دیکر
جهتدن کندی بر نقطهٔ تقدیر آرایور ، کندی ده
برینی سومك ایسته یوردی . انسان هم سوه یلمه ،
هم سولمك .. سولمك سومکدن خوش اولسه بیله
محبتك الك لطیف صورتی بو ایکی نعمتك بردن

تجلیسنده‌در . هرایکیسندن محرومیت ایسه‌سحر کی
هرایکیسنده‌ده‌بحق سزاوار اولانلر ایچون بر آجیدر .
بو آجی‌یی تسکین ایچون بن آقشام کندی کندیمه‌خر
به‌لرده‌کزییور : « هرشی‌یی بقادر ، هرشی فنابه‌منجر
اولور ، جهان افسانه‌دکمز » دیه تسلی آرایوردی . فقط
اوراردن آیریلنجه ، بریا لاق سماده شرقه‌دوغری
سیر ایدن بر بهار بولوطی کورونجه ، یاخود بر سحر
وقتی بر بلبل ، بر قوش نغمه‌سی ایشیدنجه قلبنک
خلجانندن ، هیجانندن نه‌یاپاجغنی بیلمه‌یوردی
روحی عادتا بر سمای بدایعه دوغری اوچمق ایسته‌ر
بر طائر نوسوداکبی چرپینیور ، چرپینیور ، آ
زوالی قیز نه سوزشنانک تحسرلر ، محرومیت
چکیرییوردی . هر کیجه آسمانده اوقبهٔ فیروزه فام
انجلا ایدن نجومه‌ان نظر حسرتله تماشا ایدییو
بعضاً ده سائقهٔ غرام ایله بونلردن امداد بکله‌یو
— نه اولور ؟ شو ستاره‌لردن بری بنم ایچون
املی ، بر حقیقت اولسه‌ده درد قلبمه‌دوا ویرسه

دییوردی. افلاکه ملوان تعاقب ایدییور، آسمان
ینه‌او آسمان، انجم ینه او انجم، سحر ینه‌او سحر،
ینه اوطالعسز، ینه او حسرتزده ایدی.

بوصره‌لرده یکانه دوستندن، خیریه خانمدن
کلن شو مکتوب محتوی اولدیغی قاره خبرلرله
اوقیزجغزی ینه بسبتون ازدی، دلخون ایله‌دی:

سحر خانم قرداشمه

همشیره‌م قرداشم.

مکتوبکزی آلدم. مینی مینی نوبرك بردن
بره صولیویرمسی نه‌ده صوك درجه‌متأثر ایتدی.
حاصل بی امان، صرصر فلاکت اسمش، اوغنجه‌یه
حاصل قییه‌بیلمش. صباحتندن، صفوتندن،
عصمتندن ده‌چکینمه‌مشمی؟.. ایواه‌او یاوروجغه،
ایواه ابونده! باخصوص، معزز قرداشم ایواه
سزه! حقیقةً محتاج تسلیتکز. لکن بودارالمدهده
تسلی‌یه محتاج اولمایان کیمدر؟ شو دقیقه‌ده فکر
وقلبمی احراق ایدن دیکر بر آجی‌یی سزه یازسه‌م

مبهوت غم اولورسکز : او بیچاره فخریه خانم ، او
طالعسز قیز ، ماضینك او خاطرهٔ جانسوزی ایکی اوچ
آی ورم ، ورمله برابر سفالت ، فلاکت دوشکلر-
نده سورونددکدن صوکره اوچ کون اولیور ،
وفات ایتدی . هنوز یکرمی یاشنی بولمادن فنایه
ایردی . سزه یازدم ، ایکنجی برقوجه‌یه دها
وارمشدی . اوندن‌ده لزومسز یره بوشاندی .
هوا وهوسنه قاپیلدی . چوق کچمه‌دی . بوقو-
جه‌سندن برچوجغی اولدی . اسراف وسفالت
ایله ، حالا اوروش مهلکانه‌سیله دوام ایدییوردی .
ذاتاً چوق برشی قالمامش ، صاتیلان صاتیلمش ،
بیتمشدی ، بردرجه‌یه کلدی که اوطوراجق اولری
قالمادی . محله محله کراده کزدیلر .. مالارینك ،
ملکلرینك همان کافه‌سی اومهود کدخدانك
یدکتمنه کچدی . بویله برسرعت برقانه ایله زوال
هیچ برعائله‌ده کورلمه‌مشدر . دها نه اولدی ؟
او بیتمز ، توکنمز اموال واملاك نره‌یه کیتدی ؟

اوسعادت ، اوامل ناصل سوندی . شادی بکلك
اودبدبه‌لی دوکوننده هیچ بوفلا کتلر خاطره
کلمیرمیـدی . عالمك هر حالی عجـائب ، غرائب
ایچنده‌در ، عقل ایرمزکه .. برهفته اولیور .
برکون بکا علیه خانم کلدی « قاردشم . . فخریه
خانم فنا حالده خسته ایمش .. اسکدارده براوده
ایمش .. ایسترسه‌کز یارین سزی ساعت آلتی‌یه
دوغری کوپریده بکله‌یه‌یم . کیده‌لم ، برکره‌بوچو -
جغی کوره‌لم .. خسته‌لغی نه‌در آکلایه‌لم » دیدی .
بن‌ده والده‌مه سویله‌دم ، موافقت ایتدی . ایرته‌سی
کون وقت معینده‌دادیمی آلدم . کوپریده‌قادینلره
مخصوص موقعـده علیه خانمی بولدق . واپوره
بیندك ، اسکداره‌چیقدق ؛ علیه‌خانم کوچك‌برکاغده
(فخریه) نك آدرسنی‌یازمشدی : « .. پاشاده ..
تبدیل اسکیسنك‌قوناغی قارشیسنده ... نومرولی
خانه » ایدی . آرابه‌، طارایه‌بولدق .. قاپویی‌چالدق .
قارشیمزه ــ اورتانجه خانم ــ چیقدی . بیچاره

قادين اويله پريشـان برحالده ايدی‌که تعريف اولنماز . بزی زور طانيدی. طانيينجه آغلامغه باشـلادی . فخريه‌نك خسـته اولديغنی اميدسز برطور ايله سـويله‌دی . ايلك اوكجه برکوچك اوطه‌يه کيردك . هرشی‌زوالدن، فقره مبدل اولمش بر ثروتدن نشان ويرييوردی. مثلا بر پيس ماصه‌نك اوستنه غايت کوزل بر ــ سوائی‌ــ اورتو اوزتلمشدی . اوبرطرفده فنا برکره ويته اعلا اسـکدار چاتمه‌لری ترتيبسز برصورتده قونلمشدی . اورتانجه خانم بزمله اوطوراماديی: ايچريکی اوطه‌ده ــ ويق ويق ــ ديبه برچوجق آغلامسی ايشـيدلدی ، قالقدی، کيتدی . برآز صوکره ينـه کلدی . بزی آلدی . اواوطه‌يه کوتوردی : آمان ياربی نه‌کورسه‌ك : يره‌برياتاق سرلمش ، فخريه اوياتاغه اوزانمش ، فقط هيهات! قيزبيتمش، بيتمش ده‌برخيال، برصورت ، براسکلت اولمش . باش اوجنده ايکی، اوچ آيلق

بر کوچك چوجق یاتیور . اوده اورتانجه خانمدن
باشـقه کیمسه یوقدی . چونکه تکمیل خدمتلری
او کوربیوردی . بوحال بزی متـأثر ایتدی .
کوزلرمزدن خفیف خفیف یاشـلر دوکولمکه
باشلادی . فخریه ایلك اوکجه کیم اولدیغمزی
طانیامادی : وقتاکه یاننه کیتدك ، اودکنك کبی
اللرندن طوتدق طانیدی . اوصولوق چهره سنده
حزین برعـلامت الم نمـایان اولدی . صوکره
جملی ،زهرناك بر خنده ، خنده دکل، خنده مسی
برشکل ایله بکا ــ آه سحر خانمجغم ! باق..باق..
نه حاله کیردم. بیلمم ناصل درد.. علاج ایچیورم،
هیچ فائده ویرمیور .. برایکی هفته اول برپارچه
اییدم ... ــ دیدی . بنی سزکله قاریشدیریور ،
سحر دیه چاغیریوردی،علیه خانمك آدینی زورتخطر
ایتدی . هرایکی کلمه ده بر سوزی کسیلیوردی .
کندیسنه تسلی ویردك، اینانـدی . ممنون اولدی .
ماضیدن پریشان برصورتده بحث ایتدی. لاینقطع

اوخاطراتی یالان یاكلش ذكر ایلدی. حالا حیاتدن
امیدی ، املی واردی . بنی الك زیاده متأثرایدن
منظره قیزجغزك اوزرنده كی ایشلهمه‌كلینلك یورغان
ایدی . غالبا باشقه یورغانلری قالمامشدی. چوجق
ویره آغلایوردی . سود ننه‌سی بریره كیتمش ،
حالا كلمه‌مش . كوچیجك معصوم آچ ایدی .
برازدها اوطوردق . قپوچالندی . اورتانجه خانم
كیتدی ، آچدی ، حكیم كلمشدی . آرتق بز وداع
ایتدك . بایغین ، سونوك بر باقیشله فخریه بزدن
آراصیره كلمه‌مزی رجا ایتدی . هرزمان كله‌جكمزی
قویاً وعد ایلدك . چوقدن بری ایلك دفعه ، فقط
افسوس كه آرتق صوك دفعه اولمق اوزره اوپوشدك .
آغلایه‌رق آیرلدق . . یولده علیه خانم تأثرندن
بر شی سویله‌یه‌مه‌دی . هر ایكیمزده صوك درجه
دلخون ایدك . آه ، اوف . . دنیا ! دییوردك .
باشقه برشی دوشونه‌میوردك . بویله اسكله‌یه قدر
كلدك . علیه خانم خلایقیله برابر بوغاز ایچنه

طوغری کیدن واپوره بیندی . بن ده استانبوله
کلدم . اوکیجه‌یی بر اضطراب ایچنده کچیردم .
اوچ کون اول بری کلدی . فخریه‌نك وفات
ایتدیکنی سویله‌دی . دها حزنی اوطالعسز قیزدن
برساعت صوکره‌ده باش اوجنده فریادایدن محصول
عمری فنا بولمش . هرایکیسنی بردن کوتورمشلر ،
کومشلر . آه قاردشم بیلسه‌کز بوحاله نه قدر
آغلادم . شوسطرلری یازارکن ینه آغلایورم .
اوبیچاره رفیقه‌مزك خیال حزینی کوزیمك
اوکندن کیتمیور . مکتبده‌کی وضعی ، صباحتی ،
صاری صاچلری یادیمه کلیور . برده صوك
کوروشده‌کی طوری ، فلاکتی ، دردی نظرمده
تجسم ایدییور . برنجی خیالی در آغوش ایتمك ،
سوه سوه تخطر ایله‌مك ایستییورم . ایکنجیسی
آرایه کیرییور ، نشئه‌می ، خاطره‌می تار ایله‌یور ،
تاراج ایله‌یور . اوف نه‌اولوردی ، هپ مکتبده
بولندیغمز حالده قالایدق ، بوتبدللره کیرمه‌ییدك ،

بودملری کوره‌بیلدك . فخریه‌ده بویله ورم اولمه‌بیدی . بویله سونوب کیتمه‌بیدی .. برهفته‌دن بری حیاتم فخریه ایله ، احوالیله ، خاطراتیله مالامال .. مساعده‌ایدیکز ، قاردشم ! زیاده‌یازامایه‌جغم . تأثراعصابمی احاطه‌ایتدی . کمال تحسرله کوزلریکزدن اوپرم .

حزیران ۳۱۱

— ٨ —

فخریه‌نك وفاتی سحره فنا تأثیر ایتمشدی . بوصفوت ایچنده بیوین قلبلر پك رقیق ، پك علوی اولورلر . سودکارینی جاندن سورلر . محبتلرنده هیچ برلکه ، هیچ بر تردد یوقدر .

ایکی کنجك مکتب رفاقتی ، آرالرنده ابدی برمحبته ، امین بر مودته نتیجه ویرر . باخصوص اوکنجلر صفوت وصافیتك اك رنکینیله اتصاف ایدن طائفهٔ‌عززه‌دن اولورلرسه‌ بیله‌مم — بو محبت ومودت نه درلو برلون لطیف باغلار . چونکه اوزمان پك صاف ، پك حقیقی اولور . سحرك

بو وقعه‌دن تأثری بونکچون سوزشناك ایدی . برمدت اول نوبرك وفاتی حسبیله ماتم ماتم اوسته کلدیکندن قیزجغز بسبتون مستغرق یأس اولدی . منزعج برصمت وسکونته دالدی . بوحال صفوت خانمی بتون بتون کوپه بیندیردی . بوقادین اوسکونتك ، او انفعالك کندینه قارشی برخشنودسزلقدن ایلری کلدیکنی ظن ایدییوردی . صبوحی افندینك ایکی آیاغنی برپاپوشه صوقدی . زواللی آدم نه یاپاجغنی شاشیردی . قیزینی ناحق یره تضییقه باشلادی . همان مرکز لوایه کوندره‌رك اوکنه کلنه ویرمك ایسته‌یوردی . سحر ازدواجك اهمیتنی بحق تقدیر ایدییوردی . علی الخصوص شو برقاچ تجربه ، برقاچ درس کوزینك اوکندن هیچ آیرلمایوردی . اویله (دیر) ه کیدرك اوکنه کلنك یمنی یامعهود رجب کبی برمذلتك ، یاخود مدیرك اومرداراوغلی کبی بردردك النه دوشمکی اولومدن بتر بر فلاکت بیلیوردی . باباسنه فکرینی آچیقجه سویله‌یه -

میوردی ، صیقیلیوردی . یازدی : « بنی بوقدر
یتشـدیردیکز . بودرجه‌یه کتیردیکز . . یازیق
دکلی شمدی بویله تضییق ایدییورسکز . بردرده
دوشورمك ایسته‌یورسکز . . ازدواج اوقدر
قولایمیدر ؟ بیلمه‌دیککز ، طانیمادیغکز برمملکته
کیدرك ینه ، بیلمه‌دیککز ، طانیمادیغکز آدملره
قیزیکزی سامه‌السلام ناصل ویره‌بیلیرسکز ؟ حق
ابوت بیوکدر . سزی جانم کبی سورم ، هرامرکزه
اطاعت ایتمك ایسترم . بومحبت واطاعتمی بویله
مهلك تجربه‌لره صوقمایکز » سوزلری مکتوبنك
اك روحلی نقطه‌لری ایدی . برقیزك لساننده بویله
سوزلر ایشیتمك داعی تعجبدر . لکن مطالعه ، تدقیق ،
تجربه سحرلك فکرینه مستثنا برفیض ، برکمال ویرمشدی
اوفکر انزواده یاشایور ، مطالعه وتدقیق ایله پرورده
اولیور ، تجربه ایله متانت بولیوردی . بیچاره صبوحی
افندی بومکتوبی آلنجه ، او مطالعاتی کورونجه
محجوب ، مأیوس اولدی . قیزینه حق ویردی

فقط كيجه اولوب ده ينه ضعف فكره دوشه رك صفوتك دام اغفـالنه قاپيلنجه هپ اومحق مطا-لعه لرى اونوتدى . اسكى نيتنـه دوندى . حتى بويله مكتوبلر يازمغه فلان قالقيشـديغى ايچون سحره براز حدت بيله ايتدى . اختيارك صفوته قارشى حرص و هيجانى اولاد محبتنه غلبه چاليوردى . ذاتاً مصائب روزكار صبوحى افنديك قلبنده كى ايى كوشه لرى چوروتمش، فنالرى براقمشدى .

اوكوزل ياز كيجـه لرى كلشـدى . سحر صيقنتيسندن، مراقندن كيجه لرى تنها تنها كزيوردى . عربلر فوج فوج كليورلر . برقاچ كون اوجوارده چادیرلر قورارق اوطوريـورلر ، ينـه چوله طوغرى سوزيلوب كيديورلردى . سحر خرابه لرده بريوكسك تپه بولمشدى . اوتپه دن دائما بوعالمى ، بوحالى تماشا ايديوردى . صانيوردى كه بووادينك ، بوافقك وراسنده دها خوش بر سما ، دها صاف برزمين واردر . اوافقك ، اووادينك ياطلوعدن

اول، یاغروبدن صوکره سکوت بایغنی کوردکجه،
آکلادقجه بر ذوق دویه‌وردی . اوجهان
بر جهان اسرار ایدی . او اسراردن بر نکته ،
بر روح کشف ایتمك ، بلکه بونکله اومزعج
حیاتنه برشوق ، برفیض ویرمك ایسته‌یوردی.
بعضاً اووادیٔ بی انتهانك برکوشه‌سندن برشهسوار
ظهور ایدییور ،برسیر سریع‌لوندانه ایله یاغربدن
شرقه ، یاشرقدن غربه دوغری سوزیلیور ،
کیدییوردی.اوقدرکه کچدیکی یرلرده دوز برایز
براقیوردی. بوسیارکیمدی؟ نه‌فکروامله ایدی؟
نره‌یه کیدییوردی ؟ ملاحظه‌لری سحرك ذهنی
چوق وقت بوریوردی . روحزله مناظر علویه
آراسنده مهم برارتباط واردر . پارلاق برمنظره
کورسه‌ك روحاً برانبساطه مظهر اولورز
مهیب برلوحه تماشا ایتسه‌ك ینه روحاً درلو درلو
خلجانه اوغرارز .ایشته اوجهان صاف سحری
رنك رنك هیجانه دوشوره‌رك باشقه برفطرت

صوقیور ، باشقه برامله میل ایتدیریپوردی ...
قیزده‌کی بو انقلاب خیریه خانمه یازدیغی شو صوك
مکتوبندن پك کوزل آکلاشیلیوردی :

همشیره‌م ، خیریه خانمه

قرداشم، نور دیده‌م..

اوسوزشـلی مکتوبکزی آلدم، بدبخت
فخریه‌جکك فلاکتنه قان آغـلادم . زواللی
قیزجغزك خیـالی بردقیقه کوزومك اوکندن
آیرلمایور . کیمك خاطرینه کلیردی‌که اوباباسنك،
آنه‌سنك بردانه‌سی ، سوکلی ، شن ، شـاطر
فخریه خانم بویله هنوز بهار شـبابنده برغنچهٔ
پژمرده‌کبی‌سورونه سورونه محو اولوب کیتسون.
وقتیله حکایه‌لرده حزین وقعه‌لر اوقور : بونلرك
صرف اثر وهم وخیال اولدیغنه قانع اولوردم :
لکن اووقایع اسفناك حقیقت اولا بیلیرمش . .
نته‌کیم فخریه‌نك فلاکتی قدر بیوك، منحش
رفلاکت هیچ برخیاله صیغماز ، هیچ برکتابده

کوزومه تصادف ایتمه‌دی. عجبا شادی بك افندی
زوجهٔ قدیمه‌سنك بو جانسوز عاقبتنی دویدیمی ..
طبیعی دویمشدر . اویله ایسه وجدان عذابندن
یاقاسنی ناصل قورتاره‌جق؟.. بك افندی ایچون
ازدواج براکلنجه ایدی . جانی صیقیلیورنجه
او اکلنجه‌یی براقیویردی. اما او خوبیه الغیله معصوم
بر قیزلکده بویله قاننه کیردی . اکلنجه قاتلی
اولدی ... بوبکلر بر رفیقهٔ حیات آرامایورلر .
بر صاف امل بسله‌مه‌یورلر . دام تسخیرلرینه
دوشوردکاری معصومه‌لرك قلبنی کویابك اوغلندن
آلما تك کوزلك ایمش کبی اوینایه اوینایه، پارماقلرنده
چویره چویره برلحظه ایچنده پارچه پارچه
ایدیویریورلر . یازیق .. شاید شادی بك بوحا -
لندن وجداناً برعذاب، برندامت حس ایتمه‌یورسه
او بیچاره‌یه، اویله بر وجدانسزه دها زیاده آجینیر.

امید ایله حقیقت آراسنده نه بیوك فرق
وارمش .او نور ایسه بو ظلمت .. نو برك وفاتندن

بری اطرافمده بریاروفادارم یوق .. اوکی آننه‌می
بیلیرسکز.. نه‌فکر وفطرتده‌در. پدرم ایسه بکا،
بیلمم نه دندر ... خوار باقمغه باشلادی.
کیجه‌لری یالکز قالدقجه هنوز هیچ بر محبتك
مظهری اوله‌مادیغمی دوشونیورم ده الیم قان
آغلایور . زمان بولدقجه دفع غم ایچون خرابه‌لره
قوشیورم.اومناظر علویه بکا سکونت ویریبور.
عاقبت حالمی دوشوندیریبور . فقط کوکلم بنه‌یواش
یواش قاباریبور . برغداء برمحبت، براملی آرایور.
آسمانه ، زمینه باقیورم . اوزاقدن اوزاغه پارل
پارل پارلار برستاره کوریبورم، جوش وخروشه
کلیورم. کیتسه‌م شونوری سوسه‌م، اوپسه‌م ،
در آغوش ایتسه‌م . . قلبمده نه قدرجواهر محبت
وارسه پاینه دوکسه‌م . . بو اقلیمده سندن باشقه
سومکه شایسته برشی . . . بولامادم دیسه‌م، اوده
محبتمدن محظوظ اولسه . . . بنی سوسه . . نه
سعادت !. دیبورم .خیالمزمینه اینجه قاریشیور.

بر آرالق اطرافی حیزلی حیزلی دولاشدقدن صوکره متأثرانه چوله دوغری سوزیلیور ، کیدییور . بر مدت درونمده برشوق پیدا اولیور.. ماهیتنی آکلامادن اوده سونیور . بن ینه الله باش باشه قالیورم . بیکسلکدن ، محبتسزلکدن نه‌قدر متأذی اولیورسه‌م فکرمی ، حسیاتمی آکلایا - مایه‌جق برمخلوقه‌دوشمکدن‌ده اوقدر قورقویورم. اوقدرکه نه‌رتبه مؤلم اولورسه اولسون بوحالی آکا بیك کره ترجیح ایدییورم . سزکله برابر اولسه‌ایدم هیچ شبهه یوق که مسعود اولوردم . محبتکز بنی بو الدن قورتاریردی . . دائما خاطر - مده‌در . برایکی سنه اول مکتب آرقاداشی ایکن برکدرم اولونجه یاقوشه قوشه سزه،یاخود باشقه بررفیقه‌نك‌اوینه کیدردم . اوراده‌کندیمی صاف، صمیمی محبتلر آراسنده بولور ، هردرلو دردیمی اونوتوردم . اوکونلر نه‌قدر بختیارانه کچدی . هرصباح اویقودن قالقار قالقماز کوکلم تهییج

ایدردی : اوح ! .. شمدی کیدرم .. رفیقه‌لریمی
کوریرم .. سوه سوه اوقورز .. صوکره سوینه
سوینه قونوشورز، اقشام اولنجه یافخریه خانمك،
یاخیریه خانمك اوکوزل باغچه‌لرینه کیدرز، اوراده
کزرز، قوشه‌رز، اوینارز، بلکه کیجه‌ده بولوشورز..
نه کوزل .. دییه سوینیردم .. هله اوبیوك
درسخانه‌ده بیچاره فخریه‌جك صیچرایه‌صیچرایه
کلوب‌ده اوموزیمه‌دایانه‌رق: «شوصحیفه‌یی بکابرکره
تکرار ایت ، آکلایامایورم» دییه «تعلیم قرائت»
یی اوکمه قویونجه برطرفدن یانی باشمده مللك
« آقاردش اوناصل کچیش .. قلممی قیردك »
دییه معصوم معصوم سویله‌نیر ، دیکر جهتدن قالفه
خانم «آه فخریه‌خانم، آه‌خریه خانم، ینه‌می.. آرتق
مدیره خانمه سویله‌یه‌جکم » دییه باغیریردی‌ده
مسرتمدن بایبلیر کبی اولوردم . یاباغچه‌ده صاقلا۔
مباج اوینارکن مثلا برطافلان آغاجنك آلتنده
فخریه‌یی بولدیغمزکبی ناصل بویمزه صاریلیردی .
حاصلی، اوزمان هردقیقه‌یه مخصوص برنشاطمزواردی.

شمدی برسنه‌ده برکره اونشاطی بولامایورز.

کچن کون پك زیاده مکدر ایدم. استانبوله عودت ایدر، آرقاداشلرمدن برینك یاننده کیدر، اوطوریرم دیدم. صوکره خاطریمـه درلو درلو ملاحظه‌لر، ذهابلر کلدی.. تویلرم اورپردی. اوجهتدنزده امید قالمادی. ذاتاً فخریه‌نك وفاتی حیاتمی بوسبوتون تلخ ایله‌دی. علیه‌خانم‌ده‌مسعود اولامادی. باری ملك خانم بختیارمیـدر؟ یاسز قاردشم.. حالا برادریکز ازدواجـکزه مانع اولیورمی؟ چیقـان طالبلری رد ایدییورمی؟. فقط فخریه‌نك، علیه‌نك حاللری قاردشکزه‌یردن کوکه قدر حق ویردیریور.

بومکتوبمی معتادمدن دها سربست یازدم.. صفوت لسانم سربستی‌ء بیانمی ستر ایلر صانیرم. سز بنم قاردشم، روحم، جانمسکز. فکریمی سزه آچیقجـه عرض ایله‌مکده بر محظور کورمه‌دم. شوقدرکه بومکتوبمك محرم طوتولمسنی تمنی ایدرم.

کمال اشتیاق ایله کوزلریکزدن اوپر ولطفنامه کزه دوت کوزله انتظار ایلرم نور عینم ، همشیره م .

سحر

— ٩ —

صبوحی افندی بر طرفدن قیزینک حالنه آجیر کبی اولیور ، دیکر جهتدن حرمنک تضییقاتنه دایانامیوردی . نهایت حرص پیری سائقه‌سیله بوسبوتون صفوتک دام اغفالنه دوشه‌رك سحری باشندن دفع ایتمکه قویاً قرار ویردی .

اوخ !. نوبرك وفاتندن بری صفوت خانم کندینی بوسبتون کنجاشمش بولارق اطوار آشفته‌کیسنی آرتدیردقجه آرتدیرمشدی. فی‌الحقیقه صفوت‌ده کنج ، کوزل ایدی . ایری کوزلری ، قرمزی یاناقلری ، حریص ، تشنه بر اختیاری پریشان ایده‌جك درجه‌ده مؤثر ایدی.. اوقدرکه صبوحی افندینك کوکلنده یاواش یاواش آتشین بر محبت پیدا اولیوردی . کوندوز بیله اداره‌ده ایش

کوریرکن بعضاً دالیوریرپیور، رقت وهیجانه کلیوردی‌ده بروسیله‌ایله اوه کیدوب اورقتی تسکین ایتمه‌دکجه سکونت بولامایوردی. پیرك بو محبت متزایده‌سنه رغماً قادینك ناز واستغناسی آرتیور، سحر ایچون القا آتی زیاده‌له‌شیوردی. سحره بودرجه عداوت اوایکی فطرت آراسنده‌کی تفاوت کلیدن، برده اختلاف فکر وتربیه‌دن ایلری کلیوردی. حقیقةً بو اختلافاتك تولید ایتدیکی عداوتی‌ده باشقه هیچ برشی پیدا ایله‌مز. معمافیه باشقه‌سببلرده واردی.. صبوحی افندی‌یه رخصت ویرمه‌دیلر، «مملحه‌نك اك زیاده محافظه‌یه محتاج اولدیغی زماندر، مدیرك انفکاکی جائز اولماز» دیدیلر. بو خبر سحرك مسرتنی موجب اولدیغی ایچون صغوك صوك درجه اغبرارینه باعث اولدی.

قادین آرتق اله، آووجه صیغمادی. صبوحی افندی‌یی اوطه‌سنه آلامغه، خانه خلقیله

برابر يمك يمه‌مكه باشلادى . ازميرده اقرباسندن
برى واردى . آنك يانـنـه كيتمكه قالقيشـدى .
صبوحى افندى نه يابه‌جغنى شاشـيردى . رجالر
ايتدى . آياقلرينـه قاپاندى . ايلك بهـاره قدر
سحرى مطلق دفع ايده‌جكنى سويله‌دى . فائده
ويرمه‌دى . صوكره تخويف ايتمك ايسـته‌دى .
بوسـفر هيـچ موفق اولامادى . اوقدر يوزدن
صوكره تخويف بلك قورى ، بلك قوف اولدى .
اوك ايچنـده صفوت الك كوچك وسـيله‌لرله الك
بيوك منازعه‌لر چيقاريـيوردى . صبوحى افندى
قيزينى چوق خيرپالادى. هر منازعه‌ده‌واوقباحتى
سحره يوكله‌تيـور ، حتى بعض دفعه بيچـاره
قيزى دوكمـكه قدر وارييوردى . سحر يأس بى
پايان ايچنـده ايدى . دوشونملى ، اوخالقتـده ،
اوتربيه‌ده بر قيز اويله بر باباذن داياق يـيـه‌جك
اولورسه نه آجى حسلر دويار ، عزت نفسنك نه
محرق يرندن ياره‌له‌نير ؟ بوصيره‌لرده اومخـلوق

كزین اویله تأثراته دوشدی كه برقاچ كره اولمك،
بوذلتدن قورتولمق بیله ایسته‌دیده فجیع فجیع
چاره‌لر دوشوندی . فقط ینه بدرینه آجیوردی .
او اختیـار بر قوۀ مجهوله‌یه قاپیـله‌رق بودرده
دوشمیورمیدی؟ من حیث المجموع معصوم ومحتاج
مرحمت دكلمیدی؟ باق ، او قیر دوكمش صـقالی
آز مدت ایچنده بوسـبتون آغارمش ، اوچقور
آلننك بوروشیقلقلری چوغالدقجه چوغالمشدی .
توبرك وفاتنده قاپدیغی علت عصبیه ایسه بیچاره
اختیاری صیق صیق مضطرب ایتمكه باشلامشدی .
مرحمت ، مرحمت؛ اوقدر آجیلرله برابر سحرك
صوك فكری مرحمت اولدی . شمدی (زور)ه
دكل ؛ نره‌یه اراسه كیده‌جكدی . كیده اولسـه
واراجقدی . تك باباسی بودرددن ، بومزاحمـدن
قورتولسون . تك شوفلاكت اورتادن قالقسون ..
ضرر یوق . كندی قربان كیتسون . ایشته بوقیز
بوقدر نجیب ، علوی برقلبه مالكدی .. برجوهركه

برزمين حاشاكه دوشمش . قيمتندن ، ماهيتندن
كيمسه خبردار دكل .

اوك حالى دوزخدن نمونه ايدى . برقاچ دفعه
صبوحى افندى اوصاچيله ، اوصاقاليله اوطورمش ،
هونكور هونكور آغلامشدى . صفوت كيمسه يه
لاقيردى بيله سويله ميور ، قوجه سنك نيازمندانه
سؤاللرينى غدارانه جوابسز براقيوردى . سحر
ممكن اولديغى قدر وقتنى انزواده كچيرمكه چاليشيور ،
اكثريا اوطه سنه قاپانه رق درين درين تفكرانه
داليوردى . بر كون كدرى صوك درجه يه كلمشدى .
نه ياپاجغنى بيلميوردى . بركت ويرسونكه
استانبولدن شو مكتوبى آلدى . برپارچه تخفيف
الم ايتدى :

همشيره م سحر خانمه

قارداشجغم . .
برقاچ كوندر سرور ايچنده ايدم . چونكه
فكر ومقصديمزه موافق بركنج ايله ازدواجم

تقرر ایتدی . یوسفر آغابکم‌ده مخالفت ایله‌مدی
اوکنجی طانیورمش . . پك موافق بولدی .
برایکی هفته‌یه قـدر دوکونمز اولاجق . . فقط
مکتوبکز بوسونجی تاخ ایله‌دی . سزك کبی جهاند
الك زیاده‌سودیکم برمعزز رفیقه‌یی مسعودکورمز سه
بن مسعوداولورمی‌یم .. آه‌سحرخانمجغم نه‌اولوردی
بورایه‌کلسه‌ایدیکز . — سزکله برابر . . قاردش کبی
یاشاردق . ذاتاً قاردشدك . آیری ، غیری نه‌مز وار
برلحظه خـیالکز کوزومك اوکندن آیرلمایور
مادامکه برمدت استانبوله عودت فکرینه‌دوشمشس
نه‌ایچون بوفکری موقع حصوله کتیرمدیکز . بونا
نه‌ملاحظه ، نه‌ذهـاب اولابیلیر ؟ آمان ممکنسه
تکرار بوفکره کلیکز . خاطرات صباوتی کو
تصویرایتمشسکز . اوخاطره‌لر نجه‌ده پك‌سویملید
آرایه ، اوطالعسز فخریه‌جکك وفات‌سوزشنا
برسیاه پرده‌کبی کیرمه‌سه‌یدی ، اوماضیده‌کی ذ
ونشـاطی بلکه ینه بولوردق . علیه خانمك

وپی کبی براوغلی اولدی. بوچوجوغی کورونجه
زدواجه انهما کم چوغالدی . شـوقیزك حزمنه ،
هـارتنه حیرتم آرتدقجه آرتیـور . بکی حالا
فاسز ، خیرسز ایکن هیچ سزدیرمه یور .
جهانك الك مسعود برقادینی ایمش کبی یاشایور .
ندهکی او انتظام ، اوتدبیر انسـانی مفتـون
دیور . هله اوکوچیجك معصوم باشدن باشـه
جهان سعادت، برزمین شوق وشـطارت ...
ى« احمد مسرت ». بواسمی علیه خانم بولمش.
ده بکنندم. اویله برنورطوپنه ، ویله بر نوباوهٔ
وره بویله کزیده بر آد یاراشیر .

برقاچ آی اولیور ، ملك خانمده اولندی .
نطن بردوکون یاپلدی . شـمدی چاملیجهده
لوریورلر. کچن کون بزه اوسمتدن برقادین
یدی.اوندن ایشتدیکم صورتده کولونج، فقط
قتده محزن حوادثه باقیلیرسه اوکوزل قیزجغزده
ار اولامادی . فسبحان الله جناب حقك مادة

ومعنیٌ بود، جه رنکین بدایع ایله تزیین ایتـدیکی
اووجـود نازنینده بویله نحس طـالع ایله مغبر
اولورسه یازیق ! هیچ خاطرمدن چیقمایور .
دوکون کونی اوملکسیما قطیفه قاپایه‌اوطورمش ،
صیرمه صاچلرینی اوموزندن آشاغی بورام بورام
صالیویرمش .. اوماوی ، اوسـماوی کوزلرینی
محجوبانه ، متردداه اوکنه عطف ایتمش ایدی .
یاناقلری غنجه‌لر آچمش ، سینهٔ مکشوفی ، ساعد
سیمینی نورمسرت‌ایچنده... دوداقلرندن برنشاط
نورانی طـیران ایله‌یور ... نه دیسـه‌م او بدیعهٔ
خلقت تعریفه کلمزکه ... قادینـلر ، سیرجیـلر
« فسبحان‌الله ، ماشاالله .. نه‌قدر کوزل .. یارادانه
قربان اولایم . . تسنیف ، تصویر » دیه‌قیریشیو
رلردی . مکتبده‌کی پیانو معلمه‌مز مادام (غارو) د
دوکونه‌کلمش وشهرمزده‌کی فرانسه‌اکابرندن برینك
مادامه‌سنی ده‌برابر کتیرمشدی . ملکده‌کی لطافه
وصباحت‌جماله بوقادین‌ده‌حیران اولدی . اوسیما

ملاحت آرایی تماشا ایتدکجه « تابلو ... ایده آل »
سوزلری لساننذن دوشمیوردی . حتی کیدرکن
بویله بر کریمه‌یه مالك اولدیغی ایچون ملکك
والده‌سنی بالخاصه تبریك بیله ایتدی . ایشته جهانك
اك متمدن مملکتلرنده اك کوزل نسوانی کورن
بو فرانسز قادینی بیله بر تورك قیزنده تجلی ایدن
او حسن مستثنایه بویله ثناخوان اولیوردی .
وا اسفا که ملکك زوجی درجهٔ سعادتی ادراك
ایده‌مه‌مش . بو آدم حوپپا ، بدلا بر میراث یدی
ایمش . چاملیجه‌ده تحف بر کوشك یاپدیرمش ..
اوست قاتی پك مکمل صورتده دوشه‌مش . فقط
بریانغین تلاشنه دوشمش .. آلتونلی ، کموشلی بر
حریق طولومبه‌سی یاپدیرتەرق کتیرتمش ینه
بو قاری قاتده‌کی صفه‌نك اورته‌سنه قویمش . شیمدی
کیمسه‌نك اوقانه چیقمق حدی دکلمش . بك قیاتی
قوپاریرمش .. بوندن ماعدا هفته‌ده بر ایکی دفعه
اوشاقلر کافةً طوپلانیر . طولومبادبه ایله آشاغی

ایندیریلیر. باغچه‌ده بك افندینك تحت نظارتنده
مکمل بر تعلیم اجرا اولنورمش. بومیر محترمك مراقی
بوندن عبارت دکلمش. صوغان، صارمساق قطعیاً
اوه کیرمزمش. اوه کیرمك شویله طورسون،
کوشکه قریب بعض تارلالره صوغان زرع اولندیغنی
بك افندی اخیراً کورونجه همان او تارلا صاحبلرینی
یاننه جلب ایتمش، پازارلغه کیریشمش. برچوق
تضمینات ویره‌رك زرع اولنان صوغانلری
سوکدیرتدکدن ماعدا اراضی‌یی ده بوش براقدیرمش.
بو وقعه او حوالیجه داستان اولمش. جوارده نه
قدر اصحاب زراعت وارسه صوغان، صارمساق
زرعی وسیله سیله بومیراث یدی بکدن ایجه پاره
قوپاریپورلرمش. بو حالاریله برابر بکك کویا
بعض فضائلی ده وارمش. سعی وعمل نخبهٔ آمالی
ایمش. مثلا بردستکاه یاپدیرمش. الی دکدکجه
کراز آغاجندن، سکوددن، اخلاموردن کوزل
کوزل آغزلقلر یاپارق اوزون چارشی‌یه کوندریر،

صاتدیریرمش. بو یولده ایکی یوز غروشی متجاوز
پاره قازانمش . اما بو پاره‌یی قازانمق ایچون درت،
بش یوز غروش مصرفی اولمش .. باس یوق ..
اومصرف اکلنجه قیلاندندر. بو طاقجیلق مراقی
بك افندیده اودرجه ایلریله‌مش که بعضی کونلر
اوطه‌سنه قاپانه‌رق صباحدن آقشامه قدر « غیر ..
غیر .. غیر .. » دیه دستکاه چکر، یکرمی، اوتوز
آغزلق چیقاریرمش. حتی بعضاً صیقشنجه کیجه‌لری
بیله دستکاهی یاتاق اوطه‌سنه کتیریر، چالیشیرمش.
مثلا نصف اللیلدن صوکره زیب دیر یتاغندن
صیچرارمش ... « خانم ، خانم قالق . اللهی
سورسه‌ك قالق . شو چرخی چك ده‌درت بش طاقم
قالدی .. چیقاریویره‌لم .. » دیه قرینه‌سنی
اویاندیریرمش . بیچاره قیز نزاکت و محجوبیتندن
رد ایده‌مزمش .

اواویقو خماریله پریشان بر حالده دستکاهك باشنه
کچر، چرخی چکرمش. قاری، قوجه « غیر...

غیر... غیر... » دییه ساعتلرجه اوغراشیرلرمش.. بومشغولیت مزعجه‌دن وعلی‌الخصوص اونا کهانی ایقـاظات مضره‌دن طولایی برقاچ کوندر ملك خانمك سمعنه بربطـائت عارض اولمش.. اطبایه مراجعت ایتشلر.. کوردیکزمی احوالی؟ خلاصه؛ ملك‌ده اوقدر قیمت ولیـاقتیله برابر مسـعود اوله‌مدی. چونکه بووقوعات محض حقیقت ایمش.. کوزله کورنلر سویلیور .

ازدواج دیکر رفیقه‌لرله آرامزده برحائل کسیلدی. آرتق اولکیسی کبی بربرمزی صیق صیق کورمیورز. کوردکجه‌ده اویله صاف؛ صمیمی قونوشه‌میورز. آنجق سزکله بنم آرامزده برمودت صـمیمیه قالدی. ازدواج دکل، نه‌اولسـه بن بو مخـالصتدن واز کچمیه‌جکم .. سزی برلحظـه اونوتمایه‌جغم ، محبتمز ابدیدر؛ دکلمی قاردشم .. بکا صیق صیق مکتوب یازیکز. احوالکزدن، تصورا-

تکزدن معلومات ویریکز. مکتوبلرکزدن حسابسز
بر ذوق آلیورم. نوردیده‌م همشیره‌م.

اغستوس ۳۱۱ خیریه

— ۱۰ —

صفوت خانم حالا خویسزلغنده دوام
ایدییوردی. صبوحی افندی ایسه بیچاره یانیوردی.
بعضی کیجه‌لر آتشلر ایچنده اویانیور، حرمنك
یاتدیغی اوطه‌یه کیدییور، فقط نهایت قادینك بارد،
درشت معامله‌لریله فنا برصورتده تسکین نفس
ایتدکدن صوکره — الله مستحقنی ویرسون —
دییه مضطربانه دونیور، یتاغنه کلیوردی. مع مافیه
ایرتسی کیجه ینه عین ذلتی اختیار ایلیوردی.
بو حال اختیاری زیاده‌سیله بوردی، اوپورسه‌مش
وجودده علت عصبیه تأثیرات مهلکه‌سنی دها
صیق صیق کوسترمکه باشلادی. صفوت کیده کیده
قوجه‌سنی کیجه‌لری اوطه‌سنه آلماز اولدی.
سحر کرك پدرینك، کرك اوکی آننه‌سنك افکار

وحشیتنی آز ، چوق آكلا یوردی . بر كون
اوكله‌دن صوكره بر پارچه كزمكه چیقمشدی .
اورتالغی پك صیجاق بولدیغندن برچاریك قدر
طولاشوب اوه عودته مجبور اولدی . سوقاق
قپوسنی آچیق بولدی . مردیواندن یوقاری چیقاركن
صفوتك اوطه‌سندن بر فیصیلدی ایشتدی . برشی
آكلایامدی ... اوطه‌سنه كیتدی . مردیوانه
طوغری برپتیردی اولدی . قپونك آرالغندن
باقدی . كوندوزلری اوه اوته‌دنبری كیرن حسن
اسمنده بردلیقانلی قوجی اوصول اوصول آشاغی
اینیور ، صفوتده آنی تعقیب ایدیوردی .
خیانتی اوساعت ادراك ایتدی . بایلیركبی اولدی .
مندرك اوستنه دوشدی . آقشامه قدر اویله
قالدی . چكه‌سنی بچاق آچمایوردی . یمك بیله
یه‌مه‌دی . بیچاره پدرینی كورونجه بوسبتون
رنته‌كلدی . كندینی ضبط ایده‌مدی . همان اوطه‌سنه
قپاندی . آغلادی ، آغلادی دوشونیوردی .

نه یاپسون؟ پدرینه خبر ویرسه یا ایناڼمیه جق ..
ایناڼسه‌ده برقات دها یأسه دوشمکدن باشقه برشی
یاپامیه جق .. برچوق تفکراتدن صوکره سکوته
قرار ویردی . فقط کوندوزلری هیچ اودن
آیرلمدی . یالکز آقشاملری خرابه‌یه چیقیور،
برعمودك دیبنه اوطوریور، ملاحظات دائمه‌سنه
دالیوردی . فسبحان الله . اوقدر مزاحم ومشاق
ایله برابر بوقلب رقیقده حالا بوسویملی امل
واردی . بویله ایسسز کوشه‌لرده ، شاعرانه
دملرده اوامل تموجه کلیور ، عادتا برخیالته
منقلب اولیوردی . بوخیالت که استانبولدن
دوغیور ، قیز جغزك نظرهٔ تخیلنده بر سراب
سعادت تشکیل ایله‌یوردی. خلوق، ادیب، مقتدر
برکنج، قدرشناس برزوج ، صادق، وفاپرست
بر زوجه ، کوزل کوزل چوجقلر ، اوحسن
معاشرت، او آهنك مودت، حاصلی مسعود برعائله،
برمدت کندینی بوعائله‌نك بر رکن معززی ظن

ایدییوردی‌ده فکراً مسرت ایچنده یوزییوردی.
آه، علماء، ادباً اویله ادیب برکنجه‌قرینه‌اوله‌جق
اقتدارده دکلدی ... فقط قلبی، اوصداقت،
اومحبت، اوپرستش ایله مالامال قلبی بونقصانی
تلافی ایتمزمیدی؟ قلب، سحرده فیض وجودت
ایله نما بولمش، برجوهر کزین عصمت ومزیت
حکمنه کیرمشدی. هیچ برقادین، هیچ برقیز
رقیق حسیاتنه بویله دفینهٔ محبت وفضیلت بخش
ایده‌مزدی. چونکه اویله صاف، مستثنا، مؤثر
تمو وتربیه هیچ برقلبه میسر اولمامشدی.
تاکندینی حسه باشلادیغندن بری اوفقیر قیزك
بواولو قلبی دائما بشریتك الك رنکین فضائلی
ایچون ضرباته قویولمش، طبقهٔ انسانیه‌نك درك
سفلاسنده، وا اسفاء کیتدکجه بریکن اولذنا اولدیغی
قدر مهلك درد سیئاتی هیچ بردقیقه طاتمامش
طانیمامشدی.

والده محبتنك تاکوچك یاشده درونن

براقدیغی آجی تأثیر مفاسـده مقاومت ایچون
اوقیزه باشقه برقوت، براستعداد ویرمش وبوسایه‌ده
اوبهارستان محاسنك نسیم لطیف عصمتی شائبهٔ
فساددن هرلحظه محافظه اولنمشدی. والده محبتنه،
ینه عاقبتنده اویله آجی برتأثیر براقان همشـیره
محبتی انضمام ایتمش، اوسینهٔ صـدق ووفا بوایکی
محبت ابدیه‌یه عادتا زوال ناپذیر برتربه اولمش،
مکتب رفیقـه‌لرینك یاد بهین مـودتلری ده
اوتربهٔ کزیده‌یی صـفوت وصمیمیتله قوشاتمش
ایدی. آرتق اومقـام عفته هیـچ بر مفسدتك
کیرمسی قابلمی؟ بونکچوندرکه قوهٔ شهوانیه‌نك
تأثیراتی سحرده آنجق فکر عائله شکلنی آله‌رق
وازدواج کسوه‌سنه بورونه‌رك تظاهر ایده‌بیلیردی.
ذاتاً برقاچ آجی تجربه‌دن صوکره اوقوت ده کلی
سکونت بولمش، اوحسیاتك مادی جهتلری بوسبتون
سوزیله‌رك معنوی، روحی قسملری قالمشـدی.
ایشته ایسسز بر خرابه‌ده، فلسفه‌ایله، شعر ایله

لبـالب معنی بر عبرتگاهده یوکسـك بر نقطه‌دن
غروبه قارشی بوزمین ابهامی، او بیابان احتشامی
تماشاایدن شوبیکس قیز بویله بر فطرت وم‍زیت‌ده
اولدیغی ایچون او عالمدن ذوق آلیور، روحنـه
غذا، نشـئه بولیوردی . او فسحت ، او سکونت
او هجر و وحشت خوشـنه کیدیوردی . زمان
زمان اعمـاق بی نهایهٔ وادی‌یه ، یاخود اوقبهٔ
نامتناهیٔ سمایه کیف مایشـاء مد نظر ایدیور ،
صوکره او محزون خرابه‌یه باقیوردی‌ده غلیـان
احتساسـات ایله استغراقه دوشـیوردی . دملر
کچیور، برشیلر ایشیدیور، لبندن برشیلر اوچیور،
نکهنده برشیلر کورونیوردی. نه‌ایدی، بیلمیوردی.
فقط ینه مهتز ، متهیج ، محظوظ اولیوردی .
سحر بو حالنده ایکن خرابه‌نك صوك جهتندن
بر تیپردی قوپدی . یلدیرمه‌سنی طوپلاغه، باش
اورتوسنی دوزلتمکه وقت بولامادی . اوچ، درت
بدوی قارشیسنه چیقیویردیلر. الك اوکده‌کی اون

آلتی اون‌یدی یاشنده بر عرب دلاوری ایدی‌که اوعالمه، او اقلیمه، خاص بر شبابه ، بر کوزللکه مالك ایدی. شکل وطور جاذبه‌داریله، اوهیجان وخشیت ایچنده بیله بردن بره سحرك نظردقتنی جلب ایتدی . کنج عرب حسن وجمالك بو پارلاق تجلی‌زارینی کورور کورمز مبهوت اولدی. بلا اختیار:

بیضاء آنسة الحدیث کانها
قمر توسط جنح لیل مبرد

دیدی. قیزهان کندینی طوپلادی. کری چکلدی. عربلرده احترامکارانه یول ویردیلر . چیقدی، کیتدی. او کیجه ایکیده، برده سحرك خیالنده او عرب کنجنك تمثالی تموج ایدییوردی. بو تموج پك مبهم ایدی. چونکه آراده بویله نامتناهی بر بعد، بر حائل وار ایکن او تمثاله برشکل امل ویرمك اصلا قیزجغزك خاطرینه کلمیوردی.

لکن برازصوکره آزیجق دوشوندیجه‌یه دالار

دالماز برایکی ساعت اولکی تماشا کوزینك اوکنه
کلیوریپوردی. اولوندابه اوضاع، اوکزیده‌سیما،
او جذبه‌دون کوزلر، او صرمه‌لی مشالح، هاله
او ابتسام، او طور پرستش وحیرت ، خلاصه
باشدن باشه اودلاوو عرب نظرنده تجسم ایدییوردی.
بو منظره او کیجه، ایرتسی کون تکرر ایتدی
ایسه‌ده قیزینه بوکا برمعنی، براهمیت ویرمه‌دی.
تفکرات و آمال دائمه‌سنه قویولدی.

بو وقعه‌دن ایکی کون صکره ناحیه مدیری
کلدی. صبوحی افندی‌یی بولدی : « دده ، سکا
بر خیر خبر کتیرییورم . بیلیورسك یا، شیخ
(سلطان) بر قاچ کوندر کلدی . شو جوارده
چادر قوردی . بو صباح آدم کوندردی. نه
ایسته‌دی. کیتدم. اوغلی نبهان ایچون سنك قیزیکی
ایسته‌یور. کریه‌یی غالبا کورمشلر، پك بکنمشلر..
سکا ایکی یوز لیرا قدرده پاره آلیرز، قیزده مسعود
اولور . حریف صوك درجه زنکین، اوغلان

یاقیشقلی. سؤلون کبی بردلیقانلی. باق، دوشون، یارینه قدر جواب ویر. ناصل ایشکه کلیرسه اویله یاپ اما بو فرصتی الدن قاچیرما.

دیدی. صبوحی افندی اول امرده بو تصوری محال بولدی. قیزینی ناصل بو بدویلره ویرسون، چوله کوندرسون، قابل دکل دییوردی. لکن صفوتله یالکز قالمق، باریشمق، او ایکی یوز لیرا ایله بو آشفته‌نک ایسته‌دکارینی یاپمق، بو عذابدن، کشمکشدن قورتولارق اکلنجه‌لی دملر کچیرملک یاواش یاواش ذهننده یر ایدنجه او محال بوسفر ممکن [illegible] باشلادی. بالخصوص او خبری ایشیدیر ایشتمز [illegible] عادتا سؤدیکنی [illegible] [illegible] بر پارچه چین [illegible] کوستر[illegible] کورونجه بسبتون موافقته قرار ویردی. [illegible] بزی ناصل اقناع ایتملی؟ اویله مطالعه‌یه مجبور [illegible] زك، متمدن بر کنج بویله عالم بدویته التحاقه اضی اولورمی؟ فی الحقیقه‌ده اولمادی. سحر بو

تکلیفی ایشیدیر ایشتمز رد ایله‌دی . خاطرات
ماضی قلبنی الم رقته دوشوردی. او حیاته بوی
ابدأ وداع ایتمك سوزشنی موجب اولدی. آغلادی
باباسنه «آرتق الا الله .. براقیکز بنی! استانبول
کیدرم.. خدمتجیلك ایدرم. بویله وحشیلرك الند
دوشمکدن ایی‌در» دییوردی . صبوحی افندی
اصرار ایتدی. شیخك زنکینلکندن، دبدبه‌سندن
بحث ایله‌دی. اوغلانك کوزللکنی، کنجلکنی
قهرمانلغنی آکلاتدی، یالواردی، صیزلادی. حتی
«سکا تصادف ایتمش‌ده عاشق اولمش . دردکدن
اولیورمش، یازیق دکلمی» بیله دیدی . نهایت قیزی
بو آچیق سوزلرله بر پارچه حجابه دوشمش
یومشامش کورونجه ایرتسی صباحه‌قدر برجواب
قطعی ایسته‌یه‌رك براقوب کیتدی.

سحر دوشونیور، بوازدواجی بردرلو ذهننه
صیغدیرامایوردی . عمر ماضی‌یه بوسبوتون وداع
ایتمك الندن کله‌یوردی . فقط اوچ کوندن بری

وقت وقت کوزینك اوکنه کلن او کنج عرب
دلاورینی شمدی قارشیسنده حزین ، لطیف ،
حاصلی عاشقانه بر وضع وطورده بولیور ، براز
رقت وملایمتـه دوشیوردی . مع مافیه فکری
بردنلو بو هجرته قائل اولمایوردی. قلبك ضعف
وموافقتی آرتدقجه،فکرك شدت ومخالفتی چوغا-
لیوردی . قیزجغز او کونی بو ایکی قوتك قهر
تضییقی آلتنده کچیردی. آقشامه طوغری برپارچه
نفس آلمق ایچون قلبنك سوقنه رغماً خرابه‌طرفنه
دکل، ناحیه‌نك شمالنه دوغری کیتدی . منزوی
بر تپه‌یه چیقدی . تفکرایدییوردی: ایکی، اوچ
سـنه اولی حیاتدن املی بومی ایدی ؟ هانی او
رفیقه‌لر ، اوکزیده حسبحاللر، او ادبی مباحثه‌لر
کوشکلرده،باغچه‌لرده، باغلرده،یالیلرده اوتنزهلر،
او تماشالر؟ الك رنکین سعادت مدنیت ایچـنده
یاشایان عائله‌لر نره‌ده قالدی؟ زوج علوم وفنونك
الك پارلاق مزایاسیله تحلی ایتمش ،عملی علمنه

تطبیق ایلەمش بر گنج اولاجقدی. زوجەده
صباحت وشطارتیلەاویلەبرنمونۀ کمالە لایق اولدیغی
مسعودیتی تدارك ایدەبیلەجکدی. چوجقلر حسن
مادی ومعنوینك بر تجلیزارکزینی.. خانه باشدن
باشه بر کاشانۀ مسعدت، ایواه، بوتون بو آمال
بردنبره چوکیور. او جهان مدنیت بر چوله،
او کاشانۀ مسعدت بر چادره منقلب اولیور،
امیدانه حقیقت آراسنه عصرلر کیرییور. کابنلر،
کللر، چمنلر چیچکلر هپ غبار اولیور، قوم
اولیور.

بوسوزش تحسرله سحر ایجه زدەلندی.
فکراً، حساً، خیالاً ازلدی. بویله بیتاب قالدقدن
صوکره بوسفرده اوعالم بدویتك تخیل وتماشاسنه
قویولدی. بوعالمی ایلك اوکجه زورله کوز اوکنه
کتیرییوردی، شایان تماشا بولمق ایستەمیوردی
وسعت بی انتهاسیله عمر ماضیسنی بر آنده بلع
وهبا ایدەجك صانیوردی. خوف وتلاشـ

دوشیوردی. فقط برسنه‌دن بری بوجهان سکو-
نت ایله پیدا ایله‌دیکی مؤانسته‌دن دولایی قلبنک‌اك
مخفی، بونکله برابر اك مؤثر بر کوشه‌سنده غریب
برحس اویانمشدی. وقوعات اخیره ایله او حس
بوسبوتون بیومش. شمدی عادتا تأثیر وتأثرینی
کوسترمکه باشلامشدی.. ایشته بونکچوندر که
قیزجغز فکراً نه قدر مخالف ایدرسه او حسیات
بدویت نظرهٔ تخیلنه کافهٔ الوانیله عکس ایله‌یوردی:
بی انها بروادی، اورتا یرندن آهسته آهسته
بر صو آقیور، صویك کنارنده زمین یشیللنمش،
حتی سیرك سیرك صاری چیچکلر بیله آچمش.
وادینك انتهاسنه دوغری فوج فوج دوه‌لر
یورییور. بونلرك اوستنده‌کی چادرلره، قادینلره،
اطرافنده‌کی قیصراقلره، ارککلره باقیلیرسه عادتا
قوجه برمملکت سیر ایدییور.

صویك اك فیضلی برساحلنده هنوز شباب
حیاته کیرمش؛ سیاه ومؤثر کوزلری، اوزون

وکسکین کرپیکلری ایله‌سیمای کزیننه باشقه‌برجاذبه
ویرمش برعرب دلاوری چمنلره سرلمش یاتیور.
اونزهت آباده قارشی‌درلو درلو تفکراته دالیور.
سحر بوتماشایی کوز اوکنه کتیرنجه کندینی‌ده
اوساحلك برطرفنده چیچك طوپلامغله مشغول
کوریبوردی . بونکچون فکراً صیقیلیوردی .
اما قابلمی ؟ قلبی کاملاً رقته طوتولمشدی .
اوخیال، اومنظره کوزینك اوکندن کیتمیوردی.
دها غریبی اوخیالی عرب دلاوری ایکی کون
اول خرابه‌ده کوردیکی کنج بدوی‌یه بوبجه ،
فطرتجه، ماهیتجه نه‌قدر بکزه‌یوردی. بومشابهتدن
صوك درجه متحسس اولیوردی . بوسببوتون
قلبنه تسلیم نفس ایدییوری . اوکنجك‌هرحالنی،
هراملنی دوشونیوردی . قلبنده بی انتها برصدق
وصفوت بولیوردی . فکرنده جودت وسلامت
کوریوردی. محبتی صحیحدر . مودتی جاندندر.
ولوکه برزمین‌بدویتك‌محصولی اولسون ، صافیت

ونجابتله اومدیرك معهود متعفن اوغلنه ، یاخود
اوکهنه رجبه بیك کره مرجحدر دیه‌وردی .
بو ملاحظاتدن قلباًده کیزلیدن کیزلی‌یه خوشلا-
نیوردی . هله حقیقت حال پدرینك سویله‌دیکی
کبی ایسه ، شمدی اومخلوق کزین‌ده عاشقانه
دوشونیور ، آغلایورسه.....

بوملاحظاتی دها ایلری کوتورمك ایسته-
میوردی . چونکه کوکلنده برمیل ، بر آتش
حس ایتمکه باشلایوردی. او ، دوندی . اوکیجه‌یی
هپ بویله هیجان ایچنده کچیردی . رؤیاده او
نزهت آبادی ، اوبوادی‌یی ، باخصوص اوکنج
بدوی‌یی کوریور ، کندینی ده او عالمده صانیور ،
برمدتجك مست حظوظ اولدقدن صوکره بردنبره
اویانیویریور ، حقیقتی ادراك ایدنجه‌یه قدر فکراً
اضطرابه دوشیوردی. یوق ، ماضیسنه ، مملکتنه ،
جهانك کافهٔ لذائذینه بویله مبهم ، مجهول برحسه
قاپیله‌رق وداع ایتمیه‌جك ، چوله کیتمه‌یه‌جك .

سودکارندن تا ابد آیرلمایه‌جق .. فکری بو عزم مصرانه ایله مشغول ایکن او متحسس ، او شفیق، او زده‌لنمش قلبی احساسات جدیده‌سنه قاپیله‌رق نظرهٔ خیالنی عالم بدویته سوق ایدییور ؛ او زمینك کافهٔ لطائفنی برر برر ارائه ایله‌یور ، هر منظرهٔ بدیعه‌نك اك روحپرور کوشه‌سنده ینه او کنج ، او عاشق ، او کزیده عربی کوستریبوردی . بو تهیجات ایله دایانامیور ، کندندن کچیوردی . کیجه‌یی بویله حالدن حاله کیره‌رك کچیردی . صباحلین پنجره‌نك او کنده اوطوریرکن ینه عین تصورانه دالدی . فقط نتیجه‌ده استانبوله دونمکه ، تکلیفی رد ایتمکه قرار ویردیکی صره‌ده ایدی‌که پدری ایچری کیردی . قیزجغز برمدت محجوبیتندن ، ترددندن برشی سویله‌یه‌مدی . اشغال نظر ایچون پنجره‌دن طیشاری اوزون اوزادی‌یه باقیوردی . چارلرك تا آلتندن‌سوکوب کلن اوچ‌سواری نگاه‌تجسسنی

جلب ایتدی . پدرینك دره‌دن، تپه‌دن سؤاللرینه ساده جوابلر ویریبور ، کوزینی او سواریلردن آییرمایوردی . صبوحی افندی ، قیزینك حالندن، دوشونجه‌سندن جواب رده ذاهب اولدی. مع مافیه خالصانه ومترددانه :

— ای قیزم ، نه‌یه قرار ویردك ؟

دیه‌صوردی . بوصره‌ده سواریلرده اوك براز اوته‌سندن کچیورلردی . اوکلرنده‌کی شهلوند شیخ سلطانك اوغلی ، سحرك عاشق وطالبی ایدی . بومنظره‌نك، بوحالك نه تأثیری اولدی، بیلانه‌مز . بعضاً برسنونك ، بربایغین نظرك بلیغ برنطقدن، برصحیفه‌دن دها مؤثر ، دها مقنعدر . قیز بر آز دوردی . قلبنك جوش ضرباتندن لاقیردی سویله‌یه‌میوردی. فقط صبوحی افندی سؤالی تکرار ایدنجه برپارچه نفس آلدی. خاجان ایله :

— سز بیلیرسکز ..

دیدی . زواللی اختیار، بوجواب اوزرینه :

— آفرین قیزم آفرین .. برخوردار اول برخوردار

دییه اشك شادی دوکه‌رکدن چیقدی ، کیتدی . سحر همان قاپوبی قاپادی . هونکور هونکور آغلامغه باشلادی . کویا اولمش بر چیبانه بر نیشتر اورلدی .

بو وقعه‌دن آنجق اوچ، دورت کون صوکره قیز کندینی براز طوپلایه‌بیلدی . همان استانبولده‌کی رفیقهٔ یکانه‌سنه شو مکتوبی یازدی :

سحر خانمدن خیریه خانمه

همشیره‌جکم .

شو مکتوبی یازارکن هپ اشك تحسر دوکیورم . هر سطر باشنده دوشونیورم، آغلایورم . شمدی اوچ کون اولیور ، عربان سیاره‌دن بر عشیرت شیخنك اوغلنه بنی نکاح ایتدیلر . بر قاچ کونه قدر شوبادیهٔ بی نهایه‌یه‌دالوب کیده‌

جكز . آرتق الوداع ، همده ابدیاً الوداع . .

بو جهان فسیح مجهولیته دوشدکدن صوکره بر دها او دیاره عودت ، سزکله ملاقات میسر اولورمی ؟ هیهات ، بو محرومیت خاطریمه کلدکجه کوزلرمدن دموع الم روان اولیور . اضطراب معنوینك عادتا ومادةً تأثیرینی کوریورم . نیچون طالعم بکا بویله بی رحم اولدی ؟ استانبولدن افتراقمك برایکی سنه سوره‌جکنی شمدی‌یه قدر امید ایدییور ، سوینیوردم ، تسلی بولیوردم . ایشته نا کهانی بروقعه او افتراقه بر رنك ابدیت وریور . مبهم بر سعادت عائله املیله بنی عالمده اك زیاده سودیکم شیلردن الی الابد آییرییور .

پدرمك وفاسزلغنه اوکی آننه‌مك خیانتی انضمام ایتدی . نه یالان سویله‌یه‌یم ، آرایه‌ده قلبمك آکلاشلماز بر میلی کیردی . اولان اولدی . بیچاره سحر شیمدی بربادیه نشیندر . جهان مدنیتدن کاملاً آیرلدی ، قلبنك اك محرق

ضربات هجرانی سونوك بر عائله محبتیله تسکین
ایده‌جك ، حاصلی دردن اولمه‌یه‌جك قدر یاشا
یه‌جقدر . مدنی بر اقلیمده بیومش ، آز ، چوق
مکتب وتحصیل کورمش ، طلبکار معارف برقین
ایچون بویله هردرلو نفائس مدنیه‌دن تجردی
فکراً پك آغیر ، پك زور بولیورم . اوقدر ک
یأسمدن ازلمك ، محو اولمق درجه‌لرینه کلیورم
فقط قلبم بکا تسلی وسکونت ویریور : «جهاند
سنکچون یکانه سعادت ، عائله‌در . بیچاره‌سن
باشقه درلو مسعود اولامازسك . اوعائله‌یی ایسه
جمعیت مدنیه‌نك برطبقهٔ سفلاسنده بولامازسك
تجربه‌لر بر درس عبرت اولمادیمی ؟ طالبلرك
خلقـاً اك چركین مخلوقات مذمومه‌دن دکلیدی ؟
نه حاجت ، درجـهً ، موقعاً سندن ایلریده
بولنان رفیقه‌لرك بوسعادته نائل اولدیمی؟ فخریه
لردن،علیه‌لردن ، ملکلردن عبرت آلمادکمی .
ضرر یوق،بسیط اولسون ، بومسعودیتی مطلو

اصیل ، نجیب ، صاف بر عرب دلاورینك
چادرنده بولورسك. املكجه دكسه‌ده حالكجه
بختیار اولورسك .. » دییور .

حقیقت قاردشم ، قسماً بوراده كوردیكم
برایكی آجی تجربه ایله فخریه‌نك فلاكتنی، علیه‌
نك ، ملكك احوالی بنی بو تجرده سوق ایتدی.
قسماده بر حس مجهولك تأثیر تضییقاتی اولدی.
بوحسی شمدیلك تماماً آكلایامیورم كه ایجه تصور
ایده‌یم .. نه اولورسه اولسون ، سحر طالعسز
ایمش !.. غنجهٔ آمالم بركون آچمادی .. نهایتده
ایسه ایشته بویله پریشان اولدی . ذاتاً افتراق
موقته‌دایانامیوردم . شمدی حسرت قیامته‌قادی.
كیجه‌لری طاتلی طاتلی رؤیالر كورییور ، كندیمی
استانبول عالملرنده ، مجلسلرنده بولیوردم . آرتق
اوخیالاندن‌ده محرومیته‌دوشه‌جكم، اورؤیالری‌ده
كورمز اولاجغم.. زیرا آرامزده‌كی بعدیت هجران
اومرتبه درینلشدی. فقط امیم‌كه هیچ بردقیقه

محبتکز کوکلمدن سیلنمیه جك.. جسمم چورورده برقاچ آووج قوم اولورسه روحم سزدن طرفه اوچاجقدر. بیلیرم، بو محبت حقیقیه ابدیدر. سزده بنی اونوتمازسه کز : « شویله بر طالعسز همشیره مز واردی. شویله بر سرگذشته اوغرادی» دیرسه کز؛ هله او کوزل کوزلریکزدن برقاچ داملا سرشك تحسر آقیتیرسه کز، امین اولکز، معنیٔ بنی شاد ایدرسکز. حیاتده ایسه‌م قالم، مماتده ایسه‌م روحم سوینیر. سزی نه قدر سوییوردم بیلسه کز.. علیه خانمك، ملك خانمك کوزلرندن اوپیکز . . وداع ایدیمی سویله‌ییکز . فخریه جکك‌ده مزارینی بم ایچون زیارت ایدیکز . بر صاری کالله دونانیکز . . بوصوك مکتوبمی زنهار جوابسز براقماییکز. کما فی - السابق جوابکزی یازیکز. پدرمه کوندریکز. بن آراتیر، بولدیریرم .

بنی طانیانلرك کافه‌سنه صوك سلامی تبلیغ ایدیکز.. شو دقیقه‌ده‌کی درجهٔ تأثریمی کورسه کز

بكا آجیردیكز . بومرتبه اضطرابه قلمم ناصل
تحمل ایدییور، ناصل اولیورده دردندن چاك چاك
اولمایور شاشیوردم . بوسطرلری یازمق ایچون
قلممی یوروتدكجه یوركمده برایكنه كزدیریلیور،
صانیوردم . حاصلی، بیلیكز قاردشمكه شوبادیهٔ
بی نهایه‌ده برقلب رقیق سزك ایچون حزین حزین
ضربه‌فشان اولاجقدر، بوكوزلر دائما حسرتكزله
قان آغلایه‌جقدر. شو صولوق لبلرده صوك نفسه
قدر یاد لطیفكزی ذكر ایده‌جكدر . هپكزه
الوداع ، الفراق نور دیده‌م ، همشیره‌جكم . . .
الفراق . . . . نه‌قدر طالعسز ایمشم .

تشرین اول . . ١٣١١ سحر

— ١١ —

سحر كیده‌لی برپچق، ایكی آی اولمشدی .
بوجزئی مدت ظرفنده صبوحی افندی فنا حالده
كوندن كونه دها زیاده علت عصبیه‌یه كرفتار

اولدی . قوای مادیه‌نك اك کریه برسوء استعمالی
اختیـاری خیلی خیرپالامشـدی . بوضعف ایله
حرص شهوانی‌یه سـکونت کلنجه اوکهنه قلبك
بر کوشه‌سـنده آهسـته آهسـته اویانان اولاد
محبتی بیچاره آدمی درددن درده دوشـوردی .
سحر ، کیجه‌لری رؤیاسنه کیرمکه باشـلادی .
صفوت برمدت اختیاری تسکین ایتدی ، خشنود
ایله‌دی . شـیخدن آلنان پاره‌لری یواش یواش
چـکدی . قوجه‌سی اختیـارلادقجه بو قادین
کنجلشـیوردی . حسن‌مادینك قبا ، فقط پارلاق
برنمونه‌سی اولیوردی . اضطراب معنوی یوزی
کورمه‌ین اومنتظم وجود ، چـوجقسزلق کبی
بررفاه مادی‌یی‌ده بولونجه اقبالنه ایرمشـدی .
صیق برقرمزی کلی آندیرییوردی ، نظربسیط
اصحابنی مفتون ایدییوردی . صبوحی افندی بری
ممدوح ، دیکری مقدوح ایکی محبتك تحت تأثیرنده
ازیلیوردی . اولادینی‌الدن‌قاچیرمشدی . قاریسیله

معاشقه‌یه قدرتی قالمامشدی . بو یأس ایله دوشدی .
اودن اداره‌یه قدر دکـکه دیانه دایانه زورزورینه
یوریمکه باشلادی . کونده ایکی دفعه ایسه علت
معلومه‌سنه طوتیلیوردی . برکون هنوز اداره‌یه
کلمشدی . وجودنده برقیرغینلق حس ایتدی .
اوینه عودته مجبور اولدی . مردیواندن یوقاری
چیقارکن اوطه‌ده برکوروشمه ، برکولوشمه دویدی .
برشی آکلایه‌مادی . یاواش یاواش باقلاشدی . ایچری
کیردی . قاریسنی معهود قوجلی حسنله همبزم صحبت
ولدی . نه اولدیغنی بیلمه‌دی . بردن بره علتی کلدی .
ورتا یره دوشیویردی . یکرمی درت ساعت قدر
ویله بایغین قالدی . شقاقلرینه سلوك یاپیشدیر -
یلر ، قان آلدیلر . فائده ویرمه‌دی . کیت کیده
نس دارالدی . صولوغی چوغالدی ، عاقبت تسلیم
وح ایتدی ....

بو اصـابت نزولك سبب حقیقیسنی کیمسـه
لمه‌دی . .

صفوت قوجی حسنله برابر اورادن قالقدی.
شامه کلدی. بر زمان شهرت آلدی .. شاهدهٔ
بازار اولدی.

خیریه خانمدن سحره کوندرلمك ایچون کلن
مکتوب ایسه صبحی افندی‌یی بولامانجه برایکی
سنه ناحیه‌لك مدیریت اوطه‌سنده سورونه‌کدن
صوکره پژمرده برحالده بر مراق صاحبنك النـ
دوشدی، بوحکایه‌یه مأخذ اولدی. تقریبـ
شویله ایدی:

خیریه خانمدن سحر خانمه

نور عینم، قارداشم.

مکتوبکزی آنجه شاشیردم قالدم. ـ
چوجق کبی هونکور هونکور آغلادم. جهـ
حقیقةً بی آمان ایمش، آرادن هنوز ایکی سـ
یا کچدی، یا کچمدی، باقکز نه حاله کیردك.
فخریه خانم سوندی، علیه خانم هیچ مسـ
دکل، بیچاره ملکدز ایسه بوکونلرده خیر خبریـ

سزده آرتق یوزمیندن بتون چکدیکز ،
بنم ایسه نه اولدیغم ، نه اوله‌جغم بللی دکل . بر بله
نکاحمز عقد اولنمشدی ، ابوینم ، آغابکم متفقاً
شمدی بو نکاحی فسخ ایله اوغراشیورلر . قاردشمه
امنیت و محبتم ، برده شو تجربه‌لر حسبیله بو حاللره
بالطبع راضی اولیورم . برادرمله همزبان اوله‌رق ناچار
فنا بر ازدواجدن ایسه اولنمه‌مك خیرلیدر ، دییورم .
اویله دکلمی قاردشم؟ . کاشکی فخریه ، ملك ،
علیه‌ده اولنمه‌یه‌یدیلر . کاشکی سزده اولنمه‌یه‌یدیکز ،
هپمز اویله مکتبده اولدیغی کبی قاردش قاردشه ،
باش باشه ویره‌رك یاشایه‌یدق . سزك شو سرگذشت
غریبکزه جهان حیرت ایدییور ، فقط آغا بکمه
باقیلیرسه پك ایی ایتدیکز . . چونکه زمانه‌ده
فضائل زوجیتی جامع ، مسعود بر عائله تشکیلنه
مقتدر شبان یوق ایمش ، اولسه بیله سزه ، بزه
میسر اولمازایمش ، برفلسفه ، بر تربیه ، بر عرفان
وردی بوگروه ممتاز شبابی باشقه وادیلره ،

املاره سوق ایله‌یور ایمش . ایجابات حاضرهٔ
اجتماعیه ایله ازدواج بونلر ایچون بر معما،
حلی مشکل ، حتی محال بر معما اولیورمش ، دها
نه‌لر ، نه‌لر ایمش ! فی‌الحقیقه شو دستور غریبه
برادرم بر مثال رعنادر. یاشی اوتوزه یاقلاشیور،
ابویمك ، اقربامك اوقدر اصرارینه رغماً، ممکن
دکل ، بکارلقدن ، بو سودادن واز کچمه‌یور .

سزك بو سرگذشتکزه دائر برچوق فلسفه‌لر
دها یوروتیور ، بویله امتزاجاتی، اتفاقاتی تصویب
ایله‌یور . بونلردرکه فوق‌العاده محصوللر وجوده
کتیریرلر ، چونکه اساساً فوق‌العاده‌درلر، دییور
بن بوقدر درین دوشونه‌میورم . سزی بر دها
کوره‌میه‌جکمی خاطره کتیردکجه کوز یاشی
دوکیورم . انسان یاشامق ایچون مطلق بر محبته
محتاجدر. قلب طولو اولمایدر . والدینمه ، آغابکه
فرط ارتباطم سزه میلم ایله ، ابتلام ایله ال ال
ویرنجه بنده‌کی بو بوشلغی طولدیریوردی

فقط بنی شمدی بویله نومید ، متروك براقیورسکز .
کچنلرده نکاح میـدانه چیقنجه کوکلمده بشقه
بر امل دها اویانمشدی . فقط شـمدی بو امل
سوندی ، یاخود سوندیرلدی .

عفو ایدیکز ، هپ کندمدن بحث ایله‌یورم .
حال بوکه فکرم ، قلبم برقاچ کوندر ساده سزکله
مشغولدر . برجهت بکا تسلی ویریور ، زوجکزی
سورسه‌کز ، بوسودا ایله بتون احتیاجات قدیمه کزی
تلافی ایده‌بیلیرسه‌کز ، بلکه بختیار اولورسکز ،
بلکه اوجهان بدویته بویله‌جه طالارده بو عالمی
اونوتورسکز . بز مدنیلره باری بدویلر رفاهیت
درسی ویرسون .. اوقدر پریشان اولدق .

سحر خانمجغم ، بو مکتوبمی ایشته آنجق
اون بش کون صوکره اله آلیورم . فقط بو اون
بش کون اومرتبه حزیندر ، خفیمدرکه بنجه بر
عصردیمکدر . بوندن اولی سنك حالکه آجیوردم .
استانبولده یرله‌شمدیککه ، اولمدیککه تأسف

ایلیوردم . شمدی قلبمی ازییور ، بوزییور ، سرگذشتکه ممنون اولیورم ، حتی برپارچه‌ده غبطه ایدییورم . شومدت ظرفنده فکرم بوقدر بیوك برتبدله اوغرادی . ملك ایچون ، علیه ایچون ایکی بیوك فلاکت وقوعه کلدی ، هر ایکیسی‌ده بربرندن جکرسوز ، فقط اولا اك سوزشناکنی بسط ایده‌یم ، ملکك معهود میراث یدی بکی مالارك آز مدت ظرفنده آلتندن کیرره‌اوستندن چیقار ،اودرلو درلو جنتلریله عاقبت الده، اووچده پاره براقماز ، نهایت کویا انتحاره قرار ویرر ، هرکیجه برطابانجه ایله اوه‌کلیر، ایچرایچ ، کندینی اولدیرمك ایستر ، بیچاره خانه خاقی ، هله بیچاره ملك لاینقطع بکك النده سلاحنی آلمق ، سو نیتنه مخالفت ایتمکله اوغراشیر ، طوریرلر دیرکن برکون بك افندی برطرفی قما ، برطرفی طابانجه برسلاح بولور . یاتاق‌اوطه‌سنه آیینه‌نك آرقه‌سنه صاقلار ، چونکه بوغریب ذات انتحاره تشبثدن زیاده

یلته‌نیور . بو صورتله عیالنه ناز ایدییور ، هر کسی
تلاشه دوشورمکدن ذوق آلیورمش . بونلری معصوم
ملک نره‌دن آکلاسون ؟ قیزجغز آینه‌نك آرقه‌سنده
معهود سلاحی کورر کورمز همان قوشار ، قاپار ، صا-
قلامق ایستر . فقط بو صیره‌ده اوقوص قوجه
قامالی طابانجه الندن یره دوشــو ویرر ، آتش
آلیر . قورشون ملکك صاغ النك بر طرفندن
کیرر ، اوبر طرفندن چیقار ، فریاد ، قیامت...
فقط قیزجغزشمدی عادتا اولوم دوشکنه اوزانمش
یاتیور ، بر یاندن النده کی یاره ایشله‌یور ، دیکر
جهتدن فنا بر حما حالنی خراب ایدییور ، چونکه
حامل ایمش ده !... خاطر وخیاله کلمز فجیعه‌لر ،
کیتدك ، بو منظرهٔ حزن انکیزی کوردك ، دلخون
اولدق . اوملکسیما حالا کوزل ، حالا دلفریب
اما نه کریوهٔ فلاکته دوشمش ، قولاق ایشتمه -
یور ، ال بویله ، وجود حما ایچنده . . . حاصلی
حیات تهلکه‌ده . بوندن ماعدا ثروت یوق ،

سفالت قاپونك اوکنده .. بوسوزشه انسان نصل طایانسون! بندن صاقلایورلر . فقط سوق تجسسله سزدم ، آکلادم .. بوفلاکتدن صوکره بك جنابلری نه یاپسه بکنیرسکز . انتحار شویله طورسون ، اوده بر بسلمه قیز وارمش ، انك پشینه دوشر : « خانم اولورسه سنی آلاجغم کل .. » کبی تصنیعانده بولنور ، قیزده بودناشدن متأثر اولەرق وقوع حالی کلیر آغلایه آغلایه بیوك خانمه آکلاتیر ، اذن ایستر ، کوردیکزمی انصافی!

یوق ، قاردشم ، ولو بادیه نشین اولسون ، ولو وحشی اولسون ، قوجه کز البته بوفضاحتلری ارتکاب ایتمز . علیه‌یه کلنجه ، بو قیزده او قدر تدبیرینه ، احتیاطنه رغما ایشته بد بخت اولدی . زوجی قادین ، عشرت ، سفاهت سائقه‌سیله بك اوغلنده برجنایتده ذی‌مدخل چیقدی . توقیف اولوندی . اساس ماده‌یی کیزله‌یورلر اما نتیجه وخیم ایمش . کورکه قدر واریورمش . دیمك

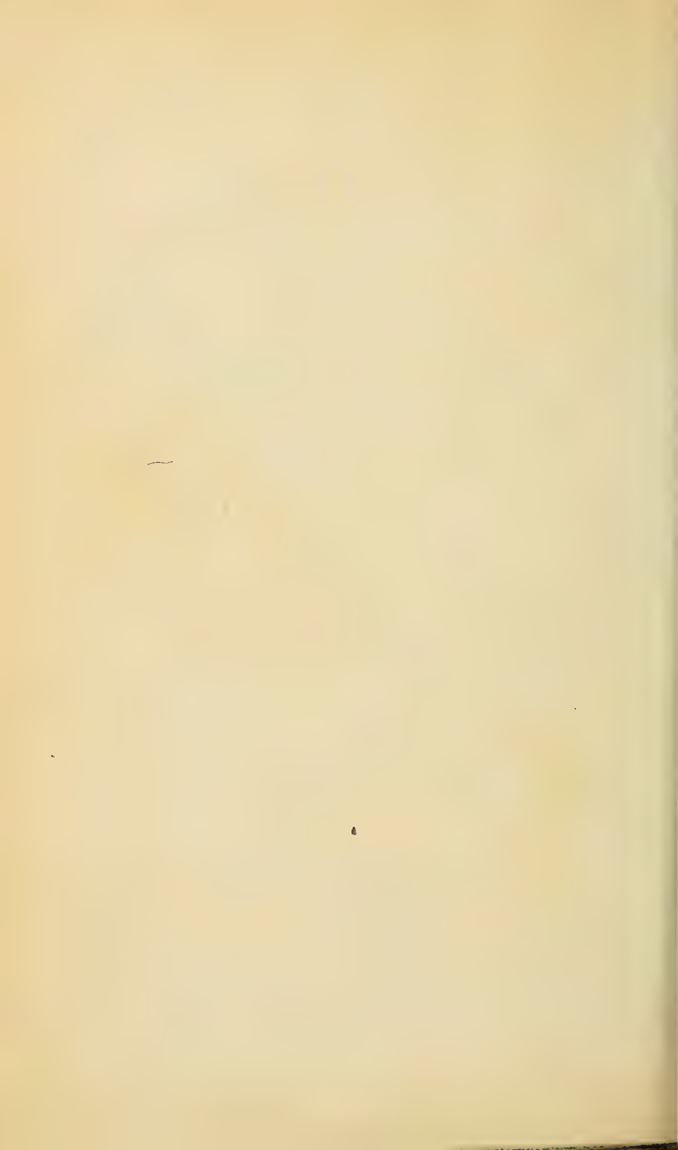
عليه طول قالدى . بدبخت ، چركين ، مدهش ، بر طوللق ! . . چوجق يتيم دوشـدى . ينه اوقدر فنا بر يتيملك .... صح الباقى . هپمزك مسعوديمزسزسكز ، بندنده مسعودسكز . چونكه بومذلتيلرى كورمه‌يور ، هر كون ايشـتمه‌يور ، بوخونريز منظره‌لرله ازلمه‌يورسكز .

اوح ، قاردشم ، حقكز وار . او نامتناهى چوله‌قدر حقكز وار . بوعالمدن‌اوزاغه قاچيكز ، او جهان وحشته صيغينيكز . هاله‌قرين مشفقكزله ، او دلاور صاحب صفوتله بو زمين نوينده اتك اتك ازهار محبتده بولور ، طوپلارسه‌كز ، نه موطلى ! آه ، نه مسعود ايمشسكز !

١٣١١ حلب

Ziyā, Şafveti

معلومات كتبخانه‌سى

✻ بر تصادف ✻

Bir taṣādüf

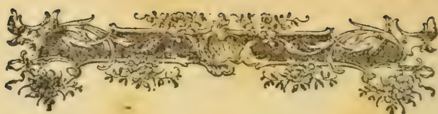
محررى :
صفوتى ضيا

طابع و ناشرى :
معلومات و ثروت غزته‌لرى صاحب امتيازى
السيد محمد طاهر

معارف نظارت جليله‌سنك رخصتيله

دارالخلافة العليه
١٣١٨
مطبعهٔ طاهربك — بابعالى جاده‌سى نومرو ٤٠

معلومات — طاهر بك مطبعه سی

بر تصادف

رفقای تحصیلیه‌مدن برینك دفتر خاطراتندن استنساخ ایدلمشدر .

كنجلكك الك هیجان انكیز احوالندن بری ده شبهه‌سز قادین تعقیبیدر . بوایله برشیدركه هر كنجك حیات عاشقانه‌سنده مطلقا مهم بریر اشغال ایدر ؛ یوخسه مقاومت ایتمش، بو یوزدن خسرانلره هجرانلره اوغرامامش، بونكله قلبی چارپمامش برارككك بوقدر صانیرم. قادین تعقیبی كنجلرك قلبنی اوقدر جلب وجذب ایدن برشیدركه اونده حس ایدیلان لذتلره برشی قیاس ایدیله‌مز . فقط بونك اوقدر دقایقی ، اوقدر قواعد مخصوصه وخفیه‌سی واردركه قادینلر آره‌سنده بر كنجك الك بویوك میزان اطواری ، دستور حركاتی بو تعقیباندر دییه‌بیلیرم. بعضاً برموفقیت جدیده‌یه اقتران ایده‌بیلمسی مأمول برمناسبتی ملاحظه‌سزجه بر تعقیب الی الابد عقیم براقه‌بیلیر . برقادین كوررسكز ، برقاچ

دفعه کوررسکز؛ او قادینك روشنده اطوارنده اویله ناقابل تعریف برحال واردرکه بلااختیاردونر، کندیسنی بر دها کورمك، او خطوط رقیقهٔ حسنی دها جدی صورتده حافظه کزه نقش ایتمك ایسترسکز؛ بعضا سوق تصادفله عینی زمانده اوقادینده باکه عین حس ایله — سز دائما اویله تصور ایدرسکز! — سزدن طرفه باشنی چویرر. بواویله برنقطه درکه بعضاً بوتون برمناسبت عاشقانه نك بنیان غرامی اونك اوزرنده تأسس ایده جکدر؛ یاخودکه سزك اوفاق برندبیرسزلککز، برتهالك عامیانه کز، بر استعجال طفره فروشانه کز اوقادین قلبنده سزك ایچون اویانعقده اولان حس رقیق توجهی اساسندن رخنه دارایدیویرمشدر؛ زیرا قادینلرك، اوسریع التأثر مخلوقلرك بوخصوصده احتمال ویریله میه جك درجه ده قطعی برحس نفوذلری واردر: هیچ کورمدکاری، هیچ طانیمدقلری برمعقبك هویتنی درحال کشف وتعیین ایدرلر. برده جناب حق قادینلره هر شیدن فضله اوله رق التفات وتوجهلرینی روشلرنده ادالرنده خراملرنده بعضاً بری بریله طورمکالمه لرنده بیله احساس ایده بیلمك خاصه سنی احسان ایتمشدر. بو قادین التفاتی اوقدر مقدس ومحترم، اوقدر نازك ورقیق برشیدرکه اونك اك تأثیرلی تجلیاتنی فطرةً مجلوب نسا اولان شاعر قلبلر، عاشق کوکلر — اك

قویتی اورمانلرك اك تنها كوشه‌سنده كیزلنمش بر منكشه‌نك مینی‌مینی قابی عصردیده آغاچلرك بری برینه كیرمش یاپراقلری آره‌سنده اینجه‌ترەك برشعاع شمسی كندینه‌قدر نصل جذب ایدرسه — اویله‌جه آرایوب بولورلر . أوت ، برقادین اوفاق برافادۂ وجهیه‌سیله سزه تعقیب صلاحیتنی ویردیكی كبی اك غیر محسوس برطور مخصوصیله ، مثلا محترزانه مترددانه آدیم آتیشیله ده بوجرأتكزی منع ایدر . اونك ایچوندركه دنیاده التفات ایتمین ، تعقیباتكزه ضمنی برالتفات ایله جسارت ویرمین قادینی تعقیب ایتمك قدر موجب نفرت برشی اولەماز . عكسی تقدیرده بونك نه هیجانی انكیزنفرعاتی واردر ! .. ایشته كنجلر هپ بوذوقه ، بو تفرعاته الدانیرلر ؛ قادین تعقیبنك یالكز خارجی ، ظاهری جهتلرینی ، یالكز نظری اوقشایان جهتلرینی كورەرك آلدانیرلر ... آه بیچاره‌لر ! كورمش اولسه‌لر ، اكثریا مجلوب محاسن برقلبك الجای طبیعیسنه تبعیتله باشلایان بوحركتك صوكره كندیلرینی نه غیر منتظر فجیعه‌لره نه اجتناب ایدیله‌مز فلاكتلره ، نه آجی حقیقتلره سوق ایتدیكنی اولدن كورمش اولسه‌لر ، بردها ملتفت ومتبسم برجفت مائی ویاسیاه كوزك جاذبۂ سحریله مسحور اولماسه‌ ، سمع ونظری برحسن امتزاج الوان آره‌سنده تلطیف ایدن رقیق برفشافش حربرك كیزلی

کیزلی ، مجهول مجهول دعوتلرینه بر دها اجابت ایتمه‌مکه
الی‌الابد یمین ایدرلر ، فقط هیهات !...

اوچ درت سنه اولیور ، بك اوغانه مخصوص
یاز صباحلرینك فتور بخش یکنسقلغنی تعدیل ایتمك ،
طبیعتك کوچك برتبسم حیاتنه نائل اوله‌بیلمك ایچون
قولتوغمه برکتاب آله‌رق تقسیم باغچه‌سنه قدر کیتمشدم.
باغچه‌نك اینجه قوملری هنوز صولانمش ، چیچکارك
اوزرنده صو داملەلری الماسپاره‌لر کبی پارلدایور ؛
آقاسیالر چنارلر چاملر حزین ادالری ، خفی لسانلریله
برشیلر فیصلداشه‌رق صالالنیورلر ؛ بر از اوته‌ده ؛
اوکنده اوابدی وضع رقیق شاعرانه‌سیله عینی صحنه‌نك
هرزمان اشخاصی دکیشن فقط دائما وقعه‌ی براولان
ازلی صحنهٔ عشقك بر پرده‌سنی دها کورمکه انتظارایدر
کبی طوران رنکی صولمش قاناپه‌سیله ، مجلا سطحیله
یاری‌قورمش یاری چورمش کنیش یاپراقلر آره‌سندن
فرسوده برلباس ایچنده عرض دیدار ایدن برکنج قیز
عشوه‌سیله محترزانه باش کوسترمکه باشلایان صاری
نیلوفرلریله تقسیم باغچه‌سنك اوهر کنجك حیات عاشقا-
نه‌سنده اوفاق بیوك بر موقع مخصوص اشغال ایدن
حوضی کیم بیلیر نه‌وقتلردن بری اوزرینه تتره‌ین سکود
اغاجنك کیم بیلیر هانکی هوای عشقك تأثیر هبوبیله
أکیلوب أکیلوب اوغیرمتحسس کبی طوران-ینه سندن

اوپدكجه قلبندن طوغروكان رعشه‌لری سترایته‌سندن
متحصل برچين جبين اظهار ايديپوردی .

دها پك ايركنده‌يدی ، كيمسه‌لر يوقدی . اك هبرا
بركوشه‌يی انتخاب ايده‌رك اوراده كتابمی مطالعه ايتمك
ايسته‌مشدم .

بردن اوزاقده آغاجلرك ايچندن بر بياضلق ، بر آز صكره
او بياضلق آره‌سنده بر پنبه‌لك نظرمی جذب ايتدی .
شيمدی بو ايكی بايغين رنك آره‌سنده قيرمزی‌يه مائل
آلتون رنكنده بر كومه صاچ كوزلرمی قامشديرمغه
باشلامش ايدی . بلا اختيار باشی قالديره‌رق اوزرينه
كتابمی قاپاته‌رق ، بكا طوغرو كلن بو كوزل قادينه
اوزون بر نظر تقدير عطف ايتدم . ايشلنمش آلتون
صاچلی اوزونجه بر باشدن وجودندن براز اوزاقده
طوتوب دالغه‌دالغه ، يورغون برادا ايله يوريپوردی .
بو قادينك اك اول ، حتی صاچلرندن ، او هاله‌ء لطيف
زرينندن ، حتی تننك او شفاف و رقيق پنبه‌لكندن
اول نظره چارپان شی كوزلری ، ايری لاجورد
كوزلری ايدی . دوز بياض كنيش چهره‌سنك آرقه‌سندن
بو لاجورد كوزلر غريب بر پارلاقلق ، تحليل ايديله‌
ميه‌جك بر شفافيت ، تحملسوز بر ايغيلق ايله سوزلوب ،
انسانك نظرينی قابل بيوك بر دكزك درينلكی كبی
چكوب كوتوريپوردی . بو لاجوردی نامتناهی

اوزون كيرپيكلرينك تكميل آره‌سنی طولدیره‌رق اوفاجق بر آقیشله محسوس اولیور ؛ كوزلرينك آلتنه يره‌دن باشلايوب يره‌ده بيتديكی اكلاشيله‌ميان بر ينبه‌لك ايچنده اريیوب كيدن لطيف ماوی بر كولكه اوزانيور ، بو كولكه‌لر اوينبه صافيت وشفافيت ايچنده بو كوزلره ، بو لاجورد كوزلره دها بالاتر بر صافيت وشفافيت ، دها غريب بر پارلاقلق ويريیوردی . بو كوزلر بو كنج قادينده صانكه اطرافنه باقمق ايچون دكل ، اطرافی غشی ايتمك ، كندركاهنده‌كی كوكللری بر كرداب لاجوردیء نسيانه چكوب كومورمك ايچون خلق اولنمش ايدی ، هيچ بر شيئه عطف اهميت ايتميه‌رك ، اوزاقلره ، بر عالم اثيریء خوليايه نصب نكاه ايدر كبی كورونيوردی .

هپ خرام مفتونانه‌سيله يانمدن كچديكی وقت آرقه‌سنده اينجه بياض كتندن آره دانتلالی بر توالت واردی كه اوموزلرينك بر قسميله قوللرينی خفيف بر ينبه‌لك ايچنده تتره‌تيور ، بلنه بر قاچ كره صارلدقدن صوكره براقيليويرمش فيروزه رنكلی اطلس قورده‌له طوپوقلرينه قدر صارقيوردی . ينه آچيق فيروزه رنكنده اتكلكی اينجه قومه‌لرك اوزرنده بر قوش قانادی شماته‌سيله سوروننيوردی . صاچلری اكسه‌سندن طوغرو الك اوناق اينجه بر تليله قاچوب قورتيله‌ميه‌جق صورتده

صیق صیق یه طالفه لاند ربله رق طوپلانمش ، اورته سندن
مدور آلتون برایکنه یله طوتدیرلمش ایدی . شاپقه سنك
آلتنده طوپلانان بچه سنك ایکی کنارلرنده ایکی بیوك
« بلونه » ایله تزیین ایدلمشدی .

قادین هپ اوخرام ایله ، اتکلکی اینجه قوملرك
اوزرنده فیشیردایه رق یوریبور ، نظرم بتون بوقادین
کوزللکنی ، بتون بوتفرعات ظرافتی حادهٔ تدقیقدن
کچیریبوردی . هیأت مجموعه سنده اوقدر برباشقه لق
برکورله مشلك ، ضمیر حالنده اویله برادعای تفرد
وشخصیت محسوس ایدی که بوقادینك باشقه برعالم ،
باشقه برمحیط محصولی اولدیغنده شبهه براقیوردی .
بوقادین هریرده بواداسیله ، بوروشیله ، بوانسانه
باقیورکی طوران فقط انسانی غشی ایدن ایری
لاجورد کوزلریله ، عینی سادهلك ، عینی استراحت
قلب ، عینی وقار نسوی ایله الك مطنطن برسالونده
ناصل کزرسه اویله جه کزه جك ، کندیسنه حرمت
ورعایت ایتدیره جك ، قادینلغنی تقدیس ایتدیره جك ایدی .
براز دها یوریدکدن صوکره آچیق پنبه کالمریله
جاذبه دار برکومه تشکیل ایدن برفدانك یاننده طوردی ؛
اولا دالاری بری برندن آییره رق بر بر کالری
معاینه ایتدی ، صاللادی ، اوزرلرنده کی قطره لری
سیلکدی ؛ صوکره الریله حوضدن قوواتریی

طولدیران باغچوانی باستوننك اوجیله اشارت ایدەرك یاننه چاغیردی . شیمدی اوكا برشیلر سویلیوردی . باغچوانك استمدادكارانه برنظرله بكا باقدیغنی ، صوكره جانطەدن چیقان برشی اوزرینه قوواری یره براقەرق كل آغاجنه مجرمه حاضرلاندیغنی كوردم . اوزاقدن بن متردد برآرزوی مداخلەایله باقەرق طوریوردم . كنج قادین قوپارتدیغی كل ایله كلدی ، بنم قاناپەمك براز اوتەسنده صیره ایله آغاجلرك آلتنه قونلمش قاناپەلردن برینه اوطوردی ، آیاغی آیاغنك اوزرینه آتدی ، چهرەسنی قاشلرینك اوزرینه قدر قالدیردی ، اكیلوب انوانی صیره‌رق آلتنده فیروزه رنكی اتكلكك كنیش قیرمەلری آرەسنده كیزلەنن برجیبدن بینی سینی پوروشوق برمندیل چیقاردی ، یوزینك زبنی دوداقلرینك كنارینی سیلدی ، ویالكز اوزمان كوزلرینی سوزەرك ، چوەرق خفیف برنظرله بندن طرفه باقدی ...

بەراپالاسك قاپوسنه قدر ، بالتصادف هیچ یره كیمدن بر یابانجی لاقیدلقیله ، تعقیب ایتدیکم صیرەده بر ایكی دفعه نظرلرمز مصادف اولمش ایدی . وهر دفعەسنده بن اوفاق بر خجلانله كوزلرمی ایندیرمشدم شیمدی بیوك مردیوەنك باشنده هر ایكیمزده آشنا سوزه انتظاراً طوریوردق ، هر ایكی دقیقه ایچنده

کندیمه برخط حرکت تعیین ایتمشیدم. احبادن اوتلده اقامت ایدن بری واردی‌که هرزمان بلاتکلف اوطه‌سنه کیده‌بیلیردم. آسانسور شمدی مطرد، یکنسق، سرت تماسلریله صعود ایدییوردی. ایکیمزده آیاقده‌ده‌میر پارماقلقلره‌دایانمش طوریپوردق. ایکنجی قاتده آسانسوری طوردردی. بن قاپونك یانندن چکیله‌رك یول ویردیکم صیره‌ده‌ینه کوزلرینی سوزه‌رك بکا باقدی، تبسم ایتدی، چیقدی.

آرقداشمك اوطه‌سی بو قاتده اولمدیغی حالده بن‌ده آسانسوردن فیرلامشدم. برمدت بلا حرکت طوردم. بیاض خوطوزلی، بیاض پروسته‌لالی خدمتجی تیزلر شیطنتکارانه بری برلرینه‌باقیشوب کولوشدیلر. کوشه‌یی دونرکن‌قادین سوزوك لاجورد نظرلرینی برکره دها بکاطوغرو عطف ایتدی. بکا اویله کلدی‌که‌بو نظرده تعجبله قاریشیق برمألی تهور واردی.

ساعت آلافرانغه بدی‌بچغی چیوردی... اوتلك بویوك صالوننده دەقولته کیمش قادینلر، فراقلی سموکینلی ارککلر یمك زمانه انتظاراً یوقاری اشاغی کزینه‌رك قونوشیورلر؛ اوته‌ده یشیل چوخه قاپلی اوزون‌ماصه‌نك اطرافنده برقاچ کیشی، باغه کوزلکلی، اق صاچلی قادینلر، قیرمزی یوزلی انکلیزلر تنبل تنبل رسملی غزته‌لرك صحیفه‌لرینی چوریپورلر؛ مکلف

بر دهقولته توالت کیمش اختیارجه، شیشمان، سویمسز
برقادین اوفاق یازی ماصهسنك کنارینه طوپلی
ایکنهلرله ایلیشدیرلمش کبی بر وضعیتله اوطورمش
بر مکتوب قارهلایوردی. بردنبره خفیف برسهره
نادله باشلایوبرن اورکستهونك ایقاظیله بوتون بوخلق
تعطیل حرکت ومشغولیت ایدهرك طوروب قالیور ،
کنج قیزلرك بلوری قهقههلری آرهسنده جانلی قاپونك
آره صیره لاقید ، قورو برشماتهایله چاربدیغی طویو-
لیوردی . رفیقهله بن یمك صالوننه کیریلهجك قاپونك
یاننده‌کی مشین قانهپهیه یاصلانمش ، قونوشیوردق .
سوقاغه ناظر صالوندن شن وشاطر بر عائله ظهور
ایتدی ؛ رفیقم درحال قالقدی : — راندالر ،
دیدی ، غایت لطیف امریقالی قیزلر . . . کل سنی
تقدیم ایدهیم؛ بر کنج عثمانلی خانمهلم دیه جلدیر یورلر...
اونلرده رفیقمه طوغرو ایلریلیورلردی . اوتلده
شو یوز کشیدن عبارت یابانجی خلق ایچنده اوچ درت
کون ایچون پیدا ایدیلن بوکوچوك دوستلغك قدرینی
بیلدکارینی ایما ایدر برطور امنیت ایله اللی صیقدیلر؛
صوکره بر دالك کنارنده اوچوشان ایکی قوش کبی
رفیقمك اطرافنی آلدیلر . دائمی صورتده کوزلرینك
اوجنده بروشن تبسمیله آق صاچلی ، ایجه آق بیقلی
پدرلری الده طوتمقده اولدیغی برطاقم فطوغرافیلری

آ کا کوستریبوردی. صکره اختیارله برلکده ایکیسی
بکا طوغری کلدیلر ؛ بنده الروله دم ، راسمهٔ تقدیم
ایفا ایدلدی، درحال آمریقالی دیدی که : — کلیکز،
سزی قزلرمله زوجه تقدیم ایده‌یم .

برصمیمیت کامله ، صاف برسربستی ایله قادینلر
ال ویردیلر. تحف بر تلفظ ایله فرانسزجه قونوشیور-
لردی . طورلرنده غریب بر چویکلك ، باشلرینی
طوتشلرنده ، انسانی یوقاریدن آشاغی سوزشلرنده
عادتا متجاوز بر مآل تقدیم وتفوق وار ایدی که
بالاختیار نظر دقت وتجسسی جلب ایدییور ایدی .
فقط بوظاهری وقار باردی اویله دل آشوب تهقهه‌لر
تعدیل ایدییور، آنلرینه دوشن صاچلرینی قالدرمق
ایچون الماس یوزوکارله پارلدایان مینی مینی للریله
پارلاق طرناقلی پارمقلرنده اوقدر نظر ربا برحرکت
طاثرانه کورییوردی که بویله قادینلری چوق کورمکه
آلشمامش نظرلر ایچون قارشیلرنده برسحرمقاومتسوز
ایله غشی اولماق ممکن دکلدی .

ارککارك مجاورنی بونلر ایچون اوقدر طبیعی
ایدی که کندیلرینی بکندیرمك ایچون فضله برعشوه،
فضله برتقیده، ایلك دفعه اوله‌رق ارکك مواجهه‌سنه
چیقان قادینلرده علی الاکثر مشهود اولان اوکبزلی
اهتمامارده ، اداره ، قطعا لزوم کورمیورلردی .

ارککارك برقوت ، کندیلرندن یوکسك بر قوت کبی دکل ، عقلاً استعداداً عینی زمین مساواتده طوتیورلر ، جاذبهٔ نظرلری سایه‌سنده اونلری دها کوچك ، دها سهل الالزام کوریورلر ؛ وبونی، باشقه برحالك باشقه قادینلری اوله‌قلرینی صاف ، سربست، حادتا دیك نظرلریله ، سربست سربست قونوشه‌رق یوریرکن یانده کنه قضارا تماس ایتمکدن احتراز ایتمیه‌رك کزمه‌لریله، حاصلی هربرطورلریله الکسطحی نظرلره بیله القا ایدییورلردی .

یمك صالوننك پارلاق الکتریقلری آلتنده هرکس اوفاق اوفاق ماصه‌لرده اخذ موقع ایتمش، یره باصمیور کبی یاواشجه سسزجه خدمت ایدن فراقلی ، بیاض بویون باغلی غارسونلرك برطرز مخصوص حرمتکارانه ایله اوزاندقلری بمکاری خفیف چاتال شماتەلریله طاباقلرینه آلیورلر ؛ اورطه‌ده‌کی کنیش پنجره‌نك آرقه‌سنه قدر آچیلان ایکی‌قانادی قاراکاتی سرویلرك آره‌سندن اوزرینه اختر پاره‌لر سرپلمش قریو مائی برکوشهٔ سما ایله قاسم‌پاشانك طاغنیق‌سیاه کیره‌میدلرینی کوستریور ، برآز اوته‌ده کارکیر برآپارتمانك اوست قاتنده‌کی بر اوطه‌ده یمك طاغیدان خدمتجی قیزك دیوارده کزینن کولکه‌سی النده‌کی طاباغی بعضاً پنجره‌دن اوزاتیورمش کبی بویویور، اوزانوب قیصالیور ؛

اورطه پنجره‌نك اوكنده‌كی ماصه‌ده‌اوطوران رانداللر شبهه‌سز بوكا دقت ایده‌رك كولمكدن بایلیورلر ، صالون خلقی تماميله اشتراك ايديله‌مين خنده‌لرقارشيسنده‌كی مبهم تبسملرله‌اوطرفه باقيورلردی... اودها اینه‌مش ايدی . اورطه‌ده ، پارلاق آغازودن كوچوك بوفه‌نك يانده‌كی ماصه — اوزرنده كوموش قووا ايچنده صوغوتلمغه قونلمش ، ياریم شيشه شامپانیاسی ، كتن‌اورتوسی ، پارلاق كوموش طاقملری وبرطرفنده صورت مخصوصه‌ده قونلمش بردمت پنبه كاليله — بر صاحب غائبه انتظار ایدر كبی طوریيور ، يان‌طرفده برقاچ انكليز كاه بوماصه‌يه كاه قاپو طرفنه عطف نظر تجسس ایديیوردی . بز رفيقمله آرقه‌مزی قاپويه ويرمش اوطوریيوردق . بردنبره رفيقم دیدی كه :

— ميسس ايليه‌ن قلارق وطقوزنجی تووالتی !..

كوچوك بر حركتله صندالیه‌مده دوندم،ودرحال نظرلرمز تصادف ایتدی : لاجورد كوزلرك اطرا فنده‌كی هالهٔ ميناكیٔ الكتريق‌نورلری ایچنده نظرينه دها زياده بر كسكينلك ، دها غريب بر درينلك ويرييور ، دوشوكجه اوموزلرك ، نيم هويدا سينه‌لرك بياضلغی ، طوالغونلغی آرقه‌سی چوقورلاشمش بلينك اينجه‌لكی ، سياه تول اوزرينه بياض پوللرله عجيب‌الشكل ياپراقلر ايشله‌مه‌لی تووالتی بر قات دها

تزييد ايديور ؛ بونجوقلرك ايپكارك خيشيرتيسيله ممتزج او آهسته خرام مفتونانه‌سی ايله ماصه‌لرك يانندن چكيشی قادينلرك يوزنده بر ارتعاش ناخشنودی پيدا ايديور ، ارككلرك كوزلرنده بر شعلهٔ احتراص پارلاتيور ايدی ،

يانمزدن هيچ اهميت ويرميه‌رك چكدی . يالكز روشنده براز دها عصبيت ، بر اثر استعجال محسوس ايدی . آرقداشم كوزينك بطائتله تك كوزلكنی يرلشديره‌رك بو وجه لطيفی تعقيب ايتدكدن صوكره اوكنده‌كی سوترن قدحنی ياشامقدن ممنون بر طور ايله بر ايكی جرعه‌ده ئا كمال ايتدی . شيمدی سوزلرينی بر تقديروجه آميز افشا ايدر صورتده‌ونه‌قادين عزيزم ، نه قادين !... » ترانه‌سيله تقطيع ايده‌رك اكلانيوردی : اونله كله‌لی اون كون اولمش ، يالكز ايكی كون ، كمركدن صندیقلری كلنجه‌يه قدر ، عينی البسه ايله سفره‌يه ايتمش ، صوكره هر اقشام ، اما هر اقشام باشقه بر توالتله ظهور ايدرمش ، مجوهراتيده او نسبتده چوقمش ؛ هله زمرد طوقه‌لرله طوندلمش بر اينجی كردانلغی وارمش‌كه كورن قادينلرك يوزلری بيله يشيل اوليور ايمش ....

وبر قدح سوترن دها يووارلايه‌رق اتمام ايديور دی : — هيچ شبهه يوق ... بوقادين اون كون

ده، وراده قالسه ، هیچ شبهه یوق ، بونون اوتلك
قانیلرنده مستولی بر جلد خسته‌لغی ظهور ایده‌جك
امین اول !

رفیقم سویلیور ، بن متصل قادینه باقیوردم .
بمك ماصه‌سنك وضعیتی ایجابنجه آرقه‌سی بزه دونوك
اوطوریبوردی . بونکله برابر قارشیمزده‌کی بویوك
آیینه‌نك ایچنده‌ن ینه نظری نظرمه مصادف اولیور
کبی حس ایتدم ؛ وآرتق او دقیقه‌دن اعتباراً هر
شیئه ، رفیقمك لطیفه‌لرینه ، بدللرك وزانه‌دن
اشارتلرینه ، خدمتجیلرك بمك تقدیم ایتمه‌لرینه ، هر
شیئه ، بیکانه قاله‌رق یالکز او سطح کاذب ومجلا
اوستنده اوایری لاجورد کوزلرك برآن اول توقفنی
بکله‌یور و او لحظه ایچنده ضبط اولنه‌مان برشرارهٔ
خشین سودا ایله وحشی برآرزوی تملك ترفیق ایتدیکم
نظرمله — بویوك فیرطنه‌لردن اول ساکن ، حلیم
بی‌مآل کبی طوران درین دکزلرك سکونتیله سوزولن —
اوایری لاجورد کوزلری برثانیه‌جك اولسون درآغوش
ایتمکه چالیشیوردم .

بویوك اوتللرده کچیریلان اکلنجه‌لی ، مساعده‌کارانه
حیاتك ایجابات طبیعیه‌سندن اوله‌رق همان اواقشام
طانیدیغم راندللر واسطه‌سیله ایلك دفعه اوله‌رق او
صباح کوردیکم کوزل قادینله‌ده کسب الفت ایتمکه

موفق اولمش ایدم ؛ بعکدن صکره هپ بر آرەده اوطور یلورکن راندالرك سیاحت احبابی اولان میسیس قلارقك بزم زمرەیه التحاق ایتمەسیله بوبك طبیعی بر صورتده وقوع بولمش ایدی . حق رسمهٔ تقدیم ایفا ایدیلیرکن اسمنی ایجه ضبط ایدەمەمش اولان راندالره اسمنی تکراره مجبور اولمشدم . مکالمه بالطبع اثنای سیاحتده پیدا ایدیلن مناسبانه ، بعضاً بومناسبانك براقدیغی طاتلی خاطرەلره هیچ امید ایدلمدیکی بر صرەده موفق المأمول بر موقعده بوکبی قیصه فقط صمیمی مناسبتلره تصادف ایدلدکجه حس اولنان ممنونیته انتقال ایتمشدی . راندالرله برلکده هنوز مصردن عودت ایتدکلری جهتله اوراده طانیدقلری مصرلی بکلردن ، اورانك احوال مدنیەسندن بحث ایتدکلری صرەده میسیس ایلیەنقالەرق صوردی که : — مقبل بك نصری یی طانیدیکزمی ، میس نهمی ؟ نه کوزل کوزلری واردی ، قادیفه کبی ... اوقدر بایغین ، اوقه ر -وزوك ... کوزل کوزلره بایلیرم ... حق کندیسنی آلوب امریقایه کوتورمك ایستدم . فقط کلمدی .

رفیقه م کولەرك : — آمریقادەبزم شرق حیاتی احضار ایتدیکز ، بن سزه نەقدر قادیفه کوزلر وارسه درحال آلوب کوندریرم ... دیدی .

ودرعقب مکالمه بشقه برشکل جدیت آلدی .

مسائل اجتماعیه‌نك تأمله ، ازدواج عائد فصللرنده
آمریقالیلرك كوستردكلری تهالك واعتنا سببیله سوز
مال مختلفه‌نك ازدواج وعائله حیاتلرینه تعلق ایده‌رك
اوزانوب كیدییوردی . بن یكی یتیشن قیزلرمزك
تربیه‌لرندن ، اوحیاتلرندن ، معلومات ودرایتلرندن
اركككلرك قادینلره وقادینلرك اركككلره قارشی اولان
حقوق ووظائفی حقنده‌كی فكرلرندن ، ادارهٔ عائله‌ده
كوستردكلری موفقیتدن اوزون اوزون بحث ایتدم .
قادینلر نزده عائله حیاتنه دائر ویردیكم ایضاحاتی كمال
دقتله دیكله‌یورلر ، بعضاً قادینلرده مأمول ایدیله‌میه‌جك
براحاطهٔ معلومات ایله اویله ایمالر ، اویله اعتراضلر
ایدییورلردی‌كه قابل دكل طوغرودن طوغرییه رد
وجرح ایدیله‌میوردی .

نهایت بحث كسلدی . شیمدی اوزون مناقشه‌لردن
صوڭره طویولان حس خلاص ایله هپ بردن قالقدق
ساعت آلافرانقه یاریی كچمش ، صیرمه چیككنلی
قاپوجی النده اوزون دمیریله بویوك صالونك كوشه‌
سنده الكتریق لامبه‌لرینك بر قسمنی سوندیریه‌ور .

بر قاچ خارصون ماصه‌لرك اوزرنده قالان ویسكی
اند سودا قدحلرینی طوپلایور ، ناوجده ، كوچوك
یازی ماصه‌سنك كنارنده‌یی اختیار قادین كاغدلرینی
ظرفلرینی طوپلامقله اوغراشیوردی .

شیمدی بر قطار اولمش آسانسوره طوغرو قوشه‌رق کیدیوردق . میسیس قلارق یانمه یاقلاشه‌رق دیدی‌که : — بو کبی مسائل اجتماعیه یه پك زیاده مراقم واردر . اولمازمی، بوبحثی صوکره سزکله تکرار ایده‌لم ؟.. بوخصوصده بر طاقم افکار مخصوصه‌کز وارکه دقتمی جلب ایتدی .

آسانسورك اوکنه کلمشدك ، هپمز بردن صیغه‌میه‌جغمز ایچون میس راندالل بزمله قالمغه، مادامله‌رله اختیار پدر اوکجه چیقمغه قرار ویریلیوردی . میسیس قلارق بکا دونوب صوردی : — مردیونلر سزی قورقوتماز ظن ایدرم . پك چوق اوطوردیغمزدن دیزلرمك حرکته احتیاجی وار . ایسترمیسکز ، بز یوریه‌رك چیقه‌لم ؟

قولمی تقدیم ایتمك ایسته‌دم؛ تبسم ایده‌رك دیدی‌که : — هم بنی طاشیمق آغیرکلیر ... سزی چابق یورار، اوصاندیریرم !

وکوزلرینك بیکی قوبولاشدی ، قوبولاشدی ؛ بر آن ایچنده اطرافنده اوفاق اوفاق صاری شراره‌لر پارلادی .

کوله‌رك دیدم‌که : — فقط بنم برشرقلی اولدیغمی اونوتیورسکز ، میسس قلارق ؛ بوقسه برآمه‌ریکنده درت قادین بنیه‌سی‌می واردر ، دیمك ایسترسکز ؟..

ایکی اللریله یانلرندن اتکارینی قالدیره‌رق یوریبور؛ بونجوقلی ایپکلی اتکلکک حیشیرتیسی، مستولی سکونت لیل ایچنده، صباحه قارشی هنوز اویانان یاوروقوشلرك فیصلتیسنی آکدیریبوردی . بن سوزمی بیتیرنجه بر آیاغنی مردیونك باصه‌ماغنه آتمش ایکن طوردی ، اتکاربی براقدی ؛ دیزینك ، قالچه‌سنك شکل ظریفی الك حسسز ، الك بیبرامش کوکللری وجد وهیجانه کتیره‌جك بر نحای شیرین ایله ترسم ایدیبور ، ایکی اوموزلرینك اورطه‌سنده‌کی خط رقیق کالکون دها درینلشه‌رك ده‌قولته‌سنك کنارینی تندن آییریبور ، کوزلرمی بلااختیار دها ینبه ، دها درین مجهولله طوغرو جذب ایدیبور ، غشی ایدیبوردی . بووضعیله ، بوواداسیله ، بوسحرلریله بکادوندی ، پارماغنی صالّادی ، یاری قیصلمش الکتریق آلولرینك نشر ایتدیکی خفیف ضیالرله خولیا انکیز بر نیم ظلمته بوغولمش مردیونلرك دیوارینه سوزولن کولکهلر آره‌سنده پارماغنده‌کی برلانطه‌نك عکسی اوزون ، کسکین برشعله‌ٔ سیمین پارلاندی ؛ و بویله مکه حاضرلاندیغم سوزلری دود قلرمك کنارنده طوردیرمق ایسته‌یورمش کبی مینی مینی پارماغنی هپ اووضعیتده طوته‌رق دیدی‌که : —
کوریبورم ، سز برچوق شیئی بردن اوکرنمك ایستیورسکز .
شمدی هم مردیونلری چیقیبور ، هم جواب ویریبوردم :

— سزی پك چابوق غیب ایده‌جکزی بیلدیکم ایچون عجله ایدییوردم ، میسس . صکره الك اوفاق بر فرصت استفاده‌یی بیله فوت ایتدیکم ایچون ابداً متسلی اوله‌مام .

اوطه‌سنك قپوسنه کلمشدك . النی اوزاتدی ، بن اکیلوب اوپمك ایستدم ؛ الی صیقه‌رق مانع اولدی : — بوروس اصولیدر ، دیدی ، آمریقا قادینلری بوکا تبعیت ایتمزلر ...

والی بر قاچ کره صیقوب صاللایه‌رق دوام ایتدی : — سزك ایچون کوزل رؤیالر تمنی ایدرم .. پك استعجال ایتمه‌مکزی‌ده توصیه‌یه لزوم کورورم ، چونکه زوجم دها یکرمی کون قدر ازمیرده قاله‌جقدر ... اوت ، قوجه‌م تحملفرسا بر ایش آدمیدر ، متصل پاره قازانیر ... اوحالده بون نوئی ، یارین صباحه !

عصبی بر استعجال ایله قاپونك طوقاغنی قیویروب بوره‌رق بر ایکی دفعه زورلادی ؛ قاپو آچیلمه‌یه تعریف اولنه‌ماز بر ظرافت اوضاع ، نظر فریب بر چویکلکله اوطه‌یه کیردی . دطیشاریك آیدینلغندن استفاده ایچون قاپویی آچیق براقشدی . عینی عصبی الك الکتریق دوکمه‌سنی چویردیکی اوفاق بر غجبرتیدن فرق ایتمه‌مه وقت قالمدی ، ایچریسی کسکین

بر ضیایه غرق اولدی ؛ یاتاغك یانندهکی ماصه ایله اوزرنده آباژورلی مومك کولکهسی قلمله چیزلمش کبی دیوارك کورینان قسمنه عکس ایتدی . بردن مهتز ، لطیف بر صدا انکلیزجه بر شرقی ترنم ایدرك اوطهنك ایچنده یابلدی ؛ یاواش یاواش یوریبهرك ایلریلهیهرك قاپویه طوغرو ، بکا طوغرو کلیوردی ، نهایت ایچریدن قاپو شدتله ایتیلوب قاپاندی . شیمدی قلبمده خلجانلرله ، اولطیف نغمهنك عکسلرینی دیکله‌یوردم . بر دقیقه صوکره شرقی ، اونی ترنم ایدن دوداقلرك اوزرنده خفیف وممدید بر بوسهٔ پرستش کزدیریلیورمش کبی سوزیلهرك ، ایکلیهرك آغیر آغیر غائب اولدی ... وردن بره هرشی برسکونه ، بر هیچلکه ، بر حزن وفتوره طالدی .

بوصورتله باشلایان مناسبات محبانه بومنوالده بر مدت دوام ایتدی . بن بعضاً بکا قارشی کوستردیکی اطوار واوضاعده بر مآل خفیٔ خصوصیت استشمام ایتمك ایستر ، بونکله متهیج ومسعود اولورکن اومثلا بیتمزده یکن اوفاق فقط بنم ایچون پك معنیدار بر شیئی آچیقدن آچیغه راندالره نقل ایتمه صورتیله بوتون بوسعادتمی محو ایدردی ؛ صوکره « اوطورکز ، قونوشهلم . . . » دیه بنی مجبور اولدیغم بر زیارتدن ، بر مشغولیتدن آلیقویار ، هپ یاننده

بولونمه‌مى ايسترده‌ى . هيچ شبهه يوقدى‌كه شيمدى
بنم مجاورتمه بر احتياج حس ايديور ، بنم كوكلمه
اويناماقده بر لذت طويوردى . وبو بويله‌جه ،
الى نهايه ، كنديسى بورادن كيدنجه‌يه قدر ، او
حسابسز تووالتلرينى حاوى اولان مشين صنديقلرينى
باغلاتوب اكسپرسله ديده‌دن نهان اولونجه‌يه قدر بويله
دوام ايده‌بيليردى . شمدى اوكله طعاملرندن صو-
كره رانداللر اوطه‌لرينه چيقديقلرى حالده اونمله اشا-
غيده قاليوردى . صارى صالونده اينجه بر سيغاره
تللنديره‌رك بنجره‌لرى آرقه‌سنه قدر آچديرر ، بر
قولتوغه چكر ، صالنجقلى بر صنداليه‌يى‌ده بكا اكرام
ايدر و « هايدى ، برشى آكلات . » مقدمه‌سيله
اكثريا اوزون بر مصاحبه‌يه زمين آچاردى . بعضاً
قوران دەرى منع ايچون قاپويى‌ده قاپاندير ر ،
اوطه‌ده ايكيمز ياپ يالكز قاليردق . او بوباش باشه
قالمقلردن ذره قدر انديشه ايتمز ؛ بونى ، بويله بر ياز
كونى بر كنج ارككله شامپانيالى قونياقلر اوزرينه بر
اوطه‌ده يالكز قاپانمغى هيچ غير طبيعى بولماز ؛
كندندن اودرجه امين ، دوستلغنى بخش ايتديكى
اركك تربيه‌سنه اوقدر اعتمادكار كورونوردى .

بن هنوز بوعادتلره آليشمامش اولديغم ايچون
صارى صالونك بو وجدانكيز محرميتلرندن اوقدر

متأثر اولوردم که سوز سویله‌مك ، مکالمه ایچون
بر موضوع بولمق اقتدارندن محروم قالیردم؛ اوزمان
طاقیلیردی : — نه اولیورسکز ، جانم ؟ . .
بتمله یالکزقالق سزك خاصهٔ تکلمکزی محو ایدییور . . .
آ کلاتکز باقهلم ، بکا بر شیلر آکلاتکز . . .
برکون ینه عینی حال واقع اولمشدی . بن کیزله‌مکه
موفق اوله‌مادیغم بر ذوق تجسسله دوز پنبه کتندن
اتکلکك آلتنده ذبروح برشی عشوه‌کارلغیله قیوراتان
مینی مینی اسقارپنه نصب نظر ایدییوردم . بوشمدی‌یه
قدر کورمدیکم اوقدر ظریف ، بیچملی وایچه بر
شیدی‌که مراقمی تحریك ایتمشدی .
اوبلااختیار الیله دیزینی اوقشاییورمك صورتیله
اتکنی ایندیرییور ، آیاغنی صاقلایور ایدی . برسیغاره
یاقمق ایچون یرمدن قالقدیغم صیره‌ده دیدم که : —
پك انصافسز ، پك جفاکارسکز !
کمال سکون ایله جواب ویردی : — فقط بر
قادینك آیاغنه اوقدرده باقمق مغایر آدابدر .
وماصه‌نك کنارنده‌کی کتابی چکوب یاپراقلرینی بوکمکه
باشلادیغمی کورنجه کتابی دیزمك اوزرندن آله‌رق
بوکولمش صحیفه‌لری آووجیله باصدیروب دوزلتدکدن
صوکره : — یاراماز چوجق ، دیدی ، بوکتابسکا
نه یاپدی‌که بویله اشکنجه ایدییورسك ؟

بن جدی بر مباحثه‌یه استعداد کوسترر بر طور ایله آیاغه قالقوب قارشیسنده آشاغی یوقاری کزینه‌رك دیدم‌که : — سز امریقالی قادینلر پك غریبسکز ؛ اول امرده ادعای استقلال ایدرسکز ، کندیکزه ارککلرك حقوقنی ارککلرك امتیازاتنی تأمین ایتمك ایسترسکز ، اونلرله آرقداشلق ایتمك قابلیتنی مع زیادة کندیکزده کوررسکز ؛ صوکره آرقداشجه اوطوروب قونوشدیغمز بر کنجه ، صرف بر تجسس صنعتپرستانه ایله بیچم اسقارپین کییدیککزی کورمك ایسته‌ین بر آدمه آیاغکزی کوسترمك ایسته‌مزسکز ، کوسترمزسکز ، قورقارسکز ...

استخفافکارانه کوله‌رك و یوزینه باقیوب آشاغی یوقاری طولاشمه‌مده دوام ایده‌رك علاوه ایتدم : — اوت قورقارسکز .. ارککلردن هر زمان قورقه‌جقسکز !

آیاغه قالقدی ؛ کوزلرنده شمشکلر چاقیور ، یاناقلرنده بنبه‌کللر آچیوردی : — طوریکز ، دیدی ؛ کورییورسکزیا ، بن تماميله کندیمه مالکم ؛ سزکله بوراده یالکز قالمقدن ، یعنی سزدن دها ضعیف ؛ سزك ... سزك ... — بر مدت کلمه‌لرینی آرادی . — خشونتکزه معروض اولمق احتمالندن قورقیورم . فقط سز شمدی بنم ضعفمك ، بوقادینلغمك آلتنده تتره‌یه‌جکسکز ، قورقه‌جقسکز ، ارککلکه مغایر بر

حرکته جرأت ایده بیلمك احتمالندن ، کندیکزی اونوته بیلمك جرأتندن قورقه جقکز !

بر آن توقف ایتدی؛ کندیمه مالکم دیین بوکوزل قادینك سینه سی ستر ایده مدیکی بر خلجان ایله قالقوب اینیوردی . پنجره دن کیرن خفیف روزکار آلتنده کی کومه صاچی تهزیز ایدییور ؛ آنتردولی بر آتش شومیزه نك قوللرینی پنبه قوللره یاپیشدیرییوردی وکوزلری ایری لاجوردکوزلری پرسکون برمانی دکز بایغینلغیله سوزولیور ، سوزولیوردی :

— آیاغمی کورمك ایستیوردیکز ، دیدی؛ بلکه اصلا اکیلمکز باقکز ...

وآیاغنی صاری اطلس قابلی بیاض لاکه اسکمله لردن برینك کنارینه قویه رق اتککنی برآز یوقاری چکدی . ساده پنبه کوده ریدن یاپلمش سیوری وجلی یوشاق اسقارپین عصبی ، اینجه ، مینی مینی بر یاغك تکمیل طومبوللغنی خطوط نازکه سیله ترسیم یدییور ، اورطه سنده ینه کوده ریدن براوفاق مستطیل رچه نك اوزرنده کی طوقه بو پنبه لکك وسطنده برلانطه معاعیله پارلدایوردی . هله کرکین ، شفاف ، سیاه یك چورابلرك آلتندن پنبه جلدی بوتون طراوتی ، بوتون نزاکتیله عیان اولیوردی . کندیمه برطور ویرمك یچون منددیامله کوزلکمی سیلوب طاقدقدن صوکره اکیلدم ،

شدّدی خفیف فوژه له ایریس قوقولری آره‌سنده برنازك رایحه بینمی دومانلاندیریبور ، اعصابمی تهییج ایدییوردی . ظاهری برقیدسزلقله اسقاربنی معاینه ایتدم . تکمیل کودری ایدی ، شوقدرجق برکوسه‌له پارچه‌سی قاریشدیرلامشدی . واچنده‌میق مبی ، اینجه طومبول آیاق برادای استهزا ایله قیملدانیور ، خفی برمآل‌دعوت ایله اوینا شیور ایدی.
« بو آیاق دکل ... » دیدم ، وبرتشبیه آرادم :
— بو آیاق دکل ، بر ... الکتریق دوکمه‌سی !
الله طوقونمق ایستدم ، بردنبره آیاغنی چکدی وموازنه‌سنی غائب ایده‌رك سندمله‌دی ؛ آرقه آرقه برایکی آدیم کیده‌رك موازنه‌سنی اعاده ایتمك ایستیور، فقط موفق اوله‌میوردی . اودقیقه کوزملك اوکنده برآلو پارلادی ؛ بتون قانم مقاومتسوز برسرعت محرقه ایله طمارلرمده جریان ایتدی ، اولطیف وجودی قوللرمك آره‌سنده صیقه‌رق ضبط ایتدم . اودوشمه‌مك ایچون ایکی ایله اوموزلرمه طوتونمغه مجبوراولمشدی . قیصه برآن ایچنده سینه‌سی کوکسمده تیتره‌دی ، نیم کشاده پنبه دوداقلرینك آره‌سندن صیجاق خفیف برنفس کیرپیکلرمی تهزیز ایده‌رك دوداقلرمك کنارنده اوچوشدی ...
بوحادثه‌نك مناسبات آتیه‌مزه اوله‌بیله‌جك تأثیرینی

ازاله ایتمك ایچون قوللرمك آره‌سندن برقهقهه ایله صیبرلدیغی صره‌ده دیدی‌که :

— بیلیورمیسکز، ایکری بر آدیم آتمش اولسه‌یدم، آیاغمی قیریله‌بیلیردی !

مع‌مافیه بووقعه راندالره حکایه‌ایدلمدی، ایکیمزك بیننده صاقلی برسرقالدی؛ واوکوندن اعتباراً آره‌مزده ناقابل افاده بریکیلك باشلادی . بریکیلك، برهیچ که باشقه درلو باقیشلرله، طوروشلرله، بری برمزك مواجهه‌سنده هرشیئی باشقه درلو حس ایتمك، مکالمهٔ عمومیه‌نك خارجنده خفی نظرلرله تعاطیٔ افکار ایده‌بیلمك کبی شیلرله تجلی‌ایدیوردی . بعضاً بری برمزدن آیری صالونك برکوشه‌سنده بولندیغمز حالده بری برمزی پك یانینده کبی حس ایتمکه، نظرلرمزك کیزلی ساکت دعوتلرینه بی‌اختیار اجابت مجبوریتنی طویمغه باشلادق . بنده تجسس ایله، تعقیب ایله باشلایان بواکلنجه شدتلی برسودا طورینی آلمق‌اوزره ایدی؛ حالبوکه وکندینی بوکبی هیجانلره‌رفتلره براقیه‌رق بنی‌ایی بررفیق‌مصاحبه، سوکیلی برآرقه‌داش کبی تلقی یولنی ترجیح ایتمش وبکا علنا بو صورتله برمیل ورجحان کوسترمکه باشلامش ایدی ..

بونکله برابر بنم محزون ومدید نکاهلرمه، بویون بوکملرمه، یالکز قالدقجه بالالتزام سکوت ایدیشمه

قارشی مترحم و برشفقت کورونور ؛ کوزلری ، ابری لاجورد کوزلری برمائی شفقتله سوزولوردی .

بر اقشام ینه کوچوك صالونده مشین قاناپه‌لردن برینك اوزرنده قونوشیوردق . آوجی قاناپه‌نك مشیننه یاپیشدیرمش ، کوزلرینی غیرمعین برنقطه‌یه سوزه‌رك عطف ایتمش ، دوشونیور ، سوزلرمی ایشیتمیور کبی طوریوردی . بن یانده عشقدن ، محبتدن ، عشق ومحبتی نصل تلقی ایتدیکمدن ابری لاجورد کوزلی برقادینی .. انصافسز جفاکار ، قوکه‌ت ، قلبسز ، حسسز بر قادینی سودیکمدن بحث ایدیوردم . بردن بره صوردی : — بو محبتکزی کندیسنه سویله‌دیکزمی ؟

— سویله‌مدم ، دیدم ، چونکه فائده‌سزدر .

برروئیاده کبی طاتلی ، یاواش برسسله : — بویله شیلری کیمسه بیله‌مز ، برکره تجربه ایتملی ... دیدی .

اوزمان اکیلدم ، یشیل مشینك اوزرنده برقاملی یاپراغی کبی طوران میني‌مني الك اوزرینه دوداقلرمی قویدم ؛ برمدت اومینی مینی ال حرکتسز قالدی ، اوفاق برارتعاش بیله حس ایتمدم . بو حرکتسزلکدن بومانعتسزلکدن جسارت آله‌رق دوداقلرمله دانتللری ایته ایته بوسه‌ٔ اشتیاقمی بیلکنه طوغرو اوزاتمق ایستدم . کوزل یوزینی برافادهٔ اغبرار ایله چویردی النی یاواشجه چکدی :

— بنی جریحه‌دار ایتدیکز ، دیدی ، مساعده‌ می
بویله سوء استعمال ایتمکزی هیچ برزمان عفو ایتمیه‌جکم .
اوزمان النه صارلمق ، اومینی مینی للك اوزرینه
سرشك درونمی دوکمك ، یالوارمق ، حالمدن دردمدن
بحث ایتمك ، شکایت ایتمك ایستدم ؛ سیلکنوب آیاغه
قالقدی : — متین اولکز ، دیدی ؛ خیالپرورلك
ایی برشیدر ، فقط کنج قیزلره .
اولدیغم بردن ، اللرم نومیدانه یانه صارقمش ،
صاچلرم طاغلمش کوکسم پرخلجان ، صوردم :
— برکنج قیز اولسه‌کز بنی عفو ایدرمیدیکز ؟
— مادامکه اولی برقادینم ، دیدی ، ناقابل اعاده
برزمانه عائد تصورات ایله ذهن یورمقده نه‌فائده
اوله‌بیلیر ؟
آیاغه قالقدم ، دیدمکه . — برکنجك قلبیله
اوینامقده ، اونی امیده دوشوروب صکره مأیوس
ایتمکده نه‌فائده اوله‌بیلیرسه اونده‌ده اوفائده اولور .
یانمه کلدی . النی اوموزمه قویدی ؛ سنده‌اویله
برطاتلیلق ، اویله براهتزاز شفقت واردیکه غشی‌اولدم .
— بنم اویله یاپه‌بیله جکمه نصل احتمال ویریبورسکز ؟
دیدی ؛ دوشونکز برکره ... سزده بیلیرسکزکه
بن سزی پك چوق سودم .
— اوحالده ؟ ..

دیدم ودرآغوش ایتمك ایسته‌دم. قاشلرینی چاتدی ایکی النی وجودینه سپر ایتدی ؛ « شیمدی نفرت ایتدیکمی می ایستیورسکز ؟ » دیه صوردی . شدتله یریمدن فرلادم . مجنون کبی قاپویه قوشه‌رق :
— شبهه‌می ایدیورسکز ؟ دیدم .
حیرتله ، عادتا بر مأل فتور ایله آرقه‌مدن باقه قالمشدی. اوطه‌دن چیقارکن: «فقط بوچوجوق» نیه سویلندیکنی طویدم .
او اقشام سفره‌یه غایت شعشعه‌لی بر توالتله، زمرد طوقه‌لی اینجی کردانلغیله اینمش ایدی. بك آز یمك ییور ، ییلان دریسی کبی پارلاق سیاه بونجوقلی ده‌قولته تووالتیله هم آهنك ال قدر مینی مینی بونجوقلی سیاه بر یلپازه ایله صیق صیق یلپازه‌له‌نیور ؛ آره صیره عصبی حرکتلرله اللرینی کونوره‌رك صاچلرینك آرقه‌سنی دوزلتیور ؛ قاشلری چاتیق ، لاجورد کوزلری هرزمانکندن دها سوزوك، یمکك بیتمه‌سنه صبرسزلقله انتظار ایتدیکی کوروییوردی .
صالونده اورکستره شیمدی «مانون» اوپه‌راسندن بر پوپوری چالیوردی. ایتالیانلره مخصوص لاابالیلکله رفیقم دیشلری آره‌سنده اوپه‌رانك بیلدیکی پارچه‌لرینی ترنم ایدییور ، بن ایچاغمـك اوجنی اینجه بارداغك کنارینه خفیف خفیف اوره‌رق کویا اصول طوتیوردم.

یانمزدن یچرکن بر متاد سالاملاشدق ؟ فقط بجاغم
بارداغك کنارینه سرتجه طوقوندیغندن دوشوب
قیرلدی . رفیقم برندای تأسفله : — واه واه،دیدی
بز بونی اوغورسز عد ایدرز ...
صالونده راندالارله دیکر بر طاقم انکلیزلر کورو .
شیورلردی ؛ کوچك بر دانس ترتیب ایتمك ، بونکه
اوتل حالنك یکنسقلغنی بر آزدکیشدیرمك ایستیورلری.
میسس فلارقده زمرەیه التحاق ایتمش ، دانس ترتیبی
رأینی تصویب ایدییوردی . رفیقم یوزه قاریشمق
اوزرەبندن آیرلدی.بن برسیغارەیاقەرق مشین قاناپەیە
یرلشدم ؛ لاقید کورونەکه چالیشیوردم .
خفیف بر والس باشلامشدی . راندالر انکلیزلرك
آغوش احتراصنده آمریکەلره مخصوص مست وبیهوش
ادالرله والس ایدییورلر ، رفیقم میسس فلارقدن
بر ایکی تور استرحام ایدییور ، اومیقمیق یلپازەسنی
آچوب قاپایەرق تردد کوستریور ایدی . بن ،
کوشەمده ، سیغارەمك دومانلرینی تعقیب ایدییوردم .
شیمدی رفیقمله رقص ایدییورلردی . کوتسنی
ایلریلەتەرك ، دیرسکنی قاوالیەسنك قولنه خفیفجه
ایلیشدیروب الیله اتکنی یردن قالدیرەرق بر والس
ایدیشی واردیکه قارشیسنده لاقید قالمق ، اودقیقه
بوسعادته مظهر ایدیلن ارککه حسد ایتمەمك الدن

کله‌مزدی . کورمه‌مك ، کوروبده متأذی اولمامق
ایچون قاناپه‌یی دکیشدیردم . براز اوته‌مده‌راندالرك
یدری اوطوریـوردی . میـس قلارق یاناقلری
بنبه‌لشمش ، صـاچلری طاغلمش ، کوزلرینی زیاده
سوزمه‌سندن کیرپیکاری بری برینه کیرمش ، بلمپازه‌
له‌نه‌رك بر کنج قیز شوخلغی عشوه‌سـیله بزدن طرفه
کلدی . کوزلکـنـك اوسـتندن غزته‌سنی اوقویان
اختیارك ، کلدی ، اوموزینه اللرینی قویدی دیدی‌که :
— قیزلرکز سزی قالدیروب والس ایتدیرمك ایچون
بنی مأمور ایتدیلر ؛ بنده وعد ایتدم . اونك ایچون
بوتون عشوه‌لرمی ، سحر جاذبه‌می صرف ایدوب سزی
اقناع ایده‌جکم ...

اختیار تبسم ایده‌رك آیاغه قالقدی ، تشکر واعتذار
ایتدی ؛ صکره بکا باقه‌رق : « دلیقانلی ، سزاورادە
نه اوطوریورسکز ؟ باقسه‌کز آ والس ایتدیریله‌جك نه
لطیف تازه‌لر وار ؛ قالقـك باقه‌لم ! » دیه تشجیع
ایتدی . بونك اوزرینه برمدن قالقدم ، ایلریله‌دم .

کندیمه ملك دکلدم ، نه اولدیغنی تقدیر ایده‌مدیکم
برحسه تبعیت ایده‌رك اودقیقه‌ده شوقادینله آره‌مزده
تأسس ایده‌جك مناسباتك الك مهم ، الك قطعی فصلی
بدأ ایتمك اوزره اولدیغنه حکم ایدییوردم . اورفیقمه
یورغون اولدیغنی ایما ایدر برطور ایله تشکر ایده‌رك

مساعده ویردکدن صکره کوچك صالونه طوغری یوریدی . صالونك قپوسنده کندیسنه ملاقی اولدم . ساکن ومنهج ، بر محکوم کبی آرقه سندن یاواش یاواش کیدییور ، مواجهه سنه چیقمغه جرأت ایده میوردم . یاپازه لنه رك ، بر کوزینی خفیف بوروشدیره رق مغبر بر صدا ایله صوردی : — حما نوبتنی کچیردیکز . امید ایدرم ؟

یاواش ، مطیع ، قورقاق بر سسله جواب ویردم : — هیهات ! دیدم ؛ هر زمانکندن زیاده دیوانه کزم ... بو آقشام سزی قیصقانمغه قدر واردم ... فقط یلواریرم سزده بکا بویله یاپمایکز ...

دوندی ، اللرینی انکلك اوزرنده برلشدیره رك دیمدیك طوردی ؛ ایری لاجورد کوزلرینی بکا عطف ایده رك صمیمی ، حقیقی اولدیغنی آکلاتمغه چالیشان بر صدا ایله دیدی که : — نیچون اصرار ایدییورسکز ، نیچون قابل اولهمیه جق شیلرده نافله تمنی ایدییورسکز ؟ .

بن برخسته چوجوق اصرارله دوام ایتدم : — بنی سومش اولسه کز بویله سویله مزدیکز !

— سزی سومشده اولسه م ینه طبقی بوصورتله حرکت ایدردم ... بندن باشقه هیچ برشی انتظار ایتمه یکز ، مأمول ایتمه یکز .

— فقط هیچ اولمازسه بنی تسلیت ایدیکز ؛ بر یاباجی‌یه طانمش کبی محبتکزدن سزه بحث ایتمه‌مه ، سزکله دردلشمه‌مه اولسون مساعده ایدیکز ... قلبمك جریحه‌لرینی ایاشدیرمکه ، بنی شفقتکز رفقتکزله تداوی ایتمکه چالیشه‌جقکزی وعد ایدیکز ... بنی ترك ایتمه‌یکز ، بنی نومید برحالده براقوب کیتمه‌یکز ...

ممنون اولدی ؛ درحال اطوارینه باشقه برشوخلق ، باشقه برناز وعشوه کلدی :

— اوت ، سزی شفایاب ایتمك وظیفه‌سنی بکا براقکز ؛ ویاراماز برچوجق اولمامه سوز ویریکز ... باقکز ، سزی نه چابق ایی ایدرم .

توقف ایتدی ؛ طیشاریده چالنان والسی بر آز دیکله‌دکدن صوکره بردن دیدی‌که : — ایلك مداوات اولمق اوزره حرکت ، برچوق حرکت ترتیب ایدییورم ؛ شوقولمی آلکز ، باقه‌لم ، وشو والسك صوکنه قدر اوصانمه‌دن بنی دوندیریکز ...

عشق ومحبت بحثلرنده مباحثه‌یه کیریلن ، محاکمه واقناعه چالیشان قادین اساساً مغلوب اولمش دیمکدر . کتاب حیاتك بوفصل آتشیننی پارمقلرینی یاقمه‌دن اوقومق ایسته‌ینلر هیچ اوصحیفه‌لری قاریشدیرماملیدرلر .

میسس فلارق بم خسته قلبمی شفایاب ایتمکی اوقدر تصمیم ایتمش ، بوتداوی روح تصورینی اوقدر ممنونیت

وتمالكاً قبول ایله مش ایدی که شویکی وظیفهٔ شفقت ونصوحتی هیچ برشی ایچون فدا ایتمیه جك، حتی « بن آرتق سومیورم، روحم تداوی یه قابل شفاپذیر اولمغه آرتق محتاج دکلدر. » دیمش اولسه م متأسف اوله جق، تکرار خستهٔ عشقی اولمقلغم ایچون الندن کلنی یاپه جق ایدی. شوفرصتدن ممکن اولدیغی قدر استفاده جهتنه حصر فکر ایتمکه باشلادم. اولا قیصقانجاق.. مزعج، مهلك برقیصقانجاق چیقاردم که بونك تداویسی هر زنك بر آراده بولنمه مزی ایجاب ایدییوردی.

بك مدبرانه طاورانیوردم. عشقمدن، عشقمك بو شدتندن بك بی طرفانه، عادتاشایان اسف بروقعه دن بحث ایدر کبی بحث ایدییور؛ اوقوتوقونج کولکه لی درت الزله ستر ومحو ایتمکه چالالمق لازم که جکنی ظاهری بر سکوت جذبه ایله تکرر لایوردم. آرتق قلب جریحه دارمدن ایکیمزده معزز بر طفل مریض کبی قونوشمغه باشلامشدق. اوبتون قادینلغنی، نزاهت فکریه سنی بنم حسیاتمه تبدیل مجرا ایتدیرمك ایچون صرف ایدییور، صکره الك اوفاق بر مسامحه سیله بنه برخطاسه سببیت ویرییور، نتیجهٔ محاکمه ده کندینی حقسز بوله رق بنی عفو ایدییور ایدی...

برکون بردنبره کندیسندن تباعد ایتدم. رفیقه له کوشه لره چکیلیور، اونی وکمزدن کورش قوپالری

ایچنده توالی ایدن بوزلی شامپانیه‌لری سیره محکوم ایدییوردق . بنی بویله حزین وساکت ، نظرمعینی نقطه‌یه معطوف ، فکرم ثابت براماله منحصر ، پریشان کوردکجه متأثر اولمغه باشلادی؛ شوحالدن قورتارمق املنه دوشدی؛ وآرتق اونوتمق ، برشیئی دوشونمه‌مك ایسته‌دیکمی کندیسنه آکلاتدیغم زمان مقابلةً مینی مینی النی وزانه‌رق اونی ویره‌مك مساعده‌سنی بخش ایتدیکنی سویلدی . اوکوندن اعتبارآهرآقشام اوزون مکالمه‌لر ، دردلشمه‌لر آره‌سنده اوایجه یا ماتلی ذی قیمت بوزوکلی طومبول الك ، بنده چوقونلی مدور اینجه بیلکك اوزرینه متهیج ، آتشین دوداقلرم کاه خفیف وسریع ، کاه مدیدومشتاق بوسه‌لریاغدیرمغه باشلادی .

شمدی هرایکیمزده مدهش برتهیج عصبی دوره‌سنه کلشدك ؛ تنهالردن ، یالکزلقدن ، کوشه‌لردن قاچینیور ، بری برمزدن قورقیوردق . ناکهظهور برحادثه بو هیجان اعصابه مأمولك فوقنده برغلیان ویردی : برصباح ، عکسنده ازمیردن تلغراف کلدی ؛ زوجی بونده هماناوآقشام عودت ایده‌جکنی ، ایرتسی کون اکسپرسله ویانه‌یه کیده‌جکارینی ، واوآقشام ایچون برقاچ احبابی دعوت ایتدیکندن اوکا کوره اوتله امر ویرمه‌سنی یازییوردی . بوخبر ایکیمزیده بیوك برفتوره القا ایتدی . اوزوجنك طبیعتنی بیلدیکندن

شبهه‌سز هم بر مفعت تجاربه‌یه مستند اولان بو پروغرامك ناقابل تبدیل اولدیغنی آکلایور، فقط بنی متسلی ایتمك ایچون برچاره بوله‌جغنی ، اوتلده بهمحال برقاچ کون دها قالمغه چالیشه‌جغنی وعد ایدیوردی ؛ فقط بن نه‌زمان اولورسه اولسون بوقادینك غیبوبتیله قلبمه آچه‌جغی رخنه‌یی ، حیاتمده براقه‌جغی بوشلغی تیقن ایده‌رك تیتره‌یوردم . قارشیسنده نومید ، ساکت ، کوزلرم طولو ، اسمدن پارماقلرمی قوپاره‌رق دوشونیور ، هیچ برحرکت ایتمیوردم . اوده کوزلری طولمش ، سینه‌سی برخلجان بکا تقرب ایده‌رك ، ایکی اللرینی برمعتاد ایکی اوموزلرمه قویوب بنی کوزلرینك ایچنه باقمغه ، اری لاجورد کوزلرینك ایچنده بلکه‌ك ، ارادت واختیارمك نصل محوونابود اولدیغنی کوزلرمله کورمکه اجبار ایده‌رك یاواش ، مهتزبرسسله دیدی‌که : —اویله مأیوس اولمیکز ، رجا ایدرم نومید اولمیکز ؛ باقیکز ، اعتراف ایدیورم : سزی سویورم ... ایشیتیورمیسکز ؟ سزی سویورم ایشته :

واللّه یوزی ، صاچلرمی اوقشایه‌رق صوردی : نیچون بکا باقیورسکز ، نیچون کوزلرکزی ایندیریور. سکز ؟

صکره غایت معصوم ، عادتا ملکانه برادا ایله دیزلرمه ایلیشیوردی ؛ برقطرهٔ سرشك کیرپیکلرینك

كنارندن بووارلانەرق الـك اوزرينە دوشـدى ، اوزاقلردن، بر طام اثيرىء خواىادن كلبركبى ياواشلايان سسيله صورييوردى: — آرتق بنى سوميورميسكز، بكا اينانميورميسكز آرتق؟..

بن مبهوت سعادت برچوق اوتانغنجلقيله قناپەنك كنارينە يوزمى كيزلەدم؛ وهيچ برشيئه جسارت ايدەميەرك، بلكه بتون مدت حياتمدە ناقابل اعادە برفرصتى غيب ايتـديكمى بيلديكم حالدە الك اوفاق بر جرأت اقتداريني بولەميەرق، بو مەمز دقيقەنك شعر رقيق بى نظيريله مست ومدهوش، قلبله روحـله آغلامغـه باشلادم...

كنديمى بولديغم زمان بيوك قپونك بوزلى جاملرى آرقەسندن يمك صالوننده خدمت ايدن غارصونلرك كولكەلرى كورونيور ، مهم براوغولتى آرەسنده چاتال بيچاق شمـاتەلرى طوبوليوردى . يارەلانمش برحيوان كبى سندەليەسندەليەاوطەمە قدر چيقدم، بى تاب قناپەمە دوشدم .

ايكى ساعت صكرە باشلايان ياغمور اوكون اوتل خلقنى هپ ايچريدە حبس ايتدى . ياغمورلى كونلرە مخصوص برصيقنتى اورتەلغە برطورغونلق ، اعصابە بركركينلك ويرييور ، پيانونك باشندەراندااللرەرفيقم تكمـل غيرتلرينه رغماً حاضرونه برآز نشئه كتيرمك

موفق اوله‌میورلردی . میس‌می‌نك هنوزیك چوق
محتاج تعلیم واصلاح سسیله ترنم ایتدیکی انکلیز
تحافلقلریله قاریشیق طاتسز برشرقی که‌وشك ، اسنه‌مکه
بکزر آلقیشلرله قارشیلاندیغی صره‌ده باالقونك قپوسنه
یورغون نزکین برطورایله یاصلانمش طوران میس
لیلیه‌ن کیربیکارینك نیم‌محسوس برافاده‌سیله بنی یاننه
چاغیردی .

ورادە ، صاری آطلسدن کینیش ، اوزون پرده‌نك
جناحنه کیزلنمش اولدیغمز حالده قونوشیوردق . لیلیه‌ن
پرده‌نك صاچاقلرینه پارمقلرینی کچیروب آییره‌رق
اعصابنك هیجانی ستر ایتمکه غیرت ایدییور ، طبیعی
کوسترمکه چالیشدیغی تیتره‌ك ، منلاشی برسسله سویلیوردی :

— بو آقشام زوجم که جك ... دوشوندم ، بری برکزی
هیچ طانیمامکزی ترجیح ایتدم ... شو حالده سزدن
برشی استرحام ایده‌جکم ؛ صاقین بنی قابسز ، حسسز
ظن ایتمییکز ، فقط بونی لزوم کوریورم . اونك
یاننده کچیره‌جکمز برقاچ ساعتی سزه قارشی تبدیل اطوار
ایتمکه مجبور اولمقسزین کچیرمکه ، خاطرکزده الی الابد سزی
سوه‌ن ، سزه محبتله ، سزه یالکز محبت طولو کوزلرله باقان
برلیلیه‌ن خیالی براقمغه موفق اولمق ایچون بونی لازم ، لزوم
کوریورم ... بکا اطاعت ایده‌جکسکز ، دکلمی ؟ بو
اقشام هیچ کوروشمیه‌جکسکز ، اوطه‌کزده قاپالی اوطوره.

جقسکز؛ و بنی دوشونه جکسکز ... اوطه کزده، قارا کلقده ...

اوکنه باقیوردی؛ صاری کیرپیکلری آره سنده بولوطلانان لاجورد کوزلری مهتاب کیجه لری قیپلردن سوزولوب کیدن قویو مائی دکزلری آکدیریور؛ باشنه ایلیشدیرمش اولدیغی برقاچ کلک رایحه سی، آره صره وزان اولان خفیف روزکارك تأثیریله طوپراق قوقولری، اوفاق تفك یاغمور دامله لری آره سنده یوزمی کوزمی بوریوردی. رؤیا کوریورم؛ هیچ برشی حقیقی دکل، بوقادین، بو سس بکا درینلردن، اوزقلردن، مجهول سمتلردن طوغری کلیور؛ بو بلیغین، بونیم مستور نظر بکا باشقه افقلردن نکران اولیور ظن ایدیوردم. قلبم بری برینه ضد امیدلر، قورقولرله بر هیجان ایدی. شو صوك دقیقه ده بر کون صکره احتمالکه الی الابد غیب ایده جکم شو بی نظیر قادینك مرینه تسلیم نفس ایتمك لازم کلدیکنی، وکا اطاعتدن، تمامی درجه سنده براطاعتدن، جسم وجان ایله انقیاددن بشقه چاره اولمدیغنی تقدیر ایله برابر قادین حیله لرینی چوق کورمش، اك جسارت بخش تبسملرك، ك امنیت بخش وعدلرك نتیجه سنده بعضاً زهرلی کوز یاشلری، ابدی خسرانلر صاقلاندیغنی تجربه ایتمش اولانلره مخصوص بر امنیتسزلکله متأذی اولیوردم

بردەسز ، قیصەیق برسەله اکلەدم : — سزه طاعت ایدەجکم ، میسس لیلیەن .. ذاتاً آیاقده طورمغه بیله مجالم یوق !

بردنالی بردەنك صاچاقلرندن آییرەرق وزانده ؛ یوشاق ، اوشومش ، خفیف ترلەمش برال بردراغوش شفقتله الە صارلدی . یوزوك حقەلرینك آتش کبی یانان آووجه تماس باردیی طویدم ... صاف بر چوجوق معصومیتیله او صاف ومعصوم ابری لاجورد کوزلری برمدت ، بکا بلك زیادە اوزون کلن فقط بلکه ایکی ثانیه بیله تمادی ایتمەین برمدت کوزلرمك ایچنەعطف ایتدی ؛ کوزمك بیکننده برشیئك پارلادیغنی ، قلبمك اك کیزلی کوشەسنده برشیئك اویناديغنی حس ایتدم . الی یاواشجه ترك ایدەرك پرشفقت وحمایت برسەله دیدیکه :

— حرارتك وار ، شکیب بك ؛ هایدی اوطەکه چیق !

سودیکمز قادینلرك ، ولو حقسز ومستبدانه ، ویردکاری امرلره اطاعتده حس ایدیلان محظوظیت طفلانەایلەاوطەمده ، یاپەیالکز اوطوریبور ، نا کهظهور بر شیئه غیر طبیعی ، فوق العاده برحاله انتظار ایدیبوردم . برحس درونی بنی تأمین ایدیبوردی : کلەجك ، کلەجك ... هیچ شبهه ایتەکه کلەجك ؛ هم

یاقینده ، احتمال که شیمدی !.. وقت کچیوردی .
بعضاً بر اوغولتی ایچنده قوریدورلردن تلاشله کچن
قادینلرك آتش حیثیاتیلری ، سرت سرت قونوشه‌رق
کزینن ارککلرك پارکه‌لرده طوپوقلریله چیقاردقلری
قوروغبیرتیلر ایشیدیلیور ؛ اوتلك بویوك ساعتی مدید
فاصله‌لرله سکزی ، طقوزی ، اونی اوریوردی ...
برمدت اوروطه‌لقده درین برسکوت حاصل اولدی . یالکز
قاپونك التندن باشلایان اینجه صاری پارلاق برچیزگی پارکه‌نك
اوزرینه ضیادار بر یاپرازه آچیور ، طیشاریده‌کی حیاته شهادت
ایدیور ایدی . آرتق بویوك بر امیدسزلکه ، تعریف
اولونه‌ماز بر فتوره قاپیله‌رق مهلك بر عدم امنیت ایچنده ،
برجای طاقتسوز انتظار ایچنده یاتیوردم .
افکار واعصابمه برسکونت موقته ، کاذب بر معطلیت
ویرمك ایچون قاپانه‌مه اوزنه‌رق برزمان اویله قالدم .
بو آره‌اق خفیف آدیملرله نازك بر جسمك قاپومك
اوکندن کچدیکنی اوطه‌نك بوسبوتون قاراکلقده قالماسیله
حس ایتدم ، یوره‌کمك چارپاسندن ، غیر اختیاری بر
حرکتله یرمدن فیرلادیغمدن کچنك او ، لیلیه‌ن اولدیغنی
اکلادم . همان پنجره‌یه ، اونك اوطه‌سنی کورن پنجره‌مه
قوشدم . فی الحقیقه پنجره‌سی بردن بره آیدینلاندی .
برمدت اوراده منتظر ، پرخلجان ، بدنم جسمم بر حجری
تئور ایچنده تابوت ومنسی ، حرکتسز ، نفسم کسیلك

طوردم. بردن بره پنجره قاراردی؛ بوره‌کم دها زیاده
چارپیوردی. کری‌یه آتلدم، قاپانمه‌مك یانـنه هنوز
کلمشدم‌که قاپومك قیلداتلدیغنی طویدم. بر رعشهٔ هیجان ایله
ایلریله‌مکه چالیشیرکن قاپو اچلدی. بیاض، لونده،
اوراسندن بوراسندن شراره‌لر، بارقه‌لر صاچان برجسم
کوزلرمی قاماشدیردی ومتعاقباً خفیف برغیجیرتیله قاپو
اورتلدی ... برآن ایچنده تکمیل قانم بینمه هجوم
ایتمشدی؛ للرم دیزلرم تتره‌یوردی؛ بی‌مجال، اورایه
آیاقلرینك آلتنه ییغیلیوره‌جك ایدم ...

سماوی برموسیقی قدر آهنکدار، مهتز برسس..
لیلیه‌نك هیچ طانیمدیغم، هیچ بردها اوصورتله کورمك
نصیب اولمایه‌جق لیلیه‌نك باشقه برسسی: — قیملدامه،
صاقین قیملدامه! دیدی؛ بورایه وجدانمی
دیکنه‌یه‌رك، اولدیره‌رك سنی سودیکمی سویله‌مکه کلدم.
سنی سودیکمی سویله‌مکه وسنکله وداع ایتمکه کلدم.
اطره‌کده الی‌الابد برسوداکار ایله‌ن خیالی براقمق
استدیکمده حقلی دکلمی ایمشم، شکیب؟ باق، بکا
... له باق؛ سنی نه قدر سورمشم، کور؛ باق
... زلرمه، نظرمه سکا نه‌لر سویله‌یور ... وبنی بویله
... طالله، بوکوزلرمله دائما خاطرلا ...

بو سوزلر آره‌سنده قاپونك یانـنده‌کی الکتریق
... ده‌سنی بردنبره چویرمشدی. شیمدی قارشیمده

پول ، ایپك ، الماس ، اینجی ، زمرد شه ... ی
آره سنده باشقه برشعشعهٔ حیات والجذابله پارلایان
قوللرینی ، سینه سنی وبوتون بوبداینك فوقنده قالالر
ایچنده اونوتلمش ایکی منکشه لطافتیله سوزولن ایری
لاجورد کوزلرك تا مرکزنده لیلیدنك ، بنم ایلیه نك
پر رقت سودا روحنك تبسم التفاتنی کوردم ؛
چیلدیردم ، آیاقلرینه قاپانمق ایچون آتلدم ... بردنبره
الکتریق دوکمه سنی قیصدی ، یوموشاق ، آتش کبی
یانان ایکی الیله بنی یردن قالدیررکن : — سن بم
کوزلرمی سومزمیسك ؟ دیدی ؛ بن سنك کوزلرکی
نه قدر ، نه قدر سوردم ...

وصیجاق ، نمناك ، نرمین برآغیز کوزلرمه یاپیشوب
بوتون روحمی ، بوتون قابلیت سودا وپرستشمی ،
بوتون قلبمی مص ایتدی ، محو ایتدی ......

آیاقلرینه قاپانه رق ، اللرینی اتکارینی اوپه رك « بنی
عفو ایت ! » دیه یالواردیغم زمان : — هیچ برشیئه
ندامت ایتمزدم ، دیدی ، سنی غائب ایتمسهم ...

درت سنه صوکره بریاز بوغاز ایچنه کیدییوردم .
شرکت واپورینك کوپریدن حرکتنه اوزدقیقه واردی
موزعلردن بری واپوره کیردم کیره لی ازعاج ایدییور
« فیغارو ، تان ، لوربر ، بوبی ژورنال ... ویره یم ؛
بوتی ژورنال ؟ » دیه اطرافده طولاشیور ایدی

وپورك قالقماسنه ایكی اوچ دقیقه قالمشدی . ینه كلدی : « فیغارو ، نان ، لوریر . . . . » برنیغارو آلدم ؛ تنبل تنبل ستونلرینه كوزكزدیررکن « نیورقده برحریق هائل ودرت بیك كشینك غرقی » سرلوحه‌لی برمقاله‌یه تصادف ایتدم : نیورق ریختملرنده‌كی غاز دپولرینك اشتعالندن بیوك برحریق ظهور ایتدیكنی و واپورلره سرایت ایده‌رك عازم سیاحت برچوق آمریقا اغنیاسنك ، برچوق عمله‌نك هلاكنی موجب اولدیغنی یازییور ، خاتمه‌سنده محترقاً هلاك اولانلرك اسامیسنی درج ایدییورایدی. لاقیدانه كوزكزدیردم : مستر ومیسس مونغومه‌ری ، م.م. پارقه ، میستر نیله وعائله‌سی ، م.م. روسل ، میسیس بارنستاپل ، مستر قلارق ومیسیس لیلیه‌ن قلارق وكوچك كریمه‌لری ....

غزته الدن دوشدی . كوزلرم طولدی . اوكمده زواللی لیلیه‌نك ایری لاجورد كوزلری سا كن بر مائی دكز بایغینلغیله سوزولیكه ، كوزلرمك اوزرنده صیجاق ، نمناك ، نرمین بر آغزك تماس غشی آوری تتره‌مكه باشلادی ...

واپور ، كسكین دودوكنك اعصابی تخریش ایدن صداسیله قالقیور ؛ واپوره یتشمك ایچون اسكله‌نك مردیونلرینی درت درت آتلایه‌رق قوشان اكری

شاپقه‌لی ، طرابلسلی ، یمنلی بر پالیقاریا ایکی چیاجی حماللرك قوتلی بازولری آره‌سنده قیورانه‌رق ، آچیلوب کیدن واپورك آرقه‌سندن آلیق آلیق باقیوردی ،

تم

مطبعهٔ معلومات — طاهر بك

طاهر بك كتبخانه‌سی

عودت

طابع وناشری :

معلومات و ثروت غزته‌لری صاحب امتیازی

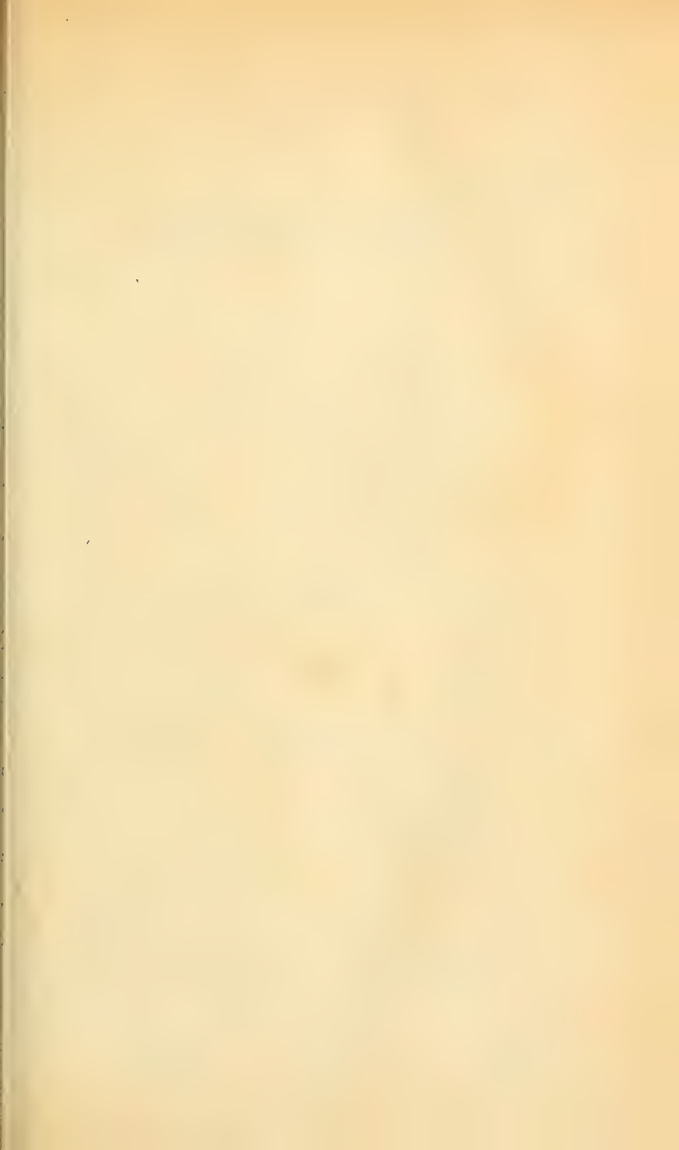
السید محمد طاهر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

دار الخلافة العلیه

مطبعۀ طاهر بك — باب عالی جاده‌سی نومرو ٤٠

١٣١٩

عودت

پك آز كيمسه‌لر بولنوركه مدت حياتلرنده بر وياخود برچوق دفعه سومه‌مش اولسونلر . بنم كورديكمه وياخود كشف ايتديكمه نظراً ارقداشلرمدن هيچ بري منبع سعادت ويا موجب فلاكت برعشقدن سر آزاد قالهمامشدر .

« سومك » كلمه‌سي پك چوق صورتلرله تفسير ايدلمشدر ؛ فقط بنم بوكون سويليه‌جكم شيلر ايچون پك مختصر برتعريف وايضاح كافي كله‌جكدر : بنجه منبع سعادت اولان عشق ، بر فرد بشرك جنس ديكردن اولان برفرد بشره — كنجلرجه اكثريا فرقنه وارلميه‌رق — حس انجذاب طبيعيسي وبوحسك متقابل اوله‌رق نهايت او ايكي فرد بيننده ارتباط حاصل اولمسيدر . بو ايكي شرط اخيرك عدم تقديرنده عشق ، منبع بدبختي وفلاكت اولان بر عشقدر .

عشق وقوعات حیات بشرك اك طبیعی الظهور اولانیدرده . بونکله برابر عشقك، سونلرك سعادتی اوزرنده‌كی تأثیری عمومیتله مبالغه اولنیور. (عمومیتله) دیورمده (دائما) دیمیورم ؛ چونکه برقاچ مستثنا کیسه‌نك سعادت ویاخود فلاکت حیاتیه‌لری حقیقة عشقلرینك طرز جریانندن چیقار .

بن کندمی بوصوك صنفدن عد ایده‌مم ؛ مع مافیه پك آچیق اوله‌رق حس ایدییورم‌که بوندن برچوق سنه اول تجربه ایتمش اولدیغم عشق حیاتمده نوعما براستقامت حاصل ایتدی .

بن بوتبدله الفت ولاقیدی، وبرحیات کامل رسیده‌نك فتوریله ترك وتسلیم نفس ایلدم .

خیلیجه سنه وارکه پارسده کوزل ، ممتاز برکنج قادینه چیلدیره‌سی‌یه عاشق اولدم. او، بنم ایچون داعیٔ محبت اولان اوصافك هپسنی جامع ایدی.

طول وفقیر اولان والده‌سی انی زنکین، موقع ورتبه‌سی یوکسك، فقط کندیسندن پك چوق یاشلی بولنان موسیو(شاننه‌ی)ه تزویج ایلمش ایدی .

بوپازارلغی قورمق ایچون کنج قیزك افکار مراجعت اولنمامش ایدی ؛ او ، بوازدواجی سائ غفلت وجهالت ایله قبول ایلمش وبالاخره هرنه‌قد

تجربه ایله حقیقته واقف اولمش ایسه ده اعتراض ایتمه مش ، وظیفه سنی صودجه سنه ایفا ایتمش ایدی .

کندیسنه تقدیم ایدلدیکم زمان یکرمی یاشنده ، و بش سنه دن بری اولنمش بولنیوردی ، وهله اولاده انك طرفنه چکلدیکمی ، جذب اولندیغمی حس ایتدم . کندیسنی خانه سنده و عائله حالنده بك چوق دفعه دها کوردم . درت آی صکره ، قیش صوکنده ، بکا ، بر محبت ق‌ـ‌یمه ایدلدیکی وجهله ، وداع ایلدی ؛ کندیسی ایچون محب‌ـ صمیمیدن غیری برشی اولدیغمی ا کلامیور کبی کورونیور ایدی .

بوکون ، که یکرمی سنه صکره بر زماندر ، اودرت آی ظرفنده عشقمك نه ایله آووندیغنی ، بسلندیکنی بردرلو آکلایه‌میورم .

کندیسنه قارشی اولان تمایلك ودقتمی ا کلادیغی زمان ، صحیح که ، اولجه بکا کوسترمش اولدیغی نزاکت رسمیه وجمله‌یه برمحبت شفقتکارانه‌یه تقاب ایتمش ایدی . فقط بو لطف و محبت بر درجه دها زیاده کسب حرارت ایتمه مش ، آرتمامش ایدی . بن ، اسرار احتراصنی اعماق قلبنده صاقلایان ، محجوب وجسارتسز بر عاشق ایدم . اوقدر چیلغنلقله آرزولادیغم شیئی یالکز خیالمده کوره بیلیوردم .

ایرتسی قیش ، اوعودت ایدر ایتمز ، همان کندیسنی

کورمکه شتاب ایتدم . بی وساده ومأنوس لطفیله قبوله ایتدی و برنجی کلەلرندن اعتباراً :

— اضطراب ایچنده کورونیورسکز؛ نەیکز اکسك ؟ بنم اکسیکم سز اولدکز، سز !

بو کلەلرك دوداقلرمه نصل کلمش اولدیغنی بیلەمیورم. آنلرك تلفظنی بتیریر بتیرمز قورقدم، ماری پك زیاده مستغرق حیرت اولەرق، بکا باقدی، بنم شقه ایتدیکمی کوردی و بیوك بر خجالتله طوتلدی. اوزون بر سکوتدن صکره :

— بنی قورقوتمیکز ، دیدی ، سزی غائب ایتمك بنم ایچون موجب یأس وکدر اولور. بن سزکله دوست قالمغی ارزو ایدرم.

بن، بو سوزلری همان بر اعتراف اولەرق قبول ایتمکده حقلی ایدم وبو فکر قلبمی سرور ایله طولد وردی؛ فقط یالکز بر دقیقه ایچون.

اعتراف واقع بر تهدیدی، ماری‌یی غائب ایتمك تهدیدینی تضمن ایلیور ایدی که بو بنم ایچون غیرقابل تحمل ایدی.

بن جسارتلی دکل ایدم ، « یا هپسی ، یا هیچ » دیه‌جك جرأتم یوق ایدی . انك بکا لطف ایتدیکی آز ، کندیسندن بسبتون محروم قالمقدن هر حالده داهایی، دها قیمتلی ایدی .

بچن موسم (قیش) کبی کندیسیله هر یرده راحتسز اولمدن ، برابرجه قوشیوردق . بن سوزلرمدن هیچ بریله انی کوجندیرمه‌مك ، کندیسندن موجب اغبرار اوله‌جق هیچ برشی ایسته‌مه‌مك ایچون غیرت ایلیور ایدم .

فقط بالآخره ، کندیسنه سویلدیکم شیلری تدقیق ایتدیکم زمان هر سوزمده ، هر نظرمده اکا قارشی اولان بیوك عشقمك اعتراف مترددانه‌سی مندمج اولدیغنی اکلادم .

او ، اکلایه‌مامازلق ایده‌میه‌جکی واو قدر شدتله منع ایتمش اولدیغی بو اعلانات عشقمی هیچ برشی سویلمکسزین قبول ایتمش ایدی . میل قلبیسنك — فرقنه وارمیه‌رق — بیودیکنی حس ایدیور ایدم . بو کندیسنه دها سربستجه باقمق ، دها سربستجه سویلمك ایچون بکا جسارت بخش ایدیور ایدی .

فقط بونلری خیالده کاملاً تجسیم ایده‌میور ، اکر کوجندیرسه‌م کندیسندن بسبتون دور قالیرم خوف ابدیسی ایچنده یشایور ایدم .

بوکون ، اویله حکم ایدیورم‌که ، اکر کندیسیله برکره یالکز قالمش اولسه ایدم بو حیات جملیانه دوام ایده‌میه‌جك ایدی . یالکز اتدن ، قاندن مرکب اولان مخلوقات بشرکی هر ایکیمزه‌ده بنی جریانه قاپیله‌جق ایدك ،

اوزو وغرام دخی هرشیئی بتیرمش اوله‌جق ایدی.

شیمدی بن اختیارلادم، فقط گچمش اولاز اوقدر سنه‌لر بنی حیاتدن بیزار، دنیایه قارشی بدبین ایلمدی. ظن ایدرم‌که، ماری مرارت ایله اغلایه‌جق، فقط بونك بنده واقع اولمسنی ارزو ایلمیه‌جك ایدی: او بنی سوییور، بنی شیمدی‌یه‌قدر کیمسه‌نك سومه‌دیکی بردرجه‌ده سوییور ایدی. کندیسنه حیاتمی آچیقدن آچیغه سویلیه‌جك فرصت بولمدی، ماری بونك میدانه چیقمه‌سنه وسیله‌بخش اولمدیغی کبی بنده دخی بومقصده خادم اوله‌بیله‌جك جسارت یوق ایدی. بو دها ایی ایدی؛ برارتباط جنایتکارانه ماری‌یی اولدیغی کبی، بنی دخی‌بك بدبخت قیله‌بیلیرایدی. انك سبب بدبختیسی اولدیغم تقدیرده پك زیاده دوچار اضطراب اولور ایدم.

فقط بن، سعادتی اللرمده‌طوتدیغم حالده پارمقلرمك اوجندن قابدیره‌رق قاچیردیغمی دوشونه‌رك پك چوق دفعه اغلادم. بتون قیش اثناسنده کرك عائله عالملرنده، کرك تیاترولرله قونسرلرده وکرك کندی خانه‌سنده‌یکدیکرمزله تلاقی ایلدك، بولشدق؛ هرزمان برابرجه برقاچ دقیقه گچیریوردك. کندیسی بونده هیچ برمحذور کورمیور ایدی. شو احوال ومناسبات هرکسجه ا کلاشلمش اولمق کرکدی، فقط هیچ بریرده

بحث اولنیوردی . او ، سادکیٔ حیاتی ایله ، لطف ولطافت مؤثره‌سیله بتون دوستلرینك مظهر حسن توجهی ایدی.

وظائف عمومیهٔ مأموره‌سیله مشغول اولان زوجی‌انی‌سربست براقیورایدی . موسیو (شاتنه‌ی)ك زوجه‌سنه قارشی بیوك ، سکونت‌پرورانه برمیل‌ومحبتی وار ایدی؛ قیمتنانج دکلدی ؛ کندیسی اصلاً وذکاوة ممتاز برآدم ایدی ؛ بلکه کندیسنجه زوجه‌سنه لایق اولدیغی اعتقادی‌ویریوردی. بکا قارشی‌غایت ملتفت، سوتملی‌بولنیورایدی؛صاف،صاری وجهی‌بکا الك اوفق براعتمادسزلك‌حسی‌کوسترمه‌مش ایدی. اساساً کندیسی بکا اوقدردقت‌ده‌ایتمیورایدی؛بن‌پك‌احتیاط‌کاراوله‌رق کندیمی هیچ اوکه آتمیور ایدم ؛ نه یوکسك موقع ورتبه‌یه ، نه‌ده پارلاق اوصافه مالك‌ایدم؛ برده‌بن موسیو (شاتنه‌ی) ی کوزل زوجه‌سندن دها آز کوربیور ایدم.

ماری قونسرلره همشیره‌سیله کیدیور، والده‌سی‌ده عائله طالمرنده کندیسنه رفاقت ایلیور ایدی.

ماری‌نك والده‌سی بنی نظر ممنونیتله کورمیور ایدی ؛ ذاتاً بن‌ده انك توجهاتی قزانمق قیدینی طاشیور ایدم. کندیسی محزون کورونیور ایدی ؛

اغلاشیلان قیزینك سعادتنی فدا ایتدیکندن، بو تجربه‌سز چوجغی زنکینلکنه طمعاً یاشلی بر آدمه‌ویردیکندن متأسف ایدی.

بو والده حرکت واقعه‌سندن طولایی یالکز بر عذر کوستره‌بیلیر ایدی‌که اوده شوندن عبارت ایدی: سائقهٔ عشق ایله ازدواج ایتمش اولان بیوك قیزی الیزابت فلاکت ایچنده بولنیور ایدی؛ زوجه‌سی ایلك اوقدر چوق اولمیان جهازینی چابوجاق بتیرمش و کندیسنی ایکی چوجغیله وسیلهٔ تعیش اوله‌جق هیچ برشیسز براقه‌رق وفات ایدوب کیتمش ایدی. الیزابت (سن ژرمن) ده اقامت ایلیور وحیات ساده‌دن دها اشاغی برحالده یشایور ایدی.

مارینك ازدواجی ایلك حیاتنی هیچ تبدیل ایده‌مه‌مش ایدی؛ او هیچ برکیمسه‌نك معاونتنی قبول ایتمیه‌جك درجه‌ده وقارلی ایدی.

ایکی همشیره یکدیکرینه پك اساسلی، پك درین بر محبت ایله مربوط ایدیلر؛ فقط الیزابت مارینك خانه‌سنه پك آز کلیور، همشیره‌سنك مسامره‌لرنده هیچ بولنمیور ایدی. بتون قونسرلره همشیره‌سیله برابر کیدییور، هر ایکیسی‌ده موسیقی‌یه پرستش ایلیورلردی.

ماری، حار ومؤثر بر صدایه مالك ایدی؛ فقط شرق سویلك ایستدیکی زمان (سن ژرمن) ه کیدییور،

كنديسنى اليزابتدن بشقه كيمسه‌نك ايشنميه‌جكى او محلده سويليورايدى . او ، كنديسى ايچون ايام تعطيل اولان بوكونلردن برچوجق كبى ممنون ومحظوظ اوليوردى .

برقونسر اثناسنده بنى اليزابته تقديم ايتمشلردى . اندن صكره كنديسنى چوق دفعه دها كورمش ايدم . يالكز اهميتسز ، معناسز برقاچ سوز تعاطى ايتمش ايدك . بن ، بوزى اكدار وغوائلك زير تحريبنده قالمش اولان بو بيچاره قادين ايچون پك چوق حس ميل ومحبت ايله متحسس ايدم .

مارى براقشام :

— سز همشيره‌مك چوق خوشنه كيديورسكز . بونكله افتخار ايده‌بيليرسكز . اوپك مشكل پسنددر . كوزلركزى كوزل بولمش .

ديدى وبكا بر تبسم محبتكارانه ايله باقه‌رق علاوه ايتدى :

— صحيح ، سزك كوزل كوزلركز وار .

اقشام مارى‌يى ترك ايده‌جكم وكنديسنه كيمسه‌نك ايشتمه‌دن سويليه بيله‌جكم زمان :

— الله ايصمارلادق ، يارين بنه كوروشورز . بنى دائما سوكز !

ديدم .

او ، بكا طرز قديميله جواب ويردى :

— بونی سزه وعد ایدرم، دوستم .

ایشته نره یه قدر وارمش اولدیغمز کورولیور.
ذاتاً بوحددن ایلرویه کچمه‌مزده مناسب وممکن دوشمیوردی.

برصباح ، پارسده‌کی مأموریتمی براقه‌رق اوزاق برمملکته عزیمت ایتمه‌می مشعر برامرنامه آلدم . ایرکج وقوعبوله‌جغی معلوم بولنان بوحال بنم ایچون برصاعقه ضربه‌سی کبی مؤثر اولدی. نه یاپه‌جغمی بیلمیور ایدم. هرشیدن اول ماری‌یی کورمك، بوفلاکت آمیز خبره دائر انك نه دیه‌جکنی اکلامق لازم ایدی.

ناکهانی برصورتده خبردار ایتمه‌مك ایچون ، پارسی ترك ایتمك مجبوریتنده بولندیغمدن کندیسنی کورمك ایستدیکمه دائر برقاچ سطر یازه‌رق یوللادم. برساعت صکره جواب آتی‌یی آلدم :

— اوکله طعامی ایچون سزه منتظرم .

یالکز ایدی؛ اغلامشه بکزه‌یوردی. بن ده فوق العاده صیقنتی ایچنده بولنیور ایدم. کندیسنه تحریرات رسمیه‌یی اوزاتدم، انی حرارتلی ورعشه‌ناك برطورایله آچدی، برنظر سریع عطف ایتدکدن صکره محزونانه تبسم ایده‌رك بکا اعاده ایلدی :

— بیلیورسکز که بن آلمانجه اکلامم .

سرعت ممکنه ایله مأموریت جدیده‌م باشنه کیتمه‌کلکمی
تبلیغ ایدن امرنامه‌یی ترجمه ایلدم .

— امریقای جنوبی‌یه ها !... بوقدر چابق ...
های اه !..

برطور مغمومانه ایله کندیسندن صوردم :

— شیمدی نه یاپه‌جقسکز ؟
— نه یاپه‌جقمی ؟... نه یاپه‌جقمی ؟...
— اوت ، ایشته اویله ...

ارتق کندمه مالك دکل ایدم .

— کیتمه‌لی‌می ، یوقسه قالملی‌می ؟
— فقط سزك ایچون قالمق قابلمی ؟
— طبیعی ، قابل .

برطور تجاوزکارانه‌ده ، همان تحقیرآمیز برصورتده
سویلیور ایدم :

— طبیعی ، قابل .
— اکلامیورم .
— برکلمه‌جك سویلرسه‌کز بن قالدم کیتمه‌دی .
— نصل ؟
— بارسی ترك ایتمیه‌جکمی سویلیه‌رك استعفامی
ویرسه‌م نه دیرسك ؟

بوسوزلرم اوزرینه ماری برآدیم چکلدی وبکا

قورقونج برنظرله باقدی . ارتق بنی کورمیور کبی ایدی .
کندیسنده غریب واسرار انگیز برحال اولیوردی .
تنفسی قیصه وزوراکی ایدی . نهایت هیجانی کسب سکونت
ایلدی ، نظری طاتلیلاندی ، الی صولغون آلننه
کتوردی :

— بنی سودیککز ایچون مضیککزی کاملاً ترك
ایتمك ، آتیکزی هدر ایلمکمی ایستهیورسکز ؟ بونی
قبول ایدرسهم بیوك برجنایت ایشلهمش اولورم ...
نه زمان کیدییورسکز ؟

ذاتاً بوندن بشقه برجوابده امید ایلمیورایدم .
غائب ایتدیکم شیئك یرینه قائم اولمق وبونك مکافاتی
بولمق اوزره بکا برحیات جدیده تقدیم ایتمکمزین
پارسده قالمهمی نصل تکلیف ایدهبیلیر ایدی .
بونکله برابر بن بوجوابدن پك متأثر اولدیغمی حس
ایتدم وشوقباجوابی ویریوردم :

— یارین !

کوز یاشلری ایله مشبوع کبی برصدا ایله :

— بووو . . بوقدر جفاکار اولمیکز . بونی بکا
نه ایچون روا کوریورسکز ؟ یارین ، دیمیکز رجا ایدرم .
بنی بروقت برهمه استیلا ایتدی ، متأثر اولدیغمی حس
ایلدم .

طاتليلقله :

— دها سكز كون قاله جغم ، ماری، بنم کوزل سوكيلم، ديدم .

ماری چکلدی، قورقاق برطورله اطرافه باقه رق ،

— بورادن كيتمزدن اول، مرلداندی ، سنکله برابر بركون چره جكز؛ بوعودتكه قدر حياتمك يكانه روز سعادتی اوله جقدر ـ كل شيمدی ديدی واوكه دوشدی؛ بنك صالونه كيتدك. چوق كچمه دن اورايه موسيو (شاتنه ی) ده كلدی .

ارتق عزم ايتمش ايدم. الم و كدرمی يكمك ايستيور ايدم؛ قلبم قان اغلايوردی، فقط مارينك حق وار ايدی. عزيمت ايده جكمی، هيچ كيمسه يه سويلمه مك اوزره خبروبردم. موسيو شاتنه ی كوزلرینی قالدیردی ، فقط نظری ماری یه ایلیشمه دی بیله. بكا محبت وصمیمیت ایله باقدی :

— بوكا چوق تأسف ايدرم، بزم ايچون بيوك بر اكسيكلك تشكيل ايده جكسكز. بك ايی دوستلرمزدن بری ايديكز. نه زمان كيديورسكز ؟

— يكی اسرلر بكليورم ؛ شبهه سز يقينده، هفته صوكنه طوغری .

— نه ، نره يه كيديورسكز .

— امريقای جنوبيه .

— امریقای جنوبی‌یه‌ها ؟ سزی دوستلرکزدن
بلک اوزاق بریره کوندریورلر. نه‌وقت کیری که بیله
جککزی ظن ایدییورسکز ؟
— اوراسنی هیچ بیلهم .
— بوندن ایکی سنه صکره سزاوزون برمأذونیت
ایسته‌یه‌بیلیر وبزی کورمکه کلیرسکز .
قیصه‌جه :
— اوت .
دیدم. غریب ومجبور کچیره‌جکم بوایکی سنه‌نك
ایچون اوفاق امیدمز برشی ایدی .
موسیو شاتنه‌ی بزدن ایرلدیغی زمان ماری‌یه :
— نه‌وقت کوروشه‌جکز. سزبکا برکون وعد
ایتدیکز .
دیدم . کندیسنك برآن هیجانده یاپمش اولدیغی
کبی، «سن» دیمکه جسارت ایده‌میور ایدم .
— بونی سزه یازیم، یاریندن صکره سویلیه‌جکم.
یاخود یازه‌جغم. الک‌ایی برزمانی انتخاب ایلیه‌جکم. فقط
اقشام مادام(س ...)ك خانه‌سنده کوروشه‌جکدکی بز
— اوت .
— شمدی کیدکز، بویله دها ایدر، بن یالکز
قالمق ایسته‌یورم .. ، امریقاده ! بیکلرجه فرسخ ایا
بربرمزدن آیری! واه زواللی دوستم واه! نه‌قدر
بدبخت ایمشم !

النی وبدم وسرعتله آبرلدم . پاردهسوی کیمك ایچون یاردم ایدن اوشاق :

— موسیو آرابه ایسترلمی ؟ دیدی . قاریاغیور ،

کندیسنه طالغین برطور ایله باقدم . برمدت کچدیده ، سویله دیککنی اویله اکلایه بیلدم .

شوسرت و آنی جوابی وبردم :

— خیر ، تشکر ایدرم .

طیشاریده کوچك ، صغوق قوش باشی قارياغیور وبونلری روزکار یوزمه صاوورپورودی . بو ، بکا ابی کلیورایدی . عزیمتمی خیال میال دوشونه بیلیوردم مارینك وعد ایتدیکی کون ایسه قوهٔ مفکره می همان کاملاً اشغال ایلیوردی .

اوت ، بزی بکدیکرمزدن ابدیاً آییرمدن برکونجك بخش ایتمك بری شئون تمایلات ایچون برپورج حکمنده ایدی .

اندن صکره ماری بی هرکون کوردم ، نرهلردن قونشدیغمزی خاطرلایه میورم . حق کونلرك نصل کچدیکنی بیله بیلمیورم . شمدی بونلر بکا برروٴیای مظلم ماهیتنده کلیور . عزیمت ایچون حاضرلانیور ، وداع زیارتلرینه کیدیور ایدم . ینم ایله صریقایه کیدهجك اولان وندارکات لازمه یی باعقله مشغول بولنان اوشاغه

مأذونیت کامله ویرمش ایدم .

دردنجی کونك اقشامی ماری یاواشجه :

— یارین (سن ژرمن) ه کیده جکز ، بنی استاسیونده بکلیکز دیدی .

درحال اوزقلاشدی ، بن ایسه کندیسنی تعقیب ایتمکه جسارت ایده مدم . شیمدی صاقلایه جق کیزلیه جك برشیئمز واردی . بن احتیاطکار اولمش ایدم . براز زمان صکره انی ، شن وشاطر زوجیله قونشیور کوردم ، اوبندن زیاده صفوق قانلی ، بندن زیاده کندیسنه مالك ایدی . بتون بوخاقك اورته سنده ده فضله قاله بیله جك قوت وطاقتم یوق ایدی ، کیمسه یه خبر ویرمه دن صاووشدم . کیجه نك کیج برزمانته قدر (شانزه ایزه) یوللرینی ، لاعلی التعیین هرطرفه یوروییه رك بویدن بویه کزدم . یاربنی دوشنیوردم - یارینی برضابطه مأموری - که شبهه سز بنی تجسس ایلیوردی - ایلریلدی وبکا نظرشبهه ایله باقدی . فقط بن اوراده دکل ایدم ؛ بن یارینی دوشنیوردم - یارینی . سما آچیق ایدی ، بی حساب کواکب ضیادار شعشعه نثار اولیوردی . اوت ، خاطرلایورم که ، بن بولیل باردك سکونت عمیقه سنه اشتراك ایتمه مش ایدم .

صکره - نصل کلشم بیله میورم - کندمی اوده بولدم . ساعت اوچ ایدی . اویویه میور ، هرچاریك ساعتده

ینده بولنان چاك قله سنك چالدیغنی ایشیدیوردم .
براز دها کچدی . اقشامدن بری یانه‌می براقیان
یارین) فکر مسلطی بردن بره قوتنی غائب ایتدی ،
ندی ؛ یرینه بو فردایی تعقیب ایده جك اولان اوزون ،
تك نهایت بولمق بیلمز ایام تنهائی کلدی : پك ، جدا آبدبخت
لدیغمی حس ایتدم ؛ کوزلرمدن دموع حسرت و نومیدی
وکلدی .

صباحه یقین ، هنکام فجرده اویودم . اویانیر اویانماز ،
ویا غائب ایدیله جك بر دقیقه‌م یوق ایمش کبی ، عجله
الاقدم . بر کره کیندکدن صکره اوطه‌مده آکنه بوینه کزمکه
شلادم ، افکارمی بر نقطه‌ده طوپلایه‌میوردم .

صکره عجبه‌می بولمق ایچون چیقدم کیتدم .

قوبه‌سی استاسیونك بیوك مردیونی اوکنده توقف
دی ؛ اوشاق آرابه‌جینك یاننده‌کی یرندن آتلادی ،
ابه‌نك قپوسنی آچدی واکا ، اینمك ایچون یاردم
ی .

بن ، بالآخره کندیسنی کویا اثر تصادف اوله‌رق ،
تلامق ایچون صوندورمه‌نك دیکر کوشه‌سنه
غری یورودم .
او ، مردیونی آغیر ، آغیر چیقیور ، خدمتجیسی‌ده
ی آلمغه کیدیور ایدی .

كنديسنه تقرب ايلدم وكمال نزاكتله سلام وير
فقط شو سوزلری ترديف ايده‌رك :
— بو خدمتجی‌يی نيچون برابر كتيرديكز ؟
بو ، بكا تحف كليوردی ، اعصابمه برحال اول
ايدی ، قبا ، نزاكتسز سويليور ايدم .
— بويله دها ايی اولور ، ديدی .
— نره‌يه كيديورز ؟
— (سن ژرمن)ه ؛ بونی سزه‌دون همشيره
يانندە سويلدم .
هيجان وخجالتمله برابر ، بكا بويله برملاقات لطف
بولنه‌رق انك چوق شی تهلكه‌يه قويديغنی ، بنم اي
هيچ برضرر كورميه‌جكنی حس ايديور ايدم . شكا
ايتمك حقنه مالك دكل ايدم .
ذاتاً اوشاقده بيلتلری آلمش كليور ايدی :
— ساعت آلتيده بنی آلمغه كله‌جكسكز .
ديدی ، وبرقطعيت وسربستی طور ايله انتظار صالو
كيردی . قپولر آچلديغنده برنجی واغونلردن بري
بيندك ، بوراده ياشی باشنی آلمشلردن برچ
اوطوروپوردی . كيرركن كنديلرينه سلام ويرد
اختيار مادام شايان حرمت باشنی برصورت لطيفه
تمايل ايتديره‌رك ، اختيار موسيوده نزا
شابقه‌سنی چيقاره‌رق مقابله ايتديلر .

بونلرقونشمیورلردی ؛ بزده یکدیکرمزك قارشیسنه
طورمش ، ایکمز طورویورردق . بن ماری یی تماشا
ووردم : انکلیز چوخه سندن برروبه سی ، کورکدن
اقه لغی ، ینه کورکدن برقوللغی واردی . (سن ژرمن)ه
ردیغمزده ایکی اختیارك واغوندن اینملرینه یاردم
ام . صکره ماری ایله طیشاری چیقدم وربخیم
رینه واصل اولدق .

هوا فنا ایدی . سیس (سن) وادیسنی اورتیور ،
وزاقلرده پارسك مبانی ومؤسسات عالیه سی برر
ارهٔ خیالیه آلیورردی .

آغاجلر قارله مستور ایدی . ربخیمده کیمسه لر
ی ایدی . ماری یه کلمك لطفنده بولندیغندن دولایی
ر ایتمك لزومنی حس ایدیور ایدم . فقط سوز
ایه بیلمك بنم ایچون غیر قابل ایدی .

یایت کندیسی سکوتی اخلال ایتدی :

— دون اقشام غائب اولدیکز . سزی هر یرده
رام ، نرده ایدیکز؟

— برکره بوکون یالکزجه کوروشه بیله جکمزی
ر قدن صکره بنده هیچ برفرد بشرك یانمده بولنمسنه
ت ایتمك اقتداری قالمامش ایدی . ارتق بن بشقه
ر دوشونه میورردم .

— اوحالده ، بنی دوشوندیکز ، وبوندن مئو
ومسعودسکز ، اویله می ؟

— اوت ، سنی دوشوندم ... یالکز سنی دوشوند
بتون دوشوندکلرمی ، آرزوایتدکلرمی ، امیدایلدکلر
بیلسه‌ك ! آه ! ماری ، بنم سوکیلم !

بکا برطور متحیرانه ایله باقدی . برشی اکلایه میورد
حقی واردی . بنم دیدکلرمی اکلامامق وظیفه
اقتضاسندن ایدی . او ، برسوز سویلمدن ، برحر
یاپمدن بن اینك حقیقتنه انتقال اتمش ایدم . برک
اول بن وعد ملاقاتی بشقه درلو (وصال شکلن
تصور ایدرك عقلسزلق ، انسانیتسزلك اتمش اید

« یارین » ، طاثد بتون تخیلاتم ، بتون امیا
کاغددن یاپلمش بر (شاتو) کبی چوکمش ، بیقا
ایدی . هیچ برشی یرنده ثابت وبرقرار قالمامش اید
اوح ! نه قدر شعورسز ایدم !

— بکا سویلیه‌جك نه‌یکز وار ؟

— سنی نه قدر سودیکمی ، وسنی ترکه مجبور
بولنمه‌نك نه قدر مدهش وتحملکداز اولدیغنی تص
ایده‌مزسك ... سکا بوراده وداع ایلمك ، سنه
بلکه ابدیا کورمه‌مك اوزره آیریلیرکن سنك
عادی ، تأثر وقیدسز بر آدم کبی طورمق ... بن
نه قدر مؤلم اولدیغنی حس ایتمیورمیسك ؟

— یاواشجه :

— اوت ، دیدی ، بوبك زیاده کدر وحزن ویرر برشی ، پك زیاده !..

ماری لرزان ایدی ، بکزی آتمش ، اولو کبی صاب صاری اولمش ایدی .

فراقك نفسنه ، بکا ایرث ایده جکی حالانی دوشو. نمکدن متحصل الم وکدرم بردنبره سوندی ؛ شیمدی یالکز ، اضطراب ایچنده بولندیغنی کوردیکم وبندن دها ضعیف اولان ماری ایچون برمرحمت عمیقه حس ایدیوردم .

صداسنده دموع تأثرعیان اولدیغی حالده :

— سن کیدیورسك ، دیدی ، سن کیدیورسك . بونك باعث کدر برشی اولدیغنی بیلیرم . فقط سن ارککسك ، سربستسك . کیتدیکك یرده دنیا کوره جك عالم ، خلق کوره جکسك . فقط بن ؟

« بنی اونوتمه ؛ صکره لری ، هانی بن سنك افکارکی اشغال ایتمیه جکم زمان ، بکا وقت وقت بریادکار عشق ومحبت لطف ایت .

— سنی اصلا اونوتمیه جکم .

— بوکا ایناتیرم ، فقط سن بنی هر زمان بوکونکی کبی دوشونمیه جکسك . حیاتکده دها بشقه پك چوق شیلر وقوعه کله جك .

« سن بنی اصلا اونوتمیه جقمیسك ؟ فقط بركون
كله جك كه بن سنك قلبكی طولدورمغه كفایت ایدمه
میه جكم . بو مطلقا اوله جق ، حتی یكدیكرمزی ترك
ایتمه مز بیله اوله جقدر .

« دمینجك ، دونكی اومدقلری یكه نائل اوله مدیغمدن
طولایی تأسف ایتدیككده نه دیمك ایستدیككی
اكلادم . كچن كونده ، هانی سنی بوراده الیقویمق
ایچون بركلمه سویله مكلكم كفایت ایتدیككی بیان ایتدیككك
زمان ، بكا هانكی كلمه یی سویلتمك ایستدیككك پك
ایی فرقنده واردم . بونی سویلمه مك ایچون نه قدر
جبر نفس ایتمش اولدیغمی بیلسه ك ! بو یالكز برقاچ
ثانیه دوام ایلدی ؛ فقط امینم كه شیمدی برساعت
سوز سویلرمده ممكن دكل او برقاچ ثانیه ایچنده
كوزملك اوكندن كچن شیلری اكلاده مام .

« سن پارسده قالیردك ؛ سنی مملكتمكه ، عائله كه
باغلایان بتون رابطه لر قیرلمش اولوردی . سن بنم
ایچون ، یالكز بنم ایچون یشار ایدك . بز ایكی یوزلو
برحیات كچیریر ایدك : بری مداهنه دن ، یالاندن
یاپلمش اوله رق عالم ایچون ؛ دیكری اسرار انكیز ،
منقطع ، عار وبی ناموسیدن غیری برشی انتاج ایتمیه
جك قورقولرله مالی ، — ودائما عمق قلبمزده خیانتك
آجی عذابلری ، مدهش ندامتلری ... »

— بنی دیکله ، ماری ...

— خیر خیر، براقکه سویلیه‌یم ؛ براقکه قابمده نه وارسه هپ اوککه دوکه‌یم .

« بز بویله برحیات سفیلانه‌یه تحمل ایده‌میه‌جك ایدك : بوبزم عشقمزی اولدورمش اوله‌جق ایدی . بونکه برابر لازم کلن هر فدا کارلغی اختیار ایدوب بوغرام وسودامزی قورتارمه‌مزه لزوم کورونه‌جك ایدی ؛ چونکه بو، مالملکمزك الك قیمتلیسی بولنه‌جق ایدی. اوحالده بز بورادن فرار ایتمش اوله‌جقدق ، ن سنی نره‌ده اولسه تعقیب ایتمش اوله‌جقدم.

برزمان توقف ایتدی، ومدید برنفس آلدی.

— نه ، بودرلو ارتباطلر نصل نهایت بولورلر؟

کا جواب ویر، نصل نهایت بولورلر ؟

سکوت ایدیور ایدم .

اوآلچق برصدا ایله دوام ایتدی.

— آجی،فائده‌سز تأسفلرله،واوقدرچابق،هیهات! قدر عیب وخجالت آمیز اوله‌رق چابق که ! خطا تدیکم نقطه‌وارمی ؟ سویله بکا ، خطا ایدیورمی‌یم؟

بنده جواب ویره‌جك اقتدار یوق ایدی.

« آجی فائده‌سز تأسفلرله » . دوداقلری اوقدر شه ایچنده ایدی‌که سویلدکارینی کوچ بلا ایله ه‌یدیور ایدم.

« حیاتلرمزی قیرمه‌مزك، محو وهدر ایله‌مزك ؛ برده بر بشقه‌سنك، بکا ایلکدن فیری برشی یاپمیان بنـده امنیت تامه‌سی اولان ، وسکا قارشی هیچ بر امنیتسزلك اثری کوسترمه‌مش بولنان بر آدمك حیاتنه سم اکمه‌مزك درونی، وجدانی عذاب مدهشیله. » بربار ثقیلدن قورتلمش کبی نفس الدی، ودائما ضعیفلیه رك کلامنی شو صورتله تعقیب ایتدی :

— ایشته بونك ایچون که سن بکا کیتمه‌کمی ، یوقسه قالمامی لازم اولدیغنی صوردیغکده بن سکا :

« کیتمك ، بنی ترك ایتمك لازمدر . » دیدم ؛ و سن بونی اکلامدکده قیزدك !

— عفو ایت بنی ؛ اوزمان کندمی اوقدر فلاکت ایچنده کورویوردم که.

— سنی اصل عفو ایتمکه ، چکدیکك اضطرابه هپ بنم عشقم سبب اولمشدر . بنی سودیککی چوقدنبری بیلیورم . فقط بنم ایچون فدای حیاته حاضر اولدیغکی برقاچ کون وارکه اوکرندم .

« ایشته سنك طرفکدن بویله سولمك بنم ایچون وسیلهٔ سعادت اولدیغندن، بو حاله تحمل ایده بیلمکلکمی یالکز بو سرور یاردم ایلدیککندن وبونی پاك وصاف محافظه ایتمك ایستدیکمدندرکه - آشکار، آچیق سویلمك ایچون - سنی بورایه کتیردم .

« أی ، شیمدی الوداع . بنی دائما سو . »
آغلایه‌رق دوندی .
آنی بو حالده ترك ایده‌من ایدم .
کندیسنه یتشدم :
— نره‌یه کیدییورسك ؟
— ألبزابته .
— سکا رفاقت ایلیه‌جکم . رجا ایدرم . سنی
همشیره‌کده کوردیکم زمان دها امین اوله‌رق کیده‌جکم .
— پك ایی ، کیده‌لم .
— آغیرجه ، برکلمه سویلمکسزین یورویوردك .
چوق کدر واضطراب ایچنده ایدم . ماربنك ده عینی
حالده اولدیغنی بیلیورایدم .

بعضاً عشقدن ترك حیات اولنور ، فقط یاواش
یاواش .. ایشته بونك ایچوندر که برچوق عاشقلر
اضطرابات مؤلمه‌لرینه ختام ویرمك ایچون کندی
کندیلرینی اولدوررلر .
عشق اسرار انکیز ومخفی اولمغی سور ، هرکسه ،
بشقه‌لرینه مجهول قالمق ایستر . بو ، بتون آدملرده
واقع برحالدر ؛ صاقلایوب کیزلمکی بیلمك ایچون پك
اوقدر ماهراولمغه‌ده احتیاج یوقدر .
بوحقیقته بناءً درکه بزده البزابتك یاننه پك سهولتله ،
صانکه برشی یوق ایمش کبی ، واردق . اثنای مکالمه‌ده

انك بزم زيارتمزدن خبردار ايدلمش اولديغنى اكلادم ، بونكله برابر بن ، (سن ژرمن)، وداع ايتمك ايچون كلديكمى حكايه ايليور ايدم .

صكره بنم سياحتمدن ، شبهه سز ، شايان تأسف ، وفقط حددن فضله ده تأسف وتأثره محل ويرمه‌مه‌لى برشى كبى بحث ايدلدى .

لكن بن بوحالم مضحكه وجمليات بيهوده‌دن چابق اوصاندم . قالقديغم زمان قلبم قيريلاسى‌يه‌اوريوردى :

— بن كيده‌جكم . سزه خانه كزه قدر رفاقت ايلمه‌مه مساعده‌يورك‌ه مارى .

اليزابت همشيره‌سنه كندى‌اسميله خطاب ايتديكمى ايشيده‌رك تتره‌دى . سرعت وشدتله جواب ويردى :

— خير ، كنديسنه بن رفاقت ايليه‌جكم .

عينى زمانده ، هيچ برمحاكمه اثرى اولميه‌رق ، مارينك يانه كيتدم ؛ انى قلبم اوزرينه چكدم وضعيف ، اكلاشلماز برصورتده ديدم :

— الوداع !

اليزابت دونمش ، برپنجره‌دن باقيوردى . مارينك باشى اوموزمده‌بى تاب طوروپوردى . .. اغلايوردى . بردقيقه‌لك برسعادت المنا كدن صكره آغوشمدن صيبرلدم ، واچمده دنياده الك زياده سوديكمى ، حياتمده الك زياده سومش اولديغمى براقديغم بواوطه‌دن

طیشاری فیرلادم . کیدرکن ، صاپ صاری کسلمش ،
علائم وجهیه سی قارشمش اولان همشیره سنك سرعتله
قوشه‌رق انی قوللرنده طوتدیغنی کوردم .

اووف ! نه بیتمز برسفر !
بونکله برابر بن بوبحر محیط اطلاسی سفرینك اوزو-
نلغندن شکایت ایتمیور ایدم . امور ووظائفمی کورمکه
باشلایه‌جغم وانسانلرله اختلاطه کیره‌جکم کونی برخشیت
قلبیه ایله دوشنیوردم ، سفینه‌ده دائما ارقه طرفده
اوطوریور وبزی تعقیب ایدن کوپوکدن نهره محزون
ومأیوس باقیور ایدم . صوك ملاقاتمزی یاد ایلیور ،
ومارینك بتون اوضاع وحرکاتنی تکرار ایلیه‌رك
بونلری چوجقلقدن حفظ ایدلمش برشی کبی دائما
درخاطر ایتمك ایچون حافظه‌مه نقش وتثبیت ایلمك
ایسته‌یور ایدم . معشوقهٔ دل وجانمك مؤثر سوزلرنده
بیوك عشقنك ظاهر ونمایان اولدیغنی حس ایتدکجه
قلبم سرور وعذاب ایله طولیوردی ، کوزیاشلری
ایچنده ، یأس ونومیدی ایچنده براقمش اولدیغم اومخلوق
لطیف ایچون بی نهایه برمرحمت طویپوردم .
— زواللی چوجق! زواللی چوجق !
منزل مقصوده چیقارکن اسکی دوستلردن برقاچ
ارقداشی بولدم . بونلر بنم ایچون روشن وشاطر بر

آپارتمان آرامشلردی، « اگر خوشگزه گیتمزسه‌بونی
بوگون بیله ترك ایده‌بیلیرسکز . » دیورلردی.

فقط بن هرشیدن ممنونایدم، هرشی‌بنم نظرمده
مساوی واهمیتسز ایدی.

— آپارتمان پك ظریفدر، تشکر ایدرم، بوراده
قاله‌جغم .

دوستلرم مملکتلرینی اوزون سنه‌لردن بری ترك
ایتمشلردی .

سؤال اوستنه سؤال ایراد ایدیورلردی ، جواب
ویرمك ایچون نفسمه بیوك برجبرایلمك لازم كلیورایدی.

ایشلك فرقنه واردیلر.

انلردن بری، برهمشهری :

— سز مضطرب گورونیورسکز، دیدی .

— بوبیوك سیاحت بنی یوردی.

— اوبله ایسه ، استراحت ایدکز ، ساعت بشده،
تنزه معتاد ایچون ، سزی آلمغه كله‌جگم . اوراده‌پك
چوق گوزل قادینلر گوره‌جکسکز . صکره قلوبه
گیدر، اقشام طعامنی ایدرز، اولمازمی؟

— های های .

هله شکر ، یالگز قالمش ایدم .

واپورده‌ایکن ماری‌یه‌اوزون‌مکتوبلرحاضرلامش،

تصارلامش ایدم ؛ فقط اوکده برطبقه کاغد اوله‌رق
ماصه باشنه کچدیکم زمان یازه‌جق ، سویلیه‌جك هیچ
برکلمه بوله‌میوردم .

نه یازملی ایدی ؟ بدبخت ومأیوس اولدیغمی‌می ؟
کندیسنی هردرلو تهلکه‌یه القا ایده‌بیله‌جك برنامهٔ عشق
ومحبتمی ؟ بوعفواولنماز برخفت خود پسندانه ومنفعتپر.
ستانه اولوردی . کندیسنه خلوص احترامکارانه‌می تأمین
ایده‌رك نهایت ویره‌جکم برمکتوب نازکانه ودوستانه‌می ؟
امر محال !

هم‌ده ، احتمالکه اوبنم مکتوبمی آلمیه‌جق ایدی .
بومکتوبلری ماری‌یه کوندرمك ایچون توسطنه مرا.
ایده‌جکم الیزابت همشیره سنك کدریمی اویاندیرماق ایچون
بونلری یاننده صاقلایه‌جق ایدی .

بوندن بشقه شبهه‌سز کندیسی بکا یازه‌جق وآتیاً
روابطمزك نه مرکزده اوله‌جغنی بکا بیلدیره‌جك
ایدی .

هفته‌لر ، آیلر کچدی ؛ هیچ برمکتوب کلمدی .
ضطراب وکدر ایله همدم قالمش اولان احترامم
کسب سکونت ایلیوردی شدتلی برآلوکبی اولا

قانلرمی یاقش ویرسنه صکره طاتلی حرارتی قلبمده ادامهٔ حیات ایتمکده بولنمش ایدی . مأموریت جدیده‌م بنی چوق اشغال ایدیور ایدی . اقلیم ، داعئ امراض بر اقلیم ایدی . هرزماندن زیاده محتاج استراحت‌ایدم . همشهریم ، بنی دائرهٔ دوستی وصمیمیتنه آلمش ایدی . او ، هیچ یورولمق بیلمیه‌رك ، دائما بنی اکلندیره‌جك وسائط ووسائل آرایوردی .

برچوق کیمسه‌لره اشنالق ایتمك ، شونی کورمك بونی کورمك لازم کلیوردی ؛ بتون وقتلرم اشغال ایدیلیوردی . کندی کندمی آلداتمق ایسته‌میوردم ؛ آکلادم‌که حیات ، بنی دها هردرلو ذوق وصفادن حصه‌چین ایلیور ایدی .

بن اکلنیوردم ، فقط دفع غم ایتمك مقصدیله دکل . . . اضطراب وکدرمك یاواش یاواش آزالدیغنی حس ایدیوردم . چالشمق ، دوستلر ، کوزل قادینلر ، تیاترو ، اویون آزار آزار بنم « پاریس بنلکمی » تبدیل ایدیورلردی . ماری طوغری سویلمش ایدی : بر حیات جدیده‌م بنی استیلا ، بکا تحکم ایدیوردی ؛ محبه‌ما ویرمش اولدیغم مونع کوندن کونه ازالیور ، کوچو لیوردی .

سنه‌لر کچدی ؛ خط استوا جوارلرینی ، بولندیغم مملکتی ترك ایده‌رك ، وروپادن دها اوزاق برمملکته

گیتدم. بکا برنجی دفعه برمأذونیت ویرلدیکی زمان
بکدیکرمزدن آیرلی اون سنه اولمش ایدی. برانی
محبت وهیجان ایله دوشونیور، فقط ارتق برصورت
متمادیه دوشنه‌میوردم .
پارسده کی ارقداشلرم، دوستلرم :
— مادام (شاتنه‌ی) می ؟ ، دیورلردی ، هانی
شو اسکی ناظرک کنج قاریسیمی ؟ وت ، اکا اکثریا
تصادف ایتدم. اوچوق کیمسه‌لری قبول ایدیور،
چوق چیقوب زیارتلره کیدیور . دلبر ، لطیف ،
حرمت عمومیه مظهر برقادین .
ایشته ، دنمانله یشمدیکم شی بوندن عبارت وهیچ ده
بوقدر ایدی .
مدت مأذونیتم ایجه اوزون ایدی. پارسده برقاچ
هفته کچیرملک بنم ایچون اوقدر مشکل ایش دکلدی.
بونی چوق دوشنیور و فقط نهایة الامر ترکنه یوریوردم.
بنم ایچون پارس، دائما مادام (شاتنه‌ی) دیمک ایدی؛
بشقه هیچ برشی بنی اورایه جذب ایلیوردی.
بن بو ، چوق کیمسه‌لری قبول ایدن وهرکس
طرفندن سویلان لطیف ودلبر قادینک ، یاننه نصل
وارەجغمی وکندیسنک بنی نصل قبول ایده‌جکنی کندی
کندیمه صورییوردم . بوفکر بنم برآجی تبسمه سبب
اولیوردی. مادام (شاتنه‌ی) بن قدر ، احتمال

دها زیاده ساکن و محاکمه‌سنه تابع ایدی . أی ، اکر بویله دکلسه ؟ اکر بنم احتراصم انک تماس مشقیله یکیدن میدانه چیقارسه ؟ — خیر ! حیاتمی بوقدر عمیق ، بوقدر اساسلی برصورتده قارشدیرمش اولان صحنه‌نك اوزرینه پرده چکلمش ایدی . هرشی ساکن و آسوده ایدی . بو حاله فاجعهٔ معلومه‌نك یاننده بولنمغه غیرلایق مؤلم ، قاریشیق بر مضحکه علاوه ایلمك مناسب دکل ایدی .

نهایت ، آغیر بر خسته‌لقدن صکره ، خدمتدن یورلمش اوله‌رق استعفامی ویردم .

قرق یش یاشنده ، یعنی پك چوق آدملرك دهاکنج بولندقلری بریاشده ایدم . بودورهٔ حیاته « ك کوزل سنه‌لر » دینیور . بن ایسه کندمی اختیار کورویور ایدم ، حقیقة اختیار ایدمده . حیات آمال و اشواقك شدتیله اولچولور . بن هیچ برامل وشوق ارقه‌سنده کزمیوردم ، هرشیئه قارشی لاقید و بیکانه ایدم . ایام صباوتمك کچمش اولدیغی محلاره کیتدم ؛ آشنا چهره‌لره تصادف ایلیور ، بیدار اولان بتون بوخاطراتدن محظوظ اولیوردم .

یاواش یاواش بکا ، ایچنده اضطراب چکمش اولدیغم شهری کورمك ایکری کلدی . شیمدی !

اضطراب بکا قیمتدار کورونیوردی ؛ بونلری مسرات حیاتمدن هیچ بریسنه دکشمز ایدم .

پارس بنی جذب ایدیور ، بن ده مقاومت ایلمیوردم .

نهایت ، مادام (ش...ی) . ملاقی اولمق ایچون دکل ، ماری بی سومش اولدیغم شهری تکرار کورمك ایچون قالقدم کیتدم .

صغوق ، ناخوش برقیش صباحنده واصل اولدم .

هر کوردیکم شی ، صانکه پارسدن دون برلمش کبی ، بکا مأنوس کورونیوردی . برنجی حس تأثرم ایشته بوندن عبارت اولدی .

استانبولك تبدلاتی نظر دقتمی جلب ایتمیوردی . اشیام ایله مشغول اولان و بکا عینی صدا ایله ، عینی اوضاع و حرکات ایله عینی ، یکرمی سنه اولکی سؤاللری ایراد ایدن پنه زلی ، قاسکتلی مأمورلرك خیالنه و هیولای مملومحلرینی کورویوردم . حوالیده جیرکین وپیس ، ضعیف و حزن انکیز آتلرله قوشولی آرابهلری بولدم . آرابهجی موقعنده مستعمل ، یامهلی قاپوتلری ایله عینی آرابهجیلره ، آرابه شیمی کتورن آدم هر نقطه سنده اولجه بکا عینی خدمتی کورمش اولان آدمه بکزه‌یوردی . صکره آرابه‌جینك « نره‌یه کیدیورز ؟ » سؤال معروفی ..

قیمه‌یه تعریف.. وصکره بز آنلرك اشکین یورومل‌ریله
کیدییورز .

همان بتون مغازه‌لر مسدود . یالکز بر ز تیزشمق
ایسته‌ین عمله‌یه یکیجی صنفدن بر قاچ قهوه قپولرینی
آچیورلر .

صاغده ، صولده معلوم لوحه‌لر ، بتون اسملری
سویلیه سویله حکم کنیش یه للر ، طار یوللر ، پارس عینی لقاء وسیما
محافظه ایتمش ، بولوارلری کچیورز . ویشته‌ین ، وقتیله
بر آپارتمانه کیرالامش اولدیغم اوتلده بولنیورم .

مادام (شانته ی) ی کورمك ایچون هیچ عجله
ایتمیورایدم . کیندکدن صکره ، پایارك آمدوشدلری
کسب کرمی وحیات یاین بوله‌بیله‌رق قهوه التی ایتدم
وبعده اولجه‌یك چوق دفعه یاپمش اولدیغم وجهله یاراش
یاواش کزینه‌رك بولوارلره ایندم . پارسك هیچ بر
ایتمه‌مش اولدیغنه دائر اولان حس باقی ایدی .
بکا هیچ بر شی اجنبی وغریب کورونمیوردی ؛ مغازه
غازینولر ، لوقنطه‌لر ، تیاترولر ، اومنیبوسلر ؛ بول
ولرك بتون صورتلری : بورسه‌جی ، تاجر ، کنی
زوپپه ، سائل ، دلبربارسی ، مغازه مادموازلی ،
بتون بونلر دوندن کورلمش کبی ایدیلر . بعضاً برمه
برسلام ویاخود برنظر تماطی ایدیلیور وبوخلق مجهو
اورته‌سنده کندمی اختیارلامش کوریوردم . بیوا

ـغازينويه كيردم . دها هنوزپك ايركن ، وصالون همان
ـبوش ايدى . بر كوشه‌ده ، بر پنجره‌نك يانده بولنان
ـكى موقعمه اوطوردم . صاچلرى دوز ، وسوز
ـكتوره‌جك بر مهارت ايله آيرلمش اولان ، واوكاكى
ـكوز قاشديره‌جق درجه‌ده بياض بولان برغارسون
ـبكا تقرب ايتدى . بنم صاف وساده‌دل براجنبى اولد
ـيغم ظننه دوشه‌رك برطاقم غريب ومشوش بمكارك
ـاسملرينى حاوى اولان سختيان جلدلى بر كتابى بكا
ـتقديم ايلمكى جمله وظائفندن بيلدى ايسه‌ده بن بونى
ـلاله رد يده‌رك هركونه مخصوصاً ترتيب اولنان
ـيسته‌يى ايستدم .

طعامى بكاركن بشقه برغارسون غزته‌لرى كتيردى .
تخميناً بنم ياشمده ، اوچوق رنكلى ، يورغون بر
ـدم ايدى . اتوركتيرمش ، لاقيد ولمش كورونيوردى .
ـبچ شبهه‌سنى دعوت ايتميه‌جك صورتده كنديسنه دقت
ـه باقدم وبراشارت ايله يانمه چاغيردم .

— خيلى زماندن بريمى بوراده‌سكز ؟
ـسؤالمدن بك متحير اولمش اولديغى حالده :
— آلتى سنه‌دن برى ، افندم .
ـدى .

— اولجه (دوران) ك يانده دكلى ايدكز ؟

— اوت افندم ، فقط چوق زمان اول .

— اسمکز ؟

استنطاق شکلنده اولان بو سؤاللر انك خوشنه کیتمیور کبی ایدی .

قورو جه :

— فایکس ، دیدی .

— فقط (دوران) ك یاننده ایکن بشقه اسمکز یوقمی دیدی ؟

— اوت ، اوراده بکا (بنیامن) دیورلردی .

— اویله ایسه ، بنیامن ، بز ده اسکی بیلدیکمز . یکرمی سنه اولاری سز بکا چوق دفعه سفره ده خدمت ایتدکز .

امینتسز چهره سی پارلادی :

— آ! چوق ممنون اولدم ، افندم . بن ذاتعالیکزی برطرفده کوردم ظن ایدیورم ، فقط بیله میورم نره ده ، بوده شیمدی یه قدر بیکارجه مشتریلرك ایشنی کورمش اولدیغمدن . لکن شیمدی خاطرمه کلیور . امرکزه منتظرم ، افندم .

— بنم ایچون سز دائما (بنیامن) سکز ؛ بورایه هرکلدکجه بنم ایشمه باقمکزی ایسترم .

— بو بنم ایچون شرف اوله جق ، افندم .

چهره سی علائم شباب آلمش کبی دکشمشدی . یارم ساعت صکره کندیسنه چوقجه بربخشش برقه رق یمکلرك قیمتنی تأدیه ایتدم . بو ، اسکی چهره لردن بریسنی کورمکدن متحصل سرورمك نشانۀ علنیه سی ایدی . بنیامن عجله ایله وتمنا تمنا اوسته نه ، تشکر تشکر اوسته نه باصه رق قپویی آچدی .

(روایال) جاده سی ، (قونقورد) میدانی و(سن ژه رمن) بولوارینه وارمق ایچون (سن) نهرینی کچه رك وصاغ طرفده کنیش (شانزه ایزه) جاده سنی کوره رك سیرایه (مادان)ه قدر دوام ایلدم . ایشته بو (شانزه ایزه)ده ایدی که کیجه یی ، ماری یه الوداعلرمدن برکون اول اولان کیجه یی کچیرمش ایدم . بونك غیر معین وفقط دائما پایدار اولان خاطره سنی صاقلامش ایدم . « یارین ، یارین » دیه تکرار ایلیور ایدم ، بو « یارین »، بوفرداکلمش ، حتی کوز یاشلری ایچنده آقوب کچمش ایدی ، شمدی ماضی ایچنده اوزاق ایدی . حزینانه آه ایلدم .

مادام (شاننه ی)ك اقامت ایتدیکی سوقاقده ایدم . همان کندیسنی کوره مکه کیتمیه جك ایدم ، یالکز اوی کورمك ایسته یور ایدم . فقط انی ده بوله میوردم .

کنیش مرمر مردیونیله ، صارماشیق ایله مستور دیوارلریله اون التنجی عصره عائد ولان او کوچک اوتلك برنده پارسك بتون یکی جاده‌لرنده کوروان بش قاتلی خانه‌لردن بری بولنیوردی. قپوده براعلان صاللانوب طوریوردی : « کراق خانه . » ایواه ، نه حیرت مؤلمه !

قپوجی‌یه صوردم :

— مادام (شاننه‌ی) بوراده‌می ؟

— مادام (شاننه‌ی) می ؟ بوراده اویله کیمسه یوق ؛ بورایه بونامده هیچ کیمسه کلمدی .

— نعم مافیه او ، اولجه بوراده بولنان (شاتنه‌ی) اوتلنده اقامت ایلیور ایدی .

— ها ! اوت ، التی سنه‌اول . ا کلادم کلادم؛ او شو سوقاقده اوطوریور ...

بکا (شانزه‌لیزه) جاده‌سی سوقاقلرندن بریی کوستردی . شیمدی مادی‌یی مطلقا کورمك ایستمه‌یوردم. بوفکر بکا نه سرور، نه اضطراب ویریوردی؛ اوقدر سومش اولدیغم برکیمسه‌یی تکرار کورمك بنی آرزوسز ، امیدسز ، قورقوسز براقیوردی . کاملا ساکن ، فقط بك طالغین ایدم. آرابه‌طار، سکونت ایچنده ، باغچه‌لرله محاط بریولده طوردیغی زمان انره‌دم .

قپو آچیلنجه اوکنده اغاجلی بیوك بر حولی، ایلریده برقانلی برخانه ، سوقاق قپوسنك یاننده‌ده قپوجینك مسکننی کوردم .

صوردم :

— مادام (شاتنه‌ی) بوراده‌می ؟

— مادام کلدیکی بیلمیورم . قارتکزی لطف ایدرسه‌کز افندم !

قارتمی ویرکن کندی کندمه : « بوصورتله او بنی بردنبره طانیه‌جق » دیدم .

— مادام تشریفکزی رجا ایدیور افندم .

ایچری‌یه کیردیکم ساده کیمش بر وشاق باستونمی یالطومی آلدی وبنی بوش ، ایکی لامبه ایله ضعیفجه تنویر ایدلمش براوطه‌یه کتوردی . اطرافمه باقمه‌وقتم اولمدی بیله اما اورته‌اقده‌کی ساده‌لك بکدن نظرمه چارپدی : صولوق خالیلروپرده‌لر ، دیوارلری‌سترایدن دوز وسوسسز کاغدلر ، برقاچ تابلو ، اسکی قولتوق صندالیه‌لر ... هپسی ساده یدی ، نظربا دکل ایدی . اوجاق طرفندن کلن طاتلی وپك آشنا برصدا بنی بردن بره دوندوردی ، بوسوزلری سوبلین اوزرنده اوطوردیغی قولتوغك قوللری طرفندن صاقلانمش ایدی .

— عزیز دوستم ، سزی تکرار کوردیکمدن دولایی نه قدر بختیارم ! ..

نرم و بیاض بر الی طوتدی و بنی بو شجره قولتوغك اوکنه چکدی.

بر مدت حیرته دوشدم. مع مافیه خیالرینك بسبتون عکسنه مصادف اولانلرك اوغور دقلری هزیمت حیاتیه یی کورمدم، زیرا بن مادام (شاتنه ی)ك یاشنی بیلیورز، و بر کنج قادین بوله جغمی دوشنمیوردم، اوت، حیرته دوشدم، بوده قارشیمده کاملاً تبدل ایتمش، بام بشقه بر مخلوق کوردیکمدن.

اوعینی حسیات و حالات ایچنده دکل کبی کورونیور ایدی، اللرمی للری ایچنده طوتیور، و بکا دقتله باقیوردی. نظر محبتکارانه سی ایچنده قرداشانه عائد برشیلر واردی.

— بر برمزی بویله بر دها کورمك، دیدی، نه قدر مسرت بخش! بونی ارتق اومماز اولمش ایدم. آیرلدیلی بکرمی سنه اولدی... یکرمی سنه. سز شبهه یوق که دکشدیکمز فقط اوکوزلرکز... نه سویلیکز براز باقه لم.

سویلیه جك برشی بوله میه رق:

— نه سویلیه یم؟

دیدم.

— بن یالکز سزك صدا کزی ایشتمك ایسته یور ایدم. اوت، بیك کشی ایچنده اولسه ده سزی صدا کزدن، کوزکزدن آکلارم.

اللرمی برقمش ایدی؛ بزز گری چکلدم . نه جواب ویرملی ایدی؟ انكده شویله بویله دآشمش ایسه‌ده‌ زه‌ده اولسه‌ کندیسنی طانیه‌بیله‌جکیمیدی؟ یالان سویلمش اولوردم ؛ او بوکا اینانمازدی ده . قلبمده تصویرینی صاقلادیغم پارچان ، مادام (شاته‌ی) ه ، گنج وشایان پرستش برمخلوق لطیفك سن کالده بولنان گوزل برقادینه ، گنج بر قیزك والده‌سنه بکزه‌مسی کبی بکزیوردی . قارشیسنه اوطورمش هم قونشیورم، هم اکاباقیوردم .

هانی (سن ژرمن) سیاحتنده ماری‌یی تماشا ایلدیکم کبی .. شیمدی انك خیالی قوبو البسه‌سیله ، کوچك شاپقه‌سیله ، کورکدن یاقه‌لغیله پیش چشممده تکرار تجلی ایدیوردی .

مادام شاته‌ی آرابه ایله کیتمش اولدیغی ر-یرادن (پرومنادن) دها یکی عودت اتمش ایدی . شاپقه‌سی حالا باشنده ایدی ، کورك مانتوسنی آرقه‌سنه آتمش ایدی . نیم چهرهٔ ظریفی بوکوشهٔ لطیف وملوده برطرز آهنکدار ایله طورویوردی . جوابمی بکله‌مدن بکا صورو شدرمغه باشلادی :

— نه وقت کلدیکز ؟

— بوکون .

— نه قدر مدت قاله‌جقسکز ؟

— دها یاپیورم .

— نیچون بکا هیچ یازمدیکز ؟

اوسویلدیکجه بن کندیسنی دکشمه‌مش اولان صدای لطیفندن، اوضاع و حرکاتندن، نظر صاف و صمیمانه‌سندن دها زیاده طانیوردم ؛ آشنائی قدیم بو صورتله دها زیاده بیدار اولیوردی .

ارتق قارشمده‌کی مازی، بنم سوکیلی ماریم دکل باکه لطف و صمیمیتی بی‌جذب ایدن کورل بر قادین ایدی، لطیف بر حرارت، طاتلی بر شکران و محبت حرارتی قلبمی طولدوریوردی .

او تکرار ایتدی :

— نیچون بکا هیچ یازمدیکز ؟

کندیسنه ساده‌جه، آچیقدن آچیغه، بونک نصل اولمش اولدیغنی حکایه ایتدم ؛ بشقه‌سندن بحث ایدیلیورمش کبی بر سکونت ایله محبتمدن بحث ایتدم . او کوزلرینی ایندیریوردی، بن بونک کوز یاشلرینی صاقلامق ایچون اولدیغنی بیلیوردم . اضطرابانمك تکرار بیدار اولان خاطرانی ماضیه‌ده‌کی شخصم ایچون بنده حسیات مرحمت اویاندیردی . بو دقیقه‌ده نه قدر بدبخت اولمش اولدیغمی حقیقةً اکلایوردم .

وقاله :

— اوت، دیدم، کچیردیکم کونلر، کچیرلمسی مشکل کونلر ایدی.

نه، سز نیچون هیچ بکا یازمدیکز؟

لطیف و حزن انکیز، و یاشلرله مالی کوزلرینی آغیرجه قالدیردی، و بکا اوزون مدت باقدی.

صکره سیماسی تکرار کسب سکونت ایلدی.

— ازدوج ایتدیکزمی؟

ازدواج ایتدیکمی بر باش شارتیله آکلاتدم.

— بیم سببمله‌می؟

درحال جواب ویرمدم، جدی اولمق ایستیوردم او، تبسم ایدرک بکا باقیوردی.

ملاحظه‌ی بیتیردکدن صکره:

— اوت، دیدم، سزك سببکزله.

— بوندن اوقدر امین دکلیسکز؟

— بوراسی پك آجیقدر؛ فقط بن مبالغه ایتمه‌مك ایستهیورم، سزی عشق بدبختمك بتون حیاتمی هدر ایتمش اولدیغنه اینانديرمق ایستمیوردم. بو طوغری اولمازدی. بن دائما اضطراب چکمه‌مش اولدیغم کبی بوکونده بدبخت اولدیغمی قطعیاً حس ایتمیورم. اوقدر آجیقلی اولان افتراقزدن صکره برمدت ایچون حزین و تنها کزین قالدم. اوراده جریان حیاتمك بویله یکطرز و یکنسق دوام ایدوب کیتمه‌سنه مانع اوله‌بیله‌جك احوال و وقوعات طبیعیه اکسیك دکل ایدی.

« قادینلری، کنج قیزلری قلبمده بر اثر پیدا ایده‌مه‌ین مملکتلرده اقامت ایلدم ؛ مع مافیه بو قادینلر بو کنج قیزلر ایچنده کوزللری وار ایدی، و بو کوزللردن پك چوغی‌ده بکا ابراز میل و توجه ایتمش ایدی.

« نصل اولدی‌ده بن سزی اوقدر سودم؟ بن که مغایر اخلاق و ناموس اولان شیلردن شدتله نفرت ایدرم، نصل اولدی‌ده سزك کبی متأهل بر قادینی، و هیچ بر تشویقی و تحریك اثری کورمیه‌رك سودم؟

« بونك کبی بالاخره کوردیکم قادینلرك نیچون بکا آز چوق جاذبه‌دار ودلربا کورینه‌مش اولدقلرینی‌ده تعیین ایده‌مم.

« بن انلری نه بدبخت، نه بختیار قیله‌میه‌جغمی حس ایدیورم ایدم؛ انلرك بنده‌ن اومدقلری شی‌ده وقت کچیرمکدن و احتمال کنج قیزلرك بکلیه‌بیلدکاری بر ازدواج طلبندن عبارت ایدی. بو، وسیلهٔ غرور تشکیل ایده‌بیله‌جك بر کیفیت اولسه‌بیله هر حالده قلبمی ایکنجی دفعه اوله‌رق بر بشقه سنه‌وپرمه‌مه سبب کافی لامازایدی.

« محتملدرکه بنم سزی اوقدر سومکلکم سزك‌دخی بنی پك حدی، یالکز بنم ایچون، کندیکز ایچون سودیککزدن ایلری کلشدر. مفارقتمزدن اون سنه صکره تکرار اوروپایه کلدیکم زمان ارتق کنج دکل ایدم، مشکلپسند اولمش ایدم، صحت وثروت جاذبه‌سی

درلو غوائل ایچنده بولنیور ایدم . محل مأموریتمه عودتمده‌ده قادینلر جمعیتنه بناشمیور ایدم . بتون بکارلر کبی هیچ صقنتی‌یه ، جبر وعدابه‌قاتلانمیوردم . خلاصه بن چابق اختیارلادم . اخیرآده ، هنوز افاقتیاب اوله‌بیلدیکم ، برخسته‌لغه طوتلدم .

« ایشته ، عزیز مادام ، نیچون اولنمه‌مش اولدیغمی کوروبیورسکز . نه سزی ، نه طالع ومقدر شئونی اتهام وتخطئه ایتمکسزین ، بونه سبب اصلیه‌ی رنجی عشقم اولدیغنی سویلمکه کندمده حق وصلاحیت کوروبیورم .

سوز سویلرکن ایچمدن دیوردم‌که : « ممکنمی‌که ماری‌یه بویله سوز سویله‌ین آدم بن اوله‌یم ؟ »

فقط ینه طورمی بوزمدن آغیرجه دوام ایلیور ایدم .

مادام (شاننه‌ی) هیچ برکلمه سویلمکسزین ، هیچ بر حرکت ایتمکسزین بنی دیکلیور ایدی . زمان زمان کوزلرینی قالدیریور ، فقط چابوجق ایندیره‌رك بر صورت ثابته‌ده بره باقیور ایدی .

کندیسنه تکرار وبردن بره صوردم :

— نیچون بکا هیچ یازمدیکز ؟

بر استغراق خیالدن چیقار کبی :

— صحیح ، دیدی ، اونوتمش ایدم ... اوت ،

بیلیورمکه ، سز بنی چوق سودیکز ؛ و بو فکر بنم ایچون عذاب و ضطراب ایچنده شوق و سرور ایدی.

« سزه نیچون یازمدیمی ؟ همشیره‌م سایه‌سنده در که بونی یازمغه قوت و قدرت بوله بیلدم . بز برابرجه اغلادق ، انك محبت و شفقت متینه‌سی بتون سوزلرنده تجلی ایدیور ایدی . انی دیکله‌مه‌مزلك ایده‌مز ایدم . ذاتاً دیدیکی شیلر پك ساده ، پك حقیقی ایدی ، بنم ایچون یالکز معزز و محبوب اولدیغکزدن دولایی سزه یازمقده برچوجق کبی اصرار ایلیه‌مز ایدم . متابعت ایتدم ، واز کچدم . آه ، بیلسه‌کز بکا نه‌قدر تشکرلر ایتدی ! کویا که بن انك شرف و ناموسنی وقایه ایلمش ایدم ....

اغلاماقدن حذر ایتدیکم مدید بر سکوتدن صکره تکرار باشلادی :

— فلاکتمز بکا ایکی شی اوکرتدی : غیر قابل اجتناب ، و تحمل اولنه‌ماز کورونن وقوعاته تحمل ایتمك قوتی بولنیور ؛ بونلر نهایت قبول بیله اولنیور . بوندن بشقه اکلادم‌که چوزلمسی ، قیرلمسی قابل اولمیان روابط ، یالکز قانك تولید ایلدیکی روابطدر .

— همشیره‌کز نه حالده ؟

— همشیره‌م وفات ایده‌لی تمام اون ایکی سنه اولدی ، بن انك چوجقلرینه والده‌لك ایتمك ایستدم ، حیاتمی بوکا حصر ایتدم .

برطرز متفكرانه‌ده باشنى اكدى . ارقه‌طرفنده بيوك برتابلو ، شبهه‌سز برتصوير انسانى (پورتره) اولان برتابلو كوردم .

صوق تجسسله دكل ، آرتق كلال آور اولمغه باشلامش اولان سكونى اخلال ايچون صوردم :

— بوكيم ؟

— موسيو (شاتنه‌ى) .

— كوزل برتصوير .

— اوت ، پك كوزل ؛ (قبانل) طرفندن ياپلمشدر . اصلنه پك بكزر .

— موسيو (شاتنه‌ى) نصلدر ؟

پك زياده حيرته دوشه‌رك :

— موسيو (شاتنه‌ى) مى ؟ ديدى ، جانم سز بزى هيچمى دوشونمديكز ؟ التى سنه واركه او وفات ايتدى .

— المدن كلدكجه سزدن معلومات آلدم . فقط برقاچ سنه‌دنبرى بولنديغم مأموريتده‌كى ارقداشلردن هيچ برينك پارس ايله مناسبات و مخابراتى يوق ايدى .

تبسم ايده‌رك :

— حدت ايتميكز ، ديدى ، بن برآن بچنده بندمى سزدن زياده صادق كوردم . داءما سزك

نره ده اولدیغکزی بیلیوردم . بورایه یکی بر (غوطه) سالنامه‌سی کتیرلدکجه هماره سزك اسمکزی آرایوردم . بوندن صکره‌ده بویله یابانجی مجبوریتنده می بولنه‌جغم ، یوقسه آرتق بکا یازمق لطفنده بولنه‌جقمیسکز ؟

— اکر تکرار کیده‌جك ولورسه‌م سزه منتظماً یازه‌جغم . فقط بن استعفامی ویردم ، بونی سزه سویله‌مشمی ایدم ؟

— خیر سویله‌مش ایدکز . اکر بو وسیله ایله سزی صیق صیق کوره‌بیلیرسه‌م کندمی بختیار عد ایدرم . رجا ایدرم ، یارین بنه کله‌جکز ، اولمازمی ؟

— مع الممنونیه .

— بر فکرم وار بن موسیقیخانه (قونسرواتوار) قونسرلرینه دائما آبونه‌یم . یارینك پروغرامی پك مکمل . سز بورایه کلیرسکز ، برابر کیدر وصکره چای ایچون عودت ایدرز . چوقمی اولیورم یوقسه ؟

— یوق مادام ، بن سزی تکرار کوره‌رك سنه‌لردنبری کوره میلدیکم مسرتلرك اك بیوکیله متأثر ومنجسس اولدم . بنی بو قدر دوستانه قبول ایتدیککزدن وتکرار کلمه‌می ایستدیککزدن دولایی سزه متشکرم . سز دها بیلمیورسکز ، فقط کوره‌جکسکزکه بن سزك قدیم وصادق بر دوستکزم .

بکا اوقدر بختیارنه و امنیتکارانه برطور ایله
باقیور ایدی‌که کندیسنی قوجاقلرمه آله‌سم کلدی.
فقط بو ، تربیه‌یه مخالف اوله‌جغندن یالکز النی اوپمکله
اکتفا ایتدم ؛ وبوحرکتی‌ده ، نزاکت جمله‌وکرمی
عاشقانه اثری کوسترمکسزین ، صرف برمحبت جدیه
وحقیقیه اثری اوله‌رق یاپدم.
— اوحالده ، یارینه ، دوستم !
— یارینه !
برقاچ دقیقه صکره بن (شانزه‌لیزه) دن اشاغی
اینیوردم.
« یارینه ! »
بو ، بکرمی سنه اول عین محلده تکرار ایتدیکم،
عینی کلمه ایدی.
« یارین » مادام (شانته‌ی) ایله کیفمزك ایسته‌دیکی
قدر اوزون مدت برابر بولنه‌جق‌ایدك ؛ انظارخلقدن
صاقلانمغه احتیاجده یوق ایدی . او سربست ایدی.
بز یالکز قاله‌جق ایدك .
آرتق بن‌ده صاقلایه‌میور ، عیاناً اکلایوردم که
بتون بونلرك بنم ایچون ذره قدر قیمت واهمیتی
یوق ایدی .

آمال وخیالات ، پك قطعی که ، انسانك اك ابی

رفیقلربدر . حیاتده بنم ایچون آرزو ایدیله جك ،
امید اوله جق نه قالدی ؟ بوندن صکره هانکی شی
واردرکه بنی بختیار وبدبخت قیله بیلسون ؟ اوزمان
بونی اکلایه مامش ایدم . فقط بوکون ، هیهات !..
نه قدر حقیقی اولدیغنی حس وفرق ایدیورم .

طاهر بك كتبخانه سی

عالم اسلامیت

مدافعه

محرری :

جزایر بحر سفید والیسی

عابدین

طابع وناشری :

معلومات وثروت غزته‌لری صاحب امتیازی

السید محمد طاهر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

دار الخلافة العلیه

١٣١٥

مطبعهٔ طاهر بك — باب عالی جاده‌سی نومرو ٤٠

مطبعهٔ معلومات
طاهر بك

دولتلو عابدین پاشا حضرتلری

مدافعه

مصرده « الاجوبة القرآنيه على الاسئلة المسيحيه »
نامیله عربی العباره بر رساله طبع اولنمشدر . رسالهٔ
مذکوره قرآن عظیم الشان علیهنده بولنمق مقصد
خاشنانه‌سیله قلمه آلنوب نشر ایدلمشدر . بوکا بر ردیه
یازمق اوزره عاجزلرینه اشعار واخطار اولندیغندن
دین مبین محمدی اوغورنده بویله بر خدمت شرفنی
کمال تشکرله قبول ایدوب بلطفه تعالی اشبو ردیه‌نك
تحریرینه مبادرت ایلرم .

رسالهٔ مذکوره فهرستنده کورلدیکی اوزره اون
فصلدن عبارت اولوب برنجیسی — قرآن عظیم الشانك
تورات ایله انجیلی تصدیق ایتمسی ، ایکنجیسی —
کتاب مقدسه مؤمنینك ایمان ایلمسی وجوبی حکم
قرآندن اولمسی ، اوچنجیسی — انجیلك عدم نسخی

وآکا بدل وحیك بولنمامسی ، دردنجیسی — قرآن عظیم الشان ایله مسیح ، بشنجیسی — قرآن عظیم الشان ایله فخر کائنات ، آلتنجیسی — قرآن عظیم الشانده ، حاشا ، نقیضینك اجتماعی ، یدنجیسی — قرآن عظیم الشانك تاریخ ایله مناقضه‌سی ، سکزنجیسی — کندی نفسنده قرآن عظیم الشانك حاشا مناقضه‌ی ، طقوزنجیسی — قرآن عظیم الشانده حاشا خرافاتك وجودی ، اونجیسی — قرآن عظیم الشان واحادیث شریفه حقنده بعض بیاناتی ورساله مؤلفنك دین مبینی ترك ایچون اهل اسلامه ایتدیکی تشویقاتی حاویدر. ایشته رسالهٔ مبحوثه‌نك مباحث ملعنتکارانه‌سی بونلردن عبارتدر .

اهل اسلامك مانند سمای مطهر آشکار اولان ایمان واعتقادلری. غایت عالی اولوب حب حبیب کبریا ایله هر بر قطره‌سی باران رحمتدن پاك اوله‌رق دوکیلان کوز یاشی بو کبی سواد کفر بنیادی انسانیتدن محو وازاله ایده‌جکی بدیهیدر . بناءً علیه اصحاب عقل وعرفان نزدنده بویله شیلرك هیچ بر تأثیری اوله‌ماز . بلکه بالعکس بر فائده‌سی واردرکه اوده دین مبین احمدی علیهنده بولناب اصحاب شقاوتك عمی وحمق وجهالتنی مجسم صورتده ارائه ایتمش اولور. مع مافیه ساده دلاندن بیکده برینك بلکه بعض

مرتبه ترددینی موجب اولور مطالعه‌سیله بوردیه‌نك تحریرینی مناسب عد ایلدم .

رساله مبحوثه‌نك صاحبی رساله‌نك ابتداسنده توراة وانجیلی تصدیق ایدیجی بر چوق آیات بینات درج ایلیور . فسبحان‌اه! مادام‌که قرآن عظیم‌الشان رساله صاحبنك ادعاسنجه ، حاشا منبع خرافات وسهویاتدر . اول حالده دین عیسوینك قدسیتنی اثبات ایچون نصل اولیورده قرآن عظیم الشانك شهادتنه وآیات بیناتنه مراجعت ایلیور ؟! تعریضاته قیام ایدن رساله مؤلفی بویله بر سهوه ، بویله بر خطای عظیمه دوشورمك ایچون مطلقا آرزوی روحانیت جناب احمدی شرف واقع اولمشدر . بوقسه عقل ومنطقه مخالف ومباین بویله عجیب وغریب بر ادعاده بولنمقدن ، تعریضله برابر بویله بر موقعی اختیار ایتمکدن مجنونلر بیله حجاب ایدرلر. بناءً علیه رساله‌نك برنجی بحثی ایچون دیه‌جك بر شیئمز وار ایسه جناب حقه تشکر وتحمدت ایتمکدرکه دشمنان بیله دینلرینی تصدیق املیله قرآن عظیم الشانك شهادتنه مراجعته مجبور اولیورلر . رساله‌نك املا وعبارەجه پك چوق سهویاتی مؤلفنك جهلیله لسان عربه عدم وقوفندن نشأت ایلدیکندن سهویاتنك تصحیحی زائد عد اولندی .

ایکنجیسی — قرآن عظیم الشان کتب مقدسه‌یه
اینانمق ایچون امر ایلر دنیله‌یور . بوده جای بحث
اولمیوب قرآن عظیم الشانك علویتیله متناسب بر امر
ربانیدرکه انزال اولنان کتب مقدسه‌یه ایمان ایتمك
مقتضای دین احمدیدندر . شوقدرکه اهل اسلامك
ایمان وتصدیقنه امر اولندقلری کتب مقدسه انبیای
ذیشانه نازل اولان کتب مقدسه اولوب اما بو نام
جلیل القدر آلتنده یکدیکرینه مخالف ومباین اولمق
اوزره حضرت عیسی علیه‌السلامدن بر چوق سنه‌لر
صکره یازیلان یوز کسور کتاب بزم تقدیس ایلدیکمز
کتب مقدسه اولمدیغی کون کبی آشکاردر. هم‌ده بزم
تعریضاتمزه نه‌حاجت ! عیسویلرك رهبان وعلماسی بیله
بونلری جرح ایله نهایت بر چوق مباحثاتدن صکره
انجیل نامیله یالکز درت کتاب قبول ایتدیلر . قبول
اولنان درت کتابك دخی یکدیکرینه نه قدر مباین
اولدیغی وحضرت عیسی علیه‌السلامدن بر چوق سنه
صکره‌یازلدیغی تصدیق کردهٔ عامه‌در؛ هم‌ده‌میدانده‌در.
شبهه ایدن اولورسه بونلری بر قاچ کون مطالعه
ایلدیکی کبی حقیقت حالی تصدیقه مجبور اولور .

اوچنجی فصل انجیلك عدم نسخی وآكا بدل
وحیك بولنمامسی بیاننده اولوب صاحب رساله
بو ادعاسنی اثبات ایچون درج ایلدیکی آیات بینات

مقصدینی اثبات ایتمدکدن بشقه قرآن عظیم الشانه
ایمانی امر ایدر . قرآن عظیم الشان ایسه فخر کائنات
افندمزه شرف نازل اولدیغندن قرآنڭ وجودی
آیات کریمه‌سنه مغایر اولان احکام ماضیه‌نك تبدیلیله
دها اول نازل اولان کتب مقدسه احکامنك نسخنی
بالطبع اثبات ایتمش اولور . مع مافیه پك چوق
احکام اساسیه واردرکه آنلر هیچ بر وقت نسخ اولنماز
وتغیر ایلمز ، مثلا اجرای عدالت ، منع فساد ،
صدقه ویرمك ، جناب حقه عبادت ایلمك ، بغیر حق
سفك دمادن اجتناب ایتمك کبی احوال هیچ بر وقت
تغیر پذیر اولمیوب همیشه باقی اولدیغی امر جلیدر .
بناءً علیه بو اساس کتب مقدسه‌ده موجود اولدیغی
کبی قرآن عظیم الشانده دخی امر اولنمش وبونك
ایچون نسخ وتبدیلدن مصون بولنمشدر . مع مافیه
قرآن عظیم الشانده مدح اولنان زبور وتورات
وانجیل یعنی کتب مقدسه احکامی جاری اولدقلری
زمانه عائد اولوب قرآن عظیم الشان شرف نازل
اولدقده آیات وبیناتنه مخالف اولان احکام ماضیه‌نك
نسخ اولندیغی درکاردر . زیرا اسکی زمانلرك بعض
احوال وحوایجی مرور زمانله تغیر پذیر اولدیغی
وارستهٔ ایضاحدر .

رساله صاحبنك دردنجی فصلی حضرت عیسانك

قرآن عظیم الشانده تصدیقیدر . بوکا کیم تعریض ایدر .
بالعکس حضرت عیسانك رسالت ونبوتنی تصدیق
ایتمیان کیمسه‌نك مؤمنین ومسلمیندن معدود اولمدیغی
درکاردر .. شو قدرکه ابن‌اه ویا حاشا بالذات اله
دیوب حضرت عیسی علیه‌السلامه اهل اسلام افترا
ایتمکدن تحاشی ایلر . بناءً علیه بو فصل حقنده
تفصیل مقال ایتمك زائددر . شو قدر علاوه
اولنورکه قرآن عظیم الشانده مرور ایدن انبیای
ذیشان ورسل کرامك بحق مدح وتقدیس اولنمسی
بر حقیقتی تبیین ایچون اولوب یوقسه بو ذواتك
زمانلرنده‌کی احکامك الآن بقاسنه اصلا دلالت ایتمز .
نته‌کیم وقتیله ترك حیات ایدن افاضل ثنا اولندیغندن
حکملرینك الآن نافذ اولدیغی خاطره بیله کتیرلمز .

بشنجیسی فخر کائنات علیه افضل التحیات افندمز
حقنده‌در . صاحب رساله « وما کان لنبی ان یأتی الخ »
آیت کریمه‌سی ودها بعض آیات بینات ایله شونی
اثبات ایتمك ایسترکه اذن‌اه اولمینجه فخر کائنات آیت
کتیرمکه واظهار معجزه‌یه مقتدر دکلدر .

نه شبهه وارکه اذن خدا اولمینجه هیچ بر پیغمبر
معجزه اظهارینه وهیچ بر شی اجراسنه مقتدر اوله‌ماز.
فقط جای دقت نقطه بودرکه فخر کائنات افندمزه
اذن خدا پك چوق دفعه اظهار معجزه‌یه شرفنما

اولوب حتی قرآن عظیم الشان کبی تنظیری محال اولان
بر کتاب اقدسك حضرت محمد مصطفى ایله شرفنزولی
وموسوی وعیسوی دینلرینی تأیید وتوسیع ایچون
هر طرفدن چالیشیلیرکن بالنسبه آز زمان ایچنده
دین مبین احمدینك لمعه نثار اولوب او دین پاکه
ملیونلرجه انسانلرك داخل اولمسی ووحدانیت ربانیه نك
کمال علویتله نشر واعلانی معجزه نك اك عظیم
وکریملرندندر .

بعدما صاحب رساله « الم نشرح لك صدرك
ووضعنا عنك وزرك الذی انقض ظهرك » آیت کریمه سنی
درج ایلر . آیت کریمه نك معنای شریفی : (سنك
صدرکی شرح ایتمدك می وسندن قالدیرمدقمی سنك
یوککی که آرقه کی آغر قیلمش ایدی) در . صاحب رساله
بو آیت کریمه یی درج ایله حاشا محمد مصطفی مکمل
اولمیوب بعده اصلاح اولنمش اولدیغنی بیان وینه
سورهٔ فتحده « لیغفر لك اه ما تقدم من ذنبك وماتأخر »
یعنی « تا که جناب خدا یا محمد اول وآخر اولان سنك
کناهکی عفو ایلسون »
آیت کریمه سنی دخی درج ایله فخر کائناتك ماضیده کی کناهیله
استقبالده ایشلمسی ممکن اولان کناهنی واول کان
حقیقتك عدم مکملیتنی اثبات ایتمك ایستر . حالبوکه
بو آیات بینات فخر کائنات علیه افضل التحیات افندمزك

کمالات مالانهایه‌سنی مشعر اولدیغی وارستهٔ اثباتدر .
زیرا جناب خدا حبیب ورسولی حقنده‌کی مرحمت
مالانهایه‌سنی بو آیات بینات ایله دخی تبشیر وانبا
بیورویور . صدر پاکك شرحی، وزرك وضعی کبی
احوال جلیله جسمانی اولمیوب صرف تجلیات عظیمهٔ
روحانیه‌درکه شان علویت نشان جناب احمدی‌یی
الی‌الابد اسناء وابقا ایلر . مع مافیه انبیای ذیشان
حسب‌الخلقه انساندرلر . انسان ایسه سهو وخطایه
خلقةً تابعدر . ذنب وکناه وخطادن مصون اولمق
یالکز جناب خدایه مخصوصدر . جناب‌خدادن‌بشقه
بر انسان لایخطیلك صفتی ادعا ایدر ایسه شرکی
دعوت ایتمش اولور . زیرا او حالده او انسان‌دخی،
حاشا جناب خدا کبی سهو وذنبدن منزه اولمش‌اولور.
بوده هم عقله هم تجربه‌یه هم‌ده حکمته مغایردر .
بنابرین بالاده بیان اولندیغی اوزره مغفرت حقه
واصل اولدیغی تبشیر ایتمك فخر کائنات افندیمزایچون
نقیصه دکل کمال بی‌انتهادر .
آلتنجیسی قرآن عظیم الشانده حاشا نقیضینك
اجتماعی‌درد . رساله‌نك سبق ایدن بش فصلنده‌کی
ادعا ذاتاً بی‌اصل وبی‌محل اولدیغی بالاده ویریلن
ایضاحاتله کون کبی درکار وآشکار اولیور .
رساله صاحبنك اك زیاده امیدوار اولدیغی جهت

قرآن عظیم الشانده نقیضینك اجتماعی خلیای باطلیدر. بناءً علیه بو مقصدی ایچون درج ایلدیکی آیات کریمه بو محله دخی تمامیله درج ایدیلوب بلطفه تعالی ادعاسنك بطلانی اثبات اولنه‌جقدر .

صاحب رساله سورهٔ مائده‌ده « ان النفس بالنفس الخ » بولنده‌کی آیت کریمه‌یی درج ایلر . حالبوکه درج ایتمك ایستدیکی آیات کریمه بویله اولمیوب سورهٔ مائده‌ده « ان النفس بالنفس والعین بالعین الخ » که نفس نفسله وکوز کوزله قصاص اولنور ، یعنی بر انسان دیکر بر انسانی قتل ایتسه قاتلك اولدیرلمسی وبر آدم بشقه‌سنك کوزینی چیقاریرسه متجاسرك دخی کوزینك قصاصاً چیقارلمسی اقتضا ایدردیمکدر. رساله صاحبنك بونی متعاقب یازدیغی « وان تغفروا فانه اقرب للتقوی » سورهٔ مائده‌ده اولمیوب سورهٔ بقره‌ده نکاح بحثنده‌در . مع مافیه مقتولك وارثلری قاتلی عفو ایتدکلری حالده کندیلریچون موجب کفارت اوله‌جغی بیان بیورلمشدر .

الحاصل قتلده اسراف ایتمه‌مك مقتضای ارادات قرآنیه‌دندر . ایمدی رساله صاحبی دیمك ایسترکه بر طرفدن قصاص امر اولنمشیکن دیکر طرفده عفو ایتمك یوللری ارائه اولنمسی بر برینه ضد واجتماع نقیضینی موجبدر . حالبوکه بونده اجتماع نقیضین

اصلا اولمدقدن بشقه بر حكمت عظمى دخى شرفنه
اولورکه اوده مقتضای انسانیت وله‌رق قصورك
عفویله انتاج سلامت ایدلمسندن عبارتدر. مثلا بر انسان
حسب البشریه بر آدمی تلف ایلر . وارثلرك قاتلی
قصاصاً حکومت معرفتیله اعدام ایتمك حقلرندن اولوب
فقط حین قتلده بعض اسباب خفیهٔ مجبره‌نك وقوعی
بعده قاتلك ندامتی وقاتلك کثیرالعیال اولوب اعدامندن
صکره عیالنك پریشان اوله‌جقلرینی حس ودرك ایله
وارثلرك وجدانلرنجه عفو یرانه کیتمك دها مقتضی
کورینورکن آنلردن عفو ایتمك صلاحیتی رفع اولنسه
حسیات انسانیه‌یه نقیصه ایراث ایدیلوب وجدانلری
خلافنه بر اضمحلال دعوت ایدلمش اولور . بناءً علیه
عفو ایتمك ایچون امر حقك وارثلره مساعد کورلمسی
موجب صلاح وسلامتدر . بو اساس عظیم رأفتکا
رانه‌یی بتون دول وملل متمدنه دخی قبول ایله
قانونلرینه درج ایتدیلر . شویله‌که حکمداران
مناسب کوررلرسه اعدام ایله محکوم اولان کیمسه‌یی
اعدام جزاسندن عفو وتخلیص ایدرلر . بناءً علیه
بو عفو ماده‌سنه تعریض ایتمك رساله صاحبی کبی
قوانین موجودهٔ مدنیه‌دن دخی بی بهره اولنلره
مخصوصدر . ینه صاحب رساله دیرکه قرآنده غیر
مجزوم وزیاده ونقصان تعبیرات واردر . بونی د

اثبات ایچون سورهٔ کهفده کی « سیقولون ثلثة رابعهم کلبهم الخ » آیت کریمه‌سنی درج ایدیور . آیت کریمه‌نك معنای شریفی « قریباً دیه‌جکلرکه کهفده اوچ کشی اولوب کلبلری دردنجیلریدر ودیه‌جکلرکه بش کشی اولوب کلبلری آلتنجیلریدر . بونلر غیب اوزره طاش آتق وتخمین ایتمکدر . ودیه‌جکلرکه یدی کشی اولوب کلبلری سکزنجیلریدر یا محمد دیکه کهفده اولنلرك عددینی جناب خدا بیلیر » در . بونده نه غیر مجزوم نه زیاده ونه نقصان امر وتعبیر اولمدیغی کون کبی آشکاردر . زیرا جناب خدا بو آیت کریمه ایله غیب اوزره بلا معلومات سوز سویلینلرك احوال غرابت اشتمال ومباینتلرینه تعریض بیورور ، بو آیت کریمه‌ده دخی معجزه واردرکه « سیقولون » یعنی قریباً سویلیه‌جکلر ارادهٔسی استقبالده وقوعبوله‌جق بر معارضهٔ غیبیه‌یی اولدن خبرویرمشدر . ینه صاحب رساله قرآن عظیم الشانده ترددی موجب عباره واردر ، دیرده اثبات مدعا ایچون سورهٔ کهفده بولنان بو آیت کریمه‌یی درج ایلر :

« ولبثوا فی کهفهم الخ » معنای شریفی : « واهل کهف کهفلرنده اوچیوز سنه قالدیلر وطقوز سنه زیاده ایتدیلر یا محمد دیکه الله بیلور قالدقلری

مدتی » بونده هیچ بر تردد یوقدر . جناب خدا
تخصیص بیورورکه اوچیوز سنه کهفده قالدیلر .
وزائد اولان طقوز سنه یا سنین قمریه ایله شمسیه
بیننده اولان فرقدر ویا اوچیوز زائد طقوز سنه
دیمك لسان عربینك شیوه‌سندندرکه اوچیوز طقوز
دیمکدر . بو شیوهٔ افاده لسان یونانیده دخی
موجوددر . بناءً علیه بونده موجب تردد هیچ
بر شی یوقدر . زیرا جناب خدا اصحاب کهفك
اوچیوز طقوز سنه قالدقلرینی بیان بیوردقدن صکره
علم اللهده بیلنور ایدی‌که : معترضین واصحاب جهل
اولنلر بو عددی قبول ایتمیوب بعضیسی خیر ، اصحاب
کهف کهفلرنده بوندن زیاده بعضیسی بوندن نقصان
قالدیلر دیه‌جکاردر .

ایشته غیب اوزره شونك بونك وقوع بوله‌جق
تعریضاتنه جواباً بیوریورکه : یا محمد دی‌که حق تعالی
بیلور قالدقلری مدتی‌که او مدت دخی جناب خدانك
امر ایتدیکی مدتدر . یعنی اوچیوز طقوزسنه‌در .

ینه صاحب رساله دیرکه قرآن عربی ایکن کلمات
فارسیه‌یی دخی جمع ایلمسی قرآنه بر نقیصه‌در .
وبو ادعاسنی بسلمك ایچون سورهٔ رحمنده‌کی « متکئین
علی فرش بطائنها الخ » آیت کریمه‌سنی درج ایلرکه
معنای شریفی : ودوشکلر اوزرینه طیانمش اولدقلری

حالده که آنلرك ایچلری قالین دیبادندر وایکی باغچه‌نك
میوه‌سی یقیندر . »

بو آیتده‌کی « استبرق » لفظنك عربی اولمدیغنی
بیان ایدیور . صاحب رساله بیلمزکه قرآن عظیم الشانك
نظمی عربی اولوب یوقسه بیکارجه کلمات جلیله
آره‌سنده عربینك غیری درت بش کلمه‌نك بولنمه‌سی
قرآن عظیم الشانك نقصانه اصلا دلالت ایتمش اولماز .
علی الخصوص بوکبی کلمه‌لر معربدر . یعنی عربلر
کندی لسانلرینه قبول ایتدیلر . نته‌کیم فرانسزلر
« آمیرال » ی وده‌ها بعض الفاظی لسان عربدن
آلوب شیمدی کندی لسانلرینك الفاظندن عدایدرلر .

هله اجنبیلرك لسان یونانیدن آلدقلری کلمات
پك چوق وبی حددر . الحاصل کافهٔ السنه‌نك
مصدرلرینه باقیلورسه بر لساندن دیگر بر لسانه
حسابسز کلمه‌لر نقل ایدلدیکی « لینکویستیق » تعبیر
اولنان علم ایله مثبت اولور . هم صاحب رساله
عیسویدر . بو بحثی اصلا قارشدیرمامسی لازم کلیردی .
زیرا اویله بر قاچ لفظ دکل انجیللرك رأساً بعضیسی
لسان یونانیده بعضیسی عبرانی کبی مختلف السنه‌ده
یازلمش وبناءً علیه یالکز بعض الفاظ دکل کلیاً
یکدیکرینه مخالف بولنمشدر . رساله مؤلفی قرآنده
عربی اولمیان « بنفسج » کلمه‌سی دخی واردر دیر .

حالبوکه قرآنده بنفسج کلمه‌سی اولمیوب رساله مؤلفی بویله بر لفظی جیبندن اختراع ایلمشدر .

برنجی فصلده قرآن عظیم الشانك کویا تاریخله اولان مناقضه‌سنی اثبات ایچون «سورهٔ عنکبوت»ده‌کی « ولقد ارسلنا نوحاً الی قومه فلبث الخ » آیت کریمه‌سنی درج ایدییور . معنای شریفی : تحقیقاً نوحی قومنه ارسال ایلدك و آنلرده بیکدن اللی سنه نقصان قالمشدر . و آنلری یعنی حضرت نوحه تابع اولمیانلری طوفان یقالادی و آنلر ظالملردر . صاحب رساله دیرکه « تاریخاً مثبتدرکه حضرت نوح آلتی یوز یاشنده ایکن طوفان وقوعبولمشدر » . رساله صاحبنك بو ادعای جاهلانه‌سی ، بو شارلا تانلغی شایان خنده‌در . زیرا زمان طوفانده حروف وکتابت اصلا یوق ایدی . وبناءً علیه مضبوط تاریخ دخی اوله‌ماز ایدی . یازی بوندن اوچ بیك سنه‌یه قریب بر مدت اول اختراع اولندیغی جمله‌جه معلومدر . شو حالده آندن اول مضبوط بر تاریخ بولمق محال اولوب بعده کتابلره یازیلان شیلر اکر کتب منزله‌ده مندرج کیفیات دکل ایسه تخمیناتدن عبارت اولور . آنلره تاریخ دینه‌مز . فی الحقیقه مصرده [هیروغلیف] تعبیر اولنان بعض اسکی اشارات بر مدتدنبری اوقونه‌بیلور

ایسه‌ده بو اشاراتده حضرت نوحه وطوفانه دائر بر سوز بیله یوقدر .

ینه صاحب رساله قرآن عظیم الشانك گویا تاریخله اولان ضدیتنی اثبات ایچون حضرت نوحك تاریخاً اوچ اولادی وار ایدی دیدکدن صکره قرآن کریمده سورهٔ هودده « ونادی نوح الخ » آیات کریمه‌لرینی درج ایدییور . آیات کریمهٔ مشار الیهانك معانیٔ شریفه‌لری : « نوح کندیسندن آیری اولان اوغلنه ندا ایلدی که ای بنم اوغلم بزمله سفینه‌یه راکب اول وکافرلرله اولمه . اوغلی دیدی : بنی صودن حفظ ایدیجی برطاغه صغنورم . حضرت نوح جواباً دیدی : بوکونده اللهك عقابندن قورتاریجی هیچ بر شی یوقدر الا اول کیمسه محافظه اولنورکه اللّٰه آکا مرحمت ایلیه او صره‌ده آنلرك آره‌سنه طالغه کیروب نوحك اوغلی غرق اولنلردن اولدی »
بو صورتله صاحب رساله دیمك ایسترکه قرآن عظیم الشانه کوره حضرت نوحك بر اوغلی اولوب اوده غرق اولدی . بو تعریض دخی صاحب رساله‌نك صرف ترهاتندن وبلاغت عربیه‌یه عدم معلوماتندن ویاخود عنادندن ایلرو کلور . زیرا سبق ایدن آیت کریمه‌ده حضرت نوحك اولادندن غرق اولان یالکز بر اوغلی اولوب بشقه آیت کریمه‌ده : حرمی دخی

کذلك غرق اولدیغی اوراده بیوریلور. متباقی اولاد وعیالی اذن حقله قورتولمشدر . کافهٔ تفاسیرشریفه‌ده دخی کورلدیکی اوزره حضرت نوحك درت اولادی وار ایدی ، بری غرق اولدی ، اوچی کندیسیله خلاص بولمشلردر . قرآن عظیم الشانده بیوریلور « قلنا احمل الخ » معنای شریفی : دیدك : ای نوح سفینه‌یه هر جنسدن بر ارکك بر دیشی تحمیل ایت وسنك اهلکی دخی کذلك سفینه‌یه ارکاب ایت مکر اول کیمسه‌یی تحمیل ایده‌میه‌جکسك که آنك اوزرینه قضاء ربانی واقع اولمش (بوده نوحك بر زوجه‌سی واوغلی کنعان ایدی) وایمان کتورنلری دخی سفینه‌یه تحمیل ایت. حضرت نوح ایله ایمان کتورنلر ایسه قلیل ایدیلر وینه آیت کریمه‌ده بیوریلور: «فقال ان ابنی من اهلی الخ » معنای شریفی : حضرت نوح دیدی یاربی بو اوغلم‌ده اهلمندر وسنك وعدك حقدر یعنی « اهلمی طوفاندن تخلیص ایده‌جکم » بیورمشدیکز وسن حکم ایدیجیلرك اك زیاده عدل ایدیجیسیسك . حق تعالی دیدی که : یا نوح بو البته سنك اهلکدن دکلدر . زیرا غیر صالح ایشلرده بولنمشدر وبیلمدیکك شیئی آرامه . ایشته بو آیات بینات ایله دخی صاحب رساله‌نك تعریضی کلیاً مجروح اولور . زیرا حضرت نوحك اهلی خلاص بولدیغی

قرآن عظیم الشانده صراحةً اراده بیوریلیور . عظمت وجلالت وحکمت قرآنیه بو آیات کریمه ایله دخی میدانه قوندیغی آشکاردر . حضرت نوحك مذکور اوغلی اهلندن معدود اولمدیغنه دائر عقلی بر مثل دخی کتیره‌لم . مثلا آغزمزده‌کی دیشلری بالطبع سوه‌رز ، فقط آنلردن بریسی چوریسه کندیمز چیقاروب طیشاری‌یه آتارز . چوروك دیشی طیشاری‌یه آتدقدن صکره بزه عائد اعضادن عد ایتمیز . بو کونا حکمتلره مبنی اراده بیوریلورکه : یا نوح عمل غیر صالحده بولنان اوغلك اهلکدن معدود دکلدر . حضرت نوحك متباقی اهلی خلاص بیورلدیغی قرآن عظیم الشانده مصرحدر . ینه صاحب رساله قرآن عظیم الشانك کویا تاریخه مباینتنی اثبات ایچون حضرت مریمك حضرت عیسایی تولیدنده بر آی طهارت بر خورما دالی آلدیغنی بیان ایدر . آرتق تاریخه هیچ بر مناسبت آلمیان بویله بر تعریضه قارشو سوز سویلمك مجنونلره حکمت اوقوتمغه چالیشمق کبیدر . صاحب رساله بو آیت کریمه‌یی دخی درج ایلر : « ولا تقولوا ثلثةالخ » معنای شریفی : اوچ دیمیکز بو ادعایه نهایت ویریکز . بوده سزك ایچون خیرلیدر تحقیقاً الله بردر . » بونك اوزرینه رساله صاحبی دیرکه عیسویلر اللهی بر دیه اینانورکن باقیکز قرآن عظیم الشانده کندولرینه تثلیث اسناد

اولنیور . صاحب رساله‌نك بو تعریفی دخی جای
حیرتدر . اول امرده تاریخك بوكا اصلا تعلق اولمدیغنی
اون ایكی یاشنده اولان برمكتب چوجغی دخی آكلار .
بو صرف دینی بر كیفیتدر . عیسویلر اللهی بربیلوب
كندولرینه تثلیث اسناد ایتمك قرآن عظیم الشانده
بر افترادر دیمسی جای خنده وتبسمدر . بلكه
عیسویلرك بیكارجه كتاب ورساله‌لری واردركه
« حضرت عیسی هم ابن الله هم بالذات اللهدر » دیرلر
روح مقدس ایچون ده كذلك . كاشكه بو نقطه
صاحب رساله‌نك دیدیكی كبی اولسه ایدی یعنی
عیسویلر بر اللهه اینانمش اولسه ایدیلر اوحالده جمله‌سی
موحدیندن اولمش اولورلر ایدی .

ینه صاحب رساله دیركه تاریخاً حضرت عیسانك
صلب اولندیغی مثبت ایكن قرآن عظیم الشانده
« وما قتلوه وما صلبوه ولكن شبه لهم الخ »
بیوریلوركه : معنای شریفی : « حضرت عیسایی قتل ایتمدیلر
دیمكدر . و آصمدیلر ولكن آنلره بویله كوروندی »
ایمدی آنلره بویله كوروندی تعبیر شریفی وار ایكن
ولو حضرت عیسایی صلب ایتمك ایستدكاری موقعده
بر مورخ حاضر بولنسه ایدی او مورخه دخی
حضرت عیسی صلب اولنمش كورینه جك ایدی .

بو ارادات دخی قرآن عظیم الشانه نقیصه دکل عین
حقیقت وحضرت عیسایی تقدیسدر .

سکزنجی فصل . — رساله صاحبنك فکرنجه کویا
قرآن عظیم الشانك کندی مناقضه‌سی واردر .
بونی‌ده اثبات ایچون « سورهٔ صافات » ده بولنان
بو آیت کریمه‌یی درج ایلر : « ولقد نادانا نوح الخ »
معنای شریفی : وبزه نوح ندا ایتدی ایدی بز
دعایی نه کوزل قبول ایدیجی‌یز ونوح ایله اهلنی الم
عظیمدن تخلیص ایلدك وآنك ذریتنی باقی قیلدق .

صاحب رساله ادعا ایتمك ایسترکه حضرت نوحك
اوغلی غرق اولدیغی دیکر آیت کریمه‌ده بیان اولنمش
ایکن بو آیت کریمه‌ده نیچون نوح ایله اهلنی تخلیص
ایتدك بیوریلور . بالاده تفصیلاً بیان اولندیغی
اوزره نوحك اولادندن یالکز بری وبر زوجه‌سی
غرق اولوب اولادینك اوچی وحضرت نوحك سائر
اهلی وایمان کتورن توابعی کاملاً قورتلمشدر .
بناءً علیه ادعا اولنان مباینت صاحب رساله‌نك
خیالخانه‌سنده قالیر . ینه صاحب رساله دیرکه حضرت
ابراهیم جد بنی اسرائیل ایکن « سورهٔ عمران » ده
« ما کان ابراهیم یهودیاً ولا نصرانیاً الخ » معنای
شریفی : ابراهیم یهودی ونصرانی اولمیوب حنیف
اوله‌رق مسلمان ایدی . بناءً علیه بو افاده کویا

خلاف حقیقتدر . حالبوکه بو آیت کریمه‌ده مقصد
قومیت دکل ، دین ومذهب اولدیغی وارسته‌ٔ اشارتدر.
زیرا ابراهیم یهودی ونصرانی دکلدر دینلوب ایکی
دیندن بحث بیورلمسندن مقصد ملی دکل دینی اولدیغی
جلیدر . صاحب رساله سورهٔ انعامدن بو آیت
کریمه‌یی دخی درج ایلر: « قل انی امرت ان اکون
اول... الخ » معنای شریفی : یا محمد دیکه بن امر
اولندم اسلام اولانك اولی اوله‌یم ومشرکلردن اولمه.
صاحب رساله بوندن دیمك استرکه حضرت ابراهیم
مسلمیندن ایکن نصل حضرت محمد مصطفی اسلامك
اولی اوله‌یم دیسون . بو تعریضده هیچدر . زیرا
حضرت ابراهیمك مسلمیندن اولدیغی قرآن عظیم الشانك
بر چوق یرنده مذکور ایکن بونی حاشا بیلمه‌مك
ممکن دکل ایدی . فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
افندمزك بن اسلامك اولی اوله‌یم دیمسی دین محمدی‌یه
داخل اولان مسلمانلرك اولکیسی‌یم دیمك اولوب شو
حالده مباینت دکل حقیقت وحکمتدر . ینه صاحب
رساله دیورکه سورهٔ عمرانده « کنتم خیر امة
اخرجت للناس الخ » آیتی واردر . معنای شریفی :
یا اهل اسلام امتك خیرلیسیسکزکه ناس ایچون
چیقارلدی ومعروف وعدالتله امر ایدرسکز» سورهٔ

بقره‌ده‌ایسه «یا بنی اسرائیل اذکروا نعمتی الخ» آیتی واردر. معنای شریفی: یا بنی اسرائیل اوزرکزه انعام ایلدیکم نعمتی ذکر ایدکز وبن سزی عالملرك اوزرینه تفضیل ایلدم.

صاحب رساله بوندن دیمك ایسترکه بالاده کورلدیکی اوزره اهل اسلامه «امتك خیرلیسی سکز وناسه معروف وعدالتله امر ایدرسکز» دینمش ایکن بنی اسرائیله «سزی عالملره تفضیل ایلدم» دینمسی تناقضدر. بوده صاحب رساله‌نك جهلندن ویا اغفاله تصدی ایله‌سندن ایلرو کلور. بوقسه کونشدن دخی اظهردرکه اهل اسلامه اولان خطاب مضارع صیغه‌سیله‌در یعنی معروف وعدالتله امر ایلرسکز وامتك خیرلیسی سکز حالبوکه بنی اسرائیله عائد اولان امر قرآنی ماضی صیغه‌سیله‌درکه بنی اسرائیلك کندی زمانلرنده ماضیده تفضیل اولندقلری اراده‌بیوریلیور. بناءً علیه ذره قدر مباینت اولمدیغی نزد اولوالنهاده معلوم وآشکاردر. ینه صاحب رساله دیرکه سورهٔ فاتحه‌ده «اهدنا الصراط الخ» آیتی واردر. معنای شریفی: الهی بزه هدایت احسان ایله وکوستر طریق مستقیمی، آنلرك طریقنی بزه کوسترکه اوزرلرینه انعام ایلدك، اوزرلرینه غضب ایلدکلرینك وضلالته کرفتار اولانلرك غیری یولی کوستر. یعنی غضب

وضلالته كرفتار اولانلرك يولنى الهى بزه كوسترمه . صاحب رساله بوندن ديمك ايستركه آنلرك طريقنىكه اوزرلرينه انعام ايلدك . بزه كوستر ديمك ايله او منعم اولنلر اهل اسلامدن افضل اولمسى لازم كلير . حالبوكه سورهٔ فاتحه‌ده‌كى دعا كافهٔ افراد ناجيهٔ اسلاميه‌جه كونده بر قاچ دفعه ذكر اولنه‌جق بر دعا اولوب اوزرلرينه انعام ايلدكلريكك يولنى بزه كوستر ديه‌لرى امت مرحومهٔ اسلاميه ايچنده الك فاضل اولانلر ايله انبياى ذيشان واولياى كرام كبى ذوات محترمه‌يه احسان اولنان انعام صمدانى‌يى استرحام طريقنى اهل اسلامه تلقيندر . على الخصوص فاتحه‌ده‌كى بو دعاى خير احتوا انشاءالله تا قيامته قدر اهل اسلام طرفندن ذكر اولنه‌جقدر . بناءً عليه بالجمله افراد مسلمين كندولرندن اول افاضلك نعمتنى تمنى ايدرلر وايده‌جكاردر . بونده دخى اصلا مباينت اولميوب محضا سلامت وحكمت واردر . صاحب رساله بو آيت كريمه‌يى ده‌درج ايلر: « يا ايهاالنبى جاهد الخ » معناى شريفى : يا نبى‌اه محمد المصطفى كفار ومنافقين ايله مجاهده ايت واوزرلرينه غلظت وشدت كوستر . وديكر آيت كريمه‌ده « وان نكثوا الخ » معناى شريفى: واكر عهدلرندن صكره يمينلرينى بوزارلرسه‌ودينكزه طعن ايدرلر ايسه محاربه ومقاتله ايدكز اهل كفرك

بیوکلریله که آنلرك ایمانی یوقدر اوله که آنلر کفره
نهایت ویریرلر . کویا بو اراده‌نك ضدینی اثبات ایچون
صاحب رساله بو آیت کریمه‌یی ده درج ایلر: « فذکر
انما انت مذکر لت الخ » معنای شریفی : نصیحت
ویر تحقیق سن نصیحت ویریجیسك . آنلرك اوزرینه
مسلط دکلسك . لکن اول کیمسه‌که یوز چویره
وکافر اوله (او مستثنادر) . ایمدی الله تعالی آکا
زیاده بیوك اولان عذاب ایله عذاب ایلر . البته
آنلرك رجوعی بزم جانبمزه‌در . بعده آنلرك حسابی
بزم اوزرمزه‌در . صاحب رساله بو آیت کریمه‌یی ده
درج ایلر : « تقاتلونهم او الخ » بو درج ایتمك
ایسته‌دیکی آیت کریمه بویله‌در « قل للمخلفین من عراب
ستدعون الی قوم الخ » معنای شریفی : یا محمد
اعرابدن کیرو قالانلره دی‌که : سز قریباً دعوت
اولنورسکز بر قوم ایله ذوغا ایتمکه که او قوم
صاحب بأس شدیددر . آنلرله غوغا ایدرسکز
یاخود آنلر مسلمان اولورلر اکر سز بو امره اطاعت
ایدر ایسه‌کز اه سزه اجر احسن ویریر ، واکر یوز
چویر ایسه کز نته کیم دها اول یوز چویردیکز
حق تعالی سزی عذاب الیم ایله معذب ایلر . بو آیات
کریمه‌یی متعاقب صاحب رساله بو آیتی ده درج ایلر:
« وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة الخ » معنای شریفی :

آنلر ایله محاربه ایدیکز تاکه فتنه قالمسون وجمله‌سنك دینی اه ایچون اولسون . ینه صاحب رساله شو آیت کریمه‌یی‌ده درج ایلر : « فان تولوا فخذوهم واقتلوهم الخ » معنای شریفی : واکر یوزچویررلر ایسه طوتکز هر نره‌ده بولور ایسه‌کز قتل ایدیکز . صکره صاحب رساله : « لا اکراه فی الدین » دینده اکراه یوقدر) آیت کریمه‌سنی درج ایلر وینه « قل اطیعوا الله الخ » معنای شریفی : یا محمد دی الله‌ه وپیغمبره اطاعت ایدیکز واکر یوز چویریرسه‌کز محمده حمل اولنان شی آنك اوزرینه‌در وسزه حمل اولنان شی سزك اوزرکزه‌در وحقه‌اطاعت ایدرسه‌کز هدایت بولورسکز ورسولده یوقدر الا تبلیغ دین مبین واردر . شمدی صاحب رساله دیمك ایستركه درج اولنان مذکور آیات کریمه‌ده کفار ومنافقین‌ایله مجادله ومقاتله اولنمسی وآنلره غلظت‌وشدت‌کوسترلمسی وکافرلرك بیوکاریله محاربه اولنمسی وفتنه‌نك دفع‌قلنمسی وکفاری نره‌ده بولورلرسه محاربه ایدوب دینك حقه عائد اولمسی امر اولنورکن فخرکائناته خطاباً « نصیحت ویر سن مسلط دکلسك دینده اکراه یوقدر . سکا نه حمل اولندی ایسه سنك اوزرکه وآنلره نه حمل اولندی ایسه آنلرك اوزرینه‌در . ورسول اوزرینه یوقدر الا تبلیغ دین مبین واردر » معانیسنی مفید

اولان آیاتده حاشا مباینت واردر . حالبوکه بو آیات کریمه‌ده دخی اصلا مباینت اولمیوب عظیم حکمت وعدالت واردر . شویله که زمان رسالتپناهیده کفار ومنافقین وسائر اهل فساد وخدعه اهل ایمان ایله همیشه محاربه‌ده ایدیلر . بناءً علیه محارب اولان بر قوم ویا فرقه ایله مقاتله ومجاهده ایتمك حقوق طبیعیه‌دندر . نته‌کیم الآن اك مدنی دولتلر عهداً بر نکث ونقصان کوررلرسه ویاخود قارشولرنده کیلر نفاقه جرأت ایلرلر ایسه طوتدقلری یولدن فراغتی ذکر ونصیحتله تبلیغ ایتدکدن صکره ینه اصرار وعناد ایدنجه اعلان حرب ایله قوتلرینه کوره بعض دفعه عظیم سفك دمای دخی انتاج ایتمکه مجبور اولدقلری هویدادر . قرآن عظیم الشانده محاربه ایچون اراده بیوریلان قاعده همیشه جهانده واك مدنی دولتلرده جاری اولان قاعده‌در . فخر کائنات علیه افضل التحیات افندمزه « سن نصیحت ویر مسلط دکلسك » امری بو حکمته مبنیدرکه یا محمد کفار ظن ایتمسون که : محاربه‌لر سنك خلقتکده مرکوز بر تسلط میلندن نشأت ایدر خیر بویله دکلدر . کفار ایله محاربه ایتمك مقتضای ارادات ربانیه‌دن اولوب عین حکمت وموجب سعادتدر . فخر کائنات علیه افضل التحیات افندمز حضرتلرینك ذکر ونصیحتی ایچنده بو جهت

دخی همیشـه آشکار ایدی که کفردن یا واز کچیکز
ویاخود محاربه ومقاتله شدائدینه کرفتار اولورسکز
حتی مفسرین کرامه کوره (واغلظ علیهم) یعنی یامحمد
کفار اوزرینه غلظت وشدت کوستر بیورلمسی فخرعالم
خلقة حلیم اولدیغندن وکفار ومنافقینه قارشـو حلم
کوسـترمك آنلرك طریق ناصوابده دوامنی موجب
اولهجغندن شـدت کوسترلمسی امر اولندی ایدی .
فتنه اورتهدن قالقنجه ودینك جملهسی اللهه عائد اولنجه
یولنده اولان اوامرك لزومی آشکاردر . زیرافتنهدن
نامتناهی فسادلر ظهور ایدر . واللهی طانیوب انکار
ایدنجه کذلك مصائب لاتحصی سرنما اولور . مع مافیه
صاحب عهد اولانلر وجزیهیی قبول ایدن شرعاً مقاتله
احکامی داخلنـده دکللردر . (لا اکراه فی الدین)
بیورلمسی دینك ایچنده موجود اولان اراداتك تغیرینه
ویا تزیید وتنقیصنه اکراه واجبار اولنهماز دیمکدر .
مثلا نماز مقتضای دیندن ایکن بر پدر ومادر اولادینه
سن نمازی ترك ایت بنم ایشمی کور دیو اجبار واکراه
ایدهمز وبوکبی بر چوق احوال دینیهده اکراه جائز
دکلدر . علی الخصـوص حق وباطل تبین ایتدکدن
صکره دین ایچنده اولنلر ایچون اکراهك لزومی دخی
قالمیور زیرا بحق اصحاب دین اولنلر سعادتلرینی دینك
اوامری ایچنده بولورلر (لا اکراه الخ) تعبیرندن

مقصد سائر ادیانه عائد اولیدی (لا اکراه للدین)
یعنی دین ایچون اکراه یوقدر دیمسی لازم کلیرایدی.
حالبوکه « لا اکراه فی لدین » بیورلمشدر : صاحب
رساله نك درج ایتدیکی (یا محمد دی که اللهه ورسوله
اطاعت ایتسونلر ودونرلر ایسه سنك اوزرکه نه حمل
اولنمش ایسه سکا عائد وانلرك اوزرینه نه حمل اولنمش
ایسه آنلره عائددر) اراداتی حقیقتی تأیید ایچوندر.
یعنی یوز چویرنلره قارشو فخر کائناته حمل اولنان جهت
آنلرله محاربه ایتمك وکفاره حمل اولنان جهت یوز
چویرنجه محاربه ومقاتله‌یه کرفتار اولمق وسیما بو
جرأتلرینك نتائج الیمه‌سنی آخرتده کورمکدر ورسولده
یوقدر الابلاغ مبین واردر بیورلمسی اعلان حقیقت
الهیه ایلك واحکام ربانیه‌یی آشکار تبلیغ وایراد ایتمکدر .
یعنی ای کفار اعراض ایدرسه کز واطاعت ایتمزسه کز
سزك ایچون دنیاده قتل وجدال وآخرتده عذاب ووبال
واردر بوده بلاغ مبین امرینك اقتضاسندندر . ینه
صاحب رساله دیرکه : قرآن عظیم الشانده دینورکه
یهودیلر عزیر ابن اللهدر دیرلرایدی. حالبوکه بویهودیلر
بویله بر شی دیمامشلردر . رساله صاحبنك بو ادعاسی
دخی ناتمامدر . زیرا بو آیت کریمه شرف نازل اولدقده
هر طرفده یهودیلر وارایدی اکر او صره‌ده یهودیلرك

جمله‌سی ویا بر طائفه‌سی بو ادعاده بولنمامش اولسه
ایدی بویله بر کلام بالطبع میدانه آتلماز ایدی .

ینه صاحب رساله دیرکه : قرآن عظیم الشانده قوم
موسی مدح اولنور واثبات ادعا ایچون بو آیت کریمه‌یی
کتورور « ومن قوم موسی امة الخ » معنای شریفی :
موسانك قومندن بر طاقم واردرکه طوغری یوله دلالت
ایدرلر وآنکله عدالت ایلرلر . محمد مصطفی علیه الصلوة
والسلام افندمزك نبوتنی بنی اسرائیلدن پك چوق کیمسه‌لر
تصدیق ایتدیلر ایدی که بونلرك رؤساسنك اسامیسی
دخی تفاسیر شریفه ده مذکوردر . ایشته بو طائفه
اصحابیدرکه هدایت وعدل ایله قرآن عظیم الشانده
مدح اونور . زیرا اسلامی قبول ایدن ملل مختلف
اولوب که او صره‌ده اسکی منشألریله یاد اولنورلردی .
بناءً علیه بونده دخی هیچ بر مباینت اولمدیغی
درکاردر .

طقوزنجی فصلده — دە حاشا قرآن عظیم الشانده
خرفات واردر دیه صاحب رساله ادعا ایدر وادعای
عجیبنی اثبات ایچون آتیده‌کی آیاتی درج ایلر :

ایشته درج ایلدیکی آیات کریمه (وسخرنا مع داود
الخ » معنای شریفی : داوده جبالی تسخیر ایلدك
وجبال وطیور داودله تسبیح ایدرلر ایدی وبونلری
بز یاپدق . « ولسلیمان الریح صفة الخ » معنای

شریفی : «سرت وشدید اولان روزکاری سلیمانه تابع ایلدک که او روزکار آنك امریله اول یره جریان ایدییوردکه بز آنی برکتلی قیلدق وبز هرشیئی بیلیجی یز وشیطانلردن بعضیسی آنك ایچون صویه طالارلر ایدی وبوندن بشقه ایشلرده بولنورلردی وبز آنلری حفظ ایلر ایدك وسورهٔ نملده « وحشر لسلیمان الخ » معنای شریفی : وسلیمان ایچون عسکرلری جمع اولندی. او عسکرده جن وانس وطیردن اولوب موقعلرنده بولنمق ایچون یرلشدیریلور ایدی . اول وقت که قرنجه نك وادیسنه واصل اولدیلر بر قرنجه همجنسنه دیدی که مسکنلریکزه کیریکز تا سزی بیلمه یه رك سلیمان وعسکری چیکنه مسون آنك اوزرینه حضرت سلیمان بو قرنجه نك سوزندن کوله جك درجه ده تبسم ایلدی . رساله صاحبی بو آیت کریمه یی ده درج ایلر « واذ صرفنا الیك نفراً من الجن الخ » معنای شریفی : واول وقتکه سنك جانبکه جندن برکروه کوندردککه قرآنی ایشتسونلر وقتا که حاضر اولدیلر یکدیکرینه دیدیلرکه سکوت ایدکز واستماعدن فارغ اولنجه قورقودیجی اولدقلری حالده قوملرینه دوندیلر ودیدیلرکه ای قوممز بز موسادن صکره نازل اولان کتابی ایشتدك که کندندن اول نازل ولانی تصدیق ایله طریق مستقیمی کوسترر . صاحب رساله بو آیت

کریمه‌یی دخی درج ایلر : « قل اوحی الی انه الخ »
معنای شریفی : یا محمد دی بکا وحی اولندی‌که جندن
بر کروه کاوب استماع ایلدی ودیدیلرکه بز عجیب
قرآن ایشتدك « بلاغت حسبیله » طوغری یولی کوستر
واکا ایناندق واللهمزه هیچ بر شیئی شریك قوشمایز
وینه سورهٔ جنده « وانا الخ » معنای شریفی : وبزدن
بر طاقم واردرکه کوزل ایش ایشلرلر وبر طاقمی بونك
غیریدر « وانا الخ » معنای شریفی : وقتاکه هدایتی
ایشتدك اکا ایمان کتوردك . ایمدی هرکیم‌که ربنه
ایمان کتوررسه نقصاندن وظلمدن قورقماز وبزدن
بر طاقمی مسلمان وبرطاقمی حقدن عدول ایدیجیلردر:
صاحب رساله‌نك قرآنده حاشا خرافات واردر دیو
ادعای خائنانه‌سنی اثبات زعمیله رساله‌سنده درج
ایلدیکی آیات کریمه بوراده ختام بولور. بعده‌اوننجی
فصلده معجزات رسالتپناهیدن بر قاچنی تزییفاً یازار
واك نهایت دین عیسویی‌یی قبول ایچون مسلمینه
خطاباً بعض سوزلر علاوه ایلر .

کرچه رساله صاحبنك اغراض ذاتیه‌سی حسبیله
طوغری سوز ایشتمك استعدادنده اولمدیغی اشارات
واقعه‌سندن حس اولنیورسه‌ده سبق ایدن مذکور
وصل ایچون دخی بعض حقایق اساسیه‌نك اشعاری
مقتضی عد اولنور شویله‌که : انسانلر اعتقاد بحثنده

ایکی فرقهٔ عظیمه‌یه منقسمدرلر . برطاقمی مادیوندرکه
جسم وماده‌نك خارجنده هیچ بر شی قبول ایتمزلر
وبناءً علیه نه الوهیت ، نه روح ومعجزه، نه کرامت
طانیمزلر . بو فرقهٔ ضاله‌یه قارشو بیك درلو ادلهٔ
مسکته موجود اولوب نته‌کیم مثنویٔ شریفه اولان
شرح عاجزانه‌مله (سعادت دنیا) نام اثر عاجزانه‌مده
بو مباحثه‌دائر ایضاحات لازمه ومقنعه درج اولنمشدر .
انسانلرك دیکر فرقه‌سی روحانیاته اینانان کیمسه‌لر .
درکه ادیان موجوده وماضیه‌یه بحق تابع اولان
افراد بو قسمه داخلدر . کرچه پك اسکی زمانلرده
موجودات وکائنات روحانی وغیر روحانی نامیله ایکی‌یه
تقسیم اولنمش ایسه‌ده ازمنهٔ ماضیه‌ده بو بحثی اك زیاده
تعمیق ایدن افلاطون ایله منطق صاحبی مشهور
ارسطودر . ارسطو طبیعت ایچنده اولان کیفیات،
تغیرات وتجلیاته « فیزیق » ومادیات وطبیعت خارجنده
اولان احوال علیه‌یه « مه‌تافیزیق » تعبیر ایدر ایدی .
« فیزیق » دن مقصد جسم وماده‌نك صور کثیره
ایله کوریلان احوالی وتولید ایده‌بیله‌جکی تغیراتدر .
« مه‌تافیزیق » دن مقصد جسم وماده‌نك تأثیری
خارجنده روحانی اولان احوالدرکه بو بزجه فوق العاده
دینیله‌بیلور . روحانی اولان احواله کلنجه تجارب
مرئیه خارجنده اولان احوال عالیهٔ بی‌نهایه اولدیغندن

آنلر ایچون بر حد تعیین ایتمك قوهٔ عقلیهٔ انسانیه‌نك خارجنده‌در . مادیونك ضلالت وجهالتلریله برابر معجزات وكراماتی انكار ایتسه‌لر كندی واهی اولان دعوالرینه مباین بر ادعا دكلدر . زیرا علویت روحانیه‌یی انكار ایدنجه معجزات وكرامتی دخی انكار ایتمك آنلر ایچون طبیعیدر . فقط رسالهٔ مبحوثه صاحبی بر طرفدن عیسویلك یعنی روحانیت ادعاسنده بولندیغی حالده دیكر طرفدن روحانیاته منسوب اولان احوال فوق العاده‌یی انكار ایله معجزاتی خرافات عد ایتمسی عقل ومنطقه كلیاً مباین ومخالفدر . انجیلده وخرستیانلق كلیساسی كتبنده قبول اولنان معجزات وكراماتی تمامیله درج ایده‌جك اولسه‌ق برچوق كتب یازمغه مجبور اولمش اولورز ! بناءً علیه تعریضاً دكل رساله صاحبنی اسكات ایچون بعض معجزات عیسویه‌یی، بعده ینه عیسویلر طرفندن قبول اولنان كراماتدن ایكی اوچ شیئی یازه‌لم . شویله كه حضرت عیسانك طباً افلاحی قابل اولمیان مأیوس خسته‌لری بر سوزله شفایاب ایتمك ، امواتی احیا ایلمك ، ادعا اولندیغی اوزره صلب ووفاتندن صكره دیریلوب سمادن دنیایه عودتله حواریون ایله مكالمه ایتمك كبی حالاتی طبیعت وماده‌نك خارجنده اولوب بونلری قبول ایدن عیسویلر فخر كائنات افندمزله سائر پیغمبران ذیشانك خارق العاده

ولان معجزاتنی نه عقل و منطقله انکار ایده بیله جکاری آ کلاشیله میور . زیرا معجزه ولنجه بر نوع اولمیوب انواعی و کافهٔ پیغمبران ذیشانه جاری اولمسی لازم کلیر. حضرت عیسادن بشقه « پاولوس » ك بر قاچ دفعه سمایه صعود ایله حضرت عیسی ایله اوزون اوزادی یه مکالمه دن صکره انطاکیه یه عودت ایدوب ایشیله مشغول اولمسی وینه عیسوی کلیسا سنك تاریخنده مصرح اولدیغی اوزره « سن ده نی » نام ذاتك باشی کسلمش ایکن باشنی ایکی الیله طوتوب سوقاقلرده وچارشولرده کزه رك باشنی خلقه کوسترمه سی وبر عیسوی پاپاس بر قاری ایله شهرده زنایه متجاسر اولدندن صکره مناستره عودت ایدرکن قاپونك یاننده شیطانلر طرفندن کندینه تمیز بر طیاق آتلدیغی صره ده کلیسا دیوارنده مصور صورتلردن بری ایشیدیلان فریاد اوزرینه دیواری ترك ایله قوشوب کرك شیطانلره کرك مرقوم پاپاسه برقاچ طوقات آتدقدن صکره آرالرینی تفریق ایله پاپاسی مجروح اوله رق مناستر ایچنه کتورمسی کبی احوالی قبول ایدن عیسوی کلیسا سنك تابعلری بعده سائر معجزات وکراماته تعریض ایتاملری نه عقل و منطقله حقلی اوله بیلیر .

صاحب رساله حضرت داود وحضرت سلیمان علیهما السلام حقنده قرآن عظیم الشانده اراده بیوریلان

احوله تعریض ایلر . ایمدی حسب الانصاف حضرت داود وحضرت سلیمانه عائد اولان معجزات ایله حضرت عیسی علیه السلام وسیما عیسوی کلیساسنده قبول اولنان مذکور وبوکبی بیکلرجه کرامات ایله مقایسه اولنسه صاحب رساله نه حق ایله انبیای ذیشانه عائد اولانلری انکار ایده بیلور . بالاده بیان ایلدیگمز وجهله روحانیتی انکار ایدن مادیون معجزات وکراماتی قبول ایتمزلر . فقط اهل دین اولان کیمسه معجزاتی انکار ایدنجه کندی مذهبی علیهنده بر ادعاده بولنمش اولور . شو قدر وارکه عیسویلر زعملرنجه کندی دینلرینك اصابتندن امین اولدقلرندن معجزات وکرامات کندیلرینه عائد ومخصوص اولدیغنی ادعا ایده بیلورلر . سائر ادیان اصحابی کذلك یعنی کرامات دیگرزده بولنور دیه بیلورلر . وبوصورته تعریض اولنه ماز . جای تعریض اولان جهت صاحب رساله کبی روحانی اولان معجزات وکراماتی قبول ایله برابر معجزات وکراماتك دقایقنه کیریشویده بعضیسنی ممکن بعضیسنی غیر ممکن کورمك کبی بر ادعای سقیمده بولنمقدر . کرچه ویردیگمز ایضاحات صاحب رساله نك ادعاسنی جرحه کافی ایسه ده بوجهتی دخی علاوه ایده لم که : بر مدتدنبرو اوروپاده « سپیریتیزم » نامیله ارواح واجنی ایله انسانلرك مکالمه ایتمسی وآنلردن معلومات آلمسی وبعده « اینوتیزم » واسطه سیله برچوق احوال غریبه نك

وجوده کتیرلمسی کیفیاتی هر آن مبحوث ایکن حضرت
داود وحضرت سلیمان واجنیه متعلق احواله تعریض
ایتمك غیر لایقدر . وکذلك « نمل » ك « چکیلکز
حضرت سلیمان ایله عسکری سزی باصه‌جق » دیمسی
ایکی وجهله توجیه اولنه‌بیلور : بری استماعی صرف
روحانی که بر پیغمبر ایچون قابل تعریض دکلدر .
دیکری « نمل » ذی روح بر حیوان اولوب الآن
کورنمکده اولدیغی اوزره وزرینه باصه‌جق اولسه‌ق
کندینی قورتارمق ایچون قاچمغه سعی ایلر وسائر
قرنجه‌لر دخی قاچان قرنجه‌یه اتباعاً دلیکاره کیرمك
ایسترلر وبو حرکتلری لسان حال ایله هر صاحب
قوته بر خطابدر . کرچه او خطابی تشکیل ایدن
کیفیت الفاظ وحروفدن مرکب دکلدر مثلا برقویون
قوزی طوغوردقدن صکره هیچ آ کلامدیغمز برسس
چیقارير . قویونك سسندن هیچ بر کلمه هیچ بر حرف
بیلمامش اولدیغمز حالده بز درحال دیرز که ایشیدیکز
قیون سود ویرمك ایچون قوزیسنی آرایور . حالبوکه
استماع ایلدیکمز سسده بویله بر افادهٔ لفظیه یوقدر .
بناءً علیه بو حسیات لسان قال دکل لسان حالدر.
بونی دخی علاوه ایده‌لم که دنیاده تلغراف، تلفون کبی
نیجه نیجه خارق العاده احوال رونما اولمش ومن بعد
دها غریب احوال ظهوری درکار بولنمشیکن، روحانی
دکل مادهٔ بیله عقلی حیرت زده ایدن احوال میدانده
ایکن معجزاتی انکار وتعریض ایتمك کار عاقل دکلدر.

خاطره کله‌بیلورکه اویله ایسه هر هانکی انساندن
روایت اولنه‌جق کرامته اینانمق لازممیدر ، خیر
مخصص ومعین صورتده بیان اولنان هر کرامته
اینانمغه دیناً هیچ بر مجبوریت اولمیوب مجبوری اولان
جهت معجزات وکراماتك کیفیتی ، وجودینی اساساً
قبول ایتمکدر . بعض کاذبلرك یلاندن واغراض
شخصیه‌دن طولایی بیان ایلدکاری شیلر کراماتك
اساسنه ، هستیسنه اصلا طوقونماز . بو فکرمزی
ایضاح ایچون بر مثال کتیره‌لم مثلا طبده پك چوق
شارلاتانلر واردرکه اساسسز امراض وعلاجلردن
دم اوروب بحث ایدرلر . فقط شارلاتانلرك وجودی
درکار اولمق حسبیله بو سببدن طولایی طبك انکاری
لازم کلمز . روحانیاتده دخی بویله‌در . یعنی بعض
اکاذیبك دعای کذبلری روحانیته اصلا خلل کتیرمز .
کراماتك صحیح وغیر صحیحنی تفریق وتمییز ایتمك روحانیته
وابسته‌در . بو عقل ظاهر ، بو جهتی تفریق وتمییز
ایده‌من . بناءً علیه خرافات ، ترهات صاحب رساله‌نك
عزویات واهیه‌سیدر .

الحاصل رساله‌ٔ مبحوثه صاحبنك رساله‌سنده
میدانه قویدیغی شیلر روحانی وعقلی ومادی صورتلرله
کلیاً مجروحدر . بوندن فضله بوکا دائر سوز سویلمك
زائد اولدیغندن بو قدرله اکتفا وبویله شیاطین انسك
افترایاتندن مرحمت وصیانت صمدانیه‌یه وروحانیت
پیغمبری‌یه التجا اولنور .

معلومات كتبخانه‌سی

Eyyūb, Halid,
Yenişehrlizāde

﷼ شادی ﷼

محرری :

یکیشهرلی زاده
خالد ایوب

Şadī

طابع و ناشری :

معلومات و ثروت غزته‌لری صاحب امتیازی

السید محمد طاهر

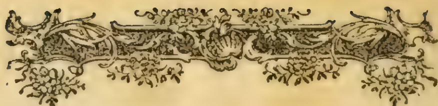
معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

دارالخلافة العلیه

١٣١٨

مطبعهٔ طاهربك — باب عالی جاده‌سی نومرو ٤٠

شادی

برتو افندی هرکون اقشام اوزری قبعانجیلر یوقوشنده کی تجارتخانه‌سندن آرابه‌سیله کوپری‌یه عودت ایدرکن — برکونلك محصول مساعیسنی ، او اقشامکی نفقه‌لرینی دوش‌فقیرانه‌لرینه یوکلنمش اولدقلری حالده — کوپری جوارندن ، اصمه آلتی ، باغچه قپوسی جهتلرندن ایکیشر اوچر فاتح ، سلیمانیه جهتلرینه طوغرو چکیلمکده اولان بتون اصناف طاقمی اوزرین، لطیف قوبه آرابه‌سی .. بو آرابه‌یی اوچوربر کبی سوق ایدن ایری ، ورپوز بحار آتلرینی .. غایت کوزل کیینمش آرابه‌جی‌یی ، یاننده‌کی اوشاغی .. الك نهایت آرابه‌نك ایچنده متبسم ، بشوش برحالده اوطورمقده اولان برتو افندی‌یی بر انعطاف سریع نظرله احاطه ایدرلر ، صکره بك معنیدار برصورتده بری برلرینه توجیه نکاه ایده‌رك :

— نه مسعود آدم ! ..

دیمك ایسترلردی .. فی الحقیقه پرتو افندی بو انظار
غبطه‌کارانه‌یی جلب ایده‌جك .. استانبولك بتون
تجارینه ، اصنافنه طالعلرندن بویله شکایتلر ایتدیره‌جك
درجه‌ده زنکین ومسعود ایدی .

باباسنك ، دها بیوك باباسنك .. سنه‌لردن بری
بریکدیروب کتیردیکی بر ثروت جسیمه ، طاشغین بر
حوصلهٔ تجارت یکرمی بش یاشلرنده ایکن منحصراً پرتو
افندی‌یه انتقال ایتمش ایدی .

پرتوك ذکاوی ، تحصیلی ، پدرندن کوردیکی تربیه‌سی ،
تجربه‌سی بو ثروتك حسن اداره‌سنی تمیننده کندیسنه
بر رهنمای اصابت وحقیقت اولدیلر : بو سایه‌ده پرتو
اووقت تأمین آتی ایچون تجارتدن کوزل بر طریق
معیشت اوله‌میه‌جغنی تقدیرده کوچلك چکمه‌دی . اوزون
اوزادی‌یه محاکمه ایتدی : سنه‌لردن بری بابادن اولاده
انتقال وکیتدکجه توسع وتکمل ایدن او تجارتخانه‌یی
کندیسنك‌ده دها مکمل بر حاله کتیرمسی لازم اولدیغنی
تأمل ایلدی . آرتق بو حالده عائله‌سنك نیجه بیك
مشقتله میدانه کتیردکاری او ثروت وسامانی سفاهت
یولنده محو ایتمك .. صکره‌ده بتون افراد عائله‌سیله
برابر کندینك سفالت ایچنده قالدیغنی کورمك ، نه
مدهش بر جنایت اوله‌جغنی .. هپ دوشوندی . ایشته
بتون بو محاکمات نتیجه‌سنده اك بیوك املی پدرینك

ترك ایلدیکی او تجارتخانه‌یه آتیلمق؛ اومعزز مسلکی دها جدی، دها متین برصورتده تعقیب ایلمك جهتنه معطوف بولندی. وبو آرزو، بو تمایلك، بوعزم ایله پرتو افندی یکرمی‌بش یاشلرنده ایکن مرجان بوقوشی جوارنده بولنان جسیم خالی تجارتخانه‌سنه کیردی..

پرتو افندی‌یه پدرندن کلی برپاره ایله سلیمانیه جهتلرنده بیوك برقوناق؛ شورادە بورادە سکزاون عقار قالمش ایدی، پدرینك وفاتندن صکره بونلره علاوةً پرتو افندی احسانیه‌نك الك کوزل برنقطه‌سنده مرمرەنك سمالرله براشمش آبی کورونتی آفاق بعیده‌سنه..استانبولك هرکون برچوق واپورلره کذرکاه اولان سرای برونی اوکارینه.. دها ایلریده‌دائمی صورتده ماوینه‌لره، قایقلره، صندالله، رومورکورلره؛ واپورلرله قایناشان مرسای لطیفنه.. صکره بوذکرلرك، بوازدحاملرك، اوزرنده طبقه طبقه یوکسله‌رك غریب برپانوراما عرض ایدن محلاتنه ناظر جسیم برخانهٔ دلارا انشا ایتدیرمش ایدی.
پرتو افندی عائله‌سی آرتق سنه‌نك قسم اعظمنی احسانیه‌ده‌کی بوقوناقده امرار ایدییورلر، یالکز قیشك او تحملفرسا، برقاچ صوغوق آیلرنده استانبوله ایندییورلردی.

پرتو افندی‌یه یکرمی‌بش یاشلرنده ایکن نصیب اولان بوقدر ثروت ــ زمانلر کچدکجه ــ تزاید ایدییور، طالعك

سوق، تدبیرك اصابتی ایله بوغنا، بوتجارت - برتوك عمری آرتدقجه - آرتیوردی.

آرادن سکز اون سنه قدر برمدت کچنجه برتو افندینك ثروت موروثه‌سی - بالکه‌ده - ایکی‌قات اولمش ایدی . آرتق بونك شهرینی بوتون خلقك قولاقلرینی طولدیریوردی ، اوهرکون بویله احسانیه‌یچمك اوزره اقشاملری آرابه‌سنه قورولوبده کوپرویه عودت ایدرکن کوچوجك بمالی زنبیللر .. قولپی چورویوب قیرلمش سپتلر ایچنده اوکونکی محصول تجارتنی طاشییان برسورو خلق بوزنکین، بومسعود تاجری - ثروت ایله سعادتك برمثال مجسمی کوربرکبی - سیر ایدیورلردی .

— ۲ —

برتو افندینك بری یکرمی ، اوبری یکرمی بش یاشلرند، بولونان ایکی‌اوغلی مسعودیتنی اکمال‌ایدیوردی. اووقت اللی یاشلرنده بولنان برتو افندینك اك بوبوك امیدی ، امید آتیسی ایشته بوایکی محصول عمرینه معطوف ایدی . اك برنجی املی برمدت‌صکره تجارتنی بوایکی اوغلنه ترك وتودیع ایدەرك هنگام پیریده بو مشغله معیشتدن چکیلمك ، عائله‌سنك

سعادت آتیه‌سنی کوره کوره آخر عمرینه ایریشمك ایدی .

اوبوله برامله بولونماسه بیله روش اداره ینه اوله بر نتیجه‌یی ایجاب ایتدیریوردی . چونکه پرتو افندینك کیتدکجه توسع ایدن دائرهٔ تجارتی آرتق اووقتلر برقاچ کشی ایله چویریله‌میه‌جك راده‌یه کلمش ایدی . اوللری ممالك عثمانیه ایله اوروپانك بر قاچ بلده‌سی آره‌سنده دوران ایدن معاملهٔ تجاریه صو . کره‌لری دها زیاده ایلریله‌مش ایدی ، علی‌الخصوص شرق خالیلرینك امریقاده فوق‌العاده مظهر رغبت اولدیغی حس ایدیله‌رك (نیورق) شهرنده بر تجار . تکاه تأسیسی‌ده قرارلاشدیرلمش ایدی .

پرتو افندی اوته‌دن بری ایشك بودرجه‌یه کله . جکنی استدلال ایلدیکندن بیوك اوغلنی استانبولده‌کی تجارتخانه‌یه اونوتمق ، کوچوکنی‌ده دیار اجنبیه‌ده‌کی شعبه‌لرندن برینه کوندرمك ایسته‌مش وهرایکیسنی‌ده بوکا کوره تربیه ایلمش ایدی . ایشته بو مقصدی تعقیباً تربیه ایدلمش اولان ایکی‌اوغلندن بیوکی تجارت داخلیه حقنده‌برچوق تجربه‌لر کوردیکی کبی کوچوکی‌ده ممالك اجنبیه اصول تجارتی اوکرنمش ایدی .

یکرمی‌بریاشلرنده ایکن تأهل‌ایتمش اولان بویوك اوغلنك برسنه صکره برثمرهٔ حیاتی وجوده کلدی .

« صائب » تسمیه ایدیلن بو نو دمیدهٔ حیات او عائلهٔ مسعوده‌نك یکی برضمیمهٔ اقبال وسعادتی اولاق اوزره تلقی ایدیلییوردی ؛ فقط ...

اوت ! برتو افندی ده دیمه‌اولنجه‌یه‌قدر بویله برمسعودیت کامله ایله‌یاشادی : ثروتی ، عائله‌سی ، اولادی ، حفیدی حاصلی هردرلو اسباب رفاهیت ومسعودیتی موجود ایدی .

فقط .. عمرینك‌ابتداسندن انتهاسنه‌قدر برمسعودیت‌کامله‌ایله یشامش : یا ثروتنك نقصانی ویاصحتنك انحلالی ، یاخود افراد عائله‌سندن برینك غیبوبت ابدیه‌سنی کورمه‌مش والحاصل حیات دنیان بو طوفان غم آکینك امواج مدهشه‌سی آره‌سنده هیچ برصا . رصانتی حس ایتمه‌مش کیم واردر‌که برتوده اوکا مثل اولاق اوزره کوستریله‌بیلسون ؟

انسانز دکلمی ؟ مادام‌که بومحنتخانه‌یه کلشدر ، مطلق لوحهٔ حیاتنه برخاطرهٔ حزین نقش اولنه‌جقدر .

ایشته او شادمانیٔ تامی هیچ برفرده نصیب ایتمك شاننده‌ن ، عادتندن اولیان قانون حیات برتو افندی حقنده‌ده حکمنی اجرا ایتدی ؛ دائرهٔ تجارتنی تمام اوغللرینه ترك ایده‌جکی وکندیسی‌کاشانهٔ‌سعادتنده‌کوشه کزین استراحت اوله‌جغی هنکامده ایدی‌که بو آشیانهٔ اقباله پنجهٔ اجل کیردی :

بیوك وغلى — صائبى آلتى یاشلرنده پدرینه ،
رداشنه یادكار براقه‌رق ـ ترك حیات ایلدى، دورت
آى صوكره بو ضربهٔ قهرك زخم خونینى هنوز قپانمه‌دن
صائبك والده‌سى ده رفیق عمرینى تعقیب ایتـدى .
صائب آرتق آنادن ، بابادن محروم اوله‌رق بیـوك
باباسیله عموجه‌سنك ید امانتنده قالدى .
بیوك اوغلنك وفاتى پرتو افندى ایچون التیامى مشكل
رجریحهٔ دل اولمش ایدى. بو فلاكت پرتو افندى‌یى
وتوز یاشلرنده برثمرهٔ عمرندن مهجور ایتمكله برابرك
الاتلى املرینـه ، اك پارلاق امیـدلرینه‌ده خاتمـه
كیوردى. زواللى سعودآدم! نه‌لر دوشونیوردى؟:
ستانبولده‌كى مركز تجارتنى بیوك اوغلنه تودیع ایده ـ
كدى.. اوبرینى‌ده (نیورق) شهرنده‌كى شعبه‌سنه
ندره‌جكدى.. كندیسى حیاتنده ـ اولدكدن صكره
كل ایده‌جك ـ بر عائلهٔ منتظمه‌نك ادارهٔ مستریحانه‌سنى
ایده‌رك براسـتراحت كاملهٔ قلبیه ایله آخر عمرینه
اشه‌جكدى . هیهات! بو اولوم اونشوه آمیزامیدلرى
ادیردى ، سوندیردى.. بو فكرلرینى تام موقع اجرایه
ه‌جكى صره‌ده بیوك اوغلى ترك حیـات ایلدى؛
زلى پرتوك بتون املرینى ، پلانلرینى آلت اوست
ى ... اوغلنك بركندار عمرى اولان (صائب)
ـى اونك برینى طوتامازدى ، چونكه اوهنـوز
نى ، خیرچین ، ... ماز برچوجق ایدى ..

— ٣ —

پرتو افندینك قلبنده‌کی حس الیم آرادن بر
گچنجه یاواش یاواش مائل سکون واعتدال او
باشلامشدی.

کوکل غریبدر ! محبت برقاچ شعبه‌یه انقس
ایتدیکی حالده صکره‌دن برایکی نقطه‌یه انحصار ا
مجبور اولورسه بر نقطه‌ده طوپلانان ضیا
شدتنی آرتیریر . پرتو افندیده دخی عینی
کورولمش ایدی : بیوك اوغلی وفات ایتدکـ
صکره پرتوك اولانجه محبتی دیکر اوغلی نعیم
مرحومك یادکار عمری صاشه انتقال ایتمش ایدی
اوشیمدی بونلر حقنده اولکندن دها شدید
شفقت ومحبت حس ایتمکده ایدی .

پرتو افندی آرتق نعیمی اولندیرمك ، بیر
اوغلنك غیبوبت ابدیه‌سیله ضایع ایتدیکی برسما
بو صورتله تضمین واحیا ایلمك املنده ایدی .

پرتو افندی یکرمی آلتی یاشلرنده بولنان نع
ایکی اوچ سنه‌دنبری غریب برتحول : مدید دو
نجه‌لر ، طالغینلقلر والحاصل بتون سودا زده‌لکه
ایدر بعض حاللر کوروبوردی . اونك ایچون کـ

آرزوسنه قالسه‌یدی نعیمی دها بوندن برسنه اول
اولندیره‌جکدی . نه چاره که یکدیکرینی تعقیب ایدن
نلاکتلر ، آجیلر نعیمك ازدواجنی بالضروره تأخیر
یلمش ایدی .

فی‌الحقیقه اوقدر کتوم اولمسنه ، سرائر قلبیه‌سندن
شان ویرمه‌مك ایسته‌مسنه رغماً نعیمك حالنده حس
یلنه‌جق درجه‌ده بر تحول واردی . پرتو افندی
حکمنده آلدانمیوردی . نعیم اوچ سنه‌دن بری
حیات عاشقانه ایچنده‌یشامقده ایدی .

نعیم ذاتاً سومکه ، سولمکه فوق‌العاده مستعد
له‌رق یارادلمش ایدی . طبیعتك الواح لطیفه‌سی ،
لوعلر ، غروبلر ، سحرلر ، مهتابلر ، صحرالر ، ساکن
ژولر والحاصل بوتون کوزللکلر نسیمه دها یك کنج
ن الهام سودا ایتمکه باشلامشدی .

دها طقوز چوجق دینله بیله‌جك برسنده ایکن بیله
اده اویله حسلر انکشاف ایتمش ایدیکه ..

فرضا ونك الك برنجی اعتیادی ایدی :

بهار صباحلرنده ایرکندن قالقار ، باغچه‌یه اینر ،
اده سودازده‌لرك کوزیاشلری کبی بهار چیچکاری
رنده طوپلانان ژاله‌لری ، خفیف بر نفخهٔ صبا ایله
...ه طولاشان پنبه بلوطلری طالغین برنظرله سیر
ایلدز ، قوشلرك زمزمهٔ سحریسنی دیکله‌مکدن
محظوظ اولوردی .

اقشاملری ـ علی الاکثر ـ کونشک صانکه سما
دریانک امتزاجندن تشکل ایتمش بربستر آرامه آ
زرتار برقیزکبی صرمه نک اوزاقلرنده کی غروب شاع
سنی اوزون اوزون تماشا ایلردی..

نعیم ایشته بو صورتله یکرمی اوچ یاشلرینه
بتون بو حیرانلقلر، بو سودالر ایچنده یشادی.
یکرمی اوچندن صکره بو احساسات ایچون بشقه
مجرا آچیلدی. او آرتق بتون بو کوزللکلرک، شعر
زبدهٔ متمثله سی اولمق اوزره تلقی ایلدیکی کنج بر ق
سومکه، تکمیل عشقلرینی، پرستشلرینی، استغراق
اونک حسن بی مثالنه قارشی کوسترمکه باشلامش اید
بو، (عفان بک) اسمنده اورته حاللی تجاردن، ناموس
برذاتک کریمهٔ پاکیزه سی (واجده) ایدی.

یکدیکرینی طانیدقلری زمانلر نعیم یکرمی ا
واجده اون یدی یاشلرنده بولنیوردی. ایکیسی
کوزل، بری برینی چیلدیره سی یه سومکه حقلی اوله
درجه ده کوزل ایدی..

ایکی کنج یکدیکرینی احسانیه ده کوردیلر، اور
طانیدیلر. ذاتاً عفان بک ده بو محله نک اهالیٔ قد
سندن ایدیلر، احسانیه یه برتو افندی عائله
چوق وقت اول کلوب یرلشمش ایدیلر. نعیم ایله وا
بو صاف وبی ریا سودایی اوچ سنه قدر سو

...رنده صاقلادیلر . هر ایکیسی ده بو معاشقه نی
...لرینه آچمقدن احتراز ایدییورلر ، بو رابطهٔ معنویه یی
...نه دار ایده جك تهلکه لردن اوزاق ، دائما اوزاق
...ق ایسته یورلردی .

...واجده اوکسوزدی . اون یاشلرنده ایکن والده سی
...نه ، حیاتی قدر سودیکی قیزینه وداع ایتمش ،
...کی وجود آرەسنه عدمك حائل ابدیسی چکیلمش
... . پدری عثمان بك مرفه الحال برصورتده چکینن
...لردن ایدی . برآز تیتیز ، تندرو اولمقله برابر
...ه یی صوك درجه برشفقت پدرانه ایله سوییوردی ؛
...نی اوکی والده لر النده ذلیل ایتمه مك ایچون
...سنك وفاتندن صکره برده اولنمه مش ایدی .
... اون یاشندن اعتباراً اختیار دادیسی ایله مربیهٔ
... نادره حانملك النده قالمش ، هرحالده نعیم کبی
... مسعود وبختیار ایده جك درجه ده تعلیم وتربیه
...ن ایدی .

— ٤ —

... افندی عائله سنك کامی افندی نامنده
...ریده برطبیبی وار ایدی . بو پیر ومحترم دوقتور پرتو
... مرحوم پدرندن یادکار قالمش . . تعبیر مشهوریله :
...ماه برطبیب تجربه کار ایدی . پرتو افندی شیمدی

بونك طبابتندن زیاده تجربه‌لرندن ، نصیحتلرندن
سوزلرندن ، رأیلرندن استفاده ایدیپوردی . اول
ایچنده عائله امورینه متعلق همان هیچ برشی اولمازدی‌ك
پرتو افندی بونی اولجه کامی‌یه طانیشمامش ، بوخصوصد
اونك رأیی آلمامش اولسون .. عائله‌یه عائد هر ایشد
هله امور مهمه‌ده مطلقا کامی افندی ایله مذاکره ایدر
او ایشه اونکله برلکده قرار ویرردی . عائله طبیبلك
وظیفه‌سی ایسه بش سنه اول کامی افندینك اعتدار
وصورت مخصوصه‌ده وقوع بولان توصیه واخطار
اوزرینه فاضل افندی نامنده خلوق ، کامل ، مقتدر
دوقتوره تودیع ایدلمش ایدی . بوسیله کامی افندی‌ناد
تداوی خصوصنه قاریشیر وعلی الاکثر پرتو افندینك یان
عائله‌نك اك محترم اعضاسی کبی بولنوردی .

ایکی اختیار ینه برکیجه باش باشه ویردیلر . او
موضوع بحثی نعیمك ازدواجی مسئله‌سی تشك
ایدیپوردی . پرتو افندی نعیمده حس ایتمکده اولد
عشق وسودا اماره‌لرینی اوزون اوزون کامی‌یه اکلاتد
کامی کندیسی‌ده بواحوالك فرقنده اولدیغنی
ایتدی . صکره برمدت دوشوندیلر . نهایت
قرار قطعیسنی ویرمش کبی برطور آله‌رق پرتو افند
دیدی‌که :

— سزه بومسئله‌ده‌کی رأیمی آچیقدن آچیغه
سویلیه‌یمی؟
— البته! سزی دیکله‌یورم..
— بوباده یاپیله‌جق‌شی اول امرده ایشی نعیمه
آچمق، ایستدیکی برقیز وار ایسه بونک کیم اولدیغنی
کلامقدر.
— اوت طوغرودر! بوجهتی‌ذاتاً بن‌ده‌دوشونمش
یدم.
— اوحالده بن‌ابتدا نعیم بك ایله بوماده اوزرینه
نوشه‌یم. نتیجهٔ حاله هرنه‌یی اقتضا ایدرسه اوکا کوره
رکت ایدرز.
ایرتسی کونی کامی افندی نعیم ایله کوروشدی .
یم بوسودای دلسوزی حکایه ایتمك ایچون
ق بوبله برزمان فرصت بکله‌یوردی . شیمدی
تق هیچ بر احترازه محل یوقدی . زیرا کیمی
ستەیور ایسه بیان ایلمسی تکلیف اولنیور،
- امکان مساعد اولدیغی حالده — کندی ارزوایلدیکی
ایله ازدواجی ترویج اولنه‌جغی وعد ایدیلییوردی.
اووقت اوچ سنه‌دن بری صاقلامقده اولدیغی
. ژ عاشقانه‌یی کامی‌یه نقل ایتدی ، واجده‌دن
ده‌سیله ازدواج ایتمك احتمالی اولمدیغنی اکلاندی.
نعیمك بوماجرای عشق وسوداسی ، بوبولده‌کی

عزم قطعیسی شو محاوره‌یی متعاقب پرتو افندینك‌د
معلومی اولدی .

پرتو افندی عفان بکی ذاتاً طانیوردی بوند
پیدای صهریته مانع اوله‌جق هیچ برجهت یوقدی
یالکز واجده‌نك احوال خصوصیه‌سنی ، اطوار وتر
بیه‌سنی تحقیق ایلامك جهتلری قالیوردی . همن ایرته
کونی بونلرده بالاطراف اوکره‌نلدی ؛ بونلرده پر
افندینك آمالنه موافق بولوندی .

نهایت عفان بکدن واجده‌نیم بچرن ایستنیلدی
هرکس کبی عفان بكده طبیعی پرتو افندی عائله‌سنك
بویوکلکنی ، نه‌یه‌ك درجهٔ تربیه‌سنی ، حسن اخلاق
یقیناً بیلیوردی . دنیاده مسعودیتنی کورمکدن بشقه
برامل قالمامش اولان یکانه ثمرهٔ حیاتی ، واجده‌سی
ایچون بوتکلیفی فال خیر عدایتدی .

عفان بك اوقشام خانه‌سنه وجهنده بر نورابتسامك
لمعاتی نمایان اولدیغی حالده عودت ایتدی ، واجده‌نك
نادر ثانیسی مقامنده اولان مربیه نادره خانمله بومسئ
ازدواجی مذاکره ایتدی .

نادره خانم ـ نعیمدن آلدیغی خبرلرخفی اوزر
بویله برتکلیفه بوبوك هیجانلر ، صبرسزلقلرله منتظر اولان
واجده‌یی استمزاج ایلدی ونهایت بونكده موا
اوزرینه مسئلهٔ ازدواج تقرر ایتدی .

بوقرارك ایلك هفته‌سنده نعیم ایله واجده‌نك عقد نكاحلری اجرا ایدلدی . برهفته صوكره بو نكاحی مدبدب بردوكون تعقیب ایتدی .

بهارك سمالره ، صحرالره ، دكزلره سوداخیزنورلر یاغدیران .. حساس قلبلرده‌كی احتساسات نهفتهٔ عاشقانه‌یه برغلیان تام‌ویرن ساكن برلیل‌تابداری بوایكی سودا - زده‌نك زفاف كیجه‌لرینی تشكیل ایتمش ایدی .

بو ازدواجك اوزرندن هپ بختیارلقلرله تمادی ایدن بش‌سنه مرور ایتدی . نعیم ایله واجده مسعود ومستریح یشایورلردی . بش سنه‌بویله یالكزیشادیلره بومدت ظرفنده هنوز حیات عاشقانه‌لرینك محصولنی ادراك ایتمه‌مشلردی . فقط ایشته ایكی آی‌واردی‌كه بومحصون محبتك بشارتلری‌دە حس ایدلمشدی ، واجده آرتق حامل ایدی .

حملك بومژدهٔ اولینی بوتون قوناق خلقی طرفندن برمسرت عظیمه ایله تلقی‌ایدلدی . تكمیل افراد عائله بومژده‌ایله شاد وخندان‌ایدیلر ایچلرنده ممنون اولمایان بوخبرلردن‌چهره‌سنده‌تبسملره ، مسرتلره‌بدل‌برودتلر ، خشونتلر نمایان اولان بری واردی : صائب !..

صائب آرتق بویومش ایدی . فقط بوچوجغك

نظرنده مرکوز اولان حسد ، قصقانجلق کبی بر طاقم اخلاق سیئه‌ده کندیسیله برابر بیوبوردی . غریبدر : صائب بویله اصیل بر عائله‌نك اولادی اولدیغی حالده نظرت اوکا قارشی اخلاق خصوصنده پك زیاده خست کوسترمشدی .

او واقعا آنادن بابادن مهجور ایدی ، آنجق کندیسنك دها رحیم حامیلری واردی . طالع کندیسنك تربیه‌سنی بر تو ، نعیم ، واجده کبی هر بری صفوتك ، شفقتك بر نمونهٔ نادرالامثالی اولان کیمسه‌لرك ایدی ، صورتلرینه تودیع ایلمش ایدی . صائب ایشته بویله اولك بیوکلرندن باشلایه‌رق اك کوچکنه وارنجه‌یه‌قدر جمله‌سندن بر درلو اثر نوازش ومحبت کوردیکی حالده بتون بو نعمتلره قارشی قلبنده خزئی بر اثر شکران موجود دکلدی .

صائب مکتبه ویرلدی ، اوقومادی . خصوصی معلملر تعیین اولندی ؛ اوقدر تشویقلر ، نصیحتلر ایدلدی ، حتی شدتلر کوسترلدی . هیچ بری کار ایتمدی . بتون بو تقیدات واهتماماته رغماً اونك فساد اخلاقی بیودکجه بیوبوردی .

اودها طقوز اون یاشلرنده ایکن بیله نعیم ایله واجده‌نك سعادتلرینی استرقاب ایدر ، اونلرك حیات مسعودانه‌سنی رقیبانه سیر ایلردی . ایستردی‌که بتون

برعائله خلقنك نوازشلری ، محبتلری کندینه یالکز ، کندینه ابذال اولنسون . صائبك بوحالی چوجقلغنده «قیصقانجاق» اولاق اوزره تلقی ایدیلیوردی . فقط سنه‌لر کچدکجه بونك شکلی تحول ایدییور ، بوطبیعت ردیئه دها برطاقم اخلاق سیئه طوغوروبوردی .

واجده‌نك حامل اولدیغی زمانلرده صائب اون‌درت یاشلرنده ایدی . او وقت اوکا :

— بنم کبی ..

دیه مژده ویرنلر اوندن مکافات اوله‌رق مدهش برمعنای اهانت وانتقام ایله پارلایان برنظر ، خشین وبارد برچهره ، بنه بویله غرضلر ، کینلر ، نفسانیتلر ایما ایدن غریب ومعنیدار برخندهٔ استهزا کورمشلردی .

برتو افندی بوعنکاملرده خیلیدن خیلی اختیارلا-مش‌ایدی . واجده‌نك پدری‌عفان بك ایسه چوقدن وفات‌ایتمش ، یادماتمیسی‌شیدی‌اونونیله‌جق‌درجه‌یه کلمش ایدی .

شوحال‌بیربده معاملات تجاریه‌سنك یالکز باشنه اداره‌ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده توسع ایتدیکنی وباخصوص نیورقده‌کی شعبه‌نك فوق‌العاده کسب اهمیت ایلدیکنی کورن برتو افندی دوشوندکه باشلامش‌ایدی : نیورقه بریی کوندرمك لازمکایوردی ؛ بوده مطلقا نمیم اولا-

بیلیردی؛ چونکه برتو افندینك عائله‌سی ایچنده اوندن بشقه بو ایشه اهل کیم واردی ؟ صائب هنوز چوجق همده نحیف طبیعتلی برچوجق ایدی . اونی دها بویله باشلی باشنه تجارت ایشلرینه کوندرمك زمانی هنوز حلول ایتمه‌مش ایدی . نعیم اولدن آلدیغی تربیه وتحصیلی ، متانت اخلاق ایله بوایشلك تام اهلی ایدی انجق بونده‌ده برمحذور وارایدی: نعیم نیورقه‌کوندرلدیکی حالده واجده‌دن آیریلمسی لازم کلییوردی .

ایشته بویولده‌کی ملاحظه برتو افندی ایچون حلی مشکل برمعما حالنه کلمش ایدی . برکیجه ینه اختیار کامیسی ایله بومسئله اوزرینه قونوشدیلر . کامی برتو افندینك ملاحظاتنی دیکله‌دکدن صکره دیدی‌که :

— بنجه نعیم بکی دوقتور فاضل ایله نیورقه‌یه کوندرملی . صائب دها چوجقدر ، دلی‌الخصوص جاهلدر ، تجارتك اهلی دکلدر . اونك ایچون‌اوبوراده قالسون . مغازه‌یه دوام ایدرك‌اصول تجارتی‌اوکرنسون . طبیعی بوراده نظارت متمادیه کز آلتنده بولنه‌جغی جهتله بریولسزلق یاپق احتمالی یوقدر . احتمال که بر قاچ سنه‌لر عالم تجارتده بولنجه تجارتك ذوقنی آلیر ، دها زیاده اوصلانیر . او وقت نعیمی بورایه کتیروب صائبی نیورقه کوندرمکده هیچ برباس اوله‌ماز .

برتو افندی کامی‌بی بو مطالعه‌سنده پك حقلی بولویوردی ، دییوردی‌که :

— پك دوغرو ، پك دوغرو . يتم بو مسئله‌ده دوشونوبده حل ایده‌مدیکم بر جهت وار ایسه اوده نعیمك واجده‌دن افتراق ماده‌سندن عبارت ایدی ، فقط دیدیککز کبی صبائی بوراده آیقویوبده یتشدیره‌جك اولور ایسه‌ك اوحالده نعیمك بورادن مدت غیبوبتی آنجق درت بش سنه‌لك بر مدتدن عبارت اوله‌جقدر .

ایشك بوجهتی‌ده حل اولاندقدن صکره آرتق نعیمك دوقتور فاضل ایله نیورق شعبه‌سنه کوندرلمسی تقرر ایتمش ایدی .

— ٦ —

برکون پرتو افندی عائله‌سی ایچنده عادتا ماتم حاضر لقلرنده کوریلن تلاشلر قبیلدن حزنلی بر تلاش حکم سوروبوردی . تکمیل خانه خلقنك نظرلری میال کریه برحالده بولنیور ، بو نظرلرده هان بوشانمغه مهیا بر طوفان سرشکك کوچالکله ضبط ایدلدیکی فرق اولنیوردی . بوتون افراد عائله‌نك سیمالری قلبا آغلادقلرینی ایما ایدر برحالده ایدی . قوناغك ایچنده هرکونکی ، هر صباحکی ولوله شوق وشادی‌یه بدل اوکون بر سکوت ماتمی مستولی ایدی . بو حزنلر ، بو قلبی آغلایشلر هپ نعیمك بولجیلغی ، نعیمك غیبوبتی ایچوندی .. بو حزن ...

تلاش ایچنده نعیمك یول جانطه‌لری ، البسه‌سی ، لوازم سائرهٔ سفریه‌سی حاضرلاندی .

خزانك هجرانزده کوکلر کبی غمناك ، بولوطلی برکونی ایدی . مزارلره نشانهٔ هول ودهشت اولمق اوزره دیکیلان سیاه سرویلر ، اولو آغاجلر ، منارەلرله سائر مواقع مرتفعه کثیف برسیس طبقه‌سی آلتنده مقسی برمنظره ، حزین برونك آلمش ایدی . یاغمور تأثرات حقیقیه‌یه ترجمان اولان کوزیاشلری کبی ساکتانه ، یاواش یاواش دوکولیوردی ...

ایشته طبیعتك هیئتیله کریان اولدیغی بویله برخزان صباحنده نعیم ایله والده‌سی اغلاشەرق وداعلاشدیلر . نعیم صکره اون سکز یکرمی کشی‌یه بالغ اولان تکمیل قوناق خلقیله وداع ایتدی . بونلرهپ تصویر حزن ایدن هیکللر شکلنده ایدیلر . هپسی ده محزون ومکدر ، ایچین ایچین آغلایوردی ..

نعیمه بوسیاحتده دوقتور فاضل ایله برابر کوچوکلکندن بری کندیسنه باقان ایکی صادق خدمتکار دخی ترفیق ایدلمشدی . بودرت کشیدن مرکب هیئت سفریه‌یی تشییع ایچون عائله‌نك ایکی اختیاربدری - پرتو افندی ودوقتورکامی - ایله صاثب‌ده صله‌جق اسکله‌سنه قدر اتمشلردی . اوراده اختیارلرك هوك راسمهٔ وداعیه اولق اوزره اللری اوپولدی ،

دعالری آلندی. صاتبه‌ده وداع ایدلدی، فقط صائب
بتون بو مراسمه، بو هجران حسیات دلسوزینه هپ
یابانجی صفتیله اشتراك ایلیوردی...

نعیمك بوكونكی حالی سومنامبوله طوتیلانلرك،
سائر فی المنام اولانلرك حالنه مشابه ایدی. غیراختیاری
یورویور، غیراختیاری سویلیور كبی ایدی. او اودن
بو حال ایچنده آیرلدی. صاله‌جق اسكله‌سنه اورادن
كوپری‌یه قدر هپ بو حال ایچنده كلدی.

غلطه كمرك صالوننده‌كی خلقك ازدحامنی، آرایجیلرك
اوكلرنده ییغین ییغین طوران اشیایی نعیم طونوق
نظرلریله طالغین سیر ایدییوردی. بوجیلرك
آرایجیلرك، حماللرك صالونی اشغال ایدن كورلتیلری
شیمدی اونك قولاقلرینه معناسز بر اوغولتی كبی كلییو-
ردی. نعیم بو غلبه‌لكك، بو كوروالتینك هیچ برینی
كورمیور، هیچ برینی ایشیتمیور كبی ایدی. بوتون ایشلری
كورن فاضل ایله خدمتجیلردی؛ نعیم بونلره غریب
بر بیكانه‌لكله باقییور، بوتون اولوب بیتن ایشلری منجمد
نظرلریله بر مدهوشیت و مبهوتیت ایچنده كورییوردی.
بو اویوشمش، طوكمش حسیاتی ایله اوته‌یه بری‌یه
رقداشلرینك سوقیله كیدییوردی، نهایت بویله‌جه
غلطه كمركی اوكندن بر صندال بیندیلر، آمریقایه
ایشله‌ین ترانس آطلانتیك واپورلرندن برینه اقطارمه ایتك

اوزره (برست)ه منتهی حرکت بولنان بر فرانسز واپورینه چیقدیلر .

واپور برمدت صکره مدید خیراتیلرله قمردریادن دمیرینی سوکه‌رك احسانیه تپه‌لرنده غیب اولان بوغوق مخرش دودوك صدالریله مرسای درسعادتدن آیرلدی.

سرای برونی طولاشیرکن بو درت آمریقالی یولجیسی احسانیه افقلرینی بر وداع احترامکارانه ایله برده‌ها سلاملادیلر واپور سیاه دومانلرینی بو افقلك اوزرینه یایه‌رق اوزاقلشمقده ، مرمره‌نك انکینلرینه طوغری لاینقطع یول آلمقده اولدیغی حالده نعیم حالا کوزلرینی احسانیه تپه‌لرندن آییره‌میوردی . نعیم بو افقلری بالیرسز بر قرارتی‌شکلنه کیرنجه‌یه قدر سیر ایتدی صوکره یاننه کلن دوقتور فاضلك قولنه اتکا ایدرك بو مغشی هوای راطبدن قورتولاق ، بو حزین افقلری کورمه‌مك ایچون قماره‌لرینه ایندیلر ...

پرتو افندی عائله‌سنك باخصوص واجده‌نك انتظار مدید ناشکیبانه‌لرینه برکون نعیم امضاسیله نیورقدن آلنان بر تلغراف نهایت ویردی. نعیم بو تلغرافنده نیورقه سالماً مواصلتلرینی بیلدیرییوردی .

اوت ! نعیم ورفقاسی آرتق نیورقده ایدیلر . نیورقه چیقدقلرنده یوزقدر اوروپالی سیاحلر ایچنده هردرلو طوروحاللریله تمایزایدن بو درت شرقلی بشوش

ونوازشکار بر نیورقلی طرفندن سلاملانمشلردی.
بو، پرتو افندینك نیورقده‌کی قومیسیونجیسی مستر
(تورەل) ایدی.

پرتو افندی نیورقده شعبه تأسیسنی قرارلاشدیردیغی
وقت بوغیرتلی قومیسیونجی ایله مخابراتده بولندی.
تورەله بویله برشعبه آچه‌جغنی وبوشعبه‌نك تجارتندن ـ
قومیسیون حصه‌سندن فضله ـ بر حصهٔ تجارت آییره‌جغنی
یازدی. بوتکلیف قومیسیونجینك فکرینه، منفعتنه
دها الویریشلی کلمش ایدی. طبیعی شعبه‌نك تأسیس
وکشادیله نیورقده‌کی خالی تجارتنی دها زیاده توسع ایده‌جك،
کندیسنك تمتعی ده قات قات آرتمش اوله‌جقدی. تورەل
وتکلیفه همان موافقت ایتدی. پرتو افندیدن آلدیغی
مره بناءً نیورقك شرفلی وایشلك برموقعنده اولدقجه
اسع، مکمل برتجارتخانه حاضرلادی.

ایشته بوایشلر اولوب بیتدکدن صکره ایدی‌که نعیم
رفقاسی درسعادتدن حرکت ایتدیلر. پرتو افندی
نلرك استانبولدن حرکتلرینی تورەله تلغرافله بیلدیردی.
م ورفقاسنك اوکون نیورقه مواصلت ایده‌جکاری
رەلك ایشته بوصورتله معلومی اولمش ایدی. بو
یدندرکه تورەل اوکون واپوره قدر بالخاصه بودرت
قلی‌یی، بومحترم ومعزز مسافرلرینی استقباله کلمش،
لری بویله معنوی بر آشنالقله سلاملامش ایدی.

اركون درت ارقداش مستر نورەلك دلالتيلە نيورقك
ديبان ستريت جادەسی اوزرندە يوكسلن اوتللردن
برينە كيتديلر . بو اون سكز قاتلی اوتلك دردنجی
طبقەسندە بر آپارتمانی اشغال ايتديلر .

نعيم ورفقاسی اوكيجەيی قلبلرينی تيترەتن بر حس
بيكانەكی ايلە كچيرديلر . نيورقك هر جهتدن پارلايان
احتشامات مدنيەسی ، جادەلردەكی كرمی حيات ، ورنك
انسانلری ، اوتوموبيللری ، الكتريقلی تراموايلری
والحاصل بو افقك احاطە ايتديكی هرشی اونلرە پك مو-
فوق ، پك سونوك كورونيوردی . اونلر نظرلری
اوكندە يكی آچيلان بو عالم جديدك هيچ برشيئندە هنوز
ايصنەمامشلردی .

اوكيجەيی بتون يبانجيلرك حس ايتدكلری برلرزش
قلبی ايلە كچيرديلر . صباحلاين مستر نورەل كلدی . بونلری
شعبە اتخاذ ايدلمش اولان مغازەيە كوتوردی . نعيم
ورفقاسی اركوندن اعتبارا خياللرلە ، شرقك بونفيس
وقيمتدار آثار صنعتی ايلە آرايش ياب اولان تجارتخانەدە
مشغول اولەرق بيكانەلكلرينی اونوتمغە ، آمريقانك
اودغدغەلی ، پرولولە حيات فعالانەسنە آليشمغە
باشلادیلر .

نيورقە مواصلتلرينك يدنجی آيی ايچندە بر كيجە

ایدی . سیس کبی طونوق ، متکاثف بلوطلرله قپانان
انقلر بوکیجه غملی کوکلری تنظیر ایدییور ؛ بو بلوطلرك
آرقه سندن انجماد ایتمش برحالده کورونن قمر انطفایه
یوز طوتان امید مرده دلان قدر فرسز ، صوالقون بر
ضیا نشر ایلیوردی .

دوقتور فاضل افندی بوکیجه پك متفکر وغمناك
برحالده اوطه سنده کاه کزینیور ، کاه برنقطه ده
توقف ایدرك ضعیف ، قورو پارمقلرینی آچیق آلنی ،
سیاه سیرەك صقالی اوزرنده کزدیرییور : کدرآمیز
برسرك ، مشکل ومغلق بر معمانك کشف وحلنه
چالیشیور ؛ دوشونیور ، متصل دوشونیوردی .

کیجه نك او حزن افزا طورغونلغی ، اورتالغك سکوت
عمیقی ، فاضلك بوتفکرات دورا دوری ایچنده اوتاك
بیوك ساعتی آهسته ضربه لرله طنین انداز اولدی .
فاضل بوضربه لری تعداد ایتدی : نصف اللیلی تام
اوچ ساعت کچییوردی .

هرکیجه نصف اللیدن ایکی ساعت اول اویومق اعتیاد
دیرینه سی بولنان دوقتور فاضل افندی بوکیجه ایشته
نصف اللیلی اوچ ساعت مرور ایتمش اولدیغی حالده هنوز
اویویامامش ایدی . اونده بوکیجه شیدی یه قدر کورولمدك
بر تحول : قلبی براضطراب ، درین بر اندیشه آثاری
واردی ..

بر آراق یرندن قالقدی. جاده‌یه ناظر اولان پنجره‌یی آچدی. کیجه‌یاریسنه‌قدر بوجاده‌دن آقار کبی چکمکده اولان سیل بشر آرتق کسیلمش ایدی. شیمدی بتون جاده‌لره تنهالغک حزن وهیبتی چوکمش ، اسوقاقلرك دورهٔ سکونی حلول ایلمش ایدی. بری بری اوستنه انشا ایدلمش محله‌لردن متشکل کوچك برشهری آکدیران اوتلك داخلی‌ده درین برسکونه مستغرق ایدی .

فاضل پنجره‌یه یاصلانه‌رق برمدت کیجه‌نك بووحشی منظره‌سنی سیر ایتدی، اطرافك بووحشی سکوتنی دیکله‌دی. درت بش ساعتدن بری متوالیاً ایچمکده اولدیغی سیغاره‌لرك برقاچنی‌ده اوراده ایچدی. فاضل بوحالده کیجه‌نك بوسرین، رطوبتلی روزکارلری ایچنده برنفخهٔ تسلی بولاق ، سیغاره‌سنك ماثی دومانلریله حسبحال ایتمك ایستركبی ایدی.

برمدت بویله طالغین ، بویله مستغرق حزن وغم طورردی . بودوشونجه‌لری برقاچ قطره کوز یاشی تعقیب ایتدی. بو، مبذول برطغیان سرشکك مقدمه‌سی ایدی.. آغلامق! اوح، مغموم کوکللر ایچون بوندن بیوك مدارتسلی، بوندن‌ایی برمحرم اسراری‌اولور؟!

اوشیمدی بتون تسلیلری آغلامقده بولیور، کدرلرینی آغلایه‌رق دوکیور، بتون سرائر قلبیه‌سنی کوز یاشلرینه تودیع ایلیوردی.

فاضل بو آغلايشلر آره‌سنده کندی کندینه سویلنیوردی:

— زواللی بدبخت نیم! عجبا بنم کبی اوده اوغلك تولدندن ایکی ساعت صکره وفات ایلدیکنی خبر آلدیمی؟.. بیچاره دلیقانلی! سنه‌لردن بری چیلغنجه‌سنه آرزو ایلدیکی برسعادتك بوقدر چابوق الندن چیقدیغنی ایشیدنجه کیم بیلیرنه‌قدر مأیوس اولمشدر؟ یاربن اونی احتمالکه چیلدیرمش برحالده بولاجغم..

فاضل بو آجی دوشونجه‌لر، بو دماغسوز اندیشه‌لرله دها زیاده مشغول اولامادی. اویقوسزلق، کدر اعصابنی خیرپالامش، اعضاسنه برکسلالك تام ویرمش ایدی. یالکز دماغی حمالر ایچنده قاینایوردی، شقاقلری فیرلایه‌جق کبی اوریوردی. آرتق دها زیاده اوتورمغه، دوشونمکه مجالی قالمامش ایدی. نجره‌یی قپادی، بیتاب برحالده بتاغنه اوزاندی. براز صکره بو کوچك اوطه‌یی احاطه ایدن سکون عمیق ایچنده دوقتورك خیرلتیلی تنفس اثمانه‌سی ایشدیلیوردی..

دیك برصدا یکدیکرینی متعاقب تکرار ایلدی:

— فاضل! فاضل ..

صباح اولمشدی. کونش خفیف بلوطلرك آلتندن

نیورغك بوكوزنكی افق مغمومنه برنورحیات سربه‌رك یوكسه‌لیپوردی ؛ آرتق سوقاقلری ولوله‌ٔ معیشت طولدیریپوردی . فاضل كوندوزك بوساعتلرنده هنوز اویقوده.. قورقونج رؤیالرله ، صایقلامه‌لرله دوام ایدن حالیلرك خواب مرضیسی قبیلندن براویقوده ایدی . كندیسنه خطاب ایدن بودیك سسلرله طالغینلغی برآز زائل اوله‌رق اویانیركبی اولدی . اولا رؤیاده چاغر لدیغنه حكم ایتدی ، فقط یاریم دقیقه صكره قپوسی اورولفله برابر بوسسی‌ده تكرار ایتدی :

— فاضل ! فاضل ..

دوقتور اووقت تمامیله بیداراولمش ، نیملك اصوات متكرره‌سنی ایدن ابی طانیمش ایدی .. بردن قباراز خفقانلرینی ، هیجانلرینی ضبط وتسكین ایتمكه چالیشه‌رق بوغوق برسسله :

— كلیپورم ..

دیه‌بیلدی . شیمدی اونك فكرنجه قاپینك آرقه‌سنده دوكونمه‌لر ، آغلامه‌لر ، صاچلرینی یولغه‌مهیابرماتمزده واردی .. قاپی آچیلیجه زواللی نعیمك ناقابل مقاومت برحال ایله‌واویلالر ایده‌رك ایچری‌یه آتیلاجغنه ، ماتملر كوز یاشلرینه مستغرق اوله‌رق حكایه ایده‌جكنه امین ایدی .

فاضل ایشته بتون بوماتملره ، فلاكتلره حاضرلانه

تیتره یه تیتره یه یتاغندن قالقدی؛ بو کیجه عارض اولان
درمانسزلقلری. باش دونمه‌لری، کوز قرارمه‌لری ایله
موازنتنی غیب ایتمه‌مك، دوشمه‌مك ایچون برمدت قاربوله
سنك دمیرلرینه طیاندی، صکره قلبنده‌کی سحائب آلامدن
دوکیلن قطرهٔ خونین کبی کوزلرینك اوجنده ایکی داملهٔ
اشکابهٔ کدر مشهود وسوبوك، فرسز نظرلریله آچیق
ناصیه‌سنده بررنك ملال مرتسم اولدیغی حالده قپویی
آچدی: نعیم تبسملره، بشاشتلره مستغرق برسیما ایله
کوروندی...

فاضل متحیردی! امید وانتظارینك خلافنده اوله‌رق
بیده کوردیکی بو احوال واطوار مسعودانه‌ی برمعنی
برەمەمش ایدی. نعیم پرشوق وشطارت سویلرکن کولرکن
برنظر متحیرانه ایله نعیمی سوزویوره برکلمه تلفظنه بیله
قتدر اولامیوردی..

نعیم بوانناده بتون بونشئه‌لره قارشی لاقید، ظالغین
حالده طوران فاضلی قولندن طوته‌رق شدتله
ارجدی؛ متعاقباً حالا آلیق آلیق، ششقین شاشقین
دیسنه بقتده اولان بوصادق آرقداشنه قارشی
قیردی:

برادر! بنی تبریك ایت! بنی تبریك ایت..

بیچاره دوقتور نعیمك بوچیلغنجه‌سنه حرکتیله
تا برجسم جامد کبی سوروکلنه‌رك ایکیسی ده

اوطه‌نك اورته‌سنه قدر كلدیلر. نعیم تكرار ایتدی:

— سبحان الله! فاضل، سكا سویلیورم: بنی تبریك ایت.. اویویورمیسك؟ نه‌سك؟ ذهنكده نه‌قدر مهم اشتغالات، نه‌قدر اینجه حسابات وارایسه بو دقیقه‌دن اعتباراً اونلری ترك ایت، اونوت ده بنم سعادت بی‌پایانمه اشتراك أیله..

دوقتور فاضل ایكنجی براویقودن اویانیر كبی باشنی طوغرولتدی. نعیمك چیلدیرمادیغنه تماماً مطمئن اولمق ایچون اوكا دقتله توجیه نگاه ایلدی. اوینه سوزنده دوام ایدییوردی:

— بوكون سنه‌لردن بری انتظار ایتمكده اولدیغم بر لطف سبحانینك فردای احساننده بولنیورم. پدرمدن تلغراف آلدم، سكاده تبشیر ایدرم: بر اوغلم دنیایه كلمش.. آدینی (شادی) قویمشلر.. ایشته بابامك تلغرافی ده..

نعیم بوسوزی متعاقب فرط حبورندن تیتره‌ین اللریله جیبندن بر تلغراف كاغدی چیقاردی. استانبولدن چكیلان بوتلغرافده بر توافندی نعیمك براوغلی دنیایه كلدیكنی، ملی شادی تسمیه ایدلدیكنی تبشیر ایدیوردی. بوتلغرافی كوستردكدن صكره نعیم سؤال ایتدی:

— شادی، نصل؟ كوزل اسم دكلی؟..

فاضل اوزمان بتون تأثراتنی كیزله‌مكه، بوخبری ایشیدییورمش كبی كورونمكه چالیشه‌رق:

— پك كوزل، پك كوزل.. جناب حق مبارك ومتیمن ایلسون .

دیه بیلدی .

فقط فاضل اوقدر شن كوزوڭك ایسه‌ده مسنه رغماً بنه طالعینه‌اقدن قورتولامیوردی. نعیم صوردی كه:

— فاضل افندی! سزی پك طالعین كورویورم؟

فاضل كندینی طوپلامغه چالیشه‌رق جواب ویردی:

— اوت!.. بو كیجه اویویامامشدم‌ده ..

— اوو! اویقوسزلقدن بن شكایت ایده‌رسه‌م حقلی‌یم. چونكه معلوم: قونسرده ایدم. حالبوكه سز اویوق استراحت ایتمك ایچون بو مسامره‌یی فدا ایتدیكز. بویله ایكن بنه اویقوسزلقدن شكایت..

هوا مغموم ایدی‌ده .. نصلسه اویقوم قاچدی.. براز ده راحتسز ایدم، تا صباح كوزلریمه اویقو كیرمدی..

— اوت! بللی. كوزلریكز اویقوسزلقدن قیزارمش. رنككز اوچمش. فقط امینم كه بو كون بنم مسرتمه اشتراك ایتمك صورتیله بو راحتسزلقلری حس ایتمزسكز. اویله دكلمی؟..

— های های.. اوكا نه شبهه ؟!..

ایكی رفیق قول قوله ویرمش اولدقلری حالده بویولده مكالمه ایدرك اوتلدن آیرلدیلر. جاده‌یی املا ایدن غلبه‌لك

قاریشدیلر. فاضل هپ اویقوسزلغه اوره رق بر حزن والمه نعیم ر نشوهٔ تامه ایچنده زنده وخرم اولدقلری حالده بر قالدیرمك اوزرندن ایلریله یورلردی.

نعیم متصل تودمیدهٔ حیاتنی دوشونیور.. فاضل پرتو افندی عائله سی وعلی الخصوص نعیم ووجده ایچون اوقدر معزز اولان بو نورسیدهٔ عمرك جهانك آنجق ایکی ساعتلك برشب تاریکنی کوردکدن صکره ینه رهرودیار عدم اولدیغنی دوشونه رك فلکه قهر ایدییور، نعیمه آجییوردی..

تعقیب ایلدکاری قالدیرم بکرمی دقیقه صکره بو ایکی متفکر ارقداشی خالی تجارتخانه سنك اوکنه یصال ایلمش ایدی..

— ٩ —

فاضل ایله نعیمه کورولن بونخالف حیاتك نره دن نشأت ایلدیکنی کورمك ایچون بر کیجه اولنه ارجاع نظر ایده جکز.

حکایه ایدلدیکی وجه ایله فاضل ایچون پك ماتم انکیزه نعیم ایچون پك فرحناك برحالده مرور ایدن اوکیجه ایکی ارقداش یکدیکرندن آیرلمشلردی:

مستر تورمل نیورقك الڭ کوزل صیفیه لرندن اولان غرین غاردن موقعنده کی خانه سنده اوکیجه خصوصی

بر مسامره ترتیب ایلمش ایدی. بو قونسره نعیم ایله فاضل ده مدعو ایدیلر. انجق فاضل وجودنده بر آز قیریقلق حس ایدییوردی. بوده وته ناچار اجابت ایده مدی. بو سببدن نعیم او گیجه فاضلی اوتلده براقه رق غریب خاردنه یالکزجه گیتمش ایدی.

غروب شمسی ایکی ساعت گچییوردی. فاضل یالکزجه اوطه‌سندن چیقدی. یمك ییمك اوزره اوتلك لوقنطه‌سنه اینرکن ایکن مردیونده اوتل خدمتجیلرندن برینه تصادف ایتدی. خدمتجی فاضله بر تلغراف ورقه‌سی طوتوشدیردی.

فاضل پرتلاش مردیونك بو کوشه‌سنده‌کی الکتریق لامبه‌سنه یاقلاشه‌رق تلغرافنامه‌یی آچدی، الکتریقك ضیای سیالی آلتنده پارلایان سطرلری اوقودی.

بو تلغراف کامی افندیدن ایدی.. اختیار دوقتور بونده شادینك دنیایه کلدیکنی مختصر بر جمله ایله فاضله تبشیر ایدییوردی..

فاضل بیکدرلو هیجانلرله قلبی چارپینه‌رق، اللری تیتره‌یه‌رك آچمش اولدیغی بو تلغرافنامه‌یی بیوك بر سوینج ایله اوقودی. اولا، تلغرافی ویرن خدمتجینك آووجنه ایجه بر بخشش صیقشدیردی، صکره بر شرق بی پایانه مستغرق اولدیغی حالده لوقنطه‌یه ایندی، چورباسنی

ایچردی. فوق العاده برکیف ونشئه ایچنده سیغاره‌سنی النه‌بردی. او دقیقه‌ده فاضلك تبسملرله التماع ایدن کنیش ناصیه‌سنه، پارلاق بشوش چهره‌سنه عطف نظر ایدلسه مطلقا فاضل ایچون بو ساعتلرده برنیر آمالك طلوع ایتدیکنه بردن حکم ایدیلیردی.

بو مژده‌نك شوق ومسرتیله یمك ماصه‌سنك باشنده ایی برمدت اوتوردی. صکره بو حسیاتك بخش ایلدیکی برقوت وزنده لکله تماماً افاقتیاب اولمش برحالده اوطه‌سنه چیقدی. فاضل اووقت بردن هجوم ایدن بوسوینجلرله ایکی اوچ ساعت قدر دنیاسنی اونوته‌رق مست ومحظوظ قالدی. صکره نعیم خاطرینه کلدی. شیمدی بو مژده‌یی مطلقا اوکاده ایصال ایتمك ایستیوردی. همان قلمی النه آلدی، غریب غاردن‌ده بولنان نعیمه تبشیری حاوی بر تلغراف یازدی.

تمام بو تلغرافه امضاسنی قویه‌جق اوزره ایدی. اوطه قاپوسی یکدیکرینی متعاقب شدتله اورولدی. فاضل قلمی الندن براقیه‌رق «کیریکز» دیدی. بوصره‌ده دوقتورك نظردقتی اولانجه قوتیله قاپی‌یه معطوف ایدی. کمال تلاشله آچیلان قاپیدن ینه معهود خدمتجی صیریته‌رق کوروندی. فاضل حریفك بو طور عجیب متلاشیانه‌سنی کوزلکنك اوزرندن سیرایدرك متبسمانه صوردی:

— بو عجله نه؟

خدمتجی ینه بیوجك بربخشش امیدیله دها زیاده صیریته‌رق جواب ویردی.

— افندم برتلغراف دها کتیردم..

فاضل خدمتجینك کال تهالکله اوزاندیغی تلغرافنامه‌یی آلدی. صولوق صولوغه قوشوب کلمه‌سندن، قارشیسنده یاوان یاوان صیریتوب طورمه‌سندن مرامی نه اولدیغی پك اعلا آکلایه‌رق خدمتجینك بنه بخششنی ویردی، حریفی باشندن صاودی.

فاضل دها تلغرافی آچه‌دن اول ذهنندن لچن بر محاکمهٔ سریعه ایله بونكده بنه شادی‌یه عائد اولدیغنه حکم ایتدی. فقط عجبا کیمدن؟ ایشته بونی تعیین ایده‌میوردی. ظرفی براعتدال دمله ییرتدی، اولا امضایه کوز کزدیردی: بوتلغراف ده کامیدن ایدی..

فاضل بوتلغرافی ابتدا سریع برنظرله سوزدی.. فقط حیرت! اونك نظر لاقیدیسی بردن دکشدی. بتون چهره‌سنی بررنك دهشت قاپلادی.. چونکه کامی بوتلغرافنده شادی‌نك برصبح نورانی کورمه‌دن تولدندن ایکی ساعت صکره ترك حیات ایلمش اولدیغنی بیلدیریوردی...

فاضل شیمدی کوزلرینه اینانه‌میور، بولاتیق بیننده ارتسام ایدن بوسیاه سطرلره قانع اوله‌میوردی..

اوظن ایدییوردی‌که : کوکانی، روحی لبریز نشاطایدن ایلك تلغرافی آلدقدن صکره کمال مسرتله اوبقویه طالمشده. کندیسنك بوشوق نامنه حمد ایدن طالع کوبارؤیاسنده بویله برتلغراف کوسترمش، بویله فاجعه انکیز برصحیفهٔ ماتم عرض ایلمش ایدی .

زوللی دوقتورك رؤیاظن ایتدیکی بوحس فجیع ایله تولانلری اوغولدایور، کوزلری قراریپوردی. بیدار اولدیغنه قانع اوله‌بیلمك ایچون برندن فیرلادی. فراکاق براوطه‌ده کابوسلرك تضییق آلتنده بوکاله‌جق ، بوغوله‌جق درجه‌یه کانلرك حال قسوتناکی ایله کوزلرینی آچه‌رق قورقونج برچهره ایله اطرافنه بافندی : لامبه‌سنك بوزلی جاملری اوزرندن قایان طونوق برضیا اوطه‌یی تنویر ایدییوردی ، قاربوله‌نی برکوشه‌ده بوم‌بوش طوروپوردی ، کندیسی ماصه‌نك اوکنده ، زهرآلود بر ورقپاره‌نك قارشیسنده بولنیوردی ؛ فاضل آرتق بیدار بولندیغنه ، آجی برحقیقت قارشیسنده طورمقده اولدیغنه امین ایدی .

کوکسنی پارچه‌لایه‌جق کبی اورمقده اولان ضربان قلبی ، نفسنی کسه‌جك درجه‌ده برشدتله بوغازینی صیقان خفقانلرینی تسکین وتعدیله بیهوده براوغراشه‌رق ایکی آدیم قدر آیراش اولدیغی ماصه‌نك یاننه تکرار قلاشدی . فرسزلشنه قراران کوزلرینه دهازیاده

قانع اولا بیلمك ایچون ماصه‌نك اوزرنده جانشکارانه طورمقده اولان اومنحوس ورقه‌یی برخوف وخلجان ایله بردها آلدی. حبس نفس ایدرك تکرار اوقودی: ینه اومندرجات، ینه وقره خبر.. آرتق فاضل بوکاقانمه‌دی: شادی طوغدقدن ایکی ساعت صکره وفات ایتمش ایدی..

ایشته بوقناعت بخش اطلاع اوزرینه ایدی‌که فاضل اوکیجه نصف اللیلدن اوچ درت ساعت صکره‌لره قدر حالی برحیات ایچنده وقت کچیرمش، باشنده مدهش برکرداب آلام دونمکده اولدیغی حالده یتاغنه سریلمش ایدی..

اوکیجه فاضل بویله بحرانلر ایچنده چارپینیرکن نعیم هیچ برشیدن خبردار اولمادیغی حالده فریح ومستریح تورەلك قونسرنده بولنیوردی. تورەلك عربن غاردن کبی نورقلك الکداکشا برموقعنده‌کی خانه‌سنك صالونی اوکیجه ترتیب ایدلمش اولان قونسر مناسبتیله کبار عائله‌لردن قادین، ارکك برچوق دعوتلیلرله مالامال ایدی.

یکدیکرینه دلفریب برصورتده قاریشان رنکارنك کوزللکلر، زینتلر، احتشاملر کوزلری قاماشدیریوردی. نعیم اوکیجه‌یی بتون بواطافتلر، بو شعرلره منجذب وحیران اوله‌رق امرار ایلدی.

ایرتسی کونی هپ اوکیجه‌نك کوکلنده پایدار اولان حظوظاتیله نشوه‌مند اولدیغی حالده اوتله عودت ایتدی.

قاپیدن کیرنجه قارشیسنه الك اول اوتل خدمتجیلرندن بری چیقدی . النه برتلغراف طوتوشدیردی وبوتلغرافك کندیسی اوتلدن آیرلدقدن برمدت صکره کلدیکنی علاوه ایلدی . نعیم تلغرافنامه‌یی همان اورادہ ییرتدی ، اوقودی . پرتو افندیدن وارد اولان برتلغرافنامه‌ده نعیمك بر اوغلی دنیایه کلدیکی وه‌لی شادی تسمیه ایلدیکی تبشیر ایدیلیوردی ..

نعیم بوسطرلری برنظر عجولانه وبی صبرانه ایله سوزدکدن صکره قلبنی املا ایدن برحس جوشان مسرتك سوقیله مردیونك برقاچ باصاماغنی بردن آتلایه‌رق یوقاری ، فاضلك اوطه‌سنه قوشدی .

او وقت بیك درلو خاطرات مؤلمه وممزجه آره‌سنده کندندن کچمش اولان فاضلك نعیم طرفندن بو صورتله اویاندیرلدیغنی ، صکره عظیم برخوف وهراس ایچنده قپویی آچان فاضل نعیمی امیدینك خلافنده بشوش وخنداخند کورونجه نصل حیرتلره دوشدیکی کورمش ایدك .

واقعا اورته‌ده نعیمك تأثرینی موجب اوله‌جق هیچ برحال یوقدی . بدرندن برتلغراف آلمشدی ، اوده کندیسنی بویله مسرتلره القا ایده‌جك برمژده‌یی حاوی ایدی . شادینك موتی کبی بتون آمال مسعودانه‌سنی سوندیره‌جك ، مفکره‌سنی هرج مرج ایده‌جك برخبر

منتج انکیز نمیمك سمع اطلاعنه واصل اولامشدی .
بوندن خبردار اولان یالکز زوللی دوقتور فاضل
افندی ایدی .

— ١٥ —

فاضل شیمدی شویله برمعمانك قارشیسنده
بولنیوردی: عجبا شادی صاغمی؟ بوقسه اولدیمی؟..
کامی افندیدن آلمش اولدیغی ایکنجی تلغرافه بناء
شادینك هرحالده وفات ایلمش اولدیغنه حکم ایدییوردی .
کندی کندینه :
— اویله یا! ـ دییوردی ـ کامی‌نك حد اولسون
عقلی باشنده ، لطیفه اولەرق بویله بر تلغرافده
چکیله‌مز . شو حالده شادی محقق وفات ایلمشدر .
فاضل بوکا حکم ایتدکدن صکره پرتو افندیدن ده
نعیمه نیچون بویله خبر وفاتی متضمن ایکنجی بر تلغراف
کلمدیکنی دوشونیوردی . فقط بو مسئله‌یی ده برصورت
معقوله‌ده حل ایتمکده اوقدر کوچلك چکمیوردی :
— نعیمی چیلدیرتمامق ایچون شادینك وفاتی
بلدیرمکی معقول کورمه‌مشلردر . طوغروسی ده بویا!
بیم سنه‌لردن بری انتظارنده بولندیغی بویله برسعادت
ونی ایکی ساعت ظرفنده غائب ایلدیکنی خبر آلنجه
بکه ده چیلدیریردی . اولا بیلیرکه هم بنك صوك کونلرنده

یأس وفتور ایچنده براقامق فکریله اختیار پرتو افندی یی
شادینك وفاتندن خبردار ایتمامشلردر .. احتمالکه
بوکون بوملشئوم نتیجه‌لری هرچه‌باد آباد اوروتمش اولمق
ایچون واجده‌نك قوجاغنه‌ده شادی مقامنه قائم اولمق
اوزره تازه برچوجق بولنوب ویرلمشدر..
دییه حکم ایدییوردی . شیمدی فاضل استانبو -
لدن ورود ایده‌جك مکتوبلرده برشمهٔ حقیقت طوبه‌-
بیله جکنی وباخصوص کامی افندینك کندیسنه کوندره‌جکی
خصوصی مکتوبده شادی‌نك صورت وفاتی هردرلو
تفصیلات وتفرعاتی ایله اوکرنه‌جکنی قویاً امید
ایلیوردی .
برکون نعیمك عائله‌سندن، احباسندن یاغان بر
قوجاق مکتوب فاضلك بوامید وانتظارلرینه نهایت ویردی.
بونلر میاننده‌ن اك اول پرتو افندینك مکتوبنی
چیقاریلوب اوقوندی . پرتو افندی بومکتوبنك مقدمه
مه‌سنده صوك درجه‌ده شفیق ونوازشکار اسلوبله
شادی یی اوزون اوزادی‌یه توصیف ایدییور . او
کوندن بری خانه‌یی ، خانه‌ده کیلرك قلبلرینی نصل انوار
سروره غرق ایلدیکنی تصویر ووالده‌سیله برابر
صحتلری برکمال اولدیغنی تبشیر ایلیوردی .
بومقدمه‌دن صوکره پرتو افندی مکتوبنه

ـوزشلی ، کریه بخش برلسانله دوام ایلیوردی :
ا ئله ایچنده شادینك برخورشید مسرت کبی طلوعنه
قابل دیگر بروجود محترمك ، کامی افندینك ... عالم
بیانه ، بتون بومسرتلره ، شادلقلره ابدیاً وداع
لدیکنی بیلدیریوردی ... پرتو افندینك مکتو .
ده ویردیکی تفصیلاته کوره : مرحوم کامی افندی
ـادینك دنیایه کلدیکنی کورمش ، فقط ایکی
ق اوچ ساعت صکره سکتهٔ قلبیه‌دن آنسزین
ـد حیات ایلمش ایدی .. مکتوبك بوقسم حزینی الك
یت روح کامی‌یه رحمتلر اوقونه‌رق ، اونك نامی برلسان
متله یاد ایدیله‌رك ختام بولیوردی .
ایکی ارقداش برمدت بوخبر ناکهانی ایله اوغرادقلری
م وتأثرنی افهام ایدر برنظر حزین ایله یکدیکرینه
بشدیلر .. مرحوم کامی افندینك بویله آنسزین وفات
ی هرایکیسی‌نی‌ده درین برحزن وتأثرایچنده براقمش
ی ، باخصوص فاضلی ..
شادینك تولدندن دولایی هربری برلسان حار
میتله یازلمش اولان دیگر مکتوبلر هپ بو حزن
ن ایچنده اوقونمشدی .

— ١١ —

شادینك بومعمای حیاتیه‌سی اوزرندن سکز آی

مروروندن صکره ایدی‌که نعیمك استانبوله گیتمـ
مسئله‌سی اورته‌یه چیقدی . بونی میدانه چیقاراز
فاضل اولمش ایدی :
او ، شادینك حیات ومماتی حقنده کوندن کو
بیومکده اولان شبهه‌لرینك ، ترددلرینك حلی ایچو
دوشونه دوشونه بریول بولدی : استانبوله گیتمك
اوت ! فاضل بومسئله‌یی حل ایتمك اوزره —
مونة اولسون — استانبوله گیتمك ، بتون بوسرا
منبعی اولان پرتو افندی عائله‌سی ایچنه صوقوله
اولوب بیتن شیلری دها یقیندن کوره‌رك مطمئن او
ایسته‌یوردی .
نعیم فاضلك استانبوله گیتمك املنه اشتراك ای
چوقدن حاضر ایدی . آنجق معاملات تجاریه
فوق‌العاده کرمی واهمیت کسب ایلدیکی شوصره‌
پدرندن بویله برمساعده طلبنه جسارت ایده‌میورد
فاضل نعیمده شادی‌یی کورمك ، اوقشامق ایچ
نه‌قدر خواهشلر وارایسه هیسنی غلیانه کتیرن بر
مشوقانه سوزلرله اوکا بوجسارتی ویردی . بر
پرتو افندی‌یه بوکا دائرسوزشلی ، نیازمندانه برمکتـ
یازدیلر . صبرسزلقله منتظراولدقلری بومکتوبك
یالکز نعیمك آمالنه مساعدبرصورتده ظهورایلمشـ
پرتو افندی نیورقده‌کی شعبه‌نك معاملاتی بوز

امق ایچون فاضلك اوراده قالمسی شرطیله یالکز
ك اون بش یکرمی کون قدر استانبوله کلمسنی
ز ایدییوردی .
فاضل بومساعده‌دن اوقدر ممنون اولامقله برابر
ایجه امیدلره دوشییوردی . نعیمك بو سیاحتی
ه‌سنده هیچ اولمازسه بعض شیلر کشف ایده‌بیله‌جکنی
ول ایدییوردی .
حق نعیم فاضلك بو سیاحته اشتراك ایتمیه‌جکنی
ونه‌رك استانبوله کیتمکدن صرف نظر ایدرکی
ی ایکن فاضل برچوق اصرار وابراملرله نعیمی
بول سیاحتنه تشویق وسوق ایلمش ایدی .
نعیم ایشته بومناسبتله موقت برمدت ایچون عائله‌سنه
روندیغی اثنالرده نیورقده بولنان فاضله ایکی مکتوب
رمشدی . بومکتوبلرك ایکیسنده‌ده اوزون
ی‌یه شادیدن بحث ایدییور ؛ اونك چهره‌
سنی ، ادای دلفریب معصومانه‌سنی بیك درلو
لره تشبیهلر ایله فاضله بیلدیرییوردی .
دینك او وقته قدر زیر ترابده کیزلکارندن بیله
دیغی غازه قویسنده بولنان فاضل بومکتوبلری
طبیعی برقات دها متحیر اولمش ایدی . شیمدی
نظرنده بومعما ینه مغلق برشکله کیرییوره بونی

حل ایتمك امیدلری ایچنده نعیمك عودتنه انتظار ایل
کچن کونلر اوزاندقجه اوزانیوردی .

بر کون فاضل نیورق ریختیمی اوزرنده بو مدید
انتظارلرك صوك دقیقه‌لرینی تمدادایدیوردی ..

نهایت نیورق پیشکاهنده توقف ایدرك اوزاق
افقلردن کلدیکنی ایما ایدر بر حالده یورغون یورغون
نفس آلیر کبی قازانلك فضلهٔ بخارینی صاوورا
واپوردن چیقان یولجیلر ایچنده نعیمده کورندی .

نعیم برمعتاد شن ومتبسم ایدی . فاضل نعیمی —
درآغوش ایتدیکی صره‌ده — بر معنای استکنا
ایله پارلایان کوزلریله سوزرکن اونك دائما کوا
نظرلری بر حس شادمانی‌یی تقریرایلرکبی ایدی .

دها فاضل صورمه‌دن نعیم سیاحتنك الك م
حوادثرندن اولمق اوزره شادیدن بحث ایتمز
اونك بر عافیت کامله ایله بیومکده ، کوندن کو
سرپیلمکده اولدیغنی بو محترم ارقداشنه مختصراً حک
ایلمش ایدی . .

او کیجه بو حکایه‌یی دها زیاده توسیع ایتدیلر
زمین محاوره‌یی همان باشدن باشه شادینك حیا
حصر ایلدیلر . نعیم دییوردی‌که :

— آه فاضل ! شادی‌یی بر کورسه‌ك !

بر اولاد صاحبی اولەمدیغمە ایچون اولغدیغمه لعنت ایدرسك . .

مستفسرانه بر نظر فاضل نعیمه عطف ایدرك صوردی :

— نصل تماماً عافیتده‌دریا ؟ . .

— اوو الحمد اولسون طوسون کبی . .

فاضل بر آز دوشوندکدن صکره دوام ایتدی :

— حقیقةً مسعودسکز . . کیم بیلیر واجده خانم‌ده نه قدر شاداندر ! . .

نعیم بورادە بشاشتنی غائب ایدرك برمدت طوردی .

فاضل تأیید ایتدی :

— اویله دکلمی ؟ . .

فاضلك بو سؤالی اوزرینه نعیم مکدرانه باشنی صاللادی . متعاقباً بر حس انفعال ایله بوکولن دوداقلرندن شو کلمه‌لر دوکولدی :

— پکده اویله دکل . . .

بو جوابك نصل بر حس کدرله ویرلدیکنی فاضل کوزل فرق ایتدی . نعیمك بو وضعیت مکدرانه‌سی [فا]ضل ایچون حل شبهانه بر سررشته اولمش ایدی .

فاضل شیمدی اوطورمقده اولدیغی صندالیه‌سنه [ا]نکار بر وضع بیتابانه ایله یاصلانه‌رق یره دوغرو [د]وزیان طالغین نظرلری ، بو نظرلرك اوزرنده

ینه طالعیناغی اشراب ایدر صورتده جبهه‌سنه طوغری
کویان مقوس قاشلری ایله پك متفکر ومتردد
بر حالده طوران نعیمی بر مدت کندی حالنه ، کندی
حسبحال وجدانیسنه ترك ایتدکدن صکره فکرینجه
ترتیب ایلدیکی بر صورتده بو معمانك تحلیلنه دوام ایتدی :

— عجائب ! بو نصل اولور ؟ . .

نعیم هپ او وضعیت مکدرانه ومتفکرانه‌سیله
جواب ویردی :

— بیلم که . . بن ده بردرلو اکلایه‌مادم . .

— نه حالده بولنیوردی ؟ . .

— نه حالده اوله‌جق ؟ دائما دوشونیور ، شادی
کبی بر نخبهٔ آماله نائل اولدیغی حالده فلکك مدهش
بر ضربهٔ قهارانه‌سنه اوغرامش کبی سیماسی انوار
تبسمه بدل بر رنك ماتم قابلایور .

بتون خانه خلقنك روحلری قدر سودیکی شادی‌یه
او - والده‌سی اولدیغی حالده - پك صوغوق ،
عادتا بیکانه طورویور .

فاضل کندی دوشونجه‌لرینه موافق کلن بو مجرای
کلامی دکشدیرمکسزین نعیمی دها زیاده سویلتمك
ایستیوردی . متحیرانه دوام ایلدی :

— غریب شی ! .. صاقین وجودجه بر راحتسزلغی
اولماسون ؟ . .

نعیم بو راده هر درلو احتمالاتی قطع ایده جك بر طور
مصرانه ایله قاشلرینی چاتارق جواب ویردی :

— یوق ، یوق .. بونی اوجه بنده راحتسزلغه
حمل ایتدم . کوزلجه معاینه ایتدیردم ، فقط حمد
اولسون بویله راحتسزلقلردن اثر یوق . یالکز بر پارچه
ضعیف ..

فاضل بر آز دوشوندکدن صکره خاطرینه بر شی
کلمش کبی سؤال ایتدی :

— پدر افندینك درجهٔ ممنونیتی ؟ ..

— جانم سویلدم یا ! شادی اوك ایچنده همومك
سرمایهٔ سعادتی .. بدر دز طوتده قوجی یه و رنجه یه
قدر بتون خانه خلقی مسرور و دلشاد ..

— ها ! صائبی اونوتدق ..

— صائبی ؟ ایی خاطرینه کتیردك .. صائب
اوقدر تحفلاشمش که .. کورسه‌ك حیرت ایدرسك .

— نصل ؟ حالا اویله قیصقانج ، اویله خیرجینمی ؟

— خیر ! شمدی اوبام بشقه بر طبیعت صاحبی
ولمش : اوقیصقانجاقلر ، اوخیرجینلقلر یرینه شمدی
یلر ، حسدلر ، معندلکلر قائم اولمش . بتون افراد
عائله‌یه قارشی اوقدر بارد طوریور که حادتا یوزندن زهر
قیور . اطرافنده بولنانلره آره صره اویله بر
قیشی وار که فاضلجغم ! بو نظرلری کوروبده تویلو

اوریرمه‌نك ، اورکمه‌مك قابل دکل . . وك ایچنده
هرکس کندیسنه رعایت ایدییور ، حال بوکه اوهپسنه
دشمن . . » حق دده‌سنه ؛ حق شادی‌یه بیله . .
اینانیرمیسك ؟ استانبولده اوچ هفته قالدم ، یااوچ یادرت
دفعه یوزینی کوره بیلدم ، اوقدروحشی اولمش که . .
— چوق شی . . . دیمك خانه‌خلقی ایچنده
شادینك تولدیله حصوله کلن مسرتلره اشتراك ایتمیز
برده صائب وار . فقط بونك هیچ یوق .
بن واجده‌نك مغموم طورمسنه حیرت ایدییورم .
— شبهه‌سز ! بن ده اویله . .
— بو نشئه‌سز لکنك سببنی واجده‌دن ه
صورمادیکزمی ؟
— اوت ، صوردم . اوزون اوزادی‌یه استنطا
ایدرکبی تحقیقاتده بولندم . هیچ برشی اکلایه‌مادم
یالکز ضعفیتنه مراق ایتدیکنی سویلیور .
— نه اولابیلیر . .
بو « اولابیلیر . . » سوزی فاضلك آغزندن اوق
ضعیف برصورتده چیقمش ایدی که بونك مضانیه
جوابسز براقلمق فکریله سویلندیکی بسبللی ایدی
بوکیجه یاتمق اوزره ایکی ارقداش اوطه‌لرینه
چکلدکاری وقت فاضل کندی کندینه ساعتلر
دوشوندی . واجده‌نك احوالی حقنده نعیمك ویر

اولدیغی تفصیلات پك زیاده نظر دقتنی جلب ایدییوردی.
واجده دها اوللری ده ضعفیتلر، حتی قورقونج خسته لقلر،
پدرینك وفاتی کبی فلاکتلر کورمش چکیرمش اولدیغی
اثنالرده بیله شونیمك تصور ایلدیکی درجه ده سورکلی
برماتم، بر کوسکونلك اظهار اتمامش ایدی. شو حالده
بو اوزون دوشونجه لرك ایچنده مطلقا مهم بر سر وحکمت
اثمق لازم کلییوردی.

فاضلك نظرنده مرحوم کامی افندینك ایکنجی
تلغرافی بو دوشونجه لرده کی سر وحکمی تشریحه کافی
ایدی. آرتق فاضل بتون بو کیجه قوردیغی محاکه لر
نتیجه سنده اولکندن دها قوی بر اطمئنان قلب ایله
شادینك تولدندن ایکی ساعت صکره وفات ایدرك
اونك یرینه واجده نك قوجاغنه — هرنه سببه مبنی
ایسه — بشقه بر تازه چوجق ویرلمش اولدیغنه وبو
حاللردن خبردار اولان واجده نك بالطبع یأس وفتوره
مستغرق بولندیغنه حکم ایدییوردی وکندی کندینه:
« زواللی قادین! البته مأیوس ومکدر اولور آ —
دییوردی — کندی محصول عمری ترك حیات
ایلمش، بونك یرینه کیم بیلیر هانکی کوشهٔ سفالتدن
بابسی آناسی مجهول بر چوجق بولنوب قوجاغنه ویرلمش.
و بو بیانجی چوجق ایله نعیمی ویرتوی آلداتمغه
بالیشییور. اونلر بوکا آلدانه بیلیرلر، فقط کندیسی

بالطبع وجدانی تطمین ایدمیور . بو آتشین حقیقت
قارشیسنده بیچاره معصوم قادینك قلبی پارچه‌لانیور
یانیور . نصل کولسون ؟ زوالی واجده ! بدبخ
نعیم ... »

— ١١ —

بو معما هپ بویله مشکوك ومبهم قاله‌رق آره‌دن
درت سنه مرور ایتدی . پرتو افندی آرتق اختیارلق
تعب درمانسوزی ایچنده بولنیوردی .
برابکی سنه‌دن بری عائله‌سندن کیتدکجه اوزاقلاشمقده
تکمیل خانه خلقنه قارشی وحشیلکاری ، خصوصیتلری
کیتدکجه آرتیرمقده اولان صاحب بو صره‌لرده کنجلکنك
اك غلیانلی ، اك فورانلی چاغلرنده ، قلبنده قاینایا
بیك درلو هوسات سفیهانه‌نك ، آمال حریصانه‌نك سوقی
نا قابل ضبط ومقاومت بر حالده بولنیوردی .
شویله بویله یالکز پرتو افندینك نظارت متماد
حکیمانه‌سی ایله ضبط اولنه‌بیلیوردی .
فقط ایشته شیمدی پرتو افندی‌ده آرتق صا
اداره ایده‌بیلمکدن عاجز بر حاله کلمشدی . صا
بویله بر زمان فرصته چوقدن مترقب ایدی .
دها چوجق دینه‌بیله‌جك بر سنده ایکن او ز
حرص وطمعی پرتو افندی عائله‌سنك تکمیل ثر
ویسارینه دیکمش ایدی .

او پرتو افندی عائله‌سندن نوازش ، محبت ، شفقت .. بونلرك هیچ بریني بكله‌میوردی . بو عائله‌دن اومدیغی ، انتظار ایتدیكی ، یالكز یالدیز كیسه‌لره قاصه‌لره طولوشی آلتونلردن عبارت ایدی ..

فقط بر كون واجده‌نك كبه‌لكی شایع اولونجه اونك بوتون رنكین تخیلاتی بردن ییقیلدی .. شیمدی صاحبه‌نك نظرنده كندینی یشادیغی مدتجه بو ثروت و سامانندن محروم ایده‌جك تازه بر وجوده متین بر شكل پیدا اولیوردی .. حاملهٔ وزندن هفته‌لره آیلر كچدكجه صاحبه‌نك پاره ایچون دائما تزاید ایدن حرص پرستشكارانه‌سی ایله برابر اندیشه‌لری ده بویوردی . بو حالك ظهوری ایله بو قدر جسیم بر خزینه‌دن محروم قاله‌جغنی دوشوندكجه ذاتاً دنائتلره پای اولان فكرنده بر سیل خروشان انتقام ، مدهش تصورلره املره خیاللر چكیوردی .. شیمدیكی تخیلرنده دیشلری دها قوردقوج بر حس منتقمانه ایله غجیردایور ، اهانتكار كوزلرنده شمشكلر پارلایوردی . واجده‌نك وضع حملی تقرب ایلدیكی اثرده علی‌الاكثر صاحبه‌نك كوالكسندنده فرار ایدركي تنها قراكلق بر كوشه‌یه قپانه‌رق مفترس بر جنوار حالنده كندی كندینه خوموردانیردی .

اكر اكا فرصت كچمش اولسه‌یدی صاحبه دها او زمانلرده پرتو افندی عائله‌سنك تكمیلی سعادت

وسواسلرینی بازیچهٔ آمالی ایتمکه باشلایهجقدی . فقط او صره‌لرده ذهننده مضمر اولان فناقلری هنوز بر صورت سربستانه‌ده اجرا ایتمکه جسارت ایده‌میوره بوتون مذیّات روحیهٔ قلبیه‌سنی خانه خلقندن کیزله‌یکه چالیشیوردی .

کنجلکنک الک صراوتلی زمانلرینه تصادف ایدن صوك سنه‌لرده بر چوق هوسلر سردیله بك اوغلنك حیات منفور سفیهانه‌سنه طالمرق النه کچیردیکی بر خیلی پاره‌لری اوراده اریتدیکی ، چوروتدیکی حالده او بوقدرله قناعت ایده‌میوردی . ایستیوردی که پرتو افندینك هر آی ویرهکده اولدیغی بکرمی لیرانك خاطری ایچون کوندوزلری مغازه‌یه کیتمك ، اوراده پرتو افندینك اصرارینه بالضروره مطیع و منقاد بولنمق مجبوریتلری‌ده اولماسون .

آه ! شو مغازه‌ده بتون آمال و هوسانه خادم بر وقار و هیبتله طوران قاصه‌نك آناختارلری بر کره کندی النه تسلیم ایدلسه .. ایشته صائبك صوك کونلرده‌کی خولیالری هپ بو نقطه‌ده خلاصه ایدیله‌بیلیردی . اونی شیمدی عائله‌یه ربط ایدن شی یالکز او جسیم قاصه دن، اورنکین آلتونلردن عبارت ایدی .

— ١٦ —

صائب مغازه‌ده ، پرتو افندی عائله‌سنك بر منبع

ثروت وسامانده ایستدیکی کبی حرکت ایتمك ایچون آرامقده اولدیغی هنکام فرصتی شادینك تولدندن درت سنه صوکره بوله بیلمش ایدی . آرتق پرتو افندی بر چوق سنه‌لردن بری ایچنده یووارلاندیغی اشتغالات متعبهٔ تجاریه ایله بی تاب وتوان قاله‌رق مغازه اموریله اشتغال ایده‌میه‌جك بر حاله کلمشدی . او وقت پرتو افندی تجارتخانه‌سنك بتون معاملاتی ارزوسی وجهله کنج صائبك دست حریصانه‌سنه انتقال ایتمشدی .

ایشته صائبك سنه‌لردن بری مترقب اولدیغی فرصتلردن بری . .

بو اثنالرده صائبك آووچ طرلوسی پاره‌لره احتیاجی واردی . او بتون بو احتیاجات سفاهتکارانه‌سنه بلغاً مابلغ کفایت ایده‌جك ، اسرافات فوق العاده‌سنه ایچه بر زمان دها مقاومت ایده بیله‌جك بر دفینه آرایوردی .
ایشته او دفینه آرتق طوپ‌ق بیلمین انظار مشتهیانه‌سی اوکنده تماماً منکشف اولمشدی . . شمدی صائب بو قدر مبذول ثروت وسامان ایچنده حیات سفیهانه‌سنی مکملاً فرح وتفخر ایله یشایه بیله‌جکندن امین ایدی . .

سنه‌لردن بری عادتا ذره بذره طوپلایه‌رق بیك مشکلات ایله برمنیت واعتباری تأمین ، بو ثروت وسامانی جمع ایده بیلمش اولان پرتو افندی تجارتخانه‌سی

عائله‌نك آمال و حسباننه تام اولدیغی گوندن اعتباراً
یوکسکلکدن دوشن بر جسم ثقیل سرعتیله سقوط ایتمکه
باشلامشدی. آلان ویرن، آلان ویرن هیچ بر
شی بللی دگلدی. یالکز معلوم اولان بر جهت وار
ایدی که او ده گوندن گونه مغازه ایله معامله ایدنلرك
آزالمسی، گوندن گونه نقود موجودینك ازالمکده
بولنمسی ایدی.

آره‌دن اوچ آی گچنجه بو ضایعات آرتق ایدنلری
حس اولنه‌جق، پرتو افندی‌یی — بو هر وقتدن زیاده
ده محتاج سکون و آرامش اولان زوالی اختیاری
— بو صورتله ده بر حال حاضرده معظم بر یأس و فتوره
دوشوره‌جك درجه‌یی بولمش ایدی.

عائله‌نك سعادتنی تهدید ایدن احوال وخیمه‌یی
پرتو افندی اولاً کمال اهمیتله دوشوندی. لك نهایت
قرار ویردی: بوراده‌كی تجارتخانه‌یه هر حالده نعیمی
کتیرمك لازم کلیوردی.. ذاتاً سکز آی اول نیو-
یورقه‌ده‌كی شعبه‌یه گوندرلمش اولان اسماعیل ذکی بو
پرتو افندی تجارتخانه‌سنك خلوق و مقتدر کاتبی آرتق
نیویورقه‌ده‌كی ایشلری باشلی باشنه چویرمکه کفایت ایده‌جك
بر حالده ایدی. او درجه‌ده‌که آرتق اسماعیل ذکی اوراده
ایکن نعیمه‌ده، فاضله‌ده لزوم قالمیوردی.

پرتو افندی قراربنی ویردکدن صکره نیویورقه‌ده‌كی

شعبه‌نك امور ومعاملاتنی اسماعیل ذکی‌یه ترك وتودیع
ایله همان استانبوله کلمرینی نسیم ایله فاضله امر ایتدی .
بو امرك وصولی متعاقب ایکی ارقداش خنداز وشادان
شعبه‌نك ایشلرینی اسماعیل ذکی‌یه براقدیلر . برچوق
یورق افقلر بنده کریان دکل متبسم چهره‌لریله وداع
ایدرك آیرلدیلر .

قلبلری برچوق حسیات مسرت ایله مملو اولان بو ایکی
ارقداش شیمدی پك اوزون سورن ایام ولیالی سیاحتی
عظیم اضطرابلر ایچنده امرار ایدرك نهایت استانبولی،
اوکلرینده مجسم آمالی اولان بو مبارك شهری
کوردیلر .

واپور مرکزی احساسیه جهتلرنده بولنان بر قوة
جاذبه‌یه طوتلمش کبی، هپ اوطرفه توجیه استقامت
ایتمش اولدیغی حالده ایلریله‌یوردی . نهایت احساسیه
مرکزندن بر خط منحنی تقریباً سوزوله‌رك مرسای
سعادته کیردی، مار رادیه‌یکدیکرینه صیقیشان واپورلر
آره‌سنده کندیسنه بر آرامکاه بولمق اوزره یاواش
یاواش صانکه یتاجغی یری آرایه آرایه حرکت ایتدیکی
اثناده واپورك قیچ اوسننده، کوکرته‌سنده طوپلانان
یولجیلر آره‌سنده بر نظرهٔ آشنائی آرایان قارشیلیقله
کوزلو سننلرك بر نهالك بی صبورانه ایله آقین آقین
کلمکده اولدقلری کوروله‌یوردی .. کیم بیلیر بونلر

ایچنده یکدیکرینی درآغوش ایده جك نه قدر پدر
والده‌لر ، سودالیلر ، چوجقلر والحاصل کیم بیلیر د
نه درلو حسرتزده‌لر واردی !..
بتون بو خلقلر شیمدی واپورك غلطه‌ریختمنه متو
اولان جهتنه ییغیله‌رق شرقك بو اك محتشم شهر معم
و دلبربنی رؤیتم اوزرنده‌دها یاریم ساعت اول متو
وسیال برحالده آقوب کیدرکن شیمدی محضاً کندیلر
صانکه بوبشقه دنیادن ، بشقه افقدن چیقوب کل
اولان برسفینه‌نك کورمك اوزره طوکمش برحا
وله وحیران کندیلرینه تکرار بولدان سیرجیلری
دکزك سطحنده تکمیل انفاس حیات ایتمك اوزره
ویکاه چارپنان برمخلوق جسیمك اطرافنده اجنحه
مارطی قوشلرینی کبی واپورك بوجهتنی قابلایه‌رق او
حرکتنه تبعیتله قایناشمقده اولان قایقلری تماشا
مشغول ایدیلر ..
واپورك بتون بوسیرلردن ، تماشالردن محروم اولا
اوریانلنده یالکز بر یولجی واردی : نعیم !.. اوواپور
بوجهتنده‌کی کویرته‌سنده یاصلانه‌رق درین بر استغرا
ایچنده احساسنه افقلرینی سیرایلیوردی .. نعیم کیم
دها نه‌قدر مدت بوخالقیناتی ایچنده قاله‌جق ایدی
اکر فاضل اوبرجهتدن برطور متلاشیانه ایله :
— نعیم ، نعیم ،
ندالرینی تکرار ایتمه‌مش اولسه‌یدی .. بواصول

مکوره اونی اوقودن اویاندیرر کبی صارصدقده
قارشیدن الی صاللایه‌رق کندیسنی چاغیرمقده اولان
فاضلك یاننه یورودی. فاضل بر ایله دکزی کوستره‌رك
نعیمه خبر ویردی:

— کلیورلر..

نعیم یرندن انتقال ایده‌میه‌رك صوردی:

— کیملر؟..

ومتعاقباً باقدی: اوت! کلیورلردی؛ پرتو افندی
بارتخانه‌سنه منسوب اوچ کشی کوزل بر صندال ایله‌نمش
لدقلری حالده بو قارغشه‌لقدن امین بر یول بولمغه
الیشه‌رق کندیلرینی استقباله کلیورلردی، مینی مینی
ادی‌ده بونلرك ایچنده ایدی.

بونلری کورونجه نعیمك چهره‌سنی بر نور بشاشت
بلامش ایدی. ظرافت وجودیه‌سنی، صباحت معصو
نه‌سنی، آرتدیران ساده بر کمیجی البسه‌سنی کیمش
لدیغی حالده صندالك ایچنده اوطورمقده بولنان
مینی مینی‌یی فاضله کوستره‌رك یواشجه:

— فاضل! کوریورمیسك؟ ایشته شادی.. بن
غلی.. دیدی.

ایکی ارقداش واپورك مردیونلرندن ساکتانه ایندیلر،
ج حال ایله مردیونی طوته بیلمش اولان صندالج
لدیلر، صندال ایله غلطه کمرکنه چیقوب اورادن
..جمه چکمك اوزره کوپریده واپور اسکله‌سنه واریلنجه‌یه

قدر نعیم بر قاچ کره لر — فاضلك قوجاغندن برآقادیغی
زمینی عینی نقطه‌یی کوستره‌رك صورمشدی :
— نصل فاضل ؟ شادی بکا یاقیشیورمی ؟..
فاضل بو سؤالك هر تکرر ایدیشنده دقتله جوجغ
یوزینه عطف نظر ایده‌رك بر اطمئنان تام ایله جوا
ویریوردی :
— تماما !!...

— ١٣ —

نعیم ورفقاسی کوپریدن صاپانجه حرکت ایدن واپو
ینه کالیلی وقت تنها بر کوشه‌یه چکیلدیلر . فاضل سیاحت
بردولتلی کبی دوشونیوردی . اویله بر دوشونش
وار ایدی که سعادت اولانی کورولیمی ، حاطره‌لر ایچنه
اسکله‌دن آیریلدیغی ، نعیم شادی ایله لاینقطع نوشه
اولدیغی حالده اوجوملری ایشتیور کبی ایدی..
فاضل احتمال هپ بویله دوشونه‌رك کیده‌جکدی ،
آنجق نعیم ایله شادی آره‌سنده‌کی بحثدن کوپك
جمله استفهامیه ادراك بوکسه‌لانلرینه نهایت ویرد
صالینجق اسکله‌سنه یاقلاشمشلردی ، نعیم بورادن شاد
شویله بر سؤال ایراد ایده‌رك یکی بر زمین مک
آچمشدی :
— آنه‌ك نصل شادی ؟..

فاضل او وقت اویانیرکی اولمشدی .

آننه‌ك نصل ؟.. بو سؤال اوزرینه بتون سردن طفلانه‌سی بردن سونه‌رك بوینی بوکولن شادی‌نك اینجه وقانسز دوداقلرنده ، انظار معصومانه‌سنده شدید بر حزن وبکانك آثاری نمایان ایدی . دوداقلری تیتره‌یه‌رك جواب وردی :

— بیلمم‌که .. دائما دوشونیور ، آغلایور..

فاضل شمدی بتون فعالیت دماغیه‌سنی طوپلایه‌رق بو محاوره‌یی بر نقطه‌ تمامیله دیکیوردی . نعیم دوام ایتدی :

— آغلایورمی دیدك ؟ ...

شادی‌نك بوراده بوشانمغه مهیا برحاله کلن کوز یاشلرینی کوچلکله ضبط ایلدیکی فرق ایدیلیوردی . خیچقریقلرینی ضبط ایتمك ایچون آغزینی آچمق ایسته‌دیکی بسبللی ایدی . او ایشته بتون بو آثار تأثراتی طغیان ایتدیرمه‌مك عزمیله باباسنك بو سؤالنه قارشی ربیغین ایبك کبی صاچلرله تتوج ایدن باشنی صاللامق صورتیله برجواب تصدیق ویرمش ایدی .

درین برسکوت محاوره‌یی بو نقطه‌ده قطع ایلمش ایدی . شیمدی هپسی ده دوشونیورلر ، آغزلری ایدلنمش کبی شق‌شفه ایتمیورلردی .

فاضل بو قیصه محاوره‌دن ینه یك اوزون معنالر چیقارمغه چالیشییوردی . ایشته واجده دائما مکدره

هرزمان کریان ایمش . بوده شبهه سز شادینك
صورت غریبه ده — فقط هرحالده واجده ایچو
معلوم بر صورتده — وفات ایلمش اولمسندن ایلر
کلیوردی . فاضل تام بومحاکمهٔ منطقیه یی یوروته ر
شادینك وفاتنه حکم ایتمك ایسترکن قارشیسند
اوتورمقده بولنان نعیم ایله شادی آره سنده کی مشابه
کاملهٔ وجهیه نك نظر تدقیقنه اولانجه وضوح وحقیق
چارپه سی بتون بوسلسلهٔ محاکماتی قیریبور ، شادین
وفاتی حقنده کی قرارنده عدم اصابتنی اخط
ایدییوردی .

حزنلردن ، تأثرلردن تولد ایدن بوسکون شید
برتحسر مدیدك نهایت بولمق اوزره اولدیغندن متح
تفکرات ایله امتزاج ایدرك اوزانییوردی .

صلحق اسکله سنده اورادن اوه قدر هپ بوسک
مدید ایچنده کلدیلر . کندیلرینی استقبال ایچون .
خلقتك برقسمی اصل بنانك جاده دن آییران باغچه
قپوسنه قدر کلمشلردی . بونلرك ولولهٔ شادمانیه سی آر
هیسنك سکوتلرینه بوراده نهایت ویرییوردی . باغچه
بومقدمهٔ بشاشتله کچدیلر .

نعیم ایله دوقتور فاضل اورته لرنده مبنی
شادی اولدیغی حالده قوناغك مرمر مردیونلرن
هیجانلرله لرزه ناك اوله رق چیقدقلرنده الك اول واجد
کوردیلر . فقط اوبله برحالده که ...

زواللی قادین! نوری ایکه سز، قرارتیه سز کوسترمک
ایچون سیاه بلوطلرك آلتنده صیبرلغه چالیشان بربدر
سحابپوشه بکزه یوردی . نرده اوسیای بشوش!..
ونك اولکی شادان وخندان چهره سی اوزرینه شیمدی
حزین برپردهٔ غم آلود چکیلمش کبی ایدی، ناصیه سنه،
نظرلرینه، دوداقلرینه اولکی [illegible] نشوه انکیزك
رینه شیمدی درین براندیشه آثاری چوکمش ایدی.
بتون بوصولغون وحزین رنکاری جهلی شطارتلرله
چهره سندن سیلمکه چالیشه رق شیمدی استقباللرینه
قوشدیغی سوکیلی نعیمی ایله دوقتور فاضل افندی یه
بشی خندان کوروغک ایسته یوری .

واجده بوجهلی طورلریله نعیمی قاندیره بیلیوردی.
فقط واجده یی بشقه برنك استکناه ایله تدقیق ایدن
فاضل بوپردهٔ جهالتك آلتنده مختفی برچوق حقیقتلره،
تبسملرك، نشوه لرك ایچنده نهفته آغلایشلره، ملاللره
اوروبوردی..

کوندوزین قمرله کونشك آسمانده تقابل ایتمسی
ایدن برینك چهره سنده طونوق برلمعه اوبرینك
چهرنده حار وآتشین برضیای مسرت نمایان اولدیغی
ده ایکی فرقتزده ـ واجده ایله نعیم ـ قوجاقلاشدیلر..
وکره نعیم واجده یه کوله رك فاضلی کوستردی :

— ایشته واجده ! یوسفر دوقتورمزی‌ده بر
آلتیردم . آرتق خسته‌لقلره الوداع دکلی؟..

دیدی . واجده یوسفک اوزرینه دها زیاده خند
کوردیکه چالیشه‌رق متبسمانه کندیسنه نکرانی اولا
دوقتور فضلی افندی‌یه ده بو محترم طبیب حاذقه
لازمهٔ احترامیه واستقبالیه‌یی ایفا ایلدی .

بوندن صوکره دردی بردن اختیار پرتو افندی‌نک
اوطه‌سنه کیردیلر . پرتو افندی، شیمدی یوسف‌وک
اولادلرینی آیاقده قارشیلایه‌جق برحالده دکلدی
اختیار وجودینی طاشیمقدن عاجز برحالده کان ضعی
ونی‌مجال دیزلری اوزرنده چفتسه احراملر . فر
کوزلرنده چفته کوزلکلر بولوندیغی حالده اوطه‌س
سریره نشین استراحت ایدی . ایشته نعیم ایله فا
اوطه‌یه کیردکلرنده پرتو افندی‌یی بو حال درمرسه
ایچنده بولدیلر .

پرتو افندی اونلره کسیک جمله‌لرله اختیارلغنده
آرتق اوطه‌سنده اوتورمق احتیاجنده بولندیغنی
بحث ایدییوردی . بو بحث برآزدها امتداد ایتدکدن
صوکره صائبدن شکایتلرله نهایت بولدی .

زواللی اختیارک یوسفیه ومسرف کچدن نه
یورکی یانمش ایدی ! صائبک یوزندن مغازه‌معاملا
نه‌قدر مذبذب ومشوش برحاله کلدیکنی ، شو سنه‌لر
بری پایدار اولان تجارتخانه‌نک آز برزمان ایچ

نه عظیم تهلکه‌لره اوغرادیغنی والحاصل بو خویسزلك الندن چکدکلرینی هپ اومنقاطع سوزلرله اکلاندی؛
نعیم ایرتسی کوندن اعتباراً تجارتخانه‌نك ایشلرینی النه آلدی . صاحبك دست تسویلاتنده آلت اوست اولان معاملاتی اصلاحه قویولدی .

— ١٤ —

شمدی هر کیجه معتاد اولمشدی: اقشام طعامنی متعاقب نعیم وفاضل، واجده ، شادی پرتو افندینك اوطه‌سنده طوپلانیرلر. برساعت صکره بواختیاری، عائله رئیسنی کندی استراحتنه ترك ایدرك واجده‌نك اوطه‌سنه چکیلیرلردی. بوراده نعیم کنیش برقولتوغه کومولور، شادی‌یی یاننه آلەرق اونکله حسبحال ایدر، اونکله مختلف شیلر اوزرینه بحثلره کیریشه‌رك ساعتلرجه مشغول اولوردی.
پنجره‌نك یاننده بولنان دیکر بر قولتوغه دائما کوسکون برسیما ایله واجده اوطورردی. بونك ایشی اوطه‌ده جریان ایدن ملاطفه‌لرك، بحثلرك، قهقهه‌لرك هیچ برینی ایشتمیه‌رك دوشونمك، دائما دوشونمك ایدی..
نه‌ورقدن عودتلرندن بری - قاچ کیجه‌لردر - اوقدر اصرار ایلدکاری حالده اوکا یالکز برکیجه پیانو چالدیره‌بیلمشلردی. وقتیله پیانوسنك باشندن ساعتلرجه

آیرلـایان، اونك نغمات روحپروریسی ایچنـده غمی
اولوب کیـدن واجده نه‌قدر زمانلروارديکه اوکاده
التفات ایتمیوردی. اوبیاض فیل دیشلری اوزرنده
پران پارمقلر شیمدی اوقدر بطی بر صـورتده حرکت
ایدییوردیکه.. لاقولومبك اولادندن، سوکیلیسندن
آیریله‌رق بحر محیطلره کیتمش بردلیقانلی‌یه عائداولان،
بومدید وخطرناك سیاحته‌چیقمق‌اوزره آشیانهٔ محبتندن
افتراق ایدرکن سوکیلیسنك بوکنجدن اولادی ایچون
جناب حقه تضرعلرده بولونمسی تمنیاتنی افاده‌ایدن‌ایلك
پارچه‌سنی کوجلکله اکال ایده‌بیلمش ایدی.

واجده‌نك شیمدی یالکز بروظیفـه‌سی وار ایدی:
دوشونمك ! بعضاً هپ‌بودوشـونمه‌لر ایچنده اولدیغی
حالده بلوطلی، قسوت انکیزه‌ی‌الرده پنجره‌سنك‌اوکنه
اوطوروب بولوطلرله برابر آغلامق.. بعضاً ده‌ظلمتلر
ایچنده برلمعهٔ تسلی‌بولمق یاخود ظلام‌[ایال آره‌سـنده
بلیره‌جك خیالتلرله حسبحال ایتمك ایـستركبی پنجره‌دن
کیجه‌نك منظرهٔ سیه‌پوشـنی اوزون اوزون تماشـایه
طالوب کیتمك.. ایشته واجده‌نك حیاتی هپ‌بوطرزده
کچییوردی..

برکیجه ینه برمعتاد واجده‌نك اوطه‌سنده طوپلا-
نمشلردی. نعیم شادی ایله مشـغول اولدیغی حالده

بری طرفده واجده پنجره‌دن اعماق ظلامه طالمش درین درین دوشنویوردی. فاضل که نعیم‌ایله شادی آره‌سنده‌کی مکالمهٔ شاطرانه‌یه اشتراك ایدییور، که اوکنده برتضاد غریب عرض ایدن لوحه‌یی: نعیم ایله شادینك سرور ونشاطنه قارشی بیگانه، عادتا متنفرانه طورمقده اولان واجده‌یی تدقیقه، بوندن معنالرچیقارمغه قویولیوردی.

شادی بوکیجه اوقدر شن، اودرجه خندان ایدی‌که.. بتون اوطه‌یی اونك قهقهه‌لری املا ایدییوردی. اوبویله سویملی برقوش کبی اوطه‌نك ایچنده چیرپینیرکن، اوطه‌یی خنده‌لریله طولدیررکن نعیم برقاچ دفعه‌لر واجده‌یه باقدی. اوداعما پنجره‌سنك اوکنده، دائما عینی کوسکونلکله، انفعاللر ایچنده طالغین دوشنویوردی.

نعیم دها زیاده صبر ایده‌مدی. اولقجه سرت بر لسان مؤاخذه ایله:

— واجده! جانم — دیدی — بوچوجق سنك دکلمی؟ بونی سن طوغوروب بیوتمدکمی؟ بن بونك پدری ایسه‌م سنده والده‌سی دکلمیسك؟..

واجده بوسؤاللرك تولید ایلدیکی بردهشت فوق‌العاده ایله صارصیلدی. چهره‌سی قورقونج بر صورتده صارارمش اولدیغی حالده نعیمه دوندی، چکه‌لری تیتره‌یه‌رك:

— نه دیمك ؟...

دیه‌بیلدی . نعیم سوزنده دوام ایتدی :

— اویله‌یا ! کویا شادی اوزرنده سنك هیچ بر علاقه‌ك یوق ایمش، یاخود بوسویلمکه لایق برچوجق دکلش کبی اونی برکره آلوبده اوقشادیغنی کورمدم .

واجده محاوره‌نك بونقطه‌سنده سوز سویلمك ایچون اولانجه قوت واقتدارینی طوپلایه‌رق نعیمه مقابله ایتدی :

— اونصل لاقردی ؟ شادی نه‌دن بنم اولادم اولماسون؟ بن اونی نه‌دن سومیه‌یم؟ هم‌سورم، همده اوقشارم . فقط بیلمم نه‌دن بوکونلرده ایچمده بر صیقنتی وارده ...

واجده دها زیاده دوام ایده‌جکدی. آنجق بری طرفده باباسنك قوجاغنده اوطوره‌رق بو محاوره‌یی بردقت معصومانه ایله دیکله‌مکده اولان شادینك سوزه قاریشمه‌سی واجده‌یی سکوته مجبور ایلمشدی .

واجده بوسوزلری سویلرکن شادی دیوردی‌که :

— یالان بك بابا ! آننه‌مك سویلدکاری هپ یالان ... اونی هیچ سومیور ... شیمدی‌یه قدر بنی برکره‌جك اولسون قوجاغنه آلوب سومدی، بردفعه بیله یوزیمه کولمدی ..

بوماجرایی فاضل قارشیدن کمال دقتله سیرایلیوردی.

شادی‌نك بو سوزی اوزرینه واجده‌نك رنکی اوقدر تغیر ایتمش ایدی‌که همان بولندیغی قولتوقده بایلوب قاله‌جقدی. فقط ینه جبر نفس ایتدی، زورایله کولمکه چالیشه‌رق شادی‌یه جواب ویردی :

— هله شو کوچك یالانجی‌یه باق! کندندن بیوك یالانلر سویلمکه چالیشیور.

شادی بر تهور طفلانه ایله آتیله‌رق اولکی سوزلرینی تکرار ایتمك ایسترکن نعیم مهیای فوران اولان هیجانلرینی شو سوزلرله تسکین ایلدی :

— صوص اوغلم! اونصل سوز؟ هیچ برچوجغك آنه‌سی اولادینی سومزمی؟ البته آنه‌ك ده سنی نه‌قدر سومش، اوقشامشدر اما سن اونوتمشسکدر.

شادی نعیمك بو حکملرینی پك غریب بولدیغنی اعلام ایدر برصورتده کوله‌رك جواب ویردی :

— بلکه ...

— ١٥ —

واجده‌نك بو کوسکونلکی وعلی‌الخصوص کندیسی ایچون زبدهٔ آمال بختیاری اولمق لازم کلن شادی‌یه قارشی کوستردیکی بیکانه‌لکی نعیمك حدتلرینی تحریك ایتمسنه مقابل بری طرفده فاضلی ترددلر ایچنده براقیوردی.

فاضل واجده‌نك بتون احوالنی تدقیق ایدرك مرحوم کامی افندینك ایکنجی تلغرافنه اینانمق، شادینك وفاتنه حکم ایتمك ایسترکن قارشیسنده مشابهت تامه‌لریله بابا اوغل اولدقلرینی کوسترن نعیم ایله شادی‌یی کورونجه مبهوت ومتحیر طوریبوردی.

فاضل بو عقده‌لری حل ایتمك ایچون قاچ کره‌لر واجده‌نك آغزینی آرادی. واجده‌یه بو طالعسزلقلرینك اسبابنی قاچ کره‌لر اینجه‌دن اینجه‌یه صوردی. فقط واجده بتون بو استیضاحاته قارشی اوزون، سمور کیرپیکلرك سایهٔ لطیفی آلتنده کیزله‌نن کوزلرینی نارین پارمقلری اوزرینه عطف ایدرك درین درین دوشونمکله مقابله ایدییوردی؛ یالکز بردفعه صانکه بیوك بر جنایت اعتراف ایده‌جکمش کبی اورکونج بر وضعیت آله‌رق:

— بن شادی‌یی، اوت شادی‌یی دوشونیورم.. بنم دردلرم هپ بوندن عبارت: شادی..

دیه‌بیلمش ایدی؛ ایشته‌اوقدر.. واجده‌یی آرتق بوندن زیاده سویلتمك قابل اوله‌مامشدی. حالبوکه بو مبهم برسوز ایدی. فاضل افندینك ترددلرینی حله مدار اولمق شویله‌طورسون، اونی دها زیاده دوشونمکه سوق ایلیوردی.

فاضل افندی بومسئله حقنده واجده‌دن برشی

اوکرنمك قابل اولمادیغنی اکلاینجه بشقه بر چاره دوشوندی:
سود ننه‌یی استنطاق ایتمك!

اویله‌یا! شادینك حیات ومماتی واجده قدر وبلکه
دها زیاده سود ننه‌جه‌ده معلوم اولمق لازم کلیوردی
چونکه شادی دنیایه کلدیکی وقت بوقادینك قوجاغنه
ویرلمش ایدی. شادی‌یی مدت حیاتنجه او امزیردی.
حق چوجق واجده‌دن زیاده بو سود ننه‌دن آثار
شفقت کورمش اولدیغندن اوکا اوته‌دن بری پك
دوشکون ایدی، بوسببله‌درکه چوجق ننه‌دن کسلدکدن
صوکره دخی سودننه‌یه اذن ویرلمه‌مش ایدی. حاصلی
چوجق اونك النده بویومش ایدی، اونك بوتون سرائر
حیاتیه‌سنه البته هرکسدن زیاده بوقادین واقف ایدی.
فاضل ایشته بومطالعه‌لره بناءً هرشیئی سود ننه‌دن
اوکرنه‌جکنه تماماً مطمئن ایدی. اوآرتق صوك
قراربنی ویرمش ایدی: مادامکه بو قادین شادینك
حیات ومماتی مسئله‌سنه تماماً واقفدر، اوحالده مابیلکه
اولمادیغی صورتده تضییق وتهدید ایله حقیقت حالی
میدانه چیقارمالی...

فاضل افندی برکون بوتدقیقاته نره‌دن باشلایه‌جغنی،
نصل دوام ایده‌جکنی کندی کندینه ساعتلرجه دوشو
نه‌رك قرار ویردکدن صکره سود ننه‌نك اوطه‌سنه
کیتدی. قادین اوطه‌ده یالکز ایدی. دوقتور فاضل

سود نه‌نك قارشیسنده برقولتوغه یاصلانه‌رق برمعتاد کندیسنی دیکله‌مکه مهیا اولان قادینه پك لاابالی بر طورایله، اهمیتسز برشیدن بحث ایدیبورمش کبی دیدی که:

— بوکون سزکله یکی برزمین بحث آچمغه کلدم..

— اووا تشکر ایدرم، عجبا بوکونکی بحثمز نه‌یه دائر ؟

— نه‌یه دائر اولاجق؟ سزجه پك معلوم اولمسی لازم‌کلن برحقیقت: شادینك حیات ومماتنه دائر ساده بربحث!

سود نه بوتون بو سوزلری سویلرکن پك لاقید کورونمکه چالیشارکن فاضلی برنظر احترازایله سوزدکدن صکره متجاهلانه صوردی :

— نه دیمك ایسته‌یورسکز فاضل افندی؟ مقصدیکزی ایضاح ایدیکز..

— دیمك ایسته‌یورم‌که : واجده خانمدن تولد ایدن شادی حالا یشایورمی یوقسه وفات ایتدیمی؟..

سودنه او آنده قلبنی استیلا ایدن خوف وهراسدن چهره‌سنده برنك کوسترمه‌مکه جهد ایدرك برطور متانتکارانه ایله جواب ویردی :

— بو نه غریب سؤال! شادینك برحیات اولدیغی وجودیله ثابت دکلی! بویله معناسز، تحف برسؤالی سزدن بکله‌مزدم فاضل افندی...

بو سوزلری سویلرکن بر وضع مغرورانه ومتکبرانه
ایله باشنی اوبرطرفه چویرمش اولان سودننه یی فاضل
اولا مستهزی برنظرله سوزدی صوکره آیاغه قالقدی،
رعشه‌ناك عصبی پارمقلریله جیبندن چیقاردیغی برطاقم
اوراق پریشان آره‌سندن کوچوك برجزودانی چکدی،
بونك اك کیزلی، اك معتنا بر کوشه‌سندن اللری تیتره‌یه‌رك
ایکی تلغراف ورقه‌سی چیقاردی. بونلر نیسورقده
بولندقلری صره‌ده مرحوم کامی افندی طرفندن
چکیلان، بریسی شادینك تولدینی ودیکری ایکی ساعت
صکره وفاتنی بیلدیرن تلغرافلر ایدی. فاضل بونلری
کمال اعتنا ایله صمیم صیق الندە طوته‌رق بردقیقه اول
کندیسنی تحقیر ایتمك ایسته‌ین، یوزینی برغرور وحقارت
آمیز ایله اوبرطرفه چویرن سودننه‌یه دیك وآمرانه
برسس ایله خطاب ایتدی:

— بنی دیکلیکز سوت ننه! سز بتون تفرعاتنه
واقف اولدیغکز برحادثهٔ جنائیه‌یی بوکون بندن صاقلامق
ایسته‌یورسکز اویله‌می؟..

شیمدی فاضل آیاق اوزرنده حدت وتهورندن
تکمیل اعضاسی تیتره‌مکده اولدیغی حالده سودننه‌دن
جواب بکلیوردی. سود ننه هیچ تجاهل کوستره‌رك
دیدی‌که:

— واقف اولدیغم برحادثهٔ جنائیه‌یی کیزله‌مکمی؟ فاضل افندی! نه دیمك ایسته‌دیککزی آکلایه‌میورم..

سودنه‌نك بوتعند مغرورانه‌سی اوزرینه فاضل آرتق دهازیاده صبر ایده‌مدی. صاغ النده صیقمقده اولدیغی تلغراف ورقه‌لرینی آچدی، سودنه وحشی برنظرله فاضلك حركاتنی تدقیق ایلیوردی. فاضل اوكا قارشی فرط حدت وهیجانندن چکه‌سی شدتله اورمقده اولدیغی حالده بوتلغراف ورقه‌لرینی همان قیصیله‌جق ظن اولنان تیتره‌ك برسسله اوقودی.

بردقیقه اول كندینی هردرلو اهانتلردن مبرا کبی کوسترمکه یلتنن سودنه شیمدی کامی افندینك تلغرافلریله میدانه چیقان بوسراثره قارشی بتون غرور ونخوتنی غیب ایتمشدی . رنکی صاپ صاری کسلمش اولدیغی حالده فاضلی دیکله‌یوردی . فاضل تلغرافلری اوهیجانلر ایچنده اوقودقدن صوکره سودنه‌یه دیدی‌که :

— ایشته ایشتدیکز ! مرحوم کامی افندی بکا وقتیله شادینك تولدندن ایکی ساعت صکره ترك حیات ایلدیکنی بیلدیردی .

بوحاله طبیعی سزده واقفسکز، بکا طوغروسنی سویلیکزکه ایشلك حلی حکومته دوشمسون. بوتلغرافلر الده ایکن بن سزی هرزمان بنجهٔ قانونه تسلیم ایتمکه

معتقدم. فقط ایسته‌یورم‌که بورالرده محل قالمسون. بنم ایچون بو تلغرافلری میدانه قویه‌رق بو ایشده عظیم برجنایت بولندیغنی اخبار ایتمك، سزی پك مدهش وادیلره سوق ایلمك پك قولایدر. اکلایورمیسکز سود نه ؟..

شادینك تولدینه وصوکره وفاتنه تعلق ایدن بو ایکی تلغرافك اورته‌یه چیقمسی سود نه ایچون غیر منتظر برشی ایدی. بو تلغرافلری بردن کوزلری اوکنده کورونجه ایی برمدت برچوق افکار متخالفه‌نك هجماتنه معروض قالدی. کندیسندن ملك‌الموت کبی جوابه منتظر بولونان فاضلك قارشیسنده ایجه دوشوندی.

نهایت بتون کناهلرینی، عصیانلرینی اعتراف ایدر کبی کوزلری یره معطوف اولدیغی حالده جالب رقت بر وضعیت آله‌رق — وفقط بتون امانت وملعنتلرینی بو پردهٔ جملیت آلتنده تماماً کیزله‌مکه موفق اوله‌رق — برقاچ دفعه یوتقوندقدن، ککه‌له‌دکدن صکره سوزه باشلادی:

— عفو ایدیکز فاضل افندی! شادینك وفاتندن خبردار اولدیغکزی بیلمیوردم.. اونك ایچون سزه بو آجیقلی حادثه‌یی بیلدیرمه‌مك، سزی متأثر ایتمه‌مك ایسته‌یوردم.. فقط ایشته سزده کامی افندینك تلغرافی وار

اتمش.. اوت! کامی افندینك سویلدیکی پك طوغرو!
شادی تولدندن ایکی ساعت صکره وفات اتمشدر..
واجده خانمك قوجاغنده کی چوجق کندی محصول حیاتی
دکلدر.. شادینك وفاتی متعاقب بوچوجق خارجدن
بولنه‌رق واجده‌نك یتاغنه ویرلدی..
فاضل بوسوزلری تویلری اورپره‌رك دیکلدی.
صکره سؤال ایتدی که:
— شادینك وفاتی میدانه چیقارمامقدن، اونك
یرینه خارجدن بویله برچوجق بولوب قویمقدن مقصدیکز
نه ایدی؟..
سودنه بوراده برآز شاشالادی؛ فقط بردن بره
متانتنی طوپلایه‌رق جواب ویردی:
— مقصدمزمی؟.. شی.. هیچ.. یالکز اختیار
برتو افندی ایله اووقت نیورقده بولنان نعیم بکی متأثر
اتمه‌مکدن، کنج بر پدر ایله اختیار بر بیوك پدری بر
یأس عمیق ایچنده براقامقدن عبارت ایدی..
— بو سرّ اثری سزدن بشقه دها کیملر بیلییور؟..
— بندن بشقه صائب بك، برده واجده خانم..
اووقت بوندن کامی افندی‌یه‌ده معلومات ویرلمش
ایدی؛ ابه خانمده بو سره واقف ایدی، فقط شیمدی
اوده وفات اتمشدر.
— قوناغك ایچنده بشقه‌لرینك بوندن خبری یوقمی؟..

— خیر !..

— بونی صائب بك نصل اولوبده ایشتمش؟..

بو سؤال اوزرینه سودنه‌نك رنكی بردن اوچدی، چهره‌سی صاپ صاری كسیلمش اولدیغی حالده زانقیر زانقیر تیتره‌یوردی. سؤالی اكلامامش كبی طاورانه‌رق:

— افندم ؟..

دیدی. فاضل سؤالنی تكرار ایتدی.

— بونی صائب بك نصل اولوبده ایشتمش؟...

— اوكون صائب بك قوناقده ایدی. بونی نصاسه ایشتمش.. احتمال كه مرحوم ابه‌خانمدن..

— كامی افندی شادینك تولدندن برقاچ كون اولدرندن بری دیزلرنده بردرمانسزلق حس ایدرك اوطه‌سندن طیشاری چیقمایورمش. شادینك كرك تولدینه وكرك ایكی ساعت صوكره وفاتنه نه صورتله مطلع اولدی ؟...

سودنه بو راده‌ده برایكی كره یوتقوندقدن صكره جواب وردی:

— بونلری صائب بك كیتدی، اوكا خبر وردی..

— یا! دیمك كامی افندی‌ده شادینك وفاتنی كوزی یله كورمدی !..

— عجائب! كامی افندی شادینك وفاتنه مطلع اولدقدن صوكره دها نه‌قدر مدت یاشادی؟..

— بلكه برساعت ، صكره آنسزین سكتهٔ قلبیه‌یه

اوض بەرق وفات ایتدی . دیمك كه شادینك وفاتنی طویار طویماز سزه همان ایكنجی تلغرافی یازمش ..

— اوت اویله اكلاشیلییور .. .

فاضل مسئلەیی دهازیاده تعمیق ایتمك ایچون بحثی دهاتمدید ایتمك ، سودنەدن دها بعض شیلر اوكرنمك ایستەیوردی. برآز دوشوندكدن صكره صوردی كه:

— شادینك جسدی نەاولدی ؟..

سودنەنك بكزی بردهاصاراردی . اوزون مدت سكوت ایدەمدی، دوشونەمدی. چونكه فاضل همان آتشلر ، غضبلر پوسكورمكه مهیا برحالده قارشیسنده طوروبوردی . شدتله تقلص ایدن دوداقلرندن كلەلر دوكولكده اولدیغی حالده جواب وردی :

— اونیده صائب بك اورتەدن قالدیردی...

— چوق شی .. بوقدر خانه خلقندن هیچ بریسی بونی كورمدیمی ؟..

بحث بودرین نقطەلرینه انتقال ایدنجه سودنه حقیقتلردن بوكالمق، بایلمق درجەلرینه كلمش ایدی. فاضلك الندن قورتولمق ایچون :

— آرتق اوقدرینی بیلمم ... نه یاپدیسه صائب بك یاپدی .. اوندن سؤال ایدیكز ...

دییەرك یرندن فیرلادی. شیمدی آغلامق، كیم بیلیر نەقدر حسیات مزججه و هیجانك تضییقلری آلتنده

بول بول آغلامق ایچون فاضلی یالکز براقه‌رق دیکر
بر اوطه‌یه چکیلدی .
فاضل بوقدر تحقیقاتله اکتفایه مجبور اولمش
ایدی . چونکه سود ننه بوبحثه دها زیاده تحمل ودوام
ایده‌بیله‌جك برحالده دکل ایدی ..

— ١٦ —

اقشام تقرب ایتمشدی . فاضل سود ننه‌نك اوطه‌
سندن چیقدی . صاف برهوا تنفس ایتمك برآزده کندی
کندینی دیکله‌مك ایچون باغچه‌یه ایندی . غروب ایتمك
اوزره بولنان کونشك ضیای احمریسی صیق یاپراقلی
آغاجلرك آره‌سندن سوزولویوردی ، اورتالق برحزن
سا کتانه ایچنده ایدی ، اویله‌که بوتون موجودات
حیاتلرندن برکونك دها آفاق ابدیته طوغری سورو .
کلمکده اولدیغنی حس ایدرك ساکت ومحزون دوشو.
نیورلر کبی ایدی .
فاضل بوحزن ساریٔ طبیعته برهرج مرجیٔ افکار
ایچنده قاریشدی . باغچه‌نك قوملی یوللری اوزرنده
ساکت ومتفکر برحالده ایچه طولاشدی . صوکره
بوتون تفکراتنه برقرار ویرمك ، بوتون محاکماتندن
برزبده چیقارمق ایسترکبی طوردی . قوری اوزون
پرمقلریله کنیش ناصیه‌سنی احاطه ایتمکه چالیشه‌رق
ایدی کندینه میرلداندی .

— غریب شی ! مسئله مسئله‌یی تولید ایدییور ، ایشته بو دفعه‌ده یکی بر سر میدانه چیقدی : کامی افندی سرمدك اولدیغنی کوزی ایله کورمه‌مش . نه یاپمش ایسه صائب ، او مفسد چوجق یاپمش ..

شو حالده ایشك ایچنده دها حل اولوناجق برچوق نقطه‌لر وار .. سودنه‌نك سوزلرندن اکلاشیلییورکه :

سرائرك الك مهمی صائبده !

فاضل بو نتیجه‌یی چیقاردقدن صکره بو سرائر مهمه‌یی صائبدن نه صورتله اکلایه بیله‌جکنی دوشوندی .

صائب بویله سودنه کبی قولای قولای استنطاقلره دوشوروله‌جك ؛ تهدیدلره ، تضییقلره کله‌جك طاقده‌ن دکلدی . بو سرائری اونك اغزندن ایشتمك ایچون بشقه برچاره دوشونمك لازم کلیوردی .

فاضل برمدت ده بونی دوشوندی ، ینه کندی کندینه دییوردی‌که :

— سودنه ایله صائبك بو ایشده یکدیکرلرینك محرم اسراری اولدقلرینه شبهه یوق . بوکیجه اغلب احتمال صائب کله‌جکدر . سودنه بوکونکی محاوره‌مزی البته صائبه حکایه ایدر . شو حالده بن برقولاینی بولوب بونلری کیزلیجه دیکله‌ملی‌یم ..

آرتق افقلره اقشام قرا کلغی چوکمش ایدی فاضل ملاحظاتنی بوقرار ایله نهایتلندیره‌رك ایچری

عودت ایتمك اوزره ایكن نعم ایله شادی یی بوقاق قپوسندن كوروندیلر . فاضل بونلری قارشیلادی .
هپسی بردن بوقاری یه واجه نك اورطه سنه چیقدیلر .

یاریم ساعت صوكره ایكی اوتوره جقلری صره ده قاپونك چینغراغی شدتله چالندی . بر دقیقه صوكره قوناغك صالوننده صائبك وجود ثقیلی كورلدی ..

صائب هفته ده ایكی نادراً اوچ كیجه قوناغه كلیوردی .
او ، بو عائله نك اركاننده ذكل اوزاقدن مناسبتی بولونان بر مسافری قبیلندن ایدی . صائب هفته نك ایام ولیالی باقیه سنی هپ انظار فضیلتك باقدن استكراه ایلدیكی برطاقم سفاهت عالمرنده امرار ایدییوردی .

او بو كیجه ده بر معتاد ایجه سرخوش بر حالده ایدی .
چهره سی اكثری طبقهٔ سافلهٔ ناسده ، حیدودلق ، جانیلك وادیلرنده كزنلرده كوروان كیرلی برنك باغلامش ایدی . هیچ كولیور ، هیچ كیمسه یه التفات ایتمیور ، هیچ كیمسه دن انتظار التفات ایتمیوردی .
دائما اهانتلر ، ملعنتلر ، زهرلی آقان عبوث و بارد بر چهره عرض ایدییوردی .

بو كیجه بیلك بو صوغوق و خشین چهره نك قارشیسنده سونن بر نشئه سزلكله ، بونكله بر صبرلق چیقارمامق احترازندن متولد بر سكونتله یندی . هله فاضل شدتله

باشی آغریورمش کبی دائما شقاقرینی طوته‌رق بك آز بزشی یمش‌ایدی. طعامدن صکره واجده‌نك اوطه‌سنه چیقدیلر، صائب‌ده بونلرله برابر ایدی.

قهوه‌لر بو نشئه‌سزلك ایچنده ایچیلدی. فاضل دائما آلنی اوغوشدیره‌رق هیچ بر کلمه بیله سویله‌مکسزین ساعت اوچه قدر اوطوردی. صکره خوابگاهنه چکیلمك اوزره نعیمه‌دن مساعده ایسته‌دی. او وقت نعیم ساعتنه باقه‌رق صوردی:

— بك ایرکن دکلمی فاضل افندی؟..

فاضل فوق العاده آثار اضطراب کوسترەرك جواب ویردی:

— اقشام اوزری باغچه‌ده چوق دولاشدم.. شدتلی بر صورتده باشم آغریور. مساعده‌کزی تمنی ایدرم..

فاضل بوسوز اوزرینه دوشه‌جك کبی بر حالده اوطه‌دن چیقدی.

یتاق اوطه‌سی سلاملق جهتنده، حرمی سلاملقدن آییران قاپونك یاننده یدی. نعیمك اوطه‌سندن چیقنجه مومی یاقدی. برخسته‌ٔ بی مجال کبی آغیر آغیر مردیونلردن اینه‌دی. سلاملق جهتنه کچمك اوزره آلت قاته کلدی. سودننه‌نك اوطه‌سی بو قاتده بولنیوردی. فاضل النده موم اولدیغی حالده محترزانه خطوه‌لرله

آشاغی‌یه اینرکن سودنه‌نك اوطه قاپوسی آچیلدی .
احتمالکه صائبی بکله‌یوردی . سودنه بویله برانتظار ایله قاپوسنك اوکنا چیقنجه فاضل ایله قارشولاشدیلر
فاضل هپ اوبله مغموم، مضطرب برحالده‌ایدی. سودنه مومك اوخفیف ضیاسی آلتنده فاضلك بوخسته حالنی کورونجه متحیرانه صوردی که :

— خیراوله فاضل افندی ! راحتسزمیسکز ؟ ...

فاضل عادتا طورمغه مجالی اولمادیغنی کوسترر بر حالده جواب ویردی :

— اوت ! باشم شدتله آغرییور ، همان کیدوب یاتاجغم ..

فاضل بورفتارمضطربانه‌ایله‌یاواش‌یاواش‌ایلریله‌دی، سلاملق دائره‌سنه کچدی . برآز صوکره سود نه‌نك قپوسی‌ده غیجیردایه‌رق قپانمش ایدی ..

دوقتورك حقیقت حالده هیچ بر راحتسزلغی یوق ایدی . اونك بیننده بر درد وار ایسه اوده آنجق شادی‌نك مسئله عاطفیه‌سنی حل ایتمکدن عبارت‌ایدی.
اونك بویله خسته کورونمکدن مقصدی صائب ایله سود نه‌نك فرح و فخور حسیحال ایتملرینه میدان ویرمکدر، اونلرك حرکتلرینی، مکالمه‌لرینی ایسته‌دیکی کبی تدقیقه یول بولمقدن بشقه برشی دکلدی .

فاضل برمدت اوطه‌سنده‌سسسز، حرکتسز طوردی.

مومی سوندیردی . آیاقلرندن ترلیکلرینی چیقاردی .
یارمقلرینک اوجنه باصه‌رق یورویرک برجزم و احتیاط
ایله کلدیکی یردن تکرار حرم طرفنه دوغرو یاواش
یاواش ایلرله‌دی . کمال احترازایله اورته قاپویی آچدی .
بر دقیقه قدر صالونک سکوت عمیقنی دیکله‌دی . هیچ
بر وجود کوروله‌یور ، هیچ بر سس ایشیدیلمیوردی . صالونک
اورته‌سنده آصیلی بولونان لامبه‌دن اطرافه صولغون ،
خفیف بر ضیا انتشار ایدییوردی . فاضل بو قاپویی خفیفجه
بر آرالق قالیجه‌یه قدر قپادی ، شیمدی آرالق قاپه اینک
ایکی طرفلی مردیونی بوقاریدن اشاغی نظر ترصدی آلتنده
بولنیوردی ..

یارم ساعتدن زیاده بو حالده منتظر اولدی . دقیقه‌لر
ساعتلر قدر اوزانییوردی . نهایت لامبه‌نک نشر ایتدیکی
او ضیای خفیف و مهتزاحنده کولکه‌کی بر کیمسه‌نک هر
خطوه‌ده اطرافی دیکله‌یرک و تجسس ایدرک بر حرکت
محترزانه ایله مردیونک باصامقلرندن اشاغی اینمکده
اولدیغنی فرق ایتدی : بو صائب ایدی !..

مردیونک چوق قدمه‌سنه کلنجه صائب توقف
ایتدی . اطرافی کمال تقیدله بر دیکله‌دی : هر طرفده
درین بر سکوت ، بر سکون ایل حکمران ایدی . صوکره
بر طور مطمئنانه ایله خودنه‌نک قاپوسنه طوغری
یورودی . قاپوسنه خفیفجه بر غیجرتی ایله آچیلدی ،

تیکرار اولقیاندی . شیمدی فاضل آیاقی تماماً امین ایدی :
صائب ایچری‌یه سودنه ایله حسبحال ایتمکه گیرمش ایدیلر .

فاضل بر دقیقه صوکره بوتون متانت و جسارتنی
طوپلایه‌رق برندن قالقدی ، قاپویی یوقلامه ایتدی ، هب
اویله بصیر آکاز بر حرکتسز یورویشیله سودنه‌نك قاپوسنك
اوکنه قدر ایلرله‌دی . فاضل ایچریده کیلرك وجودندن
خبردار ایتمامك ایچون قاپونك اوکنده مقتدر اولسه
تنفسنی ، ضربان قلبنی بیله کسه‌جك ! ایشیته‌یوردی که
اوقدر بیجزم واحتیاط اوزره بولنیوردی ، ...
ایچریده صائب ایله سودنه اطرافك اغیاردن خالی
اولدیغنه قائم اوله‌رق حرارتلی قونوشیورلردی .
صائب بوغوق وتضییق شبه‌له صوریوردی که :
— فاضلك اوطه‌سنه گیتدیکندن اییجه امینمیسك ؟
سؤالنه تأیید ایدیلیوردی ...
— ... چاره‌م دیدی ده سویلدم ... بر ... زیاده
اولیور : مضطرب ...
بر چهره ایله ... ایتدی ! حتی ... اولدیغنی
صوردم ده کوج حال ایله خسته اولدیغنی سویله‌یه‌بیلدی ،
اوقدر مجالسز ایدی . .
— شو حالده دیمك اوطه‌سنده در ؟ .
— البته ... حتی ...
یاخود ...

— بکاده اوبله کلییور . چونکه نعیمك وطه سندن قالقوب کیتدیکی زمان همان دوشه جك، یرله سریله جك برحالده ایدی . دیدیککز کبی شمدی بوقدر چوقدن کندیسندن کچمشدر . بیهوده وسوسه یه دوشیورم .

— شبهه سز ...

— نه ی! اوحالده آکلات بقایم . اقشام کلیرکن فاضل ایله شایان اهمیت برمحاوره کز کچدیکنی قولاغمه فیصلامش ایدك . شیمدی بومحاوره یی بوتون تفصیلات وتفرعاتیله حکایه ایت ..

طیشاریده قاپونك دیبنده بولونان فاضل بر دقت مجسمه کسلدیکی حالده بوسوزلری دیکله یوردی .

سود ننه فاضل افندی ایله جریان ایدن ملاقاتی عنعنه سیله صائبه حکایه ایلمش ایدی . صکره صائب بنه اوقیصیق سسیله دیدی که :

— دیمك بندن آلدیغی معلومات اوزرینه کامی افندی بویله اولاشادینك طوغدیغنه، صکره اولدیکنه دائر ایکی تلغراف چکمش .. اوبدلا فاضل ده بوتلغرافه بناءً شادینك وفات ایلدیکنه قانع اولمش ها ؟!..

— آنه دیمك ؟ اوقدر مطمئن که .. کوزیله

کورمش کبی .. بیچاره حریف نه بیلسین که بو تلفرافلر
هپ سنك انتریقه لرکله چکلمشدرلر ..
— اووح سود ننه ! بوکا پك ممنون اولدم ..
شیمدی دیمك اولیورکه برکون نز و چوجغك ننه‌مك
اوغلی اولمدیغنی ادعا ایده‌جك اولورایسه‌ك واجده‌دن
بشقه فاضل‌ده بو ادعامزك حقیقتنه شهادت ایده‌جك ..
— اوکا نه شبهه ؟!.
— آفرین سودننه ! پك‌ای دارهٔ کلام ایتمشسکز،
ایشته بویله اولملی .. بقالم یارین واجده‌دن قاچ لیرا
قوپاره‌بیله‌جکم .. بو سفر، امین اول سودننه، واجده‌دن
هرنه آلیر ایسه‌م یاریسی سنك ..
— اینانه‌یمی ؟..
— قطعیاً امین اول ..
صائب بو تأمیناتی‌ده ویردکدن صکره بو ملاقات
مدهشه‌یه شو سوزلرله نهایت ویرییوردی :
— ایشلر یولنده .. ایسته‌دیکمزدن دها اعلا
کیدییور .. آتیاً — احتمال‌که ولدقجه یقین برزمان
ایچنده — زنکین، مسعود اوله‌جغکزی دوشونه‌رك
مستریحانه اویویکز. ایشته بن‌ده کیدییورم . آرتق
شادی آره‌دن چیقمش دیمکدر. شیمدی یالکز نعیم
قالییور. شو حالده بو ثروت ییغینیله آره‌مزده حائل اوله‌رق
یالکز نعیمك وجودی وار .. بقالم البته اونکده

برقولاینی بولورز .. ایشته بن ده راحت بوكا
بر چاره دوشونه‌رك طاتلی طاتلی اویومق اوزره
وطنمه چكیلییورم...

فاضل افندی قاپونك آرقه‌سندن بو ملاحظه‌لری دیكلركن
كندینی پك كوجلكله ضبط ایده‌بیلمش ایدی. بو محاوره
براز دها امتداد ایده‌جك اولسه‌یدی احتمال كه بتون
صبر و متانتنی غیب ایدرك همان قاپویه بر تكمه اوروب
ایچری‌یه، بو ایكی رفیق خیانتك اورته‌سنه آتیله‌جق،
اونلری دیشلریله كمیره‌جك، بوغازلرندن یقالایه‌رق
بوغمغه چالیشه‌جق ایدی..

فقط ینه اولانجه متانتنی محافظه ایتدی. صاحب
چیقمه‌دن اول بر حركت سریعه ایله پارمقلرینك اوجنه
باصه‌رق بو نفرت انكیز سرائر جنائیه‌یه محل فاش
اولان اوطه‌نك اوكندن آیرلدی؛ سلاملق دائره‌سنه،
كندی خوابكاه تنهاییسنه آتیلدی.

تكمیل اعضاسی حسلر، هیجانلر ایچنده بر تزلزل
شدید ایله صارصیلمقده اولدیغی حالده قاریوله‌سنه سریلدی.
اووقت حالا قولاقلرنده اوغولدایان كبی بر تأثیر براقان
بو محاوره جنائیه ذهنندن بر دها چیقمدی. زواللی دوقتور!
حقیقتی ایشته شمدی ایی اكلایوردی.
[illegible] ایله صاحبنك ملاقاتنی كندی كندینه تكرار
دوشوندیكی وقت حتی كه اونلر قارشیسنده [illegible]
كبی [illegible] بو صحنه‌لری حقیقه [illegible] دیكه:
[illegible]

« بن بدلا فاضل! کامی افندینك بو تافرافلری نصل بر انتریقه ایله چکلدیرلدیکنه واقف اولامامشیم، شادینك حقیقةً وفات ایتدیکنه قانع اولمشیم اویله می؟ نانکورلر! آلچاقلر.. ایشته شیمدی او بدلا بزك بوتون ملعنتلریکزه اهانتلریکزه تماماً مطلع اولدی.. هایدی بوندن صوکره المدن قورتولیکز باقه‌یم.. واجده‌یی، آلدانمشسکز، بوکونه قدر انتریقه‌لریکزله معصوم بر والده‌یه دنیاسنی زندان ایتمشسکز. فقط ایشته بو کیجه بو جنایتلریکزك صوك کیجه‌سنی امضا ایدییورسکز. اویویکز، مستریحانه بو کیجه دها اویویکز. یارین سزکله قونوشورم.»

فاضل بوتون بو خیاللرله مبارزه ایدرك ایجق صباحه قارشی اویویا بیلمش ایدی. اویقوسنده بیله هپ اونلرله اوغراشیوردی...

— ۱۷ —

لطیف بر بهار صباحی بو کیجه‌نك فرداسنی تشکیل ایدییوردی. بهار کونشی کالدانه بشمله‌ر صباچه‌رق یوکسلیوردی، ساعت ۳ یکیه اوچه کلمش، هر کس بیدار اولمش ایدی. یالکز فاضل معتادی خلافنده اوله‌رق هنوز اوطه‌سندن چیقمامش ایدی.

نیم تعطیل کونی اولمق مناسبتیله بو کون استانبوله ایتمیه‌جکدی. ایکی ساعت صوکره اوکله طعامنه عودت ایتمك اوزره جوارلرنده بولنان رفیقلرندن برینی زیارته کیتمش ایدی.

شادی ارکنندن باغچه‌یه اینمش ایدی. سویملی بر کلبك کبی چیچکلرك آره‌سنده چرپینیوردی.

فاضل هپ اوخیالات مزعجه ایله اوغراشه‌رق کیم بیلیر دها نه وقته قدر اویویه‌جقدی.. لکن متلاشی بر سس اونی اویاندردی. بر خدمتجی قپوسنك اوکنده صولوق صولوغه بو سوزلری تکرار ایدییوردی:

— فاضل افندی! چابوق اولیکز.. واجده خانم همان شیمدی سزی ایسته‌یور. چابوق..

فاضل بو قورقولی رؤیالردن خوف و خلجانلر ایچنده اویاندی. همان روب دوشامبرینه بورونه‌رك چیپلاق آیاقلرینه ترلیکلرینی کچیردی، واجده‌نك اوطه‌سنه قوشدی.

واجده‌یی آنسزین بر خسته‌لغه کرفتار اولمش بولاجغنی ظن ایدییوردی. حال بوکه بویله دکلدی: ایچری‌یه کیرنجه واجده‌یی قاریوله‌سنك یاننده برقولتوغه آتیلمش اولدیغی حالده بیوك برفلاکته اوغرایانلرده کوروان برطغیان بکا ایله هونکور هونکور آغلار کوردی..

فاضل بو شدید آغلایشلره هیچ بر معنی ویره‌میه‌رك بردن طوردی. اوده‌ا ستیضاحه طاورانمه‌دن واجده کوزلرندن سیل خروشان بلا کبی یاشلر بوشانمقده اولدیغی حالده سوزه باشلادی.

— فاضل افندی! رجا ایدرم بنی بو درددن، صاشمك دست بی اماننده‌ن قورتاریکز...

صائب سوزینی ایشیدنجه فاضلك یکیدن تویلری
اورپرمش ایدی . غیراختیاری اوله‌رق :
— صائبك الندمی ؟..
دییه بیان حیرت ایلدی . واجده دوام ایتدی :
— اوت بوسفیه ، بو خائن کنجك الندن ..
اوتور ، فاضل افندی ! شورایه — الیله قارشیسنده‌کی
قولتوغی کوستردی — اوتورده سکا دردلیمی ..
بنی عمرمدن ، حیاتمدن بیزار ایدن فلاکت مزعجه‌یی
آکلاته‌یم . آرتق هرشیئی سویلیه‌جکم ، هردردیمی
سکا دوکه‌جکم . بوفاش اسرارك صوکی اولوم اولسه‌ده
ینه سویلیه‌جکم . چونکه آرتق بوبله یشامقدن اولمکی
اولی کورویورم ..
فاضل مبهوت ومتحیر دیکله‌یوردی . واجده حکایه‌یه
نره‌دن باشلایه‌جغنی تعیین ایتمك ایستر کبی بر مدت
دوشوندکدن صکره ینه اکلاتمغه باشلادی :
فاضل افندی ! شادی بنم اولادم دکلدر .. او
چوقدن وفات ایتدی ..
— فقط یا کلیورسکز ، شادی ..
فاضل سوزینی اکمال ایده‌مه‌مشدی . واجده قلبنی
یاقان سراثر آتشینی بر آن اول دوکوب قورتلمق ایچون
فاضلك سویلمسنه میدان بر قمه‌رق اکلاتیوردی :
— رجا ایدرم ، بنی دیکله‌ییکز : شادی وفات

ایتدی دییوردم . اوت! زواللی اولادم! آنجق ایکی
ساعت قدر یشادی .. صابئک او وقت حقمده خبر
اوله‌جق ظن ایلدیکم ترتیبی ایله بو چوجوق کیم بیلیر
هانکی کوشهٔ سفالتده بوانه‌رق بنم قوینمه ویرلدی..
بن شیمدی‌یه قدر سزه بونی امیمک اوغلی اولمه‌لیدرده
طالتدم .. سزی قاندیردم؛ فقط وجدانمی تطمین ایتمک
ممکن می؟.. ایشته او زماندن بریدرکه عمرم بو عذابه
الیم وجدانی ایچنده چکیور. بن بو آجی حقیقتی،
شادینک تولدندن ایکی ساعت صکره وفاتی محضا سزی
وبالخصوص بو افندی ایله انیم بکی بردن متأثر ایتمه‌مک
فکریله کیزله‌مشدم. صابئده او وقتلر صورت حقدن
کوروه‌رك بونی کیزله‌مکه بنی سوق ایلمشدی. فقط
صکره‌دن صابئک بکا بونی کیزلتدیرمکدن اصل منفور
مقصدلری، املاری اولدیغی آکلاشلدی. لکن هیهات!
آرتق ایش ایشدن کچمش ایدی.. بن او وقتلر آره‌دن
ایکی سنه قدر مدت مرور ایتدکدن صکره بو حقیقتی اورته‌یه
قویسه ایدم، هرکس نظرنده اتهام اولنه‌جق ایدم.
هرکس وقتیله خبر ویرمدیکمی طولایی بوندن
برطاقم اغراض فاسده آرایه‌جقلردی. هم بو حادثه‌یی
سزی متأثر ایتمه‌مک مقصد صالحانه‌سیله کیزله‌مک
ایسته‌دیکمه کیم احتمال ویره‌بیلیردی؟ اه، هم صافیتی
وجدانمدن او قدر امین اولدیغکز حالده قورقارم که
بوکون سز بیله بونده شبهه ایدرسکز... —

فاضل زواللی واجده‌نك بیهوده‌یره اوزولدیکنی ،
دها ایشك ایچ یوزندن خبردار اولمدیغنی بیلدیکی حالده
اونك شیمدی آتشلر یوسکورمکده اولان آغزینی
قپامغه جسارت ایده‌میور کبی ایدی . یالکز سوزك
بو نقطه‌سنده :

— صائبك بوندن نه کبی بر مقصد منفوری
وار ایمش ؟

دیه سؤال ایده‌بیلدی . واجده هپ او شدت
وحرارتیله دوام ایدییوردی :

— بونیده اکلاته‌یم :

صائبك صوك سنه‌لرده بر تو افندیدن آلدیغی معاش
حیات سفیهانه‌سنه کفایت ایده‌مه‌مکه باشلادی . او وقت
محتاج اولدیغی پاره‌لری الده ایتمك ایچون بکا مسلط
اولدی . شادی مسئله‌سی النده بر واسطهٔ تهدید
ایدی . بکا هفته‌ده‌نه اون کونده بر کله‌رك : « شو قدر
لیرا بولوب ویرمز ایسه‌ك شادینك وفاتی شیمدی‌یه
قدر بر فکر خائنانه ایله کیزله‌دیککی اعلان ایدر ، سنی
پریشان ایدرم .. » کبی سوزلرله تهدیدانده بولنیوردی .
ناچار کندیمه عائد اولان پاره‌لری صائبك دست
حریصانه‌سنه ویرییوردم . ویردم ، ویردم ، المده
آووجده اولان پاره‌لر توکندی . صائب کیتدکجه
مطالباتنی آرتدیرییور ، کیتدکجه تهدیداتنی تزیید

ایلیوردی . اونك سرافاتنه کفایت ایتمك ایچون کوشه‌ده بوجاقده موجود اولان مجوهراتمی چیقاردم ویردم . فقط صوك کونلرده ایشته بونلرده بیتدی. لکن اونك احتیاجاتی ، بناءعلیه مطالباتی بیتوب توکنمك بیلمیوردی . بوصباح بنه کلدی ، اللی لیرایه دها احتیاجی اولدیغندن بحث ایتدی . دوشوندم : چکمجه‌مده پاره ایده‌جك بر آلتون ساعتم ایله برده الماس کردنلك قالمش ایدی که بونلرك بری مرحوم والده‌مدن یادکار قالمش ، اوبری‌ده هنکام ازدواجزده نعیم طرفندن برکدار اوله‌رق ویرلمش ایدی .. ایشته مالمکمك بونلردن عبارت اولدیغنی صائبه اکلاتدم. جانم قدر مقدس وقیمتدار عد ایتدیکم بوشیلری بکا ترك ایتمسنی ، کندی سفاهتی اوغرنده محو ایتمه‌مسنی آغلایه‌رق رجا ایتدم .

فقط صائب ، بوطاش یورکلی سفیه بنم بونیازلرمی ایشتمیور ، بوکوز یاشلریمه قارشی بیله کوله‌رك استهزا ایدیوردی .. اك نهایت یرندن قالقدی : « طانیمام! هیچ برشیئی طانیمام .. بکا اللی لیرا لازم ، آکلایور-میسك ؟.. ایشته سکا ایکی ساعت مساعده . بن ارقداشلرمدن بریتی کوروب کله‌جکم . اووقته قدر دوشون ، طاشین . یا بونلری ویرمکه ، یاخود بتون

بوساداتلردن محروم اولمغه راضی اول ..» دیدی ،
چیقدی کیتدی .
کوریبورمیسکز فاضل افندی ؟ نه مشکل ، نه
آجینه جق بر موقعده یم . بکا مرحمت ایدیکز ، امداد
ایدیکز . بنی بوسفیهك ثقلتهدیدتی آلتندن قورتا.
ریکز . بنم ایچون اولمك قولای . فقط ولدکدن
صوکره ده نفرتله یاد اولونمقدن قورقیورم ..صاشك
تهدیداتندن بنی قورتارمق ایچون سز بوتون بوسراثری
عمان شیمدی کیدوب برتو افندی ایله نم بکه کلاتیکز
ن شو ناموسمه سوروللك ایستهنیلان لوثیاتدن آنجق
سزك معاونتکزله مصون قالهجغم . بو لطفکزله بر
ادینك حیات معصومانهسنی قورتارمش اولاجقسکز
واجده بتون آلام واکدار وجدانیهمك مدار
سکونی اولان کوز یاشلرینه بر سیلان تام ویرمك
یچون سوزلرینه بوراده بر آز فاصله ویردی .
وشیمدی برقورطنهدن صوکره بوشانان بر بار ن
شدید مبذولیتیله آغلارکن قارشیسنده کندیسنی تسکین
ایچون سوز سویلهمکه فرصتجو اولان فاضل افندی
بو فاصلهدن بالاستفاده دیدیکه :

— واجده خانم ! کندیکزی بیهوده یره اوزو.
ورسکز . رجا ایدرم : برآزده سزبنی دیکله ییکز .

سزی تأمین ایدرم‌که شادی ترك حیات ایتمه‌مشدر ،
بو چوجق سزك محصول حیاتکز شادی‌در .

واجده فاضلك بو سوزلرینه آغلایشلردن دها آجیقلی بوغوق برخنده نومیدانه ایله جواب ویرمشدی .

فاضل دوام ایتدی :

— امین اولیکز دییورم . بو مسئله‌ده صانیك الیله نه خائنانه انتریقه‌لر دوندیکنه بن تماميله واقفم . شیمدی سزده بوکا واقف اوله‌جقسکز . یازیقدر دوکدیککز کوزیاشلرینه . .

واجده بو سوزلری هپ تسلی‌یه حمل ایده‌رك جواب ویرمکه بیله لزوم کورمیوردی . فاضل اياغه قالقدی :

— ایشته بن کیدیورم . امیدایدرم‌که یارم ساعت سورمز . بنم کبی سزده شادی‌یی اولمش کوسترمك ایچون نه ملعنتلر ، نه حیله‌لر ترتیب ایدلدیکنی بونلری ترتیب ایدنلردن کندی قولاغکزله ایشیده‌رك مطمئن ومستریح اولاجقسکز . .

بن امینم‌که بوکوزیاشلری سزك ایچون آرتق صوك اشك تأثراتدر .. زواللی واجده ! آرتق کوز یاشلرینه نهایت ویر ، سکا بو ساعتلرده دائمی اللمعان براق شادی وسعادت آچیلمق اوزره‌در ! ..

— ١٨ —

فاضل واجده‌یی او حالنده براقه‌رق اوطه‌دن فیرلادی .

مردبونلردن بووارلانیرجه‌سنه ایندی . سودننه‌نك
اوطه‌سنه کیتدی . اونی اوطه‌سنده یالکزجه بولدی .
فاضل افندینك تهورندن چهره‌سی اوقدر دونمش ،
کوزلری اودرجه غضوب و آتشناك بر حاله کلمش ایدی‌که
سودننه کورونجه اورکدی . اووقت سودننه فاضلك
حدتلرینی تسکین ایتمك خولیاسیله صبرسزه‌رق دیدی‌که:

— خیراوله فاضل افندی ؟ ینه بر بحثمی ؟..

فاضل مزیفانه ومنتقمانه بر وضع ایله جواب ویردی:

— اوت ! دونکی بحثك مابعدی . . فقط
بیهوده کچیره‌جك وقتمز یوق . همان شیمدی
بوقاری‌یه واجده خانمك یانینه چیقه‌جغز . اوراده ،
بش سنه‌دن بری سزك مامنتلریکزدن متولد بر عذاب
الیم ایچنده قیورانان اومعصوم قادینك حضورنده وقتیله
صاشیله برابر شادی‌یی وفات ایتمش کبی کوسترمك
ایچون نه دسیسه‌لر قوردیغکزی اعتراف ایده‌جکسنك
بوتون اهانتلریکزی ، غرضلریکزی ، نانکورلککلر .
یکزی تعداد ایده‌رك شادینك حالا یشامقده اولدیغنه
یمین ایده‌جکسنك ! .. اکلایورمیسنك ؟..

سودننه دماغنه هر بری بر قورشون کبی تأثیر
ایدن بو سوزلری دیکلرکن زانفیرزانفیر تیتره‌یوردی .
فقط ینه صوك بر امید ، صوك بر قوت ایله مقابله ایتدی :

— فقط بو سوزلریکزدن برشی اکلامیورم .

واجده خانم اعتراف ایدیله جك نه قصور و كناهی وار؟ بن شادی بی نصل برحیات اوله رق كوسترەبیلیرم؟ اونك وفات ایتدیكنه سزده امین دكلیسكز ؟ مرحوم كامی افندینك تلغرافلری حالا جیبكزده در ظن ایدرم ..

— صوص بدلا ! ــ ایشته سزه دون كیجه سرداشكز صائبله برلكده ویرمك ایستدیككز صفتله خطاب ایدیورم ــ بدلا ... بنی دون كیجه كی محاورهٔ خفیه كزدن خبردار دكلی ظن ایدیورسك؟.. سوزلریكزی حرفی حرفنه دیكله‌دم .. سرائریكزه تماماً مطلع اولدم . . شیمدی سنك ایچون شو ایكی طریقه‌دن برینی اختیار ایتمكدن باشقه چاره یوقدر : بتون ملعنتلریكزی یادیدیكم كبی واجده‌نك یاننده، یاخود مستنطقلر ، محكمه‌لر حضورنده اعترافی قبول ایتمك .. چونكه سن شیمدی بو حقیقتلری واجده‌یه سویلمكدن اجتناب ایدرایسه‌ك بن طوغرو عدلیه‌یه ، ضابطه‌یه كیدوب ایشی اكلاته‌جغم . بوراده كیزله‌مك ایستدیكك حقیقتلر اوراده قوهٔ قانونیه ایله میدانه چیقار. ظن ایدرم كه برنجی شقی قبول ایتمك حقكده دها خیرلیدر ..

شیمدی سودنه‌نك بیننده وولقانلر طوتوشیور كبیدی . براز دوشوندی : محكمه‌لره كیتمك ، حبسخانه‌لرده یاتمق خاطرینه كلدكجه چیلدیره‌جغی كلیوردی .

بتون عصیانلرینی، اهانتلرینی واجدهٔ به اعتراف ایدرك
اونك عفوو مرحمتنه التجا ایتمکی دها موافق بولیوردی.
نهایت قرارویردی، متهمانه بر وضعیت ایله فاضله دونوب
یوقاریسنی اشارت ایدرك :
— کیده لم...
دیدی. فاضل اوکده مظفرانه، سود ننه آرقه ده
مقهورانه اوطه دن چیقدیلر..
اودقیقه ده فاضلی یکیدن بر غیظ ونفرت استیلا
ایتدی : صائب قاپونك یاننده بوزولمش، وحشی
بر نظرله کندیلرینی سیر ایدیبوردی. فقط حرکته
مقتدر دکلدی. فاضل ایله سود ننه آره سنده جریان
ایدن محاوره دن بوتون حقیقتلرك میدانه چیقمق، بوتون
افراد عائله نظرنده رذیل وکیازه اولمق اوزره بولندیغنی
تماميله حس ونفرس ایدرك اوراده نه یاپه جغنی شاشیروب
قالمش ایدی.
فاضل اوکا متنفرانه برنظرله باقه رق سود ننه ایله
برابر ایلریله دیلر، مردیونلری بوکوله جکلری صره ده
اشاغیدن صائبك بوغوق، وحشی برصدا ایله سودننه یه :
— بویله می یاپه جقدك خائن قاری ؟!..
دیه حایقیره رق باغچه یه چیقان قپو یه دوغرو اوزاقلا-
ندیغنی کوردیلر..
اونلر بونك جنوارجه باغیرمسنه اهمیت بیله ویرمیه رك

يوقارى يه چيقديلر . واجده نك اوطه سنه كيرديلر .
او حالا آغلايوردى .

فاضل ايله سود ننه اوطه يه كيردكلرى وقت واجده
دوندى ، آغلامقدن قانلانان كوزلريله اونلره باقدى . سود
ننه نك برمتهم سيماسيله فاضلك برابرنده بولونمسنه برمعنى
ويره مدى . بونك سبب وحكمتنى اكلامق ايستركبى
فاضله عطف نظر ايتدى . فاضل اونك كوزلريله ايتديكى
بواستيضاحه جواب ويردى :

— ايشته سود ننه يى كتيردم . سزه بتون حقايقى
سويليه جك . شادى برحيات اولديغى حالده سزه
نصل وفات ايتمش كبى كوستردكنى عينيله حكايه
ايده جك .. فقط كنديسندن اول بن رجا ايدرمكه :
اونك صاتيك اغفالاتنه قاپيله رق ارتكاب ايتمش اولديغى
قصورلرى عفو ايديكز . .

واجده كوز ياشلرينى سيله رك جواب ويردى .

— عفو ايتمكمى ؟ بكا شادى يى يكيدن قازانديره جق
اولانلره بن پرستش ايدر ، الى الابد ممتدار اولورم ..
بونك اوزرينه صوك درجه ده متأثر اولان . .
بتون سيئات سابقه سندن ، اهانتلرندن ندامتلر ،
پشيمانلقلر حس ايدن سود ننه ـ وجدان عذابلريله
دوكديكى كوز ياشلرى كمال شرم وحجابندن چهره سنى
قاپلايان آتشين ترلرله امتزاج ايتديكى حالده ـ كوزلرينى

قالدیروب واجده‌نك یوزینه باقمغه جسارت ایده‌میه‌رك ترتیب ایتدكاری دسائسی، ارتكاب ایتدكاری وجدانسزلقلری باشدن باشه تقریر ایلدی.

اوزمان ایچه‌ا كلاشلدی كه: شادی طوغدیغی وقت صائب سودنه ایله وفات ایدن ابه خانمه اللیشر لیرا وعد ایتمش واجده شادینك تولدینی متعاقب اوزرینه كان بایغینلقدن درت ساعت صكره كوزینی آچدیغنده سودنه ایله ابه خانم صائبك تلقیناتی اوزرینه كریان وكدرناك برحالده لحوسه‌نك یاننه كیتمشلر، اصل واساسی اولمدیغی حالده: كندیسی بایغین برحالده یاتاركن شادینك اولدیكنی، اونك یرینه كویا برتوافندی‌یی ونعیمی برمدت بوفاجعه‌دن خبردار ایتمه‌مك فكریله - بوچوجغك بولنوب یرلدیكنی یانیله یاقیله بیان ایلمشلر. واجده‌یی بوكا تماماً اقناع ایتمشلر.

واجده سودنه‌نك آغزندن بوماجرایی دیكلركن حیرتدن حیرته دوشویوردی. شیمدی او شادیسیله هجران مؤبده محكوم اولمش ایكن بش سنه صوكره تكرار قاوشدیغندن طولایی عظیم برشوق ومسرت ایچنده ایدی.

سودنه بوتون بوسیآتنی اعتراف ایدرك عفوینی نیاز ایچون واجده‌نك ایاقلرینه قپانمق ایستركن بوعالیجناب، مرحمتلی قادین اونی یردن قالدردی،

منتدارانه در آغوش ایتدی. مع هذا بو صره ده واجده قارشیسنده طوران دوقتور فاضل افندی یه اویله بر باقش ایدی که ایشته اك بیوك معنای شكران ومنتداری بو نظرلرده منجلی ایدی.. واجده بو وضعیتی تغییر ایتمكسزین مستریحانه بر نفس الدقدنصكره سود ننه ایله فاضله صوردی :

— شیمدی شادی یشایورها ؟ ! ..

اونلر تأمین ایتدیلر :

— اوت یشایور ..

—١٩—

اوت ! یشایور . فاضل ایله واجده بو سوزی هنوز اكمال ایتمشلردی ، باغچه طرفندن خیرچین بر چوجق فریادی ایشیدلدی . هر اوچی ده ساكت ومبهوت بو فریاد دلخراشی دیكله دیلر ، بو سسی طانیدیلر ، شادی :

— باباجغم یتیش .. گیدیورم ..

دیه استمداد ایدیوردی ! ..

اونلر اوطه ده هیچ برشی یاپمغه مقتدر اوله میه رق برمدت یكدیگرلرینه شاشقین شاشقین باقیشدیلر . شادینك بو فریادلرینه نعیمك قالین ، دیك صداسی جواب ویردی :

— یتیشیورم اولادم ..

اوطه‌ده‌کیلرك اوچی‌ده فیرلایه‌رق مردیونك باشنه قوشدیلر .

شیمدی اشاغی قاتده بیوك بر تلاش ، بر قاریشقلق حکم سوریوردی . خلایقلر ، خدمتکارلر باغچه طرفنه طوغری قوشدیریورلردی .

مطلقا بر فلاکت وار ! واجده ایله یانندکیلر بونی حس ایتمشلردی .. چهره‌لری اولو بکزی کبی صاپ صاری کسیلمش ایدی . قورقولردن تیتره‌یورلردی . آغزلرینی آچمغه مقتدر دکللردی ، مردیونلردن شاغی‌یه اینمکه جسارت ایده‌میورکبی ایدیلر ..

عجبا نه اولدی ؟ نه اولویور ؟ هپ بونی دوشنیورلردی .

بو هیجانلر بو قورقونج دوشونجه‌لر دها چوق وقت دوام ایتمدی . مردیونك آلت باشندن شادینك سو-رکلی قهقهه‌لری ایشیدلدی ..

اوت ! شادی حالا یشایوردی .. فقط عجبا نه اولمشدی ؟ .. بنه بو سؤال هر اوچنك‌ده دماغنده تکرر ایدییوردی .

بر دقیقه صکره قوللاری آره‌سنده شادی بولندیغی حالده نعمك بوقاری‌یه چیقمقده اولدیغی کورولدی : شادی تپه‌دن طیرناغه قدر صیر صیقلام اولمشدی ! اوزرنده‌کی کمیجی البسه‌سنك کنیش یقالرندن ، پانطالو-ننك پاچالرندن ، قوللرندن نعمك اوستندن ، مردیونلرك باصامافلرینه قطره قطره صولر دوکولوردی .

مردبونك باشنده کیلر بوغریب منظره قارشیسنده برر هیکل جامدکبی حرکتسز طورییورلردی. واجده برآرالق بتون بوحیرتلردن سیلکنه‌رك سؤال ایتمکه طاوراندی. فقط نعیمك قوجاغنده میني مینی پارمقلریله لاینقطع ایصلاق ایپسقه صاچلرینی قاریشدیرمقده اولان شادی والده‌سنك سؤالنه میدان براقمقسزین برمسرت طفلانه‌ایله چیرپینه‌رق وداثما کوله‌رك دیدی که:

— آننه‌جکم باق! صائبك عموجه‌م بنی حوضده ییقادی... باق صاچلرم نه‌قدر کوزل اولدی!..

آرتق مردبونك اوست باشنه چیقمشلردی. شیمدی واجده یاغمور آلتنده قالمش کوچوجك قوشلرکبی تیتره‌مکده اولان شادی‌یی باباسنك قوجاغندن آلدی، البسه‌سنی دکیشدیردی؛ قاریوله‌یه یاتیردی. اوزرینه اینجه بر بطانیه اورتدی. دیکرلرئده قاریوله‌ده بوبطانیه آلتنده ایصینمغه چالیشان شادینك یاننده طوپلاندیلر. اووقت هراوچنك‌ده نظر استیضاحی نعیمه متوجه ایدی..

نعیم قلبنك حالا دوام ایتمکده اولان ضربان شدیدینی تسکین ایتمك ایچون برآزدها توقف ایتدی. صکره اطرافنده کیلره آکلاتدی:

— زیارتنه کیتدیکم رفیقمك خانه‌سندن عودت ایدییوردم. سوقاق قپوسندن باغچه‌یه کیردم، نه کوره‌یم؟: صائب شادی‌یی قوجاغنه آلمش حوضه طوغری

قوشدیریوردی . ابتدا ملاطفه ایدییورلر ظن ایتدم ،
فقط آلدانیورمشم : صائب حوضك کنارینه کلنجه شادی یی
اولانجه قوتیله صویك ایچنه فیرلاندی .. اوزمان بن ده
وارقوتمله بونلرك اوزرینه قوشدم . اوجنوار برصورت
وحشیانه ده شادی یی حوضك ایچنه باصدیره رق بوغمق ،
اولدیرمك ایستهیوردی .. فقط درحال اورایه یتشدم ..
صائب بنی کورونجه شادی یی براقدی ؛ چیلدیرمش ، قو-
دورمش کبی برحالده قاچدی کیتدی .. بر دقیقه دها
یتیشهمهمش اولسهیدم ...

نعیم بومشئوم نتیجه یی سویلهمکدن احتراز ایدرکبی
طوردی . بتون بومحاوره یی بطانیه نك آلتندن دیکله-
مکده اولان شادی اوآرالق باشنی قالدیردی . چهرهٔ
معصومانهسنی خفیف بررنك حزن وملال قاپلادیغی حالده
دیدی که :

— آ! بك بابا صائب بك بنی بوغهجقمی ایدی؟ بن
اویناجق ظن ایتدی ایدم ..

شادینك بوسوزی اوزرینه هپسنك دوداقلرنده
معنیدار برتبسم کورولدی .

نعیم بوماجرایی نقل ایتدکدن صوکره مستغرق
حیرت برحالده علاوه ایتدی :

— شیمدی حل ایدهمدیکم بر معما وار : عجبا

صائب بو معصوم چوجقدن نه ایستهیوردی ؟ ...
اووقت واجده هرشیئ آکلاتمسنی یالوارمقده
اولدیغنی افاده ایدر برنظرله فاضله باقدی . فاضل ده
ذاتاً بویله برمساعده یه منتظردی . برنت اوزرینه
بتون بومسئله لری تا مبدأندن منتهاسنه قدر نعیمه
اکلاندی . اووقته قدر هیچ بر شیدن خبردار اولمایان
نعیم بوحکایه یی حیرتدن حیرته دوشه رك دیکله دی .
الك نهایت سود ننه نك بتون قصورلری ، سیات
اولیه سی عفو ایدلدی . فاضلك ، بوعالیجناب ، وفاکار
دوقتورك هراوچی طرفندن کال شکران ومنتدارلری
اوپولدی .
شیمدی اوطه نك ایچنده نشئه لر ، شوقلر ، مسرتلر
اوچوشیوردی .
شادی اووقت بومسرورانه خنده لرله مشبوع
اوطه ده ، بونشوه آلود هوایی تنفس ایدرك میشیل
میشیل اویویوردی .

— ٢٥ —

صائبدن اوزبش یکرمی کون قدر هیچ برخبرظهور
ایتمدی . اونك نرده بولندیغنی ، نه اولدیغنی کیمسه
بیلمیوردی ؛ فقط نهایت اوکره نلدی :
برکون بیروت غزته لرندن نقلاً استانبول اورا
حوادثنده شویله مختصر برفقره اوقوندی :

« شهر حالك دردنجى كجه‌سى بيروتده ... اوتلنده
بر كنج بيننه بر رووولور صيقه‌رق انتحار ايلمشدر. جيبنده
ظهور ايدن مهرندن صاٸب اسمنده اولديغى و مرور
تذكره‌سنه نظراً برقاچ كون اول استانبولدن كلديكى
اكلاشيليور. سبب انتحارى هنوز مجهولدر. آلنه‌جق
تفصيلاتى بعده يازارز...»
قارئلرمز بو تفصيلاته انتظار ايتمزلر صانيرم...

معلومات کتبخانه‌سی

سرکذشت خلوصی

Reşad, Faik

محرری : فائق رشاد

Sergüzeşt-i Hulûsî

طابع و ناشری :

معلومات و ثروت غزته‌لری صاحب امتیازی

السید محمد طاهر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

باب عالی جاده‌سنده طاهر بکك ٤٠٥ نومرولی مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

قسطنطنیه

١٣١٦

معلومات — طاهر بك مطبعه‌سی

احبادن خلوصی بك بر آقشام اثنای مصاحبتده بالمناسبه، وقایع ایام ماضیه‌سندن اولمق اوزره تحف بر فقره نقل ایتمشدی. بن ده همان عینیله بو صحیفه‌لره نقل ایدیورم.

— ١ —

دیمشدی که:

هنوز پك گنج ایدم. بوغاز ایچنده اقامت ایدردك. بر صباح بر معتاد استانبوله کچمك وزره واپوره بنمش، آرقه طرفده قادینلره مخصوص موقعك قاپوسنه یاقین بر محلده اوتورمش ایدم. بر آره‌لق موقعدن طیشاری کوچك بر قیز چوجق چیقدی. النده طوتدیغی سیغاره‌یی یاقمق، دها طوغریسی یاقدیرمق ایچون آتش آرامغه باشلادی. نه قدر ماجرا، صاغ‌سزقادینلر واردر: تریاکیلکی اصلا الدن براقمدقلری حالده بش پاره ویروب بر قوطی کبریت آلمقدن چکینیر.

لرده برقیزچوجغی ارککلر آره‌سنده طولاشدر. مقدن چکنمزلرا.. هرنه ایسه، چوجق چیقارکن قاپویی آچیق براقشدی. باشمی قالدیروب ایچری‌یه باقدم. برده نه کوره‌یم: برآفت، بر پری که — اسکی بر تعبیره کوره — چشم فلك نظرینی کورمه‌مش!

چوجق سیغاره‌یی یاقوب عودت ایتمکله قاپو قاپاندی. او پری سیاده کوزدن نهان اولدی. فقط کوزمك طبقهٔ شبکیه‌سنده مرتسم قالان خیالی ذهنمی ودرجه اشغال ایتدی‌که آزقالدی واپوردن چیقمه‌یی بیله اونوده‌جقدم. مأمورلرك اخطاری اوزرینه بر مدت قالقوب شاشقین شاشقین اطرافمه باقدیغم زمان واپورده همان بند باشقه کیمسه قالمدیغنی کوردم. هرکس کیتمشدی؛ یارده کیتمشدی، اغیارده...

عجله عجله کوپری باشنه چیقه‌رق — خانمك نه طرفه کیتدیکنی کوره‌بیلمك ایچون — بر استانبول جهتنه، برده غلطه طرفنه کوز کزدرمکه باشلادم. استانبول جهتنده‌کی یولك منتهاسنده اوچ قادینك کیتدیکنی، برینك لاجورد فراجه‌لی اولدیغنی کورنجه (چونکه او

خانمك‌ده فراجه‌سی بورنكده‌اولديغندن)اوطرفه طوغری سكرتدم .

يكی جامع حوليسنه گيدن يولده بونلره يتشدم . برقاچ آدیم ايلريليوب يوزلرينه‌باقديغمده لاجورد فراجه‌لينك آراديغمك تاكنديسی اولديغنی كوردم . اوساعت آرقه‌لری صيره گيتمك ، گيده‌جكاری يری اوكرنمك ايچون كوكلمده مقاومت ناقابل برآرزو پيدا اولدی . برآز كريده قالوب آرقه‌لرينه دوشدم . هم كيدر ، همده سوديكمك اندام وخرامنی تماشادن ذوقياب اولوردم .

تمام‌سلطان‌حامی‌قربنده ، درت‌يول آغزنده‌كی چشمه‌نك يانندن ايران‌قونسلوسخانه‌سنه چيقه‌جق يوقوشك باشنه كلديكمز صيره‌ده خانم باشنی چويروب باقدی . يانده‌كيلرده دونوب باقديلر . حال‌وطورلرندن جاريه اولدقلری آكلاشيليوردی . يوقوشك باشنه كلنجه صول‌طرفده طاروتنها بر سوقاغه صاپديلر . صاپارلركن خانم بركره دها بكا باقدی . اما بودفعه‌كی باقش اولكی باقشلره بكزه‌میوردی . كوزلرينك ايچنده برنورابتسام پارليوردی . بوحال اميدلرمی قوتلندردی . همان بنده سوقاغه صاپدم .

اوچیده طوردی. تمام یانلرینه یاقلاشدیغمده
بر آز اختیارکبی کورینن جاریه تند برچهره،
آمرانه برطور ایله :

— افندی، افندی! عیبدر!.. یولکزه
کیدکز!.. دیدی. لکن، خانمك سوقاغی
صاپارکن متبسمانه وملتفتانه عطف ایتدیکی نظر
ایله بوتکدیر آره‌سنده‌کی بینونت، جاریه‌نك بو
وضعی جدی اولمدیغنی کوستریوردی. مسترحمانه
خانمك یوزینه باقدم. یالکز دوداقلری اوزرنده
خفیف برتبسم اثری اولدیغی حالده، بنی یوقاریدن
آشاغی سوزه‌رك یولنه دوام ایتدی. جاریه‌لرده
خانمی تعقیب ایتدیلر.

بیلم بکا نه‌حال اولدی که بر درلو آیاقلرمی
ایلری، کری کوتوره‌میه‌رك بولندیغم نقطه‌ده
میخلانمش کبی قالدم. شوقدرکه آنلر سوقاغی
طولاشنجه‌یه قدر آرقه‌لرندن کوزلرمی آییرمدم.
سوقاغی طولاشوبده آرتق کورنمه‌مکه
باشلادقلری زمان یاواش یاواش ایلریلیه‌رك
وکندیمی کوسترمیه‌رك تعقیبلرنده دوام ایتدم
ایسه‌ده بردن بره ایزلرینی غائب ایتدیکمدن
مأیوساً عودته مجبور اولدم واوتاربخده مداومی
بولندیغم دائرۀ رسمیه‌یه کیده‌رك وظیفۀ روزمره

ایله اشتغاله باشلادم. اما بوکونکی اشتغالم سائر
کونلرده‌کی اشتغالمه اصلا بکزه‌مه‌دی .

دائمی صورتده بوغازایچنده اقامت ایدوبده
هرکون مأموریت و یا تجارت ایچون استانبوله
کیدوب کلمك مجبوریتنده بولنانلرجه بعضاً ایجاب
مصلحتله صباحلری پك ایرکن استانبوله کلدیکی
واقع اولورسه‌ده بن همان کل یوم ایلك واپورله
کلیر و اکثریا چارسویه چیقه‌رق قویومجیلر
ایچنده‌کی لوقانطه‌ده طعام ایتدیکم کبی بعضاً
محلبی و — موسمه کوره — طوکدرمه یمك ،
لیموناطه وشربت ایچمك ایچون چوخه‌جیلرده‌کی
معهود قفسلی محلبیجی دکاننه کیدردم .

برکون ینه چارسویه کیتمش ومعتادم وجه‌ایله
بعدالطعام محلبیجی دکاننه کیدوب اوتورمشدم.
او آره‌لق برقادین کله‌رك محلبیجی‌یه درت طبق
محلبی یاپوب یوقاری‌یه (یعنی دکاننك اوستنده ،
قادینلره مخصوص اولان قفسلی اوطه‌یه) کتیر.
مه‌سنی سپارش ایتدی . قادین محلبیجی‌یه بو
امری ویردیکی صیره‌ده کرك صداسندن، کرك
کوزلرینك ایچی کولدیکی حالده دیك دیك بوزمه
باقمه‌سندن مقدما واپورده کورمش اولدیغم خانمك
بنی تکدیر ایدن جاریه‌سی اولدیغنی طانیدم .

اوکوندن بری کوکلمده پیدا اولوب ده آره لقده برقلبی شدتله تهییج ایدن حس سودا ، صانکه کوللنمش بربرکان ایمش ده بر عارضهٔ زمین ایله تکرار فورانه باشلامش کبی ، وجودمی سراپا لرزه ناك ایدرك اولانجه شدتیله ظهور ایتدی .

همان دکاندن چیقدم . آشاغی یوقاری کزنمك صورتیله اوست قاتی نظردقتمدن کچیردم . بش اون دقیقه صوکره دکانك اوست قاتندن برایکی قادین اینمدی ، ایچلرندن بربنك قدبالا وجنبش ورفتار دلاراسی کندیسنك معشوقه‌م (آرتق بویله دیه‌جکم) اولدیغنده اصلا شبهه براقمدی . بنی کورنجه باشیله بر آشنالق ایتدی . بعده « نور عثمانیه » یه کیدن یوله طوغریلوب بر آز اوته ده طورمقده اولان بر ارابه یه بیندی .

بن ده تکرار دکانه کیردم . دمین خانملره محلی کوتورمش اولان چراق النده بوش طبقلرله عودت ایتدیکی زمان الله اوفاجق بر کاغد طوتشدردی .

— بو نه‌در ؟ دیدم .

— همشیره‌کز خانم ویردی . دیدی .

— نصل همشیره ؟ دیدم .

— دمین محلی یین خانملردن بری همشیره‌کز ایمش . او یوللادی . دیدی .

ایشی آکلادم . تترەیه تترەیه ، فقط حریفه
بللی ایتمەمکه غیرت ایدەرك کاغدی آلوب اوقودم .
قورشون قلمله و «نسخ» یازیسنه مشابه بر یازی
ایله شو سوزلر یازلمش ایدی :

« بکم ! خانه‌مز ... سوقاغنده ... نومرو .
دەدر . یارین اقشام ساعت برده تشریفکزه
منتظرم » .

— ٣ —

او دقیقه‌دن بدء ایله آرتق اوکونی ، بالخصوص
ایرته‌سی کونی نصل کچیردیکمی ، نصل آقشام
ایتدیکمی تعریف ایده‌مم ! نهایت ، وقت موعود
حلول ایتدی . مادامکه داخل بزم جانان اوله‌جغم ،
اوبزمك لوازمندن بری ، بلکه برنجیسی باده
ناب اولدیغندن آقشام اوزری یوز درهملك بر
پول شیشه آلوب [*] میخانه‌نك برندن طولدرتدم .
بر آزده ـ موسم حسبیله ـ عرب کسته‌نه‌سی
شام فستیغی ، عناب کبی نواله تدارك ایده‌رك
شیشه‌یی بر جیبمه ، بونلری ده دیکر جیبمه
یرلشدردم .

تعریف اولنان خانه‌یی بولوب قاپوسنه یاقلا
شدیغمده آچیق بولدم . درحال ایچری کیردم .

[*] او تاریخده عموماً پول شیشه استعمال اولنوردی .

اصولنه قاپویی قاپادم . قاپونڭ قاپانمه‌سنی متعاقب النده شمعدان ایله معهود جاریه‌لردن کوچکی قارشیمه چیقه‌رق بنی آنجه اوست قاتده براوطه‌یه کوتوردی .

اوطه‌نڭ زینت وانتظامنه حیران اولدم . بر کوشه‌ده‌ده غایت مکلف برعشرت طاقمی احضار ایدلمش ایدی . قدحلرڭ ، صراحیلرڭ اعلالقلرینی ، متنوع مزه‌لرڭ نفاستنی کورنجه جیبمده‌کی اوخسمس شیشه ایله تواله‌یی میدانه چیقارمق بالطبع پك مناسبتسز ، پك چرکین اوله‌جغندن برآز صوکره بر واسطه ایله طیشاری چیقوب جمله‌سنی پنجره‌دن سوقاغه آتمغی ویا مناسب برمحلده صاقلامغی تصمیم ایتدم .

معشوقه‌م ، آرقه‌سی صیره‌ده واسطهٔ ملاقات اولان جاریه النده بر بوغچه اولدیغی حالده ایچری کیردی .

خوش کلدیکنه ، صفا بولندیغنه وعرض اشتیاقه دائر قیصه‌جه وهیجان آمیز بر ایکی جمله تعاطیسنی متعاقب بوغچه‌دن اعلی بوکاو انتاری ایله ینه اوقماشدن برقیصه ایچ خرقه‌سی ، برنفیس سمورکورك چیقاریلوب بسه‌مڭ تبدیلی تکلیف اولندیسه‌ده وجودم ترلی بولندیغندن

صوتمغی ایچون بر آز وقت مساعده ایتمه‌لرینی رجا ایتدم . ایشی بو صورتله تأخیردن مقصدم صوتمازدن اول شیشه‌یی فلانی بر تقریب دفع ایده‌بیلمکه چاره بولمق ایچون وقت قازانمقدن عبارتدی .

عشرت طاقمی بر ترپزه اوستنه قوراش ، اطرافنه‌ده قارشیلقلی ایکی صندالیه قونلمش ایدی . برینه خانم ، برینه‌ده بن اوتوره‌جقدق دیمک اولور . هنوز یرلرمزه اوتورمامش ایدك که خانم برقدح طولدیروب بکا ویردی . بعدالتجرع تمام قدحی اعاده ایدوب‌ده اوتوره‌جغم صیره‌ده «چیت!» دیه خفیف بر سس ، آنی متعاقب دخی برسریناك ، برشیراتی ، برقناقوقر پیدا اولمسونمی؟ جیبمده‌کی شیشه‌نك قیرلدیغنه شبهه ایدیلیرمی؟ . امان یارب!.. نه رذالت!.. آرتق بتون اوطه‌یی استیلا ایدن رقی قوقوسی ، مندرك کنارندن بلافاصله خالی اوزرنده دوشن طامله‌لرك طپردیسنی گیزلیه‌بیلمك ممکن اوله میه‌جغندن عاقبت ایش میدانه چیقدی .

آرقه‌مدن پالطویی چیقا مغه لزوم گوردم . قوشوب برتخته یزی گتیردیلر . آقان راقی یی سیلدیلر . جیبمده‌کی شیشه قیریقلرینی طوپلامق ،

چقارمق ایچون خانم پالطومی النـه لدیغی کبی
اته‌کی جا یه‌یی‌ده چاغیروب برلکن ایستدی.
قیریقلری آنك ایچنه بوشالده‌جقدی. شیشه‌نك
هانکی جیبده اولدیغنی آکلامق ایچون پالطویی
یوروب چویرمکه باشلادی. دیرکن جیب آغزی
آشاغی‌یه کلوبده معهود کستانه‌لر، عنابلرده
دوکلسونمی؟.. آرتق‌رذلت رذالت اوستنه!..
بربلاده شوکه پانتالونمده، طونمده صیرصیقلام
اولمش. چیقارمسه‌م اولمیه‌جق! آنلری‌ده سیلك
لازم!... الٰهی یارب!...

خانم تربیه‌سی‌ونزاکتی‌حسبیله متصل «ضرری
یوق افندم، برقضادر اولدی. نه یاپه‌لم؟»
دیورسه‌ده بن برلرك دیبنه کچیورم. نه‌ایسه،
بك‌چوق عذرلر دیله‌دم وجاریه‌یه‌ده اوستمی باشمی
دکشدیره‌جکمی بیان ایله هر نه‌قدر زحمت
اولورسه‌ده آبدستخانه آره‌لغنه برلکن، خاولو،
یا دود بیوجك بر بز ایله برمنقل حاضرلامه‌سنی
رجا ایتدم. منقله نه‌لزوم اولدیغنی صوردیلر. البسه‌یی
تمیزلیوب قوروتمق ایچون اولدیغنی — صیقلدیغمدن دیلم طولاشه ظولاشه — آکلاتدم. خانم
«سز زحمت ایتمیکز افندم، خلاتقلر قوروتسونلر»
دیدی. « ولاز افندم، بنده‌کز قوروتورم.

مراقلی‌یم . بو ایشی کیمسه‌یه کو درمك ایسته‌مم»
دیدم، سوزمده اصرار ایتدم .

برایکی دقیقه صوکره جاریه کلوب هر شیئك
حاضر اولدیغنی سویلدی . کیتدم، آبدستخانه‌نك
طیش قاپوسنی سورمه لیه‌رك صویندم . وجودمده
ایصلانمش، فنافنا راقی قوقیوردی . معشوقه‌مك
موجب استکراهی اوله‌جق حزنی بر حالك
وقوعندن کمال درجه احتراز ایتدیکمدن یاری
بلدن آشاغیسنی بر ایجه تمیزله‌مك ایستیوردم .
هوالر هنوز صوغوق صو ایله اغتساله مساعد
اولمدیغندن صیجاق صویه محتاج ایدم . بناءً علیه
لکنی منقلك اوزرینه قویمق ایستدم . منقل شکل
بیضیده بر ساج منقل ایدی که قابغی ولمدیغی کبی
اوزرینه ساج آیاقده قونلمامش اولدیغندن ماده نك
صولی نسبتنده برکاره ماشه‌یی، اوستنه‌ده
لکنی قویدم . تمام لکنی برلشدیروب‌ده کری
چکیله‌جکم برصیره‌ده نصاسه ناجاغم ایلشمکله
ماشه قایوب لکن منقلك اوزرینه دو لمسونمی؟ .
منقلك ایجنده‌ده خیلی آتش واردی . چارچابوق
لکنی قالدرمغه طاورانمش ایسه‌مده منقلدن
قالقان قیویلجملرله صیجاق کوللر اللرمی، بیلکارمی
فنا حالده یاقدیغندن بردرلو موفق اوله‌مدم .

قیویلجم وکول غبارلریله آتشك سونمه سندن متحصل بخار اراسنی کوز کوزی کورمز برحاله کتیردی . هرطرفم چیپلاق بولندیغندن شهاب قب آسا یوقاریدن آشاغی دوشن قیویلجملر وجودمی جابرجابر یاقیوردی . شمعدانی قاپدیغم کبی آبدستخانه‌نك ایچ طرفنه صوقلدم . چونکه اوراسی قضانك محل حدوثندن برآز اوزاقجه اولدیغندن قیویلجملر اورایه قدر کله‌میور ایدی . بوحال ایله بر ایکی دقیقه قدر آبدستخانه‌ده محبوس قالدم . دیرکن بورنمه آجی آجی بر بز قوقوسیدر یایلدی ! باشمی اصوانله طیشاری چیقاروب باقدم . نه کوره‌یم : موصلوغك آلتنده سریلی اولان آیاق اورتوسی طوتشمش جاریل جاریل یانیور !.. هما قورلایوب اورتویی قاپنجه موصلوغك آلتنه صوقدم . ایشك دها فنا جهتی وار ایدی که اوده قیویلجملرك پرده‌کی حصیری اوبك اوبك یاقمده ایله‌مش ایدی ! اصل بوکا بر چاره بوملی . بر کوشه‌ده کوزمه بر قوغه ایلشدی . همان یاقه‌لادیغم کبی حصیرك اوزرینه بوشالندم . اما آرتق حصیرك حالی کورلکه شایان ایدی . یانم ، یانم ! وجودمك هرطرفنی تمام بریارماق کول قاپلامش ، سیلکه ، صویورمکه تمیزلنه‌جك کبی دکل !

آه، شو «راقی» دیدکاری شیئی کوریور
میسکز؟ «ام الخبائث» اولدیغنی ایشته شو حالی
ایله ده اثبات ایتدی!

آرتق بنم ایچون یاپیله جق برشی قالدیسه
اوده شورادن برتقریب صاوشوب کیتمکدن
عبارتدر. اولا آبدستخانه نك درونی قاپلامش
اولان دومانی دفع ایتمك ایچون پنجره یی آچدم.
بعده البسه یی تکرار کیمکه باشلادم. طوتغی،
پانتالونمی قوروتمغه وقت بوله مامشدم. بالضروره
آنلری ده یاش یاش آیاغمه کچیردم. بو یاشلقله
کوللو پاچاقلرم کیم بیلیر نه حاله کیرمشدر! لکن
آرتق طوره جق دکلم که، نصل اولورسه اولسون،

کیندکدن صکره اصولجه قاپویی آچوب
صفه یه چیقدم. پالطومی تمیزله مشلر، مردیون
باشنه آصمشلر. بونی کورنجه بالادستیله ممنون
اولدم. همان آرقه مه طاقدم، شمسیه می ده اله آلوب
مردیوندن آشاغی ایندم. هله سوقاق قاپوسنی
بولنجه یه قدر کیمسه یه راست کلمدم. آکلاشیلان
خلایقلرك ایکیسی ده خانملرینك یاننده، یاخود
باشقه برطرفده، احتمال که اوطه لری تمیزلمکله
مشغول ایدی.

دها وقت ایرکن اولدیغندن طوغریجه بك اوغلنه کچوب اوکیجه‌یی اوراده ، بستر وصاله بدل، قوقش بر یاتاق ایچنده کچیردم .

— ٤ —

شو مناسبتسزلکارك وقوعی اوزرینه معشوقه‌مه قارشی بك بیوك بر حجاب آلتنده قالمشدم . مع مافیه کوکلم ملاقات آرزوسندن وازکچه‌مدیکندن بر دها راست کلیرم امیدیله محلبیجی دکاننـدن آیریله‌ماز اولدم .

آره‌دن اون کون کچدیکی حالده معشوقه‌مدن براثر وخبر ظهور ایتمدی . بر صباح دکاندن ایچری کیررکن چراغ ایله بر مظروف طوتشدردی . همان آچدم . یازیسی مقدما آلدیغم دعوت پوصله - سنده‌کی یازینك عینی ، املاسی ده‌بك بوزوق یدی [*] امضا یرینه یالکز بر «ش» حرفی یوئلمش . تذکره شومآلده ایدی :

« کچنده قضا نوعندن اوله‌رق وقرعه‌کان حال اویله صاووشوب کیتمه‌کنزی ایجاب ایده‌جك احوالدن دکل ایدی . بناءً علیه بو حرکتکزه

[*] اوزمانه کوره دیملی. زیرا بوحال، یعنی املاسزلق شمدی همان عمومی حکمنده‌در .

نه معنی ویره جکمی بیله مم. بندن خوشلانمدکزده بویله یاپدکز . دیه جك اولسه م بکا قارشی حس ایتمش اولدیغم آثار محبته نظراً طوغری بر سوز سویلمش اولم. حسیاتمده آلدانمامش اولدیغمی اثبات ایتمك ایسترسه کز اوکزده کی بازار کونی اقشامدن صوکره ، ساعت بر راده لرنده ینه تشریف ایدرسکز . شمدی یه قدر سکوت ایدیشم محضا بعض موانع سببیله تذکره یازمغه وقت بوله مدیغندن ایلری کلمشدر. »

شو تذکره نك بنجه نه قدر موجب حیرت و مسرت اولدیغنی بو حالده ، بویله بر تذکره ایله سودیکنك عفو و التفاتنه مظهر اولانلرك تقدیرینه حواله ایدرم . سوینجمدن باصدیغم یری بیله میه جك بر حالده قالقوب محل مأموریتمه ، آقشام اوزری دخی یالی یه کیتدم.

معلوم اولدیغی اوزره انسان کندیسنجه فوق العاده بر خبری متضمن اولان ، باخصوص معشوقه سی جانبندن کلن بر کاغدی بر درلو الندن دوشورمزه بیك دفعه اوقومق ، هر حرفندن بیك معنی چیقارمق ایستر . بن ده تذکره یی تکرار تکرار اوقویه بیلمك ایچون وایورك قماره سنه چکلدم .

اسکله‌یه یاقلاشنجه‌یه قدر متصل اوقودم طوردم. برصورتده‌که اکر بنی طانیمیان برآدم شوحالی کورمش اولسه‌یدی مطلقا درسنه ابی چالیشیر برمکتب شاکردی ظن ایدردی . کیجه‌یه یاتنجه‌یه قدرده بونکله اشتغال ایتمش اولدیغمی سویله‌مك زائددر .

وقتاکه بازار صباحی حلول ایتدی؛ کیندم ، قوشاندم . تمام مردیوندن اینه‌جکم صیره‌ده برادر آرقه‌مدن سسلندی . دونوب باقدم .

— بویله ایرکندن نره‌یه کیدیورسك؟ دیدی.

— چارشیده ایشم وارده آنك ایچون ایرکن لیتمکه مجبور اولدم . دیدم .

— یکی ؛ دیدی . فقط بنم بوکون براز راحتسزلکم وار. قاپویه کیده‌میه‌جکم، شاکری (اوشاغی) برابر آل‌ده کوتور. شاید بکا متعلق مهم ومستعجل بر ایش ظهور ایدرسه آنکله کوندریرسك . دیدی .

برادرك بو امری اوزرنه شاکری‌ده برلکده آله‌رق استانبوله کچدم. ساعت سکزه طوغری مدیرافندینك آغاسی‌کلوب ممیزافندی‌یه اوکون مدیر افندینك کله‌میه‌جکنی وبعض مهم

ایشـلر اولدیغندن اقشام قوناغه ایکی مستعد افندی کوندرلمه‌سنی امر ایتمش اولدیغنی سویلدی.

ممیز افندی رفقادن برافندی ایله بنی یاننه چاغیروب آغانك افاده‌سنی تکرار ایله بو آقشام اورایه کیتمکلکمزی امر ایتدی!... فنا حالده شاشیردم. هانیا، بن اوکیجه نره‌یه کیده‌جکدم یا؟... امان یارب! کوردکمی برکره اولان ایشلری!... اوکون پازار اولمق مناسبتیله قلمده بزم ایکیمزدن باشقه ایشه یارار بر افندی‌ده یوق‌که بیان معذرت ایده‌یم‌ده کیتمه‌یم. بوندن باشقه اوکونلرده مدیرافندی ایله برادرم بیننده حقمده بعض خیرلی تصورلر اولدیغنی‌ده حس ایتمشـدم. بوده بنم ایچون برمجبوریت حکمنده ایدی. بناءً علیه ویریلن امره اطاعتدن باشقه چاره بوله‌مدم.

لکن بن شمدی نصل ایده‌یم؟ سودیکمی انتظارده‌می براقه‌یم؟ واقعا کندیسنه اوکیجه مطلقا کله‌جکم ایچون سوز ویرمش دکل ایسه‌م‌ده تذکره‌نك برفقره‌سنده «حسیاتمده آلدانمامش اولدیغمی اثبات ایتمك ایسترسه‌ك» قیدیله میزان امتحانه چکلمك ایستنلمش اولدیغمه نظراً کیتمدیکم حالده وفاسزلق کوسترمش اوله‌جغم! بوبابده

خیلی صرف افکار ایتدیکم صیره‌ده بری آکا ، بری‌ده برادره اولمق اوزره ایکی‌تذکره یازوب شاکرله کوندرمك تدبیری خاطره‌مه کلدی . همان یازوب و برظرفه قویوب شاکره ویردم وخانهٔ جانانی اوزون اوزادی ، تکرار تکرار تعریف ایتدکدن صوکره آیری آیری جیبلرینه قویدردیغم تذکره‌لردن برینی کوتوروب اورایه براقه‌سنی ، دیکرینی‌ده برادره ویرمه‌سنی تنبیه ایتدم .

اوشاق چیقدی کیتدی . قلعجه اوکون برادره متعلق برایش ظهور ایتمه‌مش اولدیغندن اوشاق کاغدی خانهٔ جانانه کوتوروب براقدقدن صوکره آرتق بکا اوغرامیه‌جق ایدی .

آقشام اولدی . رفیقم بولنان افندی ایله برلکده قالقوب مدیر افندینك قوناغنه کیتدك . افندی هنوز کلمه‌مش ایدی . کیجه‌نك ساعت برینه قریب برزمانده کلدی . بعدالطعام یوقاری قاتده بر اوطه‌یه چکلدك . اوشاق اوراق چانطه‌سنی کتیروب مدیر افندینك اوکنه وبر یازی طاقمی‌ده بزم اوکمزه قویدی .

مدیر افندی املا طریقیله مسوده‌یی رفیقمه یازدردیغی کبی بن‌ده برطرفدن تبییض ایدردم .

لکن ذهنمك پریشانلغندن نصل، نه یاردیغمك فرقنده اوله میه جق برحالده بولنیوردم . حتی بر آره لق مدیر افندی یازدیغم کاغده باقه رق « وای، سن یازی یی نه قدر بوزمشسك ! » دیدی . آرقالدی : « افندم، نه سویلیورسکز؟ بن بوحال ایله یازی یی دکل، عقلی ده بوزه جغم! » دیه جکدم .

هرنه ایسه، او کیجه صباحلره قدر یازی ایله مشغول اولدق . ایرته سی صباح قاپو وقته قدرده یازیدن باش قالدیره مدق .

— ٥ —

قلعه کیتدیکمزده برادری کلمش بولدم . بنی کورنجه صورتنی آصدی . آکلادم که کیجه قالدیغمه، یاخود قلعه کندیسندن صوکره کلمش اولدیغمه جانی صیقلمش . برادرك تعبسی آقشامه قدر زائل اولمق شویله طورسون مدت مدیده دوام ایتدی . اقبال وادباری موقوف لطف وقهری اولان آمرینك مظهر توجهی اولمق هرکسك دائما چالیشوبده کوج نائل اولدیغی برسعادت اوله رق بناءً علیه بنم مدیر افندی طرفندن چاغرلمقلغم برادرمجه باعث ممنونیت وافتخار اولمق لازم کلدیکی حالده بالعکس جانك

صیقلدیغنه برمعنی ویره‌مدم. بعد لطام م قم
سـفاره‌لر ایچلدیکنی متعاقب برادرك براش
اوررینه یازده‌کی اوطه‌یه چکلدك . اوز
قاپوبی قابادی. بوحال برفورتنه علامتی اید
اما الله نجاتی‌خیر یلیه‌ابر صندالی‌یه وتوردق
صوکره قاشلری چاته‌رق بکا دیدی‌که :

— دون کیجه ره‌ده ایدك ؟

— مدیر افندینك قوناغنده ! .. یوقـ
شاکر سزه یازدیغم کاغدی ویرمدی‌ی؟..

— یالان سویلیورسك !

— امان افندم، نه‌سویلیورسکز؟ ایاغا
سـزکز تحقیق ، حتی مدیر افندیدن سؤ
ایده بیلیرسکز .

— (مستهزیانه)عجائب! بن ایسه سنی باشه
بریرده ایدك صانیوردم .

— باشقه نره‌ده اوله بیلیرم، افندم؟

— هانیا شو ... ده‌کی قوناقده ...

— کیمك قوناغنده ؟

— تجاهل‌ها؟ کیمك قوناغی اوله‌جق. هانیا
شـو ه قلمدن طرد اولنه‌جغکی بیلسه‌ك ینه
سوداسـندن واز کچه‌میه‌جك اولدیغك ه خانم
افندینك‌ا.. هانیا شو...

ی واه! برادر اولان بیتن ایشلردن هپ
خبردار گورینیور . جمله معترضه اوله‌رق
سویلدیکی سوزدن معشوقه‌مه یازدیغم
تذکره ده عیناً مندرج ایدی. آکلادم‌که سرسم
شاکر تذکره‌لری یاکلش گوتورمش!....
اوت، هیچ شبهه یوق بویله اولمش . برادرك
سوزینی اکمال ایتمکسزین جیبندن چیقاروب
« ایشته باق!» دیه الله ویردیکی کاغدك دونکی
تذکره‌دن باشقه برشی اولمدیغنی گورمکلکم
آنی آرده فلانه محل براقمدی .
کنجلکمه، تجربه‌سزلکمه منضم اولان خوف
وهیجانك غلبه‌سندن مدافعهٔ نفسه مقتدر
اوله‌میه‌رق همان اعتراف جرم ایله طلب عفودن
باشقه کندم ایچون برچارهٔ نجات بوله‌مدم .
قالقوب برادرك اللرینه صارلدم . برادر شفقتی
غالب، لین الجانب بر ذات اولدیغندن بنم شو
معامله صادقانه‌م اوزرینه برآز تسکین حدت
ایتمش اولمقله بر بر یاری طاقمنی، برده مکتربلق
کاغد ایله ظرف آلوب گتیرمکلکمی امرایتدی.
گیتدم گتیردم . اصلا یالان سویله‌میه‌جکمه یمین
ایتدردکدن، معشوقه‌مله وقوع بولان معارفه‌
مزدن شمدی‌یه قدر جریان ایدن احواله دائر

اوزون اوزادی استجوابلردن صوکره کاغدی
اله ویره‌رك دیدی که :

— شمدی بن سویله‌یم‌ده سن یاز .

سویلدیکی کبی یازدم . شوماآلده برشی
اولدی :

« خانم ! شو آره‌لق کوکلم بر اکلنجه ایله
مشغول اولمق ایستدی . تصادف سزی قارشیمه
چیقاردی . همان جدی برطورطاقنه‌رق سزکله
اکلنمکه باشلادم . شو «قومدیا» نك اون بش
یکرمی کون مدت دوامی کافی اولدیغندن آرتق
پرده‌یی ایندرمك ، یعنی مناسبا‌تمزه ختام‌ویرمك
ایستدم وبرکنج قادینی بیهوده امید وانتظارده
براقمق‌ده شان مرد نه‌یه موافق اوله‌میه‌جغندن
سزه شوصورتله حقیقت حالی بیلدرمکه لزوم
کوردم . »

کاغده امضامی‌ده قویدردقدن صوکره
آلدی جزدانته یرلشدردی .

مقصد قطع مناسبت اولدیغنه کوره بونك
ایچون بیك درلو اسباب معقوله درمیان
اولنه بیلمك ممکن ایکن برادرك بویله بر سبب
بولمه‌سی قادینك صوك درجه‌ده عزت نفسنه
طوقونه‌رق بندن بوس بتون تنفیر ایتدرمك

مقصدندن عبارت ، بناءً علیه شو معامله‌ی طوغریسی پك ظالمانه برحرکت ایدی .

اوطه‌مه چکلدکدن صوکره برمدت قهر و یأسمدن عادتا چوجق کبی هونکور هونکور آغلامغه باشلادم. شاکر اوله‌جق احمق حریف اوی اوکرندی‌یا، بوکاغد مطلقا آنك واسطه‌سیله کوندریله‌جکدی. هرنه‌صورتله اولورسه‌اولسون شاکری اقناع و اطماع ایده‌رك تذکره‌یی کوندرمه‌مك تدبیری خاطرمه کلدی . بونك اوزرینه قلبم برآز متسلی اولمغه باشلادی . مع مافیه بیك درلو احوال متضاده ایچنده قله‌رق صباحه قدر اویویه‌مدم . صباح اولور اولماز سلاملغه چیقدم . شاکرده یکی‌قالقمش ایدی. برقهوه ایستدم . پیشیروب کتیردی . فنجانی اله‌آلدقدن صوکره دیدم‌که :

— دون سکا نلم آرقداشلرندن برینه کوتورمك ایچون برتذکره ویرمشدم . کوتوروب ویردکمی ؟

— اوت ، ویردم .

— کیمه ویردك ؟

— قاپویی آچان برجرکس خلایغه .

— بن سکا ایکی تذکره ویرمشدم . برینی پانتالونکك جیبنه ، برینی‌ده قوینکه قویمش ایدك . اورایه هانکیسنی براقدك ؟

— قوینمده‌کنی .

— ای‌واه! ای‌واه!... کوردکمی برکره! یاکلش ویرمشسك!.. بن سکا قاچ کره تنبیه ایتدم ، جیبکه قویدیغکی اورایه ، قوینکده‌کنی‌ده برادره ویره‌جك دکلمی ایدك ؟..

اوشاق شاشیردی . غباوتك بودرجه‌سندن کندیسی‌ده صیقلمغه باشلادی .

ایش آکلاشلدی . فقط نه‌چاره ؟ برکره اولان اولمش ...

دیدم که :

برخلط ایتدك که اولورخاطلردن دکل! شمدی بن سکا نه جزا ترتیب ایده‌یم؟

— (آغلایه‌جق‌کبی برحالده) امان بکم! عفو ایدکز ، عفوکزه محتاجم! بوکونلرده ذهنم پك پریشان! مملکتدن برمکتوب آلدم . الله‌سزه عمرلر ویرسون ، والده‌م وفات ایتمش . چولق چوجق پاره‌جه‌ده پك صقنتیده ایمشلر . عقلم باشمده یوق .

— پکی! بن سنك قباحتکی عفوایدرم، لزومی
قدرده پاره ویریرم .
— الله عمرلر ویرسون افندم .
— اما برشرط ایله !
— امر ایدکز بکم!
— بوکون سکا برادر برکاغد ویره جك .
بنـه اورایه کوتورمك ایچون . آ کلادکمی ؟
اکن کوتورمیه جکسك . یالاندن « کوتوردم »
دیه جك ، صوکره اوکاغدی بکا ویره جکسك .
— باش اوستنه ، بکم ، اما افندی (برادر)
صوکره طویه جق اولورسه ؟
— قورقمه ، طویماز .
بزم شاکرحماقتله برابرغایت «کوموش کوز»
یعنی پاره جانلی برآدم ایدی . قبـاحتنك عفو
اولنه جغندن زیاده لزومی قدر پاره ویره جکمی
سویلدیککمدن ممنون اوله رق امرمدن ذره قدر
انحراف ایتمیه جکنی تکرارتکرار وعد ایتدی .
بن ده بونك اوزرینه مستریح اولدم ودها وقت
پك ایرکن اولدیغندن برایکی ساعت قدر اویقو
کسدرمك ایچون اوطه مه چکلدم .
ایکی بچق اوچ ساعت قـدر اویومشم .
اویاندقدن برآز صوکره طعام ایتدك . وقتا که

واپور زمانی حلول ایتدی ، برادر نی یانمه چاغیروب ینه دونکی کبی صورتنی آصمش اولدیغی حالده :

— خلوصی! صاوشمه، برابر کیده جکز. هم بوندن صوکره ده صباح آقشام بنمله کیدوب کله جکسك! دیدی .

اوکوندن اعتباراً اقشام صباح برادرله برابر کیدوب کلمکه باشلادق . برادرك بوصورتله حرکتندن مقصدینك نه اولدیغی شرح وایضاح اقتضا ایتمز . کندیسی بندن یکرمی یاش قدر بیوك ایدی . بن دها چوجوق ایکن پدرم وفات ایتمکله انك الندهبیودم . بوجهتله کندیسنی عادتا پدرم کبی بیلیر وهر امرینه فرزندانه اطاعت ایدردم . معشوقه مك خانه سنه کوندریله جك اولان معهود کاغدی نه یاپدیغنی شاکردن صوردم. برادرك کندینه هیچ برکاغد ویرمدیکنی سویلدی بوسؤالم بر ایکی کون تکرار ایتدی . اوشاقدن « ویرمدی » جوابندن باشقه سوز آلنه مدی .

ایکی آی قدر بویله جه برادرك یانندن آیریله مدیغم جهتله محبوبه مدن ده بر کونه خبر آله مدم .

— ٦ —

ایکی آی صوکره رمضان شریف حلول ایتدی. موسم بهارایدی . بویله بهاره ، صیفه تصادف ایدن رمضانلرده بوغاز ایچنده وسائر مواقع صیفیه‌ده اقامت ایدنلر اومبارك آیك استانبوله مخصوص اولان فیوضاتندن محرومدرلر. بوجهتله استانبولده باشقه‌جه اقامتگاهی اولانلردن بعض ذوات بوآیی استانبولده گچیردکاری کبی بعضلری ده اکثرایای خصم واقربالرنده مسافر اوله‌رق امراراید‌رلر . بن ده ـ اولکی سنه‌لرده اولدیغی وجهایله ـ بورمضان استانبولده خاله‌مزك خانه‌سنده قالمق ایچون برادرمدن رخصت آلدم.

خاله‌مك (رامز) نامنده بن اقران براوغلی وارایدی . هر اقشام برلکده گزمکه گیدردك .

برگیجه دیگرلر آره‌سنده‌کی چایجی دکانلرندن برینك اوکنده اوتوروب آرابه‌لی ، یایا کاوب گچنلری سیرایدیور ایدك .

آرابه‌نك بری حذامزه کلنجه طوردی . ایچنده فراجه‌لی اوچ قادین واردی . بونلردن بری باشنی اوزادوب بزه باقدی . هرنه قدر گیجه اولمق حسبیله لایقیله تشخیص اولنه‌میور ایدیسه‌ده سیاوادای محبوبه‌می آکدیریوردی .

آز دقت له باقدیغمده محبوبه‌م اولدیغنی،
یانده‌کی قادینلرکده جاریه‌لری اولدیغنی آکلادم.
یورکم برکره هوپلادی. وجودمی سراپا بررعشه
استیلا ایتدی. لکن رامزه هیچ رنك ویرمدم.
آرابه یوریدی. برآز ایلری‌یه کیدنجه
ینه طوردی. بو بکا براشارت ایدی. تو تون
آلق بهانه سیله اورادن قالقوب برتقریب آرابه‌نك
یاننه صوقلدم. آرابه ینه حرکته باشلادی.
بن ده یاواش یاواش تعقیب ایدم. کاظمك قرائت
خانه‌سی قارشیسنده‌کی سبیلك یاننده تکرار طوردی که
اوراسی هم قارانلق. هم تنها ایدی. پرواسزجه
آرابه‌یه یاقلاشدم، باشمی ایچری صوقدم.
حسب حال طاشقانه‌یه باشلادق. برادرمك
بکا یازدرمش اولدیغی معهود تذکره‌دن معلوماتی
اولمدیغنی بوبابده کرك طوغریدن طوغری‌یه،
کرك ایما طریقیله برسوز سویله‌مه‌مش اولمسندن
آکلادم. آیریله‌جغمز زمان دیدی‌که:
— برده‌ها نه‌زمان کوروشورز؟
— نه‌زمان ایسترسه‌کز! دیدم.
— یارین کیجه که بیلیرمیسکز، دیدی.
— باش اوستنه! دیدم. و
« کربار دکر دامن وصلت بکف آرم

نازنده‌م ازچنك منش‌كس نرهاند ! »

ماآلی تفكرله رامزك یاننه عودت ایلدم . او گیجه تیاترویه گیتمشدك. فقط نه اویناندی، نه اولدی بیله‌مم ! . . .

— ٧ —

ایرته‌سی‌كونی خاله‌مه وآقشامقلم رفیقلرمدن برذاته مدعو بولندیغمدن بحث‌یله افطارده بنی بكله‌مه‌ملرینی سویلدم .

وقتاكه آقشام اولدی، افطاری آیاصوفیه‌ده بر آشجی دكاننده ایده‌رك یاتسو وقتنه قدرده سلطان احمد باغچه‌سنده اوتوردم . خلق جامعه گیتمكه باشلادی ، بن‌ده یوله دوزلدم .

خانهٔ جانانه وصولمده صوقاق قاپوسنی آچیق بولدم . اوخ ! نه‌اعلی ! .. بنم‌ایچون آچمشلر . دشمندن برقلعه ضبط ایدن محاربلر قمه درونته نصل مظفرانه ، فاتحانه گیررلرایسه بن‌ده او صورتده خطوه‌زن دخول اولدم . امانه طرفه گیده‌جكمی بیلمیوردم. زیراحولی‌زفیری قاراكلق ایدی. برایكی‌آدیم‌دها آتارآتماز آیاغمه برشیلر طولاشمقله برابر سامعه‌خراش بر آواز پیدا اولدی‌كه قورقدن آز قالدی اودم پاتلایه‌جق ایدی .

امان ، ینه بلایه‌می اوغرادق ؟ . . آوازك ظهورینی متعاقب مردیون باشنده برایشیق کور. لدی . بونك یاردیمیله اورالرده غایت ایری بر قاره کوپکك اوته‌یه بری‌یه سکرتمکده اولدیغنی کوردم . مکر کورلتی‌یی ایدن بو مردار ایمش . همان بر تپه‌ده قاپودن طیشاری اوغرادم ، قاپو- یی‌ده اورتدم .

دونوب باقدیم که ایشیق حولی‌یه‌ده راتمشدی . حولی‌یه اینن ایسه معهود جاریه‌لردن بری دکل برزنجی خلایق ! .. بنی کورنجه آوازی چیقدیغی قدر باغیروب کری‌یه دوندی ، همان آتلارجه‌سنه مردیوندن یوقاری چیقمغه باشلادی . بس بللی خانم بونی بکی آلمش ، اوده‌نی ایلك دفعه اوله‌رق کوردیکی ایچون «یاباجی» ظن ایتمش .

بن ینه قارا کلقده قالدم . برایکی دقیقه صوکره ینه بر آیدینلق ، مردیوندن اینن برینك آیاق سسلری پیدا اولدی . هیچ استیفمی بوزمدم . بو ایشیق ایله آیاق پاتردیسی حولی‌یه قدر کلدی . باقدم که اصل جاریه ! بنی کورنجه پارماغنی دوداغنه کوتوروب سکوت اشارتی ایتدی . بعده اصولته یانمه کلوب دیدی که :

— امان بکم ! . . سس چیقارمیکز . بوقاریده مسافرلر وار . صوکره طویولورز . [الیله اشارت ایده‌رك] سز شمدی شوقاپودن کیرکز . اورادن باغچه‌یه کیدیلیر . صاغ طرفده برکوشك وار . اوراده صاقلانکز . ال آیاق چکلدکدن صوکره بن کلیر ، سزی آلیرم .

بن ده دیدم که :

— مسافرلر کیم ؟

— بیوك خانم افندی ایله انشته بك .

— بیوك خانم افندیمی ؟ کیم اولیور ؟

— بزم خانم افندینك آبلاسی . انشته بك افندی ایله کیجه یاتیه‌نه کلدیلر . برقاچ کون قاله‌جقلر ظن ایدرم .

— وای ! بوفنا ! . . . دمین کوردیکم عرب خلایق غالبا بونلرك ؟

— اوت افندم .

— خانم افندی بونلرك کله‌جکنی لجه‌او بیلیورمیدی ؟

— خیر افندم ، بو آقشام خبرسزجه کلیویردیلر . اولجه معلوماتمز اولسه‌یدی سزی دعوت ایدرمیدك ؟

— صوقاق قاپوسنی نیچون آچیق براقدکز ؟

ایچری کوپك ده کیرمش . دمین آز قالدی
بنی ایصیره جقدی .

— قاپویی مخصوص بن آچیق براقدم .

— ایی اما عرب بنی کوردی . کیدوب
خبر ویریرسه ؟

— عربك کورمه سنده بأس یوق . عجمیدر
برشی آکلاماز . حتی دمین برتلاش ایله یوقاری
کلدی، برشیلر سویلدی اما، بردرلو آکلادهمدی.
همان هیچ ترکجه بیلمیور .

— نه ایسه ، خانم افندی یی بو آقشام
کورمیه جکم دیمك ؟

— کوررسکز ، افندم . لکن شمدی
دکل، مسافرلر وطنلرینه چکلدکدن صوکره .

— یا نه قدر چکلمزلرسه ؟ . . .

— اوراسنی بیلهم ، افندم . لکن اکر
مطلقا خانم افندی ایله بو آقشام کورشمك ایستر-
سه کز دیدیکم کبی کوشکه کیدوب اوراده بکلر-
سکز . احتمال که بر آره لق وقت بولوب یانکزه کلیر.

امید ملاقات ایله کوشکه کیدوب بکله مکی
ترجیح ایتدم . جاریه نك کوستردیکی قاپودن
ایچری کیردم . تعریفی وجه ایله صاغ طرفه
متوجه اولهرق ماهتابك یاردیمیله کوشکك

قار کبی بیاض مردبونی کوردم . مردیوندن
چیقوب کوشکه داخل اولدم . هرنه‌قدر هیچ
برزمان یانمدن اکسیك ایتمدیکم کبریت قوطو-
سندن برکبریت چاقوب اوراده موجوداولمه‌سی
لازمکان موم ویاغاز لامبه لرندن برینی یاقق
وبو سایه‌ده اطرافی تماميله کوره‌بیلمك ممکن
ایدیسه‌ده کوربلورم دیه قورقدیغمدن ، بوندن
باشقه مهتاب حادتا اورته‌لغی کوندوزدن فرق
اولنه‌میه‌جق درجه‌ده آیدینلاتمش اولدیغندن
بوکا لزوم کورمدم .

بولندیغم محل بالقونلو بر اوطه ایله کوچك
برصالوندن‌عبارت وغایت کوزل مفروش‌ایدی.
اوطه‌ده‌کی صندالیلردن برینه اوتوردم وبر
سیغاره تللندردم .

آره‌دن بر چاریك ، یکرمی دقیقه قدر
زمان کچمشدی. قولاغمه کوشکك مردیوندن
بوقاری برینك چیقمقده اولدیغنی اعلان ایدن
برآیاق سسی کلدی . جاریه‌دن باشقه کیم اوله-
بیلیر ؟ ظاهرا مسافرلر اوطه‌لرینه چکلدیلرده
بنی آلوب سودیکمك یاننه کوتورمك ایچون
کلیور . کوشکك جاملی قاپوسی آچلدی . تخمینم
طوغری ایمش. جاریه‌الده برشمعدان اولدیغی

حالده ایچری گیردی . بنی گورنجه کمال تلاش وهیجان ایله دیدیکه :

— امان بکم ! سز بورادن چیقیکز ده باغچه‌نك بر طرفنده گیزلنکز !

— نه نه اولدی ؟ دیدم

— قورمشو شیخ مذاق افندیکله جك ایمش . انشته بکك شیخیدر . بوراده مسافر اولدیغنی خبر آلمش . گورشمك ایچون کله جکنی خدمتکاریله بیلدرمش . انشته بك ده کوشکده اوتورهلم دییور . بن ده سزه معلومات ویرمکه کلیورم . دیدی . آه ، امن یارنی ! بو آقشامده بو مانعه پیدا اولدی !

بد طالعی ببین که من ودوست چون دو چشم
همسایه‌ایم وخانهٔ همراندیده‌ایم !

— ٨ —

چاره یوق ؛ قالقدم ، کوشکدن اینوب باغچه‌نك بر طرفنده گیزلندم .

بو آره‌لق صوقاق قاپوسی چالندی . بر کی دقیقه صوکره باغچه‌دن ایچری اوکده فنارجکر بر چوجق ؛ آردی صیره اوزون بویلو ، قاره طوب صقاللی ، یشیل جبه‌لی ، بیاض صارقلی بر آدم ، آنك آردی صیره‌ده شال

اورته‌کی بر انتاری اوزرینه قوم کورك کیمش ، اورته بویلو ، غایت قیصه کسلمش آق صقاللی ، طیقنازجه ، ـ اختیارلغی ایله متناسب اوله‌جق درجه‌ده ـ مطرا چهره‌لی بر افندی کیروب کوشکه کیتدیلر .

انشته بك دیدکلری بو اختیار ذات اولمق لازم کلیور .

بونلرك کوشکك قاپوسندن کیرمه‌لرینی متعاقب معهود عرب جاریه ، بعده باش اورتولو اختیارجه بر قادین کلوب آنلرده کوشکه کیردیلر . بو خانم کیم اوله‌جق ؟ شبهه‌سز بیوك خانم ، یعنی سودیکمك بیوك همشیره‌سی . کوب جاریه خانمی کوشکه ادخال ایتدکدن صوکره دوندی .

اوك ایچنده محبوبه‌مدن ، جاریه‌لرندن باشقه کیمسه قالمامش اولدیغی درکار اولدیغندن عزم ایتدم که کدوب جاریه‌یه سسلنه‌یم ده نی ایچری آلسون .

بو قرار ایله بولندیغم یردن چیقوب یاواش یاواش وه طوغری یورودم . تمام باغچه‌نك قاپوسندن ایچری کیره‌جکم صیره‌ده عرب جاریه قارشیمه چیقمسونمی ؟.. النده بر تهره تپسیسی وارایدی . بنی کورر کورمز بنه‌بر واویلا

قویارمقله برابر تپه‌یی الندن فیرلاتوب آتدی وکال شدتله قاپویی اورتوب ایچری قاچدی !

بن ینه باغچه‌ده قالدم وشاشقینلغمدن نه یاپه‌جغمی بیله‌میه‌رك برکوشکه ، برکیزلنه‌یکم یره کیدوب کلمکه باشلادم .

باغچه‌نك دیواریله کوشکك آره‌سنده بولنان محلی کیزلنمك ایچون دهامناسب کوردم . چونکه اوراده بیوجك بر آغاج بولنوب کرك اوکه‌سی اطرافی بر ظلمت کثیفه ایچنده براقش ، تمام برجای اختفا اولمش ایدی .

مکر آغاجك بولندیغی محلده بر حوض وارمش . آدیمی آتار آتماز کندیمی حوضك ایچنده بولمه‌یمی ؟

برکت ویرسون که حوض درین دکلمش . یاری بلمه قدر باندم . بر مدت بوجه لادقدن صوکره حوضدن چیقه‌بیلدم .

کرك عربك باغیرمه‌سندن کرك حوضه سقوطمك حاصل ایتدیکی شماته‌دن کوشکده بولنانلر مردیون باشنه کلدیلر .

آرتق بنم ایچون آغاجه اورادنده دیواره چیقوب اوته طرفه آتلامقدن وبوصورتله قاچوب قورتلمقدن باشقه چاره قالمدی . کوشکدن چیقانلر ایسه آشاغی اینیورلردی .

همان آغاجه طیرماندم . دیوار آلچاق ایدی . آرقه طرفك نره‌سی اولدیغنی کورمیور ایسه‌ده، نره‌سی اولورسه اولسون البته جای سلامتدریا .

قالدیروب کندیمی دیواردن صالیویردم . دیوارك کولکه ایتدیکی محلك ایلریسی کورو . نیوردی . ایلری طوغری باقدم : دمیرپنجره‌لی کارکیر بر بنا . ایجه دقت ایتدیکمده برمسجد بولندیغم محلك دخی مسجد ایله دیوار آره‌سنده باغچه‌سی بریر اولدیغنی کوردم . احتمالکه مزار . لق ایدی

اوته طرفده ایسه کوشکدن ایندلرك «امان خرسزی قاچیردق . شوطرفه کیتدی یوق بوطرفه صاقلاندی . خیر، آغاجه چیقدی . دیواردن آتلادی » دیدکاری ایشیدیلیردی .

بولندیغم یرك اوچ طرفی دیوار ایله محاط ومسدود ایدی . اوفاق برقاپوسی وار ایسه‌ده قاپالی اولدیغی کبی دیوارلرده یك یوکسك اولد . قدن بشقه اتصاللرنده برآغاج ده یوقدی . بی برحیرت آلدی . نه‌یاپه‌جغمی بیلمیورم متصل دونوب طولاشیوردم .

صباحه قدر بوراده‌می قاله‌جغم ؟ . . . یاصباح

اولنجه برچیته‌جق بر بوله‌بیلمك، کیسه‌یه کورنمه‌دن، یاقه‌یی اله ویرمه‌دن صوشمق میسر اوله‌جقمی باقه‌لم؟ . . .

برده بو آرالق مسجدك ایچنده بر ایشیق پیدا اولدی . پنجره‌لرك برندن باقدم : بر صاریقلی آدم . النده جامع قندیلی اولدیغی حالده منبرك آلتنده‌کی دولابی آچوب قارشدرمغه باشلادی . پس بللی بو آدم مسجدك مؤذنی ویاقیمی ایدی . دوشوندم : حریفه سسلنه‌رك ، ایجاب ایدرسه پاره ویره‌رك قاپویی آچدیرمق چاره‌سی خاطره کلدی . درحال پنجره‌نك جامنی اصولله اوردم . حریف بونی ایشیدیر ایشتمز برکره اورکدی ؛ دهشتدن قاشلری چاتلمش ، کوزلری چشمخانه‌لرندن فیرلایه‌جق درجه‌ده آچلمش اولدیغی حالده باشنی پنجره‌دن طرفه چویردی . جامه برده‌ها اوردم . زوللی آدم اوقدر قورقدی‌که شوحالده ایکن بیله کولمکدن کندیمی آله‌مدم .

قندیلك عکس ضیاسیله پنجره‌نك جاملرندن برینك قیریق اولدیغی کوزمه ایلشدی . همان آغزیمی اورایه یاقلاشدیره‌رق :

— یاهو !... خواجه افندی ! کل

قاپویی آچدە بنی طیشاری چیقار ... قورقمە، خرسز فلان دکلم. نصل اولوبدە بورایە کیر. دیکمی صوکرە آکلادیرم .دیدم .حریف حیرت ودهشتندن اصلا حرکت ایتمدی. سوزمی تکرار ایلە برابر :

— اللہ عشقنە کل شوقاپویی آچ؛ بن بو. رادە محبوس قالدم! هیچ قورقمە، سکا بر فنالغم طوقونمق شویلە طورسون الِمدن کلدیکی قدر اکرام ایدرم .

دیمکلکم اوزرینە آدمجغز قندیلی برطرفە قویوب کلدی، قاپویی آچدی. بنی کورنجە حالا قورقوسندن چکەسی زانقیر زانقیر تترەمکدە اولدیغی حالدە :

— سن کیمسک ؟ بورادە ایشک نە ؟ دیدی .

طبیعتمدە اصلا خلاف سویلەمک یوقدر. صدقدە نجات اولدیغی اعتقادینە اوصیرەدە النە صیقشدردیغم برایکی مجیدیەنک حسن تأثیری اولەجغی اعتقادینی علاوە ایلە ایشی مختصراً اولدیغی کبی حکایە ایتدم .

حریف مجیدیەلری درجیب ایتدکلە برابر:

— ضرری یوق! بویلە شیلر اولاغاندر.

دیه‌رك بنی قاپودن طیشاری چیقاردی .

لكن شمدی بر فنالق واردی‌كه حوضه دوشدیكم زمان اوستم باشم صیر صیقلام اولمش اولدیغندن بوقیافتله نه‌اوه‌كیده‌بیلیر، نه‌ده كیمسه‌یه كورونه‌بیلیردم. بوكاده برچاره دوشونمكده‌ایكن تهابر قهوه‌خانه بولوب البسه‌می قورونمق تدبیری عقلمه كلدی. اورالرده برطاقم قاراكلق وایصسز صوقاقلرده طولاشه طولاشه النهایه ایستدیكم كبی بر قهوه‌خانه بولدم . یالكز ایكی مسكین مشتری اوتورمشدی . سلام ویروب ایچری كیردم . قهوه‌جی‌یه :

— جانم برادر آغا ! شوراده قاراكلق بر صوقاقدن كچركن برچوقوره دوشدم . ایچی صو طولو ایمش . اوستم باشم صیر صیقلام اولدی . مساعده‌ایدرسه‌ك شونلری چیقاره‌یم، منقلده قوروته‌یم . بخششكی‌ده ویریرم. دیدم. قهوه‌جی «بخشش» سوزینی ایشتدیكی كبی اوزرمده‌كی آلتون قوردونی فلانی كورنجه «باش اوستنه بكم ! » دیدی . درحال صویندم . یاریم ساعت مرورنده البسه‌م كاملاً قورومش بتمش اولدی . كیندكدن صوكره آرتق او جوارده برایشم قالمدیغندن طوغری اقامتكاهمه كیتدم .

وجودمك بویله ساعتلرجه ایصلاق قالمه‌سندن طولابی اوچ درت کون کیفسز اولدم . اعادهٔ صحت ایتدکدن صوکره خاله‌مك خانه‌سنده قالدیغم مدت کیجه‌لری علی‌الدوام اوطرفلری کزمش ، آرامش ایسه‌مده محبوبه‌یی بردها کورمکه موفق اوله‌مدم. خودبخود خانه‌سنه کیتمکه‌ده جسارت ایده‌میوردم . قدر کیجه‌سی‌ده استانبولده چیقاردقدن صوکره ینه بوغاز ایچنه عودت ایلدم .

— ٩ —

رمضان چیقنجه کردن ارادتم ینه اولکی کبی برادرمك ربقهٔ تحکمنه کچدی .

برکون لزومی کورونن بعض اشیا اشتراسی ایچون چارسویه چیقمش ، چوخه‌جیلر ایچندن کچه‌رکه برابر محلبیجی دکاننه اوغرامامشدم . قوبوجیلره صاپه‌جغم صیره‌ده آرقه‌مدن بر قاچ کره :

— بك افندی !

دیه برینك باغیرمقده وبراز صوکره‌دخی قولمی چکمکده اولدیغنی طویدجه دونوب باقدم. محلبیجینك چراغی النده طوندیغی مظروف بر کاغدی بکا ویره‌رك :

— اوسته مخصوص سلام سویلدی .
بو مکتوب سزك ایمش .

دیدی . کاغدی آلدم . یازی‌یی‌ده طانیدم . الك اول کیندیکم بر دکانده ظرفی آچوب اوقومغه باشلادم . معشوقه‌م طرفندن یازلمش ایدی . مآلی شویله ایدی :

« تذکره‌م الکزه کچدیکی زمان احتمال که بن آرتق استانبولدن چیقمش بولنه‌جغم . برقاچ کره محابیجی دکانینه خلایغی کوندردمسه‌ده سزی بولدوره‌مدم . محل اقامت ومأموریتکزی‌ده بیلمیورم‌که اوراره خبر کوندره‌یم . اکر تذکره‌م بوکون ، یارین الکزه کچرسه ، اقشام اوستی تشریف ایدکز . زیرا ایکی کون صوکره استانبولدن حرکتمز مقرردر . تذکره‌می بو کون الکزه دکدیره‌جك قدر طالعم مساعد ایسه‌ده اکر سزده بنی جداً سویورسه‌کز تشریف ایدکز . اوزون اوزادی‌یه کوروشور ، درد لشیرز ؛ سبب عزیمتمزده بالتمام واقف اولورسکز .

« سزکله طانشدیغمز کوندن بری برلشمك خصوصنده تصادف اولنان موانعك هپ بنم طالعسزلکمدن ایلری کلدیکنه باقیلیرسه ظن ایدرم‌که بو تذکره‌مده سزه‌بك کچ واصل اولوره

بناءً علیه احتیاط ولمق اوزره سزه شوراده
بی استنبولی ترکه مجبور ایدن اسبابی بر نبذه
عرض ایده‌یم : افندم، جاریه‌کز بر طول‌قادینم.
زوجم ایکی سنه اول وفات ایتدی . الله سزه
عمرو برسون . مرحومله اولان ماجرای محبتمز
بك اوزوندر . وفاتندن صوکره دنیا بکا
کرچکدن زندان اولمشدی سزه تصادف ایدنجه‌یه
قدر کچن زمانم ایچنده برقاچ کره نفسمه سوء
قصد ایتمکی بیله قوروب اجراسنه ده تقرب
ایتمشدم اما سزی کورنجه محبتم کاملاً طرفکزه
انتقال ایتدی . زیرا بوعالمده سزڭ‌قدر کامشابهتکز
قدر کیمسه‌نڭ کیمسه‌یه بکزه‌دیکنی کورمه‌دم .
ایکیمز قارداشلرڭ بیله بوقدر برینه بکزه‌یه‌بیله‌
جکلرینی اومم . نه‌ایسه ، ایلك کوردیکم کون
سزڭ ایچون قلبمده پیدا اولان عشق ومحبته
مقابل طرفکزدن‌ده مظهر رغبت والتفات اولدم.
یعنی کورنجه خورشید سعادت افق امیدمی تنویره
باشلادی. عالمده بوغمناك ومحزون کوکله تسلیت
بخش اوله‌جق بر شی وارسه اوده محبتکزدن
عبارت اوله‌جغنه حکم ایتدم . اما ، رجا ایدرم،
شمدی‌یه قدر طرفمدن کوستریلن لاابالیانه ،
کشاده مشربانه معامله‌لره باقوب‌ده بنی ناموس

وصفت قدری بیلمز قادینلردن عد ایتمیکز .
زوجمدن باشقه کیمسه نك الی الـه دکه مش اولدیغی
کبی عمرمده سزدن باشقه بر ارککله کورشمش
اولمدیغمه قسم بالله ایدرم .

«مقصدم بر تقریب سزه کندیمی سودیروب
حبالهٔ ازدواجکزه داخل و بو صورتله - بنجه
جهان دکر - بر سعادته نائل اولمق ایدی .
نه چاره که فلك خولیالرمی رؤیایه تحویل ایتدی !

« بکم ! دار دنیاده بر عمجه مدن باشقه
کیمسه م یوقدر . رمضانده خانه مزده تصادف
ایتدیککز و همشیره م دیه بلله مش اولدیغکز
اصل همشیره م دکلدر ، اوکی قارداشمدر . زوجمك
وفاتندن صوکره عمجه م بنی چکوب یانه آلمق
ایستدی . کندیسی (ش٥٥) ده خسته خانهٔ
عسکری سر طبیبیدر . برقاچ کره مکتوب
ویردفعه سنده ده آدم کوندردی ایسه ده هپ رد
ایله جواب ویردم . هله سزه تصادفمدن وبویله
بر آرزونك حصولندن صوکره مکتوبلرینی جوابسز
بیله براقدم . عمجه م بودفعه ینه بر آدم کوندردی .
لکن اوندکی کوندردکلری کبی دکل ، اکر عزیمته
موافقت ایتمیه جك اولورسه م جبراً قهراً آلوب
کوتورمك اوزره ! بیلیرسکزکه عمجه بابا یاریسیدر .

همده نصل عجبا : ذاتاً الکده بندن باشقه کیسه‌سی اولمدیغندن بالکه پدرمدن زیاده بنی سور ، « ایجه » عد اولنه‌جق ثروتنی بنی مسعود ایتمك ایچون صاقلار . بناءً علیه طاعته مجبورم . ظن ایدرمکه بوخصوصدن طولایی نزد عالیکزده‌ده معذورم . نه‌یاپه‌لم ؟ قدر الٰهی بویله ایمش . باغرمه طاش باصه‌رق محبتکزی اونوتمغه چالیشه‌جغم . ایشته بکم احوالم بومرکزده‌در . اگر تذکرمم وقتنده الکزه کچمیه‌جك و اثر بفکزه برمانع ظهور ایده‌جك اولورسه آرتق ملاقاتمز فردای محشره قالیر .....»

شادم که داده وعده بفردای محشرم
کان روز هیچ وعده بفردا نمی‌شود

پاکدامنلکنه دائر یازدیغی سوزلر اوزرینه خانمك قیمتی نظرمده برقات دها تزاید ، محبتمده اونسبتده تشدد ایتدی .

تذکره‌یه تاریخ قونلمشدی . نه زمان کوندرلدیکنی آکلامق ایچون همان دکانه قوشدم ، صوردم . برهفته قدر اول براقلدیغی جوابنی ویردیلر . ای واه ! ... اوساعتده سودیکم استانبولدن کیتمش ، بالکه کیده‌جکی یره وارمش ایدی !

بر کره‌ده خانهٔ جانانه کیدوب تحقیق کیفیت ایتمکی مناسب کوردم . کیدوب قابویی چالدیغمده قارشیمه اون یاشنده قدر برارکك چوجوق چیقدی . صوردم که :

— آی اوغل ، سن بو اوده میسك ؟

— اوت افندم .

— بوراده کیم اوتوریور ؟

— ج پاشا ... متصرفی .

— اوسزکمی ، بو قسمه کرا ایلامی اوتوریورسکز ؟

— کرا ایله اوتوریورز .

— نه زمان طاشندکز ؟

— اوچ کون اولیور .

چوجوقدن آلدیغم شو خبر آرتق بوس بتون شبهه‌ی ازاله ایتدیکندن لسان حال ایله :

درازایتسون فلك شمدن کری دامان مقصودی

که بن نومید اولوب قطع ایلدم دست تمنایی

دیه‌رك مأیوساً عودت ایتدم .

بو وقعه اوزرندن تمام اون سکز سنه کچدی . لکن انیوم بو قادینك خیال جمالی نقشکیر لوح ضمیرمدر .

— ١٠ —

شو تحف ، مع مافیه آجیقلی سرکذشتی

نقل ابتدیکی تاریخده خلوصی افندی ایله مأموراً
بر ولایتده بولنیور ایدك . خلوصی معروف
بر خاندانه منسوب اولدیغی کبی خلقاً وخلقاً
بی بدل ، یعنی صبیح الوجه ، بشوش ، ذکی
خلوق ، شوخ مشرب ، سخنکو ، مجلس
آرا ، الحاصل مکمل بر ذات ایدی . بناءً
علیه بیوکندن کوچکنه قدر بالجمله مأمورینك
وعموم مملکت خلقنك حسن توجه وحرمت
ومحبتنی قازانمش ایدی . همشهریلك ، موافقت
مشرب ، باخصوص اوراده ایکیمزك ده بکار
بولنمقلغمز بینمزده عادتا برادرانه ، یکوجودانه
الفت حصولنه سبب اولمشدی .

برکون موقع مأموریتمده بولندیغم برصیرده
خلوصینك خدمتکاری کلوب افندیسندن بکا
بر تذکره کتیردی که مآلی اوآقشام پوسته
مدیرینك ایکیمزی خصوصی اوله رق خانه سنه
دعوت ایتمش اولدیغی بیانیله کیمسه یه خبرویرمکسزین
آقشام اوزری طوغریجه اورایه کیتمکلکم
التماسندن عبارت ایدی .

اجابت ووظیفهٔ روز مره یی ایفادن صوکره
بروجه اخطار کیمسه یه برشی سویلمکسزین طوغریجه
مدعو بولندیغمز خانه یه عزیمت ایلدم .

خلوصی بندن اول کلمش، مشرب شوخانه‌سی اقتضاسنجه اوك ایچنی قهقهه‌لرله طولدیریوردی.
بر آز مدت آفاق سوزلرله‌وقت کچیردکدن صوکره صاحب خانه «کله‌لم صدده» مقدمه‌سیله سوزه کیریشه‌رك خلوصینك کنجلکنه، کوزللکنه، بر آدمك دیار غربتلرده کیمسه‌سز وباقندیسز قاله‌رق النه کچن پاره‌یی بیهوده صرف واتلاف ایلمه‌سی نامناسب وهمشهریلك، اخوت حسبیله بوبابده‌برتدبیر اتخاذی‌هرایکیمزایچون‌ده واجب اولدیغنه وبوتدبیرك دخی اولسه اولسه کندیسنی «باش کوز» ایتمکدن‌عبارت بولنه‌جغنه کتیردی. بزی بوآقشام خانه‌سنه دعوت ایدیشی ایشنه بوکاداثرمذاکره ایدلمك مقصدینه مبتنی بولندیغنی سویلدیکی کبی کندیسی متأهل بولندیغندن آلنه‌جق قیزك حرمی طرفندن کوریله‌جکنی‌ده علاوة بیان ایلدی.

— ییکی، امابزم‌کبی غربایه کیم قیزویریر؟ دیدم.
— بزده یرلیدن قیز آله‌جق دکاز آ. دیدی
— کیمدن آله‌جغز؟ دیدم.
— ..مأمورینك قیزینی بك‌ثنا ایدیورلر. کندیسی ده کبار، تربیه‌لی، عفیف برذاتدر. دیدی.
— مناسب اولور. دیدم.

— شمدی؛ سزدن برریجام وارکه اوده یارین صباح ایرکندن بورایه کلوب بنمله برابر قاین پدر اوله‌جق ذاتك خانه‌سنه قلاوزلغه کیتمکه موافقت ایتمکزدر . دیدی . بوکاده « اوت » جوابنی ویردم .

ایرته‌سی صباح تعیین اولنان ساعتده مدیر ایله برلشه‌رك . . . مأمورینك نزدینه کیتدك . بوقاریده بیان اولندیغی اوزره خلوصی هرکسك مقبول ومرغوبی اولدیغندن وذاتاً حرجه‌ده سویله‌شلمش بولندیغندن همان جواب موافقت آلنمش . برهفته صوکره‌ده نکاح وازدواج وقوعه کلمشدر .

* * *

زفافك ایرته‌سی کونی خلوصی ایله کوروشلدی . کده اللرمی اللرینك ایچنه آله‌رق فوق العاده برخبر تبلیغ ایدنلره مخصوص خلجان ایله سرگذشت معهودی اخطار ایتدکدن صوکره دیدی که :

— مکر اوزمان بوقادین ایله برچوق موانع ظهوریله ملاقات ایدیله‌مه‌سی حکمته‌بنی ایمش . مکر او، اون‌سکز سنه صوکره قاین والدهم اوله‌جقمش !..

* * *

واقعا بوکبی ازدواجلرك اکثرندن نتایج حسنه ظهور ایتدیکی مجربا ندر . فقط خلوصی ایله قاین والده‌سنك اصالت و نجابتلرینه منضم اولان حسن تربیه‌لری سایه‌سنده بوازدواج پك چوق مناهلین ایچون تمنی اوله‌جق برسعادتی انتاج ایلدی .

....

— تصحیح —

١٤ نجی صحیفه‌نك ١٣ نجی سطرنده‌کی « آیاق اورتوسی » ، « آیاق یایغیسی » اوله‌جق .

قايقله بر جولان

قره دكزك ايروا جهتلرنده اجرا ايديلن بر سياحت لطيفه‌يى حاكى.
شاعرانه صحيفه‌لرى ، تاريخى ملاحظه‌لرى ، اكلنجه‌لى
فقره‌لرى محتويدر.

Eyyûb Hâlid Yenişehrlizâde

محررى :

كوى مكتوبجيسى

Kayıkla bir cevelân

طابع و ناشرى :
معلومات و ثروت غزته‌لرى صاحب امتيازى

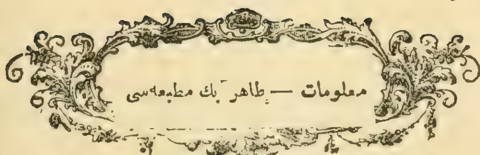
السيد محمد طاهر

معارف نظارت جليله‌سنك رخصتيله

باب عالى جاده‌سنده طاهر بكك «٤٠» نومرولى
مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

قسطنطنيه

١٣١٧

معلومات — طاهر بك مطبعه‌سی

قیصه بر افاده

کوی مکتوبجیسنك قارئلرینه هدیه ایتدیکی شو صحیفه‌لر اویدورمه، مخیل شیلر دکلدر. جمله‌سی حرفی حرفنه طوغرو بر سرکذشتدر. حکایه اولونه‌جق شیلر بر رومانه قدر تحف، اکلنجه‌لی اولدقلری ایچون قارئلرم بونلری دوزمه بر حکایه صانماسونلر دیه شو سطرلری یازدم. بو صحیفه‌لر بر بایرام تعطیلنده سکز اون آرقداشله کچیردیکمز بر قایق — وقسماً ده قره — عاطفی: بکقوزدن آناطولی حصارینه واوراده قره دکز ساحلنده کائن ریوا یاخود ایروایه واوراده ینه قایقله ونهر یولیله اوچ ساعت ایلریده واقع بوزه‌خانه قریه‌لرینه وقوع بولان سیاحتی وبو سیاحتده صحرالری، طاغلری، دره‌لری، بایرلری یورویه‌رك آشمق صورتیله اجرا ایدیلن عودتی حکایه ایدر. بکا بو واقعه‌یی یازدیرمغه الك

زیاده جسارت ویرن وبلکه ده تشویق ایدن استاد
حکیم عطوفتلو احمد مدحت افندی حضرتلرینك
(صیادانه بر جولان) آدلی بویله کوچوك بر
سیاحتنامه‌لری اولدی . مشارالیه بو کوچوك فقط
لطیف اثرلریله استانبولك بیلنمسی شایان جوار
مواقعندن یاریسنی : بکقوزدن انمیه‌دن قدر اولان
یرلرینی هر درلو احوالی، تفرعاتی ایله بزه طانتدیلر.
حقیرده بو موقعلرك دیکر یاریسنی : بکقوزدن قره
دکزه و قره دکزدن دها اوچ درت ساعت ایلرولره
قدر اولان کوزل یرلری کزدم، کوردم، اورالرده
عائد غایت کوزل وفائده‌لی خاطره‌لر ایندم
وبونلری ده قارئلرمه بو عاجز لسانم، بو کرهنه قلمم
ایله بیلدیرمك، بو صورتله بوغاز ایچی واستانبول
جوارینك آناطولی جهتنده‌کی موقعلرینه عائد معلوماتی
تماملامق، کندی قدرنجه قارئلرمه خدمت ایتمك

ایسنمدم . ایشته بو اثر او آرزونك محصولی اوله‌رق
اوزره میدانه کلدی .   [حصاردن]

***

افاده‌مده دخی سویلدیکم وجهله بو اثر مدحت افندی حضرتلرینك صیادانه بر جولانلری طرزنده و همان اوکا بر ذیل ، بر علاوه صورتنده یازلمش اولدیغندن شو نقل ایده‌جکم عالمك درجهٔ اهمیتنی قارئلرمه کوزلجه بیلدیرمش اولمق ایچون ایشته مشارالیهك جولانلرندن برایکی سوزی عیناً نقل ایدییورم که بو سوزلر بزم (قایقله بر جولان) واقعه‌سنه ده بر مقدمه اولور؛ باقیکز مدحت افندی صیادانه بر جولانك باشنده نه کوزل دییور :

***

« مقدمهٔ : بر ایکی سوز »

« اوروپانك بیوك غزته‌لرندن همان هرهانکی نسخه‌سی آچیلسه « سپور » سرنامه‌سی آلتنده برطاقم مقالات

مطوله كوريلور . قارئين مطبوعات ايچون بونلرى
اوقومق هم اكلنجه‌ليدر، همده فائده‌ليدر. اكلنجه‌ليدر
زيرا موضوعلرى ذاتاً اكلنجه‌يه، تفرجه دائردر . مثلا
مجرد تفرج ايچون التزام اولنمش برسياحت بحريه ويابريه
وياخود ياريشه، صيد وشكاره والحاصل هپ بويله اساسى
وجودجه ادمان ، ذهنجه استراحتى مستلزم اوله‌رق
اكلنجه‌لره دائردر . فائده‌ليدر زيرا بو اكلنجه‌لرى ياپانلر
بهمه‌حال منسوب اولدقلرى قومك الك كوزى آچيق ،
الك معلوماتلى، الك ترقيپرور صنفندن اوله‌جقلرى جهتله
كافهٔ مشاهدات متتابعه‌لرى حقنده بونلرك برملاحظه‌سى
اولوركه او ملاحظه‌لر البته معلومات جديه اوزرينه
مبتنى بولنه‌رق بو جهتله دخى اوقويانلرى او معلوماته
او ملاحظاته تشريك ايتمش اولور . مثلا جزائر بحر
سفيددن برينه يوز بيك كشى كيتمشدر، بونلرك آنجق
برقاچى سياحتنامه‌سنى يازمشدر . زيرا ديكر بيكارجه
كيدنلرك اجرا ايلدكلرى سياحت حقنده هيچ بركونه
فكرلرى ، ملاحظه‌لرى اوله‌مزكه يازسونلرده انلرك
مطالعه‌سندن ابناى نوعلرينى مستفيد ايلسونلر . انلرك
بركمى‌يه راكباً محل مذكوره كيتمسى ايله بر مانوفاتوره
صنديغنى بركمى‌يه تحميلاً كوندرمك آره‌سنده همان هيچ
برفرق يوقدر. محل مذكور حقنده يازيلان سياحتنامه‌لرك

تعددی دخی بونلردن بر ایکیسنی اوقودقدن صوکره دیکرلرینی ده اوقومقدن استغنا حاصل ایتمز . چونکه قرائت واقعه‌دن ایدیله جك استفاده یالکز اومحل حقنده معلومات آلمقدن عبارت دکلدر . زیرا بو معلوماتك تاریخه عائد اولانلرینی تاریخدن وجغرافیایه عائد اولانلرینی جغرافیادن آلمق دها مکمل ، دها قولای اولور . اصل استفاده او جولانی اجرا ایدن ذاتك ویاخود ذواتك مشاهدات واقعه‌سندن منحصل احتساساتی ، ملاحظاتی اولوب ایشته بونلر سیاحك کندی مخصوصیتندن اولمسیله بشقه هیچ برکتابده بولنه‌مزکه اوقویوب استفاده ایتمك ممکن اوله‌بیلسون .

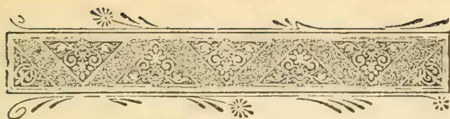
اوروپا مطبوعاتنده بو یولده‌کی « سپور » مقاله‌لری قارئین مطبوعات نزدنده او قدر لذتله مطالعه اولنورکه بعض الك مهم ومعتبر کبارك اجرا ایلدکلری سپورلره الك معتبر غزته‌لر طرفندن برورده مخبر قبول ایتدیریلور . بومخبرلر ایسه اویله شئونات عادیهٔ یومیه‌یازان محمیلردن چراقلردن عبارت اولماز . اویله عرفان وادب صاحبلری اولورکه جولانی اجرا ایدن کباره عادتا کفو وارقداش اوله‌بیلمك صلاحیتنی مکتسبدرلر ؛ ایشته بونلرك قلمندن چیقان جولانات حکایه‌لری ده هم اکلنه‌رك ، هم استفاده ایدرك اوقونور . فقط بویله جداً وقوعه کلن جولانلر

قارئین مطبوعاتك احتیاج حس ایلدکاری قدر کثیرالوقوع
اوله بیلورلرمی ؟ صکره کبار نوع بشری قارئین مطبوعاته
اوقوتدیریله جق مقاله‌لره زمین تدارکنی متعهد آدملر
دییه حکم ایلمك لازم کلور . بو سببه مبنیدرکه بعض
محررلر حقیقةً وقوعی‌ده بکلەمکسزین خیالاً اجرا
ایلدکاری سیورلره حقیقت رنکی ویره‌جه‌سنه برمهارت
مصورانه ضمیله اوبله کوزل شیلر قلمه آلورلرکه مطا-
لعه‌سیله قارئلرینی هم اکلندیررلر ، هم مستفید ایدرلر .
عجبا بزده بو یولده اسپورلر هیچ اجرا اولنمزلرمی ؟
چوووق ! . کبارمزدن ، کبار زادکانمزدن برچوق
ذوات صاحب اقتدار واردرکه براً وبحراً وبا خصوص
بحراًدن زیاده براً هله صید وشکار مقصدیله کوزل
کوزل جولانلر یاپارلر .
ویله ایسه بونلر نیچون یازلمزلر . نیچون صحایف
مطبوعاته‌ده کیره‌رك انلری اوقویانلری هم اکلندیروب
هم مستفید ایتمزلر . عجبا بزده بونلری یازه‌بیله‌جك
محررلرمی یوق ؟
چوووق ! . فقط بومحررلرمز ایله اوکبارمز وکبار
زادکانمز آره‌سنده مناسبت وتعلق یوقدرده آنك ایچون
یازلمزلر .
شویله بر مناسبت همان ایلك دفعه اولمق اوزره

بو كره صيادانه بر جولان خصوصنده وقوعه كلمشدر .
همده يالكز براً دكل ، يالكز بحراً بيله دكل ، هم
بحرى هم برى كه يالكز ايشك بوقدرجغنى تصور بونك
نه مكمل بر اكلنجه اولديغنى اذكياى قارئينمز ابتداءً
ومقدمةً دخى تصور ايده بيلور . »

—

وابورده مذاكره و قرار

سعيد افندی سنه‌لردن بری فضيلت وكمالاتی ، نان ونعمتی ايله پرورده اولديغم ؛ كنديسنی بو يولده برمدرس حيات اولمق اوزره تلقی ايلديكم خلوق ، عالم ، عالی جناب برذاتدر ؛ اون سنه‌دن بری برابر ، اما طبق برعائله افرادی كبی دائما برابر يشامه‌مده‌يز . هويتمزی بيلمه‌كاری حالده بزی بويله هرزمان برلكده ، برخانه‌ده كورنلر بزی برعائله‌نك اك يقين افرادندن ظن ايدرلر . حال بويله دكل : بن آناطولينك بركوشه‌سندن ، اوديكر بربوجاغندن نشأت ايتديكمز حالده ايشته بوندن اون سنه اول طالعك بكا كوستردیكی فوق العاده برلطف اثری اولمق اوزره برشهرده يكديكرمزی بولمش ايدك . اوزماندن بريدركه برياندن سعيد افندينك طبعاً حائز اولديغی بيوكلك ، علو جناب ؛ ديكر طرفدن بنم

کندیسنه کوستردیکم فرط انقیاد بزی بویله بر عائله اعضاسی حالنده بولندیرمقده‌در . بینمزده اودرجه بر ارتباط واردرکه اونی طانیانلر مطلقا بنی‌ده بیلیرلر ، بنی بیلنلر مطلقا اونی‌ده طانیرلر . اونك احبابی مطلقا بنم‌ده احبابمدر ، بنم یارانم اونك‌ده آشنالریدر .

ایشته بویله خاطرهٔ صمیمیتلری ایکیمز بیننده مشترك احبا میاننده اك زیاده سودیکمز ؛ صموتندن ، صافیت محبتندن اك زیاده امین اولدیغمز ؛ ذکا وعرفاننه ، مصاحبت شاطرانه وحکیمانه‌سنه جداً مفتون وحیران قالدیغمز برذات محترم واردرکه اوده بکقوزلی حمدی افندی‌در . اوهیچ بر زمان اعتیادینی بوزمقسزین صباح‌درت بچقده بکقوزدن حرکت ایدوب بشده آناطولی حصارینه اوغرایه‌رق قندیللی وروانی کویندن طوغرو کوپری‌یه کچن واپورله استانبوله ، وظیفهٔ مأموریتنه کیدر . بز ممکن اوله بیلدیکی مرتبه جهد وغیرت ایدرك محضا اونك کوزل سوزلرندن فائده‌لنمك ایچون ایشته بوواپورله استانبوله ایتمکه چالیشیرز .

کچن قربان بایرامندن اوچ کون اول ایدی . بزی علی‌الاکثر ایرکن واپورلرله استانبوله ایتمکه ، اوطاتلی واپور صحبتلرندن محروم براقمغه سببیت ویرن مشغولیتلرمز بایرام اوسنی اولمق حسبیله موقتاً کسیلمش اولدیغندن بشده حصار اسکله‌سنه اوغرایان بو واپوره بینمز وحمدی

افنديی بر معتاد قارده ده دائما ارطورمقده اولديغی موقعده
بولمش ايدك . هر ملاقاتده تجدد ايدن بر ممنونيت
وبشاشت ايله سلاملاشه‌رق اوطوروب مرحبالاشدقدن
صوكره صاحبته باشلادق . اوكنز بايرام اولمق مناسبتيله
سوزده بالطبع بايرامدن ، بايرام عالمندن ، بايرام
تعطيلندن ، بايرام تنزهندن آچلدی .

معلوم آ ! بزم كبی ايش كوج صاحبلری بايرام
تعطيلنی بيوك بر فرصت عد ايدرلر . هر بايرام هوا
مساعد اولورسه برطرفه كيدوب كزمك معتادمزدر .
نيسان آيی اورته‌لرينه تصادف ايدن بوبايرام ايامی ايچون ده
دها بوكوندن غايت كوزل ، آچيق بر هوا حاضرلانمقده
ايدی . بولوطدن ، روزكاردن اثر اولمديغی كبی
شكايت ايديله‌جك درجه‌ده صيجاقلق ويا صوغوقلق ده
يوقدی ؛ تام سياحت ، تنزه هواسی ايدی . لكن
بايرامك بوقدر لطيف كاوب كچه‌جكی اولدن ظن وتخمين
ايديلمه‌مش اولديغندن بزجه بوبايرام ايچون هيچ برسياحته
قرار ويرلمه‌مش ، ايكی اوچ كون بايرام زيارتلرينی
قبول ايله وقت كچيرلدكدن صوكره حصار صحرالرنده
كندی كنديمزه كزوب طولاشمق تصوری ايدلمش
ايدی ؛ حتی بوفكرده اولديغمز ايچوندركه سعيدافندی
بايرامك ايكنجی كوننه وكيجه‌سنه استانبولدن بعض
ارقداشلرينی ده دعوت ايلمش ايدی .

بايرام صحبتى آچيلنجه حمدى افندى بزه صوردى كه:
— بايرام تعطيلنده برطرفه كيتمك نيتنده ميسكز ؟
جواب ويردك :
— خير ! يا سز ؟
— طوغروسى بن هم هوانك كوزللكندن ، هم ده بو درت كونلك تعطيلدن بالاستفاده قايقله برجولان ياپمق نيتنده يم ..
— قايقله برجولانمى ؟..
— اوت ..

بز بو سؤالى ايراد ايدركن طورمزه دقت ايدلسه ايدى بو جولان ايچون قلبمزده عظيم بر ميل اشتراك حصوله كلديكى بردن فرق اولنوردى . واقعا هوا اودرجه لطيف ايدى كه بو لطافته قارشى بويله يورغون فكرلرده شو صورتله بر ميل تفرج بايرمه مك قابل اولهمازدى . شمدى جولانه اشتراك نيتى فكرمزده دها زياده شدت وقوت پيدا ايدرك سوزه دوام ايتدك :
— نه ى ! بو جولان نصل برقايقله ونه طرفلرده اجرا اولنه جق ؟
آرتق بو سؤاللردن ارقداشمز بو سياحته بزم ده نه قدر دلتشنه اولديغمزى تماميله آكلامش ايدى . خفيف بر تبسمك حصوله كتيرديكى بر نقاش ايله بومولان كوزلرينى

بزه عطف ایده رك اوممنیدار باقیشی ایله جواب ویردی:
— اوو ! قایق مکمل . باربا (تهمو) نك اوچ
چفته بیوك ، متین برقایغی که اون کشی‌یی فرح فرح
ماریندبره بیلیر . نیتم بونکله آناطولی فنارینه قدر
کیتمك ، اوراده برقاچ کون ایچون آیریجه برخانه طوتمق؛
جام ایسترسه قره آوی، دکز آوی یاپمق: صیقیلیرسه‌م
قره دکز ساحلنده‌کی کویلردن برینه مثلا ریوایه، یاخود
دها اعلاسی ربوا نهرینك اوچ ساعت یوقاریسنده‌کی
بوزه خانه کوینه قدر کیتمك والحاصل درت کوناکنه
بوینه ، فریح وفخور آزمك ؛ شهردن ، کورولتیدن،
دغدغه‌دن اوزاق ساکن ، دوشونجه‌سز وطبیعی برعمر
کچیرمك . نصل ؟ بنمله برابر کله‌بیلیورمیسکز ؟..
بوتفصیلات وعلی‌الخصوص بوصوك سؤال اوزرینه
بزدها زیاده کوشه‌مش ، یموشامش ایدك . چونکه
رفیقمزك جداً یشامسنی بیلیر، خصوصیله بوکبی تنزهلرك
حقیقةً علمی ، اصولی ، یولی ، ارکانی بیلیر تجربه‌کار
برذات اولدیغی معلوممزدر . مزیات علمیه‌سندن بشقه
آنه بیلمك ، هرنوع سلاح قوللانمق ، دکزده وقره‌ده
آوجیلق ایتمك، برکمی‌یی اك جسور ، اك ماهر برقپودان
قدر اداره ایلمك کبی برعثمانلی‌یه لازم نه‌قدرهنروعهارت
وار ایسه کافه‌سنه واقفدر ، والحاصل تام برعثمانلی‌در.
کندیسی بویولده یتشدیکی کبی - الله باغشلاسون -

هر بری شمدیدن برر مدار مفخرمز اولان اولادلرینی ده اوبولده تربیه ایتمکده ، کندیسی کبی بویوتمکده در . آرتق بویله بر ذات ایله سیاحتك یاران ورفقاسی ایچون نه بویوك بر نعمت وموفقیت اولدیغنی دوشونك . بو جهتلری شمدی سزك دوشونمکز طبیعی اوله جغی کبی اثنای مصاحبتده بزده دوشونمش ایدکده اونك جولان جدول جمالنی متعاقب ایراد ایلدیکی : «نصل؟ بمله برابر کله‌بیلیر میسکز؟.. » سؤالی اوزرینه بوجولانه جان وکوکلدن قرار ویرمش ایدك .. لکن بوقراری ویردیکمز حالده دخی بوسؤاله بردن بره «اوت ! » جوابنی ویره‌مه‌مش ایدك ؛ چونکه مانع واردی : بایرامك ایکنجی کونی ایچون تأخیری قابل اوله‌میان دعوتلیلرمز واردی . شمدی‌ده ایشته بومسئله‌یی ، بومشکلی موقع بحث ومذاکره‌یه قویمق لازم کلیوردی .

سعید افندی برطور دور اندیشانه ایله دیدی‌که :

— هپسی کوزل اما ..

— نه‌ی اماسی نه اولویور؟

— بایرامك ایکنجی کونی وکیجه‌سی ایچون مسافرلرم وار . بوسببدن بنم ایچون بایرامك اوچندن اول حصاردن آیرلمق مناسبت آلمیه‌جق .

بوسوز اوزرینه وچجز بردن بر مدت دوشونمش ایدك . نهایت بومشکلی بنه سعید افندی حل ایتدی ، دیدی‌که :

— سزيارامك برنجي كوني كيدرسكز، اوچنجي كوني ده بن سزه التحاق ايدرم. فقط سزي اوكون زه ده بوله يم.

— بويك قولاي . بز يارامك برنجي كوني - بني كوستره‌زك - خا.. دها برابر اولديغي حالده بكقوزدن قايغمزه بينر، طوغري فناره چكرز، اوكيجه يي اوراده كراله‌يه‌جغمز خانه‌ده كچيررز . ايكنجي كوني شايد اوزاقلرده برجولان ايده‌جك ، فرضا بوزه‌خانه‌يه قدر كيده‌جك اولسه‌ق بيله سزه برتذكره براقه‌رق كيده - يكمز بري خبر ويرر وحتى اوكون فنارده بولونمغ‌ده صوڭ درجه‌ده غيرت ايدرز .

— اوحالده بوكا فاتحه.. فقط بوفاتحه‌يي تكميل ايتمدن دوشونيله‌جك برجهت واركه اوده كاظم افندي‌يي دخي كيفيتدن خبردار ايلمكدر .

سعيد افنديك بومطالعه‌سي‌ده تماميله مصيب كورمش ايدك. زيرا بوكبي ذوقندن مشتركاً استفاده ايديله‌جك اولان جولانلرده ، تنزهلرده بزدن بشقه ايكي كشي دها بولنديرمق لازم كلسه بونلردن برنجيسي مطلقا كاظم افندي ، اومحترم خالص الجنان خواجه‌مز اولمق ايجاب ايدر. سعيد افنديك بوتكليفي برتصديق متينه دلالت ايدر. اوزونجه برباش اكمه‌سيله تصديق ايدلدكدن وبوخبرك‌ده حمدي افندي طرفندن كوندرلمسي تقرر ايلدكدن صوكره آرتق بوجولانك فاتحه‌سي‌ده، آمينيده ايدلمش اولدي ..

خواجه‌یه تذکره

واپورده ویریلان بوقراردن برکون صوکره حمدی افندی صورتی آتیده محرر تذکره‌یی یازوب کاظم افندی‌یه کوندرمش ایدی :

« استاد محترم !

« عید شریف مناسبتیله شاکردك استادینه بورجلو اولدیغی تعظیمات دستبوسی‌یی بوتذکرەم الکزه واصل اولدیغی زمان بالوکاله ایفا ایتمش اولەجقدر . بوبایرام بکقوزده یوقم . اوقدر یورغون اولان زواللی قفاجغمی تنهایرلرده، سکوت وسکون ایچنده دیکلندیرمکه کیده‌جکم . آنجق بوسیاحتم بایرامده بوغاز ایچنه قدر کلوب مشتاق دیداریکز، مفتقر التفاتکز اولانلری مسعود ایتمك زحمتندن سزی بنه قورتاره‌میه‌جقدر . زیراسعید افندی حضرتلری « بوبایرام حمدی بکقوزده یوق ایسه سعید آناطولی حصارنده‌در . » دیه بایرامك ایکنجی کونی اورایه تشریفکزی رجا ایدیورلر . واوچنجی کونی سزی (برقیرتفرجنه) کوتوروب اکلندیره‌جکارینی‌ده وعد بیوریورلر . بوذات عالیقدرك بکا اولان رجالری دائما برامر قطعی حکمنده بولوندیغی کبی ظن ایدرمکه سزجه دخی اوله‌در . باقی امر واراده استادم افندمکدر . »

یشته بوندکرنه مالندن مستبان وله جغی وجهله خواجه کاظم افندینك بوجولانه اشتراکی تأمین ایلدیکی حالده تفرعاتندر، وبورده جریان ایدن مذاکرهلردر، قرارلردن اصلا بحث ایدلهمش ایدیکه بوجهتك تولید ایلدیکی تحفاق وغرابت جولانمزك صحکارینه دوغری کوروله جکدر .

جولانمزك ایلك کونی

تهیئات وترتیبات

مکملاً ومنتظماً اجرا ایدلمك ایستنیلن سیاحتلرده الك برنجی درجهده دوشونیله جك جهت لوازم سفریهنك کافهسنی الك کوچك تفرعاتنه ونجهیه قدر ترتیب ایلمکدر. شووجهله که آلنهجق اشیا ولوازم میاننده فضله شیلرده بولونماملی، نقصان شیلرده قالمامالی، خصوصیله بوله دائما بربرده قالنمامق وآوجیاق ایله قاریشیق اولمق اوزره اجرا ایدیله جك سیاحتلرده بونقطهیه صوك درجهده رعایت کرکدر؛ عکسی تقدیرده سیاحتدن بکلهنیلن صفا ولذت یرینه جفا ومشقت کورولمك محققدر. مثلا بویله برسیاحته کیدیله جکمی اول امرده هیئت سفریهنك الك بیوکندن الك کوچکنه قدر هربرینك حاللری، مزاجلری دوشونلملی؛ کیدیله جك موقعلرك احوالی نظردقته آلنملی یاغمور یاغمق، فورطنه ظهور ایدوبده طریق وطرز

سياحتك تبديلنه مجبوريت كورولمك، بر بيابانده ويا يصسز بر ساحلده كيجه‌لمك كبى هردرلو احتمالات دربيش ايدلملى ده آلنه‌جق قومانياواشيا اوكا كوره ترتيب واحضار ايدلملى. بوجهتلر ملاحظه ايدلمه‌دن راست كله اشيا وارزاق آلنه‌جق اولورسه اثناى سياحتده فرضا لزومسز بره برشيلته ويايورغان ياخود بر طبم آلنديغى ويا بونلردن برينك نقصان بولنديغى اكلاشيليركه فضله‌سى هيئت سفريه‌يه برانكل وزحمت ونقصانى‌ده سالب آرام واستراحت اولديغى ايچون هرايكى صورتده دخى مشكلات كوريله‌جكى طبيعى وآشكاردر؛ قومانيايه كلنجه: بونك فضله‌سى اودرجه بادئ مشكلات اولمازسه‌ده بونلردن حال حضريده اك اهميتسز عد ايديلن بر شيئك فقدانى ذوق سياحتى بوتون بوتون محو ايده‌جكى دركاردر. بونك ايچوندركه بوكبى سياحتلرده ترتيب اشيا وارزاق جهتى غايت مدبر وايشه عقلى ايرر برذاته توديع وحواله ايدلمك لازمدر.

حمدى افندى بوترتيباتى ايفا ايچون تدبير وبصيرتى اوته‌دن برى مجربى ولان برذات محترمه مراجعت ايتمش ايدى كه اوده بككقرزلى ياور افندى ايدى. بومعتنا ودقيق وظيفه ياور افندى‌يه عرفه كونى توديع ايديلوب موى اليه طرفندن اوكون لوازم سفريه‌نك كافه‌سنى مبين مكمل برليسته ترتيب اولنه‌رق مندرجاتى حمدى افندى

طرفندن دخی تدقیق وتصویب ایدلمش اولمغله بوایسته
موجبنجه سیاحته عائد کافهٔ لوازم : خفیف بتاق یورغان
طاقلری ، متعدد سجاده‌لر ، یاغمورلقلر ، قهوه‌چای
طاقلری، ایکی عدد دوربین. بول کبریت، هرنوع بالق
آلاتی: تکرآغلری، صاچمه آغی، پاراقاته، صید بری طاقمی
چفته‌لر ، هردرلو صاچمه وقورشون ایله طولدیرلمش
خرطوچلر : آرناوود ، یتاغان بیچاقلری ، خنجر ،
قما ، روولور ، قوش ایچون زاغار وطاوشان کبی
طاغ شکارلری ایچون توپوی والحاصل بوجولان ایچون
لزومی اولان هرشی حاضرلانمش ایدی . قومانیا
ایلاق اوزره آلدیغمز ارزاق غایت ساده وبسیط ایدی؛
بوکبی سیاحتلرده اولجه خانه‌ده حاضرلاندیرلمسی معتاد
اولان کوفته، طرلمه ، حلوا کبی پشمش ، قورتارلمش
اطعمه‌دن هیچ بریسی یوقدی . زیرا بز قرارمز وجهله
قنارده منتظم برخانه‌یه کیدیوردق ، کیجه‌یی اوراده
کچیره‌جك ، ایکی ایسته‌دیکمز کبی وتازه تازه اوراده
پیشیرته‌جك ایدك . بوحسابجه آرتق ییه‌جکمزی اوده
حاضرلاتمه‌نك، اوراده قدر کوتورمك زحمتنه وخصوصیله
بیات شیلر یمك مجبوریتنه قاتلانمه‌نك عالمی واری‌یا؟.
بناءعلیه حرکت ایدرکن قومانیا نامنه قایقده بولندیریله‌جق
شیلر - ایجاب ایدرسه یولده ینلمك ایچون - اوچ قیه
اکمك ، برمقدار پینیر ، اون بش یکرمی لوب یمورطه

بولجه طوز بوبردن و نه اولور نه اولماز ملاحظه‌سیله
آلنمش ایکی قیه پرنج، ایکی اوقه اعلا تره یاغندن بربیدنك
زیتون یاغیله قهوه‌شکرچای موم وسائرهدن عبارت ایدی.

یلکنوزده حرکت

ویردیکمز قراره توفیقاً بن بایرامك برنجی کونی
حصاردن واپوره بینه‌رك ساعت آلتی بچقده یلکنوزده
حمدی افندینك ساحلخانه‌سنده بولندیغم زمان قایغی ایشته
بتون بولوازم سفریه ایچنده اولدیغی حالده آمادهٔ حرکت
برحالده کوردم . حمدی افندی ایله ایکی مخدومندن،
ویاور افندیدن مرکب اولان ارقداشلری‌ده عزیمت
ایچون ورودمه منتظر بولدم . یاریم ساعت قدر آرام ایدلدکدن
صوکره هیئت سفریه‌یی تشییع ایچون ساحلخانه‌یه قدر
کلمش اولان احبای معززه ایله وداع ایدیله‌رك قایغه
بینلدی . قایقچیلرمز (پروسپه‌رین) ایله قرداش
(پنی) نك وبونلره معاون صفتیله کورکاره یاپیشان
یاور افندینك قوتلی حمله‌لری ایله قایغمز بیاض کوپوکلر
ایچنده قله‌رق سرعتلی ، شانلی بر صورتده اسکله‌دن
آیرلدق ..

حین مفارقتده ساعتمز تام یدی‌یی کوستریوردی .
هوا غایت لطیف . آچیقلرده یلکن آچمغه مساعد

اوله‌جق درجه‌ده قوتلیجه بر لدوس روزکارینك سمتنده اولدیغی دکزك قارشیدن کوریلن سطحی مائیسی اوزرنده رقص ایدن بیاض طالغه‌لردن آکلاشیلیور . لکن بکقوز حوضه‌سنده روزکارك دکز اوزرنده حصوله کتیردیکی بوماتی رنکسن ، او بیاض طالغه‌لردن اصلا اثر یوق ؛ الیرده دکز قایناشیرکن بوراده ، بکقوزك بواطیف قوینده خوابیده وآسوده بر حالده اوزانیور . .

ایشته بو حوضه‌نك اثنای مفارقتزده یلکنلری شیشیره‌جك روزکاردن اثر بوله‌مدیغی ایچوندرکه همت ، قوت وغیرت بازوبه قالمش ایدی . درون حمدی افندینك ید مهارتنده بولنیوردی . بیاض منتانك بیاض وکنیش قوللرینی صربست براقه‌رق قایغه صیرت سیرندن متصل روزکار ایله موجه‌لندیرن وکوکسنی تماميله ستر ومحافظه ایدن آرقه‌دن ایلکلی عثمانلی وینه عبادن بر آوجی پانطلونی کیمش اولدیغی حالده دونیك یکه‌سی صاغ قولیله قیصه‌دیره‌رق هیبتلی برطور ملاحانه یله قایغك قیچنه یاصلانمش اولان حمدی افندی‌یی بو حالی ، بو قیافتی ، بو وضعیتی ایله کورنلر ترق یللق بر کمیجیدن زوردفرق ایدرلردی .

***

(قایوه وقائعجیلرمز)

قپودان _ دها طوغرو لقب وتعبیری ایله _ آمیرال

(نه‌و) نك قایغی حقیقة بك مكمل . طولی اون‌مترو اولمسنه وقیچ اوستی كوكرته‌سی یان یانه اوچ كشینك راحت راحت یاتمسنه مساعد بولنمسنه كوره تكنه‌یه ایكی ثابت دیرك دیكیله‌جك اولسه عادتا طربزونلیلرك كراسته یاخود اودون قایقلری درجه‌سنده برشی اوله‌جق . (تهمو) ، بلكه‌قوزك بومحترم‌برملاحنی (بروسپه‌رین) و (پتی) كبی ایكی مطیع وكامل اولاد ، ایكی ماهروقوری البنیه كمیجی یتشدیرمش اولدیغی جهتله شمدی علی‌الاكثر اونلری چالیشدیریور ، كندیسنك كیتدكجه آزالمسی طبیعی اولان محصول سعیئه اونلرك دورجوانیلرنده‌كی مبذول ثمرهٔ غیرتلرینی قتمرق شو سرمایه‌لری ایكی قایقله برطاقم بالق آلات وادواتندن عبارت اولان‌وكندیلرندن بشقه ایكی‌ده یتشكین قزلری بولنان عائله هیچ كیمسه‌یه محتاج اولقسزین كمال رفاه ایله ، ناموسكارانه‌برصورتده كچینیور . دكزده تام برباقجی اولمق اوزره كوربلن اواختیار پدر ایله بو ایكی ولاد خانه‌لرینه عودت ایدنجه برمعیشت كبارانه ایچنده كورولیور . هله دائما خانه‌ده قالان قزلر هرزمان بوعمر كبارانه ایچنده یشایورلر . دیكر برچوق قایقجیلرده كوریلان خشین برچهره ، هرروندن معنای اهانت آقان وحشی نظرلر ، برطور معنداته ایله چاتلمش قاشلر بو ایكی ناموسلی قایقجیلرده : بروسپه‌رین ایله پتی‌ده كورولمیوردی ؛ بالعكس اونلرك

کوزلرنده ، ناصیه‌لرنده برتر ملایمت ومظلومیت نمایان ایدی . هیچ سس ، صدا چیقارمقسزین لاینقطع کوره‌ك چکیورلردی . کویا که قایق اونلرك دکل بزم کندی مالمز ایدی و اونلر متصل کوره‌ك صالالامق ایچون طرفمزدن یومیه ایله طوتلمش عمله طاقمندن اولوب دائما امرمزه ، دائما اشارتمزه منتظر ایدیلر .

واقعا حمدی افندینك‌ده کندی مالی اوله‌رق متعدد تنزه قایغی واردر ؛ هله بونلردن بری اوزونلغی اعتباریله (تمو) نك قایغنه معادلدر . آنجق بو قایق دها نارین یاپیلی وبالخصوص دها طار واکمز اولدیغندن هم کوزلجه صیغیشامق هم‌ده قره دکزك ظهوری محتمل اولان فورطنه‌سنه قارشو دها زیاده مقاومته الوریشلی بولنمق حسبیله تمونك قایغی طوتلمش ایدی .

بحه‌دکز سیاحتنه حیقه‌جق اولانلر هرشیدن اول قایقجیلرك تربیه‌لی ، ناموسلی ، اطاعتلی آدملردن اولمسنه دقت ایتملیدرلر . چونکه سیاحتده تأمین استراحت ایده‌جك اولان خصوصاندن بری وبلکه‌ده برنجیسی ایشته بوقایقجیلرك اویغون اولمسندن عبارت بولندیغنی بوندن اول وقوع بولان بعض قایق تنزهلریله بواوزون بویلو جولانی مقایسه ایتدیکمده آکلادم .

قایغه بیندیکمزده بن قایقجیلرمزك ، بویکی کوردیکم کسه‌لرك سیمالرینه باقه‌رق اونلرك نصل ایی آدملر اولدیغنی

آكلامغه، اوقورمغه چالیشیرکن حمدی افندی بکا بوتون بوبوقاریده‌کی تفصیلاتی حکایه ایدییوردی .

(بر ملاحظهٔ تاریخیه)

بو آراق آرتق بزکوزك حنکار اسکله‌سی اوکارینه کلمش ایدك که قایقجیلرمزك تدقیق معیشتلرینه نهایت ویره‌رك تفکرات تاریخیه‌یه کیتمش برزمین حاضرلایان بوموقعه بونك اوست طرفلرنده‌کی کوشکه باقییوردق . بوردن کچرکن آرتق کوزلرمزك اوکنه بروقعهٔ مهمهٔ تاریخیه (تزیب) وقعه‌سی کلمش، نظرمز بویرلری تماشا ایدرکن فکرمزده اوروقعه‌ده وبویرلره عائد برطاقم خاطرات تاریخیه اویانمش ایدی . شیمدی ایکیمزده بوموقعلره باقه‌رق دوشونیور . وهیچ شبهه‌یوق که وقتیله مصردن حکایه واورادن کوتاهیه‌یه قدر پای مصباتی اوزاتوبده قونیه‌یی بیله تحت تهدیده آلمش اولان دشمنلره قارشو روسلرله اتفاق ایدیلوب عساکر متفقه‌مز بزمله برلکده مدافعه‌ده بولونمق اوزره بوموقعلره قدر کلدکارینی دوشونیور ایدك . بك اوزون سورمین بوتفکر حمدی افندینك نطقهٔ آتیه‌یی اوقومسیله نهایت بولدی ؛ اوموقعه‌ده سیاه برطاشك اوزرنده محکوك والیوم موجود بولونان

بو قطعه‌نك قرشیسنده ثبات ایلدیکه وصره‌ده دوشوندکلرمز
یکدیکرینك عینی ایدی ؛ ایشته او قطعه:

بو صحرایه مسافر کلدی کیتدی عسکر روسی
بونلك کوه پیکر یادکار اولسون نشان قالسون
وفاق دولتینك بوله اولسون ثابت ومحکم
لسان دوستانده داستانی بر زمان قالسون

حمدی افندی بو قطعه‌یی کندینه مخصوص و بو قطعه‌یه
مناسب برادای وقورایله اوقودقدن صوکره آرتق
بوراده‌کی حسلرمزی، دوشونجه‌لرمزی یکدیکرمزه
لساناً تبلیغه لزوم کورمیه‌رك چیقدق .

*
* *

(کل محمود و بجار برزنی)

کوره‌ك چکه‌رك امور بریه‌قدر کلدیکمزده آرتق
قایغمزی یالکز اله قره دکزه طوغرو مکملاً سوق
ایده‌بیله‌جك اولان لوندوس روزکارینه قاوشمش ایدك .
بناءً علیه بوراده کوره‌کلرمزی ایدیله‌رك همان قایغمزك
دیرکی دیکلدی ، یلکنلك قلوق آتی بجاغی ایدیله‌رك فوره
ایدلدی . قصه بر بوریا ایله ویر استیپسه سرعتله
یول لمغه باشلادق . بکقوز آرتق بزدن بر چوریرمش
بیوکدره ، طرابیه معموره‌لری کیتدکجه بزدن ازلامشغه ، کری‌یه دغه کری‌یه چکیلمکه باشلامش ایدی .

برنوممورهلردن بلافاصله قاچیور ، بوطاربوغازدن ، بوولوله‌لی برلردن نظرلره خیال شاعرانه قدر واسع ، بی‌پایان کورینن قره‌دکزه . طبیعتك صفوت وبکارتنی کوسترنسا کن وتنها کویلره طوغروایلرلیه‌یوره لاینقطع ایلرلیه‌یور ایدك .

بویله جولانلی بزه آزانی قایقجیلرمزه شکایت ایتدیریه‌جك درجه‌ده خفیف ولطیف برلودوس روزکارینك مدیج نسیمیله یورك قابقمزك، ویوك ایلکیلری ایچه طوواش ایلدیکی حالده سرری پرونده دکیزك همان برقاریش آلتنده صاقلانان وشیمدی‌یه‌قدر برچوق قایقلری پارچه‌لایوب غرق ایتمش اولان «کل محمود» نامنده‌کی مدهش قیانك یانی باشندن کچدك ؛ قایقلری هلاك ایتمك ایچون دکیزلرك آلتنه صاقلانمش برمخلوق عجیب کبی کورینن بوقیانك مدهش قرارتیسی ، اووقت تویلرمی اور پرتن اورکوبجی منظره‌سی حالا کوزمك اوکنده‌در : اورادن سودلیجه‌یی و مجار بورونی تعقیباً یولمزده دوام ایتدك ؛ بشریتك کوچوك برنمونه‌قدرتی‌ده ایشته بوراده‌کی کیرچ اوجاقلریدر ، قوص قزجه‌مان طاغ ایشته بوکوچوك مخلوقلرك الیده یاریلیور ، ییقیلیور ، مجروح ، دلیك ، دشیك برحاله کلیور ؛ بوکون اوجاقلر بورونی بتیرمش ، برطرفدن طاغك کوکسنه طوغرو کیرمکسه‌دوام ایدیور . کیم بیلیر؟ بلکه برزمانصوکره

بو یرلرده واسع بر انقاض حبل کوریلور ؛ بو بویوك ، عظمتلی طاغ قیریلیر ، آلچالیر ، طاغ ایکن دوز بر طاشلق حالنه کلیر ؛ اوزاغه کیتمیه‌لم : بوکون استانبول وغلطه ریختیملرینه برلشدیرلمش اولان منتظم طاشلرك هپ بوبله برقاچ طاغ بوزونتوسی اولدیغی هپمزك معلومیدر ؛ بن نه‌وقت بشرك بوبله بر اثر اقتداریی کورسه‌م کندی کندیمه بو سؤالی ایراد ایدرم : « عجبا انسانلر ذکالری قدر بیوك اولسه‌لردی نصل برشکل مهیب آلیرلردی !.. »

برمدت صوکره بو منظره‌یی ، بو خیالی‌ده کریده بیراقدق . آرتق آناطولی قیوغنی سیر ایدیوردق . تحفظخانه اوکنده روسیه‌نك قره‌دکز کوکالی دونانمه سنه منسوب اوچ دیرکلی ، اوچ باجالی جسیم بر واپور طورمش ، بر اتیقه‌سنی آلتی اوزره بکلیوردی . ایچنده بر چوق روس مهاجرلری واردی . بونی‌ده تماشا ایدرك آناطولی فناری ، سرکز آرمیزه بولندك . ووقت قارشیمزه (یوروس) قلعه‌سی چیقدی . حالا هیئت ومتانتنی محافظه ایتمکده بولنان بو دور عتیق یادکارینی‌ده تماشا ایتدك ، روایته نظراً روم شرقی دولتی استانبولده حکم سوررکن بو قلعه جنویزلر النده بولنیورمش . اوزمان جنویزلرك بحر سفیدك متعدد یرلرنده تجارت مرکزلری اولدیغی کبی بویوروس موقعی‌ده اوبندر تجارتلردن بریی تشکیل ایدیورمش .

جنويزلرك اوروقلر روملرك تعرضلرندن مصون اولەرق بوجوارده قاله بيالرينى تأمين ايدندە بوقلعه ايمش. كوندوز ساحله اينرلر برقسمى تجارت وبرقسمى ده باقچەلق ايدرك محصوللرينى صاتوب كنديلرينه لازم اولان مواد واشيايى صاتون آلدقدن صوكره اقشام بوقلعەيه چكيليرلر، كيجەيى قلعەنك متين ومستحكم سورلرى ايچندە تجاوز اعدادن محفوظ اولەرق كچيريرلرمش . حتى آنسزين بر تجاوز ومحاصره وقوعنده جانلرينى قورتارە بيلمك ايچون تاساحلك امين بر نقطەسنه قدر بر آلتندن بردە يول ياپمشلر؛ بويول الان دەموجود ايمش .

(فناره مواصلت؛ بورادەكى خانەمزه نقل،)

(ممنونيتمز)

ايشتە بووجهله بوغازك هر نقطەده بشقه برمنظرۀ شاعرانه كوسترن، ديكر برصحيفۀ تاريخيه آچان موقعلرينى سير ايدرك ، يكديكرمزه حسيانمزى، معلوماتمزى تبليغ وافادە ايليەرك فارك صول جانبندەكى قوماق، كوچوك ليمانه كلمش ايدككه ساعتده تام طقوز ايدى .

ليمانه چيقمزدن اول قارئلرمه شوجهتى خبر ويرملى يم كه: ياور افندى طرفندن اشياى سفريه ترتيب واحضار ايدلديكى صره‌ده هوانك بوزولمنى وبناءً عليه فناره

چیقیله جق یرده ور به بر ساعت مسافه‌ده وقع (بوبراز) نام موقعه چیقیلوب ورادن‌ده فناره قدر یایان کیدلمك احتمالی دریش اولنه‌رق بوکده آغیر وطاشینمسی مشکل اشیادن یتاق طاقلری دها عرفه کونی بکجقوزدن آرابه‌جی محمده تسلیماً فناره قدر کوندرلمش وفنارده کونك امامی واسطه‌سیله طوتلمش اولان خانه‌یه یرلشدیرلمش ایدی . حالبوکه بو احتمال ظهور ایتمیوب هوا بالعکس مأمولمزك فوقنده لطیف ومساعد اولمق حسبیله بالاده نقل وحکایه اولندیغی اوزره کال استراحت وسلامت ایله فناره قدر کلمك میسر اولمشدی . بو صورتله فناره مواصلت ایتدیکمزده آرابه‌جی محمدی ورودمزه منتظر واستقبالمزه حاضر بولدق . قایق ساحله یناشنجه اولا کندمز قره‌یه آتلادق ، بعده اشیامزی ، سلاحلرمزی ، آو کوپکلرینی چیقاردق ؛ بو بقیهٔ اشیا برطرفدن خانهٔ موقتمزه طاشنقده ایکن بزده خانه‌مزه کیتمك اوزره ساحلدن فارك بولندیغی نقطهٔ مرتفعه‌یه طوغروچیقمغه باشلادق .

فارده یتوتمز ایچون طوتلمش اولان خانه‌نك کوزل ، اك دلارا ، اك شاعرانه برنقطه‌ده ایدی . علی ملك اسمنده کنج ، تربیه‌لی برآدمك ملکی اولاز بوخانه فنارك اك برنجی درجه‌ده حائز نظارت ومکملیت اولرندن اولوب ینه مرقومه‌یه تحت تصرفنده بولونان اوکی کنیشجه میدانلی

بر قهوه‌خانه‌نك اتصالنده بولندیردی . آرابه‌جی محمدك
دلالتیله بر قهوه‌خانه‌نك اوكندن كچه‌رك خانه‌یه داخل
اولدق . دها خانه‌یه كیررکن نظر دقتمزه چارپان نظافت
وطهارت كامله قلبمزده بیوك بر حس محظوظیت اویاندیرمش
ایدی . مردیون تخته‌لری اودرجه تمیز ایدی كه آیاق
قابلرینی چیقارمق مجبوریتی درحال حس اولوندقدن
فضله چورابله باصمقدن بیله احتراز ایدركبی ایدك . اوك
اوست قاتنده وبوتون صحرالره ، دكزلره ناظر بولونان
مزین ، تمیز اوطه‌سنه داخل اولدیغمز زمان ابتداكی
محظوظیتمز بر قات دها آرتمش ایدی . چونكه طوغروسی یا !
فنارده بوقدر ترتیبلی ، آینه‌لی ، قونسوللی ، چفته
لامبه‌لی ، بتون جاملری بیاض جامه پرده‌لی ، طاوانلری
یوكسك ، دیوارلری تمیز بادانه‌لی بر خانه‌یه ، بر اوطه‌یه
دوشه‌جكمزی اصلا مأمول ایتمزدك .

یتاق داملرندن بشقه قایقمه‌كی اشیادخی كاملاً كلوب
جمله‌سی اوك صوفه‌سنه یرلشدیرلمش ایدی . اوطه‌ده
هپمز بر پنجره‌نك اوكنده یاصلانوب بر مدت استراحت
ایلدكدن صوكره حمدی افندینك امریله قهوه طاقمی
حاضرلاندی ، قاینه توپاقلندی . اعلادن اعلایه پیشیریلان
قهوه‌لر یورغونلغك حس ایتدیردیكی بر اشتهای قهوه
جویانه ایله ایچیلمكه باشلاندی . بیلمم بویله یورغونلق
ارزینده قهوه ایچیلركن هیچ دقت ایتدیكزمی ؟ : قهوه

ایچنلرك نظری برنقطهٔ غیر معینه‌یه طالوب كیدییور ، فكرصانكه استراحت‌واریه‌یورمش كبی هیچ برشیله‌مشغول اولیور ، برمدت سوز ، صحبت كسیلیور ، اوطه‌یی احاطه ایدن درین برسكوتی یالكز قهوه ایچنلرك آره‌ده صره‌ده كمال ذوق ایله چكدكاری قهوه یودوملرندن متحصل بردوداق شاپیرتیسی وبو شاپیرتی‌یه تردیف ایدیلن غیراختیاری درین بر « اوه ! » صداسی اخلال ایدییور . ایشته بوقهوه‌لر ایچیلركن بزده بوحالده ، بوكیفده ، بوكیفك همده الك اوست پرده‌سنده ایدك .

(فنا حوادث : تخته قورولری : خانه‌ده)

(فرار ، قاپیغمزه التجا)

حمدی افندینك بركوشه‌ده اوتورمقده بولونان كوچك مخدوملری سلیمان بك بوتیریاكیلكدن وبناءً علیه بوطالغینلقدن آزاده برحالده اولوب نورذكا ایله پارلایان كوزلرینی بردقت كامله ایله اوطه‌نك هرطرفنه كزدیرمكده ایدی . برآرالق چوجغك كمال تلاش ایله پنجره‌لردن برینه طوغرو قوشوب كلدیكی كورلدی . « نه‌در او؟ » دییه‌سی‌یه قالمادی . « آمان تخته بتی ! » دییه بویپس ومزعج مخلوقلردن برینی یقالایوب پنجره‌دن آشاغی‌یه فیرلاتدیغی مشهودمز اولدی . « نه ! اوله بیلیر آ ، بركوشه‌ده

بردانه‌جك قالمشدر . « ملاحظه‌سيله كندمزى تسليه‌يه چالشمقله برابر بنه‌نه‌قدر اولسه رفقاحوادثدن خوپلاندق آرتق تزايستمديكمز حالده كوزلرمز تخته پارچه‌لرينه‌، پنجره آرالرينه انعطاف ايتمكده ايدى . آره‌سى چوق كچمه‌دى ، ايكنجيسنى بن كوردم . بوده برشى دكل ديوردق اما برطرفدن نزده خرلغق آرتيور ، ديكر طرفدن كوزلرمزده شدت ودقت آرتدقجه آرتيوردى . ديركن تخته آرالرندن ، پنجره كنارلرندن اوچنجيسى ، دردنجيسى ، بشنجيسى يكديكرينى متعاقب باش كوسترمزلرمى ؟ . آرتق قهوه‌لرك صوك بودومى بوغازدن زوركچمش ايدى . حمدى افنديـنك « هايدك بقالم چوجقلر . » قوماندهسى اوزرينه يامـديق ، شيلته ، يابغى ، كليم آلتلرينى معاينه‌يه باشلادق . برده نه‌كوره‌لم؟ بربش دكل سورى ايله ، آلاى ايله تخته بيتى . ايشته بلا باش نوسترمش ايدى ، بوحوادثدن نه‌قدر مكدر اولديغمزى صـورميك . مؤذى ومعـذب مخلوقلرك شرندن قورتلق ايچون همان شوساعتدن اعتبارآبوكوزلم خانه‌يى ترك ايتمك لازم كليوردى . چونكه كوندوزدن بويله آلايلرى ظهور ايدنجه كيجه مطلقا اوزرمزه تخته بيتندن اردولر چيقه‌جغى محقق ايدى . حالبوكه فقير وعلى‌الخصوص حمدى افندى‌يى بركيجه تابصباح اويقوسز براقمق ، عذاب ايچنده بووارلاندرمق ايچون دكل بويله برسورى برتك ، بريجك تخته كهله‌سى كفايت ايدر .

خانه‌دن فرار وقایعمزه‌ انجا

آرتق بو حشرات مضره‌یی وجودمزه ، اشیامزه صاردیرمامق ایچون برساعت ، بردقیقه اول بوخانه‌دن فرار لزومی حس ایدلمش ایدی ، لکن بویله کایر کلمز خانه‌یی ترك ایتمه‌مزدن اول صاحبنك حاصل ایده‌جکی محجوبیتی دوشوندکجه نلباً ، وجداناً بز متأذی اولیوردق دیسه‌م یلان سویلمش اولورم . مع هذا هر نه اولورسه اولسون او بو محجوبیته قاتلانه‌جق ، بز بو عذاب وجدانی‌یی طویه‌جق، فقط هرحالده بو خانه‌دن چیقوب کیده‌جك ایدك . ایچمزده بو ترك خانه مسئله‌سندن اك زیاده متأذی اولدیغی کوریلان حمدی [illegible] بویوك مخدومی ابراهیم بك ایدی . صاف . [illegible] کنج ! عادتا بوتون او کیجه‌نك مزاحمنه قاتلانمغه ، صباحه قدر قانی زهرله‌مکه راضی اولوبوردی‌ده بویله صاحبی ایچون موجب عارکوردیکی بو حاله بر درلو موافقت ایده‌میوردی . حق بو فکرینی کتم ایده‌مدیده . « افندی بابا ! نصل اولور ؟ هیچ اولمازسه بو کیجه‌یی بوراده کچیره‌لم » دیدی ایسه‌ده بونی بزه قبول ایتدیره‌مدی . خانه‌دن صورت فراری تهیه ایچون درحال قیصه‌جه بر استشاره یایدق . بزم ایچون بوراده قالمق قابل اوله‌میه‌جغنی صاحب خانه‌یه بویله آکلاتمسنی ومقدار

کافی پاره ویره‌رك کوکانی آلمسنی یاور افندی‌یه تودیع وحواله ایتدك . موی الیه بو جهتلره دائر أو صاحبی ایله قهوه‌نك بر کوشه‌سنده قونوشورکن بز کیمسه‌یه کورونمکسزین خانه‌دن فیرلایوب وبر کویلونك دلالتیله قایغمزك بولندیغی محل ایچون ایشته بر یول بولوب اورادن آیرلدق . خانه‌دن چیقدیغمز زمان او درجه بر فرح وانبساط طویمش ایدك که بونك درجه‌سنی تعیین ایلمك لازم کلسه اسارتدن قورتیلانلرك ، برانه‌دن خلاص اولانلرك حس ایتدکاری انشراحه معادل ایدی دیمك اقتضا ایدر .

بو کیجه‌یی آرتق هر نه اولورسه اولسون قایغمزده کچیرمك ، فارده علی الاعلا بر کوشك حاضرلانمش اولسه بیله دونوب باقمامق ، بردها کویك ایچنه اوغرامامق مقرر ایدی . ساحله اینه‌کدن بر مدت صوکره یاور افندی ایله اشیامز دخی سوکون ایتدی . کافهٔ اشیا بنه برر برر ساحله طاشندی ، بونلر نقل ایدیلیرکن بزده هپ بر آره‌یه کله‌رك قایغی تمامیله قره‌یه ، قوملغك اوستنه چکمکه تشبث ایتدك . قایغی چکمك ایچون مکمل پالانغه‌مز واردی . لکن بونی استعماله حاجت قالمادی ، زیرا بز بو خدمتی ایفایه کافی ووافی ایدك . یالکز فلنکلری چیقاردق ، برر برر قایغی بیندیره‌جکمز محله صره‌لادق ، صوکره قوتی بازوبه ویره‌رك اوچ درت

یوسا ، هله یوسا ایله قایغمزی بلامشکلات قوملرك اوزرینه چیقاردق . قایق بو صورتله درهیه آقوب یانلری دستکار ایله کوزلجه بسلندکدن صوکره اشیایی منتظماً ایچری‌یه نقل ایتدك . قیچ کوکرته‌سی اوزرینه اوچ کشی یاتمق ایچون کوزل بر یتاق ترتیب ایلدك . انبارك‌ده بر طرفنه ایکی ودیکر طرفنه کذا قایقجیلرمز ایچون ایکی کشیلك بر حاضرلادق . اوزرینه بر بز بوبه تنته‌یی کردك . اولدی مکمل ، مضبوط ، سیوری سینکلردن ، تخته کهله‌لرندن ، پیره‌لردن آزاده بر خوابکاه ..

بوراده بوبز بوبه تنته‌یی کردك دیمه‌مزدن قایغك یلکنی باشدن قیچه قایغك اوزرینه چکوب قایغمزی هر طرفی قپالی برسدیه حالنه کتیردیکمزه ذاهب اولمیکز ها! کردیکمز تنته اوبله قایغك یلکنی فلان دکلدی ، بلکه بالخاصه بوخصوصده قوللانلمق ایچون یاپدیرلمش ایدی . بوتنته قایغك اوزرینه اوبله برصورتده چکلمش ایدی‌که ایچریده فنارمزی آصه‌رق عادتا بر اوطه‌ده بولنور کبی راحت راحت اوتوروب قالقه بیلیوردق ؛ والحاصل قایغمزك اوزرینه تنته‌دن یوکسك برطاوان چکلمش کبی ایدی . تنته‌نك ایکی طرفی قایغك کنارلرینه مائلاً اینمکده اولدیغندن هر ایکی جهتدن کوزلجه چکیلوب اوجلری‌ده اینجه ایپلرله قایغك یانلرینه باغلانمش ایدی .

بو صورتله ایستنیلیجه کنارلری اوربوله رك ایچریسی روزکاردن ، صوغوقدن محفوظ برحاله آتیریلیوردی .

قایغمزك بولوندیغی موقعك همان قرق اللی آدیم ایلریسنده وینه بوقوی داخلنده ، بوقوملوساحل اوزرنده صانکه بکزر ایکی اوطه کو ، ولکده ایدی که یالکز بر قتدن عبارت اولوب برحال حرابیده بولونملرینه کوره بونلرك بكارقایقجیلرك آرامکاهی اولدیغنه حکم ایدیلیوردی ، برمدتجك صوکره بوطاملرك برندن اختیاره بیاض صقاللی ، فقط دیمچ بر آدم کورودی ، ولا کلدی ، دکزدن آبدست الدی ، صوکره برطرفده قاریقاندیرمکده اولدیغی حادثه یانمزه کلدی ، بعد السلام بو حاضرلغك سببنی صوردی . کیجه یی قایقده امرار ایده جکمزی بیان ایتمه مز اوزرینه طاملردن برینی کوستره رك اوراده بیتوتت ایده بیله جکمزی ، اصلا راحتسز اولمیه جغمزی بیان وتأمین ایلدیسه ده بر تشکر ایده رك قبول ایتمدك ؛ چونکه بورا ، هرحالده بزلی تورسه ك تخته قورولری عقلمزه کلییور ، ذهنمزی غیجقلابوردی ..

بز بولنجه قایقده کیجه له مکی بر ضرورت ومجبوریتدن زیاده بر آرزویه تبعاً اختیار ایلمشدك . حالبوکه کیجه یی بوراده کچیرمکه مجبوریتده واراءش . زیرایاورافندی خانه صاحبنه اوده تخته قورولری اولدیغندن بحث ایله یانیلمق قابل اوله میه جغنی برصورت مناسبه تارکانه ایله

اکلاندیغی صره‌ده اوته‌دن بو محاوره‌یه قولاق قبارتمقده بولونان کویلك بر قاچ آغاسی آیاغه قالقوب جواب ویرمشلر: « یوق ! ملی مالك آغامك اوی کوبمزك اك کوزل اولرندندر؛ دیکر خانه‌لره نسبت ایدیله‌جك اولورسه بو اوده تحته بیتی همان‌ده یوق کبیدر! » دیمشلر. دیمك اولویورکه بز قایقده یاتمق ایسته‌مسه ایدك بیله بو خبر اوزرینه آرتق کویده باشقه یاتیله‌جق هیچ بر خانه اولمدیغنه قانع اوله‌رق چار وناچار قایغمزه صیغنه‌جق ایدك.

***

(اقشام طعامی وطانلی براویقو)

قایغك بتأقلری بوصورتله یولـه قوندقدن صوکره آقشام یمکی دوشونلمکه باشلاندی. لکن ساعت اون بری کچییوره میدانده هنوز برشی یوق. بوندن صکره اوزون اوزادی‌یه یمك پیشیروب کله‌مکه‌ده آچلق مساعد دکل. بناءً علیه « خیرالطعام ماحضر » دییوب نه بولورسه‌ق ییوب ایچملی، الله شکر ایتملی. بونك ایچون یاور افندی‌یه بر نظر مسترحانه ایله باقلمز کافی اولدی. مومی الیه همان کویه قوشدی. برمدت صکره بر آدمه ذارك اوشهور، نفیس یوغورتندن اوچ کاسه یوغورت ایله، قهوه‌ده قایناتدیرمش اولدیغی اون بش یکرمی قدر تازه حاضر لوپیه یمورطه وبر مقدار تازه

صوغان وایکی قیه‌ده اکمك یوکلتمش اولدیغی حالده ساحله عودت ایتدی . آرتق اورنالق‌ده کرکی کبی قرارمش ایدی ، فنارمزی یاقدق . ایشته بو یو غورتدن ، یورطه‌دن ، صوغاندن عبارت بولونان ایلك آقشام طعامنی کمال اشتها ایله ییدك . واقعا بزم حسابمزجه بو اقشام یمکی بودرجه‌ده بسیط اولیه‌جق ایدی ، بز هیچ بورولمه‌دن علی مالکك خانه‌سنده پیشیریلوب قورتاریلوب اوکمزه کله‌جك ایدی . لکن نه‌چاره‌که اوحساب بورایه اویمدی ، تخته بینلرینك ـ اولدن هیچده دوشونلمه‌مش اولان ـ ظهور نا تمامی بزی شاشیرتدی ، ایلك قشام پلاننی بو وجهله تعدیلاته اوغراتدی . مع هذا بونك هیچ برقنا تأثیری‌ده اولمادی یا ! بزبنه ایسته‌یکمز کبی طاتلی طاتلی ، طویه طویه ، کولوشه قایشه کمال عافیتله اقشام طعاممزی ایتدك .

بولندیغمز قوی قره‌دکز قربنده لودوس ایچونك امین ، اك محفوظ برملجادر . شوقدرکه غایت کوچك اولمق حسبیله بورایه آنجق اوفاق نفلك قایقلر صیغنه بیلیر . ساحلی باشدن باشه یججه برقوم طبقه‌سیله اورتولمشدر . اوست طرفلری یشیل بایرلر تزیین ایدیور . صاغ طرفنی آناطولی فنارینك بورنی قپاتیور ، صول جهتنی‌ده سرت ، یالچین قیالردن متشکل طبیعی برسور احاطه ایدییور . اوك طرفی ایسه قره‌دکزك روم ایلی جانبنه

طاغلرو آچيق، كوزك آله بيلديكى يرلره، نقطه‌لره قدر ماثى بردكز ...

هوانك لطافتى دوام ايديور. روزكار تبدل استقامت ايتمش. كوندوز لودوس اسوب طورير كن شيمدى قره دكزدن صاف، جيد وغايت خفيف برروزكار هبوب ايدييور. بوروزكارك حاكم انحارالان بوفرنده‌وشيء نك روم ايلى تك تاآوز المردن، قره دكزك كيم سير سماسنى طرفرندن سوروكليوب كتيرمكده ولديغى خفيف طاشقه‌لر اناطوليك بوقوملى ساحلمله اوبوشه‌رك صاقه توتلا. قيدن طويديغى برمستى، طاشقنه ايله بايلوب بوساحل اوزرينه يايليور، قالييور.. قمر - بنجه - كونشدن دها نورانى، دها متبسم برچهره ايله طاغلرك آرقه‌سندن يوكسله‌رك طبيعتك بوكيزلى جلوه‌لرينى سماآردن سير ايدييور.

اقشام طعامندن صكره برمدت ايشته بزده طبيعتك بومنظرۀ لطيفۀ ليليه‌سنى درين درين دوشونه‌رك تماشا ايلدك. ساعت اوچى ايدى، نه‌يدى بيلم، خوابگاهمزه صوقولدق. كوبكار كيجه بزه بكجيلك ايتمك اوزره طيشاريده برقلمش ايدى. ياتمزدن اول سلاحلر برر دفعه‌دها معاينه ايدلدى. چيفته‌لرك كزلرينه قورشونلر ايندرلدى. اوله‌يا! بياباننده، ايصسزه تنها، ضابطه‌سز بريرده‌يز. كيجه دكزدن، طاغدن، بايردن حاصلى هر

یادن بر دوشمن مال وحیات کامیلر . او حالده سلاحدن
باشقه استمداد یده جك نه ور ؟! شهرده بو احتیاطلرك
بوتون شونجه لرك هیچ برینه محل یوق . چونکه هرکسك
محافظهٔ حیات واستراحتنی ضبطه مأمورلری ، بکجیلر ،
پولیسلر دوشونیور . لکن بویله خالی برده هرکس
کندی حیاتی ، کندی قوتی ، کندی سلاحی ایله مدافعه یه مجبور . ایشته بو مطالعه یه مبنی تفکرات ایچنده قایغك متنبه برلرینه یرلشدیرلدکدن صکره اوتی
ایلدیلر اوزره برلی برمزه اوزاندق . قر فوق سرمرده
بر صباح نورانی سماوی کی پارلارکن ، طالعه لر آیاقلرمزك
آلتنده برزمزمهٔ عاشقانه ایله ساحلمزك آغوشنه آتیلیرکن
بزغمدن ، غائلهدن ، ولولهدن آزاده اولدیغمز حالده او
چوق کره کمال حشم وغضب وعظمتندن کوپوره کوپوره
کوکاره چیقان قره دکزه قارشی پای تحقیر کوسترر
کبی آیاقلرمزی اوزاده رق فرح ومسترخ اویودق .

— ٢ —

جولانمزك ایکنجی کونی

***

(قره دکز آوجیلقلری ، عدم موفقیت)

بن اولجه قایقده اوشویه جکمزی ظن وتخمین ایتمش

ایدم . حالبوکه نه قدر یا کلیشم . قایغمزک قاپن تنته‌سی آلتنده وکیجه اوشومك شویله طورسون ، اوزرمزده‌کی یورغانلری آتدیغمز حالده دخی بنه صیجقدن مشتکی ایدك .

آلتی ساعتدن زیاده دوام ایدن طاتلی بر اویقو ایله صباحی ایتمش ایدك . ساعت طقوز بچقده آرقداشلرك هپسی اویانمشلردی . صباحلین ایلك ایش قهوه آلتی یی حاضرلامق اولدی . ایکی ارقه سوت اصمارلاندی . برطرفدنده چای وقهوه پیشیرلمك ایچون آتش یاقیلمغه باشلاندی . بو صره ده تمله برابر حمدی افندینك مخدوملرنده آره کیتمك مراقی اویاندی . بر ساعت صوکره ینه بوراده بولنمق شرطیله مساعده آلدق . چفته‌لری وموزمزه آله‌رق ، زغار وقوپوبی اوکمزدن صالیویره رك اوسته‌زده‌کی طاغلری طیرماتمه باشلادق . وعدمز وجهله برساعت قدر دوام ایدن بوصباح آوجیلغی هیچ بر ثمره ویرمدی . یالکز خفیف سیسلر ایچنده بر وقار حاکمه ایله یوکسلن کونشك طلوع شاعرانه‌سنی تماشادن عبارت بر قزانجمز اولدی . واقعا قوپوبمز « پریش » یشیل آربه تارلالرینك ایچنده برطاوشاز ایزی بوله‌رق تعقیبه باشلامش ایدی ، اما وقت معین بکمکده وقوپوك طورندن بیچه اوزاقلره قدر کیده‌جکی آکلاشلمقده

اولديغندن بو آودن صرف نظر ايدرك آرقداشلرك يانه عودت ايتدك .

بز قره آونده ايكن آرقداشلرمزده دكز آوينه چيقمشلر ، آغلر آتمشلر ايسه‌ده طالعمزدن بوده مثمر اولهمامش .

* * *

{ حاجى صالح قپودان ايله ملاقات }

عودتمزده قيالقلرك ديبنده ياقلمش اولان اوجاق اوزرنده برطرفدن بيوك برباقراج دروننده‌كى سودى ديكر طرفدن بيوجك بر جابدانى قاينامقده بولدق . نهوه آلتى به باشلانمق ايچون ياالكز بزم عودتمزه انتظار ايديليوردى . قوملقك اوزرينه يايلمش اولان سجاده‌لرك يايغيلرك اورته‌سنه حاضر لوپ يمورطه‌لر ، پينيرلر ، اكمكلر صره‌لانمش ايدى . تمام سوت وچايمزى ده بوريه كتيره‌جكمز صره‌ده قارشيدن ، كوى يولندن ايكى مسافر كوروندى . برى اختيار ، بياض صقاللى بر بحريه‌لى ، بر قول آغاسى ايدى ؛ ديكرى ده سيويل بر آدم ايدى . طبيعى ورودلرينه منتظر بولوندق . بزنده ميله ياقلاشوبده سلام ويردكلرنده بزده اعادهٔ سلامدن صوكره .

« بیورك » دیدك . طبیعی بایرام اولمق مناسبتیله بوندن
صوكره‌كی ایلك صورت ملاقات بایراملاشمق اولدی .
بعده بحریه‌لی بزه كندیسنی طانتدی : اسمی حاجی صالح
قپودان اولوب ایلك دنزه‌ی طرفندن قره دكزدكی
جن قورتارانلر هیئت تخلیصیه‌سنه مأمور ایمش . حاجی
صالح قپودان حمدی افندی بی بك ایی طانیدی و حقنده
هركس كبی بك زیاده بر حس حرمت و محبت بسلەمكده
اولدیغندن كویه ورودمزی و مؤخرا تخته بیتلردن
اوركه‌رك تكرار قایغمزه دوندكمزی خبر آلیر آلماز ،
قرنلق اولدیغنده الان بقدیمزین كیجه ساعت اوچ
رادەلرنده ساحله ، بیتونتكاهمزه قدر كلمش . انقطاع
بو صره‌ده كوپكلرمز بریش ایله دیانك شدتلی صولترینه
دوچار اولمش . بو سببله بالطبع قایغك یاننه تقرب
ایده‌مدیكی كبی دیشاریده دخی هیچ بر شی كوره‌میوب
عوعوه‌دن باشقه هیچ بر سس ، صدا دخی ایشیده‌مدیكچه
قایقده اویومش اولدیغمزی آكلایه‌رق كمال اسفله
دونوب كیتمش . ایشته بو صباح زیارتی او تأثیری بیان
ایتمك ایچون ایمش . جانجناب عسكر ! بزه بو احتساسنی
بر صفوت كامله ایله بیان ایلدكدن صوكره دیدی كه
« قارده تخته قورولرندن تماميله مصون برخانه‌مز وار
برخانه‌مزدر . پویرازده‌در ؛ بو اولرك ایكیسی‌ده سزكدر

بوبراز طرفلرنده قالەجق اولورسەكز اورادەكى اوكزدە،
بوطرفلردە تنزه ايدەجك ولورايسەكز بورادەكى خانەكزدە
قالبرسكز .» قپودانك كوستردیکی بو مجابت عثمانيه يه
قارشو تشكر ايتدك . هوا لطيف ومساعداولمق حسبيله
قرەدكزدن ايرايه قدر كيتمك ، اورادنده بوزەخانەيه
قدر سياحت ايلك نيتنده اولديغمزى وشايد بورادە
قالەجق وبين الرفقا كوبده قالمغه قرار ويرەجك اولور
ايسەك هر حالدە بو دعوت عاليجنابانەيه اجابت
ايدەجكمزى سويلدك .

بو آراق سوتلر ، چايلردە كلش ايدى . مسافرلرمزە
مكمل برچاى ضيافتى چكەرك تطييب ايلدك . صوكرە
اونلر عودت ايتديلر .

• • •

﴿يونسجى باباويونس آوجيلغى﴾

ايشتە بوجولانده بالخاصه قيده شايان برخاطرە!
ونسجى بابا !..بونامى بوندن ايجه وقتلر اولدەايشتمش
يدم. ايشتە بوسفردە بابانك كنديسنى كوردك ، كنديسيله
كوروشدك . مناقب عجيبەسنى ايشتديكمز بوآدمى بورايه
بلك كلديكمز كون كورمش ايدك . هانى قايقده يتونه

قرار ویروبده اشیامزی یرلشدیرمکده بولدیغمز
صره‌ده آبدست آلورکن کوردیکمزی وصوکره‌ده
اوطه‌سنه دعوت ایدلدیکمزی بیان ایتدیکم اختیار ،
دینج آدم یوقمی ؟ ایشته‌او ، بزم مشهور یونسجی
باباایمش. اما اووقت بره‌کندیسنی بیلدیرممش اولدیغندن
بزاواختیارك بویونسجی اولدیغنی طانیه‌مامش‌ایدك. آنجق
بوکونکی ملاقاتده کندیسنی بزه ایبدن ایی طانتدی ،
یونسجیلکده‌کی هنرلرینی معرفتلرینی ، طرز غریب صیادانه‌سنی
حکایه‌ایلدی. ایشته بن ده‌بونلری طانیدیغمز، اوکرندیکمز
کی قارئلرمه نقل ایتدم :

یونسجی بابانك صنعتی ، مدار تعیشی نامندن ده آکلاشیله‌جق
وجه‌ایله یونس‌بالغی صید وشکارندن عبارتدر. قرق
سنه‌دن بری ایشته‌بوایمانده. بوطاملرده‌بولونقده‌وآولادیغی
یونسلرك یاغلرینی چیقاروب صاته‌رق کچنمکده‌در. صاچی
صقالی ، قاشلری وحتی کیرپیکلری بیله بم‌بیاض کسیلان
بواختیار یونسجی بابانك سنی الیوم یتمشندن زیاده
نقصان دکل . فقط حالا بلی بوکولمه‌مش ، دیشلری
دوکولمه‌مش .. بکزنده قان ، بیلکلرنده قوت وار
والحاصل حالا زنده وتوانا . یالکز کوزلرینه برآز
طونوقلق عارض اولمش . قرق سنه‌دن بری دکزلرله
یونسلرله اوغراشدیغی حالده هنوزبوحال زنده‌کیده
بونسجی بابا لازدرکه جمله‌نك مسلمی اولدیغی اوزره

دكزلرك قهرينه بودرجه‌لره‌قدر مقاومت‌ده اولسه ولسه
آنجق قره‌دكزك ايشته بوكزيده بابا يكيتلرنده
بولونه بيله‌جكى براس آشكاردر .

بونسجى بابانك بونس آولامق ، اورمق ايچون
خصوصى برتفنكى واردركه اسكى روس صولتادلرينه
بكزر . معلومدركه تفنكلرك «كز» ره «آرپه‌جق» نامنده
ايكى نشان نقطه‌سى واردر . آرپه‌جق تفنكك اوجنده
وناملونك آغزينده يقين بريرنده بولنور . «كز» يسه
مه‌مه‌نك بر آز اوست طرفنده‌در . واقعا آو چفته‌لرنده كز
ايچون آريجه برنقطه يوق ايسه‌ده ايكى مه‌مه‌نك آره‌سندن
آرپه‌جغه قدركيدن اولوق بوخدمتى كوردرمكه كفايت
ايدر . شيمدى تفنكده مملو بولنان قورشون وياصاچمه‌لر
بريره اصابت ايتديرلمك يعنى برشيئه نشان آلنوب وورلمق
ايسته نلدكده كوزك بوتون دقتى برنقطهٔ ثابته‌يه جلب
ايچون صول كوز قپانور وصاغ كوز ايله اولا كزدن
آرپه‌جغه دوغرو مد نظر ايديوب صوكره بو آرپه‌جق
ايله‌ده هدف مقصود طوتديريلور ، تفنك همان آتش
ايديلور . دكلمى ؟

حالبوكه بزم بونسجى بابانك تفنكنده هرنه‌قدر آرپه‌
جق وار ايسه‌ده بوكزدن اثر يوق . . ده‌ا غريبى بونسجى
ابا بوناعام ، نشانكامسز تفنكله اودكزده طالوب‌بانه‌رق
نمنده‌وفر سرعتيله كيدن بونسلرى دكز اوزرنده ، هر

حالده آز چوق صالاللمه‌سی، چالقالمه‌سی، طبیعی اولان صندال ایچندن آولایور.. همده بالغك یاتام جگرکاهندن ویاخود تام بل کیکی نقطه‌سندن اوره بیلمك شرطیله! اوچنجی برغرابتده یونسجی بابانك ایکی کوزی آچیق اولدیغی حالده نشان المسیدر. بویله نشان آلمانك حکمتنی بابادن صوردق؛ کوله‌رك برلازشیوه‌سیله بونك سببنی بزه حکایه‌ایتدی. باقیکز نه ایمش:

معلومدرکه یونس بالغك دکز اوزرینه چیقمه‌سی ایله همان طالمه‌سی براولور. یونسجی بابا تفنکی آتش ایدرکن هر ایکیسنیده آچیق بولوندیردیغی کوزلرندن بریسی ـ صاغ کوزیسی ـ نشان آلمغه تخصیص ایدر ودیکریله یعنی صول کوزی‌ایله ایسه یونس بالغنی کوزلر ایمش؛ شاید هنوز تتکی چکمه‌دن بالق طالیویره‌جك اولور یسه بعده دکزك هانکی طرفندن چیقه‌جغنی درحال کوروب تعیینده صول کوزینك خدمت ومعاونتنه مراجعت ایدر، وبوکوزك یاردمیله بالغك تکرار چیقدیغنی کوربرکورمز تفنکك نشان برندن، آربه‌جغندن آییرمادیغی صاغ کوزی ایله همان بالغك ایسته‌دیکی نقطه‌سنه نشان آلوب تفنکی آتش ایدر، یونسی ووروور ایمش.

والحاصل بوندن مستبان اولویورکه صاغ کوز دائما نشانکاهدن آیرلمایور، نشان آلمق وظیفه‌سیله مکلف بولونیورده شکاری تعقیب وتحری خصوصی صول

کوزه بودیع اولویور . اکر صول کوز — دیکر آولرده اولدیغی کبی — قپادیلوبده یالکز صاغ کوز ایله ایش کوریله جك اولسه بو ایکی وظیفه‌یی دفعةً برکوزك احاطه واجرا ایده بیلمسی قابل اوله‌میه‌جغندن یونس آوجیلغنده تأمین موفقیت ده ممکن اوله‌ماز ایمش .

شیمدی بوتفصیلات اوزرینه قارئلرمزك خاطرلرینه کلمسی طبیعی اولان برسوأل واردر : عجبا یونسجی بابا صید وشکاری بوقدردقت واهتمامه محتاج اولان بویونس آونده یوزده قاچ تفنکی، قاچ قورشونی هدفه اصابت ایتدیره بیلیور ؟ یوزده طقسان طقوز!! دیر ایسه‌ك اینانیرمیسکز ؟.. اوت! اینانیکز . امین اولیکزکه یونسجی بابانك آتدیغی تفنکلردن آنجق یوزده بری بوشه کیدر دیکرلری هپ هدفه اصابت ایلرمش . یونسجی بابانك مهارت کامله‌سنه تمامیله واقف اولان بتون بالقجیلر بوکا بویله‌جه شهادت ایدییورلر . علی الخصوص کنجلکی هنکامنده آتدیغی سرمیلردن هانده هیچ بری بوشه کیتمزمش . مع هذا شیمدی کوزلرینه برآزده طونوقلق کلدیکی حالده ینه یونسلر الندن قورتیله‌مایوریا !.

یونسجی بابانك جمله مهارت صیادانه‌سندن، بو آوجیلقده جسارت وفداکارلغندن برشی‌دها ذکر ایده‌لم : یونسجی

بابا معهود تفنکی آلیور، یاننده برقاچ‌ده رفیقی اولدیغی حالده برصندالە بینیور؛ دکزه آچیلیور، یونسلرك کذر. کاهنه یقین برموقعه قدر کیدوب طورویور ، بالقلرك چیقمسنه منتظر بولنیور. بونلر ظهور ایدنجه تعریف ایدلدیکی وجهله نشان آلیور، آتش ایدییور؛ بعضاً بالق تمامیله اولمیه‌جك بریرندن یارالانوبده دکزه طالنجه یونسجی بابا‌ده الندن تفنکی صندالە براقوب هایدی بالغك آرقه‌سندن دکزه طالییور؛ باینین برحالده باش اشاغی دکزك دیبنه سوزولمکده اولان بالغه یتشیور، ایکی النك پارمقلرینی ایکی طرفدن بالغك صاغ وصول قولا. قلرینه کچیردیکی کبی قوس قوجه یونس بالغنك باشنی یوقاری‌یه طوغرو قالدیرییور! بووجهله بالغك وجههٔ حرکتنی سطح دریایه طوغرو چویروب یوقاری‌یه قدر چیقاریبور، اوزمان صندالده‌کی ارقداشلری یتشه‌رك یونس مجروحی صندالە آلیورلر.. نصل؟ غریب، پك غریب برطرز اصطیاد دکلمی؟..مع‌هذا غرابتی نسبتنده جسورانه برآوجیلق دکلمی؟. ظن ایدرم‌که بویله برصیاد. دلق یونسجی بابادن بشقه برباباییکیتك کاری دکلدر.. فقط اوبویله اختیار، یتشلك حالنده الآن بوصنعتیله مشغول ..

ایشته یونسجی بابانك منقبه‌سی‌ده بیتـدی. بز ینـه جولانمزه دوام ایده‌لم :

***

{سعید و کاظم افندیلره تذکره}

{براغیدروه ایروایه عزیمت}

بو کون هواده دونکیندن زیاده بر لطـافت حکم سورویوردی . یوقاریده سویلندیکی وجهله دون خفیف برلودوس روزکاری اسیوردی ، حالبوکه بوکون اوندن‌ده اثر یوقدی . دکز تماميله ساکن «قره‌دکز» یله‌یم بیاض، سوت کبی ایدی . حق بو لطافت قایقله جولان ایچون لزومندن زیاده بیله ایدی . چونکه بو هواده یلکن آچمق هیچ برفائده‌ویرمیه‌جکندن کورك چکمك مجبوریتنده ایدك . مع هذا قره‌دکزده مخـاطره‌سز ، قورقوسز برسیاحت یاپه‌جق اولدقدن صوکره بز هوانك بو طور غونلغنه ، بوکورك چکمك زحمتنه چوقدن راضی ایدك.

قهوه آلتی‌بی متعاقب ایروا سیاحتی ایچون حمدی افندی طرفندن وقوع بولان تکلیف جمله‌مز طرفندن درحال قبول ایدلمش ایدی .

بو قرار اوزرینه اول امرده سعیدافندی‌یه آتیده‌کی تذکره‌یی یازدق . کندیسنه ویرلمك اوزره کویك مختارینه براقدق ؛ ایشته او تذکره‌نك صورتی :

« حضرت !

« اوده‌کی بازار چارشوبه اویغادی . بزه بوراده نظارت کامله‌یی حائز بر خانه . خانه صاحبمزده علی الاعلا بر آدم ایدی . نه چاره‌که دها کوندوزدن هجومه باشلایان تحته قورورسی آلایلرینه کیجه هیچده تاب آور مقاومت اوله‌میه‌جغمزی آکلادیغمزدن اقشام اوزری ساحله اینوب کیجه‌یی قایغمزده کچیردك . بوکون ایروا دره‌سنه کیدییورز . بوکیجه‌یی اوطرفلرده کچوره‌جکز . یارین ینه بورایه ، فنـاره عودت مقرردر . اکر بزم ایله مزاحم سفریه‌یه اشتراك ایده بیله‌جك ایسه‌کز بزی بکارسکز ، برلشیرز والا آرابه‌کزی ترك ایتمکسزین بکقوزه یالی‌یه عودت بدرسکز . عقل بشر ایشته بویله‌در . بز ایشك هرطرفنی دوشوندك ظن ایدرکن مکر برچوق جهتلرینی دوشونه‌مه‌مشز . هرشیئله مشیت الهیه‌یه منوط اولدیغنی بردها تجربه ایلدك . »

بو تذکره یازیلوب مختاره تسلیم ایدلدکدن صوکره همان اشیامزی کوزلجه قایغه برلشدیردك ، بعده بر غیرت مشترکه ایله قایغمزی‌ده دکزه ایندیردك . صباح ساعت

بر بچقده حمدی افندی دومنده ، بزده کوره کده اولدیغمز حالده آناطولی فنارندن آیرلدق . فنارك اوکندن بچرکن ، بیوك سفینه‌لرك ، کمیلرك خط حرکاتنی تعیین ایله . اوللری بو جهتدن تولد ایدن برچوق مخاطرات بحریه‌نك اوکنی آلمق وبو صورتله تجارت بحریه‌یی ، دکز بولجیلغنی ، هیئت اجتماعیه‌نك تکثیر مناسباتنی دها امین برحاله کتیرمك ایچون مدنیتك ، ذکای بلند بشریتك بویله تهلکه‌لی ساحللره ، قوسال دکزلره برر هیکل متین نورانی شکلنده فنارلر دکزیله ، دوه‌لر اقامه‌سیله ایتمش اولدیغی خدمت مهمه‌لی برحس تکریم وتبجیل ایله یاد وتذکار ایتمه‌مك قابل اوله‌مادی .

فنارلره دائر معلومات تاریخیه

فنارلر، فرانسزجه‌ده «فار *Phare*» دیرلر . قاموسلرك روایتلرینه کوره کمیجیلرك رهبر سلامتلری اولان بو فنارلر میاننده الك اول تأسیس وانشا ایدلمش اولانی مشهور اسکندریه فناری اولوب بو فنارك اهمیت تاریخیه‌سی جهتیله عجائب سبعهٔ عالمدن معدود اولدیغی معلومدره .
اسکندریه فناری بطلمیوس فیلادلف زماننده (قبل المیلاد ٢٨٥-٢٤٧) « تیدبه‌ن سوستراث» طرفندن اسکندریه شهری قربنده واقع (فاروس) نام آطه‌اوزرینه انشا

ایدلمش اولمغله ایشته بونلره مذکور آطه‌نك اسمندن آلنه‌رق « فار » وبزده‌ده « فنار » اطلاق ایدلمش . اووقت بیاض مرمردن یاپلمش اولان بوفنار (١٥٠) مترو ارتفاعنده ایدی . هرکیجه بونك بوقاری قاتنده‌کی بر محل مخصوصده کلیتلی اودون یاقیلیردی وبو آتشك ضیاسی وآلوی یوز میل بحری اوزاقدن کان کیلره رهبرلك ایدردی . بوفنار ١٦٠٠ سنه‌سنده وقوع بولان برزلزله‌ده خیلیجه رخنه‌دار اولدی . واك نهایت ١٣٠٢ سال میلادیسنده‌کی وقوع بولان زلزله‌وزینه بوتون بوتون ییقیلدی .

بومعلوماتدن آکلاشیلیورکه فنارلرك تاریخ تأسیسی پك قدیم زمانلره قدر کیدییور . بوده طبیعیدر ، مادامکه اووقتلر کمیجیلك وار ایدی ، البته کمیلری کیجه‌این قره‌یه چاریمق تهلکه‌سندن قورتارمق وکمیلره قلاغوزلق ایتمك ایچون بویله ساحللرده آتش یاقیلمق دوشونلمش ایدی . دیمك اولورکه فنارلرك تأسیسی کمیجیلکك ایجادی قدر اسکی زمانلردن باشلار . آنجق بونلره اوزمان فنار دیمکدن زیاده ساحلده برر آتش کومه‌سی دینلمك دها مناسب اولور . بوآتشلرك فنار دینله بیله‌جك بر محل

مخصوصده یاقلمی ایسه اسکندریه فنارینك انشاسی اوزرینه‌در. بناءً علیه برنجی دفعه اوله‌رق انجق بوکا فنار دینه‌بیلیر. سیاحین بحریه‌یی مخاطره‌دن قورتارمق ایچون رومالیلرده فنارلر وکز اتمشلردر. حتی رومالیلرك وقتیله مانش دکزندن کان کمیلره رهبر اولمق اوزره (بولونیا)ده انشا اتمش اولدقلری جسیم برفنار ۱٦٤۳ سنه‌سنه قدر محافظه ایدلمش ایدی. فقط طوغروسی سویلمك لازم کلیرسه بوکونکی فنارلره نسبتله بویله اودون وکومور ایله یاقیلان بوفنارلره دخی فنار دیمك جائز اوله‌ماز. طرز عتیق اوزره یاپیلان بوفنارلری تبدیل ایله بوکونکی شکله قوینه موفق اولان ذات ایسه (بوردولی) فرانسز مهندسلرندن «لوکه‌ره»‌در. موی الیه ایلك دفعه اوله‌رق ۱۷۹۳ سنه‌سنده اوزاقلره ضیا عکس ایتدیرن لامبه استعمال ایلمشدر. ایشته بوتاریخدن درکه دکز فنارلری‌ده سائر ترقیات مدنیه‌یه تبعاً کیتدکجه تکمل ایلدی. الیوم فنارلر دکزلرك جسامتنه موقعلرك اهمیتنه کوره برقاچ درجه وشکلده‌در. برنجی درجه‌ده بولنان فنارلر اون درت فرسخ بحری یعنی آلتمش کیلو متره اوزاقلره قدر نشر ضیا ایدرلر، بونلر صورت

عمومیه‌ده ساحلی ارائه وانکیندن کلکده بولنان سفا .
ئنك استقامتنی تعیین ایدرلر. ایکنجی درجه‌ده بولنانلر
قیالری، حوضه‌لری ، لیمانلری کوستریرلر . اوچنجی
درجه‌ده بولنانلر ایسه کچیدلری ، بوغازلری ، نهر
منصبلرینی، ولیمان مدخللرینی ارائه ایدرلر ؛ هرصنفه
منسوب اولان فنارلرك کندیلرینه مخصوص رنك وضیا.
لری واردر. بعضلرینك ضیالری ثابت اولوب متمادیاً
وهریاندن پارلار . بعضلرینك ضیاسی دونر وآره‌ده
برقیانیر. بعضلری‌ده ینه بویله آره‌ده بر نشر ضیا ایدر
اما ضیاسی اهتزازلی اولمیوب ثابت وغایت پارلاقدرکه
بونلره شمشك فنار دیرلر .

بواون طقورنجی عصرك مخیر عقول اختراعاتندن
اولان الکتریق الك نهایت فنارلره تطبیق اولندی ،
الیوم انکلترەنك هاور جوارنده واقع هه‌و بروننده‌کی
ایکی جسیم فنار ایشته بوالکتریق ضیاسیله تنویرایدیلن
فنارلرك الك برنجی درجه‌سندندرلر .ایشته بوفنارلر سایه
سنده‌درکه بوکون عمانلر اورته‌سنده، ظلمتلرك ایچنده
جالقانه‌رق کلکده بولنان برسفینه‌یه مدنیتك بررهبر

ضیالری بلشیور، اونی امین بر نقطه‌یه طوغری چکوب کتیرییور .

جان قورتارانلر

بو کوچوك سیاحتنامه‌ده فنارلر حقنده بو قدر معلومات کافی . بز ینه بولمه‌دوام ایده‌لم : فناربورنی طولاشنجه آرتق قره دکزك ساحهٔ وسیعه‌سنه چیقمش ایدك . صاغ طرف ساحللرینی تعقیب ایده‌رك ایلرلیوردق . برچاریك صوکره قبا قوز قویی اوکارینه کلمش ایدك که آرتق تخلیصیه یاخود جان قورتارانلر دائره‌لری کورولمکده ایدی . قره‌دکزك ایکی طرفنده‌کی یالچین قیالر اوزرینه یاپلمش اولان بو دائره‌لرده ذکره شایاندر . بونلرك اوکندن کچرکن حمدی افندی جان قورتارانلره عائد بر طاقم تفصیلات مهمه ویرییوردی . اوندن اوکرنده‌کلرمی بنده قارئلرمه بیلدیرمك ایسترم :

جان قورتاران هیئت تخلیصیه‌سی یالکز قره‌دکزك بوغازوجوارلرنده بولونان بو مدهش، خطرناك موقعلرینه مخصوص اولمق ، بورالرده سیس وفورطنه سببیله علی‌الاکثر وقوعه کلن دکز قضالرینك اوکنی آلمق ،

قضايه اوغرايان سفائنده‌كی جانلری قورتارمق ايچون تأسيس ايدلمش بر اداره‌در . قره دكزك اوزاق بر نقطه‌سندن كليركن دقت ايدنلرك معلوميدركه بوغاز سكز اون ميللك برمسافه‌دن اصلا فرق اولونه‌ماز . قره دكزه طوغرو آچيلدقجه بوغاز كيتدكجه طارالوره طاراله طاراله بر شريت شكلنی آلير ، واك نهايت دها زياده اوزاقلاشدقجه بوتون بوتون غيب اولور كيدر . شيمدی طاغلر قدر طالغه‌لر حصوله كتيرن شدتلی بر قره يل ياخود كون طوغيشی وياپويرازايله قره دكزدن بر كمينك بوغازه طوغرو كلمكده اولديغنی تصور ايده‌لم : كمی اكر بوغازك بولونديغی نقطه‌يی اينجه اوزاق بر مسافه‌دن كوزلجه تعيين ايدوبده بوغازه توجيه استقامت ايده‌رك كله‌بيلير وبو كليش ايله ايچری‌يه كيره‌بيلير ايسه نه اعلا ! سلامتی بولور . فقط بوغازك موقعنی كوزلجه تعيين ايده‌ميوبده يا بر آز آشاغی‌يه وياخود برمقدار يوقاری‌يه طوغرو كله‌جك اولور ايسه ايشته او زمان بوسفينه ايچون عظيم بر تهلكه حاضرلانمش اولور . چونكه بويله هوالرده او يوكسك جسيم طالغه‌لر ساحللره شدتله چارپار . صولرساحللره طوغرو قوتلی بر آقينتی ايله كيدر ، حالبوكه ساحللر بويدن بويه « غنابس » نوعندن سرت ،

دیشلی قیالر ایله محاطدر ، بناءً علیه بورایه دوشن برکمی ایچون صاغلام قالمق احتمالی یوقدر ؛ بویله فورطنه یه، شدتلی براقنق یه قارشی دومنه مرام آکلاتمه‌نك نه قدر مشکل وبلکه ده مستحیل اولدیغنی ایضاحه لزوم یوقدر .

ایشته اوللری بویله بر حاله اوغرایان کمیلر ، ایچون پارچه‌لانمق ویولجیلری ایچون ده هلاك اولمق مقرر ایدی . بونك شو صورتله مقرر اولمسی قوری بر نظریه‌دن ، ملاحظه‌دن عبارت اولمایوب بو قضالرك برچوق امثالی ده کورلمش ایدی . قره دکز بوغازی جوارینك بو تهلکه‌لرینی نظر دقته آلان ارباب تجارت وثروت واصحاب مروت وانسانیت بوکا برچاره دوشونمشلر ، لوندره‌ده ، دکزلرك قیمت واهمیتی هر یردن زیاده تقدیر ایدیلن بو مملکتده متعدد هیئتلر تشکل ایده‌رك بونك ایچون اعانه‌لر طوپلانمش ، صندوقلر آچیلمش ، بعده حکومت سنیه‌نك ده مساعده‌سی وانضمام رأفت ومعاونتی ایله ایمان اداره‌سنه تابع اولمق اوزره بو جان قورتارانلر اداره‌سی تأسیس ایدلمش .

بو صورتله جان قورتارانلر مختلط بر اداره حالنده‌در ؛ بویوك مأمورلری میاننده بعض منفتن اجنبیلرده بولنمقده‌در ، فقط افرادی ، اوك زیاده خدمت تخلیصیه‌ده فداکاره

اقلری، یارارلقلری کوریله‌جك اولانلری عموماً ترك
ومسلمان ونرجیحاً تجربه‌دن مخرجدرلر. جان قورتارانلرك
کوردکلری ایشه کلنجه: بونلرك بردفعه منتظم، متین
ولوازم تخلیصیه‌یی حاوی منطارلی جان قورتاران صند
لری واردرکه بونلرله تحمل قابل اوله‌میه‌جق درجه‌ده
سرت هوالرده بیله سواحلی دور ایدر، طوریرلر. بونلر
بویولده کوچوك مراکب بحریه‌نك قضازده اولمق اوزره
بولوندقلرینی کوردکلرنده درحال معاونته شتاب ایدرلر،
اونلری قورتارمغه چالیشیرلر. بونلردن بشقه ادارەنك
بویوك کمیلری، قورتارمق ایچون فنی برواسطهٔ تخلیصیه‌لری
واردرکه اوده «روکت» آتمق اصولیدر. شمدی
بونك طرز استعمالنی بیان ایده‌لم:

فورطنه‌لی برهواده بر سفینه‌نك قضایه اوغرامق
اوزره اولدیغی کوریلوبده صندالارله کیدوب معاونت
اتمکه امکان مساعد اولمازسه اوزمان روکت اصولنه
مراجعت ایدیلیر. روکه‌تلرایکی اوچ یوز متروالق مسافه‌یه
قدر کیده‌بیله‌جك وجهله یاپیلمش برنوع بویوك فشنکلردر
بونلرك دکنکنه اینجه برسیجیم مربوطدر؛ اینجه اوزون
اولان بوسیجیمده دها قالین بوورغانه باغلیدر؛ ینه اوزون
برطولی حائز اولان بوورغانده قالین وصاغلام برکمی

خلاطنه باغلانمشدر . سفینه‌نك دوچار تهلکه اولدیغی
كوریلنجه بوروكتلردن بری ـ هدفه اصابتنی تأمین ایدن ـ
بر قوروانك ایچنه قونوب ، اصولی وجهله كوزلجه نشان
آلنه‌رق كمینك اوزرینه آتیلیر . بو وجهله كه روكت كمینك
اوزرندن كچوب دیكر جهته دوشر ، او وقت كمیدن
بوروكتك دكنكنه باغلی بولنان ایپ چكیلور ، چكیله
چكیله خلاط الده ایدیله‌رك سفینه‌نك صاغلام بر یرینه
كوزلجه باغلانور . اوندن صكره ایچنده كیلری قورتارمغه
تشبث ایدیلور ، شویله كه : براوجی سفینه‌نك قوی
بر یرینه باغلی بولنان خلاطك دیكر اوجی جان
قورتارانلر موقعندن اینجه چكیله‌رك كوزلجه كریلور .
بو كركین خلاطه جان قورتاران سپتی دینان زنبیللردن
بر ایكی ویا لزومنه كوره دها زیاده تعلیق ایدیلور ؛
هر برینك درونده جان قورتارانلر طائفه‌سندن بر كشی
برابر ، سمید ، منطار ، ایپ كبی لوازم تخلیصیه بولونان
بو زنبیل دائره‌نك سفینه‌یه نسبتله یوكسك بر نقطه‌ده
بولونمسی وبنابرین كركین خلاطك سفینه‌یه طوغرو
میللی اولمسی حسبیله تعلیق ایدیلور ایدلمز كندی كندینه
و بسرعت فوق العاده ایله كمی‌یه قدر كیدر ، بولجیلرك
امدادینه یتشیر ؛ زنبیللره جان قورتارانلر موقعندن
برده اینجه ایپ مربوط بولوندیغندن ویریلن اشارت
اوزرینه زنبیل بو ایپ واسطه‌سیله وقولایجه تكرار

کری یه چکیلور . بو صورتله سفینه‌نك بولجیلری چارچابوق
تخلیص ایدلدیکی کبی علی‌الاکثر حموله‌نك بوکده خفیف
بهاده آغیراولان قسمی دخی تماماً قورتاریلور . صورت
اجراسنی بوراده اوزون اوزادی یه حکایه ایتدیکم
بوروکت معامله‌سی تعلیم وانتظام اثری اوله‌رق اوقدر
سرعتلی بر صورتده یاپیلیرکه روکتی آلوب خلاصی کوندرمك
وبو وجهله مخاطره‌یی تخفیف ایده‌بیلمك ایچون برچاریك
ساعت مع زیادة کافیدر . .

***

ربوایه قدر

ایشته جان قورتارانلرك اوکندن کچرکن ویریلن بو
طاتلی معلوماتی . بو مفید تفصیلاتی دیکله‌یه‌رك خیلی یول
آلمشدق .

آرتق قره دکزك بوکونکی ملایم وبیاض چهره‌سنی
طالغین طالغین تماشا ایده‌رك ایلریله‌یوردق . اوزاقلرده
هوابولنی امیدیله یلکنلرینی آچوب طوران بیوك کیملر
بیاض قنادلی برر کلبك قدر کوچوك ، نظر فریب بر
شکلده کوزوکویور ؛ دومانلرینی صاووره‌رق بوغازدن
چیقوب کیدن جسیم بر واپور اوزاقلاشه‌اوزاقلاشه‌قره
دکزك آفاق بعیده‌سنده — برتابلونك اوزاق افقلرینی
کوسترمك ایچون بللی بلیرسز بر قرارتی حالنده تصویر
ایدیلن رسملر کبی — پیدا وناپیدا برشکل آله‌رق ا

نهایت نظرلردن سیلنوب غیب اولوب کیدیور . منظره نك کسب ایتدیکی بولطافت وعلویت شاعرانه یی البته بنم کوزلرمدن دها ایی فرق ایدن ، بندن یوزقات زیاده حس ایدن حمدی افندی اطرافی بویله بر مدت سیر ایتدکدن صوکره آرتق جوشدی ! وبرآواز تیزوبلندایله :

« قره دکز جوشدی دیرلر جوشمامش »

دیه باشلایان اسکی بر کمیجی شرقیسنی طوتدیردی . فقط نه درجه ملاحظه یه شایاندرکه دها یاریم ساعت اول بوغاز ایچنده آناطولی طوپراغندن ، روم ایلینه . . آسیادن ، اوروپایه عکس انداز اولمسی قابل اولان بو سسلر شمدی یالکز « بوون » بروننك یالچین قیالرینه چارپه رق قره دکزك وسعت مهیبه سی ایچنده سونوب کیدیوردی . شمدی روم ایلی ایله آناطولی یکدیکرندن اوزاقلانیور ، دائما اوزاقلانیور ...

بوون برونی کچدکدن صوکره ینه صاغ طرفمزده انکیناله شن قوملی ساحللر اوزرنده برقاچ کمینك انقاض متروکه سی کورونیوردی . دها ایلریده « صوغان اطه سی » اوکنده غرق اولمش اولان جسیم برواپورك ایسه هنوز تماميله قعر بحره کومولمه مین قزغانی فرق ایدیلیوردی . [قایغمز بوقزانك تایاننده کچرکن شوبر فلاکت ماضیه نك نشانهٔ حزینی اولان بقیهٔ انقاضی ده برحس دهشتله کورمش ایدك .

ریوا دره‌سی وعلی‌الخصوص بونك مدخلنده بولونان
اسکی بر قلعه آرتق ایبدن ابی کورولویوردی. یکرمی
دقیقه قدر دها کوزك صاللادقدن صوکره نهرك منصبنه
مواصلت میسر اولدی . بوراسی غایت مهارت واحتیاط
ایله کچیله‌جك بر نقطه ایدی . چونکه اطراف بوتون
قوماق . قایقلر کچه بیلمك ایچون غایت اینجه بریول وار .
بو یولده برقاچ قازیق چاقیله‌رق تعیین ایدلمش . فقط
بو قازیقلردن هانکیلرینك اورته‌سندن کچمك لازم کلدیکنی
بیلمك ایچون مطلقا مهارت ودقت وهر حالده مقدما
بوکچیدن کچمش بولونمق لازمدر . قایقجیلرمز بروسیه‌
رن ایله بتی‌نك وبردکاری قوماندا سایه‌سنده‌بورادنده
کمال سهولتله کچه‌رك نهره داخل ونهر مدخلنك برآز
اوته‌سنده بولونان کوچوك ایروا قریه‌سی اوکنه واصل
اولدق ؛ وبوراده برساعت برچاریکدن بری بلا فاصله
چکمکده اولدیغمز کوره‌کاری موقتاً مانیه ایده‌رك
برموله ویردك .

⁂

ریوا یاخود ایروا دره‌سی

وقتیله قایقله یدی سکزساعت دوام‌ایدرکن صوکره
لری طوله طوله . تمیزلغیه تمیزلغیه اوچ ساعتلك بر
مسافه‌ده کائن (بوزه‌خانه) کوینه قدر قابل سیروسفر

برحاله تنزل يدن بو نهر تركلر بيننده « ابروا رومل آره‌سنده ربوا دره‌سی » دیبه مشهوردر . بونك سبب تسمیه‌سنی ایجه بیله‌میورم . فقط عقلاً عربجه‌ده صولامق معناسنه‌کلن «زواء دره‌سی» تعبیرندن ویاخود اوروپا لسانلرنده بوکبی یرلره اطلاق ایدیلن «ربو، ربوا، ربویه‌ر» لفظلرندن مأخوذ اولمسی محتملدر . آرتق سز هانکیسنی بکنیر ایسه‌کز اونی ترجیح ایدیکز .

نهرك منصبنه یقین اولان محللری سازلق وبطاقلق اولدیغی جهتله بوجوارك هواسی یازین وخیم وصتمه‌لی ایمش . بوحالده اوراده‌کی کویك توسع ایده‌میوب همان بر بقال دکانی ایله، برقهوه‌دن وبرده بالقجیلرك، قایقجیلرك بارینمه‌لرینه مخصوص برقاچ خانه‌دن عبارت قالمسی‌ده بوندن ایلری کلمش دیمکدر .

قالقان بالغنك اك اعلاسی ایشته بوراده بولنمقده‌در . بوراده بویوك بویوك قایقلری بولنان برطاقم لاز اوشاقلری واردرکه ایشلری کوجلری قالقان بالغی آولامق وبونلری صو ایچنده دیری دیری، تازه تازه بولوندروب مقداری ایجه چوغالدقدن صکره برقایقله استانبوله کوتورمرك یاخود بونلری آلداجق ایچون اورایه قدر کیدن ماطرخ بازلره صاتمقدر . بزم شیمدی ربوا کوبی اوکنده طورمقدن باشلوجه مقصدمز ایسه بوراده

غونلق دیکلندیرمکدن زیاده اویله طعامی ایچون بوتازه بالقلردن صاتون آلمق ایدی. بونك ایچون بزی استقباله قوشان کویلك بقالنه الك اول سؤال ایتدیکمز شی قالقان بالغی اولدی. آلدیغمز جواب امیدمزی کسدی، چونکه قایقلر هنوز بالقدن عودت ایتمه‌مشلر، برمعتاد ساعت یدیده ایروایه دونرلر ایمش. بوجواب اوزرینه طبیعی قالقان بالغندن قالقان امید اوزرینه بر ساعت اول بوزخانه‌ده بولنوب اوکله طعامنی حاضرلامق ایچون همان یولمزه دوام ایلمك لازم کلدی. تکرار کوره‌کاره یاپیشه‌رق نهرك بوایکی بچق اوچ ساعتلك یولنی قطع ایتمك ایچون اورادن آیرلدق. طالعمزك فوق‌العاده بر لطفی اولمق اوزره بورادن بر آز آیریلنجه آرقه‌مزدن کوزل بر دره روزکاری وزانه باشلادی. شوحالده کوره‌ك چکمك کفتنه هیچده لزوم قالمامش ایدی همان یلکنلری فورا ایده‌رك کورکدن دها زیاده بر سرعتله یول آلمغه باشلادق.

بولمز ایلرلیه‌دکجه نهرك لطافتی آرتیقده ایدی. ایروا نهرینی هنوز کورمدکارینه واحتمالکه اسمنی بیله ایشتمد. کارینه شبهه‌م اولمیان برچوق قارئلرمه بونهری طانیتدیرمق ایچون برایکی سوز سویلمك ایسترم: استانبولزده‌کاغد خانه دره‌سنی بیلین، لطافتنه مفتون اولمایان یوقدر دکلمی؟ حالبوکه، لطافت جهتیله کاغدخانه دره‌سی بوایرو

درەسنك يانندە هيچ اما بالكليه هيچ قالير . بو اويله بر درەكه اك طار يرى كاغدخانه درەسنك هرحالده ايكى مثلى ، بالكه ده اوچ مثلى قدر كنيش . منصبنه يقين اولان جهتلرى ايسه عرضاً يوز مترودن زياده . درينلكنه كلنجه بزم اون متروالق . اوچ چفته بالقجى قايغنك يالكن آچەرق اكنه بوينه سير وسفر ايتمكده اولديغنى سويلمك كافى .

نهر بوكوله بوكوله دوام ايتدكجه مناظر دها رنكين ، دها شاعرانه برشكل وصورت كسب ايديوردى . اوقدر كبرنتى چيقنتى ايله دوام ايديوركه انسان هر هانكى نقطەدن قارشويه طوغرو باقنجه نهرك ايلريسى مسدود ، بيوك آغاجلرله نهايتلنمش ظن ايديور ، حالبوكه اوقپالى كبى كورينن موقعه كلنجه : نظر تماشا اوكنه بونك ديكر برشكل نظر فريبنده اولەرق بشقه بر سطح دلارا آچيليور . ايكى طرف بويدن بويه آغاچلق . بعضاً تصادف ايديلن آچيق يرلرده تكمل يشيللك وچايراق چيچكلك . انسان باتقله طويغق ، دوشوندكه قاپق بيلميور . بويله آغاجلر ، چنلر آرەسنده دوام ايدن درە بعضاً او درجه بوكولويور ، او درجه طولانيوركه بر چاريك اول شرقه طوغرو كيدرب طوريركن بر آرالق هيچده حس ايتمكسزين وجهۀ عزيمتمزك جنوبه ، جنوب غربى يه طوغرو دونديكنى كورويورز . بزم اثناى

سياحتمزده بو تحول غريبي الك زياده اخطار ايدن قايقمزك يلكني ايدى ؛ چونكه بويله برحالده يلكنمز عكس جهته دونوويريوردى .

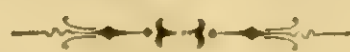
يلكنله سياحتمز برساعت قدر دوام ايتدى . اوندن صكره روزكار تماميله كسيلدى ، ينه نوبت غيرت قوت بازويه انتقال ايتدى . كنديمزى يورميه جق ، اطرافمزى كوزلجه كوره جك درجه ده معتدل برحركت ايله تكرار كورك چكمكه باشلادق . شيمدى نهرك اوته سنده برينده بعض بالقلرك كوره ك ضربه لرندن اوركه رك اتيلدقلرى كورولويوردى . تت توك آتلامقده اولدقلريني كورديكمز بوبالقلره لدانه رق برساعت قدر آغ دوكدك ، صاچه [١] آتمق ايله وقت كچيردك ايسه ده بوتك توكاردن بشقه اله برشى كچيره مدك ، اومديغمزه نائل اوله مدق . آرتق دها زياده اكلنمكسزين برساعت اول بوزه خنه يه يتشمك عزم قويسيله بولمزه دوام ايتدك . ساحللرك بو منظرهٔ روحپروريسنى ؛ اوكمزده كى آغاجلرك ، چنلرك بوحركتسز صويه عكسندن منحصل الواح بديعهٔ شاعرانه يى سير ايده رك نهرك صول جانبنه تصادف ايدن (كوللى) قريه سى اوكنه كلدك . نهرك اورادزمان يكرمى دقيقه اق

---

[١] صاچه برنوع بالق آغى در .

برمسافه‌ده بولنان بوزخانه‌یه‌قدر اولان قسمی دها
زیاده طار وصیقلق اولدیغی جهتله برطرفدنده حمدی
افندی‌ کوندره [٢] طیانه‌رق‌بووجهله‌ساعت نام‌آلتیده
بوزخانه‌قریه‌سی‌اوکنه‌کلدك وقایغمزی‌ساحله یناشدیروب
قریه آتلا دقدن صوکره برقاچ بیسا ایله قایغمزی‌ده
یاری‌به‌قدرکنار نهره چکدك .

کویلیلر بوقریه‌یه بوزخانه یاخود بوزه‌خانه دییورلر.
فقط بونلرك ایکیسی‌ده طوغرو دکلدر . بورانك اصل
نامی « بوزخالی» در بوده وقتیله اورالرك بوز، خالی
اراضیدن اولمسنه بناء ویرلمش براسمدر.

{ بوزخانه‌ده برعادت }

(کویلیلرك دعوتنه اجابت واوکیجه‌ده‌کی
ضیافته اشتراك)

بورایه مواصلتمزده ایلك اول نظر دقتمزه چارپان
شی: قاری قزاز، چولوق چوجق، کنج اختیار تکمیل
کویلونك‌فوج فوج بولندیغمز نقطه‌دن‌براز دهابوقاریدن

[٢] قایقجیلرك صیقلق یرلرده قایغی سوق واداره
ایچون قوللاندقلری صیریغك آدیدر.

بربوته بيتوب نهرك اوبر بقه سنه چكلرى وآلاى آلاى
بوطرفنده كائن « اوكمجه » كوينه طاشنملرى ايدى. دور-
بينلرمزله بونى بر مدت سير ايتديكمز حالده طوغروسى
درست هيچ برمعنى ورهمدك. بريمز اوبر كويده كورش
اوللى، ديكرمز خير! بردوكون اوللى، دها اوبريمز
بايرام مناسبتيله مطلقا اوبركويده بر جنبش ويا بر اويون
اوللى ديدى. بز بومسئله نك حليله مشغول ايكن بوكويليلردن
ايكيسى آريلوب يانمزه كلدى. سلاملدز، خوش بشدن
صكره بوماجرانك سببنى صوردق، اوكرندك مكربواوچ
كويده من القديم برعادت وار ايمش. هربايرامك ايلك
كونى بوزه خانه كوينده بر ضيافت ترتيب ايديلير.
بوكوى اهاليسى طرفندن ديكرلرى دعوت اولنورايمش
ايكنجى كونى بوضيافتى، بودعوتى اوكمجه كوبى ترتيب
ايدر، بوكاده ديكرلرى كليرمش. اوچنجى كوننده نوبت
ضيافت (كوللى) كوينه اصابت ايدر ايمش. نه قدر
كوزل عادت! طوغريسى بونى ازجان ودل تقدير ايتدك
كاشكى بتون برى برينه جوار اولان كويليلرمز بوله
يكوجود اولسه لر، بايرامدن بايرامه بوصورتله تجديد
اخوت ومحبت ايلسه لر. فقط مع التأسف برچوق كويلرمزده
حال بونك عكسنه دره، بركوى اهاليسى قومشوسنى
چكه مزه اوكويك دوستى اولجق برده دشمنى اولور.
بوفكرى بسلينلر كويليلرك شوحالندن عبرت آلمليدرلر

یاغزه کلش اولان یکی کویلو بزه بو وجهله ضیافت عالمندن بحث ایتدکاری صره ده ضیافتده جمله بزم ده بولونمامزی بتون کویلیلر نامنه رجا ایتدیلر . کندی حالمزده ، کندی عالممزده یشامق الك برنجی املمز اولدیغندن کویلیلرك بو دعوتنه تشکرایتمکله برابر اجابتده استغنا کوستردك ؛ فقط بو استغنالرله اللرندن قورتولمق قابل اوله مادی . چونکه بز ناز واستغنالی آرتدیردقجه اونلرده رجالی زیاده لشدیریبوردی . الك نهایت اللرندن قورتیله میه رق حمدی افندی ایله یاورافندی بی وقایقجیلری اوراده براقه رق ابراهیم وسلیمان بکلر وبرده بن اوچمز برلکده کویلیلرك رفاقتنه تابع اوله رق اوکمجه یه قدر کیتدك .

کوك جوارنده کی کنیش میدان دعوتلیلرله طولوب قالمش ایدی . بتون کویلیلر اوبك اوبك اوتورمشلر ، یمك بکلیورلردی . کویلی ارقداشلرمزله برابر براوبك ده بز تشکیل ایده رك منتظر طعام اولدق . بو انتظارچوق سورمدی ، کوبی بو یشیل میدانلغه ربط ایدن اینجه یولك اوبر اوجندن کویلیلرك باشلرنده سینیلر ، تپسیلر اولدیغی حالده قطار قطار کلمکده اولدقلری کورولدی . « یمك کلیور ، یمك کلیور » مژده سی بر آنده اغزدن آغزه قولاقدن قولاغه یاییلدی . اوزمان میدانلقده کی کویلیلرده برحرکت حس ایدلدی . شمدی بتون کومه لر ، اوبکلر برر سفره لق حلقه تشکیل ایده رك ، هر کس قره

طوپراقلر اوزرینه بایدیغی یشیل بر زمین اوزرینه بیاضلی ، قرمزیلی ، صاریلی چیچکارله ایشلنمش اولان پوشیدهٔ طبیعی اوستنه کیمسی دیز چوکه‌رك ، کیمسی بغداش قوره‌رق براشتهای تام ایله یمکه حاضرلانیورلردی . اعلا بر سوکوش ، نفیس بر پلاو ، برده لذیذ سودلاجدن مرکب اولان بو بایرام ضیافت عمومیه‌سی بر شطارت کامله ایچنده کولوش آهنك یلدکدن صوکره بوراده نظر استغرابمزی جلب ایدن خواجه افندیلردن بری طرفندن ایدیان کوزل بر دعا و یکزمان اوله‌رق عموم کویلینك لسان صافندن چیقان آمینلر ایله مسکی الختام اولدی .

برقاچ سطر بالاده خواجه افندیلرك نظر استغرابمزی جلب ایلدکلرینی ذکر ایتمش ایدم . نظر استغرابمزی دعوت ایدن جهت ایسه خواجه دها طوغروسی طلبه افندیلرك حال وکیفیتلری دکل ، عدد وکمیتلری ایدی : بوراده موجود جماعتك همان بر ثلثی قدرینی صارقایلر تشکیل ایدییوردی . بونی کندمزه طلبه‌نك ورغبتکاران علم ومعرفتك چوقلغنه حمل ایده‌رك سونمش ومع هذا بویله کوچك برکویده بودرجه برهوس تحصیلك نصل اویاندیغنه ، بویله کثیرالعدد طلابك نصل یتشدیکنه حیرت وتعجب ایتمش ایدك . ضیافتدن صکره کویلیلرله برابر عودت ایدرکن یولده الك برنجی ایشیمز بو صارقلری

حل ایتمك اولدی . نه‌قدر ، نه‌قدر یا کلمشز .. بواوچ
کویك بوزه‌خانه‌ده اوتوریر بر ، یالکز برتك امامی وار
ایمش .. یابوسوخته‌لر نه ؟ بونلر بایرام‌مناسبتیله بوکویلره
کلمشلر ایمش ؛ مجموعی اللی ایکی کشی‌یه بالغ اولویورمش.
بونی ایشیدنجه حیرت واستغرابمز برقات دها آرتدی .
دوشوندککه : بوقدر طلبه‌یی بویله درت اولی بر قاچ
کوی دکل آ بالی باشلی برقصبه بیله حقیله تطییب وممنون
ایده‌مز . اوحالده بورایه اللی ایکی دکل ایکی طلبه دخی
چوق کلیردی ؛ کویلی آرقداشلرمزك نقل وروایتلرینه
کوره اهالیٔ قرانك صوك درجه‌ده برغیرتله بونلره توزیع
ایدلك اوزره بینلرنده طوپلایه‌بیلدکاری پاره انجق‌بیك
الی‌یوزغروشه بالغ اولمشدرکه‌شوحالده عندالتقسیم‌هربرینه
اوتوز اوتوز بش غروش قدر برمبلغ اصابت ایلمش
دیمکدر. ینه کویلیلرك‌بوبابده‌کی روایتلرندن‌ا کلاشلدیغنه
کوره بونلرك اللی ایکیسی بردن بورایه کلدکاری حالده
دها اوته‌ده بولنان جوار کویلری بایرامده طلبه‌، واعظ
یوزینه حسرت کیتمشلر . بونی حکایه ایتدکدن صوکره
کویلیلردن بری شویله دیوردی : «نه‌اولوردی؟ طلبه
افندیلرك هپسی بردن بوکویه کله‌جکلرینه بر آز دها
بورغونلغی اختیار ایدوبده اطراف کویلره‌طاغلسه‌لردی
هم هرکویی وعظ ونصیحتلریله مستفید وممنون‌ایدرلر ،
همده کندیلری مطیب وممنون اولورلردی ؛ باق !

شیمدی ایمی اولدی، هر برینه یول مصرفی یله دوشمدی.»
طوغرو سوزه نه دیبور؟.

غیر منتظر بر رفیقه سیاحت

اوکمجه کوبندن بو واقعه‌یی، بو مطالعه‌یی دیکله‌یه‌رك نه‌ره قدر ایلردلك. قایغمزك بولوندیغی نقطه‌یه توجیه نظر ایتدیکمزده اوراده قایغك یانی باشنه آچیق یشیل بویالی، غایت شیق، ظریف، مینی مینی بر صندالك باغلانمش اولدیغنی کوردك. بنم ایلك دفعه اوله‌رق کوردیکم بو صندالجغی ابراهیم وسلیمان بکلر بردن طانیدیلر؛ بویوك بر سوینج ایله: «اوا بزم غالب بك کلمش..» دییه باغیردیلر. اووقت اولجه حمدی افندینك ساحلخانه‌سنده کوروشمش ومشرب دلپسندینه دها او ایلك ملاقاتده مفتون قالمش اولدیغم غالی، بومعزز ارقداشمزی طانیدم. غالب بك غایت صاف، خلوق، مرد، خوش صحبت، کارکذار برذاتدر. اونك خصوصیت حالنه واقف اولوبده حیران مشوراری اولمامق ممکن دکلدر. دنیاده بر آدم ایچون باعث ممدوحیت اوله‌بیله‌جك نه قدر مزایای مرغوبه وار ایسه غالب اونلرك هپسنه مالکدر. الندن هرایش کلیر، احباب خاطری ایچون هردرلو فداکارانی صرف ایتمکدن، هرنوع

مشقته زحمته قاتلانمقدن چکنمز ؛ نارین یابیلی، شویله غیرتلی، تدبیرلی، ترتیبلی والحاصل سویملی بر رفیقمزدر. النده هر ایش کایر دیدك، اوبرجه‌ده که بوکون غالب فرضا روبنصون کبی ایصسز، خالی بر آطه‌ده بولنه‌جق اولسه بیله کندی باشنی قورتاره‌بیلیر؛ هیچ کیمسه‌یه محتاج اولمقسزین هر ایشنی باشلی باشنه کورمکه مقتدردر. جناب حق اوکا اویله بر فیض استعداد ویرمشدرکه هر هانکی ایشه یاپیشه‌جق اولسه اونی حسن موفقیتله باشه چیقاره‌بیلیر. مثلا کندیسی هیچ براوسته‌یه چیراقلق ایتمه‌مش اولدیغی حالده ایسترسه مکمل ترزیلك ایدر، ساعتی بوزولسه کندی الیله مکملا تعمیر ایلر، قوندوره‌سنی چالیشه چالیشه اعمال ایده‌بیلیر، ایجاب ایدرسه ماهر بر طوغراجی کبی بوصنعته عائد شیلری یاپار، حتی لزوم کوررسه برخانه، تخارله متحرك بر استیمبوط اعمالنه بیله موفق اولور. نته‌کیم کندیسنده بودرجه‌لره قدر آثار استعداد اولدیغنی عملیله اثبات ایتمشدرده. ایشته شو بالاده شیقلغندن، ظریفلکندن بحث ایتدیکمز صندال ك کوچك تفرعاتنه وارنجه‌یه قدر کندی محصول دست مهارتیدر. بونی آناطولی قواغنده‌کی وظیفهٔ مأموریتندن فرصت بولدقجه کندی کندینه چالشه‌رق چباله‌یه‌رق بوشکل زیباده اوله‌رق میدانه کتیرمشدر؛ عنقای بحری یاخود — حمدی افندینك بونك تاریخ انشاسنی مشعر

اولمق اوزره ویردیکی — سیمرغ بحری نامله یاد
ایدیلن بوکوچك صندال اوقدر حسابلی ، هندسه‌لی ،
صنعتلی وخفیفلکی ایله برابر اودرجه صاغلام یاپلمش که
انسان بونی اك ماهر براوسته اللرندن چیقمش ظن ایدر ؛
ثقلتی اوتوز بش اوقه قدر اولوب طولی اوچ متروبی
کچمز ، ایکی نازك کورکله چکلدیکی حالده اوچ چفته
قایق یتشه‌میه‌جك درجه‌ده بر سرعته دخی مالکدر ؛
غالب بکك بوندن بوبوك براز صنعتی دها واردر ،
اوده برمترو بیوکلکنده وکافهٔ آلاتی تام ویرنده
کوچوجك بر وابوردرکه بخارله متحرکدر ، والحاصل
تکمیل ترجمهٔ حال محاسن اشتمالی بویله صحیفه‌لرطولدیرمغه
احتیاج مس ایدن بومترور ارقداشمز ایچون دها زیاده
تفصیلاته کیریشمه‌رك یالکز هزارفن تعبیر عمومیسنه
شایسته برذات اولدیغنی سویلکله اکتفا ایدرم .
خریطه‌ده ، حسابده اولمادیغی حالده غالب بکك بویله
آنسزین ورودی بزی‌بك زیاده‌ سوبندیردی . بو مسرتله
نهرك اوربقه‌سنه کچدیکمزده دیکر ارقداشلرله برابر
غالب بکك‌ده نهرایله بوزخانه کوبی آره‌سنده‌کی چاییرده
واقع جسیم ، مرتفع ، سایه‌دار آغاجلردن برینك آلتنا
سرلمش اولدقلرینی کوردك ویانلرینه قوشوب بویکو
ارقداشمزه دخی ملاقی اولدق . بز اوکیجه‌ده ضیافتده
ایکن ارقداشلرمزده تکلفسزجه بر ارکاه طعامی

یاغشـلر . عودتمزه تعلیق ایدلمش اولان قهوه‌لر
ایشـته بوراده هپ برلك ایچلمش ایدی . بو صره‌ده
اکلامش ایدك که : غالب بك بزم فنارده اولدیغمزی
خبر آلمش ، وهمان بو مبنی میق صنـدالنه بینوب فناره
قدر کلمش ، اورادن ده ایروایه ، بوز خانه‌یه قـدر
کیتدیکمزی اکلاینجه آرتق قره‌دکزك تهورناکهظهوریني
بوکا قارشو صندالنك کوچوکلکني فلان حسابه آلمقسزین
همان ایروایه یوللانمش . بوراسی کندینك ایلك دفعه
اوله‌رق کیـده‌جکی بر یر اولدیغی حالده ینه اندیشـه
ایتمـه‌مش ، یاپ یالکز حسـابلایه حسـابلایه یوللری ،
موقعـلری تعیین ایدوب ایروایه واورادن ده ایشـته
بورایه قدر — محضا بزه التحاق ایتمك ایچون — کلمش
طوغروسی بونی دیکارکن جسارتیله برابر وفا‌رورلکنه
دخی حیران قالمش ایدك .

غالب بکك ورودندن برفانده‌مز دها اولدی که اوده
قومانیـا میاننه قونلمش بیلدیکمز حالده هر نصلسـه
آلنمـامش وبکـقوزده قالمش اولان بریج ایله تره یاغنی
کتیرمش اولمسی ایدی .

غالب بك حقمزده‌کی محبتنك بیوك بر دلیل وبرهانی
اولان بوکیفیت ورودینی حکایه ایدرکن هپمز الچربه‌رق
باغیریشییوردق : « یشا غالب ! یشا .. » .

کوی وکویلیلر

قهوه‌لری ایچوب غالب بکك حکایه‌سنی دیکلدکد
صوکره ابراهیم وسلیمان بکارله کویك داخلنی طولاشه
کویلیلرله کوروشوب حاللرندن خبر ومعلومات آل
چیقدق. بوراسی خراب خانه‌لردن متشکل، سوقاقلری ط
وغیر منتظم برقریه‌در. بوزه‌خانه‌ده آلتمش ، اوکمیه‌د
اوتوز ، کوللی‌ده دخی یکرمی قدر خانه موجوددر.
اوچ کویك یالکز بوزه‌خانه‌ده برجامعی واردر، ب
اوچ کوی اهالیسنه مخصوص اولمق اوزره بوزه‌خانه‌د
طقوزده قهوه‌خانه واردر. اهالیسی تکمیل اسلام
دیکر کویلرمزده اولدیغی کبی بقاللری خرستیاندر .
بوکویلرك اهالیسی همان عمومیتله اودونجیلق وکو
جیلك ایله تعیش ایدییورلر، زراعتله مشغول اولانلرید
وار ایسه‌ده اندردر. کویك یوکسکجه بر موقعنده کا
الك کوزل قهوه‌سنه اوتوروب برر قهوه ایچرکن
طرفندن اورادە پیدای مناسبت ایتدیکمز کویلیل
قونوشمغه باشلادق . کندی آغزلرندن ایشتدیکمز بعض
غریب حقیقتلر بزی خیلیجه دوشوندیردی ، سز
دیکلیکز .
بوندن برسنه اولنه کلنجه‌یه قدر کویده ایچیله‌جك
همان یوق کبی ایمش . ایروا دره‌سنك صویی ایچله

قابل اوله‌میه‌جق درجه‌ده آجی ویمکده، چاشیرده
استعمال اولنه‌میه‌جق بر راده‌ده بولانق وقبا اولمق
حسبیله اهالی صوسزلقدن پك زیاده مضایقه‌چکر ایمش.
اصحاب خیرو حسناتدن بکتوزلی رجب افندی نامنده
برذات کویلیلری بومضایقه‌دن قورتارمق ایچون برخیلی
پاره‌لر صرفیله کویك ایکی ساعت بعد مسافه‌سنده کی
طاغلرده بولونان منبعلرده کی لذیذ ومبذول صولری
کونکار فرشیله کویك ایچنه قدر کتیرمش. کویك یوکسك
وغلبه‌لك برنقطه‌سنده مبنی اولان بوقهوه‌نك اوست
طرفنده کی میدانلقه جسیم برخزینه اطرافنه‌ده متعدد
موصلقلر یاپدیرمق وصوبی بورادن بول بول وایستنیلن
یرلره سوق وتوزیع ایله کویی احیا ایلمك ایستمش
اووقت کویك عقلاسی بریره کلمشلر ، اوزون اوزادی‌یه
مذاکره‌لردن صوکره : اکربرصوخزینه‌سی وموصلقلر
بوراده یاپیله‌جق ولورسه اوموقعده بولونان حیرات
برقیویه رغبت آزله‌جغندن وکیده کیده قیونك معطل
برحاله کلسنی انتاج ایده‌جکندن بوخزینه‌یی بوراده انشا
ایتدیرمه‌مکه قرار ویرمشلر ؛ زواللی حاجی مصطفی بك
کویلیلره بوفکرلرینك معقول اولمادیغنی اوقدر دلائل
دقلیه سردیله آکلاتمق ایستمش ایسه‌ده موفق اوله‌مامش؛
حالبوکه قریه‌نك بوندن بشقه یوکسکده اولمقله برابر
اهالینك قولایلقله اوغرایه‌جغی برموقعده بویله بر صو

مخزنی وموصلقلر انشاسنه مساعد برنقطه‌سی بولونامادیغندن چارو ناچار اهالینك دیکر بر مرکز جولانی اولان وفقط آلچاق برنقطه‌ده بولونان چایر قهوه‌لری اوکنه برمخزن یایدیرلمش ، لکن نتیجه باقیمکزنه اولمش ، کویه آقار صو کلجه اوقویو بالطبع ینه معطل اولمش قالمش .

حالبوکه بومخزن کویده‌کی خانه‌لرله سوقاقلر برسویه‌ده قالمق حسبیله اولجه تصور ایدلدیکی وجهله یوقاری محله‌لره ، اوراده‌کی خانه‌لره ایستنلدیکی کبی صو توزیعی قابل اوله‌مامش . لکن کویلیلر عناد ایتمیوبده بومخزنی یوقاریده‌یاپدیرمش اولسه‌لرمش اوزمان صویك هرطرفه مبذولا سوق ایدیله‌جکی درکار ایمش . دیمك اولویورکه کویلیلرك جاهل‌وکار ومنفعتلرینی‌کوزلجه محاکمه‌یه غیرمقتدراولملری یوزندن بوبله برمناسبتسزلك تولد ایتمش : قویی ینه معطل اولمش ، فضله اوله‌رق کویك یوقاریلری بوآب جاریدن ینه محروم قالمش ..

بوکویلیلرك ینه کندیلرندن ایشتدیکم دیکر غریب وشایان تأسف برحاللرینی دها سویلیه‌یم : بوصاحب‌خیر بوقدر امکار ، پاره‌لر صرفیله صویی بولوب حسبةً لله کویه کتیرمك ایچون فرشی لازم کان کونکاری ایکی قایقه بوکلته‌رك استانبولدن بوزه‌خانه‌نك اوکنه قدر کتیرمش . کونکارك قایقلردن ساحله چیقارلمسی‌وازرادز

صوبوللرینه نقل ایدلمسی ایجاب ایتمش. بو ایش طوغرودن
طوغرویه کندی منفعتلرینه تعلق ایتمك حسبیله عموم
کویلیلر طرفندن کمال ممنونیتله کورولمك لازم کلیرکن
بو وظیفه‌یه قوشه‌جق هیچ برفرد بولونمامش. بوکونکار
کویا بشقه برایش ایچون، بشقه برکویك بشقه براهالینك
منفعتی یاخود مصطفی بك افندینك کندی اوز اموری ایچون
کلییور ایمش کبی بوتون کویلو بوکا قارشودن سیرجی
اولمش .. حاجی مصطفی بك باقمش که کویلیلر کونکلرك
نقلنه یناشمیور ، کیتمش کویلیلره یومیه بشر غروش
اجرتله کونکلرك نقلنی تکلیف ایتمش.. آرتق بوتکلیف
اوزرینه کویلیلرك وجدانلرندن اوتانه‌رق همان بو وظیفه‌یه
شتاب ایتملری ، مومی الیهه قارشو اعتذارلر ایده‌رك
یومیه نامیله براقچه قبول ایتمه‌ملری لازم کلیردی دکلمی؟
حالبوکه کویلیلر بویله بر طور وحرکت کوستره‌مه‌کدن
بشقه مومی الیهك بوتکلیفنه قارشو کمال بی قیدی
ایله : « یوق بز بشر غروش کوندهلك ایله چالیشه‌میز.
اون غروشدن برپاره اشاغی‌یه ایشله‌یه‌میز !! حسابکزه
الویریر ایسه بویله ایشلرز . . » جوابنی ورمشلر .
زواللی صاحب الخیر ! باقمش که اولمیه‌جق ، ایستدکاری
وجهله چالشدیره‌رق بوصورتله کونکلری دوشه‌مش،
یوللری یاپدیرمش ، صوبی کویك ایچنه، بو طویغوسز

کویلیلرك آیاقلرینه قدر کتیرمش . بیلمم حاجی مصطفی بکك بوعلو جنابنه قارشو کویلیلرك بو حرکتلرینی بحق تصویر ایچون نه دیملی ؟ . . .

کویلیلرك خصوصیت احوال واخلاقنی مصور اولان بوغرابتلرك بر نمونه‌سنی دها عرض ایده‌یم : بالاده کی تعریفمزدن اکلاشلدیغی وجهله ابروا دره‌سی بوزخانه ایله او کمجه آره‌سنده بولنویور . جامع ، بقال دکانلری وبالخصوص قهوه‌لر بوزخانه‌ده بولنمق حسبیله او کمجه ایلیلرك همان هرکون بوکویه کچمك مجبوریتلری اولدیغی کبی جواریت حسبیله بونلرك ده او کمجه‌یه کچه‌جکلری طبیعیدر . دیمك که هر ایکی طرف آره‌ده کی نهری همان هرکون کچمك احتیاجنده‌در . بو احتیاجی ازاله ایچون بر بوت — کوچك معونه شکلنده برشی — واردر که حسب اللزوم کویلیلر بوکا بنوب برطرفدن اوبر طرفه کچرلر . بوبوتی اداره ایدن آدمه بهر اوچ درت کشی ایچون بر اوناق ویریرلر . حاجی مصطفی بك حیرات یاپمغه تشبث ایتدیکی صره‌ده نهرك ایکی ساحلنی ، وایکی کوی اهالیسنی بربرینه ربط والصاق وبوصورتله مناسبت طرفینی ، مرور وعبوری تسهیل ایلمك مقصدیله بو دره‌نك اوزرینه مکمل بر کوپری انشا ایتمك ایسته‌مش بونك اوزرینه کویك اعیان وعقلاسی بنه طوپلانمش : مذاکره . . مذاکره ! اك نهایت بونکده « عدم

جوازینه » قرار ویرلمش . عجبا سببی نه ایدی ؟ بو سؤال خاطره کلیر یا ! بزم‌ده خاطرمزه کلدی ده صوردق ؛ دیدیلرکه : « او ! بونك سببی میدانده . کوپری یاپیله‌جق اولورسه آرتق بونه‌یین بولونمیه‌جق . اوحالده بوت صاحبنك اوجاغی سونه‌جك . . یازیق دکلمی ؟ . . » آلك سزه برمرحمت که صرف جهالت وحماقتدن منبعثدر .

ایشته‌بوفقره‌لر کویلیلرك نه‌طبیعت ومزاجده‌اولدقلرینی قارئلرمزك نظرنده تعیین و ثباته کفایت ایده‌جکندن کوی وکویلیلره دائر بوقدرجق تفصیلات ایله اکتفا ایده‌جکم .

***

آقشام نواله‌سی حاضرلغی ، بالقجیلر ، طاوقجی خروسمی قازت؟ آشمی یوره؟ مسئلرسنك حلی ، مخصوصه حکایه‌لری ، پیلاوك اعلالغی .

کوی وکویلیلرك احوالی حقنده بوقدر معلومات ایدندکدن صوکره آرقداشلرك یانلرینه عودت ایتدك . بوآرالق اونلری اقشام طعامنك ترتیبی مذاکره‌سیله مشغول بولدق . بومذاکره نتیجه‌سنده اقشام ایچون برطاوق وخروس سوکوشی وصونیه‌ده برپلاو پیشیریلوب مقدار کافی یوغورتده علاوه‌سی

وشاید صاچه ایله درەده اجرا ایدیلەجك بالق آوجیلغی محصول ویرر ، موفقیت کوسترر ایسه اوله‌بیلدیکی قدر برده تازه بالق قزارتمەسی یاپلمق تقرر ایتدی.

اشترا ایدلمش اولان طاوق خروس معاونت وغیرت مشترکه ایله بولنوب تمیزلندکدن ، تجرەلی بیقاندقدن ، چالی چیرپی طوپلانوب و اوزرینەده کومور علاوه ایدیلوب اوجاق یاقلدقدن صوکره ساعت طقوزه طوغرو طاوق خروس تجرەسی اوجاغه قونیله‌بیلدی . بوندن صوکره پروسپەرین وپتی صاچەیی اوموزلایوب ابراهیم وسلیمان بکارله برابر بنده بونلره رفاقت ایدەرك درەده بالق آوینه چیقلدی . ساعت اون بره قدر دوام ایدن بو آوجیلق خیالیجه ثمرەدار اولدی . کویلیلرك روایتلرینه کوره بودرەده « یاین » بالغی نوعندن آلتمش قیەلکه قدر بالق بولنورمش ؛ « العهدة علی الراوی » .

بز ایکی ساعت قدر دوام ایدن آوجیلغمزده بوقدر بویوك بربالق راست کتیرەمدك ؟ طوتدیغمز بالقلرك مجموعی آنجق ایکی قیەیه بالغ اولمش ایدی . بونلردن بری بر اوقەیه یقین بر « سازان » بالغی ایدی که ابراهیم بکك آتدیغی برصاچەده ظهور ایتمش ایدی دیکرلریده باربونیه بیوکلکنده سازان یاوریلرندن لردن عبارت ایدی . هرنه حال ایسەده بو آقشام

ایچون بزه بوقدری‌ده کافی ایدی . همان قرارکاهمزه عودت ایدەرك بونلری‌ده تمیزله‌دك، طوزله‌دق .

طاووق خروس تجربه‌سی حالا آنشـك اوزرنده ایدی . آره‌ده‌بر تجربه‌نك قپاغی آچیلوب بونلرك پیشوب پیشمه‌دكلری معاینه اولنیوردی . هر معاینه نتیجه‌سنده قارشیده اوطورمقده بولنان حمدی افندی سؤال ایدیوردی : « نصـل ؟ پیشمیشمی ؟ » ایکی بچق ساعتدن بری هردفعه‌سنده بوسؤاله قارشو ویریلان جواب : بروضع امید شکنانه ایله « خیر ! حالا قازیق کبی .. » سوزندن عبارت ایدی .

اقشام تقرب ایتدیکی حالده طاووق‌وخروس حالا پیشمامش ایدی . شمدی تجربه اوجاغـك اوزرنده کندی حالنه ترك ایدیله‌رك بوتون ارقداشـلر ساحلك بر طرفنـده باش باشـه ویرمش ، بونلرك هنـوز پیشمه‌ملری اسـبابنی دوشونمکـده بولونمش ایدك . غالب دیدی‌كه : « تحفسکز یاهو ! بونده دوشونه‌جك نه وار ؟ بللی برشی که طاووق خروس قارت‌ده اونك ایچون پیشمیور » . بزبوحکمه قناعت ایدر کبی اولمش ایدك . حمدی افندی دیوردی‌كه « خیر ! چوجقلر بویله دکل . شیمدی‌یه قدر صیفیر الی اولسه ایدی پیشمك لازم کلیردی . هله شونی برده‌بن معاینه ایده‌یم . » بوسوزاوزرینه حمدی افندی ایله برابر هپمز اوجاغك باشنه اوشدك ؛ حمدی

افندی تجره‌نك ایچندن اول اوجاغك آلتنه شویله بر
کوز کزدیردکدن صکره قهقهه‌لری صالیویرمش ایدی.
اووقت طبیعی بزم نظر دقتمزده اوجاغك آلتنه
چویرلدی برده بقالم که اوجاغك آلتنده همان برقاچ
دانه قورقلمش .. اوزمان اکلاشلدی که طاووق وخروسك
پشمه‌سی قارتلقدن دکل بلکه آتشك آزلغندندر .
هر برمز دیکر ارقداشمز طرفندن اوجاغك آتشنه
باقیلدیغنه قانع اوله‌رق اورایه باقمقه ، آتشی معاینه‌یه
لزوم بیله کوره‌مه‌یه‌رك یالکز طاوق ایله خروسك
اتی چیمدکله‌مك ، صویی طاتمق ایله وقت کچیرمشز .

انجیلی‌نك حكایه‌سی

بویله یکی آتش ایله قوجه بر تجره‌نك قاینامه‌سنه
انتظار ایدیشمز بزه نصرالدین مرحومه یاخود انجیلی
چاوشه اسناد ایدیلان معهود برموم ایله برقزان پیلاو
پشیرلمك دقره‌سنی اخطار ایتدی‌یا بیلمیانلرده واردر ،
مختصراً حكایه ایدهلم . صوغوق برقیش کیجه‌سی
مشهور انجیلی چاوش ایله احباسی بحث ایتمشلر :
انجیلی بر کیجه صباحه قدر آتش یوزی کورمکسزین
کشیش طاغنده طوره‌بیله‌جکنی ادعا ایتمش ، احباسی
یاپامازسین دیمشلر . نهایت بحثی هرکیم غائب ایدرسه مکمل
برضیافت ترتیب ایتمه شرطیله انجیلی بویله صوغوق بر

كيجه‌ده كشيش طاغنك تپه‌سنه قدر چيقمش ، صباحه قدر تحمل يده‌رك ايرتسى كونى هپ صاغلام عودت ايتمش . بونك اوزرينه احباسى مزاقجيلق ايده‌رك ديمشلر كه : « يوق ! بو اولمادى . چونكه شرطمز آتش يوزى كورمه‌مك ايدى . حالبوكه سن كشيش طاغنده ايكن استانبولده‌كى مناره‌لرك قنديلنده‌كى ضيايى كوره‌رك اونكله ايصينمشسين . شوحالده ترتيب دعوت سكا عائددر » زواللى اينجه‌لى هر نه قدر ارقداشلرينك بو فكرى طوغرو اولماديغنى اثبات ايچون بوغازى ييرتيلنجه‌يه قدر مدافعه‌ده بولونمش ، دليللى سوزلر سويله‌مش ايسه‌ده احباسنه دينله‌تمه‌مش . وانلرك متفقا ويردكارى حكم وقرار وزرينه ضيافتى چكمكدن قورتيله‌مامش . اوزتميه‌لم : احباسنى ضيافته دعوت ايتمش . براقشام هپسى اينجه‌لينك طاتلى يمكلرينى يمك ايچون خانه‌سنده طوپلانمشلر ، احتمالكه تزييد اشتها ايچون سيركه بيله ايچمشلر اقشام اولمش ، بورته‌لق قرارمش ايكه‌ره‌ايكه يمكدن حالا اثر يوق . نهايت اينجه‌لى‌يه هپ بردن باغيرمشلر « ياهو ! يمك نرده قالدى ؟ آجلقدن بايليورز . » اينجه‌لى اشاغى‌يه ابنوب چيقه‌رق كمال اعتدال دمله جواب ويرمش : « پيشيور دوستلرم ، پيشيور ، آزاجق دها صبر ايديكز . » آره‌دن ساعتلر كچمش ، بر سؤاللر جوابلر تكرر ايتمش ، حالا يمكدن اثر يوق ، آرتق

مسافرلرك صبر وتوانی کسیلمش . حالبوکه ایچیلیده میدانده یوق ؟ تکرار باغیرمشلر : « هی برادر ، نرده‌سین ؟ . » . ایچیلینك آشاغیده مطبخ طرفندن درینه‌دن درینه سسی کلمش : « بورا‌ده‌یم بورا‌ده ، . اوجاغك آتشنی آرتدیرییورم . » . بونك اوزرینه مسافرلر یکدیکرینه : « هله بر اشاغی‌یه اینه‌لم‌ده شو حریفك‌نه یمکی پیشیردیکنی ، وبو زمانه قدر نیچون اولمدیغنی اکلایه‌لم » دیمشلر . یالدیر کولتور ، مطبخه قوشمشلر . برده نه کورسونلر ؟ ایچیلی طاوانه بیوك برقازغان آصمش ، آلتنه اینجه بر اسپارماچت مومی یاقمش ؛ کندیسی النده موم ماقاصی بولوندیغی حالده اوراجغه اوتورمش ، مومك فتیلنی کسه‌رك ضیاسنی آرتدیرمغه چالیشییور . مسافرلر بر حیرت کامله ایچنده اولدقلری حالده اوکا صورمشلر :

— یاهو ! بو نه حال ؛

او کمال جدیتله جواب ویرمش :

— نه اوله‌جق ؟ سزه پلاو پیشیرییورم .

— ابی اما ، بو کوچوجك مومك آتشی ایله بو قزغان قاینارمی ؟ . .

— یا بره آدملر ! هیچ آیاصوفیه منارەسنك قندیل ضیاسیله کشیش طاغنده‌کی آدم ایصنیرمی ؟ . .

بونك اوزرینه احباسی اعتراف قصوره مجبور

اوله‌رق ایجیلی به حق ویرمشلر وضیافتی کندیلری چکمشلر .

ایشته بزم طاووق وخروس پیشیرمه‌مزده طبقی بوکا بکزه‌مشدی . بو حقیقتك تعیینی اوزرینه هر بریمز باشمزی صالالایوب اوزونجه بویلو لاحوللر چکدکدن صوکره اوجاغك آتشنه قوت ویردك . وقت اینجه یکیکمش ایدی ؛ اولدقجه کثیف سیسلر آره‌سندن بر نور منجمد حالنده نمایان اولان قمر اقشامك حال غریبانه‌سنه بشقه بر رنك حزین ویریور ، دومانلر ایچنده سونن ضیاسی افقلر اوزرینه ایندن ایی‌یه چوکن ظلامی تماميله ازاله‌یه کفایت ایده‌میوردی . بناءً علیه اورته‌لق حس اولونه‌جق درجه‌ده قرانلق ایدی .

ایکی حکایهٔ سرخوشانه

بو کونکی غریب طالعیناق ایله بویله کیجه ترنلقلری باصدیرنجه‌یه قدر دوام یدن آشجیلغمز تحف برسرکذشت مستانه‌یی تخطر ایتدیرمکه‌ده سببیت ویردی . حمدی افندینك نقل وحکایه ایلدیکی بو فقره‌ده ذکره شایان برمضحکهٔ غریبه‌در :

مبتلای عیش وعشرت اولانلردن سکز اون کشی بر کون کویك برنده قالمشلر . عموم اهالیٔ قریه بیننده عشرت زیاده‌سیله مذموم وارباببی شدتله منفور اولدیغندن بو کروه باده نوشان کویك تنها ، انسانلردن

اوزاق بر موقع دلاراسنه چکلمشلر . عیش ونوشدن
صوکره کسیله‌رك تازه تازه کباب ایدیلوب بنلمك اوزره
برده اعلا قویوز آلوب کوتورمشلر . یانلرنده‌کی هر
نوع ایچکیلری ، عشرت طاقملرینی اغیاردن خالی اولان
بو موقع دلکشاده میدانه چیقارمشلر ، فرح وفخوره
کمال سربستی ایله چاقشدرمغه باشلامشلر . پیاله‌لر طولوب
بوشالدقجه نشئه‌لر آرتمش : جنبش ، ذوق وصفا
یوکسلدکجه یوکسلمش ، بوله‌جه آقشاملق بری ، ایکیسی
اولوبده اورته‌لق تماميله قرارنجه آرتق عشرته‌ده نهایت
ویره‌رك صره قویونی کسوب کباب چویرمك صفاسنك
ترتیبنه کلمش . ایچلرندن اك زیاده یورتمکه ، ایش
کورمکه مقتدر وکندیسی اولدقجه ضبطه قادر
بر حالده بولونانلری قالقوب قرا کلقده آرایه طره‌یه
قیونی اله کچورمشلر ، همان اوراجقده یاتقوب
بوغازینك بر خوشانی خالیه راست کتیرد کاری بر یرندن
بیچاغی طایایوب قره قیونی کسمشلر . آرتق کیم بیلیر
قاچ یرندن دریسنی اله اك ... باغلرینی ، اتلرینی‌ده
برابر قوباره‌رق اوله بیلدیکی قدر یورمشلر . مقصدلری
قویونی کباب ایتملك اولوب باشه ، پاچه‌یه لزوم اولمدیغندن
باشیله ایاقلرینی‌ده اوراده قاکیروب قیرمشلر . کوزلجه
بر آتش یاقه‌رق بر یغین قوررحوله کتیرد کدن صکره
قویونی باشدن نهایتنه قدر بوبلو بوینجه بر صیریغه

روب چویرمكه باشلامشلر ... وه كل كيفم كل !..
شته بونده بشقه‌جه بر ذوق ، بر جنبش .. قویون
ه‌نك قرانلغی ایچنده برونك هيبت افزا ایله پارلایان بر
ین قزل آتشك قارشیسنده یاواش یاواش دونیور ،
ه‌جه چیزلتیلری آرتدیرییور ، آره‌ده بر آتشك اوزرینه
ملا یاغ غایت اشتها آور (قولاقلرك چینلاسون بابا
ر) بر دومان صاوورویور . آرتق بو منظره‌یه ، بو كيفه
شی طویوزولورمی ؟ تحمل ایدیلیرمی ؟ ایچیلمزمی ؟
ولمزمی ؟ .. كاسه‌لر پكيدن قدحلر ، راقیلر ،
زلر ، ماستیقه‌لر .. تازه انسون نشئه‌لر ،
ورلر ، نشاطلر .. طاغلسون غملر كدرلر ، اندوهلر .
رت ایشته بومناسبتله تیز رمقدم اولان قویونك شرفنه پكيدن
لامش . شرقیلر ، توركیلر ، غزللر ، هی هی‌لر ، مددلر بری
نه قاریشیور ، آهلر ، اوفلر كوكلره چیقیور ، قهقهه‌لر
نك یكدیكرینی قوولایور كبی طاغلره ، دره‌لره ،
راله عكس ایدییور . حاصلی بر جنبش ، بر محبتكه
رمیك كیتسون . بوله بر بزم جوشاجوش ایچنده
ون پیشمش ؛ او براز صوغودیلورکن تزیید اشتها
ون یاننه برده صلاطه علاوه ایدلمش . بو آهنك ،
كوروانی ایچنده قوص قوجه قویون قاپیشه قاپیشه
ش سویورلمش ، شیدی بوكا « عافیتلر اولسون »
یه‌لم : برده بو كیجه‌نك فرداسنه نظر ایده‌لم : او

کیجه اوراده طام کبی بارینه‌جق بر یر بوله‌رق اویومشلر، صیزمشلر. صباح برر برر اویانوب اکشی اسنه‌یه‌رك، مخمور مخمور سوزوله‌رك، تکمیل وجوده یاییلان بر سم کثولی ایله کسیلن، تیتره‌ین بجاقلری اوزرنده سنده‌لیه‌رك براز هوا آلمق، بر حرارت شدیده ایچنده یانان شقاقلرینه صباحك سرین، صاف روزکارندن دوا بولمق اوزره طیشاری‌یه چیقمشلر. اویوشمش، کچه‌لنمش اولان بینلرینی آچمق، گوکللرینی فرحلاندیرمق، بر ضعف سکران ایله قراران گوزلرینی نورلاندیرمق ایچون بر مدت یشیل صحرالری سیره طالمشلر. فقط.. بو صره‌ده غریب، حیرت افزا بر منظره قارشیسنده بولنمشلر: آقشام کسوب، یوزوب، قزارتوب‌ده کمال عافیت واشتها ایله ییدکلری قره قویونك کمال آسوده‌کی ایله چایرلر ایچنده اوتلامقده اولدیغنی گورمشلر!!.
امان یاربی! بو نه؟ صاقین بو بر خیال اولمسون!
یاهو! ابی باقك بقالم، بو دونکی قره قویونمی؟..
گوزلر یکیدن سیلنمش، کمال دقتله باقیلمش: اوت! او، معهود قره قویونك تا کندیسی.. بو صره‌ده قویون‌ده کندیسنی تقدیم ایتمش: بر نظر آشنائی ایله ملول ملول باقوب صانکه: «بوراده‌یم، صاغم..» دیر کبی نازلی نازلی گوز سوره‌رك برقاچ کره مله‌مش مله‌مشده صوکره دنباله جنبان اوله‌رق بونلرك یاننه

ر قوشمش کلش ... او وقت بونلرك بورکنی حیرت
قاریشیق بر حس خوف وهراس بورومش. عجبا
نه‌در ؟ جینمی ، شیطانمی ، پریمی ؟ دیه‌یکدیکرلرینه
وروشدیرمغه باشلامشلر. هایدك بقالم باباجانلر ! کیجه
رمه یوتمق معرفت دکل ، بو مسئلهٔ غریبه‌یی حل
ی ، بو پرنجك طاشنی آییقلاملی . بونك اوزرینه
ی بردن قورقه قورقه ، دوشونه دوشونه کیجه
بش ایتدکاری ، کباب چویردکاری یرلره قدر
مشلر. اقشام قره قویونی قاکیرته قاکیرته کسمش
لان ذات بونلره رهبرلك ایده‌رك جمله‌سنی قویونك محل ذبحنه
ر کوتورمش برده بزم هیئت سرمستان بوراده
کورسه‌لر بکنیرسه‌کز ؟ کوزلرینك اوکنده
اشك یاوریسنك ، بر تازه صبیانك قفاسیله
ت عدد آیاقلرینی کورمزلرمی ؟ . ایشته اووقت
ئله حل اولنور ، پرنجك طاشلری آییقلانمش اولور
ایش ایشدن کچمش بولنور نازنینلرمز بر یاندن
لری توتسولو اولمق ودیکر یاندن کیجه قراکانی
کمش بولنمق حسبیله قویون ظنیله اوجوارده انجوانك
صبیاسنی یقالایوب بوغارله‌مشلر ، اویرمشلر چویرمشلر ،
علا کوودهیه کوچورمشلر . . بوحقیقت آکلاشلدقدن
کره هربری بیدیکنی چیقارمق مقصدیله برخیلی
کورمش ، بوکورمش ایسه‌ده هیهات ! اوچوقدن

حل وهضم اولوب کیتمش . . بونك اوزرینه سرخوشلر بو یا کلشلغه کاه حدت کاه خنده ایده رك معهود قره قویونلری ینه اوکارینه قاتوب برای عودت یوله روان اولمشلر ایسه ده بر آز آیریلیر آیریلماز باغچوان قوشه قوشه آرقه لردن یتیشمش : « یا صیپامی یاپاره سنی ! » دیه زواللیلره باطه یی اصمش ؛ کچمش کون ایی خاطرمده قالامش غالباهپسنك وسته بر ده شو بیدکاری اشك یاوریسنك بدلی اولمق اوزره باغچوانی یوزیکرمی غروشه کوچ حال ایله ارضا میسر اوله رق بوجرمه ده چکیلمش ، اورادن بو لطیف اکانتك یادی ابدیاً خاطرلرنده قالمق اوزره عودت ایدلمش . .

حمدی افندینك بو حکایه سی اوزرینه بن ده برکون مکتوبی ایله نوته یازمش اولدیغم بویله بر خفف سرخوش فقره سنی خاطرلادم ، هایدی او فقره یی بورایه ده یازه لم :

قوربغه یخنیسی

سرخوشـاق بو ! آدمه نه لر یدیرمز ، نه لر بوندورماز ! سکز اون ارقداش اتفاق ایتمشلر . اردك دوزینك اعلاسندن ، ساقزراقیسنك الك کوزل قوقولیسندن برر بینلك طولدیرمشلر . مزه لرك انواعنی دوزمشلر قیویرجغك الك اعلا برندن ایکی اوقه ات ایله مکمل بر یخنی یابدیروب بیوجاك بر تجربه یرلشدیرمشلر . بونك

ـنه بر تجره يلانجى طولمه علاوه ايتشلر ، برصحراده
طيف برصو باشى انتخاب يدەرك عالم آبه طالمشلر
ـالەلر پيالى كاوب كيتدكجه مدد هو هى‌لرده باشلامش.
شوەنك ايلك دملرنده :

§ عيش ونوش ايله بوكون آكه غم فرد بى
ـكا اصمارلديلرمى بويلان دنيالى

§ ساقى كتور اول بادەىى كيم مايهٔ جاندر
آرامده قاب ملامت زدكاندر

§ بى تكلف شويله طورـونده يانمده جامەىى
قصر جمشيده دكشمم كوشهٔ ويرانەمى

ى نەقدر رندنەشەرلر ، سرخوشانه شرقيلر ،مستانه
ـزللر وار ايسه هپ برر برر اوقونمش ، سويلنمش
ـقط صو كره ؟ نه صكرەسنى بن سويلەمەمده آرتق
ـز بيابيرسكز : بنه برر برر كيمى كور كوتوك اولديغى
ـالده برآغاجك كوتوكنه ياصلانمش ، كيمى قارنى
ـوقارى ايكى بجاغى يكديكرلدن برمترو آيرى ،باشى
چيق ، آغزى برطرفه چاربيق ، كوزلر سوزكون
ـشلرى دوشكون قومك اوزرينه سريلمش ، كيمىسى
ـلاطه طباغنك يانىنه ، كيمىسى يلانجى طولمه تجرەسنك
ـيبنه بورنى طيابەرق اوزانمش ! بريسى هنوزديرسك
ـيفنده : كوزلر بولانمش ، چهره لون طبيعيسنى غائب
ـدەرك مور صارى ، بياض ارەسنده بررنك آلمش
ولديغى حالده آرەده بر صـابيقلامقده ، ميرلدانمقده

که ویـكاه حیحقروب تكرار بونقو ممقده بولونمش ! بری خورول خورول خورولدایور ، دیكری میشیل میشیل میشیلداپور ، اوبری لاینقطع پوف پوف ایدیور ؛ دها اوته‌کی ایکلدیور . اوپورکن برینك الی یاوش یاواش صلاطه طباغنه كیریور ، اوته کینك الی طولمه قپاغنه اوزانیور . والحاصل هپسی ده ایشته بویله بر حالده ، برصورتده صیزمش كیتمش . بوصیزغینلق بیلمم قاچ ساعت دوام ایتدکدن صوکره هر بری مست ومخمور ، اویوشق وسرگران اوله‌رق اویانمش . (نه! آرتق بو اکلنجه ! بو کیف ! بو نشئه یتیشیر ؛ آرتق آغزیمزك طادیله ! بکاری بیه‌لم) دینلمش .

بخنی تجره‌سنك قپاغی آچیق طوروپورمش . بریسی — طوز طوپراق كیرمسون دییه — كیتمش ، تجره‌نك بیوك وآغیر قپاغنی صیم صیقی قپامش ، بر دیکری ده برکوشه‌یه چکیلمش بخنی‌یی ایصتمق ایچون آزه آتش یاقمش . صکره بخنی‌یی بو آتشك اوزرینه بندیرمشلر . بونی اولدن ایجه پیشیرمه‌مش اولدقلرندن بودفعه لایقیله بردفعه دها قاینامق اقتضا ایدیورمش . بخنی بووجهله کندی کندینه طیقیر طیقیر ، فیقیر فیقیر ، قاینایه طورسون ، اونلر قیر سفره‌سنی قورمشلر ؛ یارم ساعتمی ، بر ساعتمی بیلمم نه قدر بخنینك قاینامه‌سنی ایجه پیشمه‌سنی بکله‌مشلر . برایی قایناد قدن صکره ایندیرمشلر ، اوحال سرخوشانه

ایله قاپیشه قاپیشه کولوش آهنك یمشلر لکن سکز اون کشی بونی یمشلر یمشلرینه بیتیره‌مه‌مشلر بری دیمش‌که:

— یاهو! بزم یخنی‌یه نه اولمش؟

اوبری — بره کتلنمش دکلی؟.

دها اوبری — حقیقت! ابی بیلیورم که یخنی بورایه کلدیکی وقت تنجره‌نك یاریسندن اشاغیده ایدی، شمدی همان آغزینه قدر طولمش.

بردیکری — اوت! بن ده دقت ایتدم فقط سببی نه اوله که؟

بو محاوره‌یه مشهور بابا یاور شکمپرور عیارنده آکلینه‌دن اولوب هر بری بو بحث ایله مشغول اولورکن متصل یخنینك طوپ طوپ اتلرندن آتشدیرمقده بولنان بردیکری ده آوورتلرینی شیشیرمکده اولان لقمه‌سنی یوارلایه‌رق وبرطرفندن ده یکی بر لقمه‌یه ال آته‌رق جواب ویرمش:

— آدام سزده هر وقت بویله‌سکز، اشتهاکز یوق، قارنکز طوق‌ده بهانه‌یی یخنی‌یه بولویورسکز یخنی بر کتلنمش، یوق تنجره طولمش، یوق بیلمم نه؟ دیه سویلنیر طورورسکز. برده بکا صورك؟ نه برکتی وار، نه برشی. ناس تمام برءلك! اوح اوح! همده نه اعلا اولمش؟ انفس النفائس! مبارك قیویرجق اوقدر

ایی قاپنامش که ځادتا بیلدیرجین انی کبی برشی اولمش انسانڭ یدلکه ییه‌جکی کلیور . .

ایشته سرخوشلرڭ بواوبوری‌ده لقمه‌نڭ بری آغز‌نده اوبری کوز حبسنده اولدیغی حالده بوبله‌سویلنه‌رڭ متصل آغزینی شاپیرداته‌رق کلیشدیرمکده، آتشدیرمقده طیقیشدیرمقده دوام ایدییورمش .

نهایت تجره‌دن بوبوك برپارچه دها قوپارمش . آرقداشلرینی ایمرندیرمك ایچون انظار سرمستانه‌سنی بایغین بایغین سوزه‌رك ولقمه‌سنی اونلره کوستره‌رك :

— هی ! شوکا باق شوکا ! یمزمی ، بوتپازمی ؟

دیه آت جکه‌سنی کوکسی تخته‌سنه یتیشه‌جك درجه‌ده آچه‌رق لقمه‌یی حب ایتمکه حاضرلاندیغی صره‌ده آرقداشلرندن بری :

— آمان طور ! عجله ایتمه !

دیه بیلکندن یقالامش . اووقت هپسی بردن کوز‌لرینڭ چپاقلرینی سیله‌رك لقمه‌یه دقتله باقشلر . برده نه کورسونلر ؛ الا کوزلی ، صاری وبویوك اغزلی نازنین برقورباغه باشی دکلمی ؟ . . اوزمان سفره‌نڭ باشندن قاچان‌قاچانه ، کیمی ایکرندیکندن اوکورمکه ، کیمی حدتندن کوپورمکه ، بعضیسی بوغازینی قازییه‌رق توکورمکه ، بعضیسی‌ده ایتدکارینه ایده‌جکارینه‌سوکوب کفرایتمکه باشلامش . اوبوره کلنجه ، دریادل حریف

مجاورلرده اولمامش ، بالعکس ارقداشلرینک بوحالنه قارشو — قوربغه بجنیسیله طولوب قباران شیشکین کوبکنی، لوپ لوپ قارنی اوینانەرق — برابی کولش کولش‌ده بعده مدار هضم اولمق اوزره بوبجنینک اوزرینه‌ده کمال عافیتله درت بش یلانجی طوله ایندیرمش کندیسنه کمال حیرتله باقان رفقاسنه دخی : « کل داخل بنفع ولوکان ضفدع » کلام حکمت انسامنی ! اوقویوب بجبوریرمش . . عشق اولسون ! ایشته معده دیدیکک بویله اولملی . شمدی بوواقعه کوبک (حصارک) هر طرفنده شایع اولدی . درده باقیکزکه او بوره هر راست کان صیریته‌رق :

— قوربغه بجنیسی نصلدی ؟

دییه صوروبورلر . فقط اوبتون بوسؤاللرک ، استهزالرک جوابنی حاضرلامش ، هپسنه کمال لاقیدی ایله جواب ویریبور :

— پك اعلا ! پك لذیذ ایدی . طاتلی نفیس بر شی اولسه بونی اوروپالیلر ییرمی ؟ سز آغزیکزک طادینی اونلر قدرمی بیلیرسکز .

دییوب بورویور ؟..

عجبا بو قوربغه بجنیسی نصل اولوبده حاضرلانمش ؟ قوربغه‌لر تیجرهٔ یه نره‌دن کلمش ؟ بو بابده روایت مختلف : بعضلری بونی بر معذبك اویونه ، دوزنه حمل ایدییور .

بر طاقمی‌ده : خیر ! بو بر اویون دکل سرخوشلره تصادفك کوستردیکی بر درس عبرت وانتباهدر . قیرده اوله‌جق بو یا ! ات یخنیسی تجره‌سنك قپاغی آچیق قالمش ، سرخوشلر کندیلرندن کچدیکی صره‌ده بش اون قورباغه‌ده صحرایه صحرایه کلوب بو تجره‌نك ایچنه دوشمش ، صکره قپاغی قپادیلوب تکرار قایناديلورکن بونلرده برابر قاینامش ، پیشمشدر دییورلر . آرتق سز نه طرفه ایسترسه‌کز چکیکز ..

ایشته بو حکایه‌ده اوراده طرف عاجزیدن تکرار ایدیلنجه یاور افندی عادتا خوپلانه‌رق نه اولور نه اولماز قورقوسیله دره‌نك کنارنده قاینامقده بولنان طاووق خروس تجره‌سنك یانه کیدوب قپاغی کوزلجه بوقلامقدن کندینی آله‌مامش ایدی .

طاووق خروس بو وجهله پیشدکدن وصوڭره اعلادن اعلایه برده پلاو یاپلدقدن وبالقلرده قزارتیلوب حاضرلاندقدن صوکره کوچ حال ایله ساعت ایکی‌یه دوغرو یمك یه‌بیلدك . طاووق خروسك وبالق قزارتمه‌سنك لذتی غایت زیاده اولدیغی کبی پیلاوك نفاستی بالخاصه ذکره شایان بر حالده ایدی . پیلاو او درجه نفیس ولذیذ اولمش ایدی که عمرمزده بو قدر طاتلی بر پیلاو یمدیکمزی هپمز اعتراف ایتدك ، آرتق بوندن صوکره بتون سیاحتلرمزده ، ضیافتلرمزده بو پیلاوك

خاطره‌سنی یاد ایتمه‌مك ، لذت ونفاستنی خاطرلامامق قابل اوله‌میه‌جقدر صانیرم .

بو کونکی صباحدن کیجه‌نك ایشته بو ساعتنه قدر دوام ایدن یورغونلق ، مشغولیت ناب وتوانمزی کسمش اولدیغندن یمکدن قالقنجه قهوه‌لرمزی اویقودن کوزلرمز سوزوله‌رك ایچمش ایدك ، بعدالطعام بر ساعتدن زیاده تحمل قابل اولامادی ، کیلوس وکیموسه انتظار ایتمکسزین ساعت اوچه طوغرو خوابکاهمزه ، تذته آلتنه چکیله‌رك دون کیجه‌دن دها طاتلی بر اویقویه طالدق . —

٣

جولانمزك اوچنجی کونی

قهوه آلتیی متعاقب حرکت ، ایروا آغزنده بر تماشای غریب

بو صباح اویاندیغمزده ساعت اونبره تقرب ایدییوردی ایلك ایشمز قهوه آلتی ترتیبی اولدی . ینه سود ، یوغورطه ، چای ، پینیردن مرکب قهوه آلتی کمال اشتها وعافیتله ینلدی . ساعت یاریمده — خواجه کاظم وسعید افندیلره ملاقی اولمق اوزره — فناره متوجهاً بوزخانه‌دن حرکت ایدلدی . متمادیاً کورك صاللایه‌رق

ایروا آغزینه قدرکاندیگمزده تحف بر منظره قارشیسنده بولندق : ایرونك دائما قوملرله طولان مدخلنده ایکی کویلو کوکسلرینه قدر صویه کیرمشلر ، اوکارنده بر چفت قوتلی مانده قوشولمش صابان کبی برشی ، عادتا بونلرله دکزایله نهرك برلشدیکی یرده چفت سوروبورلر . فقط اوقدر کوچلکله سوروبورلرکه الك سرت ، قاتی اراضیده دخی چفت آنجق بوقدر زورلقله یوریدیلور . بن بو آرالق بتون نظر دقتی بودکز چفتجیلری اوزرینه عطف اتمش ایدم . براز صکره ایش اکلاشلدی مکر ایروا درهسنك بوصیغ ، قومسال مدخلی کندی حالنه براقیلهجق اولسه آز وقت ظرفنده بتون طولار قپانیر قالیرمش . ایشته بویله طولوبده قایقلرك دخول وخروجنه مانع اولهجق درجهیه کلنجه بووجهله ایکی کویلو ، ایکی مانده ایله بورایه کیررلر ، طوپلانان قوملری بوماندالره مربوط برنوع طراق ایله اورادن قالدیروب آتارلر ایمش ؟ ایشته بزده تام بوعملیاتك اجرا ایدلدیکی صرهیه تصادف اتمشز . حتی ایدیلن روایته کوره منصب نهرك بووظیفهٔ تطهیریهسی حکومت طرفندن برمبلغ مقابلنده ملتزملره احاله اولنورایمش . بوحالده اوملتزملر بوراسنی دائما بویله احتیاج مس ایتدکجه تطهیر ایدرلر وبوعمل مقابلی اولمق اوزره نهره کیرن اودون ، کمور ، بالق قایقلرندن بشر غروش رسم

آلیرلرمش . فقط بز برای تنزه کلدیکمز ایچون بورسی بزدن آرایان صوران اولمدی .

کوییلرك بوصباحکی بکزه‌ین طراق ایله هنوز آچدقلری کچیددن مروراید‌ه‌رك فناره طوغرو یول آلمغه باشلادق هپ کورك چکمك شرطیله کیدیوردق . چونکه هواده اسر روزکاردن اثر یوق ایدی . کونشی هنوز سطح بحره یاپیله‌جق درجه‌ده تنزل ایتمه‌مش ، آلچالمامش طورغون برسیس طبقه‌سی اورتوبوردی .

***

قره دکزده برسیس منظرهٔ شاعرانه‌سی

یووف بورنی اوکلرینه کلدیکمزده بوسیسك غریب بر منظره‌سنه تصادف ایتدك : طاغك اوزرنده اوزاقلرده طوتوشان بر یانغین آثاری کبی بردومان دهاطوغرو تشبیه ایله بیاض بر کتلهٔ غبار بلیره‌رك قره‌دکزه یایلمق، دوکولمك ایسته‌یور .

برحرکت بطیئه ایله بو مدهش قیالر اوزرندن قره دکزك ساحهٔ وسیعه‌سنه یاییله‌جغی صره‌ده بودریانك سینهٔ صافندن یوکسلان خفیف برروزکار صانکه‌دکزك صافیتنی بولدیرمامق ایچون ، قیاتمق ایسته‌ین‌ورمش کبی بوسیس کتله‌سنه یوکلنیور ، هجوم ایدیوردی ! اوزمان طاغلرك دامنلرینه ، قره دکزك سواحل مصفاسنه

ایتمك اوزره بولنان سیسلر بوکوله کوله ، موجه لنه
موجه لنه تکرار طاغلرك آرقه سنه قاچییور ؟ تکرار
براز دها ایدیور ، بنه بر حرکت بطیئه ایله رجعت ایدیور
برمدت کورکلرمزی ماینه ایده رك روزکارلرله سیسلرك
بو جدال شاعرانه سنی سیر ایتدك . فقط الك نهایت غلبه
سیسلرده قاله جق کبی کورونیوردی ؟ چونکه سیسلر
هردفعه سنده چکیلدکدن صکره تکرار کلشلرنده دها
زیاده بر آلیور ، کیتدکجه طاغلرك دامنلرینی ، قره
دکزك سواحل سیاکتانه سنی باصدیرییور . سمادن زمینه
طاغلردن دریالره یاییلیوردی .. قره دکز !.. اوح
ونوله دهشتنی دنیالره دویوران .. طاغ کبی طالغه لری
بیاض کوپوکلری ، غضوب فورطنه لری ایله کوپوروب
کوکاره چیقان بودکز آرتق سیسلرك بو هجوم وقورانه سی
آلتنده قهر اوله رق عظمتنی غائب ایدییور ، سسنی
کسیور ، بوغولویور ، اوییور ! ذلیل وکیازه بر حالده
یاتیور . ایشته خالقك دلیل عظمتی اولان برمنظره ..
بتون مخلوقات بویله یکدیکرینه حاکم اوله یوکسلیور
بوبیور . بوکون قدرت حاکمانه سی قلبلره دهشت ،
فکرلره حیرت یاغدیران برقوتك یارین دیکر برمخلوق
ربانی یه زبون ومحکوم اولدیغی کورولیور ؟ بتون
مخلوقات ، بتون موجودات بویله یکدیکرینك اوستنه
چیقه چیقه الك نهایت هپسنك فوقنده ، جمله سنك بالای
اقتدارنده بر حاکم ازلی وابدی کلیور : قدرت اله !

فناره مواصلت :

ارقداشلری استقبال ، خواجه‌ده حیرت ، بزده خنده ،

قورقومزدن بو منظره‌یه دها زیاده باقه‌میه‌رق ایلریله‌دك . ساعت دردی چاریك کچه فنار ملجأنه ، بوایلك ییتونتکاهمزه کلدك . قرمیه چیقوب اوکله طعامی ترتیبی ایله مشغول اولورکن ارقداشلردن برینك فناردن قربه‌یه اینن یوله باقه‌رق ، برصدای مبشرانه ایله للرینی چیربه‌رق : « او ! کلییورلر .. » دییه باغردیغنی ایشیدلدی . هپمز اوطرفه باقدق ؛ وباقه‌یی متعاقب بزده بشاشتلره ممنونیتلره مستغرق اوله‌رق بویله‌جه اوزن بویلو ال چیربدق باغیرشدق : اوو ! کلییورلر ...

بو کلنلر خواجه کاظم ایله سعید افندیلر ایدی . همان استقباللرینه قوشدق ، برمسرت کامله ایله سلاملاشه‌رق بو معزز مسافرلرمزی ، خیر ! بو محترم ارقداشلرمزی آرامکاهمزه کتیردك .

فقط دقت وحیرته شایان احوالدن ایدی‌که : اثنای استقبالمزده سعید افندینك — هنوز معلومز اولمیان برسببله — قهقهه‌لرله کولمسنه مقابل خواجه بربهت وحیرت ایچنده لاینقطع باشنی صاللایه‌رق لاحول‌لر

چكمكده ايدى . بو حال طبيعى مراقزى موجب اولدى . سعيد افنديه صوردقكه :

— ياهو ! سزده‌كى شوفرط ممنونيته مقابل خواجه‌ده‌كى بو صورت نه ؟

بو سؤالك جوابنى سعيد افنديدن برمدت بوش بوشنه بكلدك . چونكه اونك متصل كولمكدن جواب ويرمكه وقتى يوق ايدى . اك نهايت سببنى خواجه آكلاتدى باقكز نه ايمش :

خواجه كاظم افندى حمدى افنديك مقدمهٔ جولانمزده بيان ايتديكمز مكتوبنى اوزرينه اونك بايرامده بكقوزده بولنه‌يه‌جغنى آكلايه بيلمش ايسه‌ده مكتوبده صراحت وهيچ براشارت اولمديقندن بويله برجولان ياپيله‌جغنى هيچده خاطرينه كتيرمه‌مش . مكتوبده بيان ايدلديكى وجهله بايرامك ايكنجى كونى حصاره سعيد افنديك خانه‌سنه كيتمش ، اوكيجه‌يى اوراده امرار ايتمش اوچنجى كونى سعيدافندى مومى اليهه بوترتيباتدن اصلا رنك وخبر ويرميه‌رك خواجه‌يى آلمش ، « سنكله كنديكنديمزه بربايرام تنزهى ياپه‌لم » ديه واپوره بينديروب بكقوزه كتيرمش . اورادن آرابه‌يه بينمشلر فناره متوجهاً يوله روان اولمشلر اما خواجه‌نك فناره كيدلمكده اولديغندن خالا خبرى يوقمش . آرابه‌يه بينوبده

قصبه‌دن برآز آيريلجه موسى اليه سعيد افندی‌يه صورمش :

— برادر ! نره‌يه كيديورز ؟

سعيد افندی لاقيدانه برصورتده جواب ويرمش :

— بقالم ! شمديلك آق‌بابه‌طوغری كيديورز . جانڭز ايسترسه برآزده‌ا اوته‌يه كيده‌رز . بويله‌لكه آق بابا جوارنده فناره بوكوان يوله قدر كلمشلر . ورادن فنار يولنه كيرنجه بواويونلرك هيچ برندن خبری اولمايان آرابه‌جی باتاواتمزلق ايده‌رك ديمش كه :

— ايشته فنار يولنی طوتدق . .

اوزمان خواجه افندی بوسياحتك فناره قدردوام ايده‌جكنی اكلامش‌امانه ايچون‌كيديليور ، كيمه‌كيديليور ، اوراده نه ياپيله‌جق بونلرك هيچ برندن خبردار دكل . بونك اوزرينه سعيد افندی‌يی تكرار صقشديرمش :

— ديمك فناره كيديورز ها ! لكن آقشام اوراده‌مي قاله‌جغز ؟

— يوق ! همان شويله كيدوب كورد‌كدن صكره تكرار دونوب كلمك . .

— ها ! اويله‌ده . . چونكه بوآقشام چواق چوجق بكلرلر . عودتده واپوره‌ده يتيشه‌يرزيا ؟ !

— های های ! اوكا شبهه‌مي وار ؟ . .

— نه اويله ايسه ايش يولنده . . سور عربه‌جی !

بونك اوزرینه خواجه افندی کمال نشوه ایله سیغاره‌سنی تللندیرمش . بوکیف ونشوه ایله فناره قدر مواصلت ایدلمش . لکن آرابه‌دن چیقوبده ینه برتنزه ظنیله ساحله اینمکده ایکن بزم چیلغین آلایی آلیقجنده کورونجه اولا بردن بره شاشیرمش ، صکره سعید افندینك بوقورنازلغی آکلایوب آیاغی‌ده تمامیله صوبه ایرمش اما آرتق ایش ایشدن کچمش ، کندیسنه لاحول چکمکدن بشقه یاپیله‌جق برشی قالمامش ..
زواللی خواجه‌مز ! اووقتکی حالك الآن کوزمك اوکنده‌در ..

حکایه آکلاشیلنجه بوکا هپ بردن کولدك ، الك نهایت خواجه افندی‌ده « آرتق !اولدی اوله‌جق ، باشقه کان چکیلور ، وارسون اوده‌کیلرده برآز بکله‌سون» تسلیسیله کوکلنی اکلیه‌رك اوده قهقهه‌لرمزه اشتراك ایلمش ایدی .

*
* *

(اوکله طعامی ، تکرار ایروا سیاحتی)

اوکله طعامی ایشته بوذوق وسرور ایچنده بیتدی صوکره ایکی کان ارقداشلرمزه شوایکی بچق کونلك ماجرای لطیف ، اوقره دکز ، ایروا جنولان شاعرانه‌سی عنعنه سیله حکایه ایدلدی . بوحکایه ارقداشلرمزه اودرجه طاتلی کلمش ایدی‌که بز سویلرکن

اونلرك آغزلرینك صوبی آقیوردی ! طوغروسـنی ایسترمیسکز ؟ یالکز اونلرك دکل : بونی حکایه ایدرکن بتون اوخاطرات لطیفهٔ سیاحت تجدد ایده‌رك بزم‌ده آغزیمز صولانیوردی . عادتا همان تکرار ایروا سیاحتنه چیقمق ایچون اونلرك تکلیفنه منتظر کبی ایدك . عاقبت بوتکلیفده وقوع بولدی یا ! سعیدافندی دیدیکه :

— قره‌دکز وایروا جولانلری مادامکه بوقدر لطیفدر ، خوشدر اوحالده بوراده قپانوب قالمقده معنی یوق ؟ همان اورایه کیده‌لم ، بوکیجه‌یی‌ده اوراده کچیره‌لم .

بوتکلیف اوزرینه اسکی ارقداشلرله شویله بربریمزه باقشدق . براستشارهٔ سریعه‌یه دلالت ایدن بونظرلرده برمعنای موافقت مندمج ایدی . لکن هپمزی وباخصوص بزی اصلا راحتسز ایتمه‌مك ، شوجولانده ممذب اولمغه سببیت ویرمه‌مك عزم قویسنده بولنان قایقجیلرمزی دوشوندیرن برجهت وارایدی : سیس !

اوت اوسیس‌که طاغ کبی طالغه‌لردن ، بورالردن فورطنه‌لردن ، عمالردن ، کیجه‌لردن قورقمیان قوص قوجه سفینه‌لر بیله اونك دهشتندن اورکویور ، قالین دودکارینی اوندیرمرك ایکله‌یور .. حتی بوقاربده تصویر ایتدیکمز وجهله قره دکز بیله اونك آلتنده بوغولیور ازیلیور ، صوصیور ..

(فنارلردن طوپلر آتیلیور)

اووقت ایشته اوسیس هر طرفی قاپلامش فنارلردن فاصله لی فاصله لی طوپلر آتیله رق خارجدن کلوبده بوغازه کیرمك ایسته ین سفینه لره تعیین موقع ایدلمکه چالیشیلیور .

اوت ا قارئلرمزه بونی بیان ایده لم که : بویله اطرافی سیس قاپلاینجه بوفنارلردن قوروصیقی آتلمق اصولدندر بویله هوالرده هر چاریك ساعتده برطوپ روم ایلی فنارندن وایکی طوپده آناطولی طرفندن آتیلیر . بوغازه کیره جك اولان سفائن ایشته بوایکی طرفلی آتیلان طوپ صدالرینك آره سنی تعیین ایده رك سفینه یی اوجهته سوق ایدر وبویله لکله بوغازدن کیرمکه موفق اولور .

شمدی دوشونیوردق که : بوسیسك آردی صره دهشتلی بر روزکار ظهور ایدر ، بالطبع قره دکز قوتلنیر بو شدت ودهشت ایله کوپورور . یازقره دکزدن قابقله مرور ایدرکن ایشته بومدهش فورطنه ظهور ایدرسه .. بو احتمال هپمزك امل جولاننه سدچکییور پرآنده جمله مزی بردن تیتره تییوردی .. نهایت برمدت سیسك آچلمسنه انتظار ایتمکه قرار ویرلدی . اوندن صوکره ده شاید چیقیله جق اولورسه ده برحمله ده ایروایی طوتیوب فناره برچاریك مسافه ده واقع قباقوزه اوغرانلمسی وشاید هرادن قورقولمیه جق اولورسه جولانه دوام ایدلمسی دوشونلدی .

جولانمزك مطلوبمزه موافق اولمسی ایچون طالعمزك پك بیوك برلطف ومساعده‌سی‌یدی. بوراده كوردی ؛ چونكه بزدها بومذاكره‌ده ایكن سیس یواش یواش قالقیپوردی. ساعت یدی‌یه دوغرو آرتق اون بش یكرمی مترو الرولری تماميله فرق ایدلمكه باشلادی ؛ مع هذا ینه موجود ایدی؛ طوپلر حالا آتیلیوردی. آرتق سیسلرك دهازیاده قالقمسنی بكله‌مه‌یه‌رك وبتون بتون قالقه‌جق اولسه روزكارك چیقمسی لازم كله‌جكنی درپیش ایده‌رك همان قایغه آتلادق ؛ ساعت یدیده — قیاقوزه اوغرامق احتیاطنی ینه كوزتمك شرطیله — فناردن حركت ایتدك. فناربرونی طولاشوبده قره‌دكزه چیقدیغمزده هواده كوردیكمز طورغونلق وسكونت بزه تماميله جسارت ویردی. بناءً علیه قیاقوزده آرامه لزوم كورمیه‌رك یولمزه دوام ایتدك.

صوفان آطه‌سی اوكنده غرق اولان سفینه‌نك قازغانی ساحلرده، پارچه‌لانمش اولان كمیلرك بقیهٔ انقاضنی بردها سیر ایده‌رك ایلریله‌یوردق. بونلر بزه برشاعر حكیم یونانی‌یه — غالبا اومیروسه — عطف اولنان شو :

'Εδω καράβια χάνονται

'Εσεῖς βάρκες ποῦ πᾶτε;

علوی خطاب بلیغ شاعرانه‌یی تخطر ایتدیرلمش ایدی كه:

« بوراده کیلر غائب اولیور ؟ سز ! ای قایقلر نره یه کیدییورسکز ؟ . . » دیمکدر .

سیسلر ایچنده بولوطلرده سیاحت ایدرکبی بر علویت شاعرانه کورەرك ابروا کوینه قدر مواصلات میسر اولدی شمدی نهره کیرمش اولدیغمزدن آرتق سیس فورطنه اندیشه‌لری بالکلیه زائل اولمشیدی .

قالقانه بالقلری

بو سفر ابروا اوکنده طوروشمز بالخاصه قالقان بالغی المق ایچوندی چونکه دونکی آلدیغمز خبر وتفصیلات اوزره بوساعتده بالق قایقلرینك عودت ایتمش اوله جقلری محقق ایدی . حتی بوکون ساعت یدیدن صکره ابروایه عودت ایدیشمزك ایکنجی برسبی ده دیه بیلیرم که بو ایدی . فی الحقیقه تخمینمز وجهله بالق قایقلرینی ابروا آغزنده بولدیغمز کبی لاز بالقجیلری ده اسکله ده کورمش ایدك .

قالقان بالغنك ایسنی فناسندن تفریق آیریجه بر هنر اولوب ایچمزده ایسه بوفنه هپمزدن زیاده پك بوشیطان قایقجی واقف اولدیغندن قالقان بالغنك اشتراسنه اونی مأمور ایلدك اعلاسندن بهری اوچیو قیه‌لك اوچ قالقان بالغی آلدق که مجموعمز طقوز کشیدن عبارت اولمسنه نظراً آدم باشنه برر اوقه بالق اصابت ایدییوردی .

يق نك نقل وتعريفنه كوره قالقان بالغنك اركگی
طاتلی اولورمش دیشیسندن فرق ایتمك ایچونده
قارنلرینه باقق كفایت ایدرمش :
دیشینك قارنی — طبیعی برزینت اولمق اوزره
— سیاه سیاه بنكلی اولورمش ، اركگك قارنی ایسه
دوز بیاض بولنورمش . برده اوزرنده کی چیویلر نه
قدر آز اولورسه اودرجه نفیس ولذیذ اولدیغی کبی
كلی وقالین اولانلرده اكسز وياصی اولانلردن طاتلی
واعلا اولورمش . هله قالقان بالغنك بوبوكلرینه هیچ
طمع ایدلمه ملی ایمش ؛ بونلرك نهایت اوچ قیه لكندن
زیاده سی انجه کوچوكلرك بكدوننده بولنورمش .
قایغمز ایروادن آیریلوب آرقه دن كلن خفیف برروزگارینه قارشی یالكنلر آچیله رق یوله دوام اولنورکن
بروسیه رینده قالقانلری تمیزله یوب طوزلامش ایدی .
یكی ارقداشلرمز ایلك دفعه اوله رق كوردكاری ایروا
دره سی مناظر دیده پیراسنی برنظر مفتونیتله تماشایه
قويولدقلری کبی بزده بونی اوچنجی دفعه اوله رق كوردیكمز
حالده ینه ایلك دفعه كورنلره مخصوص برحس والهانه ایله
سیر ایدیوردق . هله بن بوكون شو سطرلری یازارکن
اوبرله برده‌ا سوق نظر ایده رك اواحتساسات لطیفه یی
تجدید ایدیوروبو سبیله بردردنجی دفعه اوله رق اودلكشا
موقعلردن کچیورزم . .

{ سياحت بحريه آدابندن قايقده نظافت }

بوزه‌خانه اوكنه كلوبده قايغمزى يارى‌يه قدر ساحله
چكديكمزده ساعت اون بره تقرب ايديووردى . ايلك
ايش برقسمزك آتش ياقه‌رق بالقلرى قزارتمه‌سى ، ديكر
قسمزك دخى قايغك تكميل اشياسنى بوشالتوب اشيانى
بر بر سيلكوب تميزلمسى وبروسيه رين ايله پتى‌نك
دخى سونكر ايله قايغك هركوشه‌سنى ترتميز ييقايوب
سيلمه‌سى اولدى . قايغمزده نظافته چوك درجه‌ده
رعايت ايديليووردى . مثلا قايغك انبارنده ويا كوكرته
سنده يمك ييمك جائز دكلدر ؟ طعام مطلقا قره‌ده
ايديليردى . شايد دكزده كيدركن برينك جانى برپارچه
برشى ييمك ايسترسه اوحالده قايغك ايچنه هيچ برقيرنتى
دوكولمه‌مك اوزره اكمك كوپشته‌دن دكزه طوغرو
طوتولوب قيرلق وبويله براحتياط ايله يناملك قاعده‌دن
ايدى . هله ديشاريده قوملر اوزرنده كزيلان آياق
قابلرى ايله قايغك كوكرته‌سنه باصمق اصلا جائز اولميوب
قايغه كيرركن اولا پابوشلر چيقاريلير وقوملرى كوزلجه
سيلكيلوب كنديلرى بركوشه‌يه يرلشديريلير وقايغه مخصوص
اولان اوزره آيريجه بولنديريلان تميز تراكلر كييليردى
ايدى . ايشته بونلردن فضله اوله‌رق‌ده قايق برمحلدن
ديكر محله سفر ايدوب كلديكنده ايچنده بولونان كافهٔ اشيا

قره‌یه چیقاریلیر ، سیلکیلور ، قایق برایچه ییقانیر ، سورتولور ، قورودقدن صوکره هرشی ینه برلی برینه قونور ایدی . حاصلی اودرجه برنظافتکه اك ترتیبلی اولرمزده زور بولنور .

قایغمز بوسفرده بووجهله ییقانوب تکرار ترتیبنه قوندقدن صکره ساعت یارم‌راده‌لرنده‌یکه اوتورلدی بوآقشامك یمکی‌صرف قالقان بالغی قزارتمه‌سندن‌عبارت ایدی ؟ آلتی اوقه‌دن عبارت اولان نصفی کمال اشتها ایله اکل ایدلدی ، نصف دیکری‌ده قزارتلمش اوله‌رق صباحه براقلدی .

بوکیجه‌نك قایق صحبتی غایت طاتلی ایدی . ننه‌مزك آلتنه صوقولدق ؛ فنارمزی آصدق . سعید افندینك استانبولدن کتیرمش اولدیغی اوراق حوادثی اوقودق آه بوغزته‌لر .. بومعنوی آشنالر بزه اوراده نه‌قدر مقبوله کچدی . برقاچ کوندن بری بز کندمزی بشقه برعالمده ، بشقه برافقده‌یشایورکبی ظن‌ایدییوردق . هله استانبولدن اوزاق ، پك اوزاق یرلرده بولنیورز کبی برحس غریبانه طویویور ایدك؛ ایشته‌بوغزته‌لر .. شو استانبولك دها دونکی احوال‌وشئوناتنی خبر ویرن بو قیمتدار ورقه‌لر بزه‌استانبولك محیطنده یشادیغمزی پك کوزل اخطار ایدییوردی . . بوکیجه‌نك مصاحبت شاطرانه‌سی ساعت دردده قدر دوام ایتدی ، صوکره

بربرز خوابگاهلرمزه چكيلوب بوكوننكي مثاعب حياتيه يه ده نهايت ويردك .

— ٤ —

جولانمزك دردنجی كونی

(فورطنه . انديشه‌لرمز . مذاكره . قره‌دن عودت قراری . قايقله جولانك ختامی)

صباح اويانديغمزده سمانك كثيف بولوطلرله قپانمش اولديغنی كوردك بر طرفدنده شدتليجه بر لودوس روزكاری اسمكده ايدی . بوهواده قره‌دكزی آشمق محال زيراهيچ شبهه‌يوقكه اوچيانغين . حدبدكز بوكون دونكي سيسلردن ، سمالردن اخذثار ايدركبي بولودوس هواسيله شيشه‌رك دهشتلی برصورتده كوپوريور ، كوكاره چيقيپوردی . بوندن بشقه — قايقجيلرمزك روايتلرينه كوره — لودوس روزكارينك سوق ايتديكی قوملر درهنك اغزنده ييغيله ييغيله اوراسنی هرحالده ناقابل مرور برشكله كتيرمشلردی . بوصورتده بزم ايچون سياحت پلاننی دكشدرمك ، قره‌دن عودت ايتمك لازم كليپوردی .

شمدی هپمز بونی ، جولانمزك صوككوننده طلمك

کوستردیکی بوجلوه‌یی دوشونیورایدك . بر منوال سابق صباح قهوه آلتیسی ایدیلیرکن بومسئله‌یی موقع مذاکره‌یه قویدق . قره‌دن عودت بالضروره مقرر ایدی. فقط نصل کیدیله‌جك ؟ هپمزك فکرنده مضمر اولان بوسؤاله حمدی افندی جواب ویریوردی .

— بکا قالیرسه بورادن بکقوزه قدر یوروییه‌رك ، طاغلرك ، صحرالرك لطافت رسمیه‌سنی طوبه طوبه سیر ایده‌رك عودت ایتملی یز .

بوکا بریمز اعتراض ایتدی ، دیدی که :

— ایی اما عجبا اقشامه قدر بکقوزه واره‌بیلیرمی یز؟ .

— نه ؟ اقشامه ندرمی ؟.. بونی بشقه یرده سویله سکا کوللر . بك اوزاسه نهایت درت ساعتلك یولمز واردر به !..

بر دیکرمز :

— امان نه‌دییورسکز ؟ .

— اوبله‌یا ؟ نه‌ظن ایتدیکز . بالکه بوقدرده سورمز بیله . سعید افندی ! سز بررأی ویرمدیکز .

— طوغروسی بن بوبابده هیچ برشی دیه‌مم . کویلولردن برقاچنی چاغروب اونلره صورملی یز .

— بك اعلا ! اونلردن‌ده تحقیق ایده‌لم.

بونك اوزرینه کویلیلردن برقاچی چاغرلدی . مسافه‌نك درجهٔ بعدیتی سؤال ایدلدی . لکن طوغرو

وقطعی برجواب آلنه‌مدی . بری : بکقوزی ایکی ساعت قدر یقینلاشدیردی ؟ « شوایکی طاغی آشیو. بردیکزمی بکقوز کورونور » دیدی ، اوبری برخندهٔ استهزا ایله آرقداشنی تکذیب ایده‌رك یولك اوزونلغنی آلتی ساعته چیقاردی ، بردیکری ایسه هر ایکیسنی تخطئه ایده‌رك حمدی افندینك سوزینی تصدیق ایتدی.

درت ساعتلك یول یورومکه هپمز راضی ایدك ؛ بناءً علیه بوجهته فاتحه دینلدی . یولده یاغمور یاغمق احتمالنه مبنی یالکز یاغمورلقلرمز وبرده یولده ییه‌جکمز برحیوانه یوكله‌نیله‌رك اشیای سائره‌مز بروسه‌یه‌رین ایله تی‌یه براقلمسی وبونلرك هرنه‌زمان ایسترلرسه عودت ایلملری دخی تقرر ایتدی. بوقرار وریلیرکن‌ده‌اوفاجق بروسیلهٔ اختلاف ظهور ایتدی‌که اوده : عودت ایدرکن برمدت نهر کنارینك تعقیب ایدیله‌جکی اکلاشلمقده بولندیغندن قایغمز اولدیغی حالده بویله بلالزوم نهر ساحلنده یورویه‌رك بیهوده یره یورلقدن ایسه لازم کلن نقطه‌یه قدر قایقله کیدلمك وقره‌یولنه اورادن دوام ایدلمك مسئله‌سی ایدی . فقط ساحلدن یولمز آزدر ، نهایت اون بش یکرمی دقیقه‌لق برشیدر ، بونك ایچون ده قایقله کیدلمك عبثدر . دینلدی . شو حالده بوزه خانه‌دن تابکقوزه قدریورویه‌رك‌عودت‌ایدلمسی بالاتفاق قبول‌ایدلدی.

ایشته بوقرار قطعی اوزرینه هم قلاغوزلق ایتمك وهمده اشیای لازمه‌یی نقل ایتمك اوزره سالم آغانامنده بربارکیرجی طوتلدی . آتنك اوزرنده کی هکبه‌نك برکوزینه قالقان بالغنك نصف بقیه‌سی دیکر کوزینه اوچ اوقه اکمك قونلدی ، اکرك اوستنه‌ده یاغمورلقلر ، احتیاطاً الثان پالطولر یوکله‌تلدی . ساعت برءیکرمی قاله‌رق قایقجیلرمزه وداع ایدیله‌رك بوزخانه‌دن بکقوزه متوجهاً یوله روان اولدی .

ایشته بوساعتدن اعتباراً آرتق قایقله جولانمز ختام بولیور ؛ قره‌دن عودت باشلایور .

***

(قره‌دن عودت وخطالرمز . نتیجه‌سی وای طیانلرمز)

بومودتی اوزون اوزادی‌یه حکایه‌یه لزوم یوق چونکه بوجهت اساساً قایقله جولانمزك خارجنده‌در . بوندن بشقه اوکجدیکمز زمردین طاغلری ، مشجره‌لری بادیه‌لری ، صحرالری وبورالرده‌مان هروادیده‌کوردیکمز زمزمهٔ روحپروریسنی دیکله‌دیکمز چایلری ، چاغلایانلری نه‌قدر تفصیل ایتمش اولسه‌م اومشهودات ومحسوساتی ینه بحقٍ تصویره موفق اوله‌میه‌جغم . بنجه بویرلر کورولملی . شوبوغاز ایچنك ایکی ساحلنده یوکسلن طاغلرك دها آرقه‌طرفلرینه ، دها ایچریلرینه کیدلملی ده

دست فطرتك اورالرده یتشدیردیکی ریاض طبیعیه اوزون اوزون سیر ایدلملی .

ایشته بوسببدن بتون تفصیلاتی کچیورم . لکن بو ه‌ودنده برقاچ نقطه وارکه اونلری حکایه‌دن صرف نظر ایده‌مم .

الك مهمی تخمینلرمزده کی خطالرمز . آه صورمیك ! هانی شویکرمی دقیقه تخمین ایتدیکمزدره بویی یوقمی ایدی ؟ نه‌قدر سورسه بکنیرسکز ؟ آه بوطولامباجلی نهر ! بزی اویله برآلداتدی ، اویله بریوروندیکه دیمه کیتسون ! یاریم ساعت یوریدك ، آرتق کیندمزی آیرلمش ، اوزاقلاشمش ظن ایدرکن برده باقدق که یولمز دره کنارینه ایندی .. برساعت کیتدك ، آرتق آیرلدیغمزه قناعت ایدوب طوریرایکن دره دونه طولاشه تکرار یولمزك اوزرینه چیقدی .. ایکی ساعت یورودك ینه دره‌دن یقایی صییرامدق ، الك نهایت علی ماندیره چفتلکی اوکارنده کوچ بلا قورتلدق اما قایقله کلمه‌سی قابل اولان بوقدر یولی بی لزوم یورومش ، بیهوده یره بوقدر طبان تپمش اولدق ..

شمدی یالکز دره بویندن بویله ایکی ساعتده یقایی صییره‌مدیغمزی دوشونیجه آرتق بکقوزه قاچ ساعتده کلدیکمزی تخمین ایده‌بیلیرسکز .. یورو بره یورو ! کیت بره کیت ! نه بیته‌جکی ، نه توکنه‌جکی ، نه ده بکقوزك کوزه کورینه‌جکی واردی . درسعادتدن بکقوزه‌واره‌جغمز

محقق ایکن آره‌دن درت ساعت کچدی ، بش ساعت کچدی، آلتی ساعت کچدی بزحالا یوللرده‌یز .. صانکه بز کیتدکجه یوللر اوزانیوردی اسکی مصاللرده‌دینلدیکی کبی ساعتلرجه دره تپه دوز کیدییوردق ؟ برده ، ارقه‌مزه دونوب باقیوردقکه برآرپه بوبی یول کیتمشز . فقط طوغروسنی سویلمك لازم کلیرسه یولك بوقدر اوزامسنده‌کی خطابی یالکز تخمین ایدنه بولمیه‌لم ، قباحتك چوغی‌ده بزده ؟ بزم قابلومبغه‌یه طاش چیقارنه‌جق صورتده‌کی صالینه صالینه یورومه‌مزده ایدی . بزم بونازلی ، نازنین رفتارمز بربولجیلقدن زیاده‌برباپلان بکك باغچه‌ده اللرینی پانتالونك جیبلرینه صوقوبده شیبیدك تراکلر ایله قیربده قیریده پیاسه ایتمسنه یاخود اولسه اولسه بنه برنازلینك قیرده ومثلا بکفوز چایرنده تنزه ایلمسنه بکزردی .. آلتی بچق ساعت بوبله‌جه یورودکدن ، دوه یورویشی ایله کیتدکدن صکره سردار اوغلو چفتلکنه کلدك .

بوچفتلك ـ اوصاحبنه باغشلاسون ـ حقیقةً احتساسات شاعرانه‌یه مطلع اوله‌جق ، منظرهٔ روحپرورینه باقله طویولیه‌جق برموقعدر . چفتلك بناسنك بولندیغی موقع ایسه اطرافك بتون لطافتلرینی ، مناظر لطیفه‌سنی پامال نظارتی ایدن دلکشا برنقطه‌ده‌در ، چوك توتمزی باجاقلرمزه طوپلایه‌رق بورایه قدر یوکسلدك .

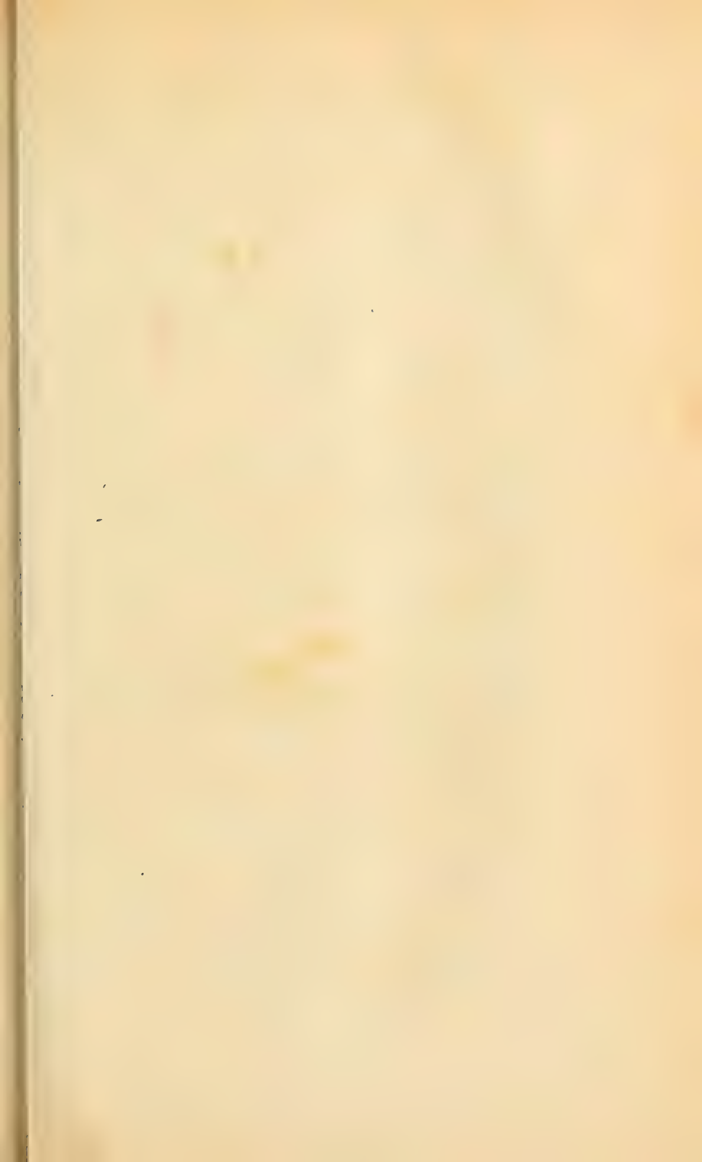
بزی اوموزنده چفته‌یی ، یاننده کوپکاری بولندیغی حالده متبسم برسیما ایله چفتلکك قوروجیسی قارشیلادی یورغون ، بی تاب برحالده آغاجلرك آلتنه سریلدك . برمدت آرام ایلدکدن صکره بورادهغایت طاتلی براوکله طعامی ایلدی قوروجی بزه اثر مهماننوازانه اولمق اوزره هنوز اوجاقدن اینديرلمش برتنجره فاصولیه کتیردیکه آرناوودلغك بیامم نرهسندن کتیرتمش اولدیغی بونوع فاصولیه‌یی بزایلك دفعه اوله‌رق کوروبور ایدك ؛ دانه‌لر اوقدر ایری ایدی‌که بوکابزفاصولیه‌دن زیاده بقله دیمك دها زیادهمناسبت اولوردی ، هله‌لذتی ! انسان ییرایکن ایچنه مطلقا شکر اتلمش اولدیغنه حکم ایدردی . .

قوروجینك بواکرامنه قارشو بزده قیزارمش قالقان بالغندن برمقدارینی اوکا ویردك . کمال‌عافیتله اوکله‌یمکنی ییدکدن ویارم ساعت قدرده آرام‌واستراحت ایلدکدن صکره ینه‌طبانلری‌یاغلادق . برساعت صکره‌دره سکی‌یه قره قولاق صوینك منبع مبارکنی‌حاوی‌اولان‌بوقریه‌یه کلدك . کویك قهوه‌سنده برقهوه ، خالص برر قره قولاق صویی ایچه‌رك وبرمدت دینلندکدن صوکره تکرار یوله روان اوله‌رق بوکویك قربنده بولنان آق بابایه کلدك . فقط بزده سکز ساعتدن بری‌دوام ایدن یولجیلق زیاده‌سیله آثارینی کوسترمش ، طبانلرمزی صیزلاتمش . تاب وتوانمزی کسه‌رك‌بجانلرمزه‌برتیترمه

كتيرمش اولديغندن آرتق بورادن اوته‌سنی آرابه ايله كيتمكه قرار ويردك . بكقوزدن برآرابه كلمش ايدی. اوچمز : حمدی وسعيد افنديلرله برده بن‌مان بوآرابه‌يه آتلادق . آرقداشلری ديكر بر آرابه‌يه انتظار ايتمك اوزره اوراده براقدق. بوصورتله ساعت اونی چاريك كچه‌رك حمدی افنديڭ بكقوزده كی ساحلخانه‌سنه مواصلت وبوطقوز بچق ساعتلك جولان بری‌يه‌ده نهايت ويردك .

اوكون بويله‌جه طاغلری ، دره‌لری ، صحرالری آشمق صورتيله وقوع بولان سياحتمزك خاطراتی حالا دماغمدن چيقمامق ايله برابرطوغروسی‌يا ! بوسكز طقوزساعتلك بولجيلغك تحميل ايتديكی آجيلر ، آغريلرده الان يوركمده طوروبور . هله زواللی طبانجقلرم حالامی حالا صيزلايور ، بوسفر طبانلره ويرديكمز زحمت وقتيله محله مكتبلرنده‌كی فالاقه ، دكنك آجيلرندن‌ده باصقين چيقدی . آه بوحول آياقلر ! هرقباحت‌قفادن چيقار ، بيندن كلـيرده جزابی بويله آياقلر كوربر .. تالر:ن قالله برسوز . : « « ءتالز باشم زحمتنی طابن چكر .. لی نه‌قدر طوغرودر !

صوك

معلومات کتبخانه‌سی

حیات آلوده

—

محرری : علی رضا سیفی

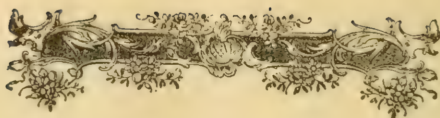
طابع و ناشری :
معلومات و ثروت غزته‌لری صاحب امتیازی :
السید محمد طاهر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

باب عالی جاده‌سنده طاهر بکك « ٤٠ » نومرولی
مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر .

قسطنطنیه
١٣١٧

معلومات — طاهر بك مطبعه‌سی

— قارئه —

═

قارئ ، بو کتابی مراقه‌شایان ، فوق‌العاده سرکذشتلر اوکرنمك ، وقت کچیرمك ایچون اوقومق ایسته‌یورسه‌ك بو آنده الکدن آت ! جانکی صیقار ، آشاغیکی صحیفه‌لرده انین اضطرا بدن باشقه برشی یوقدر .

بوکوچوك اثرده مزیت ادبیه آرەما ، اك بیوك مزیتی حیات بشرك برقسم فاجعه‌نه ترجمان اولمق ایچون یازلماسیدر . محررینك کندیسندن بکله‌دیکی وظیفه‌ده احتمال بر قلبك تأثراتنی اوقلبك موجودبولنه‌مایه‌جغی زمانلرده انسانلر آره‌سنده پایدار ایده‌بیلمکدر .

— ١ —

خارجده اسن شدید شمال روزکارینك ایکتیلری ایشیدیلیوری، یاغمور قطره‌لری جاملری قامچیلایوردی . اوطه‌نك اورته‌سنده یانان کوچوك صوبانك یری آچیق قپاغندن داغیلان پنبه ضیا دیوارلرده ، کوشه‌ده‌کی قریوله‌نك پرده‌لرك اوزرنده تتره‌یوری، لامبه‌نك صاچدیغی نورلر اطرافده‌کی تزییناته بر حسن و شعشعهٔ دیکر ویریبیوردی .

بوراده شو آنده بری ارکك ، دیکری قادین اولمق اوزره ایکی وجود واردی: بونلر اوکارنده‌کی ماصه‌نك باشنده قرشی قارشی‌یه اوطورمقده ایدیلر . قادین کنج و کوزلدی؛ لکن کوزلری براز قیزارمش، بکزی صولمش، وجودی یورولمش کبی کورینیوردی. بو کنج قادینده قارشیسنده‌کی ارکك کبی سرمست ایدی. ارکك غایت لاابالیانه برطرزده آیاقلرینی یانندهکی صندالیه‌یه اوزاتمش ، آچیق باشنی آرقه‌یه دایه‌رق یاری قپالی کبی دوران کوزلری تعیین اولنه‌مازبرنقطه‌یه معطوف اولدیغی حالده پارمقلری آره‌سنده‌کی سیغاره‌سنك مائی دومان

نلرینی صاوریبوردی . حالنده کیجه تنها بر اوطه‌ده، عشرت ماصه‌سی باشنده بوقدر کوزل بر قادینله یالکز بولنانلرده حصولی طبیعی اولان هیجاندن اثر یوقدی؛ عادتا تماميله يالكز ایمش کبی کوزلرینی بر نقطه‌دن آییرمایه‌رق سیغاره‌سنی ایچیور ، دوداقلرنده آره‌صره — احتمال دوشونجه‌لرندن متولد وهیچ کدری اولمیانلرده مشهود — بر تبسم لاقیدانه ترسم ایدییور، بر رنك استهزا اوچیوردی . ... بر آره‌لق بیتمکه یاقلاشان سیغاره‌سنی ماصه‌نك اوزرینه براقه‌رق نظری شیشه ایله قدحدن باشقه یره انعطاف ایتدیکی حالده قدحنی راقی ایله دولدیردی لاقیدانه ایچدی. قادین قدحی بالذات دولدیرمق ایچون بر حرکت ایتدیسه‌ده کج قالمشدی. خیالات فکریه‌سنه دالمش وکندیسنك اوراده موجودیتندن خبردار دکلمش کبی کورینن رفیقنه یورغون نظریله‌باقدی. چهره‌سنده خفیف تعجب علامتلری پیدا اولدی، آرقه‌سنده بك زیاده شایان حیرت و مسرت شیلر کوره‌جکنی امید ایتدیکی حالده پرده‌نك قالقماسیله بوش بر صحنه‌دن بشقه بر شی کوره‌مه‌ین بر تماشا کره بکزه‌یوردی..

قادین اون دقیقه بو حالده قالدی، بکله دی.
ارکك طورینی هیچ بوزمامشدی. قادین نهایت
صوردی :

— نه دوشونیورسکز ؟

ارکك دوندی، هرکون کوردیکی بر رسمه
باقان بر آدم کبی یاخود هیچ طانیمادیغمز بر انسانه
عطف ایتدیکمز معناسز، مقصدسز، دقتسز
بر نظرله باقه رق جواب ویردی :

— هیچ !..

— اویله ایسه قونوشسه کز آ ؛

— (خفیفجه کوله رك و ایکنجی بر سیغاره
یاقمق ایچون النی کبریت قوطوسنه اوزاته رق)
کوزلم، غالبا سکوتی بولنمق سنی صیقیورد.
مع مافیه مع التأسف قونوشمغی جانم ایسته مه.
دیکی حالده محضا سزی اکلندیرمك ایچون
قونوشه مام. سوز سویله مك ایسترسه کز باشقه
بر اوطه یه کیدوب ایسته دیککز قدر باغیره بیلیرسکز.
سسکزك قیصیلماسندن قورقیورسه کز باغیرمه
دن ده واز کچك. بوراده سیغاره کزی،
راقیکزی ایچوب اوطورك . . . و قارلی،
عفیف بر قادین ایچون آجی بر تحقیر اولان بو سوز

بو قلبده هيچ بر تأثر اویاندیرمادی ؛ و قاری بشقه‌لرینك و قارینه، عفتی آخرك آرزوسنه تبعیت یوزندن اوچمش اولدیغنـدن بو تحقیر رهکذرنده دوقونه‌جق وقار، زده‌لیه‌جك عفت بوله‌مادی ؛ بوده دیکر بر چـوق تحقیرلرك کوملدیکی قلبه هیچ اضطراب ویرمکسزین صویه دوشن بر جسم ثقیل کبی کوملدی کیتدی ! یالکز چهره‌سنده تعجب علامتلری حاصل اولدی ؛ بونك سببی ایسه بوقدر کنج بر آدمك کندیسنه، مکمل اولدیغنی بیلدیکی حسننه قارشی تمامیله بیکانهٔ غیر متأثر بولنماسی ایدی .

بو عالم سـقوطده یوارلاندیغی اوچ سـنه ظرفنده بر چوق ، حسابسز دینه‌بیله‌جك قدر چوق ارککلر کورمشـدی ؛ لکن هیچ بری شیمدی قارشیسنده طوران دلیقانلی‌یه بکزه‌مه‌یوردی ؛ هپسی آنی کورنجه هیجـان ایچنده قالمشلر، اوضعیف، نرمین لکن کوزل اللری اوپتك ، او صولغون لکن لطیف دوداقلرده بربوسهٔ اشتها براقق ایسته‌مشلردی ....

فی الواقع بونلرك ایچنده نادراً مستثنالری واردی ؛ مثلا مأیوس،دالغین ، ناصیه‌سنده

کتابهٔ آلام اولان چزکیلر مشهود کنجلر
کورمشدی که: کندیسنه بر نظر بیله آتمامشلردی؛
بونی آکلایور، آنلره حق ویرییوردی ...
او کنجلرك کوکللرینك اوراده اولمایان، احتمال
اونوتان آلداتان - سوکیلیلرینك خیالیله دولی
اولدیغنی حس ایدییوردی .

بعض اركکلرده کورمشدی که : بونلر
اورایه محضا بشرك، بشرك الك عاجزی، الك کوچوك
قوته قارشی مغلوبیت عرض ایدنی اولان قدینلرك
بر چرکابده، بر کردابده کاه بر مجنون شدتیله،
کاه بر محتضر عجزیله هوسات ومشتهیات عمومیهٔ
بشره قارشی نصل اوغراشدقلرینی ، نصل
دوشدکلرینی ، ازیلدکلرینی کورمك ، تدقیق
ایتمك، حتی یازمق، ایچون کلیرلردی.......
فی الواقع بونلرده او کوزل اللری ، او خاربر
روزکارله صولمش بر کل غنچه‌سنه بکزه‌ین
دوداقلری اوپمك ایسته‌مزلردی ؛ لکن هیچ
اونلرسه اوپمك یسته‌مه‌دکلری او دوداقلرك
نه قدر صولغون ، او کوزل کوزلرك نه قدر
قیزارمش، چهره‌ده‌کی عصمت و طراوت اولیهٔ
حیاتك نه درجه خیرپالانمش اولدیغنه دقت

ایدرلر، هیئت اجتماعیه‌نك قلبلرینه یازمق، نقل ایتمك ایچون کندی قلبلرینه رسم ایتمکه چالیشیرلردی .

یابو، شیمدی قارشیسنده اوطوران بو کنج آدم نصل برفکر، نصل برقلب طاشیوردی!...

قادین ارککلك بوتون لطافتنی جامع اولان بوچهره‌یه بر دها دقت ایتدی؛ خیر بوچهره‌ده، بو قلبده نه ترك ایدلمش برعاشقك یأس وکدری، نه بر هواپرستك تهیجاتی، نه برمدققك، برحکیمك دقتی ، شفقتی، نه کندیسی طرفندن آلدادلمش بر سوداپرورك نفرتی ، نه‌ده بر وجدانسزك استهزاسی واردی !... دلیقانلی اکا بر هیچه باقیورمش کبی باقمقده ایدی . یالکز بر شی بوتون هویتیله کورینیوردی : لاقیدی !...

لکن بویله برمحلده کوریلن لاقیدی البت بر تحسساتك امتزاجندن تقابلندن، حاصل اولور ؛ یا بو حسلر نه در ؟..

ایشته بوتفکراتك برقسم سطحیه سی قادینك او راقی بخاریله دومانلانمش بیننده ن بیلدیرم سرعتیله کچه‌رك ارککك لاقیدانه‌سوزی اوزرینه علائم انفعال بکله‌دیکمز او چهره ده انجق بر امارهٔ حیرت وتعجب عرض ایده‌بیلدی ..

هرسوزه قارشی «اوت!»، هر فنایه‌قارشی «ایی ! » دیمکه مجبور وآلیشمش اولانلرده کوریلن بر طور ایله قیصیق ، حیاسزجه بر قهقهه قوپاردی :

— آه سز نه قدر تحف ایمشسکز !

ارکك هیچ جواب ویرمدی، بو اثناده مستریخانه بر قدح راقی دها ایچمکده ایدی . قادین صندالیه‌سنی رفیقنه یاقلاشدیردی، باشنی تمایل ایتدیردی ، بر زمان عصمتله معطرکن شیمدی راقی قوقان نفسنی دلیقانلینك قولاغنه تماسی ایتدیره‌رك

— بکا باقیکز ... دیدی .

دلیقانلی دوندی ، قادین دوام ایتدی :

— بن کوزل دکلمی یم ؟..

— (هیچ بر حس افاده ایتمز بر سسله) اوت کوزلسکز .

— اویله ایسه نیچون بنی بکنمیورسکز ؟

— (تبسم ایده‌رك) بکنیورم .

—اوحالده دائما اویله طوانه باقمایك ، بکا باقك، سیغاره‌کزی صیق ، صیق چکه‌جککزه براز بنی بکندیککزی سویله‌یك .

قادين بونى ديدكدن صكره كندى كبيلره مخصوص بر قرارسزلق ، خفت ايله قالقدى ، برخرام عشوه‌كارانه‌ايله بيوك آيينه‌نك اوكنه كيده‌رك چهره‌سنه، آچيق سينه‌سنه، قوللرينه باقدى ، پريشان ذلفلرينى سرعتله دوزلتدى :

— اوخ ، بن حقيقة كوزه‌لم . ديه‌رك تكرارا ركلك يانده‌كى صنداليه‌سنه كلوب اوطوردى ، شونى‌ده علاوه ايتدى :

— اوللرى دها چوق كوزلدم ، لكن شمدى بوزولدم .

بوصوك كلمه‌ده‌بردامن آلوده‌نك سوزلرنده پك نادر تصادف ايديلن برصميميت ، عصمت قوقوسى واردى ، دليقانلى باشنى قالديردى . پك كوچك بر منفعت ايچون كنديسنى برقاچ ساعت بكنديرمك مقصديله‌يالكز حسن‌پژمرده‌سندن عبارت اقتداريله اوغراشان بوسفيله‌نك مشقتدن ، اويقوسزلقدن اطرافنده مائى بر دائره ترسم ايتمش اولان وصاحبه‌سنك نشاط آلفتكيسى آلتنده صاقلانمقدن عالى برحزن طبيعى عرض ايدن مائى كوزلرينه باقدى ، بونظرده بر شعلهٔ مرحمت واركبى ايدى . صوردى‌كه :

— اوللری دها کوزلمی ایدك ؟
قادین کوزلرینی یاریم قاپادی ، سایه‌دار کیرپکلری بربرینه قاریشیر کبی اولدی ؛ دلیقانلینك الیله اوینایه‌رق وسرخوشلقك ویردیکی کوشکلك ایچنده آرقه‌سنه یاصلانه‌رق جواب ویردی :
— آه ، بیلسه‌ك نه‌قدر کوزلدم! شمدی صولدم، ضعیفیله‌دم.. بکا کوزل ارەنی دیرلردی.
شمدی کندیسنه ظلمت ایچنده اوچان خیاللر کبی قاریشیق ، مبهم کورینن خاطرات کذشته‌یی طوپلامق ایسته‌یورمش کبی دوردی... النی ماصه‌یه اوزاتدی ، برقدح راقی ایچدی .
دلیقانلی آغر ، آغر سرخوش اولان بوقادینه باقیوردی : اره‌نینك مائی کوزلری پارلادی :
— بن شمدی‌ده کوزه‌لم ، الآن هرکس بندن خوشلانیور. آه ارککلر، سز بویله‌سکز. بن بیلیرم ، سن بنی بکندیکك حالده مخصوص اوته طرفه باقیورسك . بو ارککلر قادینلری هم بکنیرلر ، هم بکنمه‌دك دیرلر ؛ لکن نه‌مه لازم، بن آنلری ایسته‌دیکم کبی اوزییورم ... سنی‌ده اوزه‌یمی ؟
دلیقانلی کوله‌رك « خیر ! » دیدی .

ارەنی — اویله ایسه کل بنی اوپ ، بنده سنی اوپه‌یم ...

پریشان ، صاری صاچلرله محاط باشنی دلیقانلینك یوزینه دوغری اوزاتدی ؛ ارکك بویوزه خفیف برپوسه قوندردقدن صوکره سرمست آلفته‌نك صولغون دوداقلرینك حرارتنی کندی دوداقلری اوزرنده حس ایتدی ، خفیف بررعشه اعصابنی دولاشدی ...

ارەنی — ایکی ساعتدر بورادەسکز ، دها اسمکزی بیلمه‌یورم .

— عزمی .

— پك اعلا عزمیجکم ؛ بوکیجه برابرز دکلمی ؟

عزمی پرده‌یی قالدیروب خارجده‌کی مدهش فورطنه‌نك ایکلتیلرینی دیکله‌دی وجواب ویردی :

— اوت !

— ۲ —

عزمی هنوز یکرمی بش یاشنده ایدی ، التی سنه‌دن بری لاینقطع عالم سفاهتده دولاشمش ، بوعالمك هرکوشه‌سنی ، هرنقطه‌سنی ،

بوتون ماهيتيله آكلامشدى. ثروتى رفاه ايله تعيشنه كافى اولديغندن برايشله مشغول اولمازه كنديسنه مخصوص برفلسفهٔ حيات ايله ياشاردى .

ادبياتدن آكلار ، موسيقى يه دائر بيان فكر ايدر ، آوجيلغى ، دكز صفالرينى سور، هر وقعه يى كندى فكرينه كوره بعضاً پك طوغرو ، بعضاً پك غريب صورتده محاكمه ايدردى. رفقاسى دليقانليده كى ذكايى، معلوماتى پك كوزل بيلدكلرندن بويله دائما عالم سفاهتده بويان اولمسنه تأسف ايدرلر ، حالنى تعميم ايتمك عالم حياتده ذكا ومعلوماتيله متناسب بر موقع قازانمق ايچون تشويق ايلرلردى . عزمى بو سوزلره قارشى كوله رك كنديسنه مخصوص فلسفه سيله ماهيت حياتى شرح ايدر ، غريب برفصاحتله كندى صورت معيشتنى الك موافق كوسترروسوزلرينه شويله نهايت ويرردى :

« ارقداشلر! سزبنى مؤاخذه ايديورسكز، سزك هپكزك بر مشغوليت خيريه سى وار ، مأموريتى وار ؛ چاليشيورسكز ،قازانيورسكز ايلروله يورسكز ... احتمال هر بركز بر مدت صوكره پك پارلاق، عالى موقعلر قازانيرسكز. چوق ايى ! لكن خشنودى واستراحت قلبه

مالكميسكز؟ هيهات! انديشه، امل كوكلكزدن چيقماز. انسانده، ايلريده بر شى اوله‌جغم؛ ديه چالشمق استراحت براقيرمى؟ بو براميددر، اميد ايسه حقيقتده انديشه‌در، برحياته انديشه قاريشديمى، استراحت قاچار. اوخ، بن سزك يركزده اولسه‌م ممكن دكل تحمل ايده‌مم: هرصباح مطلقا اركن قالقوب سرعتله كيتمك بيوك برعجله ايله پالطونك جيبلرينى برچوق كاغدلر، بندلر، مقاوله نامه‌لر، سندلر ايله دولديرمق. صوكره كچ قالمق قورقوسيله سيغاره‌كى ياقمغه وقت بوله‌مادن قاپيدن چيقوب اوزون آديملرله بيك دفعه بوحالده كچديككز سوقاقلردن بيك برنجى دفعه اولمق اوزره بردها كچوب براداره خانه‌نك، بر دائرهٔ رسميه‌نك، بر مغازه‌نك قاپيسندن طلوعله كيرمك ... غروبله چيقمق.. يكنسق، يكنسقلغى نسبتنده راحتى مفقود برحيات! حالبوكه بن معيشت حاضره‌م ايچنده بركدره، انديشه‌يه مالك دكلم، ايسته‌ديكم زمان ياتار، اويانديغم زمان قالقارم، جانم ترويى ايسترسه اورايه كيدرم.

« حياتدن مقصد ياشامه مدتنى خوش كچيرمك دكلمى؟ بوخشنودىٔ قلب شمدى بنده

مع الزياده موجود . اوحالده ذاتاً بنده اولان
برشيىء بشقه يردن آرامق ايستهسهم سرستملك،
شاشقينلق ايتمش اولمازمى يم . هم بو تحرينك
بنده كينى ده غيب ايتديرهجكنى ، كوكلى طول
امل ، انديشهٔ احتراصات ايله دولديرهجغنى
بيلديكم حالده اجراسنه تشبث كار عاقلميدر؟..
بنى براقكز دوستلرم ، بن مسعود اولمق
ايچون دائما بوحالده قالمقدن زياده بر شيئه
احتياجم يوقدر .
« سز بر شى اولمق ايستهيورسكز ، بن هيچ
قالمق آرزو ايلهيورم . هيچك نه عدوسى ، نه
نه كين وعداوتى ، نه حرص و مشقتى واردر .
براقكز ، هركس آرزو ايتديكى كبى اولسون .
سز بر شى اولك ... بن هيچ قالهيم !. »
عزمينك آرقداشلرى بو حكمه قانع اولمه.
سهلر بيله دليقانلى يى فلسفهٔ ذاتيهسندن آييرمق
ممكن اولهمايهجغنى اكلادقلرندن يواش ، يواش
نصيحتلرينى كسمشلر ، قوشديغى شاهراه آواركيده
كندى هواسنه براقمشلردى .
عزمينك اقرباسى اولمديغندن متوفى پدرينك
احباسندن بر قاچ ذات تأهل ايتمكه اجبار
ايلهمشلرسهده عزمى بوراره هيچ ياناشمامشدى .

چونکه علم وعرفان ایله پرورده اولان فکری ازدواجك اهمیتنی پك اعلا تقدیر ایتمکده ایدی. بونی دوشوندکجه کندی کندینه « دها وقت وار ، ذاتاً بعض عقللی آدملرك دیدکلری کبی بولنه‌جغی شبهه‌لی بر سعادت واستراحت ایچون شمدیکی سعادت واستراحتی فدا ایتمك اویله هر کسك آرزوسیله اوله‌ماز ...» دیمکده ایدی. مع مافیه کیتدکجه وجودنده بر یورغنلق ، اکلنجه‌لره قارشی بر اوصانج حس ایتمکه باشلامشدی ....

راقی‌یی عادت ایدیندیکی ایچون ایچیور ، قادینلرله باشقه یاپه‌جق ایش بوله‌مادیغندن دوشوب قالقیوردی. کوکلنده بو عالملره آلیشمش انسانلر کبی برعشق حس ایتمه‌یوردی. پك چوق کوزل قادینلرله دوشوب قالقمش ، بعضیلرینی ده سوییورم صانمشدی ؛ لکن زمان بو خطایی کندی کندینه کوستردی ، بومناسبات عاشقانه‌یی قیصه ، هوسدن عبارت بر وقعهٔ سفاهتپرورانه هیئتنده میدانه قویدی .

عزمی ایچون مقدر اولان جان صیقنتیسی ، یورغنلق ، اوصانج دوری باش کوسترمش بو حالدن قورتلق ایچون اوزونجه بر سیاحت

یاپمق تصورنده بولندیغی اثنالرده کندیسنی بر یرده کوروب طانیدق . عزمی او آقشام کندو. سیله کوریشمك اوزره کله‌جکارینی وعدایتمش اولان رفقاسنی بکله‌مکه باشلامشدی . لکن ساعت اوچه تقرب ایتدیکی حالده رفقاسندن بریسنك بیله کلدیکنی کورنجه جانی صیقلمغه باشلادی . هوانك شدتنك و یاغمورك رفقاسنك فکرلرینی دکیشدیرمکه سبب اولدیغنه قانع اوله‌رق اولدیغی یردن چیقدی . دوشونیوردی نره‌یه کیتملی؟

بو کیجه اویونده‌یوق؛ بر صوقاغه‌صاپدی، لکن جانی هر زمان کوره، کوره بیقدیغی شیلری بو کیجه‌ده کورمك ایسته‌مه‌دیکندن هیچ کیرمه‌مش اولدیغی براوك چنغراغنی چکدی . دیك مردیونلردن کویا اوك اصل صاحبی‌ایمش کبی لاابالیانه چیقه‌رق صالونه کیردیکی زمان قارشیسنده ایلك دفعه اوله‌رق اره‌نی‌یی کورمشدی .

ایشته عزمینك اره‌نی‌یی متحیرایدن لاقیدیسی ظن ایتدیکی کبی عزمینك نه خیانت کورمش بر عاشق مأیوسی، نه بر مدقق حیات، نه‌ده قورناز بر مستهزی اولماسندن ایلری کلیوب

اوزون مدت دوام ایدن حیات سفیهانه‌سندن متولد طبیعی بر حال ایدی .

عزمی فی الواقع مدقق حیات دکلدی؛ بر سفیه ایدی ؛ لکن بویله سفهایه پك نادر تصادف اولنور. عالم سفاهتك های و هویی ایچنده ایشیدیلن انین بیك درلو الوانی ایچنده بولنماسی پك مشکل اولان رنك حقیقتی بولمغه چالیشیر، بو خصوصده عرفان، تربیهٔ فکریه و تجاربی سایه‌سنده اولدقجه موفقیت کوستردی . ایلك دفعه اوله‌رق بو نوع مخلوقات ایله کوروشدیکی زمانکی حرکات وتحسساتنه شمدی‌نه‌قدر کولیوردی!

ایلك دفعه بر سفیله‌نك قارشیسنده بولنجه قرارمش، تتره‌مش، نه یاپه‌جغنی شاشیرمش، اوکنه باقشدی . اوچ کیجه اول (لادام او قاملیا) یی اوقویه‌رق اغلامش، احمد مدحت افندینك (هنوز اون‌یدی‌یاشنده) نام‌اثرنده قالیوپی‌یی دوشونمش ایدی . او صانیوردی که : ایلك دفعه کوردیکی بو قادین یا ایکنجی لادام او قاملیا یاخود ایکنجی قالیوپیدر . بو ظنك الجاسیله اوقادینه حقیق لادام اوقاملیایی

کورسه سویله یه جکی سوزلردن برقاچنی سویله ینجه، قالیوپی یه قارشی ایده جکی حرکتلردن برقاچنی کوسترنجه هدف اولدیغی مستهزیانه قهقهه‌لر بیله حسن ظننده براز متیقظانه داورانمق لزومنی اکا احساس ایده‌مه‌مشدی ؛ لکن آغر، آغر هرشیئی اکلادی . انسانلرده فنالغك نه (قساویه دو مونته‌پن) ك تصویر ایتدیکی قدر یرلشمش، نه ده بعض حسن ظن صاحبی محررلرك تعریف ایتدیکی قدر آزالمش اولمدیغی حقیقتنی اوکرندی .

عزمی مستهزی دکلدی ، لکن اکا دولا- شدیغی عالم ، کچیردیکی حیات اوکا برطرز استهزا ویرمشدی؛ کوردیکی احوال وقایع فکری طرفندن محاکمه ایدیله‌رك بر دستور وجوده کلمش ، بو دستور ایله بر چوق حقایق استخراج ایله مشدی. لکن بو حقایق حکمت عوامه اوقدر ضد ایدی که : آنك سویله‌دیکی حقایق اکثریت طرفندن حیات و حسیات نامنه بویوك بر استهزا کبی تلقی اولنیوردی .

— ۳ —

صباح اولمش، پارلاق کونش آفاق غربك بعض نقطه‌لرینی اورتن پاموق کبی بیاض

بولوطلری یالدیزلامغه ، چامورلی سوقاقلری
قوروتمغه باشلامشدی . عزمی ایله ارهنی بو
دفعه یان یانه اوطورمشلر قونوشیمقده ایدیلر .
ارهنی بو صباح دها زیاده کوزللشمش کبی
ایدی . آرقه‌سنده الآن کیجه‌لك لباسی
بولنیوردی . مینی مینی چپلاق آیاقلری تویلو
خالینك اوزرنده یاری غیب اولیور ، صول
الی دلیقانلینك اوموزنده دوزیلیوردی . کوزل
چهره‌سنده عزمینك اقشامکی طور لاقیدیسنی
بر از اولسون تخفیف ایده‌بیلمکدن متحصل
بر رنك سرور کورینیوردی . متمادیاً سویله‌یور ،
دلیقانلینك ویردیکی جوابلره شدتلی قهقهه‌لرله
مقابله ایدییوردی ، دییوردی که :

— عزمی ، سنك آقشامکی حالك بنی چاتلا-
ده‌جقدی . طرزبیقیدینی نه صورتله تفسیر
ایتدمسه موافق بوله‌مادم . کندی کندیمه
عجبا شاشقنه‌می چاتدم ، دیه دوشوندم ،
ضوکره‌قیزدم ، نه دیمك بن بوقدر چیرکینمی‌یم که :
یوزیمه بیله باقمایور ، دیدم . دوغرو سویله
سنکی بیوك مناسبتسزلك دکلیدر ؟

اختیار زحمت ایدوب اکلمك ایچون بورایه

کل ، قارشیکه برقادین چیقسین ، کیجه‌یی آنکله
کچیرمکه راضی اول ، صوکره اوطه‌یه کیرنجه
سیغاره‌کی ایچمکدن ، طوانه باقمقدن قادینك
یوزینه باقمغه وقت بولەما ! بیچاره قادین
بکمزك آغزندن برکلمهٔ التفات فیرلایه‌جق دیه
ساعتلرجه بکله‌سین ؛ بو نصل طبیعت (دلیقانلینك
اللرینی کوچوك اللریله صیقمغه چالیشه‌رق)
الله عشقنه سویله قادینلر سزك مسخره‌کز میدر ؟
عزمی — (کوله‌رك) بن سکا چیرکینسك
دیه‌دم ، هم قادینلرنه‌دن بزم مسخره‌مز اولسون
آقشامکی طور بیقیدیمك سببنی سویله‌یم‌می ،
پك طبیعی برشی ، آرتق بن بوعالمدن بیقدم .
اره‌نی — سنمی بیقدك ! آه سز آه !
بن سکا ارککلری بیلیرم دیبورم ، آنلر سفاهتدن
بیقارمی ! ذاتاً بیقمامق ایچون طبیعت آنلره
مساعده ویرمشدر ، بوارکك دائما کوزلدر ،
اختیارلق آنلرده برحسن دیکر تجلی ایتدیرر ،
برکنج دلیقانلی قدر ، اوزون کوموش کبی
بیاض صقاللی ، بیاض صاچلی براختیارده شایان
دقتدر . یابز نه‌یاپه‌لم یاش اوتوزی کچنجه چهره‌نك
طراوتی اوچار ، درین چیزکیلر حاصل اولور ،

چهره‌مزك بوحال خرابیسنی قپایه بیلمك ایچون ارككلر كبی بزم محترم ، بیاض صقالمز یوقدر. بزم یالكز كنجمزی سورلر. لكن اختیارلرمزی نفرتله ، تحقیرله كوریرلر . مثلا بنم اللی یاشمی تصور ایت چیركین براختیار ... ایشته بوقدر.

عزمی — دورجانم، درسمی ویریورسك، بونلری بن‌ده سنك قدر بیلیرم ، فكرك بعض جهتلرجه دوغرو دكل ، لكن بن قبول ایتدم . مع مافیه بیقمش اولدیغمی اعترافدن ده واز كچه‌مم .

ارەنی — سن بوبیقمق مسئله‌سنی بردها بورایه كله‌مك ایچون ایلری سوریورسك . اویله‌یا ، بوقدر وقت قادینلرله دوشوب قالقمشسك ، كیم بیلیرنه كوزل قادینلركوردك، البت بنم كبیلردن بیقارسك . احتمال دون بر بكله‌ین واردی‌ده اونی دوشونیوردك ، اوح نه سویندم . بكله‌مشدر ، بكله‌مشدر . حالبوكه عزمی بوراده ، بنم یانمده قالدی ، باشقه سنك یانده‌كی دلیقانلی‌یی بكله‌مه‌نك جزاسنی كوردی .

ارەنی بوسوزلری عشوه كارانه وكمال خفتله

کولەرك مستهزیانه سویلەیوردی ؛ بونوع قادینلرك بوکابکزر سوزلرینه یوزلرجه دفعەلر هدف اولمش اولان عزمی بوطوفان استهزائه قارشی کولەدن باشقه جواب ویرمدی ...

بویله محللرده ارکك ایله قادینك مباحثه‌سنی نه‌تشکیل ایدر !.. مباحثه ایکی درلو اولور ، یاعامیانه‌درکه بوهرزمان عوام ناسده کوریلیر. چوق آدملر واردرکه : بربرینی پك‌زیاده سودکلری وبرایکی‌سنه‌کوروشمه‌دکلری حالده‌ملاقات ایتدکلری کون محله قهوه‌سنده هرکیجه‌قونوشان اختیارلرکبی باباغی شیلردن بحث ایدرلر؛ تحلیل ایتسه‌کز بوسوزلرك ایچنده کندیلرینه عائد ایکی کلمه بیله بوله‌مازسکز . بعضیلرینی بیلیرم ؛ سنلری ، موقعلری مناسبتیله کندیلرینه هیچ لزومی یوق ایکن مثلا کچن سنه اتك اوقه‌سنی درت بچق غروشه ایکن بوسنه یکرمی پاره زیاده‌لشه‌رك بش غروشه چیقدیغنی ؛ فاتحده صاتیلان سبزواتك قاسم‌پاشاده صاتیلاندن اوجوز اولدیغنی ، بیلمم نره‌ده یدیکی طاوق کوکسنك شمدی‌یه‌قدر امثالنه‌برپرده تصادف ایده‌مدیکنی دها برچوق عقله ، خیاله کلمز مناسبتسزلکلری

یکدیکرینه — صوك پوسته حوادثی تبلیغ ایدن بر آژانس مدیری قدر اهمیت ویره رك — آکلادیرلر .

بوراده مدت حیاتنده تنفس ایتدیکی هوای نسیمینك درتده اوچ قسمنی، طانیدیغی، طانیمادیغی آدملرك حركاتی البسه سنی، صندالنی، بارکیرینی، یورویشنی ، عشرت ایدرکن چوق سویله دیکنی فلانتی مواخذه ایله صرف ایدنلردن بحث ایتمه که حاجت یوقدر ، انسان ذاتاً هر آن بویله بر مباحثه نك ایچنده بولنور .

مباحثه یاخود خواصه مخصوص بر صورتده اولور . مباحثات فنیه ، حکمیه ، صناعیه بو نوعدندر . بو ایکی درلو مباحثه نك بیننده کی فرق ایکنجیسی علمه ، کماله ، استعداده توقف ایتدیکی حالده برنجی نوعدن بر مباحثه یی — زمان مساعد اولورسه — بلا فاصله اون سنه اوزاته بیلمك ایچون صبردن ، کوه زلکدن باشقه بر شیئه احتیاج کورلمه مسیدر .

بو ایکیسنك بر وسطیسی واردر ؛ موقعه مناسب مباحثه ؛ ایشته عزمی ایله اره نینك مباحثه سی موقعه مناسب مباحثه یه بر ازده برنجی

نوعك قاریشماسیله حاصل اولمشدر ، دنیلیرسه
یك مناسب اولور . ذاتاً بویله یرده فن هیئتدن
خصوصات حکمیه‌دن بحث اولنمزیا ! علم اخلاق
ایسه « بحث اولنمق احتمالی » لیسته‌سندن
بوسبوتون خارجدر . بوراده قادین عزمی‌یه ،
دها دوغروسی عزمی قادینه « آه ، سن نه‌قدر
کوزلسك ، سنی اوقدرسوییورم‌که : اوغرکده
اولمك بر شی دکلدر . » دیه‌جکدر . حالبوکه
ایلك کورشده بومشربده برقادینه کمال صفوتله
سومکدن ، سویلمکدن بحث ایتمك بیوك بر
احمقلقدن عبارت اولدیغی حالده عزمیده بو
احمقلغك ذره‌سی بیله اولمدیغندن ، اره‌نی‌ایسه
دلیقانلینك طورینه باقه‌رق قولای ، قولای
اسکی نغمه‌لری دیکلتدیره‌میه‌جکنی حس ایتد.
یکندن مباحثه بوروشه دوکلمشدی .

عزمی ساعت اوچه قدر وقت کچیردکدن
صوکره وداع ایدوب اره‌نیدن آیرلدی ، قادین
هم عزمینك آرقه‌سندن مردیوانلردن اینیور ،
هم بیك درلو اطوار عشوه‌کارانه ابراز ایده‌رك
بوندن صوکره اکثریا کله‌جکنه دائر وعد
ایسته‌یوردی . دلیقانلی قادینك اطوار جعلیه‌سنه
آلدانمدیغی حالده بحسب النزاکه کله‌جکنی وعد

ایتدی . وغلطه‌یه دوغروامتداد ایدن‌اوزون، غلبه‌لك یوقوشی ، اجرا ایتمك آرزوسنده بولندیغی سیاحتی‌دوشونه‌رك ایتمکه باشلادی. بو آره‌لق قولنه بریسی دوقوندی : باشنی چویرنجه بعض غزته اداره‌خانه‌لرندن برنده محررلکله اذانلره قدر چالیشان ارقداشلرندن برینی کوردی .

— عزمی ، بونه‌دالغینلق ، سنك کبی هوا پرستان بویله دالغینلقلرله نصل امتزاج ایدر اکلامام !

— (کوله‌رك) دالغین دکلم ، بر شی دوشونیورم‌ده ...

— اوخ ، اوخ ! ایی علامت دکل ، هرکسك بك اوغلنه یکی چیقمغه باشلادیغی‌بویله برزمانده بك اوغلندن ایته‌نك معناسی آشکار اولدیغی حالده بوکا برده دوشونمك کلمه‌لری علاوه ایدیلیرسه ایچه بر حاصلهٔ معنا وجوده کلیر. یوقسه عاشقمیسك؟.

— (قهقهه‌سنی ضبط ایده‌میه‌رك) بنمی؟ امید ایتم ، عشق ایی برشیدر ، حتی کندیمی برقاچ دفعه عاشق ظن ایتدم ، امادکلمشم ، ایی‌که اولمادم؛چونکه عاشقلراویله‌اینجه بریولدن

لکن سیاحینه بکزرلرکه : براز آیاقلری قایمش اولسه ایکی طرفده‌کی درین اوچورومله یوار-لانه‌رق پارچه‌لانمق تهلکه‌سی حاضردر ...

— (سوزینی کسه‌رك) خیرقوزم یتیشیر یتیشیر. سکا برشی سویله‌مکه کله‌یور . همان کتاب حکمتکی اوقومغه باشلارسك .

— عجائب ، یاکلش برذهابه قارشی دوغرو جواب ویرمك یاساقیدر ؟

— یاساق اولوب اولمدیغنی بیلمه‌م . لکن یالکز شوراسی بك ایی معلومدرکه : بویله سوقاق اورته‌سنده سنکله مباحثات حکمیه‌یه طوتشمق صوك درجه احمقلقدر . وقتم یوق ، الله اصمارلا-دق ، هاشونی‌ده سویلیه‌یم ، چوق صرارمش ، ضیعفله‌مشسك سفاهته برازفاصله ویر .

صبرسز محرر بونی سویله‌دکدن صوکره فکری یارینکی غزته ایچون براجمال سیاسی ترتیبیله مشغول اولدیغی حالده سرعتله یوقوشی چیقمغه باشلادی عزمی یولنده دوام ایدرکن کندی کندینه شویله سویله‌نیوردی !

دنیاده نه تحف آدملر واردر ، برشی دوشونه‌رك یولده کیدرکن خبرك اولمقسزن

. پولیس کبی یافه‌که صاریلیرلر عاشقمیسك دیه صورارلر ، صوکره‌سن عکسنی بیان ایچون ایکی سطرلق محاکمه درمیان ایده‌جك اولسه‌ك برطور استهزا ایله سوقاق اورته‌سنده حکمتدن بحث ایتمه‌نك نه‌قدر احمقلق اولدیغنی سویلرلر . احمقلر هیچ دوشونمزلرکه : ایلك اولا کندی برینی کوربرکورمز طوتوب سوقاق اورته‌سنده عاشقمیسك دیه‌او آدمك اك درین ، اك مهم حسیاتنی میدلرینی املرینی الحاصل قوجه برمعمای روحی اکلامق ایسته‌مك دهابیوك احمقلقدر . اوت ، اکلایورم . بوحیات اویله بر آیینه‌درکه : بوکا باقانلر کندیلرینی عمومیتله قصورسز ، باشقه‌لرینی قصورلی ، احمق خودبین ، طبیعتسز ، حریص ، متکبر کوریبورلر .

عزمی بو اثناده کوپری باشنه ایتمش اولدیغندن بزم دقتکار عربه‌جیلر طرفندن ازیله‌رك اوه کیدرکن خسته‌خانهٔ عمومی‌یه کیتمك تهلکه‌سی ملاحظات حکیمانه‌سنده دوامنه مانع اولدی .

٤

اون بش کون قدر کچمش ، بو مدت ایچنده عزمی اره‌نی‌یی کورمه‌مشدی . برپازار کونی

ایدی ، عزمی اقشامی بك اوغلنه ایندكدن صوكره ساعت ایكی‌یه قدر برقاچ ارقداشیله دولاشدی ، زوزك كنجلردن آیریلنجه اره‌نی‌یه ویردیكی وعدی خاطرلایه‌رق بوكیجه كورمك ایستدی . بو آتشین مادامك جعلی حدتلری، اشتیاقلری ، نفرتلریله وقت كچیره‌بیله‌جكنی امید ایدییوردی . اوك قاپیسندن كیروب صالونه چیقنجه تصادف ایتدیكی اختیارقادین :

— بكم تأسف ایدرم‌كه : بوكیجه كیمسه‌مز یوقدر . دیدی .

— (نافله یره كلدیكنه جانی صیقیله‌رق) نیچون ؟

— پازار اقشامیدر ، كزینمكه چیقدیلر .

— اره‌نی ؟

بو سؤال اوزرینه قادین یالاندن بر طوركدر آمیز آله بیلمك ایچون كندینی صیقدی :

— اره‌نی خسته‌در ، یوقاریده یاتیور .

عزمی بو خسته‌در سوزینی چوق دفعه‌لر ایشتمشدی ، بو جوابك هر یره اولدیغی كبی بورادەده اكثریا ایسته‌نیلمه‌ین بر مسافری صاومق ، بر منفعتك تأمیننه مانع اولمسی محتمل

بر انکلی دفع ایچون قوللانیلدیغنی پك اعلا
بیلیردی ؛ بنـاء علیه قادینه شبهه‌لی بر نظرله
باقدی ؛ لاقیدانه چیقوب کیتمك ایسته‌دی ،
کیتدیمی ؟... خیر ! چونکه انسان غریبدر ،
انسانده کوریلن خود بینلکی حیوانات سائره‌ده
بولمق محالدر ؛ اکر قاپیدن کیرنجه قارشیسنه
اره‌نی چیقه‌رق بیك درلو اثر محبت وخواهش
وتحسر کوسترمش اولسه‌یدی احتمال بواوضاع
جعلیه‌یه قارشی برحس نفرت دویه‌رق چیقوب
کیده‌جکدی . لکن اره‌نینك بویله کنـدیسنی
« خسته‌در. » دیدرته‌رك صاومق ایسته‌مه‌سنی
واحمق یرینه قویماسنی عزت نفسنه قارشی بر تحقیر
صورتنده تلقی ایتدی ...

حکما نه‌دیرسه دیسین . بن ادعا ایدرم‌که :
انسانك اك نازك داماری خود پرستلکدر .
ایشته بو « خسته‌در » سوزی دلیقانلینك اك
نازك داماریني زده‌له‌مشدی ؛ بناءعلیه بوندن
متحصل بر انفعال مبهمك تحت تأثیرنده‌اولدیغی
حالده کیتمکدن وازکچه‌رك کندیسـنك احمق
اولمدیغنی اثبـات اتمك فکرینه دوشـدی ؛
قارشـیسنده‌کی دشمنك اك ضعیف نقطه‌سـنه

هجوم ایتدیکنی بیلن بر قوماندان طوری‌اله‌رق صوردی :

— کندیسیله بعض مهم شیلر قونوشمق ایسته‌رم ، کوره‌مزمی‌یم ؟ ..

عزمی بو سوزینه مقابل اختیار قادینك بوزوله‌جغنی ، بر قاچ ثانیه مناسب بریالان ، بر معذرت بولمق ایچون شاشقینلقله دوشونه‌جکنی ظن ایدییوردی ؛ لکن بویله اولمادی؛ اختیار « کوره‌بیلیرسکز ، آرقه‌مدن کلك » دیه‌رك الك اوست قاته چیقدی، بر اوطه‌نك قاپیسنی آچدی بوراده بونی حقیقة نامزاج اولدیغی حالده یاتیوردی...

شمدی قادینك « خسته‌در » سوزندن صکره عزمیده حاصل اولان انقلاب حسیاتی صره‌سیله نظر تدقیقدن کچیریر ایسه‌ك چوق بیلنلرکده بعضاً یاکلدقلرینی تصدیقه مجبور اولورز . و کندیسنی احمق یرینه قویدیلر ظنیله منفعل اولمش ، اوج آلمق ایچون هجوم ایتمشدی . حالبوکه قارشیسنده کیمسه‌یی بوله‌مادی؛ قرا کلقده کوردیکی بر خیالی دشمن ظنیله تفنکنی بوشالدان

اوخطا سنی اکلاینجه شاشیران، محجوب اولان
برعجمی نفره بکزردی ...
لکن هیهات ! انسانلرده یوزده بشنك بیله
نفسلرنده وقوعندن خبردار اوله‌مادقلری بو
مغلوبیت حسیه طبع بشرك اك درین نقطه‌لرینه
قدر نفوذ ایتمش اولان کبر نفسی وخودبینلکی
ازاله ایده‌بیلمك ایچون کافیمدر ؟..
عزمی یواشجه ایلریلدی . ماصه‌نك اوزرنده
دوران براداره قندیلی اوطه‌نك بتون محتویاتی
اوزرینه رونق ، حزنلی بر ضیا آتیوردی .
بوضیا علوك اهتزازیله پرده‌لر ، دیوارلر
اوزرنده تتره‌یه‌ك مرکز انتشارندن اطرافنه
دوغری کسب ضعف ایده‌ایده کوشه‌لره واصل
اوله‌مادن سونوب کیدیوردی . بردرجه‌ده‌که
بوکوشه‌لرده‌کی اشیا قراکلق ایچنده شکل ورنك
مخصوصنی غیب ایده‌رك یالکز حجمجه متبدل
بررکتلهٔ سیاه حالنده منظور اولمقده ایدی .
حکمفرما اولان قرار سکوتی غیر منتظم بر
تنفسدن باشقه بر شی اخلال ایتمه‌یوردی .
قیدسز دلیقانلی بورایه کیرنجه قلبنده درین ،
غریب برحزن دویدی ....
بوراده ، بو کدر انکیز اوطه‌ده جمعیت

بشریه‌دن مطرود، ماضیدن متدهش، حالدن بیزار، استقبالدن محترز ، عشق یرینه شهوته مرحمت یرینه نفرته ، راحت نامنه سفالته ، شرف مقامنده ذلته محکوم برانسان، برقادین برگنج ،گوزل، خسته قادین واردی ...

اختیار قندیلی آلدی وقاریوله‌یه تقرب ایدوب پرده‌سنی قالدیردی :

— قزم، نصلسك؟

دیدی ضعیف برسس جواب ویردی :

— اولیورم ...

— بریك سنکله قونشمق ایسته‌یور ، قونیشه‌بیله‌جکمیسك ؟

— کیم ایمش ؟..

ارەنی باشنی کمال زحمتله بر آز چویردی ، آچیقده دوران عزمی‌یی کوره‌رك :

— آ ! سنمیسك عزمی ؟ دیدی .

دلیقانلی یتاغه‌دوغرو یورودی، ارەنی اختیاره خطاباً :

— تیزه ، الله عشقنه شو قندیلی بورادن کوتور، بربیوك غاز کتیر. بویله فنا اولیورم ؛ کندیمی صحیحدن اولمش صانیورم .

قادین اوطه‌دن چیقدی... عزمی ارەنینك

اشارت ایتدیکی اسکمله‌یی الوب یتاغك یاننه اوطوردی :

اره‌نی — چوق شکر کله‌بیلدك ، بن سنی بورایی اونوتمشدر ظن ایدییوردم . خسته‌لغمی می دویدك ؟

— خیر ، شیمدی سنی کورمك ایچون کلدم ، خسته اولدیغکی تیزه خبر ویردی .

قادین نه قدر دکیشمشدی ... پك زیاده ضعیفله‌مش ، بالمومندن برهیکل کبی صارارمشدی . اودوداقلر آرتق مستهزیانه کلماته مأخذ ، اومائی کوزلر شهوتپرستانه ، عشوه‌کارانه ایمالره واسطه اوله‌جق حالده دکلدی ؛ شمدی بو رنکسز دوداقلر اوطه‌نك سکون عمیق وحزیننه براین اضطراب تودیع ایچون تتره‌یور ، اومائی کوزلر متروکیت مدهشه‌سنی کورمك ایچون آچیلیور ، برخواب مشاق انکیزه دالمق ایچون قپانیوردی ...

عزمینك کوزلری یورغانك اوزرنده دوران اوون بش کون اول اوقدر لطیف ایکن شمدی قورومش ، صاپ‌صاری اولمش الل‌ره معطوف قالدی . اره‌نی بونی آکلادی ، الینی دلیقانلی‌یه اوزاده‌رق :

— باق ، نه حاله کلدم ... دیدی ، عزمی بوکوچك ، ضعیف الی طوتدی ، آتش کبی ایدی . صوردی که :

— اون بش کون اول پك ایی ایدك ، نصل اولدی‌ده ؟..

قادین یواش ، یواش یان طرفه دونمکه چالیشه‌رق جواب ویردی :

— بن‌ده بیلمه‌یورم ، غالبا صوئوق آلدم . اون ایکی کون اول بر کیجه کزنتیسی یاپمشدم ، اوشومشم . ایرته‌سی کونی یاتدم ، کیتدکجه فنا اوله‌رق نهایت بوحاله کلدم .

— دوقتور نه‌دییور ؟..

دوقتوره کورونمه‌دم ..

عزمی بوجوابه قارشی تعجبله « نیچون ؟ » دیدی ..

— چونکه دوقتور کوریرسه بنی بزه مخصوص اولان خسته خانه‌یه نقل ایتدیرر .. اوراده آیلرجه یاتار قالیرم . .

— نه‌اولور . بوبر حیات مسئله‌سیدر ، سکا یازیق دکلمی ؟ ایلك راحتسز اولدیغك زمان دوقتوره مراجعت ایده‌یدك شیمدی بر شیئك قالمازدی . خسته‌خانه‌ده یاتمق فنامیدر؟

یا بو خستەلق تهلکەیی دعوت ایدرسه نه
یاپەجقسك بو نەقدر چوجقلق ...
ارەنینك صولغون دوداقلرنده بر تبسم
کورندی ؛
— چوجقلقمی دیدك ، یاکلیورسك
عزیزم ، بنم ایچون خستەخانەیه کیتمك آیلرجه
برشی قازانمامق دیمکدر . اوزمان بنی بورادن
قوغارلر. برخستەسنیلەنك برکوبك قدر حمایتکاری
یوقدر . قیرلمش بر اویونجاق قدر قیمتسزدر.
آچ قالیرم بندن بشقه...
شدید بر اوکسوروك سوزینی کسدی ،
الینی بیاض کوملکنك آچیق اوکندن کورینن
سینەسنه قویدی،بوتون وجودی صارصلدی،
براز فاصلەدن صوکره دوام ایتدی: دلیقانلی
برحزن عمیق ایچنده دیکلەیوردی .
— نه دییوردم ... ها بندن باشقه الیمه
باقانلرده آچ قالیر ..
عزمی تعجبله صوردی که :
— سنك الینه باقانلرمی ؟
خستەنك دوداقلرنده او آجی تبسم ایکنجی
دفعه اولەرق ظاهر اولدی :
— اوت بنم الیمه باقانلر ! سز بن کندیمی

بلا سبب كوزلريمى قپايوب بو عالمه ، اولنده محجوبيت ، اورته‌سنده حياسزلق ، صوكنده سفالتدن باشقه بر شى اولمايان بو عالمه محضا هوسات نفسانيه‌مى ايچونمى آتيلدم صانيورسكز؟ بن والده‌نك قوجاغنى يوزلرجه سرخوشلرك آغوش حرص وشهوتنه ، بر پدرك محبتلرينى سفهانك تحقيرلرينه ، بر همشيره‌نك ، برادرك حرمت و محبتنى بتون جهانك رزيلاتنه كيفم ايچونمى فدا ايتدم ظننده‌سك ! آه ، بن بر قزك عصمت و عفتندن او قدر متنفر ، بر فاحشه‌نك رزالت و دامن آلودكيسنه اوقدر مشتاقمى ايدم... هيهات!

صوصدى ، برهيجان شديد ايچنده سويله‌ديكى سوزلر ايكى سنه‌دنبرى عشرت وسفاهت ايچنده يوارلانمش اولان بو نازك ، خسته وجودى يورمشدى . عزمى ؛ قادين الآن سويله‌يورمش كبى سكوت ايدييوردى ؛ اره‌نى بر آز سكوتدن صوكره دوام ايتدى :

— آه بن ده قباحتلى‌يم . ايسته‌مش اولسه يدم احتمال بويله اولمازدى . لكن انسانك حياتنده بر آن مخصوص وار ، اووقت انسان يا قازانيور ، ياغيب ايديور . بن غيب ايتدم ،

لكن اوزمان غيب ايتمز ايسه‌م نه‌قازانه‌جغمی
دوشونمشدم ، قازانه‌جقلرمی سفالت ، حقارت،
آچلقدن عبارت كوردم ، حالبوكه عصمت
وعفتم هیچ خاطرمه كلمه‌دی. آنلر اولمانجه‌ده
یاشانیرظن ایدییوردم، كندی كندیمه دیدم كه:
« هایدی جسارت ایده‌لم ، بویوك بر خانه ،
مزین بر قاریولا ، قیمتدار بر عربه ، دها
دوغریسی پاره اولورسه عصمتسزده یاشانه‌بیلیر»
هیهات هركس بر سیلك پاره كبی بنی الندن آتدی...
(براز توقفدن صوكره) نه یاپه‌بیلیردم ، بابام
قومار اوینایوردی، قرداشم پاره ایسته‌یوردی،
همشیره‌م خسته ، والده‌م آچ ایدی . بن ؛
بیچاره بن ایسه هپسندن فنا ایدم : یعنی فكرسز
تربیه‌سز ایدم . عائله احتیاجی بنده‌كی حرص
ثروت وشعشعه ایله برلشدی ؛ ارتق مدافعه
ایتمه‌دم ؛ لكن نه اولدی ؟

نه عائله‌مك احتیاجنی تأمین، نه‌ده كندیمی
ایسته‌دیكم مرتبه‌یه اصعاد ایده‌بیلدم ... بن
كندیمی یوكسلیر صانیركن آلچالیور ایمشم !

عزمی فكراً اره‌نینك ایلك كوردیكی زمانكی
حالنی، طورینی، سوزلرینی برده شیمدیكی حالنی
مقایسه ایدییوردی . او قیدسز ، حسسز ،

حياسز آشفته بو ميدى ؟ بوسوزلر اون بش كون اول كورديكى ارەنينك اغزندنمى چيقيوردى؟ بومدت انسانده بودرجه تبدل حاصل ايده بيلمك ايچون كافيمى ايدى ؟

عزمى آشفتەلرك حسسز ، تماميله رزيل اولدقلرينه قانع اولان ارباب افراطدن دكلدى. بونلرك آرەسنده لادام اوقامليالرك ده بولنه جغنه قانع ايدى ، لكن يوزده بر درجەسنده نادر اولەجغنى بيليوردى.. سفيلەلرك يوزده برندن ماعداسى حيات انسانيەدن، رقت وتأثرات قلبيەدن عاريميدر ؟

عجبا دليقانلى بوفكرنده حقليمى ايدى ؟.
بوسؤاله هم اوت هم خير ديمك ايجاب ايدر.

خير ديمك لازمكلير ، چونكه هر قادين قلبنده حسيات انسانيه تماميله موجوددر . على الخصوص قادينلر رقت ، مرحمت ، كدر ، عشق كبى حسياته اركڭلردن زياده آشنا بولنورلر .

اوت ديمك لازمكلير ، چونكه هر قادين قلبنده ولو درجات متفاوتەده اولسون بو حسيات بولنديغى حالده آنى اوياندير مق ، فكر و حركت اوزرنده اجراى تأثير ايدەجك

بر درجه‌یه کتیرمك ایچون تربیهٔ وجدانیه لازمدر ،
سفیل بر پدر ، اخلاقسز بر والده بوکا مقتدر
دکلدر . بیچاره چوجق قیالر ، دیکنلر آره‌سنده
بتمش بر یبانی کل کبی کندی کندینه آچیلیر ،
صولار ؛ ذاتاً جهانده اوکبی حسیات علویه‌نك
وجودی اولدیغندن خبردار دکلدرکه : کندی
کوکلنده آرامغه ، اکا صاریله‌رق کندیسنی
قورتارمغه مقتدر اولسون !

حیات مرحمتسزدر . اکثریا بو حالت بیخبرانه‌یه
جریان وقایعك اخباراتیده منضم اولور .
سقوطی تأمین وتسریع ایلر .

طبیعت انسانلری بو طریق حیات اوزرنده
باشلیجه ایکی قوهٔ سوقیه‌یه تودیع ایله‌مشدر .
بونلرده ایی وفنا حسیاتدر . بو قوای سوقیه
یکدیکرینك عکسی جهتنه اجرای تأثیر ایلر .
عجبا بو ایکی قوهٔ متخالفه‌نك هانکیسی دها شدیددر ؟
طبیعت انسانلری بو ایکی حسك اداره‌سنه
براقدیغی حالده فنا حسیاته ایی حسیاتدن
افزون بر قوت ویرمك عدالتسزلکنده
بولنمشمیدر ؟ ایشته حکما ایچون حلی الك کوچ
بر مسئلهٔ مهمه !

نه اولورسه اولسون ، هانکی حس قوتلی

بولنورسه بولنسون ، بن شوکا تمامیله قانعم‌که :
انسانلر بو خصوصده بر عدالتسزلکه دوچار
اولمامشلردر . فنا حسیاته مقابل ایی حسیاتی
سلاح کبی قوللانمق ، اکا مظهر اولمق انسانلر
ایچون ممکندر ؛ یالکز برشی وار ؛ بوده فنا
حسیات کچیردیکمز شئون حیاتیه‌نك تأثیراتیله
بلاتأخر اویاندیغی ، کندی کندینه کسب قوت
ایتدیکی حالده حسیات حسنه‌نك بوقدر سرعت
و بلا معاونت او قدر ترقی و قوت ابراز
ایده‌مه‌مسیدر .

فنا حسیات اویانیر ، فعلیاتی کندینه رام ایدر ،
اکا مقابل اوله‌جق حسیات حسنه بو اثناده
یا اویقوده ، یاخود هنوز اویقو سرسملکی
ایچنده‌در ؛ عکس طالعده بوفنا حسلره معاون
اوله‌جق ، بعض احوال مجبره میدانه چیقاره‌جق
اولورسه آرتق مقاومت ممکن اولماز . بیچاره
انسان حق ظنیله حقسزلغه ، سعادت ظنیله
دنائت و رزالته طوغرو قوللرینی آچوب
قوشار ...

ایشته اره‌نینك حالی‌ده بویله اولمشدی ؛
عالم فحش و رزالته آتیلنجه ایلك کونلرده ،
یوکسك بریردن دوشدیکی حالده اعضاسی
اویوشه‌رق اضطراب حس ایتمیه‌نلر کبی ، بر

شی ، بر اکسکلك دویمادی. تحصیل ، مطالعه
تربیه آنك کوکلنی آچمامش، اوراسی اوزون
مدت ترك ایدلمش برتارلا کبی اوزرینه صاچیلان
تخملردن بر ثمره عرض ایتمیه جك حالده قالمشدی؛
عادتا بر فاحشه نك جمعیت بشریه آره سنده کی
مرتبه سنی حقیله بیلمه یوردی .

« نه اولور ! » دییوردی . کندیسی کبی
بیکلرجه قادینلر وار ، بوده معیشتك بر طرز
دیکری! ناموسکارلر اونلری تحقیر ایدییورسه
حقلیمیدرلر ؟ ذاتاً عربه لری ، قوناقلری ، هر
آقشام اللی کشی یی دویوره جق یمکی اولانلر
ناموسلرینی فدایه مجبور دکلدرلر . اونلرك
بوحرکتنی چرکین کورییورلرسه او نهایتسز
ثروتلرندن بونلره ده ویرسینلرده قادینلری بوسقوط
مدهشدن قورتارسونلر! بر انسانی کیمسه ، دوشونمز
کیمسه اهمیت ویرمزسه او انسانك ده کیمسه یی
دوشونوب کیمسه یه اهمیت ویرمکه مجبوریتی
یوقدر !... ایستدیکی کبی حرکت ایتمکده
مختاردر .

ایشته بدایت احوالده ارمنینك محاکمه سی
بویولده ایدی . کیت کیده ، عالم فحش ایچنده
یوارلاندقجه ذاتاً اویاندیرلمامش اولان حسیات

وجدانیه‌سنك اوستی بوسبتون اورتلدی .
اون بش کون اولکی اره‌نی اولدی..

احمد مدحت بکك قالیوپیسی کبی براز حسن معامله کوردیکی مشتری‌یه اغلایه‌رق عرض مافی الضمیر ایتمکدن بعید ایدی . چونکه حسیاتی اودرجه دونمش ایدی‌که : بوعالم فحش ایچنده اضطراب حس ایتمه‌یورم ، شکایت ایده‌جك حالم یوقدر ، ظن ایدییوردی ...

آه بوصورت معیشتی برقادینك قلبنه طبیعی برشی کبی تلقی ایتدیرن نقصان تربیه نه‌قدر الیمدر !...

— ٥ —

لکن انسانلر ایچون قطعی بر واسطهٔ انتباه واردر : اضطراب !... بر بایغین آدمك وجودندن قان آلمق ایچون آچیلان جریحه نه‌ایسه اضطراب اودر ! انسانده وجودندن خبردار ولنمیان حسلری اویاندیران اضطرابدر ! هرآن حیاتنی ذوق وسفاهته ، سیئات ودنائته وقف ایدنلری قراکاق کیجه‌لرك اوزون ساعتلرنده امیدسزسنه‌لرك سینه‌سنده دوشو- ندیره‌رك قباحتلرینی ، دنائتلرینی ، اونوتدیغی وظائفی ، حقلی‌یمدیه یاپدقلرینك حقسزلق

اولدیغنی اوکردن ، قولاغه دکل ، یأس انکیز ، قورقنج برسسله قلبه سویله ین اضطرابدر .

ندامتی حیاته رفیق ، عذاب قلبی الك طاتلی حسیاته غالب ایدن اضطرابدر .

ایشته ارمه نینك حالندن اون بش کون ظرفنده رونما اولان وعزمی‌نی صوك درجه متأثر ایدن بو انقلابك سببی ده اضطراب ایدی .

فراش اضطرابنه اوزاندیغی کوندن بری اوزون ، اوزون دوشوندی ؛ ساعتلرجه کیمسه نك ، اوطه سنك قاپیسنی آچمادیغنی ، یوقاری اوطه ده ایشیدیلن اینلرك اشاغیده کی ولوله سفاهتی ، آوازهٔ شوق وعشرتی برثانیه بیله دوردیره مادیغنی ، صاغلام ، کوزل ایکن برساعت یاننده بولنمق ایچون یکدیکرلریله مسابقه یه مزاحمه یه قالقانلرك شمدی اسمنی بیله یاد ایتمدکلرینی ، اوصاحبنك چهره سنده کورینن آثار برودت واستثقالی محاکمه ایتدی ؛ یواش ، یواش قلبنده هیچ تجربه ایتمه دیکی آجیلر دویدی ، اوصاحبی هرکون کلیور « نصلسك ؟ » دییوردی ... لکن ارمه نی آرتق بونی ، بو سوزك معنای حقیقیسنی اکلایوردی ، حس ایدییوردی رنك نوازشله مزین اولان بوکلمه نك معنای حقیقیسی شو ایدی :

« بەقادين ! دها ايى اولمايه جقميسك ؟
«سنك يوزكدن بوقدر مصارفه دوچار اولديغم
«حالدەبرشى قازانمايورم . آتق برخستەفاحشەيى
« ثواب ايچون بسلەمكه فكرم يوقدر ....
«ايى اول ، سرخوشلرك ، سفيللرك «آغوش
«شهوتنه آتيل! تحقير ايديل، زدەلن ، داياق
« يە؛ لكن برشى قازان : پاره!
« سن برماكنەدن باشقه برشى دكلسك ،
« اويله بر ماكنەكه : پارەقازانمغەياردم ايدر ،
« اكر بوكا يارامازسه قيرلمش بر اغاج دمير
« پارچەسى كبى سوقاغه ، چاموره ، بوقلغه
« بلامرحمت ، بلا ملاحظه ، آتيليويرر ..
« يتاغكدن سورونمك ايچونچيق ! ايى اول
« فنا اولمق ايچون ايى اول ، حقارتله ، ذلتله،
« رزالتله ياشامق ايچون ايى اول ! »

ينه بوليال اضطرابدن برنده دوشوندى ؛ قازاندقلرينى ، غيب ايتدكارينى مقايسه ايتدى؛ تترەدى ... آه نه قيمتدار شيلرى غيب ايتمشدى !

عفت ، عصمت ، ناموسكارانه برازدواج ، اوقدر كوزل تعريف ايتدكلرى والدەلك ؛ بونك ايجاباتى اولان بويوك حرمتلر ، محبتلر ، مسرتلر !

ایشته هپ بونلر وجوده کلمه‌دن عدمه قاریشمش ... آنك ایچون ابدیاً .. اوت ابدیاً بیتمشدی ، یوق اولمشدی !.

امید ایتدیکی ثروت وشعشعه نرده قالمشدی ؟...

کندی تعبیری وجهله « الینه باقانلری » یاشاتمق ایچون بو حاله کلدیسه نه فائده‌سی واردی ؟.. چونکه آرتق اونك وجود پژمرده‌سنه پاره ویرمه‌یوردی ؛ بوقدر پاره قازاندیردقلری بیله آرتق کندسنه فضله اشیا نظریله باقیورلردی ...

عزمی قادینه دیدی‌که :

— الیمه باقانلر دیوردك ، شیمدی سن اونلره مقاومت ایده‌جك حالده دکلسك ، نه یاپه‌جقلر ؟...

آره‌نی جواب ویرمه‌دی ... عزمی دوام یتدی :

— هم اکلایه‌مایورم ، انسان نه قدر اقتدارسز اولسه سنی بو اضطراب انکیز حال ایچنده واسطهٔ معیشت اتخاذ ایتمز ...

— هیچ برشی قازانه‌مازلرسه نه‌یاپسینلر ، آچ زمان کچیریلیری ؟ براقکز ، سز بنم حالمی بیلمزسکز ..... یکرمی کون اولیسی بوتون

بوشیلره اوقدر اهمیت ویرمه‌یوردم ، لکن شیمدی قورقیورم . کندیمك دکل باشقه‌لرینك حالنی دوشونیورم . نه‌اولور یاربی برقاچ کونه قدر ایی اوله‌بیلسه‌م ! احتمال هیچ بر فنالق اولمازدی ....

عزمی قوتلی برپنچه یورکنی ازییورمش کبی برشیلر حس ایتدی ، عمیق بر تأثرله :

— ارەنی! بنی بردوست فرض ایت ، بکا هپسنی سویله اوقورقدیغك فنالغی الده ایسه منعه چالیشه‌یم ...

قادین متعجبانه عزمینك یوزینه باقدی ؛ بوسوزلر اوقدر متأثرانه ، اوقدر صمیمی بر صورتده سویلنمش ایدی‌که : بوندن مقدم بویله برنمونهٔ صمیمیت کورمه‌مش اولان قادین بیله بوکلەلری بوتون قوتیله ، خالصیتیله حس ایتدی . جواب ویردی :

— تشکر ایدرم . عزمی لکن یورلدم ، شیمدی سویله‌مك ایسته‌سه‌م ده مقتدر اوله‌مام ؟ سویلیه‌جکلرم اوقدر قباحتلردرکه : خاطره‌سی بیله کوکلی اون بش کوندن بری ازییور ، آرتق صوصمق ، ممکنسه اویومق ایسته‌رم ، یارین سنی بکلیه‌جکم ، کل . اوزون ، اوزون قونوشیرز . سنی ایکی دفعه کوردم . لکن

بیلم نه دن قلبمده سکا قارشی بر میل حس ایدییورم .
بوندن اول بکا باقان ارککلرك نظرنده کی شعلهٔ هوس واشتهادن ... آه اوت ... برزمان خوشلاندیغم ؛ آلدیرمادیغم حالده شمدی ده دوشوندیکجه سندن قورقدیغم ، نفرت ایتدیکم او شعلهٔ هوسدن سنك باقیشکده اثر یوقدر .
بکا بویله صمیمی ، طاتلی بر نظرله باقان ارکك بو آنه قدر کورمه‌دم ...
باشقه‌لرینه سویله‌یه‌میه‌جکمی سکا سویله‌مك ایسترم .

عزمی آیاغه قالقمشدی ، اره‌نینك آتشلر ایچنده اولان الینی صیقدی ؛ یارینه دیه‌رك آیرلدی ... کوکلنده درین بر حزن حس ایدییوردی ...

سوقاق قاپیسندن چیقوب کیجه‌نك راطب هواسنی ناصیهٔ آتشناکی اوزرنده حس ایتدیکی زمان بکجی قالین صوپاسیله ساعتك یدی اولدیغنی اعلان ایتدی ... بو مطرد کورلتی آره‌سنده دلیقانلی یوقاری اوطه‌دن برانین مضطربانه ایشیدییورم صاندی .

بلا اختیار کوزلرینی اره‌نینك پنجره‌سنه

قالدیردی ... غایت دونوق بر ضیا پرده‌لری صارارتیوردی .

یورودی . کوزلرینک اوکنه متصل اره‌نینک صرارمش خیالی ، پریشان قیافتی ، اوطه‌نك حال حزن بخشاسی کلیور ، الآن بو بیمار سفالتك اوکسورو کلرینی ، غیر منتظم تنفسنی ایشیدییورم ، صانیوردی .

کوکلنده آنی اویله ، یالکز ، خسته ، مضطرب ترك ایتمه‌مك ایچون بر آرزووار دی . صباحی چابك ایتمك بو بیچاره قادینك امدادینه یتشمك ایچون بر چاره دوشوندی ؛ ممکنسه اویومق دیدی ... بر آرابه‌یه آتلایوب یالکزجه اقامت ایتدیکی خانه‌سنه کلدی ؛ اوطه‌سنه چیقه‌رق صویونمغه بیله لزوم کورمکسزین یتاغنه سرلدی .

صباحلین اویاندیغی زمان افق شرقیدن قرق بش درجه یوکسلمش اولان شمس جهانتاب اشعهٔ زرینی قپالی پرده‌لرك آره‌سندن اوطه‌یه دولدیرییوردی . اولا اقشامکی وقعه خاطرینه کلدی ، لکن بر از صوکره تخطر ایدنجه قالقوب قاپیدن چیقدی ، سرعتلی بر یورویشله بك اوغلنه چیقه‌رق اره‌نینك خانه‌سنك چنغراغنی چکدی .

قاپیده اون دقیقه قدر بکله‌مکه مجبور
اولدی . اوده هنوز کیمسه‌لر اویانمامشدی .
بورالرك اویقو زمانی باشقه یرلردن آیریدر ؛
بواولرك قاپیسی طلوع شمسدن اول آچیله‌رق
بر طاقم ارباب مساعینك سرعتله چالیشمغه ،
حیاتله برکون دها بوغوشمغه کیتدکلری کورلمز .
بوقپولری اقشام اوستی قازاندیغی یومیه‌سی
مقابلنده آلدیغی اکمك اولدیغی حالده کندیسنی
بکله‌ین زوجه‌سنی ، معصوم چوجقلرینی دوشونه‌رك
وبوکونك وجودینه ویردیکی یورغنلغی بودوشونجه
ایله‌اونوتارق متبسمانه یوروین زوجلر چالماز ...
بورالرك کیجه‌سی کوندز ، کوندزی کیجه‌در .
بوسفاهتپرستان کیجه ولوله‌ٔ عیش ونوش ایچنده
یوارلاندقدن صوکره کوندوزی — دیکر
بر ولوله‌لی کیجه‌نك مشاقنه تحمل ایچون - اویقو
ایله کچیریرلر .. کوزلری اویقودن شیشمش
براوشاق قاپی‌یی آچنجه عزمی برشی سویله‌مکسزین
وقاری چیقدی ؛ خسته‌نك قاپیسنی خفیفجه
اوردی .

خفیف برصدانك کیریکز دیدیکنی ایشیده‌رك
ایچری‌یه کیردی ...

اره‌نی دون کیجه‌کی کبی یاتاغنده ، پریشان

برحالده یاتیوردی .

عزمی برصندالیه آلوب قاریوله‌نك یاننه اوطوردی ؛ اره‌نی تبسم ایتمكه چالیشه‌رق :

— یواش ، یواش بنی ینه كچن سفركی كبی آلداتدیغكه قانع اولیوردم ؛ نه‌قدر كچ قالدك ..

— بوكون نصلسك ؟

— اولكندن فنا .

— آرتق سن نه‌دیرسه‌ك دی ، بوكون سنی مطلقا دوقتوره كوستره‌جكم . قادین دلیقانلینك كوزلرینه دقتله باقدی ...

— بكا حقیقةً آجیورمیسك ؟

— (الینی طوته‌رق) نیچون آجیمایه‌یم ؟ بربرینه آجیمق انسانلرك وظیفه‌سی دكلمیدر ؟ هركسك وظیفه‌سی اولماسه بیله بنجه‌وظیفه‌در

— (تبسم ایده‌رك) وظیفه‌كمیدر ؟.. اویله ایسه سن چوق ایی قلبلیسك ؛ عاشقلرم بیله بكا باقمغی كندیلرینه وظیفه عد ایتمیورلر . سن بنی آنلردن چوقمی سویبورسك ؟..

دلیقانلی بوصوك سوزه قارشی برآتشك بوتون وجودینه یایلدیغنی دویدی ؛ بر حس حجاب ایله قزاردی . بش كون اول بویله بر

سوزك كنديسنجه هيچ اهميتی يوقدی ؛ لكن شمدی، بو آنده ، بوصافيت ايچنده بك اهميتلی كورينيوردی ، كنديني طوتوب جواب ويردی:

— معاونته اقتداری اولانلر ايچون معاونته محتاجلره ياردیم ايتمك هركسه فرضدر . ذاتاً بزسنكله دوست اولمادقمی ؟

آره‌نينك دوداقلرندن خفيف بر « آه! » چيقدی :

— تشكر ايدرم دوستم .. مادام بونی سن كنديكه وظيفه عد ايديورسك ، بن ده شكران ومنتداری ايله قبول ايدرم . ينه بختيارم كه بردوستك ، عاليجناب برقلبك معاونتنه مظهر اولدم . سويله‌مكه اوطانيورم ، عزمی سن اولماسه‌ك بو حالده هوسات نفسانيه‌سی اوغرنده ابراز معاونت ايدن بر سفيهه بيله منتدارانه باش اكمك لازم كله‌جكدی ... ايواه ، عزت نفس بزم كبيلره چوقدن وداع ايتدی ، شمدی سوروننه ، يالوارمه زمانمزدر .

بوصوك سوزلری سويلركن مائی كوزلرندن قطرات الم يوارلانيوردی ؛ دوام ايتدی :

— دوستم ، شمدی بكا نصل معاونت

ایده‌جککی سویلیه‌جکم . بونك ایچون برقاچ سوز دها فضله سویله‌مك لازم کلیور ...

دلیقانلی ساکتانه :

— هپسنی سویله‌اره‌نی ! سنی دیکله‌یورم .. دیدی .

اره‌نی — دوستم بوکون بنم بر اختیار والده‌م ، هنوز چوجق صاییلیر بر همشیره‌م ، سرسری ، چاپقین بر قرداشم وار . بابام اه عفو ایتسین ، بر قومارباز‌دی ؛ نه‌مز وارسه اواو بونك یولنه فدا ایتدی ، جهان کچدی ، کیتدی . همشیره‌م بوزمان پك کوچکدی . والده‌م ، بن چالیشیور ، دیکیش دیکه‌رك مدار حیاتمز اولان اکمککی قازانیوردق . بواثناده قرداشم طودوری‌ده بر دوغرامه‌جی یاننده چراق ایدی . کونده‌لکنی چیقاریوردی . لکن برکون قوغدیلر ، اوسته‌سنك چکمجه‌سندن پاره چالمق اوزره ایکن یاقالانمش . بو وقعه‌دن صوکره طودوری انساناقدن چیقدی ، الك چاپقین ، الك فنا آدملرله دوشوب قالقمغه اوه هفته‌لرجه کلمه‌مکه باشلادی ؛ کلدیکی زمانلر ایسه سرخوش اولدیغی حالده والده‌می ، بیچاره قادینی تهدید ایدر پاره ایستردی . والده‌م

طودوری‌یی هپمزدن زیاده سویپوردی . اونك چابقینلغنی کوردکجه هر زمان آغلار، آغلادقجه محبتی تزاید ایدردی . طودوری کلدیکی زمانلر والده‌مدن پاره آله‌مازسه بیچاره‌یی بزی ذوکدیکی حالده او اوغلنی کورمك ایچون دایاغه راضی اوله‌رق کلمه‌سنی ایستردی . او دائما سرخوش وپاره آلمق ایچون کلیوردی ؛ والده‌م کندیسنه آغلایه‌رق پاره اولمدیغنی بزم‌ده آچ اولدیغمزی سویلر ایکن بکا باقار، سرخوشلقدن دیلی دولاشه‌رق « اره‌نی ، کوزلدر ، هپمزی زنکین ایده‌بیلیر ، لکن عقلسزلق ایدییور... » دیردی ؛ بوکا مقابل والده‌م دها زیاده شدتله اغلامغه باشلاردی . بن بوسوزك اولاری معناسنی پك اکلایه‌مادیغم حالده صوکره‌دن اکلامغه باشلامشدم ...
[دوشونور کبی براز توقفدن صوکره]
کوربیورسك ، دوستم ، بنی محافظه ایده‌جکلر بیله فنالغه سوق ایدییورلردی ... ایکی‌سنه اولدی ، برکون طودورینك حبس ایدلدیکنی ایشتدك . آننه‌م دلی کبی اولدی . آنی قورتارمق ایچون اولدقجه مهم بر مبلغه احتیاج واردی . حالبوکه بز آرتق یاته‌جق یتاق ،

يه‌جك اكمك بوله‌ماز بر حاله كلمش ايدك ،
كوچك قرداشم‌الني چاليشه مايوردي ، والده‌مك
كوزلري آغريوردي . بن كيجه كوندوز
چاليشديغم حالده بر قوري اكمكي بيله كوچ
بوله‌بيلمكدن آرتق بيقمشدم . سفالت بنم
طبعمه فنالق ويردي ... بوتون زنكينلره
قارشي كوكلمده بر كين وغرض صاقلايوردم .
مع مافيه كيجه كوندوز دوشونديكم ده ثروت
وساماندن باشقه برشي دكلدي . چركين دكلدم ،
هركس بكا كوزل اره‌ني ديوردي . يكانه مدار
افتخارم بوندن عبارتدي ، آيينه‌يه باقار ، بوقدر
كوزل اولديغم حالده نه‌دن بوقدر فقير اولديغمي
دوشونوردم . فقيرلره‌ده ، زنكينلره‌ده بر انفعال
حسودانه‌ايچنده‌لعنتلر اوقوردم . سوقاقده ، فرسوده
البسه‌م ايچنده ايشدن بي‌مجال بر حالده يوريركن
پارلاق عربه‌لرنده كمال عظمتله اوكمدن‌كچن زنكين،
مزين ، قيمتدار البسه‌لي قادينلره بر نظركين
وعداوتله باقيوردم ، بونلرك اكثريسي اوشعشعه
ايچلرنده بنم قدر كوزلني هيچ كوره‌مدم ، بيلمم
بوكا سبب انفعالم مي‌ايدي ! زنكينلري بويله كندمدن
چركين كوردكجه ممنون اولوردم ؛ لكن نه‌قدر
قوروليورلردي ، بكانه‌قدر محقرانه باقيورلردي .

آنلری هپ چرکین کورمك ایستردم . یاتمدن
کچن عربه‌ده‌کی چرکین قادینلرك یوزینه — اکثر
حدت وکینمی ضبط ایده‌میه‌رك — محقرانه ،
استهزا کارانه قهقهه‌لر فیرلادردم ، چرکینلکلرینی
یوزلرینه اوریردم . فکرمجه بوخنده بنم آنلردن
آلدیغم برانتقام ایدی . جمعیت بشریه بکاء اونلرك
عربه‌سنی سوروکله‌ین بارکیرلره ویردیکی اهمیتی
ویرمه‌یوردی . مطلقا زنکین اولمق هوسی ایچمی
یاقیوردی . آه بکا کیمسه عصمت وعفتمه قناعت
ایتمکی اوکرتمه‌مشدی . بالعکس طودورینك
سوزلری ، اطرافمده‌کیلرك حرکاتی بنی زهرله‌مشدی .
اوزاتمغه نه حاجت ... بوداستان جرمی بتون نقاط
مستکرهه‌سیله تشریح ایتمك نه‌یه یارار ...

والده‌مك اوغلی ایچون آغلادیغی ، بتمله کوچك
همشیره‌مك آجلقدن اولمکه رمق قالدیغی ، کوکلمك
پرهوس شدید اقبال ایله چرپندیغی کیجه‌لر بربرینی
تعقیب ایتدی ... بنم کبی فقیر ایکن شمدی والده‌
لرینی بسله‌ین قزلرك نصل موفق اولدیغنی بیلیو
ردم ... نهایت ...

اره‌نینك سسی بو « نهایت ... » کلمه‌سنده
قیصلدی ؛ برخنجقریق عریان ، ضعیف سینه‌سنی
قبارتدی ؛ اون کون اول اك حیاسزجه حرکاتی

بلافتور اجرا ایدن ، الڭ عادی سوزلری بلا حجاب سویله‌ین بو آشفته شیمدی هنوز اون‌درت یاشنده معصوم برقزکبی برحجاب شدیدایله چهره‌سنی الاری ایچنده صقلادی ...

عزمی برشی ، برکلمهٔ تسلی تلفظ ایتمك ایستدی ؛ موفق اوله‌مدی .. حرارتلی قطرات سرشك تأثر کذرکاهنی یاقه‌رق کوزلرندن چهره‌سی اوزرینه دوغرو سوزولدیلر ....

— ٦ —

برمدت اوطه‌نك سکونتی النینك کریهٔ تألمندن باشقه برشی اخلال ایتمه‌دی . سفیله برازکسب سکون ایدنجه شونلری‌ده علاوه ایتدی :

— نهایت .... آرتق اوته‌سنی اکلاتمغه لزوم یوقدر دوستم ؛ طودوری حبسدن چیقدی ، آننه‌مك کوزیاشلری برقاچ کون ایچون دیندی ...

قردشمك ، اومیینی ، مینی ، عصمتلی قردشمك دائما آچ اولان قارنی دویدی ؛ لکن بن بویله اولدم ، بویله اولمانك اکدار حقیقیه‌سنی ، اضطرابات عمیقه‌سنی ایسه شمدی بوتنها اوطه‌ده ، فراش خسته‌کیده متروك ، منفور ترك ایدیلنجه اکلایه‌بیلدم ....

عزمی صندالیه‌سندن صاللانه‌رق قالقدی ،
قادینك کوزیاشلریله تمناك الینی طوته‌رق جواب
ویردی :

— خیراره‌نی ، شمدی متروك دکلسك .
بن سنك دوستکم ، سنی یالکز براقمایه‌جغم .

بو آنده دلیقانلینك ناصیه‌سنده علو جناب ملکنك
شهپال تابداری کورینیور کیبدی ...

اره‌نی — بکاباقه ! بن یارین ، یاخود برقاچ
کون صوکره بو حیات منفوره‌یه وداع ایدوب
کیده‌جکم .. کندم ایچون حیات محبانهٔ قلبکدن
باشقه برشی ایسته‌مم . لکن والده‌م کوچوك
همشیره‌م نه اوله‌جقلر ؟.. ینه آچ ، کیمسه‌سز قاله‌جقلر ..
اوخ ، عزمی برشیدن قورقیورم . بن اونجه آنلره
باقه‌جق کیمسه یوقدر .. سفالت ایسه مرحمتسزدر .
همشیره‌می ، آیینه قدر صاف ؛ کوزل معصوم
قردشجکمی ده بورالره سورکار .. احتمال برایکی سنه
صوکره طبقی بنم کبی نفرت عمومیه ایله محاط
اوله‌رق اولدیرر ...

آه ایشته بو دوشونجه‌مه‌یه تحمل ایده‌میورم ،
بو احتمالی حس ایده‌رك ایسته‌مم . دییورم که : بو
حیات آلوده‌دن بیك کره نفرت ایتدیکم ، اولملك
ایسته‌دیکم حالده اولمه‌یه‌یم ، سورونه‌یم ، تا که : بو

سورتمه ایله اومرارت حیاتدن خبرسز ، کلغنجه کبی لطیف و نظیف قرداشمی کندم کبی سورتمکدن محافظه ایده‌یم ...

اوغنچه صوللاسون، بوچامورلره دوشمه‌سین، اوقلب نوشکفته بواضطراباتی حس ایتمه‌سین ، او صافیت وعصمتله معطر اولان فکر بو خاطرات سیاه ایله لکه‌لنمه‌سین .

قادین دوردی ؛ برشی دوشونورکبی دالدقدن صوکره دوام ایتدی :

— اوت ، هر شیئه راضی‌یم ، سورونورم ، اغلارم ، اضطراب چکرم . عفت ومعصومیت اوغرنده فداکارلق، ذلت وآلفتکینك وظیفه‌سیدر.

— اره‌نی ، سن یاشایه‌جقسك ، هم‌ده ذلتسز حقارتسز یاشایه‌جقسك. بنم ثروتم والده‌کی، همشیره‌کی سفالتدن قورومق ایچون کافیدر. آنلری ، سنی محافظه ایده‌جکم ...

— تشکرایده‌رم، دوستم بك اعلا کلایورم‌که: سن هرکسه بکزه‌مه‌یورسك امین اول که: همشیره‌م حقنده وعد ایتدیکك معاونت قدر انسانیتکارانه برشی اوله‌ماز؛ بومعاونت محلنه مصروف دیمکدر. لکن بن ... بیلیم او معاونته محتاجی یم ... بکا قرداشمه معاونت ایچون ویردیککز وعد کافیدر ،

اولورسه‌م دها ايى اولور . راحتله ترك حيات ايدرم .

— براق بو سوزلرى ، شيمدى سنى بر دوقتوره كوسترمك لازمدر . اوايشه باقه‌لم ...

دين تتره‌دى :

— شيمدى ده باشقه بر فكر بنى دوقتوردن قورقمغه سوق ايدييور ...

آرتق والده‌مك ، همشيره‌مك حالنى دوشونمكه حاجت كوره‌مه‌يورم . لكن دوقتور بنى بوراده بو خسته حالنده كورورسه مطلقا خسته‌خانه‌يه نقل ايتديرر .. بن بونى ايسته‌مم .. اوراسى بنم ايچون نه‌قدر شديد بر محل مجازاة اوله‌جق . بنم كبى بر چوق سفيله‌لرى اطرافمده حالت بيماريده كوره‌جكم . كوردكجه كندى اضطرابلرمدن باشقه آنلرك‌ده اضطراباتنى حس ايده‌جكم ، اوح ، بن صوك دقيقه‌لرمى بوراده كچيرمك ايسته‌مم ، هيچ اولمازسه ظاهراً بر ناموسكار قادين كبى اوله‌يم . شيمدى دوقتور فلان ايسته‌مز ، همان قالق ... محله‌ده ... نومرولى اوه كيت ، والده‌م ايله همشيره‌م اوك اوست قاتنده‌كى خراب اوطه‌ده اوطوريرلر . احتمال شو آنده بيچاره‌لر آچدر . امدادلرينه يتش ؛ تسلى وير .. كنديلرينى بنم محبم اولديغمدن حمايه ايده‌جككى سويله .

عزمی یرندن قالقدی ، کل کبی صاف ومعصوم
بر قزجغزك آچلقدن صرارمش چهره‌سی کوزینك
اوکنه کلیر کبی اولدی ؛ کیتمك ایچون بر آدیم آتدی
لکن بردن بره دوروب صوردی‌که :
— یاسن ؟
اره‌نی « بنمی ؟ » دیدی ، بویوك برشی ایسته ـ
ینلرده کوریلن دلور مترددانه محجوبانه ایله
دوام ایتدی :
— آه‌قورقیورم‌که : علوجنابکی سوءاستعمال
ایده‌جکم ، سندن ایسته‌یه‌جکم شی‌ایجه زحمتلیدر .
— سویله ، آرتق سنك ایشك بنم ایچون
زحمت اوله‌ماز .
— بنی بورادن ، بوهوای ملوثیله بوغان بو
اودن چیقاروب صوك نفسمی آنه‌مك ، قرداشمك
یاننده ناموسکارانه تنفس ایچون اورایه
کوتورمك ...
— ذاتاً بن سکا اونی تکلیف ایده‌جکدم ،
نه‌قدر بورجك وار ؟
— یوق کبی برشی ، بش بچق لیرا ، لکن
شیمدی وقت غائب ایتمه ، کیت والده‌می ، همشیره‌می
کور ...
عزمی اره‌نینك الینی صیقمغی درخاطر ایده‌مه‌دن

قاپیدن چیقدی ، اره‌نینك تعریف ایتدیکی محله کیدن یوقوشی ایتزکن شویله سویلنیوردی :

— ای عزمی ! شیمدی عالم سفاهت ایچنده جدی بر نقطه‌یه کلدك ، دوشمش لکن نادم بر قادین ، فقیر اکن ناموسکار بر والده ، بر همشیره وار . بونلری قورتارمق وظیفه‌کدر . بنم کبی امرار حیات ایدن سفهانك‌ده اك بویوك موفقیت حیاتیه‌لری بویله اولمق لازمکلیر .

لکن نه‌قدرده ایناناماز‌شی ... بوحسیات علویه او اون بش کون اولکی آشفته‌نك قلبنده نصل صاقلانیورمش . عجبا بوتون بو نداملر ، اضطرابلر حساسیت مکمله اکثریا کورلدیکی کبی بو آلفته‌یه فلاکت رفیق اولدیغه‌می دوام ایده‌جك؟ عجبا تصادف ایتدیکم دیکر رفیقه‌لری کبی زحمتلی ، مشقتلی اولسون برعمر ولوله‌دار آلیشدیغی ایچون عمر عفیفانه‌نك سکونت و صافیتی اره‌نی‌یی بیقدیره‌جق ، تکرار حال‌سابقنه ارجاع ایلیه‌جکمی؟ (براز دوشوندکدن صوکره) عزمی ، عزمی ! آرتق بوشبهه‌یی براق . بویله هر شیئه ملاحظات بی رحمانه‌کی قاریشدیرما . سن فنالر ایچنده‌یوارلانه یوارلانه فنا حسلر قازانمشسك ... شو آنده دکزده بوغولمق‌اوزره بولنان بر کیمسه‌یی کوروبده

عجبا لطيفه‌مى ياپيور ديه امدادينه كيتمكده‌ترددد
تأخر ايدن بر آدم قدر احمقلق ، احتمال آلچقلق
دركه‌سنه ايندك ... شيمدى سنك وظيفه‌ك طبايع
بشريه تدقيق ايتمك دكلدر . قارشكده خسته،
متروك بر قادين ، فقير، محتاج معاونت بر عائله
وار . بونلرى قورتاره‌جقسك ، ايشته او قدر »
عزمى نفسنه قارشى ايراد ايتديكى خطبه‌نك
بونقطه‌سنه كلنجه آديملرينى صيقلاشديردى ؛ بر
از صوكره كنديسنى اوخانه‌نك قاپيسنده بولدى.
قاپى آچلديغى زمان قارشيسنه چيقان قوجه‌قارى،
روبجه صوردى‌كه :
— نه ايستيورسكز ؟
عزمى جواب ويرمدى، چونكه اره‌نينك يانندن
هيجان واستعجال ايله چيقاركن والده‌سنك اسمنى
صورمغى اونوتمشيدى ؛ لكن عقلى باشنه طوپلا-
يه‌رق جواب ويردى :
— بوقاريده‌كى اوطه‌ده‌براختيار قادين اوطور-
ريور ، ايكى قزى وار : النى ، اره‌نى ؛ ايشته
بوقادينى كورمك ايسته‌رم .
قادين (ترجه) — ها ، ماريانتى‌يى كورمك
ايسته‌يورسكز اويله‌مى ؟ يوقارى چيقك ، صول
طرفده‌كى قاپى .

قوجه قاری طرفندن عطف ایدیلن متعجبانه نظرلره تعقیب ایدیلن عزمی سرعتله خراب مردیون لردن چیقه‌رق صول طرفده‌کی قاپی‌یی اوردی...

بطی بر اياق سسی یاقلاشدی ، قپو آچیلنجه دلیقانلی کندیسنی اشیك اوزرنده حزن آور بر لوحه قارشیسنده بولدی .

خراب، اشیا دنیلکه شایان هیچ برشیئی مشتمل اولمایان بر اوطه . صاغ کوشه‌ده‌کی کیرلی مندر اوزرنده اون درت یاشنده تخمین ایدیله‌بیلن نحیف، صولغون بکزلی برقز یرتیق بر یورغانك آلتنده یاتیور ...

پرده‌سز ، توزلی جاملردن کیرن شعاع شمس قزك باشنی احاطه ایتمش، صاری صاچلری یالدیزلایور ..

قاپی‌یی آچان اختیار قادین اوکنده هیچ طانیمادیغی بر کنج آدم کورنجه تعجبله کری چکلدی . کنج قز بو مرده یورغانه دها زیاده صارلدی .

عزمی قادینه متأثرانه صوردی که :

— عفو ایدرسکز ، مادام. سزکله قزکزاره‌نی خانمه دائر براز قونشمق ایسته‌رم .

اختیار قورقاق برنظرله یبانجینك یوزینه باقدی، جواب ویرمه‌دی ...

کنج دوام ایتدی :

— قورقمایکز فنا برشی سویله‌میه‌جکم، شمدی قزکزك یاننده ایدم ، بنی سزه کوندردی ...

قادین — (یواش سسله) خسته‌دییورلردی. دیدی .

— اوت، برقاچ کوندن بری خفیف بر خسته‌لغه طوتلمشدی ، شمدی ایلشمکده‌در . یقینده بورایه کله‌جك .

*
* *

والده‌سیله یانجی بیننده تعاطی ایدیلن جمله‌لری مائی کوزلرینی آچه‌رق دیکله‌مکده اولان کوچوك « بورایه کله‌جك » سوزینی دوینجه بلا اختیار مسرتلی بر صدا ایله « صحیحمی ؟ » دیدی .

قادین بووقته قدر ایلك شاشقینلغی دفع ایدرکبی اولمشدی . « عفو ایدرسکز ، افندم : اوقدر متأثرمکه: سزه‌برکوسترمکی بیله اونوتدم،قورقارم بوخراب اشیا اوکوزل البسه‌کزی تلویث ایده‌جك..» دیه‌رك دلیقانلی‌یه قیریق بر صندالیه کوستردی . صوك کلمه‌لر کسکین بر خنجر کبی عزمینك یورکنه صاپلاندی ؛ ایکی جهتدن متأثر اولدی .

بونلر فقیر ، عاجز ، کندیسی زنکین، مقتدر

ایدی ؛ بونلرك فقروعجزلری قباحت وجرملرندن کندیسنك زنکین ومقتدر اولماسی محضا فضیلت واستحقاقندن ایلری کلهمشدی ... احتمال بو زنکینك فضائل اخلاقیهسی بوبیچارهلرك فضائل اخلاقیهسی درجهسندهدکلدی ... دیمك برتصادف برجریان ، هیچ برقانونه ، شریطهیه اطاعت ایتمهین بر جریان بلا سبب بونلری فقروضروت ایچنده بوغمش ، ٥ آلتونلر ویرمشدی . حالبوکه ینه فقیر زنکینه قارشی محجوب ایدی .

نهدن ؟

فقرك ثروت وسامانه قارشی عرض ایتدیکی بو محجوبیت باشقهلرنده برحس اویاندیرماسهبیله عزمی بوحسسز ، محاکمهسز کروهدن دکلدی .

بوبیچارهلرك کندیسنه قارشی هیچ سببی اولمادیغی حالده محجوبیت ابراز ایتدکلرینی کورنجه کوکلنده دها بویوك برحس حجاب اویاندی . ایشتهبویوك کوکلرك عادی کوکلردن فرقی بوکبی تحسسات عمیقه ایله تظاهر ایدر . عزمی‌یی ایکنجی درجهده متأثر ایدن شی « بوخراب اشیا البسهکزی تلویث ایدر » سوزینك علو جنابنهقارشی برتحقیره بکزهمسی ایدی . اویلهیا، عزمی البسهسنی کیرلتمکی برعائلهنك حیاتندن اهمیتلی کورهجك قدر آلچاقمی ایدی ؟

تأثری اودرجه‌ده ایدی‌که : بو آنده بر سوزله حیاتنی، بوتون ثروتنی فدا ایتمك برشی دكلدی ...

ای قارء ! بو تأثرات وجدانیه‌یی وجوده کتیرن حسیات علویه ایچنده باشقه درلو برحس اولدیغنه اینانیرمیسك؟

حیفا که واردر . ایکنجی تأثری احیا ایدن علو جناب ایسه او درجه تشدید ایله‌ین‌ده خود بینلکدر، کبر نفسدر ؛ لکن شونی‌ده اونو‌تمایه‌لم که : بونقطه‌ده‌کی صورت تجلیسی فنالقدن زیاده ایلکه خدمت ایدر . حسیات مرقومه‌نك طردینه اك زیاده اهتمام وغیرت ایدن مشاهیر ارباب فضیلت بیله خود بینلك ایله کبر نفسی بو درجه‌دن اشاغی ایندیره‌مه‌مشلردر .

عزمی صندالیه‌یه اوطورنجه ارمه‌نینك والده‌سی دیدی‌که :

— افندی ، مادام که : قزمك محبیسکز ، حالنی بیلیرسکز ، بزه سویله‌یك.

قادین « مادام‌که سز قزمك محبیسکز » دیرکن دلیقانلی‌یه بوکلمه‌لری تلفظ ایدن سس تتره‌یورکبی کلدی ؛ باشنی قالدیروب باقدی، قادینك چهره‌سی قزارمش ، کوزلری قریق تحته‌لردن متشکل زمینه دیکلمشدی... عزمی بوحالی اوآنده بوتون

معناى فاجعيله اكلادى ، اوراده قزاردى ؛ كوزلرينى يره ديكدى ؛ اوت هپسنى اكلادى .

كنديسنى بردنى ، بر سفيل كبى كوردى ؛ بو ايكى وجودك اوكندن فرار ايتمك ، يره كچمك ، كيرمك ايسته‌دى !..

بو حالده قزينك دوشديكى چركابى كوريوردى . او چركابك ايچنده‌كى شايان نفرت شيلرى بيليوردى :

اونك قزى برفاحشه ايدى ، بررزيل الفته ايدى ؛ بر فاحشه‌نك محبى نه ديمكدى ؟ بر آلفته‌نك محبى اولورميدى ؟..

« بن سنك قزكك محبى‌يم .. » دين بو آدم او چيچكى صولديرانلردن ، اوملكى معناً اولديرنلردن بيچاره مضطرب ، يورغون ، بى‌تاب ايكن آغزى راق قوقديغى حالده كلوب هيچ برقيمت حقيقيه‌سى اولمايان برمعدن پارچه‌سى آته‌رق ، بونكله كنديسنى هرشيئه صاحب اولدم ، هر شيئه حق قازاندم ظن ايده‌رك اومضطرب ، يورغون ، بى‌تاب وجودى سينۀ حرص واشتهاسنده ازن ، زده‌لين اوصولغون چهره‌يى بوسبتون صولديران سفيهلردن بريسى دكليدى ؟

ايشته قادينك يوزينى قزارتان ، كوزلرينى زمينه توجيه ايتديرن دوشونجه بو ايدى . عزمى‌يى ده

بو آنده کیروب کیتمکه بیك جان ایله عاشق ایدن حس حجاب بودوشونجه‌یی درك ایتدیکندن ایلری کلیوردی ...

بر آره‌لق بیچاره دلیقانلی سرخوش کبی صالالانه‌رق قاچوب کیتمك ایسته‌دی ، کوزلری یرده اولدیغی حالده بو اختیار والده‌نك، بومعصوم همشیره‌نك، یوزینه، بر نظر نفرت و استکراه ایله باقدقلرینی کوریورم صانیوردی ....

قاچمادی... وجداننده کندیسنی بویله بررجعت فاجعه‌یه مجبور ایده‌جك قدر دنائت کورمه‌دی. عزت نفسی بوتضییق وجدانی آلتنده فوران ایتدی؛ نظر محجوبانه سنی قالدیردی .. جواب ویردی . بوجواب قادینك سؤالنه دکل دوغرودن دوغری‌یه حسیاتنه ویریلیوردی :

— اوت ، بن سزك قزکزك محبیم، کندیسنی بر درین اوچورومك سطح مائلندن محو ایدیجی بر سرعتله یوارلانیرکن کوردم. وجدانم امر ایتدی. الیمی اوزاتدم ؛ اوده بنم دست معاونتمی قبول ایتدی ، او بنم محبه‌م اولدی : بن آنك محبی اولدم، اونی دها آشاغی یوارلانمقدن منع ایتدم . شیمدی ایاغنك قایدیغی نقطهٔ مرتفعه‌یه تکرار چیقاره‌جغم. اوت، اونی انسانیته، قزکزی سزه هدیه ایده‌جکم.

اوت ، بن قزکزك محبیم ، یارین دست بدست وداد اولدیغمز حالده بورایه کله‌جکز .

آرتق مستریح و برابر یاشایه‌جقسکز .. ایشته سزه بونی سویله‌مکه کلدم . اکلادیکزمی مادام ؟!..

بودفعه ماریانتی اکلامشدی . بو سوزلرك نه دیمك اولدیغنی ، نصل برقلب خیرخواهك ترجمانی بولندیغنی حس ایتمشدی . اوده کوزلرینی زمیندن قالدیردی . دلیقانلی‌یه باقدی . بوکوزلرده بر اختیار والده‌نك دموع شکرانی پارلایوردی .

عزمی قالقدی :

— بن شیمدی قزکزك یانه کیدییورم ، بك آز زمان صوکره کوروشه‌جکسکز ، سزکله قونشمغه وقتم یوقدر .

قادینی کوشه‌یه چکوب ایکی آلتون ویردی ، قادین قبول ایتمه‌یور کبی کورندی .

عزمی — مادام بو بر صدقه دکلدر . قزکزك نامنه بر محبك هدیه‌سیدر ، معاونتیدر . قبول ایدك شو یاتاقده یاتان قزکز معالجه‌یه ، دها محافظه‌لی بر یتاغه محتاجدر .

دیه‌رك پاره‌یی براقدی و سرعتله مردیوندن اینوب سوقاغه چیقدی .

ارمنینك اولدیغی خانه‌دن ایچری کیردیکی زمان

قارشیسنه چیقان اوشاق «کیمی آرایورسکز ؟»
دیدی .

عزمی — اره‌نی‌یی کوره‌جکم .

— اره‌نی‌یی کوتوردیلر .

— نره‌یه ؟

— خسته‌خانه‌یه !

— ٧ —

دلیقانلی اوشاغك بو جوابنی کمال تأسفله تکرار ایده‌رك «خسته‌خانه‌یه‌می؟» دیدی ، قاپیدن چیقدی . دلیقانلی بو آلودکان فحشه دم خستکی و بی‌تابیلرنده جناح شفقتنی آچان بنایی بك کوزل بیلیوردی ، حتی دوقتورلردن بر قاچنی طانیوردی . سرعتله بورایه کیتدی ، طبیب دائره‌سنده طانیدیغی دوقتورلردن برینی بولدی . بو آدم کنج ، مائی کوزلکلی ، صاریشین بیقلری صوك موده‌یه موافق قیویرلمش ایدی . هیئت مجموعه‌سی رومانلرده بر موقع مهم اشغال ایدن دوقتورلری آکدیریوردی . عملیاتدن یکی عودت ایتمش اولدیغندن ییقادیغی اللرینی خاولویه سیلرکن عزمی‌یی کورنجه هیچ بر شیدن متأثر اولمایانلر کبی کوله‌رك دیدی‌که :

— اوخ ماشا اه ! سنی بورالره هانکی روزکار اوچوردی ؟

— بن هرزمان بورالرده یم ...

— (معنیدار برطورله) اونی پك اعلا بیلیرم. بورالره سوزندن مقصدك بم کبی ارباب مساعینك اوطه لرینه دیمکدر .

— بن ارباب مساعیدن دکلمی یم ؟

— (باشنی چویره رك اوطه نك دیوارلرینه سویلر کبی) نه ارباب مساعی ! آرتق صورمه بوتون سعیلری بزم و بوتون عالم انسانیتك ایی یاپمق ایسته دکلرینی فنا یاپمغه مصروف ...

عزمی دوداقلرینی ایصیردی ، زوزکلکنه قانع اولدیغی کنج دوقتورك بو سوزلری کندیسنه بر هفته اول سویلنسه یدی قهقهه لرله کوله جکدی ، لکن شیمدی بوصورت جواب خاطرینه بیله کلمه دی. سکوت ایتدی . جوابه داورانیرسه ارهنینك صولغون خیالی قارشیسنده تجسم ایده جك «یلانمی» سز دکلمیسکز ؟ .

بیچاره قادینلری بوسبتون سفیل ایدن، برآن ایچون وظیفه سنی اونوتدیغندن دولایی ابدیاً تحقیراً تکرزه بویون اکمکه ، هوساتکزی تمکینه محکوم

ایدن سز دکلمیسکز ؟..» دیه باغیره‌جق صاندی. قاشلرینی چاتەرق دیدی‌که :

— جانم ، زوزکلکی براق . لطیفه‌نك‌ده زمانی وار. شیمدی بورایه برقدین کتیرمش اونی کورمك ایسته‌رم .

هاشیمدی اکلایورم ، بو‌ء‌وست سنککینردن برینك بورایه کلمه‌سندندر .. کوەزه دوقتور عزمیده‌کی ظور تأثری کورنجه سوزی اوزاتمقدن وازکچه‌رك آرادیغی قدینك اسمنی صوردقدن صوکره کل بمله دیه‌رك خسته‌خانه‌نك صالونه کیردی ...

بوراسی براجنبی‌یه برازحزندن باشقه برشی احساس ایتمز ، برطاقم خسته قادینلر ! لکن بوقادینلرك ماهیتنی ، حیاتنی بیلنلری نه قدر دوشوندیرر ! خسته‌خانه‌لره محتاج تداوی وشایان مرحمت اولانلر کیبیدر .

بوراده ایسه یکنظرده خفیف کورینیرسه‌ده حقیقتده جلدلر یازدیره‌جق قدر بر فرق واردر. بوراده‌کی انسانلر جمعیت بشریه‌نك مجرداونلره مرحمت ایتدیکندندولایی تداوی اولنمازلر ؛ خیر جمعیت بشریه بویله‌لره هیچ برزمان مرحمت ایتمز . احتمال تحقیراتنی آزالدیر ، لکن بوده مرحمتدن دکل ؛ آلیشمقدن ایلری کله‌جکدر..

بو بیچاره‌لری ، جمعیت بشریه محضا کندینی قورتارمق ایچون تداوی ایدر . بونلرده‌کی او مخرب ، مستکره ، حیاتسوز خسته‌لکلرك باشقه‌لرینه سرایت ایتمه‌مسیچون دقت ایدر . او خسته قادینه کوستریلن شفقت واهتمام اونك شخصنه عائد دکلدر . عموم جمعیت بشریه‌یه عائددر . حقیقتده بوراسی خسته‌خانه‌دن زیاده بر محبسه مشابه کورولیر ، بر قاتل قتل فعلیله ، بر سارق سرقتیله حبس اولندقلری کبی بونلرده جمعیت بشریه‌یه باشقه درلو فنالق ایتمه‌لری ، طاشیدقلری درد دوا ناپذیری نشر ایتمه‌لری محتمل اولدیغندن خسته‌خانه‌ده توقیف اولنورلر ...

قادینلرده اوراده‌کی شفقتك ، مرحمتك کندیلرینه عائد اولمادیغنی بیلدکلرندن اورادن نفرت ایدرلر ، قاچرلر !..

عزمی بر آز یوریدکدن صوکره نهایت بریتاقلغك بیاض چارشبلری اوزرنده اره‌یتك صارارمش چهره‌سنی فرق ایتدی .. محزونانه ایلرله‌دی ... دلیقانلی‌یی کورنجه قادینك دوداقلرنده حزن وسرور ایله قاریشیق بر تبسم حاصل اولمشدی . دیدی‌که :

— دوستم ، بنی بر سیلك پاره کبی هرکس الندن

آتیور دیمه‌مشمی ایدم ؛ ایشته اورادن‌ده آتدیلر بورایه، خسته خانه‌یه کلمکدن نه‌قدر قورقیوردم؛ سن‌ده بنی کتیرمه‌مکه چالیشـه‌جقدك دکلمی ؟ عزیزم ، بو بم جزام ایمش . صـوك نفسمی اولسون عفیف برقادین کبی تنفس ایده‌میه‌جکم اکلاشلدی ...

عزمی سوز سویله‌یه‌میه‌جك قدر متأثر ایدی. توقفدن صوکره صوردی‌که :

— نصل اولدی‌ده سنی بوقدر سرعتله بورایه کتیردیلر .

— بن‌ده بیلمه‌یورم ، اوصاحبی بندن امیدی کسمش. آرتق انی اوله‌مایه‌جغمی ، کندیسنه پاره قازاندیره‌مایه‌جغمی اکلامش. او حالده برفاحشه‌یه باقمقلغك بر احمقلقدن عبارت اوله‌جغنی بیلدیکندن کیدوب محلنه خبر ویرمش .. کلدیلر ، قالدیردیلر بر فاحشه‌یی فاحشه‌لر ایچنده اولمك ایچون بورایه کتیردیلر . حقلی بر حرکت دکلمی ؟..

عزمی قادینـك یاننده خیلی مدت بولنـدی ؛ والده‌سـنی زیارت ایتدیکنی ، متأثر اولماماسـنی ، کندیسنی بورادن چیقاره‌جغنی اکلاتدی .. خسته خانه‌دن محزون ومکدر چیقارکن مسئله‌یی دوقتوره آچدی . دوقتور چیقاره‌بیلمك ایچون الك اشاغی برهفته لازمدر دییوردی .

دليقانلى آرتق هركون خستەخانەيە كيديوردى ، كونك اوزون بر قسمنى خستە قادينك يانندە كچيريوردى . بويلە حركتى كنديسنە وظيفە عد ايتمشدى . ارەنى‌يى بوحال بيماريسندە بردوستك ، برخيرخواهك تسليەسنە ، رفاقتنە محتاج كوريوردى . صانكە هر آن برصداى درونى كنديسنە « كيت ، ولييمسە‌سز ، متروك قادينى كور ، تسريەچاليش .. » ديوردى .

قادينك يانندە بولندقجە بوتون مكالماتى مخاطبەسنك كوكلندەكى تحسسات و خاطرات مظلمەيى دفع ايدەجك ، اكا اميد ، اميد استراحت ويرەجك برصورتدە ادارە ايتمكدە ايدى .

ارەنى‌يە ايكى حكيم باقيوردى ، عزمى روح وقلب جريحەدارى ، دوقتور اووجود بى‌اقتدارى تداوى ايتمكدە ايدى .

عزمينك ، بولاقيد آدمك قادينە كوستردىكى بواهتمام ، دقت احتمال نظر تعجبى جلب ايدر ؛ لكن ايتمەمليدر . شوراسى محققدركە اك شاطر ، اك لاقيد كوكللر اكثرياالك درين كدرلرە ، حزنلرە ، انفعاللرە ملجأ اولمق استعدادندەدر . ذاتاً محزون برقلبە هجوم ايدن اكدار بك آز تأثير كوستريور ، اومحيط حزن والم ايچندە دكزە دوكولمش برقاچ

یاغمور قطره‌سی کبی غیب اولور ؛ اوقلب تحمیه آلیشمشدر ؛ انسانلرك پك بویوك برکدر تحمل ایده‌بیله‌جکنی تجربه ایله آکلامشدر ؛ لکن دها مسرت حس ایتمش . یاخود هیچ مکدر اولمامش بر قلب دوچار احزان وآلام اولنجه صوك درجه متأثر اولور ... برچوجق کبی چیرپینر ، چاپالانیر ...

ایشته عزمی‌ده بویله اولدی ؛ حالبوکه اوکی لاقیدیسنی شمدیکی سعی واهتمامیله وجدانه عفو ایتدیرمك ایسته‌یوردی .

اردنینك یاننده اوطورمقدن ، ضعیف بیاض اللرینی صیقه‌رق تسلیلرینی اونك احزان قلبیه‌سیله قاریشدیرمقدن ، واریی ، حزین باقیشلی مائی کوزلرك تفسیر ایتدیکی معنای شکرانی آکلامقدن شیمدی‌یه‌قدر دویمادیغی برمسرت ، صرف روحه عائد برمسرت دویویوردی . بو معنای شکران ایچنده مبهم برشیلر حس ایدییوردی ... ساعتلر کچدیکی حالده خبردار اوله‌مازه خسته‌خانه‌دن چیقنجه غریب برداالغینلق ایچنده خانه‌سنه کیدردی ...

اردنینك خسته‌خانه‌یه کیتمه‌سندن بش کون صوکره برکیجه اوطه‌سنك قیرله ناظر پنجره‌سنی آچمش ، افقده هنوز برنصف کرهٔ سیمین حالنده دوران قرص قمره کوزلرینی دیکه‌رك دوشونمکده بولنمشدی ...

نه دوشونيوردی ؟

هيچ !

فی‌الواقع عزمی يه صورلسه بويله ديه‌جكدی ؛ بوده يالان دكلدی . بعضاً انسان كوزلرينی كورميه‌رك بر نقطه‌يه عطف ايله عقلنده برشی اولماديغی حالده دالوب كيدر ، بوكا دوشونمكدن زياده دورغينلق ديمك مناسب اولور . بو اقشام عزميده بويله برحال واردی .

برمدت بوحالده قالدقدن صوكره قالقدی ؛ كتبخانه‌سنه طوغری يورودی ، اورادن توزلر ايچنده قالمش سياه جلدلی بر كتاب چيقاردی ، ماصه‌سنك باشنه چكه‌رك قاريشديرمغه باشلادی ، بوكتاب دومافيسك اومشهور (لادام‌اوقامليا-ی) ايدی . بونی برقاچ دفعه‌لر اوقومشدی ؛ لكن اوزمانلرده‌كی حسياتی شيمدی كنديسی ايچون هيچ ايدی . . اووقتلری بوش كورييوردی ؛ اولكی اوقويشلرنده يالكز وقعه وصورت تصويرك ويرديكی حزنله متحسس اولمشدی ؛ شمدی اوتأثيری كندی تحسسات محزونانه‌سيله قاريشديرمق ايسته‌يوردی . صحيفه‌لری سوزه‌رك چويرمكه باشلادی ، آرمان مارغريتك تياتروده ايلك كورشمه‌لرينی ، قدينده‌كی حلی تصوير ايدن صحايفی كوزدن كچيردی . صوكره

دلیقانلینك لادام اوقاملیانك کندی خانه‌سنده ایلك آثاردرد و بی‌تابیسنی‌کوردیکی سطره کلنجه‌بوراسنی کمال دقتله بر قاچ دفعه اوقودی ، دوشوندی ، بواثناده اره‌نی‌یی ایلك دفعه اوله‌رق خسته‌بولدیغی کیجه‌یی کوزینك اوکنه کتیردی . بوایکی لوحهٔ کدر آمیز آره‌سنده صورت تصویرجه براز فرق اولسه‌بیله حقیقتده مساوی کبی ایدیلر ... یالکز مارغریت غوتیه‌نك حالی بردرجه‌یه قدر اره‌نینك حالندن ایی ایدی ...

آنك محضا یاننده بولنمق ایچون هردرلو فدا۔کارلغی اجرا ایدنلر واردی ... حالبوکه اره‌نی سعادتك بودرجه‌سنه مظهر اوله‌مامشدی ...

اویله برعالم ایچنده ، اویله شرائط وسیعهٔ‌حیات آلتنده یاشامش ایدی‌که : آنك حال آلفتکیسی‌بیله نظر تقدیرایله تلقی ایدلمشدی ... تصادف بوقزی بیکلرجه قادینلرك الك قیمتدار مزیتلری اولان عفتلرینی‌اوغرنده‌فدا ایتدکاری‌بوتون‌دبدبه وداراته، حشمته‌مظهر ایتمشدی ، حالبوکه ینه او تصادف اره‌نی‌یی باتیرمشدی !..

لادام اوقاملیانك عدم تنزل ایله قاپیسندن قوغدیغی برسرخوشی ، بر وجدانسزی اره‌نی کمال ممنونیتله قبوله مجبور ایدی .

بو بیچاره قادینك قصوری حسنجه اولان نقصا-
نیتی‌می ایدی ؟ ... عزمی بوراده غریب بر عدم
قناعتله متحسس اولدی ... ارەنی مارکریتدن
چرکینمی ایدی ؟ قادین دلیقانلینك نظرنده تجسم
ایتدی ؛ اوخ ، شمدی‌یه‌قدر هیچ بوقدر کوزل
برقادین کورمه‌مشدی !

فی‌الواقع نتایج حیات مادی کبی ایدی ، انجق
او نتیجه‌یه قدر سوروکله‌نیلن عمر بیننده‌کی فرق
ظاهری اولملقله اوقدر اهمیتسزمی ایدی ؟ فضله
اوله‌رق مارکریتك عمر عاشقانه‌سی واردی. بو
یوزدن براز مسرت حس ایتدیسه بویوك المر
ایچنده‌ده‌قاورولمشدی ... عزمی بوجهتی‌دوشونجه
محاکاتنه بر تردد کلدی ، عجبا ارەنینك‌ده برحیات
عاشقانه‌سی وارمی ایدی ؟ کندیسندن صاقلایور-
میدی ؟ بو ملاحظه‌یه دوشر دوشمز کوکلنده
هیچ تجربه ایتمدیکی بر اضطرابی ، انفعالی حس
ایدییورم ، صاندی . ارەنی کندیسندن بونی
نیچون صاقلایه‌جقدی ؟ عزمی کندیسنك عاشق
دکلدی‌یا ؛ بیلمم نه‌دن ایلری کلیوردی ، بو ملا-
حظات فکرینه ایچنده دلیقانلی قادینك بویله بر
سرکذشت عاشقانه‌سی اولماماسنی تمنی‌ایدییوردی .

بلا اختیار آرمان‌ایله مارکریتك برمدت قصیره
ایچون شهرك ولوله‌سندن ، اوولوله ایچنده‌کی سیاه

خاطره‌لردن اوزاق بر محلده چکیردکلری عمر آسوده‌یی تصویر ایدن صحائفی چویردی ؛ کمال دقتله اوقودی ، نهایت اوراق متروکه‌یی کوزدن چکیردی ؛ بو اینلر اره‌نینك سوزلرینه بکزه‌یوردی . آه بو دنیاده شر فریاد یکمال کیدر ، لکن بو حال عمیق مشترکی اکلا- یه‌جق اقتدار ایستر) مارغریت آز زمان یازمشدی ، اره‌نی یازه‌جق اولسه کیمه یازاردی ؟ ... دلیقانلی بو زادن ایلریسنی دوشونمکه جسارت ایده‌مدی . کونلر کچیور ، لکن اره‌نینك حالنده مقدمه‌سی کوریلن اثر عافیت تزاید ایتمه‌یوردی . روحاً دکلسه‌ده جسماً زواللی قادین بر درددوا ناپذیر ایله اوغراشیوردی . والده‌سی ، همشیره‌سی خسته‌خانه‌یه کله‌رك نه‌اولورسه اولسون کندیلری ایچون اولکی قدر عزیز اولان بو وجودی زیارت ایدییور ، اغلایورلردی .

مدت خستکی اوزادقجه دلیقانلیده اضطراب ، مراق آرتیوردی ؛ اقشام اوینه کلدیکی زمان اونی دوشونور ، اعادهٔ صحت ایدنجه سعادتنی ، رفاهنی عائله‌سیله برابر نصل تأمین ایده‌جکنی تصور ایدردی . دائما آنك یاننده بولنمق ایسته‌یوردی .

عزمی دوشوندی ، کوکلنده بو قدر اندیشه حاصل ایده‌بیلمك ایچون مرحمت وانسانیتدن باشقه بر حس آرادی . رقت عشق تولید ایدر سوزینی بیلیوردی . کندی کندینه عجبا عاشقمی‌یم دیه

دیه صوردی ، ینه کندی کندیه « ممکن دکل! » جوابنی ویردی ، بو فکر واهیسنه کولمك ایسته‌دی ، لکن دوداقلرنده هیچ بر اثر تبسم ترسم ایده‌مدی .

اره‌نی خسته‌خانه‌یه کیره‌لی یکرمی بش کون قدر اولمش ، خسته‌لغنك ازدیادی بورادن چیقارلمسنه مساعده ویرمه‌مشدی .

بر صباح دلیقانلی سرعتله کیینه‌رك اره‌نی‌یی کورمك ایچون باغ‌اوغلنه چیقدی ، خسته‌خانه‌نك قاپوسندن کیررکن ماریانتی‌ایله النی‌یه راست کلدی . ایکیسی ده آغلایوردی .. یورکنده غریب بر صیقنتی حس ایدرك متهالکانه صوردی :

— نه‌وار ؟

والده جواب ویرمه‌دی ، النی خنچقریقلرینی ضبط ایده‌مدیکی حالده

— همشیره‌م . زواللی همشیره‌م .. دیه بیلدی .

عزمی صاپ صاری کسیلدی قورقاق بر سسله

— اه عشقنه سویلیك نه‌وار ؟

ماریانتی دموع تأثرینی سیله‌رك کوزلرینی یره دیکوب یواشجه :

— اره‌نی اولدی .... دیدی

عزمی دوردیغی یرده صاللاندی ، چهره‌سی اولو رنکی آلدی ، برشی سویله‌مك ایسته‌دی ... اختیار قادین قولندن طوتارق علاوه ایتدی :

— اوغلم ، بدبخت! قزم سنی سویوردی ، سنی یاد ایده‌رك، بکلیه‌رك اولدی ...

دلیقانلی دلی اولمق اوزره بولنان آدملر کبی مهتز الینی آلننه کتیره‌رك تکرار ایتدی :

— سویورمیدی ؟

کوزلرندن بر طوفان سرشك بوشاندی ، دوشمه‌مك ایچون دیواره داياندی ؛ بیچاره‌دلیقانلی کوکلنك بوتون قوتیله سومکده اولدیغنی بو آنده اکلامشدی !...

§

بهارك جانربا کونلرنده کوکلکزی اکلندیرمك ایچون شیشلی‌یه طوغرو چیقدیغکز زمان روم مزارلغنه کیریکز ، صول کوشه‌ده‌کی سوسلی، چیچکلی مزاری بولکز ، حیاتك ازدیکی، عزمینك سور سومز ابدیاً غیب ایتدیکی اووجود نازکك بقایای‌تارومارى بویالدیزلی مرمر آلتنده‌مدفوندر، احتمال اوراده دالغین، مکدر بر کنجك ، بر اختیار قادینله معصوم برقزك آغلادیغنی کوره‌جکسکز ...

قلعهٔ سلطانیه (نعره‌مرساسی)

سنه ٣١٥ حزيران ١٠

صوك

معلومات کتبخانه‌سی

[Eyyûb, Hâlid, Yenişehirlizâde]

غوریلر ایچنده

[Gorîller içinde]

محرری

یکیشهرلی زاده : خالد ایوب

طابع و ناشری :

« معلومات » و « ثروت » غزته‌لری صاحب امتیازی

السید محمد طاهر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

باب عالی جاده‌سنده طاهر بکك « ٤٠ » نومرولی
مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر .

قسطنطنیه

١٣١٦

طاهر بك مطبعه‌سی

** ۱۳ سنه‌سی
تشرین ثانیسنک
ایکنجی هفته‌سنه
تصادف ایدن
جمعه کونی
بلوطلر، یاغمور
لر، فورطنه‌لرله
کذران اولان ایام سائره‌دن برروز
ممتاز ومستثنا اوله‌رق برکشایش
تام ایچنده حلول ایلمش ایدی.
بو آیک ایلک کونلرندن بری بتون
استانبول وعلی الخصوص بوغاز ایچی آفاقنی سما
ایله برلشمش کبی باشدن باشه بیاض، طورغون
برکتله‌ٔ بخاریه ایله ستر ایدن سیاس طبقه‌سندن

او کون هیچ بر اثر کورلمیوردی . سما تماميله صاف وبراق ایدی ؛ یالکز سیسلرك تکاثفنی منع ایدن اولدقجه سرت ، صوغوق بر روزکار وزان اولمقده ایدی .

زمان طفولیتلرندن بری هر تعطیل کونی مطلقا برلکده کچیرملری معتاد اولان احمدنبیل ورفقاسی ایشته بویله بر کونده هر نوع بدایع فطرته جلوه‌کاه اولان بوغاز ایچنك الك لطیف ، الك دلارا بر موقعنده کائن حسن رشدی نك ساحلخانه‌سنده بولنویورلردی .

وقتیله اکثریسی بر محله مکتبنده ، بر محله‌ده هر کون برابر یشایان احمدنبیل ایله ارقداشلری شیمدی بویوك بر ر آدم ، بر ر صاحب مسلك اولمق اوزره سکز کشیلك بر قافلهٔ رفقا تشکیل ایدییورلردی . اوان طفولیتلرنده باشلایان اوحس رصین محبت وصمیمیت حالا اواسکی قوتیله ، اسکی شدت صمیمیتیله دوام ایتمکده ایدی .

شیمدی هر بری دوقتور، رسام، مهندس، بحریه
ضابطی اولمق کبی بر مسلك متخالفه منسوب
اولدقلری حالده او صمیمیت قدیمه ینه پایدار ایدی.
سکز اون سنه مقدم نصل که مکتبك ایام تعطیلیه‌سنی هپ
بر آره‌ده بر اویون، اکلنجه ایله امرار ایدیورلر
ایدیسه بو کوزده هر جمعه‌یی ینه اویله‌جه کچیرمکده
ایدیلر . والحاصل بونلر ینه او اولکی مکتب
رفیقلری ایدی . شمدی شوقدر فرق واردی‌که
مکتب صره‌لرنده ایکن مثلا بری بوینك فوق‌العاده
قیصه اولمسندن ناشی کوچوك صبری . . اوته‌کی
یك زیاده اوصلی ، حلیم اولمق حسبیله ملك مصطفی
کبی صفات ممیزه ایله یاد اولنورکن شمدی اودور
طفولیته عائد عنوانلر یرینه دوقتور ، رسام ،
قومودور ، شاعر . . . کبی بر بویوك آدمه
ویریلانناملر قائم اولمش ایدی . مکتبده ایکن
«شاکرد ، طلبه» نام عمومیسی آلتنده یکدیکریله
رتبةً عنواناً سیان ایکن شمدی هر بری بر
مسلك مخصوصه منتسب بولنیورلردی .

فقط هرنه اولورسه اولسون او تعطیل اکلنجه‌لری ینه دوام ایتمکده، هرجمعه یاقسرایده اقامت ایدن دوقتور صبری‌نك، یاخود قاضی کوینده‌کی بحریه‌لینك ویاوفا میداننده‌کی مهندسك خانه‌سنده تجمعکده ایدی .

بو قاعده‌نك، بو اعتیادك بقاسنه الك زیاده دوقتور صبری غیرت ایتمش ایدی . او هر فرصت دوشوردکجه ایام تعطیلیه‌نك لزومندن ، فوائدندن بحثلر آچار ، بعضاً جدی بر طور آله‌رق : « اویله یا ! کوندوز وجود یورولییور، بو تعب جسمانی‌یی درین بر اویقو تعقیب ایدییور . اعضای بدن یورغونلغك درجه‌سنه کوره یدی سکز ساعتلك بر عطالت ، اویوشقلق حالنده ؛ بر استراحت ایچنده بولنمقله اعادهٔ فعالیت ایده‌بیلییور . . یا ! بزم کبی کونلرینی ، کیجه‌لرینی اشتغالات فکریه‌یه حصر ایدنلر ایچون‌ده بویله بر استراحت ذهنیه ؛ بر هفته‌لق تعب دماغی‌یه مقابل بر کونلك آزا-

دکیٔ سرنه‌دن اولماسون ؟.. » زمیننده برمطالعه یوروتور ، تعطیل کونلری مصاحبتلرینك ترویج دوامنه چالیشیر ؛ صوکره احمد نبیل اولانجه جربزهٔ نطقیه‌سنی طوپلایه‌رق :

— پك طوغرودر ! بر دفعه دوشونه‌لم ، تدقیق ایده‌لم : کورویورزکه تعطیللر هرملتك بر نظر شوق وقدسیتله باقدیغی کونلردر . واقعا حیلازلر ، ایشدن کوجدن وعلی‌الخصوص تدقیقات علمیه وفنیه‌دن ذوق آلمایانلر تعطیل کونلرنده هیچ برذوق ، بر قدسیت ، براشرفیت تصور ایده‌مزلر . چونکه اونلرك نظرنده هرکونك قیمتی سیاندر ؛ ایام سائره‌ده متاعب فکریه ووجودیه کورمه‌مشلرکه حتی تعطیل کونلرینك اونلردن بر فرقی اولسون . آرتق بونلر ایچون جمعه‌نك جمعه ایرتسیدن ، بازارك بازار ایرتسیدن بالطبع فرقی اوله‌ماز . نظرلرنده هپسی بر ، یاخود هپسی‌ده بوش دکلیدر ؟ . »

سوزلریله دوقتورك مطالعه‌سنی تأیید ایدر .
بریدن شاعر وجدی بك آتیله‌رق :

« حقیقةً طوغرو سویلیورسکز . بن تعطیل کونلرنده بویله مصاحبت ایله ، صرف هزائی اکلنجه‌لرله وقت کچیرمه‌نك قیمتنی بالذات نفسمده تجربه ایتدم . انسان بویله تعطیل کونلرنده صانکه بر عالم فسیح جدیتدن بك ساده ، بك لاابالی بر عالم شوق وشوخه انتقال ایلدیکنی حس ایدییور . کویا که هفته‌نك آلتی یدی کونی بر جهان بیکرانده ، ولوله آمیز بر افقده کچمسنه مقابل او تعطیل کونی بشقه بر عالمده ، دیکر بر فضاده مرور ایتمش کبی اولیور . جمعه کونلرینی مشاغل جدیه‌دن آزاده اوله‌رق کچیرمکی اعتیاد ایلدیکم ایچون او کون بیدار اولورکن بایرام کونلرینی استقبال ایدن چوجقلر کبی قلبمده بر حس مسرت طویارم . »

طرزنده بر قاچ جملهٔ متسلسلهٔ شاعرانه

حاضرلامغه شتاب ایلر. ونهایت بتون ارقداشلر بو حقیقتی تصدیق ایدرلردی .

*
* *

آرتق احمد نبیل ورفقاسی ایچون ایام تعطیلیه نك هپ بو صورتله امراری بر قانون لایتغیر حکمنه کیرمش ایدی .

بونلر میاننده احمد نبیلك هیسندن بلند بر موقع احترامی واردی . اون سنه اول هر بری بر مکتب عالیدن دیپلومه آلوبده برر مسلکه انتساب ایتدکاری صره ده احمد نبیل ده عالم مطبوعاته کیرمش ایدی. شدت ذکاسی ، طلاقت لسانیه سی وعلی الخصوص قوهٔ خیالیه سنك وسعتی ایله بین الاقران تمایز ایدن احمد نبیل بو هیئت اخرانك رئیسی ، روحی مقامنده ایدی . ایام تعطیلیه اکلنجه لری علی الاکثر اونك فکریله ترتیب ایدیلیر ، اونك هر یاپدیغی شی مطلقا کوزل اولوردی . یلك عادی بر وقعه اونك آغزندن ایشیدیلیرکن

براهمیت مخصوصه آلیر ، بر حادثهٔ غریبه شکلنه کیرردی . مثلا احمد نبیل بر کون تقسیمه‌قدر کیتدیکنی آکلاتمق ایچون : « ... ساعت اون بر بچغه‌طوغرو پالتومی کییه‌رك ، باستونمی قولتوغمه قیصدیره‌رق مطبعه‌دن آیرلدیغم صره‌ده‌ایدی‌که..» دییه برباشلادیمی ایدی یاریم ساعت ، بر ساعت دوام‌ایدر ؛ بو سوزلری برطاقم الفاظ مزینه‌یه ، تعبیرات شاعرانه‌یه‌بوغه‌رق رفقاسنه بررومان کبی حکایه ایلردی . ایشته اوسببله بتون ارقداشلری یالکز اونی‌سویلتمك ، اونی دیکله‌مك ایسترلردی . بر تعطیل کونی احمد نبیل بر آز کجیکسه جمله‌سی اونك نقصانیتنی حس‌ایدرلر ، عادتا نصل وقت کچیره‌جکلرینی تعیین ایده‌میه‌رك بولندقلری اوطه‌نك سوقاغه ناظر اولان پنجره‌سی اوکنده نبیلك ورودینه بویوك برصبرسزلقله انتظارایدر ، طوررلردی . سوقاغك اوبرباشندن اونك مدور ودائما متبسم وشاطر اولان چهره‌سنی کورنجه

اونی استقبال ایچون برقاچی قاپویه قوشارلر ، دیکرلری بردقیقه اول تعاطیٔ کلام ایتمك ایچون پنجره‌لری قالدیره‌رق اونکله محاوره‌یه شتابان اولورلردی .

*
* *

ایشته بوجمعه کونی‌ده احمد نبیل ساعت سکزه قدر ارقداشلرینی بویله بر انتظار شدید ایچنده براقمش ایدی .

اوکون ساعت بشده احمد نبیلك رفقای سائره‌سی حسن رشدینك ساحلخانه‌سنه کلدکلری وقت برجهتی بوغازایچنه ، اوبرطرفی ده‌سوقاغه ناظر کنیشجه بر اوطه‌یه کیرمشلردی . کوچوك بر صوبه‌دن انتشار ایدن خفیف بر حرارت بواوطه‌یی تسخین ایتمکده ایدی .

احمد نبیلك عدم موجودیتندن متولد بر نشئه‌سزلك ایچنده برقاچ ساعت قدر هر بری برر هفته‌لق اجمال حیاتیسنی نقل ایتمکله وقت کچیردیلر .

ينه عين نشاطسزلق ، اشتهاسزلق ايله اوكله طعامنى ايتديلر . اوندن صكره هيچ بريسى برشى ياپمغه قرار ويره‌ميه‌رك ، اسنه‌مكه ، دوشنمكه باشلاديلر .

او وقت اوطه‌يى درين برسكوت اشغال ايدييوردى . كيمى اوطه‌نك اورته‌سنده‌كى كوچك چينى صوبه‌نك ايچنده خفيف برچيترتى ايله ياغقده بولنان آتشك انجه دمير پارمقلقلر آراسندن كورونن ضياى لعلكوننه نظرينى قاپديره‌رق كيمى يازيسنه قدر صارارمش پارمقلرى آراسنه صيقشديرديغى سيغاره‌سنك پك بطى بر صورتده انتشار ايتمكده اولان مائمسى دومانلرينى سير ايده‌رك .. كيميسى‌ده بويوك آصقى ساعتنك ثانيه‌لر اوزرنده سرعتله ـ عقربك حركتنه نسبةً عادتا ديو آديملربله ـ دور ايتمكده بولنان يلقوانى طالغين برنظرله تعقيب ايليه‌رك دوشنيور-لردى .. اوطه‌نك داخلنده حكمفرما اولان بو سكوت عميقى يالكز ساعتك مطرد بر طيقرتيسى

اخلال ایتمکده ایدی . بر آز صوکره ساعتڭ
بو اصوات سریعهٔ متوالیه‌سنی درین برخیرلتی
تعقیب ایتدی ، دها صوکره آهنکدار طنینلر
اوطه‌نڭ ایچنده‌کی هوای مسخون محصور ایچنده
تموج ایتدی :

— طین ، طین . . .

ساعت سکزه کلمش ایدی .

*

* *

غریبدر : انسانڭ ییمکه ، ایچمکه احتیاجی
اولدیغی قدر بعضاً ده دوشنمکه محتاج اولدیغی
زمانلری واردر ..

آه او زمانده ! « بنم ندیمهٔ روحم تفکراتمدر .. »
مضمون غراسنه ترجمان اولان او آنده فکره ،
روحه نه علوی حسلر ، نه روحپرور خاطره‌لر ،
خیاللر ، امللر کلیر ! . او وقت فعالیتدن قالمش
عادتا طورمش ، اویوشمش ظن اولنان دماغده
نه درین ، نه اینجه بر مشغولیت حکمراندر . .

ایشته او دقیقه‌لردرکه انسانك دوشنمك ایسته‌یوبده موفق اوله‌مادیغی ، تخطر ایتمك ارزو ایدوبده بر دورلو خاطرلایه‌مدیغی فکرلری ، خاطره‌لری تجلی ایتدیرر . آنجق اوزماندرکه انسان کندی احتساساتنی ، کندی روحنی دیکلر . اعصابنك ارتعاشاتنی ، طمارلرده‌کی قانك جولاننی ، قلبنك ضربانني کورور ، سیر ایدر کبی بر حاله کلیر . ایشته استغراق دینلن حال ، بو کندی کندینه هجوم ایدن سیلاب تفکراتك سو- روکله‌یوب کتیردیکی واك نهایت فکرده براقدیغی اثردر .

بویله تفکراته طالمش اولانلرك بزمنه داخل اولسه‌کز کندیکزی برچوق ثابت نظرلرك قارشو- سنده ؛ درین بر سکوت ایچنده بولورسکز . آرتق اوزمان اوطه‌نك ایچنده برسینکك ویزلتیسی ، بر ساعتك خفیف ضربه‌لری برر اوغولتی ،

بر کومکومه کبی عکس ایدر طورر ..طیشاریدن
خروسلرك سسلری ، کوپك یاورولرینك اینجه
عوعوه‌لری بر نالهٔ حزین کبی قـولاقلریکزه
اورمغه باشلار . حاصلی عالم تفکر : حرکتـدن
سکونه ، ولوله‌دن بر صمت حزینه انتقال ایتمش
برعالمه بکزر .

فقط انسانك بویله کندی کندینی دیکلیه بیلدیکی
زمانلر هم اندردر ؛ هم‌ده سریع الزوالدر . بو
حالکه بش اون دقیقـه دوام ایدر ؛ فقط ناکهان
بر چوجغك قاپو او کنده‌کی قهقههٔ شاطرانه‌سی..
قاپونك طراقهٔ شدیده‌سی ؛ یاخود ساعتك طنین
مخرشی کوزلرك نقطهٔ انصبابنی بردن‌یره دکشدیریر..
سلسلهٔ تفکراتی قیرار، طوفان استغراقی موجه‌لندیرر.
اووقت طالغینلر اویقودن اویانیر، یاخود رؤیاسنده
صیچرار کبی برتزلزل غیر ارادی ایله صارصیلیر.
ایشته اوندن صـوکره ینه عالم های و هوی ..

اواسکی ولوله‌لر ، اواسکی فعالیت وحرکت خارجیه باشلار ؛ سکوت دغدغه‌یه ، سکون حرکته منقلب اولور .

ایشته حسن رشدی نك مسافرلری‌ده او اثناده بویله برحالده ایدیلر . هپسی متفکر ، هپسی طالغین ، ساکت بولنیوردی .

آصفی ساعتنك سکز دفعه تکرار ایدن طنین ممدودی جمله‌سنی برر کره صارصدی . او وقت احمد نبیل تکرار خاطرلرینه کلدی . شمدی اوطه‌نك ایچنده سوقاغه ناظر اولان پنجره‌لرك اوکنه طوغری بر حرکت حصوله کلدی . هپسی‌ده اویقودن یکی اویانانلرك رفتار عجیبیله اویوشمش بجاقلری اوزرنده سنده‌لیه‌رك پنجره‌لرك یاننه کیتدیلر ، معتادلری وجهله سوقاغك اوبر باشنه طوغری مد نظر ایده‌رك احمد نبیلك ورودینه منتظر اولدیلر .

بو انتظار چوق سورمدی . برمدت صوکره احمدنبیلك قالین قیشلق پالطوسنی قاووشدیرمش ، یقاسنی قالدیرمش ، باستونی قولتوغنك آلتنه قیصدیره‌رق اللرینی جیبلرینه صوقمش اولدیغی حالده سریع خطوه‌لرله ساحاخانه‌یه یاقلاشمقده اولدیغی کورلدی . احمدنبیلك اومتبسم ، مدور چهره‌سی بر آن اول کورلمك ایچون چیلغنجه برحرکت ، برتهالك ایله پنجره‌لر قالدیرلدی ، برقاپچی اونی استقبال ایچون سوقاق قاپوسنه‌قدر قوشدی ، شمدی جمله‌سی‌ده صانکه احمد نبیلك چهره‌سندن انعکاس ایدن انوارتبسم ایله خنداخند اولدقلری حالده اللرینی چیرپه‌رق باغیریشیورلردی:

— اوو ! ایشته کلیور .. قوجه احمد نبیل کلیور . .

* * *

احمدنبیل ایشته بویله پر اشتیاق کوکللردن قوپان آلقیشلرله استقبال اولندی . شمدی

٢

اومغموم چهره‌لرده بر نور نشاط پارلادیغی حالده اوطه‌نك ایچنده قهقهه‌لر یکدیکرینه قاریشیبوردی .

هپسنك خروش مسرتنه بر آز اعتدال کلدکدن صوکره یالکز احمد نبیل سویلمکه ، اوبرلری بر معتاد دیکله‌مکه باشلادیلر . شمدی نبیل مطبعه‌ده فیغارونك بر بندمهمنی ترجمه ایدرکن ساعت بش واپورینی نصل قاچیردیغنی ، صوکره کوپریدن ساعت آلتی بچقده حرکت ایدن زیکزاق ، دیلنجی واپورینه بینمکه مجبور اولوبده بتون بوغاز ایچی اسکله‌لرینی طولاشه‌رق الك نهایت نه‌صورتله ایکی ساعتده بورایه کله‌بیلدیکنی بر حکایه طرزنده رفقاسنه نقل ایدییوردی .

یاریم ساعت دوام ایدن بو حکایه بیتدکدن صوکره حسن رشدی آیاغه قالقدی :

— بو کوزل - دیدی - فقط ایشته بوده کچدی . شمدی بوکون ایچون نصل برزمین صحبت ، نصل بر اکلنجه ترتیب ایده‌جکمزی دوشونه‌لم .

احمد نبیلك هنوز بیتردیکی دیلنجی واپوری حکایه‌سنی برحیرت ومحظوظیت تامه‌ایله دیکلمش اولان شاعر وجدی بك بوکا جواب ویردی :

— بزم‌قوجه‌محرر شمدی واپور حکایه‌سنی سویلرکن بن‌ده‌بزمین صحبت حاضرلادم .

— نه‌در ؟

— بك‌ساده‌وفقط‌بك‌اکلنجه‌لی‌ومفیدبرشی: هرکس همان بوراده فکرنجه بر رحکایه ترتیب ایدوب سویلسون .. بونك‌ایچون‌ده قرعه‌چکه‌لم . کیمك‌اسمی‌اول‌اصابت ایدرسه‌ابتدا اوباشلاسون . صوکره‌بوقرعه‌ترتیبیله‌نوبت‌کلام‌دیکرلرینه‌کلسون .

اووقت حسن‌رشدی وجدی‌یه معنیدار برنظر عطف ایده‌رك کولدی :

— مقصدك احمد نبیلی سویلتمك ، اونی دیکلمك دکلمی ؟ .

دیدی . فی‌الحقیقه وجدی‌نك‌ده‌بویله‌بر تکلیفی ورته‌یه آتمقدن یکانه املی‌بوایدی؛ یوقسه بویله

برحكایه‌یی احمدنبیلك دوشنمه‌دن سویلیه‌جكند
ساعتلرجه دیكلته‌جكندن نصل امین ایسه رفق
سائره‌دن هیچ بریسنك بوكاموفق اوله‌میه‌جقلرن
دخی اویله‌جه مطمئن ایدی. یالكز مقصدی احمد
بویله بروسیله ایله بالارتجال برحكایه سویلتمك ایدی

بوتكلیف باشـده احمدنبیل اولدیغی حا
بتون رفقاطرفندن قبول ایدلدی . قرعه‌لرچكیلد
نتیجه‌سنده وجدی‌نك برنجی، قومودورك ایكنج
احمدنبیلك اوچنجی دوشدیكی ، اوندن صو
دیكرلرینك كلدیكی كورلدی .

ایشته شـاعر شمدی جزای سزای ع
كوریوردی . اویله یا ! كندی تكلیفی موجب
چكیلن قرعه‌ده برنجی چیقدی؛ بناءً علیه همان
حكایه‌دوزمك لازم كلییوردی؛ فقط نه‌سویله‌س
رفیقلرینك همان باشـلامسی ایچون وقوع بر
شدیداصرارلرینه رغماً اوینه ایكی دقیقه دوشن
الك نهایت برشی بوله‌میه‌رق نوبت كلامی ایكنج

بحریه‌لی‌یه تودیع ایتدی . بحریه‌لی او مدت ظرفنده حاضرلایه‌بیلدیکی برقاچ جمله ایله سوزه کیرشدی : « کولله ایله سیاحت » دیه‌کوپلره بینوبده کوکارده اوچان اسکی مصالله یکی بر نظیره‌یاپارکبی برحکایه‌یه باشلادی؛ فقط بونك ده نهایتنی کتیره‌میه‌رك ایکی دقیقه صوکره یاریده براقوب سکوت ایتمکه مجبور اولدی.

ایشته او زمان ــ آره‌دن هنوز اون دقیقه مرور ایتمه‌مش ایدی که ــ ترتیب حکایه صره‌سی احمد نبیله کلدی. شمدی بتون ارقداشلری بیوك بر صبرسزلقله احمد نبیلك حکایه‌سنه منتظر بولنیورلردی .

احمد نبیل اون دقیقه‌لق بر ملاحظه نتیجه‌سنده اساسنی حاضرلامش اولدیغی حکایه‌یی ــ صانکه اولدن تکرار تکرار اوقونمش ده حرفی حرفنه ازبرلنمش بر رومان نقل ایدرکبی ــ کندینه مخصوص بر طور لاابالیانه ایله سویلمکه باشلادی. ایشته احمد نبیلك حکایه‌سی :

* * *

بر وقت پارسده بولنیوردم .(زوئولوژی)یه یك زیاده مراقم اولدیغندن بر کون پارسك حیوانات باغچه‌سنه کیتمش ایدم .

کنیش ، واسع بردائره .. حیواناتك هر نوعنه مخصوص اولمق اوزره آیری آیری موقعلر یاپلمش . . فیللردن ، زرافه‌لردن طوتده الك کوچوك حیوانانه وارنجه‌یه‌قدر هپسنك بودائره‌ده آیری مکانی ، آیری اقامتکاهی وارایدی .

سیرجیلر بو حیواناتی دمیر پارمقلقلرك اوکندن سیرایدییورلردی ؛ فقط بو پارمقلقلرك اوستی حیوانلرك چیقوب قاچمه‌سنه مانع اولاجق درجه‌ده یوکسکدن آچیق بولندیغی کبی داخله دوغرو ده نظرك امتداد ایده‌بیلدیکی برنقطه‌یه‌قدر اوزانوب کیتمکده ، ایشته بووجهله اکسز وفقط داخله دوغرو زیاده اوزون اولان بودائره‌لرك هر برنده بیکلرجه فیل ، بیکلرجه زرافه ، بیکلرجه کرکدان وامثالی یشامقده‌ایدی . برحالده‌که هر برقسمك داخلی

عادتا وحشت انگیز بر اورمان اولوب اوراده
حیوانلر کمال سربستی ایله یشامقده ، اورمانلرده
یشارکبی برعمر وحشیانه وسربستانه کچیرمکده
ایدیلر.. بونك ایچوندرکه دمیرپا مقلقلرك یاننه تقرب
ایدن ارباب تماشا بولوندقلری عالم مدنیتدن عادتا
برعالم وحشی، برجهان بهیمیتی مکملاً تدقیق
ایلمکده... فرضاکیکلر، یاخود زرافه‌لر وحشیلکلرنده
نصل یشایورلرمش ، نصل گزییورلرمش ،
نه‌وجهله ملاطفه ومجادله ایدییورلرمش هپسنی
تمامی تمامنه کورمکده ایدیلر..

بودائره‌یه کیرنجه بن‌ده فیللردن بدأ ایله حیواناتی
صره‌سیله دمیرپارمقلقلر ـ اوکندن تدقیق وتماشا
ایتمکه باشلادم . اوراده بندن بشقه ایکی سیرجی
دها واردی ، فقط بنم‌ورودمدن برمدت صوکره
اونلرا کمال تدقیقات ایلدیلر ، چیقدیلر کیتدیلر. بن
ارتق بوکنیش دائره‌ایچنده یاپ یالکز قالمش ایدم .

زرافه‌لری، او اوزون بویونلو، کوزل رنکلی

حیوانلری ده برنظر حیرت ومفتونیت ایله‌اپی برمدت سیرایلدکدن صوکره بونلرك یانی باشلرنده بولونان (غوریل) لرك دائره‌سی اوکنه کلدم.. زمرهٔ بهایمك بوصنف اکملی اوته‌دن بری نظر دقتمی جلب ایدردی . بودفعه شویله برفرصت بولونجه پارمقلغك اوکنده طوردم ، غوریللری اوزون اوزادی‌یه تدقیقه باشلادم .

بز بوراده احمدنبیلی برمدت کندی تدقیقاتنه ترك ایده‌رك (غوریللر) ك حقنده بعض مرتبه معلومات فنیه ایدنمکه مجبوروز. چونکه حکایه‌نك بوندن صوکره‌سی غوریللر طبایعی حقنده براز معلومات استحصالنه لزوم کوستریپور . ایشته بو سببله غوریللر حقنده براثر فنیدن آتیده‌کی سطرلری اقتباس ایدییورز :

غوریللر مایمونلرك شمپانزه نوعندن دها بشقه شیلر-در . برکره جسامتجه شمپانزه‌یه نسبتله دیو کبی قالورلر، آیاقده طوردقلری زمان بویلری یدی انکلیز قدمنه قدر ارتفاع کسب ایتدیکی کورولورکه ایکی متروبی

برخيلى متجاوز ديمكدر . وجود ايسه شو بويه نسبت
قبول ايده ميه جك درجه لرده قالين وقوتليدر .
قوللرينى آچديغى زمان تشكيل ايلديكى قولاج
وجودنده كى ارتفاعك بريچغنه مساوى برطول
تشكيل ايدر . غوريللرك عضلاتنده اوقدر قوت
واردركه هنوز چوجق صاييلان برغوريلى على العاده
قوت صاحبى انسانلردن اون نفرينك بك كوچلكله
ضبط ايده بيله جكنى تخمين ايدن طبيعيون افراطده
بولنمق شويله طورسون تفريطده بولونمشلرديه
شايان مؤاخذه كوريله بيلورلر .

بو حيوان شمپانزه لردن پك چوق قوتلى
اولديغى كبى پك زياده عقلليدرده ! درت اياغى
اوزرنده نادراً يورر . على العاده ايكى اياق اوزرنده
يوريوب اكثرياالاريني آرقه سندن بوركارى حذاسنده
باغلارده اويله بررفتاركاملانه اجرا ايدر . بعضاً دخى
النه قوجه مان برباستون آلوب عادتا چوبانلر كبى
اكاطيانه رق كيدر . اصل سلاح مدافعه سى يومروغيدر

بر یومرقده بر آدمی اولدورمسی ایشدن بیله اولمیوب اللریله انسانك قول و باجاق کبی هرهانکی عضوندن طوتسه قوپاروب آییرمغه قوتی کفایت ایدر . بالکز بر الینك طرناقلریله بر زنجینك قرنی چکدیکی کبی ییرتەرق باغرصاقلرینی طیشاری یه دوکدیکی کورلمشدر .

یرلی عربلرك روایتلرینه کوره غوریللر کویلره تقربلری حالنده کوزلرینه کسدیردکلری قادین ویاقزی قاپوب اورمانلره کوتوردکلری بیله نوادردن دکل ایمش . بروس نام سیاح غوریللرك عرب قاریلرندن بکندکاری قاریلری بردن بره باصدیره رق قاپوب کوتوردیکنی وبونلری کندی نزدنده بر مدت محافظه ایله یك ده کوزل باقدیغنی یازدیغی صره ده:

— نووانغوده (آفریقا) بر زنجیه کوردم که تام اوچ سنه غوریللر ایچنده اقامت ومعیشت ایلمشدر .

دییور . غوریللر عقل وفکرلری حسبیله

سلاحك نه دیمك اولدیغنی کوره کوره اوکرنمش اولدقلرندن برغوریله تصادف اولندیغی زمان ترك سلاح ایلمك اقتضا ایدر . حتی یرلی زنجیلرك نقل وروایتلرینه کوره النده سلاح بولنان بر آدم برغوریللك بوکوره‌رك کندی اوزرینه کلمکده اولدیغنی کورنجه سلاحنی الدن براقمش وبونك اوزرینه غوریللك غضبنه اعتدال کله‌رك حریفی براقوب اورمانك ایچنه طالوب کیتمشدر . »

ایشته غوریللر حقنده — بزم حکایه‌مز ایچون — بیلنمسی لازم کلن معلومات بوندن عبارتدر. بو معلوماتدن مستبان اولیورکه : غوریللر بهایمك الك ذکیلری در، انسانلرله عادتا کسب مناسبت ومعاشقت ایده‌بیلیورلر، هرکوردکلری انسانه صالدیرمیوب بلکه کندیلرینه تعرض ایتمك ایسته‌ینلره مقابله‌ده بولنیورلر. شمدی کله‌لم احمد نیلك تعقیب تدقیقاتنه :

احمد نیل حکایه‌سنه شو صورتله دوام ایدیوردی : پارمقلغك اوکندن غوریللری

سیر و تماشا ايدركن طالوب كيتمشم . برده آنسزين
بر نجه‌نك اكسه طرفنده‌كى ياقه‌مدن طوتوب
هوايه دوغرو قالديرديغنى حس ايتدم . آياقلرم
يردن آيرلدى؛ اون متروقدر هوايه قالقمش ايدم.
برده نه كوره‌يم ؟ بنى اكسه‌مدن قالديروب يوقارى‌يه
چيقاران مخلوق غوريل دائره‌سنك يانى باشنده‌كى
قسمنى اشغال ايدن زرافه‌لرك اك بيوكلرندن برى ايدى.
بن پارمقلغك اوكنده طالغين، طالغين غوريللرى
تدقيق ايدركن بواوزون بويونلى زرافه پارمقلغك
اوزرندن باشنى اوزاتمش ، بنى اكسه‌مدن ياقه‌لايجه
هوايه طوغرو قالديرمش ايدى ..

« يتشيك .. قورتاريك.. » ديه فرياد ايتمكه
وقتم اولمدى : زرافه بنى اون مترولق بر ارتفاعده
برايكى دفعه صاللادقدن صوكره داخله دوغرو
شدتلى بر صاوورديى، آتدى.. هواده اوتوز مترولق
بر طيراندن صوكره برموقعه سقوط ايتدم ؛
فقط بو سقوط ناكهانى نتيجه‌سنده بش دقيقه‌قدر

کندمی غائب ایتمش ، عقلمی طوپلایه مامش ایدم.
سقوط ایتدیکم محل طاشلق اولوبده بن ده اورایه
باش اشاغی دوشمش بولونسه یدم هیچ شبهه یوق که
اودقیقه ده حیاته وداع ایتمش اولاجقدم. برکت
ویرسون که دوشدیکم یر قابابر طوپراق ییغنتیسی
اولمقله برابر تپه سی تاقلاق ده دوشمه مش ایدم.
مع هذا اینه وجودمك برقسمی، بجاقلرم، بالدیرلرم
بتون بتون چورومش ، بو حالده بیله کمیکلرم
صیزلامش ایدی ..

بو صیزیلردن متولد حال بیهوشی کچوبده کوزلرمی
آچدیغم وایلك دفعه اطرافه عطف نظر ایلدیکم
وقت نه کورسه م بکنیرسکز ؟ . واسع برغوریللر
مسکنی ... اوچ درت غوریل اطرافه طوپلانمش ،
بنی وحشت ایله ممتزج بر نظر حیرت ایله تدقیق و تماشا
ایدییورلردی . . اووقت اکلادم که زرافه
بنی یقالایوبده بر قاچ دفعه هواده صاللادقدن
وقالدیروب فیرلاتدقدن صوکره بن دمیر پارمقلغك

اوزرندن آشه‌رق غوریللرك دائره‌سنه دوشمش ، غوریللره مسافر کلمش ایدم ..

ایشته بو وجهله بش اون دقیقه اول کندیلرینی تدقیق و تماشا ایله مشغول اولدیغم غوریللر شمدی اطرافمده طوپلانمشلر ، برنظر تحیرله بنی سیر ایتمکده بولنمشلر ایدی . اطرافمه کمال احترازله برنظر عطف ایتدم : قاچوب قورتولمه‌نك امکانی یوق ایدی . حتی براوالق بولندیغم یردن بر آز قملدانمغه یلتندم . نه ممکن ؟ . اطرافمده بولنان حشرات بردن بره نظر ملایمتلرینی تبدیل ایتدیلر ، حشم وغضب ایله باقه‌رق خوموردانمغه باشلادیلر .. آزتق بونك اوررینه بولندیغم نقطه‌دن قپیردانیرمی‌یم یا ؟ بن ده اونلرکی کندیلرینی سیر ایتمکه ، خشونتلرینی کیدرمك ایچون یوزلرینه باقوب باقوب ده یلیشقلقلر کوسترمکه ، صیرتمغه باشلادم . نه دیرسکز ؟ بنم بو معامله‌ء نوازشکارانه‌م بونلری زیاده‌سیله

ممنون ایدیـور ، حدت و غضـبدن تجرید ایلیوردی . .

*
* *

دیرکن قارشیدن ایزباندیدکی ایکی بیوك غوریل کوروندی . بریسی اوزون قوللرینی ارقه‌سـنه باغلامش ، دیکری ده النه برصوبه آلمش انسان کبی ماشی علی قدمیه اولدقلری حالده بکا دوغرو کلییورلردی .. غوریللر بووضعیتلری ، بوروشلری ایله ماصاللرده تصویر ایدیلن دیولره بکزه‌یورلردی . بونلر بکا دوغرو کلیرلرکن نه‌قدر قورقدیغمی ، تیتره‌دیکمی بن بیلیرم . ظن ایدییوردم‌که بونلر همان یانمه‌کلوب بنی پارچه‌لایه‌جقلر .. هلاك ایدجکلر .. اطرافمی احاطه‌ایدن غوریللر ــ که‌قارشیدن کلنلره نسـبتله دها کوچوك جثه‌لی ایدیلر ـــ بونلرك ورودینی کورنجه برطاقم اشـارتلر ایده‌رك ، غریب غریب باغیره‌رق براثر احترام کوستردیلر .

نهایت بو ایکی غوریل تا یانمه قدر کلدی . بری
برطرفه دیکری برطرفه کچدی ؛ بن اووقت آرتق
هر ثانیه اولومه منتظر اولیوردم . فقط بونلر امیدمك
خلافنه اوله رق بنی اولدرمدیلر . بری برقولتوغمه
دیکری ده اوبر قولتوغمه کیره رك بنی ایلری یه
دوغرو کوتورمکه چالیشدیلر . بونلرك مطلق بنی
اولدیرمك ایچون کوتورمك ایستدکلرینه قانع
ایدم . اوسببدن کیتمه مك ایسته دم . فقط بونلرك
زوربازوسنه مقاومت ایتمك قابلمی ؟ . کوزلریله
ییه جك کبی یوزیمه باقمغه ، حدتلرندن خوموردانه رق
دیشلرینی غیجرداتمغه وحدته دلالت ایدن برطاق
اصوات غریبه ایله سسلنوب ارقه مدن ده شدتل
ایتمکه باشلادیلر .. باقدم که دها زیاده مقاومت ایده جك
اولسه م هلاك مقرر .. ایسیمی ؛ بلکه قورتولورم ..
مطالعه سیله درحال مقاومتدن صرف نظر ایتدم
سوق ایتدکلری جهته کمال انقیاد ایله کیتمکه باشلادم .

برخیلی یورودکدن ، برچوق اغاچلر آلتندن کچدکدن صوکره بودائره‌نك نهایتلرینه دوغرو برموقعه کلدك که قارشیدن کلبه‌مسی بریرکوروییکده ایدی . کلبه‌نك بولندیغی بوموقع دائره‌نك اك دلنشین ، اك روحپرور ومع هذا اك عزلتگاه برنقطه‌سی ایدی . بزدوغرو بوکلبه‌یه یونلدك . قاپوسنك اوکنه کلنجه‌ایچریدن — یانمده‌کیلردن دهاایری — برغوریل چیقدی . بنی بوغوریله تسلیم‌ایتدیلر؛ بوده‌بنی آلوب‌ایچری‌یه کوتوردی..

کلبه‌نك‌ایچنده‌ده کنج وکوردکلرمك هپسندن توانابرغوریل اوتورمقده‌ایدی .. قاپودن‌ایچری‌یه کیرنجه بوغوریل نظرحرصنی بکا دیکدی . بنی سوقه مأموراولان غوریل‌اونك تاپانه‌قدر کوتو-ردی . او اوتورمقده اولان غوریل بنی کتیرن غوریله — کندی اسانلرنجه — برشیلر سویلدی یانمده‌کی غوریل بنی اوراده براقه‌رق دیشاری‌یه چیقدی کیتدی . .

کلبه نك ایچنده کنج غوریل ایله یالکز قالمش ایدك..
بن دائما بو ایچنده طالدیغم عالم اسرارك نه اولدیغنی ،
عاقبتم نه یه منجر اولاجغنی دوشنیور ایدم . عجبا بنی
اولدیره جکلر می ؟.. بو فکر هر نه دنسه بکا آرتق
ابتدائی قدر قطعی و محقق کورنمه مکده ایدی.. چونکه
بونلرك ارەسنه دوشدكدن بورایه کلنجه یه قدر هیچ
بر غوریل طرفندن بویله بر معامله یه راست کلمدیکم
کبی بورادەکی کنج غوریلده دخی بکا قارشی اویله
تند ، سرت ، خشین ، بر چهره کورمیور ایدم ؛
بالعکس بونده پك التفات آمیز ، زیاده ملایمتکار
بر نظر مشاهده ایدییوردم ..

بو کنج غوریل آیاق اوزرنده طوروركن بنی
تپه دن طیرناغه قدر برسوزدی . صوكره الیله اشارت
ایده رك و هنوز اکلایه مادیغم بعض اصوات چیقاره رق
قارشیسنه اوتورمقلغمی امر ایلدی . درحال اوراجغه
اوتوریویردم .

غوریل اوندن صوكره برصدای ممنونیت

وروی بشاشت ایله بنم اللرمی ، یوزمی اوقشامغه باشلادی . لکن اره‌سی چوق کچمه‌دی ، صورتنی ینه براثر غضب استیلا ایتدی : ژاکتمك یاقه‌سندن طوتوب — چیقارتمق ایستدیکنی ایما ایدر برطورله — سیلکدی . بکاعادتا بونی اوزرمدن آتمق لازم اولدیغنی آکلاتدی . همان بر باش صاللایه‌رق ژاکتی چیقاروب النه‌ویردم ، اوده اوکوزلم ژاکتی اللریله ، دیشلریله پارچه پارچه ایتدکدن صوکره اوپارچه‌لری آتمه‌سردی ؛ تکرار بنمله ملاطفه‌یه باشلادی ، بر ازصوکره صرمیلکه کلدی . اوده ژاکتك کوردیکی معامله‌نك عیننه اوغرادی اوندن صوکره پانطالون کوملك والحاصل اوزر- مده البسه نامنه هرنه‌وار ایسه بر بر چیقارتلدی ، ییرتلدی ، اوتوردیغم یره‌فرش ایدلدی . . آرتق غوریلك قارشیسنده کندیسی کبی چیریل چیپلاق قالمش ایدم . . برکت ویرسون که کلبه زیاده‌سیله محفوظ اولدقدن بشقه هواده صوغوق دکلدی‌ده البسه-

سزلكدن اودرجه شكايته لزوم كورميوردم .

فقط غريب شي: غوريل بزه ايتديكي التفاتلرى ، اوخشامه‌لرى كيتدكجه آرتديرمقده ايدى . او ملاطفه‌لرى ايلريلتمه‌طورسون بن ده كندى كندمه بوسرك حكمتنى آكلامغه چاليشييور ، شويولده تخيلاته كيريشييورايدم :

اوت ! بو مطلقا بوراده‌كى غوريللرك رئيسى اولاجقدر؛ چونكه اطرافنده كيلرك كوستردكارى آثار احترام واطاعت بوكا دلالت ايدر . اميمكه بونى اولديرميه‌جكدر ، اولدوره‌جك اولسه‌يدى شمدى‌يه‌قدر وقوع بولان معامله‌سندن اويله برشى حس اولونمق ايجاب ايدردى . حالبوكه كورمكده اولديغم معاملات بونك بالكليه عكسنه اوله‌رق پك ملتفتانه ، پك نوازشكارانه‌در ..

غوريلك ديشى اولمسى .. ممه‌لرينك بارداق كبى صارقوب طورمسى اميدلرمه كيتدكجه قوت ويرمكده ايدى .. بو تخمينلرمده ذره‌قدر آلدانمادیغمى بر آز

صوکره آکلادم . . چونکه غوریل بمله اولان مناسبتنی آرتدیره آرتدیره ازدواج درجه‌سنه قدر چیقارمش ایدی . ایشته بوندن صوکره ایدی که هر مسئله تماميله حل ایدلمش ایدی : بونلرك رئیسه‌سی اولان اوکنج غوریللك زوجی وفات ایتمش ایدی . بن بونلرك ایچنه دوشـوبجه بنی کورن غوریللر — معتادلری وجهله — اولدرمیه‌رك همان کیدوب رئیسه‌لرینه اخبار کیفیت ایتمشـلردی ، اوده بنی نزدینه جلب ایتدیره‌رك کندیسـنه زوج اتخاذ ایلمش ایدی .

ایشته مسئله بو نتیجهٔ قطعیه‌یه اقتران ایلدکدن صوکره آرتق بنده اسکی قورقولردن ، اندیشه‌لردن اصلا اثر قالمامش ایدی . .

*
* *

اولوم قورقوسی زائل اولنجه آجلق ، صوسزلق اندیشـه‌لری باش کوسـترمش ایدی . . اویله یا ! بو مخلوقلرك بزی پارچه‌لایوب هلاك ایتمیه‌جکلری

آکلاشلدی ، فقط آجلقدن حالمز نه‌یه‌واره‌جق؟ عجبادورد جوعدن ترك حیات ایدوب کیده‌جکمی‌یم؟. ایشـته بوندن صوکره‌کی دوشـونجه‌لر بوکا منحصردی ، چونکه‌سکز ساعتدن بری بوغازمدن برلقمه‌اکمك ، بریودوم صوکچمه‌مش ایدی. یاریم ساعت صوکره دیشـاریدن غوریللرك صدای مسرتلری ایشیدلمکه باشـلادی نتیجه‌یه انتظار ایدییوردم: آره‌سی چوق کچمدی؛ کلبه‌دن ایچری یه بر غوریل کیردی ، اننده قوص‌قوجه برلنکر وارایدی‌که ایچی اوندن یاپلمش (یال) ایله‌طولو ایدی، بزم رفیقه‌نك امرواشارتی اوزرینه‌بولنکری کتیردی ، ایکیمزك اورته سنه بیراقدی کیتدی . ایشته اووقت بر آز اول دیشـاریده جریان‌ایدن کورلتینك،شماته‌نك، تلاشه‌نك اسبابی آکلاشلدی، غوریللره حیوانات باغچه‌سی اد ره‌سنك مأمورلری طرفندن یمك توزیع ایدلدیکی‌وبوا طعمه‌نك‌داخلده غوریللر طرفندن بولوشیلدیکی استدلال ایدلدی.

حیوانات باغچه‌سنه بوندن مقدم بردفعه‌دها
کلدیکمدن بویله توزیع طعام زماننه تصادف ایلمش
ایدم. اووقت‌ینه بوساعتده باغچه‌نك خدمتجیلری
طرفندن چناق چناق (یال) کتیریلوب پارمقلقلرده‌کی
قاپولر آچیله‌رق بوقابلر ایچری‌یه براغلمش ،
بونلر اورادن غوریللر طرفندن آلنوب داخله دوغرو
طاشینمش ایدی اوزمان بونلرك ایچریده‌نه اولدقلرینی
بیلمه‌یورایدم ، بوکون اونی‌ده اوکرندك کاشکی بوکره
دایه دوشمه‌مش ، لنکرلرك ایچریده‌نه اولدقلرینی‌ده
اوکرنمه‌مش اولسه‌یدم ! .

بویله مردار برشیئی معده‌مه طولدرمقدن ایسه
آچ آچنه اولوب کیتمکی جانه منت عدایدیوردم.
هرحالده بوندن یمه‌جك ، ییه‌میه‌جك ایدم ..

قراریولنده . فقط اجراسی میسر اولدیمی؟
هیهات !.. اولا بزم ارقداش .. بیوك بر اشتهاایله
الینی چناغك ایچنه اوزاتدی ، همان‌ده برراکمکجی
کورکنه معادل اولان آووجنك آلابیلدیکی قدر
بولاماجدن آلدی ، چکه‌سنی ایکی کره اوپناتدی ،

اوچنجیده اوقوص قوجه خوردی یوارلایبویردی.. بن بوحالی، بومنظره‌یی کورونجه‌یکیدن تیتره‌دم. بر نظر خوف وخشیت ایله غوریلك یوزینه باقمغه باشلادم.

ارقداشم بنم طعامه تنزل ایتمدیکمی کورونجه بر از اثر حدت کوستردی. الیله یمکلکمی اشارت ایتدی.. امان یاربی!. بلاباش کوسترمش ایدی. یسه‌ك بردورلو درد، یمسه‌ك دها بردرلو درد.. والحاصل ایکی بلای مبرملك ارەسنده قالدق کیتدك. لکن نه چاره؟ اهون شرینی اختیار ایلمکدن بشقه امید سلامت یوق دوشوندم: یمیه‌جك اولسه‌م موت محقق. ایسیمی همان ارقداشمك امرینه عرض انقیاد ایلمکه، اونك کبی یه‌مز ایسه‌مده بولاماجدن برپارەق آلوب آغزمده یووارلایور کبی کوسترمکه، بویله‌لکله غوریلی آووتمغه مجبور اولدم. فقط ذکی مخلوق! بنم بوقورنازلغمی درحال آکلادی. تکرار صورتی آعه‌رق بکاقارشی دها حدت آمیز بر صورتده خومورداندیغه، مطلقا

کندیسی کبی چوق چیقیمك لازم اولدیغنی اشارتلرله آکلاتمغه باشلادی . بن بونلری برمدت آکلاما‌مزلقدن کلدم. آنجق بوتدبیرملك‌ده دها فنا برسیئه‌سنه اوغرادم: غوریلك کندیسنك امر واشارتلرینه قارشی بنم آلیق باقمقده اولدیغمی کورونجه دها زیاده حدته کله‌رك همان بولاماجدن بر آووچ الدی، آغزیمه طیقدی.. اویله برصورتده‌که یالکز آغزیم دکل بورنم، کوزلرم قاشلرم، والحاصل قولاقلرمه وارنجه‌یه قدر بسبتون چهره‌م برطبقهٔ خمیریه .. آلتنده قالمش ایدی.. آزقالدی نفس آلامامقدن بوغولوب اوله‌جکدم، برکت‌ویرسون‌که چابوق طاوراندم: بورنمك دلیکلرینی آچه‌رق، برطرفدن آغزمده‌کی خموری یوتمغه — چونکه غوریل ایکنجی لقمه‌یی ده النده حاضرلامش ایدی — دیکر طرفدن ده بورنمدن نفس آلمغه موفق اولدم. دیرکن برنجی لقمه‌یی دها خفیف براثر حدت ایله برایکنجیسی دها تعقیب ایلدی؛ اونی ده یووارلادم. اوندن صوکره

امرلرینی تماماً آکلادیغمی اشراب ایدر بعض اوضاع و
حرکات ایله غوریله افهام مرام ایده‌رك خوردی کندی
کندمه اکله مساعده ایلملرینی برطور مسترحمانه
ایله نیاز ایتدم. بوصورتله غوریلك دستدهاشندن
خلاص اولدم . فقط اوایکی لقمه‌یی یودونجه‌یه قدر
نه حاللر کچیردیکمی بن بیلیرم. برطرفدن بولقمه‌لری
یوتمغه ، دیکرطرفدن نفس آلمغه چالیشیرکن —
هرحالده قپ‌قرمزی کسیلدکلرینه شبهه‌م اولمایان —
کوزلرمدن شاپیر شاپیر یاش بوشانییور ؛ بوغازم
ییرتیله‌جق کبی اولویوردی .

هرنه حال ایسه بولاماجی کندی کندمه اکل
ایتمکه مساعده آلدقدن صوکره اول امرده
یوزمده‌کی ، کوزمده‌کی خمورلری سیلدم . بعده
اوخمیر مبارکدن بن‌ده — غوریل کبی — بش
پارمق ایله یوتمغه باشلادم ..

برراده‌یه کلدی‌که آرتق معده‌مده خمور کیره
جك بریر قالمامش ایدی ؛ مع هذا ارقداشم اوقوجه‌مان

اللریله متصل آتیشدیرییوردی. اووقت بالضروره المی قابدن چکدم. غوریللدن یینه حدتله ممتزج بر اشارت دها: نه یه طورویورسك؟ دیمك ایستهیوردی.. بو اشارت اوزرینه بن ده ایکی اللرمله قارنمی کوستردم، طولدیغنی، آرتق برلقمه دها آلمق احتمالی اولمادیغنی آکلاتدم. تشکر اولنورکه بونی قبول ایتدیردم. یوقسه بوندن ده حدت ایدهرك اغزیمه — ابتدا کبی — بر آووج خوردها دایایه جق اولسه یدی ایشته اووقت بن ده بورنمدن صوك نفسمی تسلیم ایدر کیدردم..

*
* *

ایشته غوریللر ایچنده کچیردیکم عمرك ایلك کونی بویله جه مرور ایتدی. دیکر کونلری تفصیل یتمکه حاجت یوق: چونکه عمرمك اوندن صوکره سی هب بر طرزده، بر نسقده جریان ایدییوردی. یالکز توجهتی شایان قید کورورمکه: غوریللرك رئیسه‌ی بنی اصلا کلبه دن دیشاری یه چیقارتمایوردی؛

احتمالکه دیکر غوریللردن قیصقانییور ، یا
فرارایدر دیه‌قورقویوردی .

کلبه‌نك بر کوشه‌سنده هردورلو اس
استراحتم استکمال ایدلمش ایدی . اوراده یی
ایچییور ، یاتوب قالقیوردم ، یالکز کل
قوریدوری حکمنده بولنان محصور بردائره‌ای
کزه‌بیلییوردم . ایلك کونلر خوری یمکده‌ویید
صوکره‌ده هضم ایده‌بیلمکده پك‌زیاده صع
چکمش ایدم ؛ فقط یاواش یاواش بو نکله‌تغذی
آلشمش ایدم . بعض کونلر مأمورلر طرف
— موسمه — کوره الما ، آرموود ، موشم
کراز کبی میوه‌لرده ویرلمکده ایدی . بوچو
یمشلر .. کونلرجه کوفه‌لرده قالوبده رنک
رایحه‌سنی ، لذتنی دکیشدرمش وانسانلر طرف
اکلنه تنزل ایدیله‌جك یری قالمامش اولان میو
اوراده‌بنم ایچون اك بیوك ، اك نفیس نعمتلردن‌مع
اولورایدی . وقتیله باقمغه‌تنزل ایتمدیکم اوخرده
اوراده بویوك بر حظ واشتهاایله ییرایدم .

کلبه درونندە صوغوقلرك ايلك صدماتندن
ەسيله متأثر اولمش ايدم . کلبه‌من مضبوط
حفوظ اولمقله برابرن ينه تيتره‌مكدن كندمی
مز ايدم، چونكه اوزرمده البسه نامنه هيچ برشی
ایدی. ایشته اووقت رفيقهٔ حياتم امداديمه يتشير:
رزون قوللری، باجاقلری ايله قيللی كووده‌سی
ينه آله‌رق اعلادن اعلايه ايصيديرر ايدی .
دخولمدن برمدت صوكره آرتق ارقداشمك
ندن ده آ كلامغه باشلامش ايدم . فرضادقت
وردم : بكا « كل ! » ديمك ايستديكی ايدی
نعه سنده عين بر صوت استعمال ايدييوردی ؛
ى درحال ضبط ايدييوردم .
صوكره بن ده « كل ! » ديه‌جك اولديغمده
ى اودورلو چيقارنجه ارقداشمك بوندن
ى مقصدمی آكلاديغنی كوروپوردم. ايشته
بويله بينمزده تعاطئ افكار وحسيات
ك خيلی كلمه‌لر ، لغتلر اوكرنمش ، غوريل.

ارقداشم ايله اعلادن اعلايه قونوشمقده بولنمش
ايدم .. نم برمدت صوكره آرتق غوريله كند
لسـانله خطابلر ايديشم ، و انك مقصدينى ي
بولسانيله درحال آكلايه‌ويريشم پك زياده ممنونيت
جلب ايديه‌يوردى . .

غوريللره اولان مشابهتم يالكز لسان جهتن
قالديغنى ظن ايتميكز ! آره‌دن اوچ درت آى كچن
بونلره شكلاً جسماًده بر مشـابهت حصو
كلييوردى : چونكه وجودمده‌كى قيللر — چيپلا
بولنديغم جهتله بالطبع — كيتدكجه اوزايور ، ص
صقال برى برينه قاريشه‌رق كوبكمه‌قدر اينييوردى
طيرناقلرمده لاينقطع بويوبوردى .. يالكز بومى
جلدمده دائما عريان بولونمقدن وسرت يرلر
يانوب قالمقدن كيتدكجه سرتلشييور ، والحا
هيئت مجموعه‌م آن بآن قارشـمده‌كى غور
بكزه‌يوب كيديه‌يوردى .

بن بوحالمى ، بوشكلمى ، بوقيافتمى كوردكه

عادتا كندمدن اوركويور ، انسـانلغمدن شبهه
ايدييوردم. ارقداشمله برابر بولونديغم زمانلر اونكله
قونوشويور ، حسبحال ايدييوردم . لكن يالكز
قالنجه بتون ملاحظه‌لرم، بتون تفكرلرم هپ بو عالم
وحشتدن قورتولوب قاچمق ارزولرندن عبارت
ايدى . هيهات كه چارهٔ خلاصى بولمقده قولاى
برشى دكلدى. زيرا حيوانات باغچه‌سى دائره‌سنك
مأمورلرى بو حيوانلرك ايچنه فوق‌العاده برلزوم،
برسبب تولد ايلديكى وقت كيررلر. سـائر وقتلر
حيوانلرك ييه‌جكلرينى ، ايچه‌جكلرينى يا مقلقلرك
اوكندن ويروب براقيرلر ، كيدرلر . بوسـببله
على‌الاكثر سنه‌لرجه بودائره‌لره كيرن ، چيقان
اولمماز. بنم بورادن خلاصم ايسه آنجق بومأمورلردن
برينك كلوب بنى بولمسـنه و درديمى آكلامسنه
موقف ايدى. بشقه صورتله قورتولش ممكن دكلدى.
اونكله بولونديغم كلبه‌دن نه استمداد ايده‌بيلير ونه‌ده
طرفه چيقه‌بيليردم . احتمال كه باغيره‌جق اولسه‌م

بیله خارجه ایشتدرمکه موفق اوله مازدم. والحاصل ایشی سوق طالعه براقمقدن بشقه چاره یوق ایدی.

* * *

اره دن بر بچق سنه قدر بو صورتله مرور ایتدی.. آرتق بن بو مدت ظرفنده انسانه دها یقین، دها شبیه بر نوع غوریل شکلنه کیرمش ایدم. بو حال وحشت کیتدکجه دهشتمی آرتدیریوردی.. کیجه کوندز دوشندیکم شی: «قاچوب قورتولمق»دن عبارت ایدی. دائما بر فرصت، بر وسیله کوزه تیر طورردم.

ایشته بویله بر فرصت بو عالم وحشته انتقالمدن تمام اون سکز آی صوکره تصادف ایلدی. بنی آتیلمش اولدیغم او عالم وحشت و بهیمیتدن، تکرار جهان مدنیت و انسانیته اعاده ایلدی. باقکز نصل:

بر کون همسر حیاتم اولان غوریل بردن بره خسته لاندی. یه جکدن، ایچه جکدن کسیلدی. دیرکن بر هفته صوکره ده ترک حیات ایلدی..

رئیسه‌نك وفات ایلدیکی زمان غوریللر دائره‌سنده
برفریاد ماتمدر قوپدی.. بتون غوریللر بوسوکیلی
رئیسه‌لری ایچون هونکورهونکور آغلایورلردی،
باغیریشوب چاغیریشییورلردی. اووقت ده بویوك
بر ورطه‌یه کیردم: دائره ایچنده بتون غوریللر
آغلاشیرلرکن بن بو حادثه‌نك خلاصم ایچون بویوك
برفرصت و نعمت اولدیغنی دوشونه‌رك آغلامق
دکل، عادتا کولمك ایسته‌یوردم. بو حالم، بوقیدسزلغم،
وقاسزلغم اطرفده بولنان غوریللرك نظر دقتلرینی
جلب ایتمش اولمالی که همان برقاچی بنی بو حرکتدن
دولایی تأدیب ایتمکه حاضرلانیرکبی برطور غضوبانه
ایله اوزریمه هجوم ایتدیلر؛ اووقت حرکتمك
درجهٔ وخامتی بردن بره خاطریمه کلدی. همان چار
چابوق تبدیل طور و حرکت ایلدم: بن ده غوریللر
کبی واویلالر ایتمکه، دوکنوب آغلامغه باشلادم..
بوصورتله غوریللرك پنجهٔ هلاکلرندن قورتلدم.
غوریللرك بوفریاد عمومیسی چوق سورمدی.

بوندن رئیسه‌نك وفات ایلدیکنی استدلال ایدن دائره مأمورلرندن ایکیسی ایچری‌یه کیرمشلر ایدی. دوغرو کلبه‌یه کلدیلر ..

ایچری‌یه کیروبده اطرافه بر کوز کزدیردکلرنده حریفلری بر بهت وحیرت استیلا ایلدی!. قارشیدن کمال تحیرله بکابر مدت باقدقدن صوکره یکدیکرلرینه توجیه نظر ایلدیلر . صوکره بری دیکرینه فرانسزجه:

— حقیقةً حیرت افزا دکلمی ؟!.

دییه صوردی . اوبری :

— اوت ! اوت! فقط بوغوریلك ایکی‌سنه اول اشی اوله‌رك کندیسی کلبه‌ده یالکز قالمش ایدی .. بوغوریل مطلق اوندن صوکره کلمش اولاجقدر .. فقط بودرجه انسانه مشابه اولانی مدت عمرمده کورمه‌مدی..

دییه جواب ویردی ..

بوندن صوکره ینه اولکیسی: « هرنه حال ایسه

اول امرده بزشو جسدی چیقاروب آته‌لم» دیدی، بعده ایکیسی بردن ارقداشمك جسد بیروحنی آلوب کیتدیلر ..

*
* *

خدمتجیلر کلبه‌یه کیردکلری وقت کندمی طانتدیرمق اقتضا ایدرمی ایدی ؟ . بن بو جهتی دوشونمش ایدم. فقط حریفلرك بندن فوق‌العاده متحیر اولدقلرینی واپنجه‌ده اوركدكلرینی كوردیكمدن و برجهتدن‌ده جاهل اولدقلرینی بیلدیكمدن بونلره قارشی : «بن انسانم !.» دییه سوزه كیرشمكدن چكندم . چونكه بو حالده جاهل حریفلرك دها زیاده قورقوب اللرنده‌كی بالطه‌لری بر آنده آلنمه یاپشدیرملری پك محتمل ایدی ؛ حاصلی اوزمان «تیلكی تیلكیلكنی آكلادنجه‌یه‌قدر پوست الدن كیدر..» مثل مشهوری آلنمه بالطه ایله یازلمش اولاجقدی . . بوسببدن حریفلره قارشی سكوتی اولی كورمش ایدم ..

آرتق ارقداش اولدی یا! بنم سربستجه حرکتمه مانع اوله جق برشی قالمامش ایدی. دیگر غوریللره گلنجه: اونلره کندی لسانلریله سویلشه رك کندمی طبیعی برغوریل کبی طانتدیره جغمی امید ایدیوردم.

بر مدت صوکره یرمدن قالقدم. کلبه نك قپوسنه دوغرو کیتدم. نه باقه یم؟ ارقداشمك جسدینی کوتورن خدمتجیلر کلبه نك قاپیسنی دیشاریدن صیم صیقی قپامشلردی.. قاپی یی برصارصدم. آچلمه نك احتمالی یوق ایدی..

«والسلام.. ایشته شمدی بولدق بلایی!..» دیه رك او دقیقه ده حریفلره بر لسان مناسبتیله کندمی طانتدیرمامش اولدیغمه ندامتلر، تأسفلر ایتمکه باشلادم.. کندی کندیمه: «آرتق بو سفر اولوم محقق» دیوردم..

یاریم ساعت قدر بویولده تأسفلر ایده رك دوشونمکده ایکن برده کلبه نك ایلریسندن برچوق آیاق پاتیرتیلری وبونلرك آره سنده ده انسان

صدالری ایشتمکه باشلادم .. درحال کلبه نك
بر یاریغندن دیشاری یه عطف نظر ایتدم .
اواولکی ایکی خدمتجی ایله برابر سکز کشینك دها
کلبه یه دوغرو ایلریله‌مکده اولدقلرینی کوردم ..
آلدی‌بنی بر مراق‌دها عجبا بو حریفلر نه‌ایچون
کلییورلر؟ .. قلبم بر خلجان اولدیغی حالده علی العجله
کیدوب یریمه اوتوردم . بر آز صوکره کلبه‌نك
قاپیسی آچلدی. اولا خدمتجیلر، بونلری متعاقب
آلتمش یاشلرنده تخمین اولونه‌بیلن بویوك باشلی،
وباشنك قسم اعظمی تویسز .. نحیف البنیه ،کوز-
لکلی، بیاض صقاللی براختیار.. اوندن صوکره ده
یدی فرانسز کنجی بولوندیغم یره داخل اولدیلر..
هیجانمدن اولا مرده بونلرك کیم اوله‌بیله-
جکلرینی، بوراده نه‌یاپه‌جقلرینی بردرلو دوشونه‌ما-
مش ایدم .. آنجق آره‌سی چوق کچمه‌دن بونلرك
نه‌اولدقلرینی، نه‌ایستدکلرینی آکلامقده کوجلك
چکمه‌دم : اختیار حریف اولا ایکی اوچ آدیم

اوزاقدن كوزلكلريني بورننك اوزرينه ايجه
يرلشديره‌رك بني درين برنظرله سوزدي ..
اوته‌كيلر هب ساكت ومتحير اولدقلري وبعضلري
قورقولرندن صاپصاري كسيلدكلري حالده دها
اوزاقدن بكاباقيشييورلردي.. نهايت اختيار برقاچ
دقيقه‌لق معاينهٔ ابتدائيه‌دن صوكره كنجلره
دوندي :

— شاكردلرم ... بو ، هرحالده شمدي‌يه
قدر كورولنلرك ، بيلننلرك هپسندن زياده‌كسب
تكمل ايتمش برغوريل اولاجقدر ...

ديدي . ايشته‌اووقت اكلادم‌كه بواختيار علم
حيوانات معلمي.. اوبرلري‌ده اونك شاكرداني
اولوب خدمتجيلر طرفندن وقوع بولان حكايه
اوزرينه بورايه ـ محضا بنم اوزرمده ـ اجراي
تدقيقات ايچون كلمشلردي . . .

بوحكمي ويردكدن ، بوحقيقتي آكلادقدن
صوكره حاصل ايلديكم استراحت قلبيه‌يي ممكن

دکل تعریف ایده‌مم . آرتق قورتولاجغمدن ، نصل اولسه کندمی بونلره طانتدیروب عالم انسانیته داخل اولاجغمدن قطعیاً امین ایدم .

آنجق حاضراله بویله برفرصت کچمش ایکن شو ارباب تدقیقی برآز اوغراشدیرمغی ، دها دوغروسی بردها بولونمسی متصوور اولمایان شوحال وحشتمده ارباب تمدن ایله برآز اکلنه‌رك اوندن صوکره کندیمی طانتدیرمغی مناسب کوردم . . انسانلغمی هیچ سزدیرمامکه غیرت ایلیوردم . .

*
* *

معلم محترم بنی قارشیدن تدقیق ایتمکله اکتفا ایده‌مدی .. نوازشکارانه ومتواضعانه بر طور ایله دها زیاده یانمه صوقولدی . بن کندمی بللی ایتمه‌مك ایچون برآز اثر خشونت کوستریرکبی اولدیسه‌مده معلمك چهره‌سیله ابراز ملایمت ایلمه‌سی اوزرینه اعتدال کوسترمکه باشلادم . .

بو صورتله معلم دها زیاده یاقلاشـدی ، دها یقیندن تدقیقـانه قوبولدی : اللریله ، یوزیله ، جلدیله ، بر نظر معمقـانه ایله ، خرده بینلر ایله باقدی . نهایت متفکر بر حالده قالقوب خدمتجیلره خطاباً دیدی که :

— اوت ! بو ، تکمل ایتمش بر غوریل . . فقط هانکی قطعه‌دن ، هانکی موقعدن کلدیکی معلومکز میدر ؟ . .

— خیر افنـدم . . اوله عرض ایلدیکی وجهله بز بو کابه‌ده‌کی جسـدی قالدیرمق اوزره کلدیکمزده بونی بوراده کوردك . اوله باغچه‌ده بویله بر غوریل اولدیغی ده بیله میورایدك .

معلم بو سفرده شاکردانه دونه‌رك :

— اولادلرم ! . . بز بونك نره‌دن کلمش اولدیغنی مطلق اوکرنه‌جکز . . هر بریکز واقف اولدیغکز آفریقا لسانلریله تکلم ایدیکز . . بقالم بلکه اودیارك کلامنی ، لسـانی ایشیدنجه —

اولجه بولسانی طویدیغنی تخطرایدرك — براثر مأنوسیت کوستریر ، بلکه بویلهلکله آفریقانك برمسنه منسوب برغوریل اولدیغنی بولهبیلیرز وتدقیقاتمزیده بونك اوزرینه یوروتورز . . .

معلمك بواخطاریني متعاقب شاکرداندن هربری آفریقانك برلسانني سویلمکه باشلادیلر . . لوو انغولرك ، بورنولرك ، بوشمانلرك ، هوتانتولرك ، قونغو سواحلندهکی اقوام زنجیهنك السنهٔ مختلفهسنی بربربر تکلم وتلفظ ایلدیلر . بن هیچ آلدیرمهیور ایدم . .

بوصورتله حریفلر بنم باشمده برساعتدن زیاده مشغول اولدیلر . . هیچ برشی کشف ایدهمدیلر . وقتده مرور ایتمکده ، اقشام قرا کلغی چوکمکده ایدی . معلم بومسئلهنك حل یدیلهمهمسندن دولایی فوق العاده مأیوس کورونمکده یدی . نهایت عدم موفقیتی ، شدت تأثر وتأسفی کوستریر برحالدهالارینی اوغوشدیرهرق طلبهسنه :

— افندیلر ! نه‌یاپه‌لم؟ اوقدر چالشدق؛ بونك آفریقانك نره‌سندن کلدیکنی بر دورلو حل ایده‌مه‌دك. وقت ده کچیکدی ، بزده یورولدق. آرتق بوندن صوکره‌ده تدقیقاتده دوام قابل دکل. بناءً علیه بوکون بونی بویله‌جه براقوب کیده‌لم‌ده ... هفته ایچنده بر دها کلیر معاینه ایدرز ..

دیدی و شاکردانی اوکنه قاته‌رق کیتمکه حاضرلاندی .

آرتق بنم ایچون طوره‌مه‌نك، سکوت ایتمه‌نك صره‌سی دکلدی .. برچوق سنه‌دن بری ایچنده بولوندیغم شو حال وحشت صبر وسامانمی توکتمش ایدی . آرتق شو وحشتخانه‌دن برایاق اول قورتولمق ایستمه‌یوردم . بوده الك کوزل برزمان فرصت ایدی . البته چوق اوقومش، چوق وقعه‌لر کورمش اولان بو هیئت علمیه‌یه حالی ، سرکذشتمی افهام ایده‌بیله‌جکمدن امین ایدم . همان بونلر کیتمکده‌لر ایکن یرمدن قالقوب فرانسزجه شو سوزلری سویلدم :

— افندیلر !.. هر نصلسه شو کوشه‌وحشته دوشمش اولان برفلاکتزده همجنسکزی بوعالم وحشتده براقوب کیتمه‌مکزی رجا ایدرم . . . بن ده سزلرکبی انسانم ! . . . بورایه آفریقادن دکل اوروپانک برکوشه‌سندن کلدم .. غوریللک تکمل ایتمش برنوعی دکل ، بلکه انسانک اون سکز آیدن بری غوریللر ایچنده قالمش ، بوعالم‌وحشتده اونلرک شکلنه تقرب ایتمش برفردکاملی‌یم .. سزلرک کبی بر (زئولوژیست) م ، تدقیق حیوانات مراقلیسی‌یم : بوفلاکتلرده باشمه‌هپ او مراقک ، او تدقیقاتک نتیجه‌سی اوله‌رق کلدی . .

بوسوزلر اوزرینه عمومنک انظار حیرت وتعجبی یکیدن اوزریمه توجه ایتمش ایدی . بوناکهانی خطاب اوزرینه جمله‌سی بکامتوجه اوله‌رق طونوب قالمشلردی ، هپسی بووضعیتلریله بررهیاکل ثابته‌یه بکزه‌یورلرایدی .. بن سوزلرمی اکمال ایدنجه جمله‌سی اعادهٔ حرکت ایلدیلر . .

معلم او کده اولدیغی حالده یانمه کلدیلر .
سرکذشتمی سؤال ایلدیلر . بونك اوزرینه بن د
باشمدن کچن وقعه‌یی من اول الی آخره نقل ایلدم.
بونی دیکلینلر حیرتدن حیرته دوشویورلردی .
سرکذشتم ختام بولدقدن صوکره اولا مع
وبعده شاکردان صره‌سیله الیمی صیقدیلر .
درحال خدمتجیلر اسکی پوسکی برطاقم البس
کتیردیلر . . بوناری کیدم . وحشتك آثا
باقیه‌سندن اولمق اوزره صاچم صقالم اوزامش
طیرناقلرم بویومش اولدقلری حالده بوهیئ
علمیه‌نك آره‌سنه کیردم ، اون سکز آیدن بری
بولوندقده اولدیغم شووحشتزاره — صوك دفع
اوله‌رق — برنظر وداع احاله ایتدکدن صوکر
دمیر پارمقلقدن . . اوعالم مدنیت ایله جهان
وحشتك نقطهٔ ارتباطی اولانقاپیدن چیقدم
وحشتدن مدنیته ؛ بهیمیتدن انسانیته انتقال
ایلدیکمی حس ایتدم . . .

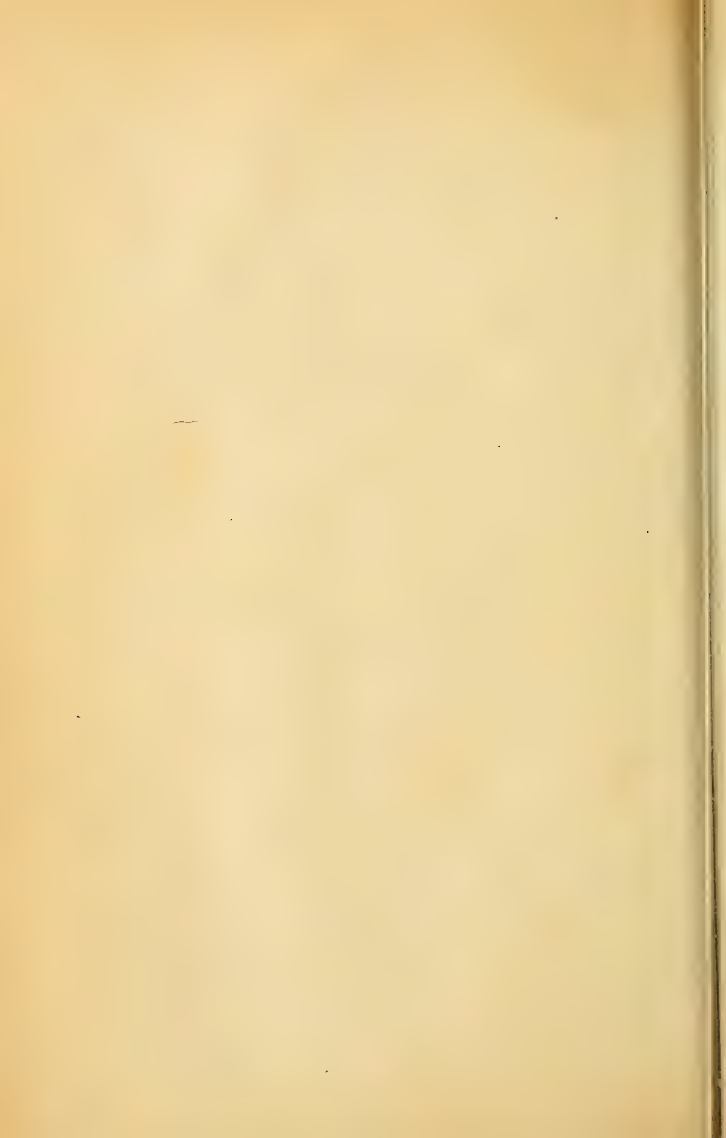
بر کون صوکره بوسرکذشت غریب پارسك بتون غزته‌لرینه سرمایهٔ مقال اولدی . . بوتون غزته‌لر بووقعه‌یی عنعنه‌سیله ، تفرعاتیله حکایه ایتدیلر ، رسملی غزته‌لر . . حال وحشتده‌کی رسمم ایله عالم مدنیتده‌کی فطوغرافمی نشر ایتدیلر . . بوصورتله بوتون فرانسه‌یی ، بتون دنیایی ولوله‌یه دوشوردیلر . . لباس مدنیته بورونمش آثار وحشتی کلیاً ازاله ایلمش اولدیغم حالده ینه برقاچ آیلر بیکلرجه زوارك تصدیع درجه‌سنه واران زیارتلرینی قبول ایتمکه مجبور اولوبوردم . .

*
* *

ایشته احمد نبیلك حکایه‌سی بتون رفقاسنك تقدیرلرینه ، آلقشلرینه مظهر اوله‌رق بوراده ختام بولمش ایدی .

صوك

معلومات كتبخانه‌سی

Nadi, Yunus

آرته‌میز

Artemiz

فرانسزجه‌دن ناقلی : یونس نادی

طابع و ناشری :

«معلومات» و «ثروت» غزته‌لری صاحب امتیازی

السید محمد طاهر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

دار الخلافة العلیه

۱۳۱۸

مطبعهٔ طاهر بك — باب عالی جاده‌سی نومرو ٤٠

نقل ایتمك ایستەدیکم وقایع اوزرندن اوتوز سنەدن فضله برزمان کچمشدر . بوحکایه ایچندە ذکر اولنان اشخاصك بندن غیریسی ترکدارفنا ایلمش اولدقلرندن مقام رد واعتراضدە سوز سویلیەجك کیمسە یوقدر .

(...) ۱۸ سنەسنك صغوق برانشامی ایدی ؛ قار کثرتله نزول ایدیور ، بك اوغلی سوقاقلرینی اورتن بیاض طبقەیی قالینلادیور وبوقارلری برفورطنه روزکارینك بورالری قالدیروب کرداب شکلندە صاووریوردی .

هوانك فناالغنەرغماً ابرکنەدن یاتمق ایستەمیەرك کیجەیی نزەدە کچیرەبیلەجکمی دوشونورکن خاطرمە محب خالصم ژ ... کلدی .

کندیسنی بولمغە قرار ویردم . ساعت طقوز ایدی . اون دقیقە کچمدن تپەباشندە اقامت ایلین ژ .. نك یانندە بولنیور ایدم .

ارقداشم کیجە البسەسیله ابی برآتشك قارشیسنه اوطورمش ، اوزرندە (ورتر) اسمنی اوقودیغم برکتابی قاریشدیریوردی . کندیسنه دیدم کە :

— آدم! کتابك شوق بخشا دکل . اکر پول دوقوتك بر رومانی اولسه‌ایدی بوکسك سسله اوقومه‌کی تکلیف ایدر ایدم . فقط ورتر!... وقت کچیرمك ایچون بوندن دها ایی بر وسیله بوله بیلیر ایدك .

— حقك وار . فقط نه‌یاپه‌یم؟ برکره بوفنا هواده طیشاری چیقمق ایسته‌میورم . بوندن بشقه کیده‌جك برده یوق که .

— سن موسیقیدن خوشلانیرسك . هایدی (نعوم) تیاتروسنه کیده‌لم .

— یوق جانم! اوراده بواقشام (هه‌لن) مضحکه‌سنی ترنم ایدیورلرکه اوقدر مدح ایتدکاری حالده فوق‌الحد نفرت ایلیورم .

— اویله‌ایسه بواقشام چهارشنبه اقشامی . سارانك یانته کیده‌لم .

ژ... براز دوشونور کبی اولدی .

— پکی ، دیدی ، بن آنته‌نك قارشوسنده قالمق ایسترد‌م اما ، مادام‌که بنمله بولوشمق ایچون راحتسز اولمشسك ، سنی یالکز براقمق ایسته‌مم . بکا ده کیدیه‌یم . چوق کچمدن قول قوله اولدیغمز حالده چیقدق .

روزکار صوك شدتیله اسیور ایدی .

ژ... هوادن شکایت ایتدی :

— اوطه‌یی ترك ایتدیکمدن دولایی پشیمان اولمغه باشلایورم .

— وقتسز شکایتلر صرف ایلیه‌جککه براز آدملرکی حیزلاندیر . سارانك یاننده‌ده اوراحتی بوله‌جقسك .

سارا بکی چارشوده اوطوریوردی . اقامتکاهنه وارمقده کیجیکمدك . فقط اوزمان صدای موفقیاتی بك اوغلنده طنین انداز اولان بوقادین حقنده شوراجقده بر ایکی کلمه سویلمك لازمدر .

سارا اسکی (تیاتر فرانسه‌ز) [١] آرتیستلرینك باشلیجه‌لرندن بری ایدی . وقتلك غزته‌لری صافیت صداسنی ، مکملیت مهارتنی مدح ایتمکله بیتیره میورلردی ، فرانسه‌نك (آرل) شهرندن اولان بوقادینك بیاضیت مشمشه تنی ، سیاه ودرین کوزلری ، اینجه واوزون بوبی ، اوزون واپیکای صاچلری وطنداشلرینه عطف ایدیله کان لطافت وصباحتی تأیید ایلیورایدی .

فضله اوله‌رق فعال وتربیه‌دیده برذکایه ، خوش ولطیف برمصاحبه‌یه مالك اولان سارا ، ایکی سنه‌دن بری استانبولده بولنیور ایدی .

کندیسنك بر بانکرله مناسباتی اولدیغنی سویلیور-

---

[١] بوتیاترفرانسه‌ز اون سنه‌قدراول یانان وبرنده شیدی طوقاتلیان غازینوسی بولنان مؤسسه دکلدر .

لردی . هرچهارشنبه‌کونی‌اونده‌بك اوغلنك الك ممتاز
کنجلری طوپلا نیوردی. مصاحبت اولنیور ، ترنمات
موسیقیه‌اجرا ایدیلیور ، کاغد اوینانیور ایدی ، سارا
بوحاللرده دائما خوشحال وخوشمقال‌بولنیورایدی .

ژ ... ایله بن اکثریا بو خانه‌یه کیدییور ایدك .
بتون بودبدبه‌وطنطنه مصارفنی تأدیه ایتدیکی روایت
اولنان بانکر اورته‌ده هیچ کوریلمیوردی .

بو اقشام ، فوق‌العاده اوله‌رق ، آرتیستك یاننده
بك آزکیمسه وارایدی. شرق اسلوبنجه تفریش‌ایدلمش
اولان صالوننده صاری، دەقولته، دانتلا ایله‌مزین،
کندیسنه بك‌یاقیشان‌براپیکلی البسه‌ایله سارابك‌اوغلنده
بك شهرت آلمش برایتالیان رسامی ایله برقادین اره‌
سنده اوطوریوردی . بوصوك قادین سـاده کینمش
وفقط نادر تصادف اولنور برملاحت وصباحته مالك
ایدی . برلطـافت بی پایانك جلوه‌کاهی اولان ماوی
کوزلری، خفیف صورتده‌اسمر اولان تنی وکورسیاه
اولان صاچلری سارا ایله برتضاد تام تشکیل ایلیور
ایدی. تووالتنك ساده‌لکی کوزللکنه خلل‌ویرمیور،
بالعکس انی آرتیریوردی .

صاحبهٔ خانه بزی کوره‌رك :

— ایشته، دیدی، برعصر وارکه کوریلمدیکز؛
هیچ انسان دوستلرینی بویله اونودورمی ؟

— کوریورسکزکه ، مادام ، سزی اونوتمدق ، جوابنی ویردم .

— نه ایسه ، کچ اولق هیچ اولمامقدن هرحالده خیرلیدر .

دیدکدن صکره یاننده اوطوران کنج قادینی بزه تقدیم ایتدی :

— مادموازل آرته‌میز ف .... قومشوم .. کمال حرمتله اکیله‌ر سلاملادق .

آرته‌میزك لطافتی اوقدر مؤثر وآشکار ایدی‌که کوزلرمی یوزندن آییره‌میوردم . فقط ژ... بالخاصه مجلوب کورونیوردی ؛ هله ایشك دها مهم جهتی ، کنج قادینك ارقداشمه ویردیکی مجلوبیتدن بی‌خبر ولاقید قالماسی ایدی . ناتوان وبی مجال کوزلری صیق صیق ژ.. اوزرینه انعطاف ایلیور واکر، سوق تصادف ایله، نظرلری قارشیلاشیر ایسه آرته‌میزك یوزینی برحمرت شدیده استیلا ایدیورایدی .

کنج قادینك خجلان درونیسی اوقدر بارز ایدی‌که بن سارا ایله کوروشمکله اوغراشدیغم حالده ینه فرق ایدییورایدم . سارا پیانو باشنه کچدی و ـ غریب تصادف ـ کویا ژ... بی (بل‌هه‌ان)'ویوننده‌کی نظرتندن طولایی جزالامق ایچون ایشکبی پك مشهوراولان؛

(دی بکا ، وه‌نوس . . . . .) ی ترنم ایلدی .

شبهه یوق‌که بیته‌کار شهیر اوفانباخك موسیقیسندن اوقداشمك خوشلاندیغنه حکم ایتدیکز .

دیکر برچوق کیمسه‌لر کله‌رك دائرهٔ مجلسمزی کنیشلتمش اولدقلری ایچون برقاچ پارتی اسقامبیل اوینادق .

سارا اون لیرا قدر غیب ایتدی . طالع ایسه بالعکس بنم ایچون موافق مرام کیتدی .

ژ ... یه کانجه، او ، آرقه‌مز ایله مصاحبه ایلمکی ترجیح ایده‌رك اویونه کیرمه‌مش ایدی .

چای ویرلدی ؛ وچوق کچمدن نصف اللیل اولدی .

ژ ... یه ارتق کیتمك زمانی کلمش اولدیغنی اشارتله اکلاندم . ذاتاً زیارتجیلرك اکثریسی چکیلوب کیتمشلردی .

دوستم آرزو ایتزکبی کورونه‌رك قالقدی ؛ آرقه‌مزدن آیرلمق الملك ایچون همینلی برشی کبی کورونیوردی ؛ کنج قادینك النی اوزونجه صیقدقدن صکره ، سارادن مساعده آلدق .

طیشاری چیقار چیقماز ژ ... یه صوردم :

— (ورتر) ی اوقومه‌که مانع اولدیغمدن حالا خوشنود دکلمیسك ؟

— واه اویله دکل . فقط شیمدی مسئله حقیقةً وردر !.. عزیزم بن عاشقم .

— آرتهمیزهمی ؟

— تام اوستنهباصدك . برجوهر !.. کندیسی بر روم قیزی ، واولدقجه ایی برعائلهدن . طالعك ادبارات متتابعهسی انی دوچار فقر وضرورت ایلمش . برسنهدن بری مملکتی ترك ایتمش اولان بر برادرندن بشقه بتون افراد عائلهسی وفات ایتمش ؛ کندیسنه پاره ویرر بر عاشق وارمش اما اندزده غلظت حرکاتی سببیله آیرلمش .

— دیمككه شیمدی میدان بوش ؟

— همان اوکبی برشی .

— وشبهسز انی الده ایدهجککی ظن ایدییورسك .

— اوت ؛ هم آرتهمیزده بنی سوییور ؛ بنم ایله کوروشمکی وعد ایلدی . برچاریك ساعت صکره کندیسی ایله بولوشهجغم .

— نرهده اقامت ایدیور ؟

— سزادن ایکی نومرو اشاغیده .

— اوحالده ، عزیزم ، اکلنجهکز خیر اولسون . بونك اوزرینه بربرمزدن آیرلدق .

٢

اون کون صکره پوسته سوقاغنك کوشهسنده

ژ ... یه راست کلدم. الندهکوچك برکل دمتی بولنیور وچوق کیفلی کورونیوردی .

کندیسنه صوردم :

— بو دمتی نره‌یه کتوریورسك ؟

— بونژور !

دیدی .

— نه ، بودمتی ؟...

— اوکرنمك ایسترسه‌ك آرقه‌مدن کل .

بوسته سوقاغنه کیردك . ژ ... صول طرفده برقپو اوکنده طوره‌رق چالدی وبکا دیدی :

— بوراده آرته‌میز ایچون برآپارتمان کیرالادم ، اوچ کوندن بری بوراده‌یز . عزیزم ، بن بوقادینه ظن ایده‌بیله‌جککدن زیاده برصورتده طوتلدم . نه‌حلاوت طبیعت افندم ! بوبدبخت تابع انفعالات اولدی ایسه ارتق کندیسنه برجانیه معامله‌سی ایتمه‌مك لازمدر ، چونکه او ، برفلاکت مجبره‌نك زبون حکمی قالمشدر .

ارقداشمه جواب ویرمکه وقت اولمدی . آرته‌میزك یاننده بولنیوردق .

ژ ... بنی اولدقجه بیوك وساده‌جه تفریش ایدلمش بر اوطه‌یه ادخال ایلدی .

کنج قادین برقناپه اوزرینه اوطورمش قناویچه ایشلیوردی . ژ ... بنی کورور کورمز ایشنی براقدی ، طاشقنه

قوشدی ایکی قوللریله صاریله رق واور ده بنم بوکا مدن اصلاحیتقبامیه رق مست حظوظ واحتراص اولدی ، ها اولدی ، و

— پك كچیكدك .

دیدی .

ژ ... كل دمتی کندیسنه اوزاده رق جواب ویردی :

— عزیزم ، کل اراپوردم . شیمدی بوهریرده بولنمیور .

وبعده بنی تقدیم ایده رك :

— موسیو و ... ، اك عزیزم دوستم .

دیدی .

آرتهمیز جواباً دیدی كه :

— پك ممنون اولدم . فقط افندی بكا كاملاً مجهول دکل . سارانك یاننده سنکله برابر دکلمی ایدی ؟

— نا کندیسی . سنك ایی حافظه‌ك وار .

دره‌دن تپه‌دن قونوشدق ؛ آرتهمیز و ژ ... نك نظرلری دائما حرص محبتله تلاقی ایلیورلردی .

کنج قادین بكا بردنبره :

— بختیارم ، دیدی ، بن بوقدر سعادتی هیچ اومامازدم . یالکز برقورقوم وارسا اوده بوسعادتمك پك ایرکن تمهی احتمالیدر . کورویورمیسکز افندم ژ ... بنی ترك ایده‌جك اولورسه بن انك هجرانته قاتلانامام اولوردم .

بوصوك کلمه‌لری ازیله بر طرز حقیقت ایله افاده

ایدی‌که ذهنم قاریشدی . بر مدت متحیر وساکت قالدم ؛
زیرا بویله بر رابطهٔ عشقیه‌نك نتایج محتمله‌سی بنجه پك
کیزلی دکل ایدی . بورادهکی عشق و محبت ساده ، عادی
عشقلر دائره‌سنی ، حدودینی تجاوز ایلیور ایدی .

ژ ... آرتق بیزله ازدواج ایده‌مدکدن بشقه حیاتنی ،
استقبالنی دخی بر قیاقده‌یه حصر ایده‌مز ایدی . بناء علیه
ازدواج ایلمك ایچون بو کوندکاسه یارین انی براقه‌جق
ایدی . اوزمان آرتق بیز نه اوله‌جق ایدی ؟

کنج قادینه تأمینات لازمه ویرمکده قصور ایتمدم .
فقط او ، کوزلری عاشقنك کوزلری ایچنده ، قلبی
درین نقطه‌لرینه قدر اوقومق ایسته‌یوردی .

ژ ... بو نظرك هیجان ابکمانه‌سنی اکلادی . محبت ایله
مالی بر حرکت ایله آرتق بیزی کندی طرفنه طوغری
چکه‌رك قابی اوزرنده اوزون مدت صیقدی .

کنج قادینك کوزلرندن سرشك مسرت بوشاندی ؛
شایان پرستش بر تبسم طاتلی یوزینی پارلاتدی ،
و سعادت و بختیارینك بوغدیغی بر سس ایله میرلاندی :

— سنی سویورم !..

— ٢ —

درت سنه کچمش ایدی .

ژ ... دائما آرتق بیزله برابر بولیور ایدی . بر چوق

دفعه‌لر دها وفقط صیق صیق اولیه‌رق کندیلرینی زیارت ایتمش ایدم .

بن ژ ... یی مترسنه ایام اولین محبتنده اولدیغی قدر طوتغون ظن ایدیور ایدم . ارقداشمك د . ژ . نامنده بر مادموازل ایله ازدواج تصورنده بولندیغنی برچوق کیمسه‌لردن ایشتدیکمده حیرت عظیمه‌یه اوغرادم .

عجبا آرته‌میزی ترك ایتمشمی ایدی ، یوقسه ترك ایتمك اوزره‌می بولنیوردی؟.. بوراسنی اکلامق ایچون پوسته سوقاغنه قدر کیتمك ایسته‌مدم .

ژ . یه برکون تصادفاً راست کله‌رك ازدواجنه دائر ایشتدیکم شیلرك طوغری اولوب اولمدیغنی صوردم .

— طوغریدر ، دیدی ، ارتق بکارلقدن اوصاندم .

— فقط سن حقیقتده بکار یشایور دکلسك .

— اوراسی معلوم . بابامك نام ونشانك بنم ایله برابر سیلنوب محو اولماسنی نظر اعتباره آله‌جق اولورسه‌م او دیدیکك « حقیقتده بکار اولمامق » خصوصی بنی ازدواجدن مستغنی قیله‌ماز . بن عائله‌مك تك ارکك اولادی‌یم .

— یا ، آرته‌میز ؟

— همان آندن آیرلمغی قورویورم . کندیسنی اولکی حرص وشدتله سومیورسه‌مده بو قدر نازك وشفیق ،

بوقدر ثابت وصادق برمتره دن آیرلمق بنم ایچون حقیقی بر یأس وکدری موجب اولیور . مع مافیه بو کورولهجك واوله جق .

— زواللی قیز ! او ، بر کون اکر کندیسنی ترك ایدرسه‌ك اوله‌جکنی سویلدی ؛ بن اویله حس ایدییورم که او سوزینی طوته‌جق .

— آدم سن‌ده ! محبتدن قاچ کشی اولمش ؟ بوندن بشقه بن اکا پاره ایله تلافیء مافات ایتدیره‌جکم .

— نه ، کیمی آلیورسڭ بقلم ؟

— مادموازل د . ژ . یی .

بن مادموازل د . ژ . یی شخصاً طانیوردم . قرال رنکیله ، کوچك اندامیله لطیف وظریف ایدی . فقط نظرنده بتون اندامنه سرتلك ویرن برغرور ، بر سرتلك حس اولنیور ایدی . ایی بر عائله‌دن ، سودیکی بر کنج کندیسی ایله ازدواج ایتمك ایسته‌مش ایدی . فقط کنجك پدری بو ازدواجه مانع اولمش ایدی .

مادموازل ژ . نك ارقداشی سومدیکی ویانکز اسکی عاشقنه کوزلك لرق اولندیکی دخی روایت ایدیلیور ایدی .

٤

ژ ... نشانلانمش ایدی .

اون بش کوندن بری آرتەمیزی ترك دەایتمش ایدی .

— بر بازار کونی ارقداشم ایلە — بنی تقدیم ایتمش اولدیغی — نشانلیسنك یانندە بولنیور ایدك .

ژ . بردن برە :

— عزیزم ، دیدی ، شمدی شکرلەجی دکاننە قدر کیتسەمدە سنك سودیکك چورکاردن آلسەم نصل اولور ؟

کنج قیز :

— کیت ، دوستم .

جوابنی ویردی . ژ . چیقدی .

آندن صکرە بر خدمتجی مادموازل د . ژ . یە سیاه کینمش بر قادینك کندیسی ایلە کوروشمك ایستدیکنی خبر ویردی .

مادموازل د . :

— کتیرکز .

دیدی .

خدمتجی چیقدی صکرە قپو تکرار آچلدی ، و ... کیردیکنی ـ ها یدی بیلك باقەیم کیمك ؟ ـ آرتەمیزك ! ... کوردم .

بال مومی صاریسی ایلە صارارمش اولان یوزندە طوفان سرشك ایچندە بولنان ایری کوزلری پارلایوردی .

علائم مشوشهٔ وجهیه‌سی ، البسه‌سنك رنك مظلمی گنج قادینه برمنظرهٔ حزین یأس ویریوردی .

— مادموازل د . ژ . یه‌می خطاب ایتمكله شرفیابم ؟

دیه صوردی . مادموازل د . براز متحیر اوله‌رق وزائره‌یه برصندالیه گوستره‌رك جواب ویردی :

— اوت ، مادام . نه ارزو ایدییورسكز ؟ بن سزی طانیمق شرفندن محروم بولنیورم .

آرتق ایز اوطورمقسزین باشلادی :

— كیم اولدیغمی شیمدی اكلایه‌جقسكز . (بنی گوستره‌رك) افندیده قاله‌بیلیر . سزه سویلیه‌جكم شی انك ایچون برسر دكلدر . پك مهم برمسئله بنی بورایه گتیریور . بونم ایچون حیات مسئله‌سیدر . مادموازل ، بنی لطف وعفو ایله دیكلیه‌جككزی امید ایلرم .

سز قادینسكز ... سون برقادینك نه‌قدر آلام واكدار چكدیكنی اكلایه‌مامازلق ایده‌مزسكز ، ایچه ایشیدیورمیسكز مادموازل ؛ سون وترك ایدلمش اولان برقادینك ....

علو جناب گوستره‌جكسكز .

د . گیتدكجه دها زیاده دوچار حیرت اوله‌رق وقارشیسنده برشاشقین بولندیغنه حكم ایدره‌ك باغیریر كبی سویلدی :

— فقط مسئله نه ؟ بن سزی ا کلامیورم .

— سزکله موسیو ژ ... ارهسنده بر ازدواج ممکن دکلدر .

د . برصارصلدی ، وحایقیردی :

— نصل نصل ؟ نه دیمك ایستهیورسکز ؟ ایضاح ایدکز .

— مادموازل سزه تکرار ایدرم که موسیو ژ ... ایله ازدواجکز ممکن دکلدر .

د . قارشیسنده کنه اهمیت ویرمدیکنی کوستریر برطور وقار آلود ایله :

— نه ایچون ممکن دکل ایمش ، رجا ایدرم ؟ دیدی .

— زیرا موسیو ژ ... بنم عاشقمدر .

د . برآز شاشالادی . فقط بو ، انجق بر ثانیه دوام ایده بیلدی ؛ باشنی عظمتله قالدیردی ، وآرنه ییزه خطاب ایلدی :

— اگر سزك عاشقکز اولمسندن ، دها طوغریسی اولمش بولنمسندن بکا نه ؟ برعاشق ، برقوجه دکلدر .

آرنه میز ایکلر کبی سویلدی :

— آه ! نه قدر بللی که سز آنی سومیورسکز .

وصکره کیج قیزك آیاقلرینه آتیلهرق خنچقرقلرله بوغولان برصدا ایله :

— مادموازل، مرحمت ایدکز! بو محبت حیاتمدر، بو ازدواجدن واز کچیکز... بکا ژ... می ویرکز... بن شیمدیدن خستهیم... اوح! اضطراب ایچندهیم...

بوللو قریق قریق استرحام ایلدی والنی قوروبر اوکسوروکك طیرمالادیغی کوکسی اوزرینه قویدی یرده یوزی قویون بوانیوردی، دوداقلری رقیبهسنك آیاقلرینی شدتله بوس ایلدی.

حالبوکه رقیبهسی هیچ هیجان حس ایتمیهرك برطرز لاقیدانهده:

— بتون بونلر بکا عائد شیلر دکل، موسیو ژ.. بنم نشانلیمدر وسربستدر، اکا برر براحوال ماضیهسنی صورمقده وظیفهم دکلدر. چکیله بیلیرسکز مادام.

آرتهمیز بوغوق ودرین برآه واینی متعاقب اولانجه عظمت ووقاریله ایاغه قالقهرق:

— اوح! سزك یورککز طاش! سز برقپلاندن دها مرحمتسز، دها غدارسکز، ژ... بی سومدیککزی بیلیورم؛ اوحالده نصل برحسدرکه سزی بو ازدواجه سوق ایدییور؟

اوح! قهر اولکز!

اوكسورروك تكرار باشلادى. كنديسى شويله دوام ايتدى :

— كوكسم اضطراب ايچنده . آرتق چوق يشايه‌مم، بيلمش اوللك .

فقط اللهك عدالتندن شونى ديلرم‌كه سزده بنم اضطرابلرمدن دها مدهش اضطرابات ايچنده بنم اولديغم اولوم ايله اوله‌سكز !

برمدت قوللرى پروضع تامين وبددعاده ده ، يه طوغرى اوزانمش اولديغى حالده طوردقدن صكره قپويه طرغرى توجه ايتدى؛ چيقدى.

بو مدهش بددعاز طمارلرم ايچنده قانمى طوكدورمش ايدى.

بوآثناده ژ... ده كلدى.

اكلاشيلان آرينه ميزله قارشيلاشمش ايدى ، زيرا يوزى صولمش ، براولو رنكنى باغلامش ايدى .

٥

ژ... اولنمكده گجيكمدى.

بوازدواج قرين سعادت وبختيارى اوله‌مدى ، ورالرينك تفصيلاتنى راشد كوروريورم.

ازدواجندن آز زمان صكره ارقداشم زوجه‌سنى دنيايه كتيردكارى براوغلى آلەرق بوغاز ايچى ويلرندن برينه چكيلدى .

ایکی سنه‌دن بری آرته‌میزك اسمنی بیله ایشتمه‌مش
ایدم، قارناول صوکلرنده برصباح شو مکتوبی آلدم
« موسیو !
« حیاتمك دم واپسینده‌یم . کوزلرمی ابدیا
قپامدن ژ... یی برده کورمك یسته‌یوردم . یالکز سز
آنی بکا کتیره بیلیرسکز . اولك اوزره بولنان بر
بیچاره‌یه بو لطفی دریغ اتمیکز .
« م ... سوقاغنده ١٩ نومروده اقامت ایدیورم
« آرته‌میز ف ... »

قلبم صیقلدی .

— زواللی قیز ! دیدم .

« نه یاپمقلغم ایجاب ایتدیکنی ، ژ ... یه اخبار کیفیت
اتمکمی لازم کلدیکنی دوشوندم . قرارم ویرمك ایچون
اوزون زمانه احتیاج اولمدی . بکا یازان سفیله‌یه بو صوا
تسلیق رد ایده‌مز ایدم . همان ژ ... یه بر تلغراف چکه‌رك
ارتکون کاوب بنی بولمسنی بیلدیردم ، اوکا صوکی کلدی
— بنی چاغیرمقلغك سببی نه اولورسه اولسون
دیدی ، دوستکی خاطر لایشکندن طولایی تشکر ایدرم
سنکله کچه‌جك برکون بنم ایچون برمحظوظیت حقیقیه
تشکیل ایده‌جکدر ، صیفیه‌ده چوق صیقیلیورم .
— بوراده‌یك اکلنه‌جك دکلسك زواللی ژ ... م

— فقط نه‌وار ؟ سن محزون كورونيورسك .

— آل ، اوقوده باق .

آرته‌میزك مكتوبنی ارقداشمه اوزاتدم . اوقویوب بیتیردیكی زمان بتالری بوینجه كوزیاشلری آقیور ایدی . تأثر وهیجانی صوك درجه‌ده ایدی . - برطور متهیجله باغیردی :

— اورایه كیدیورم!.. اورایه قوشیورم!.. دها ایی‌سی كل برابر كیده‌لم. یالكز كیتمكه بنده جسارت یوق .

— هایدی كیده‌لم .

دیدم . وقت غیب ایتمكسزین م... سوقاغنه واصل اولدق . ١٩ نومرولی خانه ایكی قاتلی ، كاملاً اسكی اصولده انشا ایدلمش بربنا ، بورادە خان نام عمومیسی آلتنده یاد اولنان بنالردن بری ایدی .

حولیده براختیار قادینه راست كلدك . كندیسنه صوردم :

— مادموازل آرته‌میز بوراده‌می اوطوریور ؟

— اوت افندم . سزانك بكلدیكی كیمسه‌لراولمالیسكز . سزی یانته كتیرمكلكمی بكا تنبیه ایتمش ایدی . زواللی قیز چوق خسته . كندیسنه باقه‌جق كیمسه‌سی یوق . یالكز بن زمان زمان برقدح سوت كتوریورم . فقط یاپه‌بیلدیكم بوندن عبارت ... بن ده فقیرم ، انجق اولیه‌جك

قدر برشیئه مالکم . ایکی آی اولدی که حکیم‌ده کلوب

باقدی .

آرتق بزك اوطه‌سی یوقاریکی قاتده بولنیوردی .

اختیار قادین برکوچك قپو اوکنده طورەرق قپوی

ایتدی ، وبزی ایچرویه قویدی .

بر هوای فاسد تنفسی کسدی . قولونیا قوقولی

مندیلمی سریعاً بورنمه کتوردم . اوچ متره عرضنده

ودرت متره طولنده اولان اوطه‌نك منظره‌سی سفالتك

مجسمه حالنده منظور ایدی . نه منقلده آتش وار

نه پرده خالی . اولانجه اشیا برقونسولدن ، قیریق

برصندالیه‌دن واوزرنده حسته والده برقادینك

اوزانمش اولدیغی عادی بریتاقدن عبارت ایدی .

بر استعمال مدیدك عادتا سیاهلانمش اولدیغی چوخه‌لی

ایچنده یاتقده اولان بودینك ارقه‌یه طوغری دوزلمش

اولان باشی ، چوزوله‌رك یصدیغك اوزرنده پریشان

صاچلمش کور صاچلریله اورتلمش ایدی .

بوری حمادن قزارمش وبرقولی یتاقدن اشاغی

صارقمش ایدی ، هچقیریقلایور ایدی . وداقلرندن رابطه‌سز

سوزلر چیقیور وبونلر ایچنده ژ ... چوق تکرار

ایدیور ایدی .

اضطرابات ایله تبدل اوغرامش اولان بوچهره

بی مجال وضعیفده آرنه‌میزك وجه صباحتدار و لطیفنی کشف ایتمك کوج ایش ایدی.

خسته کورولتی اوزرینه دوندی. کسیك بر سس ایله:

سز میسکز که‌را [*] ماریا! دیدی، نه قدر مضطربم!

نظری بر مدت اوطه ایچنده کزندی وژ... اوزرنده طوره‌رق مرکوز قالدی. مریضك یوزنده بر نشئه سرور کزندی.

— آه! سزمی کلدك؟ تشکر ایدرم.

سوزلری بیردنبره قیلمندن اوله‌رق دود قلرندن دوکولدی.

ژ... یه الی اوزاتمق ایچون بر طاورانه‌یم دیدی. فقط یاری قالدیرمش اولدیغی قولی بی‌روح و بی‌حرکت دوشدی.

کندیسنی شدتلی بر وکسورولوك یاقه‌لادی. خسته بزه اشارتله بوغولدیغنی اکلاندی. بدبخت قیز ضعیف، حرکت ایتمکدن عاجز اوله‌رق شدتلی اوجاع چکیوردی.

حتی برزمان ترك حیات ایتمسندن قورقدق بیله. بحرانك چکدیکی زمان بر قالی کوپوك آرنه‌میزك دود قلرینی تلویث ایدیوردی.

---

[*] (که‌را) روجه‌ده بزم خدمتجی قادینلره قوللاندیغمز (قادین) کلمه‌سنه مقابل و عینی محلده استعمال اولنور بر کلمه‌در.

بو منظرهٔ فجیعه قارشیسنده کوزلرم یاشله طولمش ایدی.
ژ... ایسه خنجقرقلرله اغلایور ایدی.
آرته میز اکا سونوك برسسله :

— یاقین کل سوکیلم دیدی. دنیایی ترك ایتمزدن اول سنی بردها کورمك ایستدم... سنی اوقدر سودم...

ژ... برسوزسویلیه میه جك درجه ده عاجز ایچنده ایدی. آرته میزك النی طوتمش، کوز یاشلریله صولایه‌رق آتش وشدتله اوپیوردی.

ماریانه :

— والده! دیدم، یقینده بردوقتور یوقمی؟

— های های، افندم، ایکی آدیم ایلریده بر دانه وار.

— هایدی چابوجاق اونی چاغیرویریکز. وقت ضایع ایتمیکز. بن مکافاتکزی ویریرم.

— آدم افندم!.. پاره‌ها!.. بن اوقدر طمعکار دکلم... کیدیورم.

ژ. یی کورمك آرته میزك صوك بقیهٔ قوتنی جانلاندیرمش کبی کورونیوردی.

— کلدکده نه قدر لطف ایتدك!.. سنی بردها کورمدن اولورم دیه قورقیور ایدم... اوخ! چوق

اضطراب چکدم. فقط سن بورادهسك آ!.. انلرك هپسی اونودلدی...

سوزلرینی میرلداندی. ژ... جواب ویرمکدن عاجز ایدی؛ عادتا چوجق کبی اغلایور ایدی.

آرتهمیز دوام ایتدی:

— سن بنی چوق مأیوس ومکدر ایتدك، فقط سنی مع الممنونیه عفوایدرم. زیرا بنم حیات سفیلانهمی براز شنلندیرن برقاچ سنهیی سنك سایهکده کوردم. بوندن دها فضله نه اومابیلیر ایدم.

صداسی یکیدن ضعیفلاندی.

صکره دائما بر اوکسوروکله سوزلری کسیلهرك تکرار باشلادی:

— سوکیلی ژ. م! بن چوق کچمدن اولهجکم... بونی حس ایدیورم... یاقلاش؛ سکا دها سویلیهجکم شیلر وار... برکون، بر اضطراب وحدت زماننده، بن سنك زوجهکه بددعا ایتدم... بنم اولدیکم اولومله اولمسنی اللهدن دیلدم... شیمدی اعتراف ایدرم که حقسزلق ایتدم... بنی عفوایت. بوزمان مستثناده جناب حقدن تمنی ایتدیکم شی دنیاده نهقدر سعادت ممکن ایسه زوجهکك اوقدر مسعود اولمسیدر. بختیاراولیکز!.. یالکز، سوکیلی ژ... م، زمان زمان زواللی آرتهمیزی یاد ایت... هله انك ایچون دعا ایت.

ژ ... جانخراش بر صدا ایله و خسته‌یی قوللری ره‌سنده صیقه‌رق باغیردی :

— یوق ! سن اولمیه‌جکسک ! جناب حق بونی ایسته‌میه‌جك .

حس ایتدیکی هیجان ، سویلمك ایچون صرف ایتدیکی غیرت آرته‌میزك صولك قوتلرینی دخی بیتیرمشدی . بردن بره صولدی ، اولو رنکنی آلدی . فقط صولك بر حرکت فعالیتیله عاشق قوجه‌سنك باشنی طوته‌رق دودقلرینی دوداقرینه یاپیشدیردی ؛ و خیاله‌ متمادی بدن بر بوسهٔ محترصانه‌ده دم و بسیني پرواز ایتدی ، کتدی ...

بو اثناده ماریا ایله کلان دوقتور وفاتی تصدیق ایتمکدن غیری برشی یاپه‌مادی .

— ٦ —

آرته‌میزك وفاتی اوزرندن بش سنه کچمش یدی . برکون ، ژ ... نك خسته بولنان زوجه‌سنك امیدسز برحالده بولندیغنی ایشتدم .

دوستمك اقامت ایتدیکی ح ... یه کیتمکه مسارعت ایلدم .

ژ ... بنی کوره‌رك دیدیکه :

— عزیزم ، بم ایام فلاکتمده‌سنك حاضر بولنمقلغك مقدر ایمش . ذاتا مدت مدیدنبری بوندن بشقه‌ده

کوردیکم بوقکه ... د ، اولیور ، چکمکده اولدیغی
برونشیت ورمه منقلب اولدی ، دوقتور هیچ امید
ویرمیور ... ارتق مسئله برقاچ ساعتلق ایشدن عبارت
قالیور ..

کندیسنه جواب ویردم :

— طوراللهکی سورسه‌ک افندی ! کثرتله یاکیلیر ، امید
سز ظن اولنان برچوق خسته‌لرك ییلشدکاریغی کوردم ،

بیوك یصدیقلر مطیانه‌رق بتاغی اوزرنده استراحت
ایدن خسته‌نك اوطه‌سنه کیردك ؛ علائم وجهیه‌سنك
تغیری نظر دقتمی جلب ایتدی ؛ خیرلایوردی ؛ سینه‌
سنی دها قیلدادان تنفس ضعیف همان سونیور کبی
کورونیوردی .

بردنبره وجودینك نصف اعلاسی حرکته کلدی ؛
یناقلری تیزردی ؛ کوزلرینی حد طبیعیسندن فضله
آچدی ... کندیسنك برکابوس آلتنده بولندیغی
ظن اولنیوردی .

محتضرەنك سیماسی بر شکل مسترحانه آلدی ،
دودقلری قیپردادی .... برشخص غیرمرئی‌یه سوز
سویلمك ایستەیور کبی ایدی .

بردنبره ، یاری آچلمش آغزندن ، اوطه‌نك بچنده
برخنچقرق کبی عکس انداز اولان شوکلمه‌لر چیقدی :

— آرنه‌میز !... عفو !....

صوڭ سوزی ده بو اولدی .

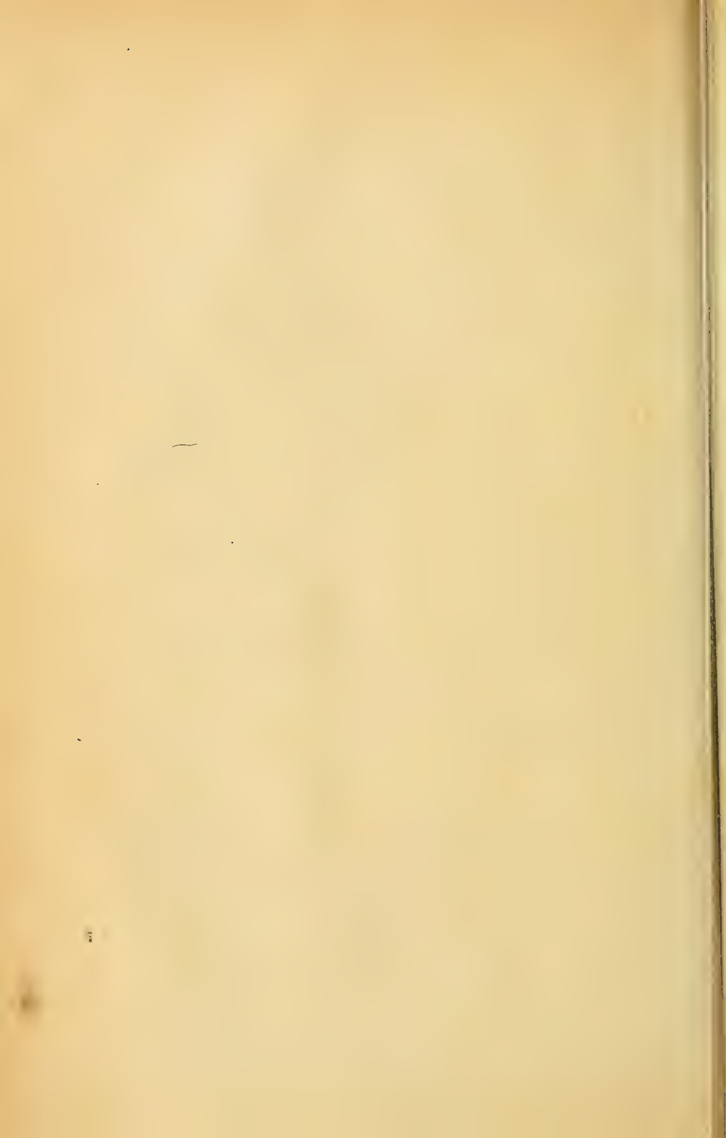
کوز قپاقلری قپاندی ، و برمدت اول یناقلرینی رنکلندیرمش اولان رنك لال غائب اولدی .

ارتق بردها تنفس غیرمنتظمی طویلدق .

ارتق بتدی !.

فقط شبهه یوق که شخص غیر مرئی اوکا وقدر شدتلی ایسته‌نیلان عفوی بخش ایتمش ایدی . زیرا متوفیه‌نك براز اول اوقدر کثرتلی برهیجانه ترجمان اولان علائم وجهیه‌سی شیمدی آچیق برطالغینلق ، آچیق برسکونت کوسترییوردی .

ضیا شاکر

Şakir, Ziya

کوچك فقره‌لر

Küçük fıkralar

صاحب و ناشری

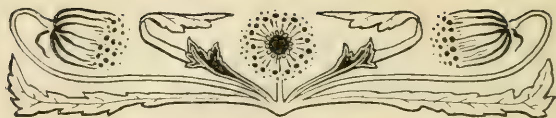
کتابخانهٔ ادب صاحبی

لیون لطفی

مطبعهٔ درنرسسیان ـ درسعادت سلطان حمام

١٣٢٦

معارف نظارت جلیله‌سنك فی ۹ جماذی‌الاول سنه ۳۲٦ و فی ۳۱ مایس سنه ۳۲٤
تاریخلو و ۱۲۱ نومرولو رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر

کچوك فقره‌لر

غوسین

آرابه‌جی (غوسین) بو کون پك مأیوس عودت ایتدی . . .
آرابه‌سندن ، اسکی آرقداشی (قوقو)یی چوزه‌رك یرینه
کوتوردکدن صکره تکرار آرابه‌یه دوندی. قوقونك یم طوربه‌سنه
مخصوص کوزی آچدی . اورادن بر چیقین آلدی . اوده‌سنه
چیقمق ایچین مردیونه طوغرو یورودی . فقط بو کون او
یورغون وجود مردیونلری چیقه‌میه‌جق قدر کندنده اثر تعب
کوریوردی. مردیونك الك آلت باصاماغنه اوطوردی . جبندن
پیپوسنی چیقاردی؛ دیشلری آره‌سنه صیقشدیردی . آرقه‌سندن
توتون کیسه‌سنی آچدی؛ های شیطان آله‌سی ! . . توتونده
بیتمش . . .

قوقو؛ آقشامه قدر بی تاب و توان سوقاقلری دولاشمش

اولان بو امكدار آرقداشی؛ يورغون يورغون كيشنييور. صبرسز-
لقـله أشينييور؛ قوجـه بر كونی دولديران صبروغيرتنك مكافاتی
اولمق لازمكلن بر ايكی آووج ييه‌جك بكليوردی...

غوسين، ديشلری آراسنه صيقشديرديغی پيپوسنك زفيرلرينی
امركن قوقونكده يايغره‌لرينی ايشيديوردی. چالشمق ايچـون
ييه‌جك لازمدر، اكر قوقو، يمزسه نصل چاليشه‌جق؟...

غوسين، پيپوی بيـوك برعطش ابتلا ايله چكييور؛ بر منبع
تسلی عد ايتديكی بو آلت متعفندن بر اميد رها بكليوردی.

شيمدی باشنك اوستندن مهتز، رقصان بر سس دها عكس
ايتدی؛ الك كوچك قيزی كنديسنی چاغيرييور؛ نيچين يوقاری
چيقمـه‌ديغنی صوريوردی. صكره اوته‌كی چوجقلری بابالرينی
يوقاری چيقارمق، اونك ألنده‌كی شيلری قاپشمق ايچين برر
برر مرديوندن اينمكه باشـلاديلر.

غوسين، اياغـه قالقدی. بو كـون محتوياتی پك آز بر
شيدن عبارت اولان چيقينی النـه آلدی. بو بر قاچ دقيقـه‌ده
بر آز دها يورلمش ايدی. فقط! حياتك الك تحملسوز كدرلرينه
بيله لاقيد اولان بو برنشوه چوجقلره قارشی مأيوس دورمـق
قابل اولورمی؟...

غوسين الك كـوچوك قيزينی قوجاغنه آلدی. بر كوچوك
اوغلانله اوندن بيـوك قيز؛ چيقينی آلمق ايچين قولنی چكشدير-

ييورلردى . اونى ده اونلره تسليم ايتدى . اسكى باصاماقـلرى غجيرداته رق مرديوندن چيقمغه باشلادى .

بيوك قيزى قاپى يى آچمش لامبه طوتييوردى . غوسين بو آقشام قيزينك يوزينه باقمغه جسارت ايده ميور؛ فقط هر حالده اونك چهره سنده درين بر رنك ملال تصور ايدييوردى . اوطه ده قاريسى؛ چوجقلرك داغيتديغى شيلرى طوپلايه رق مندر اوستنده، يورغون قوجه سنه بر ير حاضرليوردى. أوت؛ غوسين يورغوندى. هم او قدر يورغـون كه بونى؛ بو يورغونلـغى چكمينلر ايچـين آكلامق بر آز مشكلدر . . .

اوطه يى چوجقلرك و اويلاى شطارتى احاطه ايتمشدى . چوجقـلر اوطه نك اورته سنــه طوپـلانه رق بابالرينك كتيرديكى منديلى چوزييورلردى .

بو، منديلى چوزمك؛ بو چوجقلرك الك بيوك بر ذوق و خواهشى در . چوجقلر بو دقيقه يى بيوك بر صبرسزلقله بكلرلر . هر آقشام بو منديل آچيلديغى زمان اونك ايچندن عقللرينه كلمه ين يك چوق شيلر چيقـار ... صباحدن آقشامـه قدر اسكى آرقداشى (قوقو) ايله چاليشان بابالرى بو منديلى بعضـاً پك تحف شيلرله دولدورر ... بو منديل محتوياتى غوسينك باروميتره سيدر. منديلك ايچنده كيلر چوغاليرسه غوسين نشئه ليدر، عكسى تقديرده چوق لقردى ايتمك ايسته مز. حتى بونى قاريسيله بيوك قيزى او

قدر اكلامشلردركه اونلر ايچون منديل اوطه‌دن ايچری كیرركن
برر عطف نظر كافيدر . . .

چوجقلر منديلی آچديلر؛ بردن اوشطارت نهايت بولدی .
اونلر بو آقشام بيات بر ايكی پارچه اكمك ايله بر آز اسكيجه
اولديغی يشيلمسی رنكندن بللی اولان پينردن باشقه هيچ بر شی
بوله‌مامشلردی. شيمدی كوچوكلرده برر صوموزتغان چهره
ايله بيوكلره التحاق ايتدی. آه، بو مزعج سكوت ايچنده زواللی
رئيس عائله او قدر مضطرب ايدی كه : . . .

ايرتسی كونی غوسين آرابه‌يی يك ايركن قوشدی. آرابه
مركزينه كيتدی، قسمت بكلمكه باشلادی . حالبوكه آرابه‌يه
بينمك ايچين كلن مشتريلر بو كهنه آرابه‌نك يايلری اعتماده
شايان بر حالده بولنمديغی، لاغر بيكرك يولده‌قاليويرمسی احتمالدن
بعيد اولمديغنی دوشونه‌رك (غوسين)ك آرابه‌سنه بينمكده تردد
ايديورلردی . آرتق غوسين‌ده آرابه‌سنك حقيقةً اسكيمش
اولديغنی تسليم ايديوردی . قوقويه كلنجه بالمم هانكی قونتك
اخورندن چوزوكه جيقارلمش بو جنس حيوانك باجاقلرنده حالا
بر قاچ اسكی قوت داماری واردی . فقط زواللی حيوان،
قناعتكارانه كچنمكدن او قدر لاغر دوشمشدی‌كه بو قوته قابل

دكل كيمسه اينانه‌مازدی . اكر غوسين كونده فضله بر ايكی مشتری دها بوله‌بيلسه آرابه‌سنی تعمير ايده‌جك؛ قوقويی بر آز دها فضله‌جه يملەمكه غيرت ايده‌جكدی .

بو قوجه كون؛ انجـق ايكی بچق فرانق قدر بر حاصلات تأمين ايده‌بيلدی . بو ايكی بچـق فرانقدن او كيراسی، اخور اجرتی تفريق ايدلدكدن صكره اولا (قوقو)نك يمی تدارك اولنه‌جق و نهايت آرتان پاره ايله چوجقلره ييه‌جك آلنه‌جقدی. فقط بو ايكی بچق فرانق او قدر آز ايدی‌كه او كيراسيله آخور اجرتی تفريق اولندقدن صكره نه قوقويه و نه‌ده چوجقلره بر شی آلمق قابل دكلدی . نه چاره دولاشملی، هيچ اولمزسه ايكی فرانق دها آراملی : — هايدی باقالم مادمازه‌ل قوقو ! . .

غوسين دولاشيور، بو كيجـه وقت ميعاد عودتی خيلی كچديكی حالده الآن دولاشمقده دوام ايديـوردی . حالبـوكه هيچ . . صانكه بو كيجه بتون پارس خلقی ايكی فرانق آرايان بو آرابه‌جينك آرابه‌سنه بينمه‌مك ايچين سوزلشمشلر .

غوسين، بتون كچنلره؛ بتون كچ قالمش مارين و عابرينـه اميد انتفـاع ايله مالی برر نظرله باقيور؛ فقط خير؛ بتـون اميدلری بوشـه چيقيـوردی. قوقو آرتق يورغون وجوديله بو

فرسوده آرابه‌یی دها زیاده سوروکله‌مکه طاقتی قالمه‌دیغنی، آرده‌صره توقفیله اتما ایدییور و آرتق غوسینك (هایدی مادمازل قوقو!) نقراتی تأثرسز قالیوردی . . .

عودت ایتمك لازمدی، فقط نره‌یه؟ عجبا دوغرو (سن) نهرینه‌می؟ یوقسه کندی اوینه‌می ؟ ...

شبهه‌سز اوینه . . . صادق بر زوجه ایله یارم دوزینه اولاده مالك اولان کیمسه‌لرك (سن) نهرنده نه ایشی وار؟

غوسین آرتق عودت ایدییوردی . بونی قوقوده اکلامش اولملی. چونکه قوقوده، صوك قوتنی استعمال ایدنلره مخصوص اولان بر فعالیت حاصل اولدی .

اوزون سیاه مانطولی بر قادین قالدیرمك کنارنده بکلیوردی. غوسین او قدر امیدسز ایدی‌که: بو قادینه آرابه لازم اولوب اولمدیغنی صورمدی بیله . لکن قادین سسلندی. انکلیز شیوهٔ افاده‌سنی آکدیرر بر طرز تلفظ‌ایله بر آدرس سویلدی . هر حالده شایان ممنونیت بر مشتری دکل . چونکه آدرس پك یقین، بناءً علیه اجرت آز . . . یالکز بر ایلك وارسه کیدیله‌جك یر تمامیله یول اوستنده، (هایدی مادمازل قوقو) ! ...

مادمازل قوقو؛ غایت حساس. حتی بو آدرسك کندیسنی ممنون ایتمیه‌جك بر یر اولمدیغنی آکلامش کبی یوله دوزلدی.

آرابه دوردی. مشتری ایندی. غانتلی و کوچوك بر ال غوسینه بیوجك بر پاره اوزاتدی. غوسین پاره‌یی آلدقدن صکره یوزینی اکشیتدی. بونی بوزمق قابل دکل ...

او، بونی دوشونورکن مشتری یورومکه باشلادی. احتمالکه پاره‌نك اوزرینی آلمغی اونوتمشدر؛ و یاخود یاکاش پاره ویرمشدر: غوسین سسلندی: — هی؛ باقه‌کز آ! ...

مشتری دوردی. غوسین آرابه‌دن آتلادی. مشتری‌یه یاقلاشدی. فنارلرك ضیای رقصانزر اندودیله تنور ایدن بر قادین چهره‌سیله قارشیلاشدی. بر النه شابقه‌سنی آله‌رق: — پاره‌یی یاکاش ویردیکز، بو، بش فرانقدر. بن سزدن اللی سانتیم ایستیورم. بونك اوزرینی ویره‌جك پاره‌م یوق... دیدی.

قادین طاتلی بر تبسمله جواب ویردی: — اوست طرفی بخشیشکز او زمان غوسین فرط مسرتك تهزیز ایتدیکی بتون وجودیله بو قادینی سلاملادی. صانکه بو سلامایله بتون کندیسندن نفقه بکله‌ینلرك منت و شکراننه ترجمان اولمق ایستیوردی ...

آرابه‌نك اوستنه طیرماندی: — هایدی باقه‌لم مادمازل قوقو..

اولا بر بقال دكاننك اوكنده دوردی. جسيم منديلنی، چوجقلری سويندیره جك شيلرله دولديردی. اورادن آز پهجی یه يناشدی؛ بو آقشام مادمازەل قوقویه بر آز فضلەجه یم آلدی.

نهايت اوه كلدی. زوجەسی و چوجقلری، اونی مراق ايتدكلرندن هپسی قپونك اوكنده بكلشيیورلردی. چونكه بابالرينك بو قدر كيج قالديغی اندراً واقع اولوردی .

بو آقشام بابالرينك نشئەسی چوجقلرده سرايت ايندی، زیرا منديل دولمش ايدی .

الك بيوك قيزی ايله كوچكنر منديلی يوقاری چيقاريرلركن غوسين قوقويی آرابەدن سوكييور، زوجەسی ده كنديسنه يارديم ايدييوردی .

قوقويی آخوره يرلشديرديلر. بو آقشام ايكی آووج فضله يم ضيافتنی محتوی اولان طوربەيی بوغازينه آصديلر .

يوقاری چيقارلركن آرقـه مندرك بيوجـك بر يپرتيغی غوسينك عقلينه كلدی. او مندری كتيرمسنی زوجەسنه سويلدی، كنديسی هنوز مرديونك ياريسنده ايكن زوجەسنك برنداى حيرتی متعاقب كنديسنه سسلنديكنی دويدی . و اشاغی ايندی.

آرابەده سياه مشين بر چانطـه اونودلمشدی. بو شبهەسز الك صوك مشتری یه عائد اولمـق لازم كلير . غوسين چانطـەيی قالديردی : آغيرجه ايدی .

اوطه‌یه چیقدیلر، چوجقلر کورولتیلی بر مناقشه ایله بابالرینك کتیردیکی شیلری پایلاشیورلردی.

غوسین زوجه‌سیله لامبه‌نك دیبینه چومه‌له‌رك چانطه‌یی آچدی. آمان یاربی. نه کوریپورلردی؟ چانطه، شیلر...، پاره‌لر، بانقنوطلر. الماسلرله دولو ایدی. اونلر چانطه‌نك بو محتویات لطیفه‌سی قارشیسنده عادتا غشی اولدیلر. غوسین کندینی ضبط ایده‌میه‌رك غیر اختیاری بر حس، بر جرأتله النی چانطه‌یه، آلتونلرك آراسنه دالدیردی. شیمدی‌یه قدر بو اوده‌ده مجهول اولان بر صدای معدنی چوجقلرك کورلتیسی آراسنده طنین‌انداز اولدی... چوجقلر بردن صوصدیلر. آمان یاربی! او طاتلی صدا نره‌دن کلمشدی؟ شیمدی اونلر بو صدایی بر دها ایشیده‌بیلمك ایچون بکلشیورلردی. غوسین حرارتلی بر حرکتله، کندینه مالك اوله‌میه‌رق، دها دوغریسی بو صاری معدن قیرنتیلریله بر ثانیه دها اویناییورمکدن منع نفس ایده‌میه‌رك ألنی بر دها دالدیردی؛ ینه او صدای طنان ذهبی عکس ایتدی. او زمان چوجقلر بو صدایی حاصل ایدن شیئك نه اولدیغنی کورمك ایچون چانطه‌یه دوغرو صوقولدیلر. فقط غوسین سریع بر فکر دور اندیشانه ایله چانطه‌یی قاپادی...

غوسین سوقاغه چیقدی. کیجه قراکاق و رطوبتلی ایدی. فقط غوسینك حمولەسی اویله بر تأثیر سخونت آمیزه مالك ایدی که حاملنی اصلا اوشوتمیور و صغوقدن متأثر ایلمیوردی.

صوك مشتری‌یی براقدیغی بیوك بنانك قپوسنه واصل اولدیغی زمان بر لحظه دوشوندی. عجبا بو سیاه چانطه او قادینکمی ایدی. قاپویی چالدی. بو وقت راحتسز ایدلدیکندن طولایی حدتلنمش اولان قپوجی خوردانەرق قاپویی آچدی. غوسین قادینی صوردی. قاپوجی اونك مسافر اولدیغنی و بو زمان کورمك قابل اولەمیەجغنی سویلدی. غوسین بیوجك قاپوطنك اتکی آلتنده صاقلادیغی سیاه چانطه‌یی کوستردی. قاپوجی او زمان ییلیشیق بر چهره طاقنەرق: ــ ها! او زمان ایش دکیشیر؛ دیدی. و عارسزجه بر تبسمدن صکره علاوه ایتدی:

ــ بخششه اورطاغز دکلمی احباب؟..

قاپوجی غوسینی اودەسنه آلدی. بر آز صکره دیکر بر اوشاغك دلالتیله بر صالونه ادخال اولندی. صالونك قاپوسنده غوسین ایاق قابلرینی چیقارمق ایستدی. چونکه بو قوجەمان قوندرەلرله بورایه کیرمکدن قورقیوردی. او قادین بشوش بر چهره ایله کندیسنی قبول ایتدی. غوسین چانطه‌یی تسلیم ایدرك ایچنده‌کیلری تدقیق ایدنجه‌یه قدر بوراده بولنەجغنی سویلدی. قادین کولەرك چانطه‌یی

آچدی. ایچنـدن الماسلریله اوراقنی آلدی. و صکره نرم و رقیق بر صدای نوازشله: ــ ایچنده قالانلرك هپسی سنك. یالکز بر شرطله. بونلری یازین بن سنك اویکه کتیره جکم. شیمدی بونلری سنك ألنده کورنلر تعجب ایدرلر؛ دیدی.

آمان یاربی، بو نصل بر حقیقت اوله بیلیردی. کیم بیلیر؟ احتمال که بر رؤیادر.

آرتق غوسین، دوییـور، ایشتمیور، باجاقلری تیتریور، صاللانیوردی. دیمك آرتق یاورولرینه نفقـه تدارك ایتمـك ایچـین اندیشه ایتمیه جك، قوقو آج قالمیه جق، کیم بیلیر بونلرله دها نه لر یاپه بیله جکدی؟

غوسین صاللانه رق قپودن چیقدی. قپوجی قپویی آچارکن صیریته رق بخششدن بر پای بکلیوردی.

بر قاچ آدم یورودکدن صکره دوردی. دیزلری فا تیتر - یپوردی. بر قپونك اشیکنه اوطورمغه مجبور اولدی،

دوشوندی، دوشوندی.. آرتق هر شیدن امیدی کسدیکی بر آنده کندیسنـه توجـه ایدن بو لطف غیر منتظره قارشی نه یولده شکر ایده جکنی بیلمییـوردی. کوزلری بر نقطـهٔ عالیه یه دوغرو یوکسلدی؛ قلبنده بر حس محمدت اویاندی، بو خشین روح بو عنایت صمدانیـه یه قارشی بر توکل و ایمان، بر انقیاد ممنونانه ایله متحسس اولدی.

ایرتسی کونی اوقادین کندی اولرینه کلدی. چوجقلر بونی فوق العاده بر شی اولمق اوزره تلقی ایدرك بافیشیورلردی. قادین کیجه کی چانطه یی تسلیم ایتدکدن صکره دیدی که: — سزدن بر شی رجا ایده جکم. صاقین آرابه جیلغی ترك ایتمیکز. بو پاره ایله کندیکزه برأو آلدقدن صوکره کوزل بر آرابه ده تدارك ایده بیلیرسکز. سزه بونی نیچین توصیه ایدییورم بیلیورمیسکز؟ سزك کبی ناموسلی ارابه جیلره جداً احتیاج وارده اونك ایچین.

ذاتاً غوسین ده بوفکرده ایدی. قادین بوفقیر عائله نك یکانه مدار زینت وافتخاری اولان صفوت وصمیمیتی بوقدریقیندن کوردیکی ایچین پك ممنون اولمش ایدی. غوسین اوطوریرکن بتون چوجقلری اونی احاطه ایتمشلر کبی کیمی اوموزلرنده کیمی دیزلرنده اوطوریورلر و بو صورتله پك کوزل بر مجموع تشکیل ایدییورلردی

غوسین عائله سی آرتق باشلرینی صوقه جق بر أو مالك ایدیلر. یکی وکوزل بر آرابه، کنج و یاقیشقلی یکی بر حیوان غوسینی پك کیفلی بر آرابه جی حالنه قویدی. آرتق غوسین دوشونمیوردی چهره سندن اسکی عبوست قالقدی. چونکه الك بیوك قیزینه ده کوچوك بر جهاز پاره سی آییره بیلمشدی...

قوقو، بونجه سنه‌لك غيرتنك مكافاتنه نائل اولدی. آرتق ابدیاً اخورده استراحت ایده‌جكدی.

غوسين یکی آرابه‌سیله اصلا مشتریسز قالمیور. لكن اونك أك صادق مشتریسی كندیسنه بوقدر لطفده بولنمش اولان اجنبی قادين اولیيور ایدی. هر كون معین زمانده غوسينك آرابه‌سیله بر بچق ساعت جولاندن صكره أوینه عودت ایدن بو قادين يبانجی بر مشتری كبی آرابه اجرتنی تادیه ایدييوردی. غوسين هردفعه سنده رد ایدييور وبو قدرلطفه‌قارشی اونی نصل قبول ایده‌بیله جكنی صوریيور. او زمان او قادینده طاتلی بر تبسمله:— اونلر سزك فضیلتكزك مكافاتی ایدی. بوده آرابه اجرتی ... دییوردی.

بیوك مكافات

رسام موسیو (پول ایوور)، ماركیز (بریبان)ه دائما منتدار در. چونكه زوالل‌یی بو محترم قادین قدر كیمسه تقدیر ایتمه‌مشدر. مدید بر سعی وتفكرله كچن حیاتنده كندیسندن پك آز بحث اولندی. بر چوق مسلكداشلرینك موفقیتنی تامین ایدن وسائط اشتهار اونك عدم موفقیتنه بر روسیلۀ مانعه تشكیل ایتدی. اگر ماركیز بریبانك تشجیعات متمادیه‌سی‌ده اولمسه ایدی آرتق بو فیرچه‌لری قیره‌جق، بو موشامبه‌لری پارچه‌لیه‌جق، بو متعفن بویالری (سن) نهرینه فیرلاتوب آته‌جقدی.

كچن سنه رسم مسابقه‌سنه احضار ایتدیكی؛ درت آیلق سعی وغیرتی حامل اولان «ازهار مترنم» اسمنده‌كی تابلوده، امید ایتدیكی موفقیتی تأمین ایده‌مدی . . . بكندیلر؛ مینه چیچكلریله مزین بر قریه‌نك ظلال اخضریتی آلتنـده شعر اوقویان بو اوچ قیزی پك لطیف بولدیلر؛ ایشته او قدر . . .

غایهٔ خیالیسنه نائل اوله‌میان بو صنعتکار؛ آمال مندرسه‌سی قارشیسنده پك مأیوس اولدی. حتی بو، صوك اثر بدیعی صنعتکار دوستلرینه کوستردیکی زمان هپسی موفقیتنی قطعیاً امید ایدییورلردی. بتون بو تامیناته رغماً بیچاره رسام ینه موفق اوله‌مدی. مشیت معکوسهٔ طالع بو دفعه‌ده کندیسنی و رای مایوسیته سوق ایتدی...

مارکیز، صنعتکار دوستنی تسلیه‌یه شتاب ایتدی. واقعا پك او قدر مایوس اولمغه‌ده لزوم یوقدی. چونکه تشهیر اولنان «ازهار مترنم» تابلوسی بیوك مكافاتی قزانه‌مدی ایسه‌ده ایتالیالی بر رسم مراقلیسی طرفندن اوچ بیك فرانقه صاتون آلندی. بو پاره، رسمك مصارفی چیقدقدن صوکره أیجه‌بركار براقیوردی...

رسم سرکیسنك کشادینه اوچ آی قدر قالمشدی. مارکیز رسام دوستنك دارالاشتغالنده هنوز سرکی‌یه قونه‌جق یکی بر شی کوره‌میوردی. بناءً علیه صوردی: — دوستم بو سنه سرکی‌یه بر شی قویمیه‌جقمیسکز؟...

بو سؤال زواللی رسامك هویت صنعتکارانه‌سنه قارشی بر صفیر استهزا کبی تأثیر ایتدی... بوقدر سنه‌لك غیرتنك مكافاتی عدم موفقیت اولدقدن صوکره آرتق مطلقا برنجی مكافاتی قزانمق خصو-

صنده اصرار ایتمك بسبتون عجزینی اعلان ایتمکدن باشقه نه اوله‌بیلیردی؟... اوزمان مجروح بر قلبك لسان پر اضطراب شکایتی کبی مفتور بر سسله جواب ویردی:

— عزیزم مارکیز؛ آرتق بداهت عجزیمی بسبتون تأیید ایتمکدن صیقیلیورم... الك امید ایتدیکم اثرم قزانه‌مدقدن صکره... هم آرتق اسکیسی کبی چالشه‌جق قدر کندمده متانت روحیه بوله‌میورم... کیم‌بیلیر؛ اکر (ازهار مترنم) قزانمش اولسه‌یدی بلکه...

مارکیز؛ رسامك سوزینی کسدی: — دوز عزیزم؛ بنم عقلمه برشی کلدی. فقط احتمالکه بر آزده کولونج بوله‌جقسکز. بن اویله ظن ایدییورم که سزك بتون موفقیتسزلککز غریب بر سوق واعتیادله مطلقا بویله مکلف اساسلر انتخاب ایتمکزدن ایلری کلیور. شیمدی بن سزك یریکزده اولسه‌مدوستم؛ بودفعه بسبتون باشقه بر اساس بولورم؛ اوقدر بشقه که‌وهلةً سزه بیله غریب کله‌جك؛ مثلا برچول... هیچ، اما هیچ برشی اولمیان برچول... حرارت شمس ایله قاورولمش بوچولده، آتشین برغروب... ایشته‌اوقدر...

رسام، دوشوندی؛ ئه‌وت؛ بونی برکره تجربه ایتمه‌لیدی؛ هم بوفکر بو زمانه قدر کندیسنه نچین کلمه‌مشدی؟ حتی افریقای غربیده بولنان انشته‌سنه مسافر کیتدیکی زمانلر، مست و مستغرق تماشا ایتدیکی غروب منظره‌لرندن برینی نچین تصویر ایتمه‌

ملیدی؟ ... اوزمانلر برسوق مراق صنعتکارانه ایله سنه غامبیانك بر آزده ایچری طرفلرینه صوقولمش ایدی . . . مارکیزك کندیسنی بو صورتله ایقاظنه تشکرلر ایتدی. ایرتسی کونی رسامك سهپاسنده بیوجك یکی بر موشامبه کوریلییوردی . . .

سرکینك کشادینه اوچ آی واردی؛ چالیشمق لازمدی. هنوز الوان ابتدائیه موشامبانك اوستنده نهانی بر چول اساسی تصویر ایدرکن مارکیز غیرتلی دوستنی آلقشلامغه باشلادی . . . آرتق رسام ، مطلقا پایهٔ بلند اشتهاره نائل اوله بیلمك عزم قطعیسیله چالیشیوردی. اثرینی هنوز دهای صنعتك ایلك رشاشهٔ تجربه‌سیله تلوین ایدرکن کندیسنی اوج بالای صیت و اعتباره چیقارمسی محتمل اولان بوتابلویه قارشی برحرمت ومحبت حس ایدییوردی. . . اوکا عادتا سوه‌رك چالیشیور ، غیرت ایدییور، روحنك الك اینجه حسیات بدیعه‌جویانه‌سیله اثرینی سوسلیوردی...

اوچ اوطه‌دن مرکب اولان دائره‌سنك قپوسنی بتون دوستلرینه قارشی موقتاً قاپادی؛ چونکه وقت قالمامشدی. غیرتله چالیشیلیرسه تابلو آنجق سرکی‌یه یتیشه‌بیله‌جکدی . . . امکدار خدمتجیسی (نینت)ك حاضرلدیغی قهوه آلتی‌یی ایدر ایتمز فیرچه‌لرله بویالری چیقاره‌رق چالیشمغه باشلایور و چالیشیرکن، دائما یانندن آیرلمیان (ژوب) بیله مظهر التفاتی اولمیوردی.

ژوب؟ بو، بر مایموندر. بومایمونی رسام آفریقا سیاحتنده

تحف بر تصادفله طانيمشدی. بر كون كونش غروب ايدركن كزيپوردی. قاورولمش، قورومش بر قاج پارچه چالينك آرا-سندن آجی آجی برفرياد ايشيتدی. اولاً قورقەرق قاچمق ايستدی. صكره بر مراق كنديسنی اوطرفه سوق ايتدی. چالينك ديبنده هنوز پك كوچوك اولان بو حيوان دوريپوردی... كيم بيلير اورايه نصل ونرەدن كلمشدی؟ اونی آلدی. بسلەمكه باشلادی؛ حتی اوزوپايه عودت ايدركن (ژوب)ك رفاقتی حسبيله يالكز بيله قالمدی... اوزماندنبری ژوب رسامك بررفيق حقيقيسی اولدی. رسام چاليشمغه باشلاديغی زمان ژوب دائما اوراده، رسا-مك آلچق صنداليەسی ديبنده بولنور...

تابلو بيتدی. حقيقةً نظر ربا اولمشدی.

كونشك بقيۀ ألوان غروبی آلتندی بر أحمرار زردی ايله اتساع ايدن دورادور برچول...

بوكون موسيو پول ايووز پك مسرور كورينيوردی. چونكه تابلوسنی؛ آرتق بر فيرچەضربەسنه بيله لزوم براقميەجق صورتده اكمال ايتمش، آلتنه امضاسنیده وضع ايلمش، شمدی صنعتكار محبلرينك ورودينه منتظردی. تابلو مشهره كيتمەدن اول بر كرەده بو دوستلرك افكار خصوصيەلری استمزاج ايديلەجكدی.

قپو چالندی، شبهه‌سز دعوتلیلر اوله‌جق.

برر برر ورود ایدن مسافرلر رسامك حجرهٔ اشتغالندن بر قپو ایله تفریق اولنان کوچوك صالونده کورولتیلی بر مناقشه ایله تکمیل اوله‌یی بکلیورلردی. یالکز بو مسافرلرك ایچنده مارکیز اکسیکدی. لازم الایفا بر زیارتدن طولایی صباحلین اعتذار ایتمشدی.

صوك دعوتلی ده کلدی؛ آرتق بکلیه‌جك کیمسه قالمه‌مشدی. موسیو پول ایوور هیجان مسرتله، رعشه‌ناك اللریله قپویی آچدی و اکیله‌رك مسافرلرینی کمال نزاکتله دارالاشتغالنه دعوت ایتدی.

عددی بر آز فضله‌جه اولان بو هیئت ممیزه برر برر رسم صالوننه کچدیلر. کوزلکلرینی ایی‌جه سیلدکدن صکره برونلرینه یرلشدیردیلر. برر نظر نافذ صنعتله تابلویی تدقیقه باشلادیلر...

موسیو پول ایوور، مأمولنك فوقنده تبریکات و تقدیراته مظهر اولدی. آرتق بو تابلو بیوك مکافاتی قزانه‌جقدی؛ بو شبهه‌سز؛ محققدی. اکثریسی مشکل‌پسند اولان بو ارباب وقوفك تأمینات و تبریکاتی توالی ایتدکجه زواللی رسامك قلبنه بر نفحهٔ امید سرپیلیوردی. شیمدی عظیم بر نشوهٔ سرور و بختیاری ایله محاط ایدی.

تابلونك تماشاسی ، تدقیقاتی و تنقیداتی بیتدكدن صكره تكرار صالونه كچدیلر.

مسافرلر كیتدی... رسام، كندیسنه بو قدر تقدیرلر قزاندیران محصول بدیع مهارتنی بر كره دها كورمك فكرینه غلبه ایده‌میه‌رك دارالاشتغالنه كیردی. فقط هنوز قپودن برنجی آدیمنی آتمش ایدی كه، بر صیحهٔ نومیدانه ایله حایقیره‌رق كندندن كچدی. اكر قپویه دایانمغه موفق اولمسه ایدی شبهه‌سز یره یوارلانه‌جقدی. آمان یاربی. نه فجیع بر منظره ایدی. (ژوب) قپویی آچیق بولمش، ایچری دالمش، بویا طاقملرینی آچمش، فیرچه‌لری چیقارمش، صندالیه‌نك اوزرینه قورولمش بر آلنده طوتدیغی شالتدن لاعلی التعیین بر چوق بویالری بر برینه قاریشدیره‌رق تابلونك اوزرینه سورمكه باشلامشدی . . . ژوب، كیم بیلیر بو عملیاته نه زماندن بری آرزوكش ایدی؛ چونكه رسامك طرز اشتغالنده اونی مفتون ایدن اویله بر شی واردی كه بعضاً ساعتلرجه كوزلریله رسامك تابلو اوزرندن بویالره كیدوب كلن، آلنی تماشا ایدردی .

رسامك اوطه قپوسندن ایلك آدیمنی آتار آتمز چیقاردیغی فریاد مأیوسانه ژوبی قاچیرتمشدی . زواللی آدم بی حس، برقاچ دقیقه اویله‌جه قالدی. نه یاپه‌جق، شیمدی نه صورتله حركت

ایده‌جکدی؟ هیچ بر شی بیلمیوردی ... سوروکلنیر کبی رسمه دوغری ایلریله‌دی . رسم بوزلمش، بر چوق الوان متضاده‌نك غیر ممتزج آهنکندن مرکب کیرلی بر مشابه شکلنی آلمشدی. اورایه، صندالیه‌نك اوزرینه دوشدی. باشنی آووجلری ایچنه آله‌رق طالعنك بو معکوسیت متمادیه‌سنه، بر چوجق کبی هونکور هونکور اغلادی؛ اغلادی . . .

قپو چالندی؛ مارکیزك صداسی صالونده عکس ایتدی . مارکیز فوق المامول بر مسرتله کندیسنه سسله‌نیوردی .

مارکیزك بو تلاشی نه‌یه عطف اولنه‌بیلیرایدی؟ رسام قالقدی. مارکیز ألنده برغزته ایله رسم صالوننك قاپی‌سندن ایچری آتیلدی. بر صدای مسرت آلود ایله حایقیردی : — دوستم ، کندینی تبریك ایت . . .

او، هیچ بر شی اکلایه‌میه‌رق باقیوردی . مارکیز غزته‌یی اوزاتدی. بو، (ناپولی) غزته‌سنك هنوز کلن صوك نسخه‌سی ایدی رسام مارکیزك کوستردیکی یری اوقومغه باشلادی. اوقورکن اللری تتریوور، کوزلری پارلیور، سیماسنده بیوك بر علامت تحیر نمایان اولیور، دیزلری تتریور، و دوشمه‌مك ایچین بر نقطهٔ استناد آرییوردی ... لکن بودفعه یأس و کدرندن دکل، شوق و

مسرتندن ایدی. چونكه غزته‌نك او فقره‌سی شویله یازلمشدی : (ناپولیده بو سنه كشاد اولنان رسم سرگیسنده بیوك مكافاتی پارس رساملرندن موسیو پول ایوور نام ذاتك گچن سنه ترسیم ایده‌رك پارسده تشهیر ایلدیكی «ازهار مترنمه» اسمنده‌كی تابلوسی قزانمشدر. مذكور تابلونك شیمدیكی قیمتی آلتمش بیك فرانقدر) .

رسام نهایت غایهٔ آمالنه نائل اولمش و بو بیوك مكافات یوزندن (ژوب)ده مجازتدن قورتلمشدی .

سیسده

آقشام اوزری پارسی دهشتلی بر سیس قاپلادی ... او قدر دهشتلی بر سیس که نه بن عمرمده کوردم نه ده بر بشقه‌سی کورمشدر ... نصل اکلاتملی؟ بر آنده کوز کوزی، کورمز اولدی. ذاتاً اقشام اولدیغی جهتله اورتالغه قرا کلقلر چوکمکده ایکن بویله ناکهانی بر سیس ظهوری هر جهتی کیجه‌دن دها قراکلق بر حاله کتیردی. بو قراکلغی فنارلرده ازاله ایده‌میوردی. شو حالک ظهوری اقشام مناسبتیله سوقاقلری دولدیران هر کسی شاشیرتدی . . .

آرابه‌مك حیوانلری بر آدیم آتمغه بیله مقتدر اوله‌میوردی. ایلروسنی دکل، آرابه‌نك اوکنده‌کی سایسی بیله کورمکه موفق اوله‌میوردم. بر دیواره چارپمق، بر قاپو کیشی ازملك محتملدی. آرابه‌جی ایله ایسپیر، فنار بولمق بهانه‌سیله آرابه‌دن آیرلدیلر؛ بن‌ده اینمکه مجبور اولدم. چونکه آرابه‌ده دورمغی دها بیوك تهلکه عد ایدییوردم. لکن ایندکدن صکره‌ده پشیمان اولدم.

آرتق آرابه‌جی ایله ایسپیر هم بربرینی، هم‌ده بنی غیب ایتمش ایدیلر. یالکز اوزاقدن بر طاقم صدالر ایشیدییوردم. بن‌ده حایقیرمق ایسته‌دم. لکن بو، پك بیهوده ایدی. چونکه بو صدالر آراسنده بنم سسم ناصل دوییلوردی. آرابه‌مه عودت ایتمك ایچین آتدیغم ایلك آدیمده صاغ اوموزمی بر آغاجه شدتله چارپدم. اگر قفام بو قضایه هدف اولسه ایدی شیمدی شو سطرلر قابل دگل یازیله‌مازدی . . .

آرتق، بولندیغم یردن قیمیلدامه‌مقدن باشقه چاره قالمدیغنی اکلادم. اوزاقدن عکس ایدن سسلرله تیرل تیرل تیتره‌ییوردم. هرکس اوینه عودت ایتمك ایسته‌دیکی حالده شبهه‌سز بوکا موفق اوله‌میوردی . . .

بن، زبون و مضطرب، آرتق خدمتجیلرمك بنی بوله‌میه‌جقلرندن امین بر حالده؛ هر دقیقه بنی ازه‌جك بر آرابه‌یه منتظراً؛ متوکلانه دوریی‌وردم... بویله بایغنلقلرله نه قدر وقت کچیردیکمی بیله‌میورم. رطوبت ایلکلرمه قدر تأثیر ایدییوردی. شدت هیجاندن قولاقلرمده بر اوغولتی پیدا، بوغازمده‌ده بر عقده حاصل اولدی. آرتق تحمل قالمدی. اوستمی باشمی پارالامق حسیله اوموزلرمدن، کوکسمدن طاشان دانتل‌لری آووجله‌دم؛ صوك بر صدای نومیدانه ایله :— آمان ربم؛ ، امداد !... دیه حایقیردم .

ألیمه بر أل دوقوندی. یانمـه بر آدمـك یاقلاشدیغنی حس ایتدم. خشیتله قاچمق ایسته‌دم. ألیمی طوتان غایت ملایم بر صدا ایله: ــ قورقمیکز مادام!... دیدی.

بو سس، صاحبنـك ناموسلی و انسانیتکار اولدیغنی افهام ایده‌جـك قدر حلاوته مالك ایدی. فقط ینه اعتماد ایده‌میه‌رك: ــ سز کیمسکز؟... دیه حایقیردم. کمال سکون و ظرافتله جواب ویردی: ــ مادام لاقونتس جنابلرینك محبلرندن... بو قدر قراکلق ایچنده بنی طانیمش اولان بو آدم موجب حیرتم اولدی. لکن بو سسی قابل دکل طانیه‌مه‌دم. شیمدی کمال نزاکتله قولمه کیره‌ن بو آدم؛ متواضع بر صدای احترامکارانه ایله: ــ اکر مادام لاقونتس جنابلری مساعـده ایدرلر ایسـه کندیلرینی اقامتکاهلرینه قدر کوتورمکه دلالت ایده‌یم... دیدی.

بن متعجبانه حایقیردم: ــ نه دییورسکز؛ بو قراکلقـده... بر آدیم آتمق ممکن اولمدیغی حالده نره‌یه کیده‌بیله‌جکز؟...

او، جواب ویردی: ــ سز بنم دلالتمدن امین اولکز افندم؛ بن سزی کوتورمکه مقتدرم... بن بر دقیقـه دها تردد ایتدم؛ لکن بو تکلیفی رد ایتمکـده ممکنسز ایدی. چونکه او کثیف سیس آراسنده بر ثانیه فضله دوره‌جق قدر اعصابمده قوت مفقود ایدی.

قولمه کیردی. یورومکه باشلادق. بن حیرتلر ایچنده ایدم.

بر آدیم آتمق قابل اولمیان بو ظلمت عمیق ایچنده ناصل یورییوردق؟ ... رهبرمك كوزلرنده‌كی مافوق‌الخیال قوته‌حیرتده قالییوردم . بن اونك یوزینی كورمكه‌مقتدر اولمدیغم حالده اونك كوزلرنده نه درجه قوت واردی كه؛ بو، هیچ بر شی كورلمیان سیسده كمال امنیتله یورییوردی ...

هیچ تردد كوسترمیور ؛ حیزلی حیزلی یولمزده دوام ایدییوردق...

دلیلم؛ (شورادن مادام، صاغه صاپالم؛ بر از بو طرفه...) دیه‌رك یولی تعریف ایدییور و هر دقیقه بنی ولهٔ تعجب ایچنده براقییوردی .

بر آرالق صوردم:— عجبا نره‌ده یز؟ . . .

دلیلم بلا تردد جواب ویردی : — پون‌نوف میدانده ...

آمان یاربی! بسبتون تعجب ایتدم؛ چیلدیره‌جغم .بو آدمك بتمله اكلندیكنه ذاهب اولدم. او، كمال سكونتله یورییور و بنم حیرت و تعجبمی‌ده كورییور كی بعضاً فرط ظرافتله كولیوردی.

یورودكجه كوزلرمك اوكنده قورقونج صحیفه‌لر پارلیور؛ كندیمی بو مجهول آدمك مشی و آمالنه ترك ایتدیكمدن طولایی دیزلرم تیتریبورایدی. نهایت بر یرده دوردق. دلیلم ؛ مهتز صدای‌ناز كیله :—ایشته مادام‌لاقونتس جنابلرینك اقامتكاهلرینك قپوسنده‌یز . دیدی .

بردن کندیمی طوپلادم. درین بر روئیادن اویانیر کبی اولدم. رهبرم قپونك چینغراغنی چکدی؛ اوشاقلرمك سسنی طانیدم. دریندن بر لامبه ضیاسی کوزلرمی خفیفجه تنویر ایتدی. ئەوت؛ بوراسی بنم اقامتکاهم ایدی. وهیچ بر یره چارپمەدن. بر قضایه اوغرامەدن بورایه قدر کلمش ایدك. بو، بر خارقه ایدی. هر حالده رهبرمی طانیمـق ایستدم. و قولندن طوتەرق منتکارانه بر سسله حانقیردم :ــلکن اه عشقنه سویلیکز، سز کیمسکز؟ ...

او، متردد و محجوب صداسیله جواب ویردی : ــسەزر ژیرو ؛ پیانو درسلری ویرن اعما . . .

اووخ! بو سسی؛ بو درین سسی، الیالابد اونوتەمیەجنم... ذاتاً ایلك کوردیکم زمانندنبری بنی فوق‌العـاده متأثر ایدن بو زواللی آدمه او دقیقەده بسبتون آجیدم. کندی اعمالغنی سویلرکن سسنده اویله بر أدای مشتکیانه وار ایدی که . . .

بو علیـلك ألنی، ألدرم آراسنـه آلەرق کمال شکران ایله اوپدم. صالونه قدر چیقمەسنی استرحام ایتدم. لکن او، فرط تواضع و حلمـله تشکر ایتدکدن صکره: ــ بلکه دها معاونته احتیاجی اولانلره دلالت ایده بیلیرم؛ دیدی . و یانمدن آیرلدی.

بو وقعـه شیمدی بنی او قدر مشغول ایدییورکه: حـالا، او سیسلر انچنده یووارلاندیغمی ظن ایدییورم . . .

موسیو شاقرون

موسیو «شاقرون»، تتبعات فنیه‌سیله اشتهار ایتمش بر عالم. بتون پارس محافل فنیه‌سنده کندیسنه نظر حرمتله باقیلیر. الك صوك کشفیات فنیه‌نك میدان بداهته ظهورنده آز چوق یاردیمی واردر. آلتنده امضاسی کورولن مقالات مفیده لذتله مطالعه اولنور. خلاصه «فن» نامنه قیمتدار بر خزینهٔ ذی‌حیاتدر...

موسیو «شاقرون» أدوار شبابنی تنویر ایدن مشعشع صالونلردن، مرقص شبانه‌لردن حالا اوصانمه‌مشدر. آنات مساعیسنی ککیش ماصه‌سینك اوزرینی دولدیران مغلق قوللکسیونلر آراسنده بر سکون باردانه ایله کچیرن بو عالم، استراحته تخصیص ایتدیکی زمانلرده مدعو بولندیغی صالونلرده اثبات وجود ایدر و دائما فرط حرمت و رعایتله حسن قبول اولنور.

موسیو شاقرون، اساساً زنکین دکلدی. فی‌الواقع مساعیٔ عالمانه‌سی سایه‌سنده بر زنکین قدر ثروته مالك اولمق احتمالی

واردی. لکن موسیو شاقرونه بو ثروتی ادخار ایتمك فکری اصلا وارد اولمامشدی. او، بو پاره‌لرله تتبعات فنیه‌سنه و سعت ویرمکه چالیشیر، کتبخانه‌سنی اك بدیع آثار ایله تزیینه غیرت ایلرویك آزده کندینه خدمت ایدردی. معتدل بر سفره، ساده فقط کبارانه بر حیات؛ اوفاق تفك ارزولری احضار ایده‌جك قدر جزئی بر فداکارلق، صکره اك نفیس و اسکی شامپانیا... ایشته موسیو شاقرونك فهرست معیشتی...

موسیو شاقرون؛ علم طبقات‌الارض ایله معادن حقنده تدقیقات ایله مشغول ایدی. بر کون محبه‌لرندن اسکی بر قونتس ایله باش‌باشه قونوشورکن ورود ایدن بر مسافردن صکره بر آزده ترقیات اخیره‌سندن بحث ایتمکی مناسب کوردی. قونتس اسکی محبنك سلسلهٔ مطالعاتنی کمال اشتیاق ایله دیکله‌یوردی. موسیو شاقرون، بر آز اوزونجه سوزن خلاصهٔ افکارینی اکلاتدقدن صکره کمال تأسفله ایچنی چکدی و: — آه پاره عزیزم. پاره؛ دیدی. و بر ثانیه صکره دوام ایتدی: — أکر پاره اولسه بتون بو مسئله مهمهٔ فنیه آز بر زمانده حل اولنه‌جق؛ هم‌ده عملی بر صورتده. امین اولکز بر آز زنکین اولمدیغمه تأسف ایدییورم. چونکه وجوده کتیرلمسی الزم اولان یکی بر (لابراتوار) ایچین پاره‌یه احتیاج وار...

قونتس، اسکی محبك بو تأسفندن پك متأثر اولمش ایدی. معمافیه ذهناً بر چارهٔ ائتلاف بولور کبی اولدی. و ایچنه یاصدقلر یرلشدیرلمش اولان ککیش قولتوقده بر آز دوغرو. لەرق موسیو شاقرونه دقتلیجه باقدی. بو نظر شاقرونی استیضاحه مجبور ایتدی. قونتس خفیف بر تبسمدن صکره:
—عزیز شاقرون، دیدی. یالکز، آه یالکز بر آز صاچ لازم...

شاقرون هنوز اکلایەمامشدی. فقط فیل دیشی‌دن مصنوع بر کره کبی پارلاق و یووارلاق اولان باشنی قاشیەرق صوردی:
—مادام لاقونتس جنابلرینك هنوز صاچسز اولدیغمی تبشیر بیورمەلرندەکی توجهك اسبابنی استفسار ایدەبیلیرمی‌یم؟...

شاقرون مستهزیانه کولیور و جواب بکلەین قولاغنی قونتسه چویرەرك خنده ناك کوزلریله اوتەکی مسافره باقیوردی. قونتس، موسیو شاقرونك بو استهزاسنه مقابل جدی بر صدا ایله:—بر بچق میلیون ثروته، بر کنجکین فقط هنوز طراوتنی محافظه ایدن بر زوجەیه وضع ید ایتمك ایستر ایسەکز بو تأسفکزه لزوم قالماز.

شاقرون کورولتیلی بر قهقهه ایله قالقەرق: — براوو، قونتس براوو... یازم عصر بکار قالان برچوجغه مناسب برازدواج... دییور، کولیورو کز ینیوردی.

قونتس او قدر معقول دلائل ایله افاداتنه دوام ایتدی که نهایت موسیو شاقرون مغلوب اولدی و بو ازدواجه موافقت ایدر کبی اولدی. لکن ایشته برمسئله واردی. اوده موسیو شاقرون پك صاچسز ایدی. یکی کلینه بویله مجلا بر رأس مدور ایله عرض اندام ایتمك مناسب دکلدی. بونك ایچین فنون حاضره نك اختراعات بر گزیده سندن نیچین استفاده ایدلمه ملیدی؟ اوزون بر مناقشه دن صوکره پك نافع اولان بر صاچ صوینی هر کیجه یاتار ایکن قوللانمغی موسیو شاقرون وعد ایتدی. بو مسئله ده بتمشدی. یالکز ایش رسم تقدیمه قالدی. بونی ده تصادفه براقه جقلر ایدی، چونکه قونتسك انتخابکرده سی اولان مادام پك جدی اولدیغی جهتله بو کبی مسائل ازدواجیه ده علی الاکثر اولدیغی اوزره موفقیت حاصل اولمازسه بالطبع ممنون اولمیه جق ایدی.

موسیو شاقرون یکی تدقیقاتیله اوقدر مشغول ایدی که؛ حتی قریباً ازدواج ایده جکنی بیله اونوتمشدی. یالکز بر سوق طبیعی ایله هر کیجه یاتارکن باشنه صاچ صوینی سورمکده دوام ایدییوردی. سکز اون ساعت سورن متمادی بر مشغولیتك ویردیکی تعب ایله موسیو شاقرون بر کیجه پك بوکالدی. ماصه سنك باشندن قالقدی. اووخ بو ماصه؛ کوزوله جك بر شیدی.

بياض كاغد طبقه‌لری، ییغین ییغین کتابلر، ککیش اغزلری آچیق متعدد بللور حقه‌لر، صوکره بونلرك آراسندن فرق اولنان یشیل ماصه اورتوسی ... صانکه بر تضاد غریب طبیعت اولمق اوزره کوچوجوك کوللرله مزین، مینی مینی تپه‌لرله محاط بر وادیٔ لطیفه یازین قار یاغمش. صوکره بعض یرلرده قار اریمش، اورادن ساحهٔ زمردین طبیعت فرق اولنیور ... یالکز بو محیط مشاهده‌ه موسیو شاقرونك صاچ صوینی حاوی اولان بللور جناق ایله ایچنده صاپی اوزایان کموش فیرچه بر شیئه بکزه‌میوردی .

موسیو شاقرون قالقدی ؛ کوزلری قاراریور ، وجودی پك یورغون ، دماغی استراحته محتاجدی . بونك ایچین بو کیجه بریره چیقمیه‌جق ، دوغروجه کیدوب یاتاغنه کیره‌جکدی .

موسیو شاقرون بو قراری ویردکدن صکره تکرار صندالیه‌سنه اوطوردی . و یارین اجرا ایده‌جکی تجربه‌لری دوشونه‌رك کموش صاپلی فیرچه‌نك یموشاق قیللرینی باشنده کزدیرمکه باشلادی .

بوده بیتدی . آرتق یاتمقدن باشقه بر ایش قالمه‌مشدی . ایسته‌یه‌جکی بر شی یوقدی . بونك ایچین اسکی خدمتجیسنی اویاندیرمغه لزوم کورمدی . لامبه‌یی سوندیردی . یتاق اوطه‌سنه کچدی . کیجه قاندیلنی یاقدی . یتاغه دوغری هنوز ایلك آدیمنی آتمش ایدی که قپونك ذیلی هر طرفده عکس ایتدی .

موسیو شاقرون ایاقده دیکلیوردی. بو مناسبتسز زیارتجینك اویاندیردیغی اسکی اوشاغك سندهلیهرك قپویی آچدیغی، ایچری کیرهن بر آدمك کمال احترام ایله «موسیو شاقرون جنابلری «بورادهلرمی ؟» دیه کندیسنی صوردیغنی و بر ثانیه صکره اوشاغك حجرهٔ مساعیسنه دوغرو یورودیکنی فرق ایتدی. اوشاق هنوز اویاندیغندن سرسملکی باقی ایدی. افندیسنی حالا چالیشیور ظن ایدرك اورایه کیدییوردی. موسیو شاقرون سسلندی: — فرانسوا! بورادهیم...

اوشاق سندهلیهرك، قپاقلری دوشن کوزلریله قندیلك ایدناغنه باقهیهرق اوددن کیردی و اٌلندهکی مستطیل ظرفی موسیو شاقرونه اوزاندی. موسیو شاقرون ظرفی بیرتدی:

«عزیز شاقرون؛

بکلهدك؛ کلمهدك. شیمدی؛ محقق، هر نه ایشلك وارسه براق، کل. فقط بر دقیقه وقت کچیرمه...»

قونتس بریبان

موسیو شاقرونك بو دعوته بر آز جانی صیقلدی. برکت ویرسون هنوز تماميله صویونمهمشدی. کلهجکنی وعد ایدرك اوشاغك عودت ایتمسنی کندی اوشاغنه سویلدکدن صکره ردینغوتی کیدی. صنداليهنك اوستنده دوران شاپقهسنی باشنه کچیرهرك چیقدی.

موسیو شاقرون ذهناً اوقدر مشغول ایدی که بو دعوتك اسانی بیله هیچ بر شیئه عطف ایده‌میوردی .

آرابه سویلدیکی آدرسده دوردی . قپو آچیلدی . اوشاقلر کمال احتراماله موسیو شاقرونی سلاملەدی . صالون قپوسی آچیلدی . صالون اوشاغی کمال حرمتله اکیله‌رك :— موسیو شاقرون ؛ دیدی . شاقرون مشعشع صالونه داخل اولور اولماز باشنده‌کی شابقه‌یی چیقاردی . ایشته او زمان؛ هر وقت موسیو شاقرونه کوستریلان حرمت و رعایتهٔ بدل مدید قهقهه‌لر یوکسلمکه باشلادی .

شاقرون بو نابموسم قهقهه‌لرك نه‌دن نشأت ایتدیکنی اکلامغه چالیشیرکن اسکی محبه‌سی قونتس قوشه‌رق قولندن طوتدی . و کندیسنی بر آیینه‌نك اوکنه سوق ایتدی .

موسیو شاقرون کوردیکنه اینانه‌میه‌جق بر حالده کولمکه باشلادی . چونکه هر زمان بیاض بر فیل‌دیشی کبی پارلایان مجلا قفاسی شیمدی قیو بر منکشه‌موریله امتزاج ایدن پارلاق بر رنك اکتساب ایتمشدی .

او زمان اکلادی . باشنه صاچ صویی سوره‌جکی یره فرق ایده‌میه‌رك مور مرکب سورمش و بر قاچ فیرچه‌ده قیرمزی مرکب علاوه ایتمشدی .

بو حالدن الڭ زیاده قونتس متأثر اولدی . چونکه بو آقشام موسیو شاقرونه آلمق ایستەدیکی قادین آب آنسزین کلمش اولدیغی جهتله بونی تقدیم ایدەجکدی .

زواللی موسیو شاقرون مشئوم بر دالغنالغك سببنه هم ازدواجی هم ده او ازدواجك کتیرەجکی ثروتی غیب ایتمشدی . لکن اونك الڭ زیاده متأثر اولدیغی جهت (لاجراتوار)ڭ تشکیلی ایچین لازم اولان پارەنك قاچیرلمسندن عبارت قالدی . . .

موسیو ادمون

موسیو ادمون قارت پوستال مراقلیسیدر . قارت پوستال مبادله ایدنلرك اسملرینی محتوی صحائف مطبوعاتی دائما کوزدن کچیرر. ایچه بر یکونه بالغ اولان قورسپوندانلرینه دائما یکیلرینی علاوه ایدر . بو علاوه اولان یکی مبادله‌جیلرده همان هر کون موسیو ادمونك قولکسیونه بر چوق آثار نفیسه اهدا ایدرلر .

بو کون، موسیو ادمونه آبونه اولدیغی رساله‌لردن بری کلمشدی. بر معتاد اولا آدرسلرك بولندیغی صحیفه‌یه مراجعت ایتدی . بونلردن بر چوقلری آرزوسنه موافق کلدی. لکن آدرسلردن بری خاصةً نظر دقتنی جلب ایتدی؛ غریب بر تبسمله تکرار اوقودی : (لیلی جورجیو) وندیك، سن مارقو، نومرو ۱۴ ، الك نظر فریب بدایع طبیعیه مبادله ایدر، پلاتین و بویالی .

بونی اوقودقدن صکره موسیو ادمون تکرار کولدی...

دوداقلرنده ارتسام ايدن تبسم متحيرانه هنوز زائل اولمه‌دن (الك نظر فريب بدايع طبيعيه) ديدى و أ اندن رساله‌يى براقوب اياغه قالقارق علاوه ايتدى: واى مشكلپسند مادمازه‌ل واى ....

شيمديه قدر تصادف ايتديكى آدرسلرده هنوز بويله بر قيد و شرطه تصادف ايتمديكى جهتله بو، اونك نظر دقتنى جلب ايدييوردى. لكن بر آز دوشوندى. بو ايتااليالى قيزك او رسام مملكتنده بر مشكلپسند بديعه‌جو اولمسنى حقلى بولدى.

الك نظر فريب آثار صنعتكارانه طالب ايدن مادمازه‌ل ايله مبادله‌يه كيرشمك الزم ايدى. چونكه مقابلةً ورود ايده‌جك قارتلرك حائز اهميت برر اثر بديع اوله‌جغنى تخمين ايدييوردى.

موسيو ادمون يازيخانه‌سنك كوزلرينى دولديران نفيس و ظريف قارتلرى برر برر تدقيق ايتدى. بونلردن هيچ برينى مادمازه‌ل ليلى‌به كوندرمكه لايق بولمه‌دى. قارتجى‌به مراجعت لازم كليوردى. الك صوك كلن بيكلرجه قارت آراسندن بر قاچ دانه انتخاب ايده‌بيلدى. بونك اوزرينه كمال اعتنا ايله مادمازه‌لك آدرسنى يازدى. پوسته‌يه براقدى.

بر قاچ كون سورن مدت انتظاردن صكره بر آقشام پوسته‌سندن چيقان بش آلتى قارتدن بر دانه‌سى حقيقةً پك

نظر فریب ایدی . موسیو ادمون امضایه باقه‌دن بونك کیمدن اولدیغنی اکلادی و صوکره امضایه باقدی : ایلی جورجیو . اوزمان مادمازه‌ل ایلی‌نك ذوق سلیم و حسن انتخابنی تحسین ایتدی .

شیمدی موسیو ادمون پك ممنون اولیوردی . بویله حقیقةً بر جسته اطلاقنه شایان ظریف قارت پوستال کوندرن بو مادمازه‌له پك متشکر ایدی . او قارتی ، قولکسیونك الك باشنه یرلشدیریر ایکن قیمتلی بر چوجق کبی اونی اینجیتمکدن ، خیرپالامقدن قورقیوردی .

مبادله دوام ایدییوردی . مادمازه‌ل ایلی ، حسیات نازکهٔ نسوانیه‌سنه بحق ترجمان اوله‌بیله‌جك پك لطیف قارتلر کوندرییور ؛ موسیو ادمونده بوکا مقابله‌ده قصور ایتمیوردی . نهایت بر کون اینجه بر ظرف ایچنده کلن ایکی دانه قارتی موسیو ادمون شایان حیرت درجه‌ده ظریف بولدی . بدیعه‌جو اولدیغی قدر بدایع شناس اولان بو محترم مادمازه‌له رقت حس و انتخابندن طولایی تبریکاتده بولنمق ، موسیو ادمونجه برامل مزعج حالنی آلدی . بتون قارتجیلری دولاشدی . غایت نظر نواز قارتلر بولدی .. بونلردن برینك اوزرینه کوچوجك بر جمله یازدی :

(رقت حس وظرافتكزی تبريك ايدەرم.)

بونی يازدقدن صوكره دوشوندی؛ ايلك دفعه او مادمازدله قارت اوزرنده فضله بر كلمه يازييوردی. بونی بر حركت معيوبه كبی تلقی ايتدی، قارتی ييرتمق اوزره ايكی طرفندن طوتدی. لكن قابل دكل؛ ييرتەمەدی. چونكه قارت پك كوزلدی. نهايت پوستەيه براقدی. مقابلةً كان قارتده كوچوك بر جملهٔ جوابيه يازيلی ايدی:

(پك نازكسكز موسيو؛ متشكرم).

موسيو ادمون بو جملەنك يازيلرينە دقتله باقديغی زمان فضلەجە بر حلاوت بولدی. او يازيلرك شكل معوجندن بر معنای سحار حس ايدييور كبيدی.

بو ايكی قارت پوستال مراقليسی آرتق اوزاقدن برر محب اولمشلردی. هر دفعه تعاطی اولنان قارتلرده يا برر كلمه، يا برر جمله بولنيوردی. كيت كيده بو جملەلرده ايكی‌يه، اوچه بالغ اولدی. بر آز دها كچدكدن صوكره آرتق بو ايكی اوزاق محبك سلسلهٔ كلامی بر قارته صيغەميەجق قدر چوغالمغه باشلادی. موسيوادمون بو مادمازدلك شخصنی پك مراق ايدييوردی. اونك قارتلرينی خاصةً ظريف بر آلبومه يرلشديرمش ايدی. بونلری تماشا ايدركن كنديسی كنديسنه دائما صورازدی: — او، كيم بيلير ناصلدر؟

نهایت بو مراقبه مغلوب اولدی. بر چوق جمل شاعرانه‌یی محتوی اوله‌رق مادمازه‌له کوندردیکی قارتك بر کوشه‌سنه کوچوك بر تمنی صیقیشدیردی؛ بو تمنی، مادمازه‌لك رسمنك کوندرلمسی حقنده ایدی. کلن جوابده مادمازل، موسیو ادمونك بو طلبنی قبول ایدییور؛ لکن بوکا؛ کندی رسمنه مقابل موسیو ادمونك رسمنك کوندرلمسنی شرط اتخاذ ایدییوردی.

موسیو ادمون الك ایی بر فطوغرافجی‌یه قارت اوزرینه کندی رسمنی آلدیردی. پك کوزل چیقان بو رسم ذاتاً کنج و یاقیشقلی اولان موسیو ادمون موریسی بر قات دها کوزللشدیرمشدی . . .

موسیو ادمون صبرسزلقله ورود ایده‌جك جوابه منتظردی. لکن بو، اویله بر شیدی که صرف بر حس تهالك و مراقدن باشقه بر معنا ایله تأویل اولنه‌ماز . . . مادمازل لیلی کیم؟ بو هر حالده بر اینجه قادین اولمق لازم کلیر؛ عجبا اویله می؟ ایشته موسیو ادمونك خلاصهٔ تفکراتی بو ایدی . . .

یا، جوابك ورودی تأخر ایدییوردی و یاخود موسیو موریسه اویله کلییوردی. نهایت؛ صبرسزلقله بکله‌نن جواب ورود ایتدی. اوزمان دلیقانلی النی دیزینه ووردی؛ کوزلری پارلادی. دوداقلری بر تبسم ممنونیتکارانه ایله انبساط ایتدی؛ ایشته فکرنده یاکلمامشدی. مادمازل لیلی؛ اونك تخیلندنده دها رقیق و ظریف ایدی .

موسیو ادمون بو رسمك ورودندن صوكره مادمازل حقنده كنديسنده فضله‌جه بر حس مشغوليت بوليوردی.

مادمازل ليلى، بر قارتنده حيات خصوصيه‌سنه دائر بعض افشاآتده بولنيوردی. مادمازل؛ هيچ لزومی اولميان بو معلومات ايله كنديسنك وندیكده بانقه‌لرك برنده قاصه‌دار اولديغنی، اختيار والده‌سندن ماعدا حياتده هيچ كيمسه‌سی اولمديغنی و قلبنده والده‌سنك محبتندن ماعدا هنوز [فقط بو قيد ايله] هيچ بر كيمسه‌نك محبتی بولنمديغنی بيلديردكدن صوكره ادموندندن حيات خصوصيه‌سی حقنده معلومات طلب ايدييوردی.

واقعا، بو بر قومديايه بكزييوردی؛ بونی تصديق ايدن موسيو ادمون بو كوزل قاصه‌داره كنديسنك‌ده بر بانقه مأموری اولديغنی؛ عائله‌سز، قلبی محبتدن تهی بولنديغنی بيلديرمكده بر بأس كورمه‌دی. مادمازل ليلى بوكا ويرديكی جوابده منسوب اولديغی بانقه‌نك مأمورلرندن بری قريباً استعفا ايده‌جكی جهتله اونك يرينه كلمسنی توصيه ايدييور و ونديكك پك شاعرانه بر ير اولديغنی پارلاق مديحه‌لرله تفصيل ايلييوردی... موسيو موريس بو مضمونلرك احتوا ايتديكی معنای نهانی‌يی آرتق آكلايور كبی...

دوشوندی؛ دوشوندی؛ مادامکه اوده حیاتده یالکزدی؛ چالشدیغی شیمدیکی بانقه ایله اورەدەکی بانقه آراسنده نه فرق اولەبیلیردی؛ فضله اولەرق؛ او بانقه منسوبیننده بر رفیقهٔ حیات. هم اویله بر رفیقهٔ حیات که، کنج، کوزل، اینجه بر صنایع نفیسه مفتونی. بویله مستثنا بر قادین ایله برابرجه چالشمقدن بیوك نه سعادت تصور اولنه‌بیلیردی.

بو محاکماتك نتیجه‌سنده موسیو ادمون مادمازل لیلی‌یه یالکز بر جمله‌یی محتوی اولان بر قارت کوندردی؛ بو جمله‌ده (دست ازدواجمی قبول ایدرمیسکز؟) دن عبارتدی.

بر آز اوزونجه سورن دورهٔ انتظاردن صوکره مادمازلك بر تك جمله‌دن عبارت اولان جوابی ورود ایتدی. مادمازل جوابنده: (بونی بر لطف مخصوص صورتنده قبول ایده‌رم.) دییوردی.

تعاطی ایدیلان ایکی اوچ مکتوبده ادمونك بانقه‌ده صورت استخدامی، زمان حرکتی و دها بونلره متفرع بر چوق مسئله‌لر تذکر ایدلدی. آرتق هر جهت تعین ایتمشدی. موسیو ادمون بر احتیاط مخصوص اولمق اوزره منسوب اولدیغی بانقه‌دن استعفا ایتمیه‌رك بر آی مدتله طلب مأذونیت ایتدی.

مأذونیتی استحصال ایدر ایتمز ، اشیاسنی طوپلادی؛ ترەنە راکب اولدی .

وندیکە تقرب ایتدکجە ادمونك هیجانی آرتیوردی. پرستیدۀ خیالنی کوزینك اوکنە کتیرییور؛ بو ظریف وجودده نرم و رقیق بر صدا تخیل ایدییور و اونکلە کچیرەجکی ساعات بختیاری‌یی تفکر ایتدکجە غشی اولمق درجەلرینە کلییوردی . . .

وندیکە مواصلت ایتدی . نشانلیسی اونی دوغروجە خانەسنە دعوت ایتمشدی. لکن بو صایغیسزلغە نە لزوم واردی . بناءعلیە دوغروجە اوتلە کیتدی . البسەسنی تبدیل ایتدی . اورادن بر غوندولە راکباً سن مارقو سوقاغندە اون درت نومرولی خانەنك ریختمنە یناشدی . مادمازەلك کندیسنە انتظاردە بولنەجغی طبیعی ایدی . قاپی‌یی چالدی . قاپیجی قادینە آرادیغی دائرەیی صوردی . ایتالیا نجەیی دها زیادە آکدیران بر فرانسزجە ایلە ایکنجی قاتە چیقمق لازم اولدیغنی اکلاتدیلر.

خانەنك طرز انتظامی بورادە اوطورانلرك زمرۀ متوسطیندن اولدیغنی افهام ایدییوردی . ایکنجی قاتە چیقدی . بر دائرەنك قپوسی اوزرندە (١٤) رقمنی کوردی : ایشتە بوراسی . . .

خلجانی زیاده‌لشدی . یوقاریدن آشاغی کندیسنه باقدی . پارمقلریله بیقلرینی یوقلادی قپونك اوکنده بر ثانیه دوردی . نهایت چینغراغك دوکمه‌سنه باصدی .

قپـو آچیـلدی ؛ بر قادین کوروندی؛ بو قادین ، حرمتکارانه بر ردوه‌رانسـله کنـدیسنی ایچری دعـوت ایتدی، ادمون هنوز مادمازلی کوزه‌مییـوردی ... بر صالونه ادخال اولندی . بورادەده یاشلی بر قادیندن بشقه کیمسه یوقدی. بو قادینی سلاملادی ؛ عجبا بوراسی مادمازل لیلی‌نك دائره‌سی دکلیـدی ؟ بونی صورمق لازمدی . محجـوب بر سسـله عفو ایدرسکز ؛ دیدی. یاکاش بر حرکتده بولندیغمدن قورقیورم، مادمازل لیلی جورجیوی آرییورم . . .

او زمان آهنکسز . بوغوق ، عمق افندن کان بر صـدا جواب ویردی :— ذات عالیلرینه خطـاب شرفیله مشرف اولییور .

موسیو ادمون طوندی . ناصل ، او اینجـه ظریف رسمیـله کنـدیسنی مست و مستغرق ایدن مادمازل ایـلی بومی ایدی ؟ خیاله‌سنـده ایشیدیر کبی اولدیغی صدای مترنم، شیمدی انسان سسندن بشقه هر شیئـه بکزییوردی. بو قادین اوتوز یاشلرینه تقرب ایتمش ؛ ممکن اولدیغی قدر اوزون، اسمر، بر ارکك قدر بیق و صقاله مالك بر مادمازل ایدی .

ادمون کـندیسنه ناصل بر اویون اویناندیغنی آکلادی.

دیمك وقتی كچمش بر مادمازه‌لك دام اغفالنه طوتلمشدی . متانتنی محافظه ایتدی؛ متبسمانه، محبتكارانه مادمازه‌لی سلاملادی، شائقانه بر سسله : — او حالده یاكلمامشم دیدی و صوكره بردن بر شیئی تخطر ایتمش كبی؛ دوركز . بر دقیقه مساعده ایدیكز؛ دیدی سرعتله دیشاری چیقدی؛ مردیونلری ایندی . قاپی‌دن ربختمك ایچه یایا قالدیرمندن سرعتله فرار ایتمكه باشلادی .

موسیو ادمون پارسه عودت ایتدیكی زمان آرتق بر دها قارت مبادله ایتمه‌مكه یمین ایتمشدی . یالكز كندیسنه بر قاچ بیك فرانغه مال اولان او كوزل قادین رسمنی حاوی قارت پوستالی بر چرچوه ایچنده دیواره آصدی . بو ، اونوتلماز بر خاطره اولدی . . .

سوزان

ساعتلرجه یاغان شدتلی یاغمور بر از فاصله ویرمشدی . اقشامك حزن آور کولکه‌لری بوراطب کونك رنك ملالیله امتزاج ایدرك هر طرفی استیلا ایدییوردی .

مادام (سوزان) دوشونیور، بو بارد اقشامك ظلال شبرنکنه داله‌رق دوشونیوردی. زواللی قادین دوندن بری طول قالمشدی آلتی آیدر خسته یاتان زوجی نهایت دون کندیسیله مینی مینی قیزینی یالکز براقه‌رق حیاته وداع ایتمشدی. شیمدی بو طول قادین مینی مینی یاوروسیله نصل یاشایه‌جق، نصل معیشت حیاتی تأمین ایده‌بیله‌جکدی ؟

زوجنك مدید خسته‌لغی اولا اونلرك بریکدیرلمش اهمیتسز ثروتلرینی ، صوکره‌لری عائله یادکاری اولان بر قاچ پارچه اوفق تفك حلیاتی، و نهایت ایشه یارار اثاث بیتیه ایله قیمتلی البسه‌لری برر برر الدن چیقارمشدی. خلاصه بو خسته‌لق ؛ پاره‌یه تحویل اولنه‌بیلن اك صوك چارهٔ مراجعات ایله نهایت بولدی . اك لزوملی شیلردن ماعدا صاتیله‌جق هر شی بیتدی ؛ زواللی خسته‌نك عمری‌ده ختامه ایردی .

شیمدی بو طول قادین هنوز ایکی یاشنی اکمال ایتمه‌مش اولان مینی مینی (لولوت) ایله حیاتده یاپ یالکز، حمایه‌سز، نفقه‌سز شایان ترحم بر حالده قالمشلردی. بو قلب مجروح و منکسرك یالکز بر امید تسلیسی واردی؛ اوده لولوت... فقط لولوت، بو مینی مینی سوکیلی یاورو، یشامق ایچین نفقه‌یه محتاجدی. بو زواللی والده بو نفقه‌یی نره‌دن و نه صورتله تدارك ایده‌بیله‌جکدی؟...

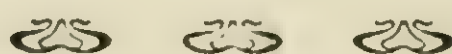
مادام سوزان دوشونیور، دوشونیور، هیچ بر چاره نجات بوله‌میوردی...

کونلر کچیور؛ صاتیله‌جق، پاره‌سیله نفقه تدارك ایدیله‌جك آرتق هیچ بر شی قالمیوردی.

مادام سوزان متمادیاً ایش آریور؛ فقط بتون مراجعت ایتدیکی یرلردن یانزاکتله مالی اعتذار و یاخود جواب رد آلیوردی.

نهایت اوچ درت کون صکره آرتق هر شی بیته‌جك اوزمان بو طول والده مینی مینی اولادینی قوللری آراسنه صیقشدیره‌رق قصبه‌نك کنارندن کچن قویو رنکلی ایرمغه مراجعت ایده‌جکدی...

مادام سوزان (پرودانس) اسمنده یاشلی بر قادین طانییوردی. بو قادین والده‌سنك محبلرندن ایدی. ضعیف بر امید معاونتیله اونی کورمکه کیتدی. مادام پرودانس اونی بیوك بر شفقت و محبتله قبول ایتدی و کندیسنه قریباً بر ایش بوله بیله‌جکنی وعد ایلدی.

بر کون صکره؛ آرتق مادام سوزانك حیاتدن تمامیله امیدینی کسدیکی اثناده، بو اسکی محبه قپودن ایچری کیردی. مادام سوزانه ایش بولمشدی. لکن بونك ایچین اوچ کونلك بر سیاحتی اختیار ایتمك ایجاب ایدییوردی.

مادام سوزانك عودتندن صوکره بو مرحمتلی قادین دوغریجه تلغرافخانه‌یه کیتمش (بروقلین) ده‌کی محبه‌سنه بر تلغراف چکه‌رك زوجنك فابریقه‌سنده بو طول قادینه بر ایش بولوب بوله‌میه‌جغنی استفسار ایتمشدی. کلن جوابده او قادینك کوندرلمسی بیان اولنیوردی. بو خیرخواه قادین بو جوابی آلیر آلماز مادام سوزانه قوشمشدی.

مادام سوزان دوشونیوردی. أوت؛ بو، حقنده پك بیوك بر لطف ایدی. لکن بوندن استفاده ایتمك ایچین بیوك؛ پك بیوك بر فداکارلق ایتمك لازم ایدی. چونکه کندیسی او فابریقه‌ده بر عمله اوله‌جق، صباحدن اقشامه قدر بر ماکنه کبی چالیشه‌جق ایدی. او مدت ظرفنده سوکیلی لولوت نه اوله‌جق؟

اوكا كيم باقه‌جق ايدى ؟ فقط قبول ايتمديكى صورتده نه يapه‌جق؟ نصل ياشايه‌جقدى ؟ . . .

مادام پرودانس بوكاده بر چاره بولدى بوراده بر اجنبى قادين طانييوردى‌كه چوجغى اولمديغى ايچين بر اولادلق آلمق ايستيوردى . چوجغى شيمديلك اوكا براقمق قابل ايدى . مادام سوزان دوشوندى . سوكيلى لولوتدن آيرلمق مشكل اوله‌جقدى .

فقط نه چاره ؟ بويله سفالت ايچنده ترك حيات ايتمكدنسه ايكى اوچ سنه هردرلو مشاق وافتراقه تحمل ايده‌رك چالشدقدن صوكره عودت ايتمك ، لولوتى يشاته‌جق قدر پاره قزانه‌بيلمك البت دها مناسب ايدى .

بناءً عليه مادام سوزان بوكاده موافقت كوستردى .

ايكى كون صوكره ؛ قصبه‌دن حركت ايدن اومنيبوس مادام سوزانى لولوتدن اوزاقلشديريوردى . بو والدۀ هجرانزده ، عارضه‌لى يولك توزلرى ايچنده صارصيله‌رق اوزاقلاشمقده دوام ايتدكجه مينى مينى ياوروسنك خيالى كنديسنه دها زياده تقرب ايدييور ودها زياده سوڲيلى كورينيوردى . وحتى شيمدى اونى نصل براقه‌بيلديكنه كنديسى‌ده تعجب ايدييوردى . لولوت ؛ طومبول وقيرمزى يناقلرى اوزرينه بوكلوم بوكلوم دوكيلن سياه صاچلرينى صالليه‌رق كنديسنه تبسم ايدييور وبرنوازش

مسرتكارانه ايله قوللرينى آچەرق بيوننه صارلمق ايستيۋردى
ذاتاً ايريلير ايكنده بويله اولمشدى . لولوت ، هنوز هيچ
بر شيدن خبرى اولميان آننەسنك بوينه صارلمش ، اوپمش
اونك كوزلرندن بلورى برشريدكبى سوزيلن سرشك تأثرى
اكلايەمىەرق لطيف ، اونودلماز تبسملرله اونى درآغوش
ايتمشدى . . .

آه بوتبسم ؛ حياتك لاقيدى ايله كچن اك بختيار بر دورينه
عائددر . . .

ايكى صره پيكه اوزرينه صيقيشەرق اوطوران اومنيبوسك
ديكر يولجيلرى عربەنك كوزولتيسى آرەسنده لقرديلرينى
مخاطبلرينه دويوره‌بيلمك ايچين يوكسك سسله قونوشورلركن
مادام سوزانك باشى ايكى اللرينك آرەسنده بتون بونلرى دوشو
نييور وبوراده حايقيره اغلامامق ايچين كنديني كوچ
ضبط ايديوردى . بعضاً قالقمق ، عربەيى دوردرمق وهمان
آشاغى‌يه آتلايەرق قوشه قوشه قصبه‌يه عودت ايتمك ، سوكيلى
لولوتى اوچوجغى اوليان قادينك اللندن كرى آلمق ايچون
قلبنده بر طاقم حسلر اويانييوردى .

آه مقتدر اولسەيدى ؛ يالكز لولوتى ياشاتمق ايچون برشى
تدارك نه موفق اوله‌بيلسه يدى ؛ بونى هرحالده يابه‌جقدى
اوقادين؛ اوچوجغى اوليــان قادين اونى نه قدر حقير و ذليل

کوره‌جکدی؛ کیم بیلیر برکون لولوت بیوویه رك هر حقیقته واقف اولدیغی زمان آننه‌سنك کندیسنی بویله اولادلغه براقه‌رق اوچ کونلك بشقه برقصبه‌یه کیتدیکندن دولایی نه قدر متأثر اوله‌جق؛ بلکه‌ده کندیسنی نظر عفو ایله کورمیه‌جکدی. فقط اونه یاپه‌بیلیردی؟ ایشته شیمدی بوراده، بوخراب؛ بیوجك کیرلی بر قوطویه بکزه‌ین بو اسکی عربه‌نك ایچنده صاللاندقجه بر برینه چارپان یوکسك سسلی یولجیلر آره‌سنده الك متأثر اولان کندیسی ایدی. اونلر اوقدر لاقید، اوقدر تأثردن آزاده ایدیلرکه صارصلدقجه آره‌لرنده صیقشدیردقلری بوسیاه البسه‌لی قادینك آره صره کوزلرنده حاصل اولان دموع کدورتی کوره‌میورلردی بیله . . .

مادام سوزان بونلرك بو پرنشئه حاللرینه تعجبده قالییور؛ واونلری بویله غیر متحسس بر لاقیدی ایچنده یشاتان حیاتك کندیسنی نیچین کوز یاشلرینه محکوم ایتدیکنی اکلایه‌میوردی. عجبا بو آدملر اونك جریحهٔ قلبیه‌سنه واقف اولسه‌لر، آجیرلرمیدی!. آه؛ بریسی صورصه، بریسی کندیسنك بویله نیچین سسز، مکدر، بوینی بوکوك اوطوردیغنی، آره آره کوزلرنده برر دامله یاش پیدا اولدیغنی صورصه... او زمان بتون ماتملرینك آجیلرینی دوکه‌جك صوصمق بیلمه‌ین بر جوشقونلقله حیات فجیعنی اونلره اکلاته‌جق؛ چکدیکی اضطرابلرك آجیسنی بر آزده

اونلره طاتدیراجقدی. لکن اونلر بونی اصلا دوشونمك ایسته‌مه‌ین بر قیدسزلقله، الدریله، آیاقلریله سوزلرینه قوت ویره‌رك؛ وحتی بعضاً، ماتملرینی دوشونن بو زواللی قادینه بوش بر نظر توجیه ایده‌رك، قونوشمقده دوام ایدییورلردی . . .

بروقلین‌ده‌کی فابریقه‌طورك زوجه‌سی مادام سوزانه حسن قبول کوستردی. زوجنك فابریقه‌سنده اوکاخدمتی آز، یومیه‌سی چوق بر ایش ویردی . . .

آرتق مادام سوزان چالیشیور، سوکیلی لولوتی ایچین چالیشیور، بوفابریقه‌نك ولوله‌حدیدیسی آره‌سنده یالکز لولوتنك خیالیله حسبحال ایده‌رك چالیشیوردی. وبوچالیشمقده نه‌قدر دوام ایده‌جکنی حساب ایتدیکی زمان کوزلرندن برابر کدر کچییور؛ بش سنه لولوتندن اوزاق اوله‌رق بوولوله مطرد ایچنده نصل یشایه‌بیله‌جکنی دوشونیوردی . . .

هفته باشنده بر هفته‌لق اجرت مساعیسنی آلدیغی زمان بونی اك قیمتلی بر شیئ اله کچیرمکدن متحصل بر ممنونیت ایله کوکسنه باصدیرییور و بو پاره‌یه نا محدود بر حس محبت کوستره‌ییوردی. کیم بیلیر؛ بلکه بو پاره سوکیلی لولوتندنده قیمتدار در؟ . . . بو پاره اولمدقدن صوکره لولوت ناصل یاشایه‌جقدر؟

و حتی ایشته کندیسی سوکیلی لولوتی براقه‌رق بورایه قدر نیچین قوشمشدی ؟ بو قیمتدار پاره ایچین دکلمی ؟ . . .

آره‌دن درت سنه کچمشدی .

بو درت سنه مدت ظرفنده مادام سوزان قطعیاً یورلمیه‌رق، دائما ایشله‌ین بو دمیر ما کنه‌لر آره‌سنده کندیسی‌ده یورولمق بیلمه‌ین بر دمیر ما کنه کبی چالیشمش ایدی . لولوتی آلان قادین دائما کندیسنه مکتوبلر یازییور ، بونده لولوتك صحتندن، شطارتندن ، کوزللکندن بحث ایدییوردی .

مادام پرودانس ایکی سنه اول وفات ایتمشدی ، اوده وفاتندن اول کندیسنه او صره‌ده مکتوب یازییوردی .

ایشته درت سنه بو صورتله ؛ کندیسیله مینی مینی لولوتی آره‌سنده یالکز بر طبقه کاغد واسطهٔ مکالمه اولمق صورتیله کچدی . لکن بردنبره مکتوبك آرقه‌سی کسلدی . . . مادام سوزان بونی اولا اهمالجیلکه عطف ایتدی . فقط صکره قلبی بر ید اندیشه ایله بورغولدی . . .

ذهننده تسلسل ایدن امواج احتمالاته قوت ویرمه‌مك ایستیوردی .

بتون مکتوبلری جوابسز قالییور . کیتدکجه اندیشه و اضطرابی آرتییوردی. بو قدر هجران، افتراق ، مشقتدن صوکره

نهایت بو ضربه ، بو آزتق تحمل اولنور بر شی دکلدی . . .

بر صباح ، کیجه ویردیکی قرار ایله ألنده کوچوك یول چانطه‌سی اولدیغی حالده فابریقه‌طورك اوطه‌سنه چیقدی . فابریقه‌طور ، ألملر آلتنده قلبی ازیلن بو مکدر والده‌نك حسیات متألمانه‌سنه قارشی لاقید قاله‌رق فابریقه‌سندن غیور بر ایشجینك اکسیلمه‌سنه متأسف اولدی . مادام سوزان ایسه فابریقانك اوزاقلره قدر سوروکله‌نن شاقیردیلرینی آرقه‌ده براقه‌رق ألنده چانطه‌سی ، باشی اکیلمش ، استاسیونه طوغرو توشارجه‌سنه یورورکن ، درت سنه‌دنبری بر ماکنه کبی وظیفه‌سی باشندن آیرلمیان بو قادینی برنده کوره‌مدکلری ایچین ارقداشلری متعجب اولیورلردی .

مادام سوزان قصبه‌سنه عودت ایتدی . لولوتی اولادلغه قبول ایدن قادینك أوینه قوشدی . . .

أو ، بوشدی ؛ اونلر باشقه بر یره کیتمشلردی . زواللی والده نه یاپه‌جغنی شاشیردی . هیچ کیمسه اونلرك محل عزیمتنی بیلمیوردی .

شیمدی نه یاپه‌جقدی ؟

تفکرات مظلمه ایله قصبه‌دن چیقدی . ایرماغك کنارینه قدر کالدی . اورایه اوطوردی . صولرك معوج و قیو رنکلی کردابلرینه باقه‌رق دوشونیوردی . بوندن صوکره حیاته هانکی

رابطـه ايله مربوطدى ؛ زوجى اولدى ، لولوتى چاندیلر . . .
بر سرعت مخوفه ايله اقان ايرماغك ؛ بو كيلن ، قيوريلان
مواجنك تشكيل ايتديكى حفيره‌لرده ؛ بو درين ، مظلم ، خشيت ،
نكيز كوزلرده ، عادتا بر لمعهٔ دعوتك پارلاديغنى حس ايدر كبى
وليبوردى . . . ئه‌وت ؛ آرتق بو دعوته اجابت ايتمكدن باشقه
هيچ بر چاره قالمامشدى . كوچوك بر حركتله بو باركران
ضطرابدن خلاص اوليويره‌جكدى .
بو قرارينى تطبيق ايچين صوك حركتى اجرا ايده‌جكدى .
روجنك و ابوينك استراحت روحلرى ايچين دعا ايتدى . مينى
ينى لولوتى حقنده تمنيات خالصه‌ده بولندى . آرتق بر حركتله
هر شيدن خلاص اوله‌جقدى . . .
قوى ، بارز بر أل اونى اوموزلرندن ياقالادى . نحيف بر
س سوأل ايتدى : — لولوتى كيمه براقه‌جقسين ؟ . . .
آه ئه‌وت ! لولوتى ، بو سوكيلى جانپاره‌يى كيمه
راقه‌جقدى ؟ . . .
او زمان بر عزم قوى ايله قالقدى . لولوتى آرامغه ، بولنجه‌يه
در آرامغه قرار ويردى . . .
بر بچق سنه‌دن فضله سوزن تحريات طاقتشكنانه ثمره‌سى
وله‌رق نهايت لولوتى بولمشدى ؛ همان اورايه قوشدى . . .
لولوتى اولادلغه قبول ايدن قادينله قارشى يه كلديكى

زمان بو قادین کندیسنی طانیدیغنی بیان ایتدی . نصل شیمدی اونی ، لولوتك انه‌سنی طانیمیورلرمیدی ؟ . . .

مادام سوزانك بتون کریهٔ افغانی ثمره‌سز قالدی ؛ مادامك اوشاقلری بو زواللی والده‌یی قاپیدن طیشارییه قدر چیقه‌رەرق قالدیرمك اوزرینه براقدیلر . . .

هرضربهٔ طالعه قارشی صابرانه‌سکوت ایدن بو قادین آرتق فوران ایتمشدی . نه یاپدیغنی بیلمیه‌رك ، صاچلرینی یوله‌رق فریاد ایدییور ، اغلیور ، هلاك اولمق ایچین کندینی قالدیرملره چارپیوردی .

شیمدی هرکس اورایه بریکییور و بر چوقلری بوپژمرده قادینك اضطرابنی اکلامغه لزوم کورمه‌دن بونی عادی بر شارلاتانلغه عطف ایدییورلردی . نهایت ایش پولیسك مداخله‌سیله بر طرف اولدی . بیچاره‌قادینی بر عربه‌یه قویه‌رق کتوردیلر . تحقیقاتده بولندیلر .

مادام سوزان قلبندن قوپان شهقه‌لرله اولادینك استردادینی نیاز ایلدی .

بو مسئله بتون قصبه‌یه انتشار ایلدی . ویریله‌جك حکمی اکلامق ایچین هرکس محکمه‌یه شتاب ایتدی .

مادام سوزان پك ایرکن کلمشدی . بر ثانیه اول لولوتی کورمك آرزوسی اونی چیلدیرتییوردی . بکله‌دی . بکله‌دی .

نهایت او قادین ، لولوتك ألندن طوتمش اولدیغی حالده کلدی . او ، سنه‌لرجه کورمدیکی اولادینی بر آنده طانیدی ، حایقیره‌رق اوزرینه آتیلدی . چوجق ، بو پژمرده ؛ صاچلری اورپرمش قادینــدن قورقه‌رق بر آدم کری چکلدی . اوراده بولنانلر بو زواللی والده‌یی دائرهٔ سکونه سوق ایلدیلر ؛ بوکا صبر ایتمــك لازمدی . . .

هیئت محکمه یرلرینه چکدی . مادام سوزان بونلردن بر امید حیات بکلییوردی . صانکه بو کون ویریله‌جك حکم یا بر حکم اعدامدر و یاخود بر قرار خلاص . . . طرفینه لازم کلن سوألر صورلدی . ایجــاب ایدن اوراق تدقیق ایدلدی . لولوتی اولاد لغه قبول ایدن قادین لولوتك کندی اولادی اولدیغنی ادعا ایدییور و مادام سوزانی انکار ایلییوردی . . .

مادام سوزاندن ایسه کوز یاشلرندن باشقــه هیچ بر جواب آلنه‌میوردی . محکمه هیئتی مذاکره‌دن صوکره رئیس قراری تفهیم ایتدی ، بو ایکی قادین چوجغك برر قولنی طوته‌رق کندی طرفلرینه شدتله چکه‌جکلر ؟ چوجق هانکی طرفده قالیرسه اوکا عائد اوله‌جق . . .

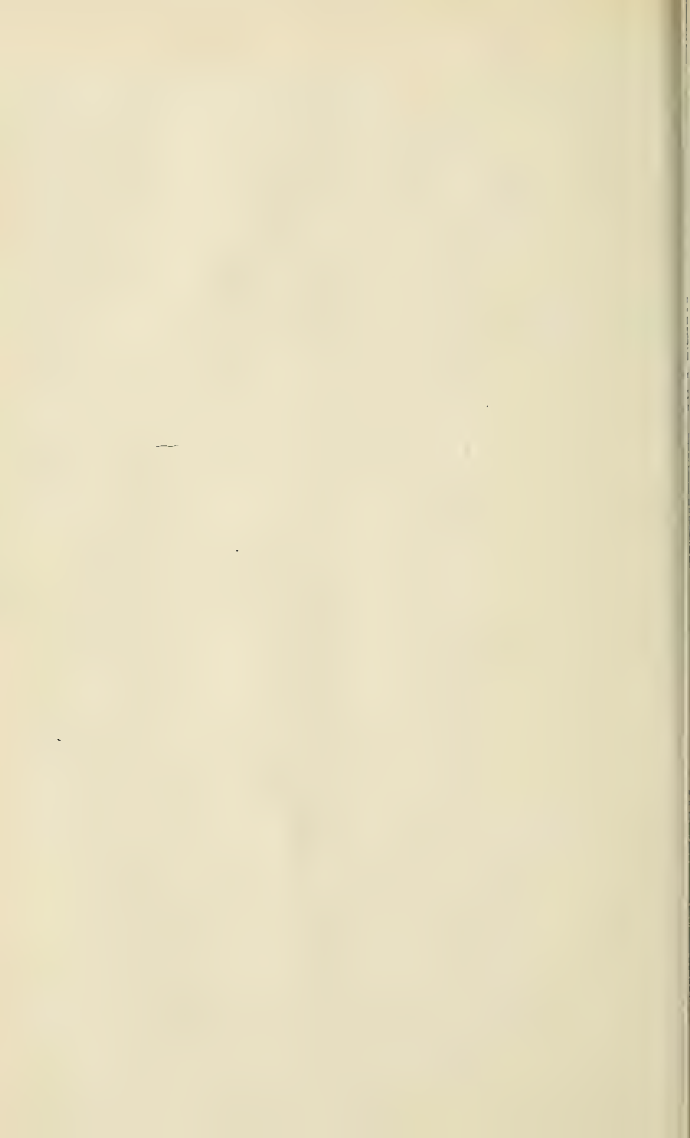
بو قرار اوزرینه چوجق اورته‌یه کتیرلدی . مادام سوزان صاغ طرفه اوته‌کی قادین صول طرفه چکدی . چوجغك قوللرندن طوتدیلر . اوته‌کی قادین چوجغك قولنی قوپاریرجه‌سنه کندی

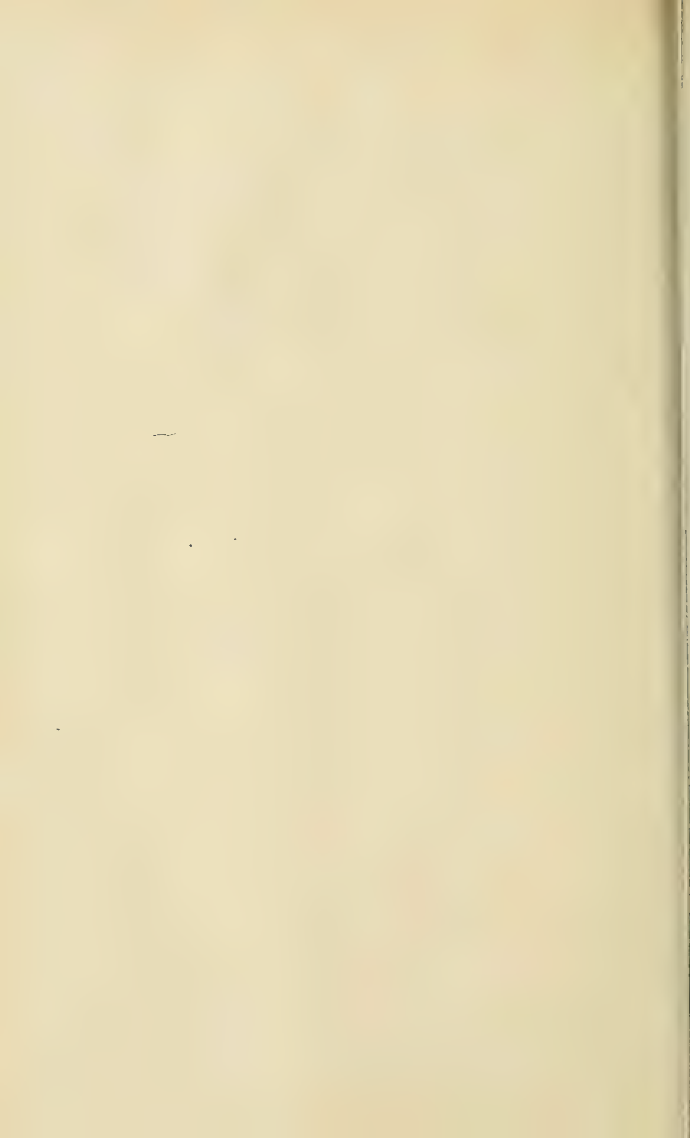
طرفنه چكديكى حالده مادام سوزان كندى اللرى آره‌سنده بولنان اولادينك الني بر حس شفقتله اوپيور ، كوز ياشلرينه غرق ايدييوردى .

آرتق محكمه‌ده هركس بو قادينك حقيقى بر والده اولديغنه حكم ايتدى . و حتى بوندن محكمه هيئتى بيله متأثر اولدى . رئيس ، عنيف قادينك ادعاسنى رد ايدرك چوجغك مادام سوزانه عائد اولديغنى بيان ايتدى .

مادام سوزان اولادينه صارلدى ، اونى قوللرى آره‌سنده صيقه‌رق هيچقره هيچقره آغلامغه باشلادى و بتون اوراده بولنانلرده كنديسنه اشتراك ايلدى . . .

وطن ایچون فائده‌لی کتابلر

عدد — ۸

بر تلغرافك تفسیری

درسعادت

روشن مطبعه‌سی

۱۳۲۵

بر ایکی سوز

۱۳۲۵ سنه‌سی ایلولنده بیره جکده بولنیوردم . حکومت مأمورلری وظیفه‌لرینه اهمیت‌ویرمیورلر ، ایشلره باقلمایور . اهالی : زنکین ، فقیر ، کوچوك ، بیوك هپسی صیزلانیور ، دردلشیوردی . حمیت بو یا طورامادم . همان داخلیه نظارتنه بر تلغراف چکدم . فقط مختصر ، مفید . برقاچ کون صوکرا جوابی کلدی . نظارت دییوردی‌که :

نامق اکرم ... امضاسیله ، تاریخلی بر تلغراف وارد اولدی ، بونده ایضاحات یوق ، کیم شکایت اولنیور ، هانکی مسئله‌لره دائر .. نه دولابلر دونیور ؟ .. مفصلاً بیلدیرملی .

یکی دیدم . سلاح قلمه صارلدم ، (چونکه بزم الك قوی ، الك کسکین سلاحمز قلممزدر .) میدان تصویره چیقدم . یازدم . بیلدیکلرمی ، کوردکلرمی آکلاتدم .

نشر ایتدم . هر رشحهٔ خامهم برزهر حقیقیت ، هربرق فکرم ، برنائرهٔ حریت . هانکی علاقه‌داره تماس ایدرسه آجیته‌جق ، کیمه چارپارسه یاقه‌جق.. فقط بن ، قورقمام. خوفم آنجق حقدن ، حجابم پیغمبردن ، احترازم عذاب وجدانیدن‌در . باشقه کیمسه‌دن بیم‌وامیدم یوقدر .

شو سوزلرمک‌ده هیچ برنده خلاف ، انحراف بولنماز . وبولنمادیغنی هر زمان اثبات ایدرم! ایشته محکمه ! ایشته قانون ! کیم آرزو ایدرسه بیورسون .

۹ کانون اول ۱۳۲٦ — نامق اکرم

٦ ایلول ۱۳۲۵ تاریخلی داخلیه نظارتنه کشیده
اولنان بر تلغرافك تفسیریدر .

§

ماده (۱)— تلغرافنامه ده دینلمشدی که : (ارباب
مصالح فریاد ایدییور)

ایضاح : ـ تقریباً اون برسنه دنبری استانبولده
تعلم وتعلیم ؛ نشریات عالملرنده پویان اولدم، اوغراشدم .
ادارهٔ سابقه نك زیر تطییقنده شوملك وسیعك نه درلو قوافل
مصائب ایله ، مائل انحطاط ، نه درجه ـ رهرو خراب
اولدیغنی هرصاحب وجدان واذعان کبی عاجزلری ده ـ
فهم وایقان ایتمش ایدم . اوزریمزه چوکن شو بلیهٔ
خانمانسوزك ، شو سلاسل هوائلك بر آن اقدم دفع
ورفعی چاره لرینه ـ هر چه باد آباد ـ چالشلمسنی ، بر
جوشش تأثر، بر تلاطم حسیات ارهسنده ، ایستردم .
بو محترم آرزومی کرك رحلهٔ تدریسمده بولنانلره ،
کرك صادقان اخوانه ضمناً ، اشارة ، تلمیحاً ، بعضاًده
قلماً تلقین وافهام ایدردم .

زمانلرجه اوحکومت ظالمه‌نك تحت ترصدنده بولندم، تعقیب اولندم. ینه بعون‌الله قورقمادم. ینه (پروپاغاندا) [١] لقدن واز کچمدم. سوزلرمده خطا یوق. اثبات ایدرم: ایشته صوك اثرلرم [٢] ایشته صوك یتشدیردیکم پاك فکرلی، منور حسلی طلبه‌م...

احتراز ایتمز عدودن قلب وفکری پاك اولان
مضمحلدر. عاقبت اللهدن بی باك اولان
نامق اکرم

نه‌ایسه حمد اولسون ۰(۱۰ تموز، ٣٢٤) انقلاب عظیم حصوله کلدی. صباح سعادت آچلدی. سویندك. مشروطیته، حریته نائلیتمزدن دولایی بختیارلغمزی جهانه بیلدیردك. اوکوندك.

چوق زمان کچمدی — هر نصلسه — برارتجاع فرطنه‌سی اسدی. فقط نه‌شدید، نه جهنمی برکرداد؟.. ملکمزك برقسم باغزار شطارتنی ریك وغبار اغتشاشه بوغدی.

جناب اللهك توفیقی، شانلی اردومزك صولت برقیه‌سی، حسن نیت اربابنك (جمعیت مقدسه‌مزك) تدبیر جهانکیرانه‌

[١] پروپاغاندا: بر جمعیت (قومیته) نك فکر وامالنی نشر ایتمك
[٢] معرفت، ژاپونلر، مقالات کزیده، لایحه...

سیله اوصرصر هائل ده برطرف اولدی . کوزلری‌تزی قاماشدیران مهر مشروطیت ، ینه اوسحائب ریب وکمان ازه سندن پارلادی . آفاقزی نوشین پیرایه‌لر ، انشراحلی نورلر ایله یالدیزلادی . روح ملته کلبوی حضور وامل سرپیلدی .

هنکامهٔ ارتجاعی متعاقب، متجاسرین‌ملعنت‌جزالرینی بولدیلر . آصیلدیلر ، نفی اولندیلر . نفرین ! .

بو تراب نزیه عثمانی‌یه یارامادقلرینی ، یاقیشمادقلرینی جهان نسانیته طانیتدیلر . لعنت !

بز ، اومدق‌که : مرکزخلافتده پارلایان سیف صارم تأدیب ، ممالکمزك‌هرطرفنه نشر بوارق دهشت ایتمشدر .

بز، ظن ایتدك‌که ؛ پای تخت سلطنتك‌سمای مهابتنده آچیلان کتاب انتباه، اقلیممزك‌هرکوشه سنده‌اوقونمش، هر فرده عبرت مؤثره اولمشدر . فقط هیهات ! بو سنه درسعادتدن اورفه‌یه قدر کوچوك بر سیاحتمده نه‌لر کوردم . بوراده یالکز بیره‌جکدن ، اوفاجق بر مسئله‌دن بحث ایده‌جکم :

ـا ٨ اغستوس سنه ٣٢٥ بیره‌جکه واصل اولدم . باقدم‌که اهالی هنوز حریتدن بی خبر . هروجود، ظلمت حالدن متأثر . هرکوکل، سلام استقباله متحسر. حکومت

مأمورلری دالدقلری خواب غفلتده بردوام. سیول عطالت هر جهتی باصمش، افق بلده‌ده چیرکین بر منظره، سیمای سکنه‌ده ناخوشنود بر تلون، برچین انفعال. هر لسان مشتکی ... هر دیده تظلمنون .... بر کشمکش معیشت، بر دغدغهٔ جبر و تحکم ...

زیارته کانلر (تحفهٔ خوش آمدی) مقامنده اوکه، کومه کومه شکایتلر دوکدیلر. حال وخاطرمی صورمق ایچون یانمه یاقلاشانلر، کندی مغدوریتلرینك، دردلرینك حسابنی ویرمکله مشغول اولدیلر. جریان حالی آکلادم. درجهٔ تأثرمدن آغلادم.

ایشته دفتر اطلاعاتمدن بر صحیفه: داعیٔ عدالت، جالب مرحمت، شایان دقت بر قصه. عرض ایدییورم:

§

(علی سعید) نامنده، زراعدن برذات، ایکی اوچ سنه اول وفات ایدر. حیاتده بر زوجه‌سیله، ایکی یاشنده بر جکر پاره‌سنی اوکسوز براقیر. مزروعاتی، متروکاتی بونلره ارثاً انتقال ایده‌جك دکلمی؟ لکن بوزواللیلر کیمسه‌سز. اوت، اللهدن غیری حامیلری، ظهیرلری یوق. بوندن بالاستفاده، مشروطیتك نه اولدیغنی بیلمین، بلکه ده بیلمك ایسته‌مین برطاقم مستبدلر، متنفذلر میراثك باشنه

اوشوشیرلر . دیکر طرفدن‌ده حکومت‌مأمورلری تالان‌ــ
کرلکدن کرو طورمازلر.

سابق مال مدیری (صالح افندی !) [١] حکومتك
متوفادہ آله جــنی وار، دیه مزروعاتنی حجز ایتدیرر .
دیوننك ایکی مثلنی(چونکه برمثلی کندی‌غیرت تحصیلیه‌ــ
سنه مکافات !!!.) اموال محجوزه‌دن آلور.

یتیمه نك وصیسی و دایسی احمــد نامنده برذات.
اوقویوب یازمق بیلمز . ایشدن آکلاماز. لیشته مأمورین
ایچون الك قولای بر وسیلهٔ اغفال . ایشته الك کوزل بر
طریق انتفاع . بی انصاف حرامیلر کبی همان صویجیلغه
یجیلکه ، اســتفاده یه جان آتارلر . مرحومك حکومته
اولان بورجی‌بوصورتله منهوبانه ، مغدورانه تأدیه‌اولنور.
بیتر . لکن بالطبع ، حکومتك‌وظیفه‌سی‌دها بیتمه‌مشدر .
مرحومك آلاجقلرینی ، اوته‌ده بریده برچوق حقوقنی‌ــ
وصینك مراجعتیله ــ طوپلامسی ، زوجــه ایله یتیمه یه

[١] صالح تیره مصالح رشوتده، ارتکابده ید طولی صاحبی
بر مستبد . وقتیله درسعادتده مهم برموقع‌اشغال‌ایدن برحامیسنه
کووه‌نه‌رك هر درلو فضایحی ، هر نوع قانون شــکنانه حرکتی
اجراده قصور ایتمه‌مش ، نهایت نائرهٔ حریتك اشــتعالیله ســون
هر هیولای ظــلم ظــلمت کبی ، اوده سیلنمش ، حفرهٔ ذل‌و
خسرانه دوشمشدر .

تسلیم ایتمسی لازمدر . وصی ؛ استدعا بدست، حکومته قوشار .

حق غائب اولماز . هله شو حریت دورنده هرکس حقنه مالكدر ، صاحب اولور . امیدیله ، غلبهٔ اعتمادیله ، کیدر، کلیر . هم آیلرجه ، ییللرجه . عرضحال، عرضحال، فریاد ، فریاد ... فقط آه !

« ورق مهر ووفانی کیم اوقور کیم دکلر ! »

دردینی دکلتهمز . مرامنی آکلاتهماز . چونکه مدیون کویلی . حکومت مأموری کویلینك اورتاغی، امورحکومت مأمورك الندهء . . .

ای ؛ نصل ایش کوریلور ؛ نصل دعوا بیتر ؛ طوغریلق ، حق ، عدالت .. خاطرهمی کلیر ؛

« قاضی اوله دعواجی ومحضر دخی شاهد
اول محکمهنك حکمنه دیرلرمی عدالت »

زواللی وصی . استدعا ، پول ، خرج . . . پاره‌سی ویرمکدن بیقار . چونکه امی . زیرا : صاف، دوغری . هرکسیده کندی کبی امنیتلی ، اهل حق ، ظن ایدییور : مدیونك املاکی حجز اولنهجق ، اجرت تجزیه ویر، اجرت مباشریه ویر . حجت مصرفی ویر ، وکیل اصل ایچون ویر ، وکیل مسخر ایچون ویر... ویر ... ویر..

بیچاره آدم ، ویره ویره افلاس ایدر . دکانی ، تجارتی براقیر، آووقات آرقه‌سنده ، حکومت صالونلرنده ، محکمه قپولرنده : سرکردان، پریشان ، دادخواه . . . گزر ، طورور... بومی حکومت ؟ بویله‌می عدالت ، .. هانیا مشروطیت ؟..

حاکم (الآن بیره‌جکده مقید زاده حاجی مراد افندی) دیرکه :

— اوغلم ، گیت ، وکیل طوت ، نافله بو ایشی سن بجره‌میه‌جکسك ؟ . .

— کیمی طوته‌یم ؟

— راضی افندی‌یی . او ای بر آووقاتدر . (حاشا!)

— پکی افندم .

معهود آووقات قرق غروشلق اجرتله — نصفی پیشین نصفی دیگری حکم دعوانده ویرلمك اوزره — طوتیلور. بزم آووقات ، مدعیك بتون دعوالرینی تعقیبه ، حل وفصل ایتمکه متعهد . مذاکره ، مشارطه بویله . لکن حریف بکرمی غروشی اله گچیردیمی ، کوشه‌یی بوکر . آرتق اوزاق . گزان . ایشت یوقسه آرا ، بول . آووقات نره‌ده ؟ قهوه خانه‌لرده ، قومار باشنده . . . . آووقات نره‌ده : کوینده، کندی ایشیله مشغول ... آووقات

نرەده؟ بشقه بر دعوا ایشنده: برصانفدرونی اغفال غیرتنده.
راضی افندی دینلن بودعوا وکیلی! (هرزه وکیلی)
مکتبسز، تحصیلسز، اصولدن، حقوقدن بی بهره، مرحمتسز،
خدایی نابت بر آووقات!!
شو حاله باقیلیرسه حاکم افندیده اونکله ال برلك.
زیرا: مومی الیهك؛ (کیت، راضی یی وکیل طوت، او أیی
ایش بیلیر...) دیمسی بك معنیداردر. فاعتبروا...

§

بر از تشریح دعاوی ایده جك اولورسه ق، هر سامعهٔ
عدالت، البته متأثر اولور: هر دیدهٔ وجدان البته یاشاریر.
شویله که مرحوم علی سعید افندینك اراضیٔ متروکه سندن
بری طاپوده، یوقلمه ده الیوم کندی نامنه مقید. فقط بر غاصب
متغلب، : (بنم یانمده شوقدر غروشه مقابل مرهوندر.)
تحکماتیله زیر تصرفنه کچیرمشدر.
باقیکز نه قدر موجب استغراب! مذکور اراضی
اوچ یوز اون یدی سنه سنده بر کویلی طرفندن علی سعید،
صاتیلیر [سند حالا میدانده] ، طاپوده علی سعید نامنه قید
اولنور. اوزماندنبری ویرکوسی ینه مرحوم طرفندن
ویریلیر...

شـمدی بر شخص آخر کلیر : (بو اراضی بنمدر . یاعده رهندر. کمسه قاریشه‌ماز ...) دیرسه بوادعای باطل ، بوطلب ناحق شو دور اقدس حریتده ده دکلنملی میدر؟

مرحوم ، حکومته اولان دیونی تأدیه ایده‌مدیکندن اراضینك طاپوسنی چیقارامامش . بونی غاصب آکلامش. کندیسی او کویك اغاسی‌ده [۱] اولدیغی ایچون قریه‌نك رسمی مهرینی ضبط ایتمش ، مختاری، اختیاری قوغمش. ایستدیکی کبی ساخته شهادتنامه‌لر، مضبطه‌لر یاپمق، مهرله‌مك جرأتنده بولنمشـدر . اراضی علی سـعیدك ، چونکه (۱۳۱۷) تاریخلی بر مابین سندیله بوکا شرعاً ، قانوناً صاحب... غاصب دیرکه :

«۳۲۳ سـنه سنده بو تارلانك اصل صاحبی بونی بکا (۲۰۰۰) غروشه رهن ایتمشدر . » حال بوکه یالان. بن اوراده ایدم ؛ صـاحب اوله بالذات صوردم ، نتیجه‌یی آکلادم ، شویله‌که :

ایکی ییل اقدم غاصب مومی الیه ، محکمه اعضالغنده ایکن ، کویلیی (صاحب اولی) جلب ایدر . اصلسز ، عندی برمسئله‌دن دولایی بیچاره‌یی محکوم ایتمك تسـلطیله

(۱) اناطولیده برپارچه اراضی صاحبی اولدکمی؟ اغالق حاضر. استانبولده بکلر نه قدر مبذول ایسـه ، اناطولینك اغالری‌ده او درجه بولـدر .

هم یاقه‌سنه، هم اراضیسنه یاپیشیر . زیرا: هم محکمه‌اعضاسی، هم کوی اغاسی ، هم باش‌بلاسی! تهدیدینی ایقاعه ، املنجه انتقاعه مقتدر اولماسونمی ؟! کویلی ، دفع شر قبیلندن، درت لیرا مقابلنده ترهین ایده‌یم ، دیر ، اوچ لیراسنی انجق آلیر ، یاقه‌سنی قورتاریر. ایشته بر دولاب! لکن دونن کیم؟ دوندیرن کیم ، بابیلان کیم ؟ کیمك مالی کیمه صاتیلیور . کویلی ایشك ایچیوزینی نه بیلسون! هم اشکنجه‌دن قورتیلیور، هم بادهوادن برپارەیه قونیور .

حالا دعوی معلق . فصل اولنه‌مایور . قائمقام صیزلتیدن ، دیرلتیدن اورکیور . بیچاره !... قاضی کندی یایدقلرندن، یولسزلقلرندن قورقیور. صوچلی! بوذات : حقسزلغیله ، اویغونسزلغیله برابر محکمه‌یه، اداره‌یه هجومدن ، تسلطدن چکنمیور . نەزمان وصی حکومته مراجعت ایتسه ، امان ، اه ایچون ، شو تارلانك طاپوسنی ویرك ، شو دعوامزی بیتیرك ... دیسه : غاصب ، درحال ، النده ، بر دسته‌اوراق، برهجوم : — وای ، طاپوبی نصل ویره بیلیرسکز؟ مدیونده بنم آله‌جغم وار . ایشته سند ، ایشته سبت ! .. یوم ... کوم ...

بو پاطیردی اوزرینه نه طاپو کسیلیر . نه دعوا

وارسـون طاپو هیچ کسیلمسون . بوکون حاجی حسن اراضی‌یه متصرفدریا. کیفی کبی اکوب بچیوریا . دها نه ایستر ؟ ..

آه ! حکومت ! بوظالمك بویله کستاخانه صالدیره‌لرینه ، عقـورانه یایغره‌لرینه اهمیت می ویرملی ؟ عجز ومسکنت‌می کوسترملی ؟

اما حریفك پاره‌سی وارمش ، یوزلرجه بیـکلرجه تلغرافلر یاغدیریر ایمش؛ افترالر، بهتانلرله ناموس وحیثیتی اخلاله چالیشیرمش ! ...

ایسترسه کوکلره چیقسون . موفق اوله بیلیرمی ، حق دائما حقدر . عدالت هر وقت عدالتدر . شخصه کوره دکشمز . مقامه نسبتله انحرافی قبول ایتمز. قیصالوب اوزانماز . بونی او جاهللرکه بیلمزلر ، عقللری ایرمز ، یاارباب فکر وعرفانده بیلمسونمی ؟

ای بیره‌جك حکومتی ! دوشونکز ، محکمهٔ کبرای عدالتی دوشونکز . بوکون اوفاجق برمستبدك ، کوچوجك برمدت وصولتنه دایانه‌مازسه‌کز ، یارین او ، روز مهاجماتده ، او ، ولوله زار آتشینده‌هرقول، هرظلمدیده حقنی ایستر، باغریر ، هجومه باشلارسه .. نه یاپه‌جقسکز. دوشونکز...

§

ينه بو غاصب خائب ، باقيكز ؛ نه انصافسزلقلر يابمش ؟ على سعيدك بركويليده بورجى (حتى)وار ايمش. كويلينك اراضيسى بانقه‌ده مرهون ايمش . مديونك او اراضيسى قانوناً حجز اولنمق لازمكلير. اوصره ده طاپو مأمورى (دلالت ايتمك ايستر !) وصى‌يه ديركه ! ــ كل اوغلم ، بانقه‌دن شوترلايى چيقار . على سعيدك حقوقنه مقابل يتيمه‌يه مال ايت. كل!طاپوسندينى‌ويره‌يم ... وصى يكى دير (بويله حسبةً لله بردلالته تشكر اولنور.)

وصى ، طاپو كاتبى ايله بلديه اعضاسندن بر ذاتك حضورنده تامقرق‌بش مجيديه‌يى كيسه‌سندن چيقارير، ويرير. بانقه‌دن طاپويى آلير. طاپو كاتبى ، سوزه باشلار :

احمدبوطاپويى بكاوير، سكايكيسنى كسه‌يم ،بو اسكيدر. (اسكى) لر ايشه يارامز. يكى طغرالى‌اولمسى‌ليدر ... ديه طاپو اوراقنى وصىٔ مغبون احمد افنديدن ياقالار ، ييرتار. واه ! واه! واه ! (اوچدى!) صوكرا مرقومك النه بر شهادتنامه ورقه‌سى طوتديرير . ــ هيچ برو جهله مناسبت ولزومى يوق ايكن ، ــ هايدى شو كاغدى كوتور ، كويك هيئت اختياريه‌سنه ،مختارينه مهرله‌ت .. . دير . .

بوطرفده وصى ، مهرلتمك ايچون اوته‌يه‌برى‌يه قوشار،

يورولور ... ديكر طرفده سالف الذكر غاصب حاجی حسن افندی طاپو مأموريله بالاستشاره سندلری کندی نامنه کسديرمه‌يه موفق اولور. الله! الله! اين العدالة ؟

استطراد

بو نقطه‌ده طاپو مأمورينی معذورمی کوره‌لم، مغدورمی ؟ (٢٥٠) غروش معاش مقابلنده هانکی مستبدله اوغراشملی ؟ ايش قوتده . جسارتك وارسه طاپوبی کسمه . تلغرافك بيکی بر پاره‌يه ... لوايه، ولايته، نظارته ... مع هذا طوغری يولی تعقيب ايدن بر مأمور، حقدن غيری هيچ بر اسنادن، هيچ بر تهديد وتجاوزدن قورقماز، قورقامليدر .

انسانه صداقت کبی سيف ظفر اولماز
ميدان حقيقتده کيدن کمسه يورولماز
نامق اكرم

§

ينه يکرمی سنه‌دن بری، متوفی علی سعيدك، بر چيفتجيدن، بورجنه مقابل، آلديغی، سوروب اکديکی بر قطعه اراضی، (طاپوسز!) ديه عين غاصب متحکم طرفندن ضبط وغصب اولنور . بونی برقاچ سطرله ايضاح ايتمك ايسترم .

جسیمك اوغلی رجب ، نامنده بر فقیر کویلی احتیاجنه بنـاءً اراضیسنی وقتیله (یکرمی سـنه‌لك بر زمان اول) علی سعیده صاتار . پاره‌سنی آلیر . علی سعید او زماندن بری بو تارلایی زرع وحرث ایدر . ملکی دکلمی ؟ فقط هر نصلسه (بوقباحق وار) طاپوسنی چیقارماز ، خیر ، چیقاراماز . کوجی یتمز...

ایها النـاس ! سز بیلیرمیسکز ، طشره‌ده بر طاپو چیقارتمق نه قدر اوزون ، نه قدر زور . دیه بیلرم که بر تارلانك طاپو سندینی الده ایتمك ، جهنم عذابندن قرق سنه امین اولمق ایچون برات استحصالنه معادلدر . (وقنا عذاب النار)

علی سعید ، کسـوهٔ سیاه مماته بروندیجه یا الله ! حاجی حسن ، مال بولمش مغربی قیلندن ، غیرته کلیر . جسیمك اوغلی رجب ، نرده‌سك ؟ صورار ، آرار . باب قضاسنده (بیره‌جکه اوج کونلك مسافه‌ده) ایمش . اوشـنمه‌دن ، اللهدن قورقمادن ، یتیمه‌یه مرحمت ایتمدن ... اوکا آدمنی یوللار . باقکز ؛ عالمده نه چشید بیع و شرالر وار ایمش ؟

محاوره : آدمی . — بکا شو اراضی‌یی صات ،

کویلی — هانکی اراضی‌یی ؟

— ... قریه‌ده‌کی ...

— جانم بن ، علی سعیده وقتیله صاتدمدی . بو نصل اولور ؟

— علی سعید چکیندی کتدی . آیول! کیمك نه خبری اوله جق، پاره قزانمق ایسته مز میسك؟ کل! بکا ده صات [١] آل ، سکا برقاچ لیرا . هوادن کلیور... کویلی زوکورت پاره سز . برقاچ لیرایی کورونجه ، عقلی زیوانه سندن چیقار . حکومت می ، عدالت می خاطرینه کلیر .

یکی . دیر ، برسند یاپارلر . ایش بیتر . حاجی حسن بوصورتله یکرمی سنه لك برحق صریحه ، اوفاق بردسیسه . برشیطنت نتیجه سنده صاحب اولور! حیرت ! ... [٢] دیمك که بو ذات عبدالحمیدك اثرینه تابع اولمقده تفرد ایتمك ایستیور ، یاخود که اونك رحلهٔ تدریسنده یتیشن تحسینلره . عزتلره ... رقابت داعیه سنده بولنیور ! العیاذ بالله !

---

[١] اویله یا . ایشته بر تجارت یولی . حاجی حسن ده — (الله اسیرکه سون چونکه وجودی وطنه ملته نافعدر! لازمدرمی!) اولورسه بشقه سنه صات . دها صوکرا بردیکرینه ... بویله قازانج کیمك النه یکر ؟ حی علی الصلاح !

[٢] کرپایلره ، جهلهٔ ناسه بوفنا یوللری اوکرتن ، بو اخلاقسزلقری کوسترن بوکبی منفعت پرست مستبدلر ، متنفذلر اولیور .

ای غاصب حق ! آچ کوره لم . نرده کتابك؟
محشرده صورولمازمی صانیرسك که حسابك...

نامق اکرم

§

عجبا ؛ بو آلایشخانهٔ فانیده غصب ونهب ایله ثروت وسامان جمع ایدنلرك هانکیسی بر سعادت ابدیه ایچنده یاشامشلردر .

عجبا ؛ بو دنیای دینك (برکچید) ، بر کذرکاه زوال اولدیغنه اوغاصبلر ، او کمراهان ، نیچون عقل ایردیره‌میورلر ؟

شرقده قارونلر ، غربده رونلر ... عاقبت نه حاله کرفتار اولدیلر ؟

ای افتادکان مذاقهٔ جهالت ! آجییکز ؛ سز، سزه آجییکز . دوشدیککز مجرای حرص وغرض ، امین اولکزکه ، سزی پك هولناك ورطه‌لرك آغوش عدمنه سورکلیور ... او ورطه‌لر — که هانکی نقطه‌سندن باقلسه برجوف سیاه بحران ؛ اولانجه دهشت وظلمتیله خشیت‌رسان !...

خلاصه : بوذات ، کویاکه مرحومك وارث مشروعی

ایتمش ، کویا که هر نه‌سی وارسه کندیسنه انتقال ایده‌جك ایمش ... بتون متروکاتنی برر انتریقه ایله ضبط وغصب ایتمش ، حکومتی ، شریعتی طانیمامش بویله بر بی‌انصاف. وبویله اولدیغی هر زمان حق وعـدالت اوکنده تجسـم ایدر .

زواللی طول قادین ! هله بیچاره یتیمه !... بیونلرینی بوکسون، آغلاسون ! .... یا وصینك نه قباحتی واردی‌ده جیب حمیتندن بیکلرجه غروشی بویولده صرف ایتسون ، تجارتی، مصلحتی سکته‌دار اولسون !..

اخطـار — هر بلده‌نك حکومتی، بیره‌جکده‌اولدیغی کبی دوام ایدرسه ، ایواه ! دها برچوق یتیملر، بیچاره‌لر، مظلوملر آغلایه‌جقدر .

انسان او، که فکر واملی ملته خدمت
نفرت ! او وطن خائی ظالملره نفرت !

نامق اکرم

ماده — ٢ تلغرافنامه‌ده دینلمشدی که ؛ (تبلیغاته رغماً حکومت مأمورلری وظیفه‌لرینه اهمیت ویرمیورلر.)

یوقاریدن بری عرض وسرد اولنان ایضـاحات ، اوفاجق بر اعتنا ایله اوقنورسـه ، بو فقره‌نك‌ده حقیقتی درحال تجلی ایدر. مع‌مافیه برقاچ سطرله تفسیر ایده‌یم :

هایدی دیه لم که : وصی ؛ صاف ، حیله‌دن ، صنیعه‌دن آکلامایور ، آلدانیور . هایدی آووقاتده مرحمتسز مغفل؛ تنبل ... عاجزلری ایکی ماهدر بوراده حسبةً لله ، یتیمه‌یه آجیه‌رق شو، وبونك کبی مسئله‌لری تدقیق وتعقیب ایدییورم . اك مقدس آمالمده بو کبی منازعات واختلافاتی قانوناً ، شرعاً ویا صلحاً اولسون قالدرمق، یاتیشدیرمق. همشهریلریمزی، عموم وطنداشلریمزی اصول مشروطیته شهراه عدالت ومساواته سوق ایتمك در. اوت ، اهالینك جهلندن، غفلتندن استفاده‌یی اوته‌دنبری عادت ایتمش،خوی ایدنمش اولان متغلبانی، مأمورینی بومسلك سقیمدن واز کچرمك . فقط بعضیلرینك — که حرام وحیله دن ذوق آلمش، غصب وغارتده ملکه حاصل ایتمش — ایشلرینه کلمدی . کلیرمی ؟ نامق اکرم باشلرینه بلا. حق سویلیور. حق یولنی کوستریور . مظلوملره وظیفهٔ تسلیه ، ظالملره درس عبرت وریور. اهالی‌یه — کوزلرکزی آچیکز، اویانیکز. صبح سعید سلامت ایردی . اطرافکز امللرله ، ترقیلرله ، رفاهیتلرله محاط . سز ،حالا اورته‌ده عریان ؛ کریان طوریورسکز. چالیشکز، چالیشکز...

ای متنفذان ، ارتق تحکم وتغلبکزه بس. یغماجیلغکزه، سایهٔ مشرطیتده دست آهنین حریتله پردهٔ متین انتهاء

چکیلدی. خبردار اولیکز . سوردیککز ذوق، کوردیککز سعادت، یاپدیغکز سفاهت ... هپ کیسهٔ ملتدن ایدی. ارتق او کیسه‌لر سزك ایچون قاپانمشدر. ای کروه مستبدان! ایو بیلکز که اوغارتلر، اوغنیمتلر ، اومنفعتلر سزه ابدیاً وداع ایتمشدر. خیال !خیال !...

نه ایسه ، صدده کله لم : بو دعوایه دائر ، یکیدن مقامنه تقدیم اولونان استدعا ، طولامباجلی یوللاردن دولاشه‌رق النهایه مجلس اداره‌یه کلدی . —

کیدرم ، صورارم : قائمقام وکیلی اوراده . جواب: مجلس تشکل ایتمدی ، ایتمیور ، یارین .

ایرتسی کون ، ینه اداره‌ده اعضا یوق ، دها ایرتسی کون ، هکذا ... ارتق اوصاندم . برکون مجلسده . — وکیل افندی! خبر کوندریکز ، کلسونلر . اصحاب مصالح بودور مشروطیتده بویله واهی اعتذارلره ، هوائی بهانه‌لره تحمل ایده‌مز، بوخصوصده اولا سز مسؤلسکز. یازیقدر ! ...

وکیل جواباً شمدی کوندردم ، بردها بر ژاندارمه‌یه باغره‌رق -- کل ! مصطفی! فلان ، فلان اعضایه کیت ، خبر ویر، دیدی. اوراده بکله دم. ضبطیه کلدی : «افندم، کیتدم ، آرادم ، کیمسه یی بوله‌مادم . بوصره‌ده قولاغمه

اکیله‌رك : (کیت ، کورمدم ، سویله‌دییورلر ، نه‌یاپایم ..)
دیمسونمی ؟ . ایوه! چیلدیره‌جقدم . بز ، مشروطیتی بویله
کورمك ایچونمی ایستدکدی ؟ او هنکامده اصحاب
مراجعتدن وتجاردن بازرکان زاده مجید افندی ایچرو
کیردی . استدعاسنی صوردی . اوکاده نا ملایم جوابلر ...
دها صوکره زراعدن ساعتجی‌زاده صبیح افندی مراجعت
ایتدی . او ذاتده ناسزا خطابلرله : مجلس یوق .
اعضا یوق . یارین کل ، بر هفته صکره کل ... کبی
شان حکومته یاراشمیان سوزلرله آوودلدی ، صاوودلدی ،
متعاقباً بردیکری بسبتون قوغیلدی . [١

. حسبحال

صبیح افندی دیرکه : (افندم ، بن ، یکرمی
کوندنبری کیدوب کلیورم . دعوام نه اولدی ؟ نه‌اوله‌جق ؟
هنوز برجواب شافی آله‌مدم ، آلامایورمده . بوکوزده‌ی
کیده‌یم ؟ نه حالدر بو !! ..)

---

[١] غربی شوکه ؛ اوصره‌ده حکومته ، مأموریتله مناسبتی
اولمیان ، یالکز برپارچه معجزلکی ، بارلرنی سیئه‌سیله اسمی
ضایپلان (دودوکی‌اوتن) برحریف ، صالونده کربنورکن کمال اعزاز
واحترام‌ایله ایچرو چاغیرلدی خاطری صورولدی . عجبا مجلس اداره
محل محبتمیدر ؟ قرائتخانه‌می‌در . یوقسه حکومتك بر دائرهٔ
رسمیه‌سی ، رؤیتکاه مصالحمیدر ؟

شو تظلم آمیز ، معقول سوزلری ایشیدەمین قائمقام وکیلی — معذوردر. چونکه اصمدر — بالطبع آلدیر-مایوردی. فقط یانندەکی تحریرات کاتب وکیلی بروضعیت رسمیهٔ قائمقامانه ، خیر ، متصرفانه، والیانه، بلکه ده (ناظرانه !) آلەرق :

« ای نه اولور ؟ بوکونده کیت ، یارینه قالسون... مجلس طوپلانمادی...

صبیح افندی: — بن، نرەدن کلوب نرەیه کیتدیکمی، بورایه کلمك ایچون نه قدر وقت ، نه قدر نقد صرف ایتدیکمی بیلیورمیسکز؟ ثانیاً، تبلیغات اخیره احکامنجه مأمورین وظیفەلرینه دوام ودقت ایدەجکلردی ؟ امور عباد ، نهایت یکرمی درت ساعتده قدر فصل ورؤیت اولنوب بیتەجکدی...دی ..

وکیل کاتب، ینه سمع اعتباره آلمایور، « ینه کمسەلر یوق، مجلس تشکل ایتمدی .هم محکمه،هم اداره اعضاسی، رئیسلری برلشمدکجه ، برلشمدکجه ! . نه یاپالم ؛ کیت ، کل. هرکون کل . هرزمان کل. ایشك نه ؟ ... دیور .

وکیل کاتبك بو واهی، مناسبزسوزلرینه قارشی بن‌ده صبیح افندی‌یه حمیةً بروکالت ایتمك ایستدم دیدم:ایشته بوده فی‌سبیل الله بر جهاد ... یاهو، نه یاپیورسکز؟ارباب

مصالحه، خصوصیله زراع؛ تجار کبی هر ملتك معتبر، محترم آدملرینه قارشی بو معامله‌لر لایقمیدر؟ بو، قانون مشروطیته موافقمیدر؟ یاپمایکز! یازیقدر! مجلسلرك تشکلی ' اعضانك اجتماعی برامر کیفی میدر! یوقسه رسمی، نظامی میدر .. بوذاتلر وظیفه‌لری باشنه نیچون کلمیورلر . زواللی ملت . بونلره یالکز معاش ویرمکه ، یاخود ناز وادا ایله بسلمکه‌می محکومدر ؟ اخطار ایتملی ، قانون نامنه بیلدیرملی : بو آدملر باچکیلسونلر ، یادوام ایتسونلر، ایش کورسونلر . قلبنده ذره . قدر حمیت، مروت اولانلر بیله بونی یاپماز. بوظلمدر. مرحمتسزلکدر ....

بن ، بویله جوشش مدافعات ایله اوغراشیور ، روحمك الك حساس تللرندن عکس ایدن تأثر نوحه‌لرینی اوقیورم ... وکیل کاتب سوز بوله مایور ؛ وکیل قائمقام ایشتمیور ... ارده صره‌ده وکیل قائمقامك :ــ نه در او ؟ وکیل کاتبك : دام ... دوم ... برشی یوق ... صبیح افندی وکیلنك طغیان حسیاتی بربرینه قاریشیور. ساعتجی زاده بو اوچ وکیلك (وکلای مثلثه‌نك) کندی مسئله سندن متولد کورولتیلی مهاجماتی ارسنده ، شاشیرارق . نهایت اورته‌دن غائب اولیور...

دوشونملی : برصاحب مصلحت ، حکومته مراجعت ایدرده، هپ وکیللر اره‌سنده قالیرسه !...الله امداد ایلیه !

بن بوباشدن صاومه‌لری كوردم. یوره‌كم صیزلادی. صبرم توكندی. تأسفلر اوقویه‌رق دوندم. بر قاچ كون صوكرا ضابطه مأمورینك یانـنه كیتدم. ایكی كویلی‌یی استشهاد اولنمق اوزره جاب ایچون كندیسنه حواله اولنان بر استدعایی صوردم.

اومأمور برقصور: یارین ژاندارمه نفری كوندره‌جكم دیه بر آی اول اجرت مباشریه‌یی‌ده آلمشدی. (وكیم بیلیر قاچنجی دفعه اوله‌رق زواللی یتیمه‌لرك جیبندن بو پاره‌لر چیقیوردی!).

بوقدر كونلر ظرفنده حالا شاهدلرك كتیرلمه‌مسنه، ضابطك هر وقت اعوجاجلی، مملل جوابلرله اهمال و تعویق وظیفه ایتمه‌سنه نه معنا ویرملی!

ذاتاً بو ضابطه‌مأموری قانون‌چاوشلغندن فرلامه، ضبط و ربط اموره بیكانه. جبین، جاهل، تحصیل ابتدائیدن بیله محروم. هر نصلسه ادارهٔ سابقه‌ده ژاندارمه ضابطلكنه قونمش. برخمیل.

بركت ویرسونكه اوراده برقومیسر وار. شمدی‌اولدقجه فعالیت، حسن نیت صاحبی. یوقسه بیره‌جك، بو ژاندارمه ملازمنك اجرا آتسزلغی، جهالتی، قانونه عدم رعایتی یوزندن بردنبره بوزولور، كیدر.

بو حرفك سزه جملهٔ اجرا آتندن بر مثال عرض ایده‌یم : آ کلایکزکه طشره احوالی نه قدر آجیقلیدر.

بیره‌جکه مواصلتمدن ایکی کون صکرا ، استقباله کانلره اعادهٔ زیارت ایچون کیتمش ایدم.. . اوته‌دن ، بریدن احبا، آشنا چوغالدی . بر مجلس شطارت حصوله کلدی. کیجه ، ساعت ایکی زاده‌لری . اوطوردیغمز یر ، فرات ساحلی : طبیعتك بر بخشایش علویسی . دلربا ، هوادار ، شایان‌تنزه بر موقع. بدر تابان ، انوار ناصیه سنی سطح مجلای آبه دوکمش ، یالدیزلی موجه‌لر توده توده کموش کوچه‌لری کبی قباریبور ، اوفاجق بر هبوب نسیم ایله تبدیل شکل و محل ایدرك ، آقوب کیدیبوردی .

بز، بر طرفدن بومناظر بدیعهٔ قدرتی تماشا ایدیبور، بر طرفدن‌ده استانبول عالملرندن ، سیاحت خاطره‌لرندن بحث آچیور ، قونوشیوردق . نا کاه بر کویلی کلدی .

افندم ، بنم فلان یردن کچیلرمی خرسز کوتوردی . شمدی. شمدی. امان ! نه‌یاپیله‌جق ؟ مدد ! چاره !

حضاردن بر ضابط . — ای؛ نه یاپیله‌جق؟ شمدی کیت ، یارین حکومته کل . دعوا کی اوراده آکلات . بوراسی محکمه‌می ؟

کویلی صزلانیور . خرسز یارین نره ده بولنیر ، امان افندم ، مرحمت افندم ، همان امر ایدیکز. برایکی

ژاندارمه ایله تعقیب ایدەلم . بن، خرسزك بو كیجه نرەدە اولدیغنی ، نرەیه كیتدیكنی بیلیرم . فقط یارینه قالیرسه . كیم بیلیر ، نرەیه صاووشیر ...

ینه ضابط : برطورغضوبانه ، بر تحكم جبارانه ایله آچیل شورادن، بەآدم ! شمدی صرەسی‌می ؟ یارین ، هایدی ... (یا،راحت‌یر. محبت، ملاطفەزمانی، براقیلرمی؟ ضابطك كیسەسنه كیرن‌چیقان نه ؟ ایسترسه دنیاچالنسون. كندیسی متضرر اولمادقدن صوكره ....) —

بیچاره كویلی متحیر ، متأثر چیقدی كیتدی . بن دە هم حیرت ایتدم. هم آجیدم . بو ، ایو دكل . یاقشماز ، یازیق ...دیدم . آكلایان كیم ؟ صوكرا یانمدە كینه صوردم: بوضابط كیمدر ؟ اسمیله جسمیله اوكرندم : مكربزم طویل‌القامه ، قصیرالمحاكمه، محروم‌المرحمه، معهودژاندارمه ضابطی عبدالكریم افندی. .. ایمش .

آه ! ایشته بویوزدن دكلمیدركه طشرەلر بوزوق.ایشلر دوزلمیور . خرسزلق ،یغماجیلق ، فسق‌وفساد خروشان. امنیت منسلب . حضور قلب یوق .

ماده ٣ .ــ (حریتدەده آغلاملی‌می ؟)

ایضـاح . ـــ ١١ تمـوز ٣٢٥ دن اول :
كوزلر قاپالی ، قولاقلر طیقالی فكرلر اویوشمش ،

ذهنلر بروشمش ... دماغلر پاسلی ، املر یاسلی ... مدهوش ، بی هوش ، (کالعهن المنفوش) یاشاردق ...

بزی بو درلو حیاته ، بویله ذلت ومسکنته آلشدیران ، سوق ایدن برقوت ، برسائق مجبر وار ایدی. اوده استبداد!

آغلاردق : کوزلرمزدن آقان یاشلری سیلمکه قدرتمز یوقدی . ایکلردك : هر انین حزینمزی کندی قولاقلریمزه بیله ایشتدیره‌مزدك . ایچمزده بیوین انسان صورتلی ، جانورسیرتلی جاسوسلرك ، خائنلر سوندیرن خائنلرك شرلرندن ، فتنه‌لرندن ، ملعنتلرندن قورتلق ایچون آغزمز باغلی ، یوره‌کمز داغلی طورووردق .

نه زمانکه حریت ، اونور اقبال سمالردن ، سحرلردن طوپلادیغی نشوه‌لر ، زاهره‌لرله مملو ، مزین بر صحیفهٔ آمال آچدی . نظرلرمزه فرونق کلدی . سیمالرمزه ، رنك بهجت قوندی . قولاقلرمز آچلدی ، . فکرلرمز پارلادی . ذهنلرمز کشایش بولدی . دماغلرمز جلالندی . امیدلرمز یکیدن طوغدی ، بیودی...

بو صباح انقلاب ، عثمانلیلره اوقدر مسعودوباهر برفیض وتاب انجذاب ویردی‌که ، سنه‌لردن بری قورومش قانلرمز جولانه ، طونمش حسلرمز غلیانه ، سونمش نشئه‌لرمز لمعانه باشلادی ...

شرقدن غربه ، غربدن شرقه برشعشعهٔ دلجوی آسمانی

یاغدیران کونش ، آفاق وطنمزه بشارت ضیالری صاووردی ... بودفعه انشرحمزدن اغلاشدق . تبسملر ، نوازشلرله قوجاقلاشدق .. سعادتمزه قاووشدق . ودیدك : ایشته آرادیغمز دم تابان مبارك ! مساوات ، عدالت ..

فقط آه ! بوسعادتی کندیلری ایچون مقدمهٔ فلاکت ، بومسرتی خاتمهٔ خیانت بیلنلر وار ... بونلرك هر لحظه یورکلری اوینار ، قلبلری چارپار ، فرصت ارارلر . طوتدقلری یولك بر سبیل ذلیل ، کیتدکلری یرك برجای مهلکه نما اولدیغنی یا بیلمیورلر ؛ یاخود بیله بیله امللرینی تذلیل ، شرفلرینی تنزیل ، انسانلقلرینی حذف وتعطیل ایدییورلر .

بونلر ؛ بشریته دشمن ، خائن وطن ، حسدن محروم ، فنالغه محکوم ، شرته سالك ، شئامته مالك ناکسلردر . بونلر ناموسی پاره ، مذهبی پاره ، دردی پاره بر کروه بدبین ، مسکین ، آوارهلردر . الله بوملتی بوکبیلرك شرندن صاقلاسون .

بو قافلهٔ خذله ؛ بزم کبی مشتاقان حریتی ، ارباب عفت وغیرتی بشوش ، آسوده کورمك ایستهمزلر ، اوممازلردی . زیرا حریت اونلرك زنجیر استبدادینی قیردی . کانون اهانتلرینی سوندردی . امانلرینی کسدی . بللرینی بوکدی ... بزم یوزلرمز کولدی . اونلرك قلبی ایچین ایچین آغلادی . بز ممنون ، اونلر محزون ... بز ، شاطر ، اونلر خاسر ... بز بختیار ، اونلر پابستهٔ ادبار ! .. لکن او

ظالم جانلر ، سرماديده ييلانلر ، اردصره حرارت نفاق وفساد ايله باشلريني قالديرييور، اطرافه صالديرييورلر. جكرلرندن توتوبكلن زفير سمناك غرض ، بزى بوغسونمى؟ حيف ! ينه بونلرك دفع مضرتلرى ازالهٔ مفسدتلرى نه يه متوقف؟ بونى دوشونملى .

چونكه منفعت شخصيه‌لرى ، استفادهٔ خصوصيه‌لرى اوغرنده شيطنت زبايلرى كبى ، گلزار وطنى خاروخاشاك هلاك ايچنده براقمقدن چكنمزلر. بويولده هردرلو تشبثات ظالمانه‌يى، منويات منفوره‌يى ، فرصت بولدقجه ، اظهارده قصور ايتمزلر. وبيلمزلركه نتيجه‌ده خراب ونا ياب اوله‌جق بوملكده كندى حصه‌لرى، كندى تمتعلرى‌ده واردر .

لكن !... پردهٔ حرص وجاه كوزلرينى قاپامش ، بادهٔ هواى هوس عقللرينى طاغتمش ، بادهٔ مسكنت روحلرينى اويوتمش ، مرحمتلرينى قوروتمش ... هيهات !...

هر قلبى صزلاتير دوكيلن اشكاب حزين
آغلاتمه بر يتيم المناكى اى مهين !

مادهٔ ٤ — تلغرافك صوك كلمه‌سى : (چاره ؟)

بوسوزك مدلولنى حريتى استحصال اوغرنده سنه‌لرجه چاليشان ، فداى حيات ايدن ، زندانلرده ، منفالرده ، چوروين فداكاران امتدن ، جمعيت مقدسه‌مزك مجاهدين اوليه سندن بكلرز . مجلس مبعوثاندن ؛ داخليه نظارتندن اميد وانتظار ايلرز. (لاحول ولاقوة الا بالله !)

تراجم احوال مشاهیر

یاخود

زمانمز عثمانلی ادبا و محررینی

(احمد مدحت افندی)

محرری: علی مظفر

صاحب و ناشری

استانبول کتبخانه‌سی صاحبی: میساق

معارف نظارت جلیله‌سنك فی ۲۳ تشرین ثانی سنه ۳۱۵
تاریخ و ۵۲۱ نومرولی رخصت رسمیه‌سنی حائزدر

درسعادت

قصبار مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

۱۳۱۷

افادهٔ طابع

سکز سنه‌دنبری عالم مطبوعات وکتابجیلقده اکتساب ایتمش اولدیغم تجربه نتیجه‌سی اوله‌رق دائرهٔ خدماتمی توسیعه بر قات دها صرف مساعی ایلمك فکر ونیتیله بمنه تعالی اخیراً (استانبول کتبخانه‌سنی) کشاد ایلدم . اوته‌دنبری فوق العاده آرزو ایلدیکم شیلردن بری‌ده مشاهیر ادبامزك رسملریله تراجم احوالنی حاوی مکمل بر کلیات وجوده کتیرملك اولدیغندن (تراجم احوال مشاهیر) عنوانیله شو کتابی میدان انتشاره وضع ایلدم . شو تشبثده‌کی نیت عاجزانه‌مك مشروعیتی قدرشناسان نزدنده نظر تقدیر ایله کوریله‌جکنه شبهه‌م اولمدیغی کبی ترجمهٔ حاللرینی طلب ایلیه‌جکمز ذوات عالیه‌نك بو عاجزی تشویقاً دریغ لطف بیورمیه‌جقلرینه‌ده بیان امنیت ایدرك ختم کلام ایلرم . ومن‌اه التوفیق

(استانبول) کتبخانه‌سی صاحبی

میساق

مقدمه

معلوم آ، ارباب قلممزی بعض زمان پك زیاده بیزار
ایدوب دوشوندیرن شیلردن بری ده بزده شمدی یه قدر
مشاهیرمزك تراجم احوالنه دائر لایقیله همان هیچ
برشی یازلمامش اولمسیدر . واقعا شو آلتی یوز سنه دنبری
کلوب کچن عثمانلی شعرا وارباب قلمنك تراجم احوالی
جامع اولمق اوزره یازلمش بر قاچ (تذکرة الشعرا)
موجود اولدیغی کبی زمانمزده دخی ترجمهٔ حال اوله رق
بر قاچ اثر یازلمامش دکلدر . آنجق (تذکرة الشعرا)
دینیلن شیلر ـ ارباب تتبعك هرزمان مع التأسف اعتراف
ایتدکلری وجه ایله ـ ترجمهٔ حال نامنه هیچ برشیئی جامع
اولمیوب عادتا بحث ایتدکلری ذواتك آثار منظومه لرندن
متشکل مجموعه لر حکمنده اولدیغی کبی زمانمزده یازیلان
برقاچ اثرده دخی ترجمهٔ حال وحیات جهتی پك ترکلمش
وکویا تنقید آثار ایدلمك ایستنیلوب صدددن بسبتون
چیقیله رق اصحاب تراجمك مسالك ادبیه لری ـ اوروپا

مسالك ادبیه‌سنك ترجمه‌سی صورتیله ـ تفصیل اولنمش اولدیغندن نه تذاکر شعرا ایله ، نه‌ده بو یکی اثرلرله مطلوب اولان استفاده‌یی تأمین ایتمك ممکن اوله‌ماز . بناءً علیه انسان اعاظم ادبامزدن برینك ترجمهٔ حالنی اوکرنمك ایسته‌سه مقصده وصولدن بیاغی عاجز قالور . بو حال بالذات شو محرر عاجزك دخی باشمه کلدیکندن بر آره‌لق ترقیجویان شبانه برخدمت ایتمش اولمق اوزره چالیشه چابالیه زمانمز مشاهیر ادبا و محررینك تراجم احوالنی طوپلامش و بونلرك بعضیلرینی پك مختصر ویاریم یامالاق اوله‌رق رسائل موقوته‌دن بعضلرینه درج ایتمش ایدم .

صکره بونلری بر آره‌یه طوپلایه‌رق (تراجم احوال مشاهیر) سرنامهٔ عمومیسی آلتنده جزء جزء نشر ایتمکلکم بعض طرفلردن اخطار اولندیغندن بتوفیقه تعالی ایشه مباشرت ایلدم .

اثرمك برنجی جزؤنی کرچکدن دیباجهٔ کتاب ادبیات عثمانیه اولان (احمدمدحت افندی) حضرتلری تشکیل ایتدیکی کبی دیون عمومیه دیرکتوری مرحوم عالی بك ایله فضیلتلو محمود اسعد افندی ورشاد وخالدضیا بك افندیلرك تراجم احوالنی حاوی دفترلر یازیلوب بیتمشدر .

بونلری متعاقب دیکرلری دخی (تراجم احوال مشاهیر)ه کچه‌جکدر. بو اثرده تشریفاته دقت ایدلمیه‌جکدر.

اعتراف ایدرم که بزم یازدیغمز بو ترجمهٔ حاللر دخی دخی مکمل دکلدر. زیرا (ترجمهٔ حال)اولمق اوزره یازیلان بر کتاب ـ غربده امثالی کورلدیکی وجه ایله ـ یالکز برادیبك تاریخ تولدندن وفاتنـه قدر قطع ایلدیکی رتب رسمیه‌یی ویازدیغی اثرلرك یالکز اسامیسنی حاوی اوله‌جق اولدقدن صکره هیچ برایشه یارایه‌ماز. اوادیبك ترجمهٔ حالندن صکره بعض مناقب حیاتی ، مسلك ادبیسنی حکایه وتفصیل ایلمك ، آثارینی بر بر میدان تدقیقه چکه‌رك مطالعه‌لره ربط ایتمك، الحاصل اوادیبی مزیات وعرفانیله طانتمق ایستر. تا که وجوده کله‌جك اثر بحق مطلوبه موافق اولسون. مثلا بز (احمدمدحت افندی) نك ترجمهٔ حالنی بر فورمه‌لق جزء ایله حکایه ایدیویرمشز. اولدیمی یا ؟ احمدمدحت افندی بحق یازلسه قوجه برجلد تشکیل ایدرکه عادتا برقرق انبار حکمنی آله‌رق هرصنف ارباب مطالعه ایچنده تلذیذ روح ایده‌جك شیلر بولور. مشارالیهك ترجمهٔ حالی، خدماتی، آثاری، باخصوص مناقب حیاتی اوقدر اوزون سلاسل حکایات تشکیل ایدرکه دها ایلریسنه کیدیلیرسه برقاچ جلد بیله حصوله کتیرر.

ایشته بزم اثرمز بو نقطهٔ نظره كوره مكمل دكلدر. یالكز جه تراجم احوالی حاوی جزؤلردن متشكلدر. دیدك یا ، مقصدمز ـ تراجم احواله دائر همان هیچ بر كتابمز یوق ایكن ـ ولو مختصر اولسون درلی طوپلو برایكی ترجمهٔ حال یازمق اولدیغندن بوقدری‌ده مطلوبه كافیدر.

ان‌شاءالله بونلری تفصیلاً تحریر و نشر ایتمكلكمزده مقرر اولدیغندن اوزمان اكمال وظیفه ایلمش اولورز.

اما شوراسنی‌ده علاوةً درمیان ایتمه‌دن كچه‌میز كه بو جزؤلرده ترجمهٔ حال دییه ویردیكمز معلومات غایت طوغریدر. بونلرك جمله‌سی‌ده تتبعات ، مراجعات و مسموعات موثوقه ایله سلسلهٔ انتظامه ربط اولنمشدر.

مع مافیه بو مختصر اثرده دخی خطالرمز ظهور ایده‌جك اولور ایسه تصحیحنی نیاز ایدرز.

اثرمزك نفعی تزاید ایدر فكریله هر جزؤه اصحاب تراجمك برر تصویرینی ربط ایلدك.

علی مظفر

احمد مدحت افندی

شو صوك يكرمی سنه ظرفنده مطبوعات و ادبیات عثمانیه‌یه متعلق اوله‌رق حصوله کلن آثار ترقیاته امالهٔ نظر اولندیغی زمان اك اول فکر و نظری احمد مدحت افندی حضرتلری اشغال ایدر. چونکه وجود بهبود همایونلری بوملك وملته بربخشایش الهی وجناح معرفت پناهی بالجمله ارباب معارفك یگانه التجاگاهی اولان پادشاه معارفپرور افندمز حضرتلرینك تشویقات تاجداریلریله ترقیات ادبیهٔ عثمانیه‌یه ومطبوعاته خدمت ایدن عثمانلی ارباب قلمنك پیشواسی، کتاب مطبوعات عثمانیه‌نك دیباجهٔ افتخاری احمد مدحت افندیدر.

دیه‌بیلیرز که، عثمانلیلر ایچنده مدحت افندی‌یی بیلمین یوق گیبیدر. چونکه مدحت افندی مملکتمزده قرائت مطبوعات بیله معتاد اولمدیغی بر زمانده یتیشه‌رك وخلقك درجهٔ فهم واذعاننی تقدیر ایدرك اك اول اوفاق حکایه‌لردن بدأ ایله تدریجاً خلقی مطالعه‌یه تشویق

و ادبیاتك تهذیب اخلاقه اك زیاده خادم اولان رومان قسمنه متعلق نشر ایلدیکی آثار ایله هوس مطالعه‌یه سوق ایلمش و وسائط نشریه‌سی ایله مدنیت حاضرۀ اوروپائیه‌نك ماهیت حقیقیه‌سنی تشریح ایدرك ترقیات فکریۀ عثمانیه‌نك پك بیوك خدمتلر ایتمشدر .

مدحت افندینك نه اولدیغی، نه یاپدیغی، یاپدقلرینك نه کبی تأثیراتی موجب اولدیغی بحق آکلاته‌بیلمك ایچون بر و بلکه بر قاچ جلد یازمق لازم کلور . نته کیم بو یولده کتابلر دخی یازلمشدر .

حالبوکه بو اثرجکده اتخاذ ایتدیکمز اساسدن آیریله‌میه‌جغمز جهتله جلد یازمق خصوصنی بشقه برزمانه ترك ایله بوراده مشار الیهك یالکز ترجمۀ حالنی دیلمز دوندیکی قدر ومختصر بر صورتده وضع انظار قارئین ایده‌جکز :

مدحت افندی دور صباوتی استانبولده کچیرمش وبعده بیوك برادری حافظ اغانك رفاقتنده طونه‌یه کیدرك دور شبابتی اوراده امرار ایلمشدر. مدحت افندینك خلقةً حائز اولدیغی ذکای خارق العاده اك اول طونه‌ده انکشاف ایتمشدر . روسچقده فرانسزجه و ـ کندی افاده‌لری وجهله « تشهد مقداری » ـ عربجه او قوتدیرلمشدر.

مشار الیهك بو ایلك دور شبابتده قابلرینه صیغه‌-
میه‌جق درجه‌لرده ابراز ایلدکلری آثار ذکا هرکسی
حیرتده براقش وطونه ادارۀ نهریه‌سی واپورلرندن برنده
قاره‌ده آصیلی اولان کرۀ مسطحه خریطه‌سی حقنده‌کی
مباحثۀ شدیده‌لری وسائر مناسبتلرله کوستردکلری افکار
معقوله حدت ذکالرینی اثبات ایلمشدر .

مدحت افندی روسچقده تحصیل ایتدیکی فرانسزجه
سایه‌سنده ادبیات غربیه‌یی تتبع ومطالعه‌یه باشلایه‌رق آز
زمان ظرفنده پك چوق معلومات اکتساب ایتدکلرندن
بر آره‌لق طونه غزته‌سی محررلکنده بولنه‌رق نشر اشعۀ
عرفان وارباب تقدیری ذکای فطریلرینه حیران ایلمشلردر .

او زمان ترکجه‌ده‌کی اقتدارلری دخی فارسی و عربی
لسانلرنده‌کی رسوخلریله متناسب و کتابت رسمیه‌ده
اعلی درجه‌ده حائز نصاب اولدیغنه وشعر وانشا ایله
توغل ایلدیکنه بناءً طونه ولایتی مکتوبی قلمنده بولندقلری
زمان ممیزلرینك مظهر توجهلری اولمشدر .

صکره‌لری مدحت افندی شعر ایله اشتغال ایتمکی
ترك ایلمشلر ایسه‌ده کندیلکلرندن کچدکلری زمانلر شعر

سویلدکارینی اعتراف ایدرلرکه فی‌الحقیقه بعض اثرلرنده پك معنیدار، پك کوزل قطعه‌لری کورلمه‌مش دکلدر .

الحاصل مدحت افندی طونه‌ده تحصیل ابتدائی‌یی بولنه قویه‌رق لذت معارف ومطبوعاتدن کرکی کبی چاشنی‌دار اولدقدن وکرچکدن پك بیوك موقعلره نامزد اولدقلرینی ارباب تقدیره تسلیم ایتدیردکدن وبر آره‌لق طونه ولایتی مکتوبی قلمنده وطونه ادارهٔ نهریه واپورلری وزنه‌سنده وسائر متفرق مأموریتلرده استخدام اولندقدن صکره استانبوله واورادن بغداده عزیمت ایلمشدر .

مدحت افندی تاریخ وجغرافیایه وایکنجی درجه‌ده علوم طبیعیه‌یه پك زیاده میال اولدیغندن بو سیاحت شو ایلك دور تتبعلرنده کندیلرینه پك بیوك خدمت ایتمشدر . مشارالیه بر اثرلرنده بو سیاحتی اویله برصورتله تصویر ایتمشلردرکه مطالعه‌سنه طویولماز . احتمال که (سلیمان موصلی) نك ایلك زمینی‌ده بو سیاحت فکرلرینه زرع ایتمشدر .

مدحت افندی بغدادده برمطبعه تأسیسنه و(زوراء) غزته‌سنك تحریرینه مأمور ایدلمکله برطرفدن بوجهته صرف مساعی ایلدیکی کبی دیکر جهتدن – اثرلرنده

حکایه ایلدکلری وجهله ـ بالتصادف الده ایلدکلری
برفاضل هندیدن علوم دینیه وحکمیه اوقومشلر وعلوم
جغرافیه وطبیعیه‌ده‌کی تتبعلرنده دوام ایتمشلردر.

برسائقهٔ معنویه مدحت افندی‌یی شدتله نشر معارفه
ومملکته خدمات جدیه ایفاسنه سوق ایتدیکی جهتله
اوته‌دنبری جایکیر ضمیرلری اولان فکر نشریاتی بغداده
قوه‌دن فعله چیقاره‌رق اك اول جغرافیا، تاریخ، حکمت
طبیعیه ، حساب ، هندسه و سائره مثللو مبادیٔ فنونی
قلاسیق برطرزده واوزمانه قدر لسانمزده امثالی کورلمه‌مش
براصول تحریر ایله تدوین ایدرك (خواجهٔ اول) نامیله
بر کلیات نشر ایتمشلردر.

بوکلیات پك زیاده مظهر نظر تقدیر اوله‌رق مدحت
افندینك طونه‌دن بری استانبوله عکس ایدن صدای
عرفانی بونکله کسب قوت ایتمشدر . مشارالیه بوندن
ماعدا (قصه‌دن حصه) وسائره مثللو برقاچ اثر نشرندن
صکره برادرینك وفاتی واسباب سائره الجا آتیله بغداددن
استانبوله کلمشدر .

مشار الیهك عثمانلی عالم معرفتنه ومطبوعاته برصورت
قطعیه‌ده قدم نهاد اولمسی بوتاریخدن بدأ ایدر .

مدحت افندی بغداددن استانبوله کلدکدن صکره درکار اولان حسن شهرت واقتدارینه مبنی جریدهٔ عسکریه باش محررلکنه تعیین اولنمش وبر طرفدنده (بصیرت) غزته‌سی محررلکنی درعهده ایدرك تقریباً ایکی یوزسکسان بش سنه‌سندن ایکی یوز سکسان سکز و طقوز سنه‌لرینه قدر بوصورتله خدمت ایتمشدر .

بصیرت محررلکنده بولندیغی زمان یازدیغی مقالات و اعاظم ارباب قلم ایله اجرا ایلدیکی مباحثات مدحت افندی‌ی عمومك هدف انظاری ایلمشدر .

بو صره‌ده (خواجهٔ اول) ی تکرار طبع ونشر ایتدکاری کبی (ضروب امثال عثمانیه) نامیله شناسی مرحومك ضروب امثالنی شرح ایدرك کتاب صورتنده نشر ایلمشدرکه (بو ضروب امثال عثمانیه) حقیقةً پك مکمل وطوغریسی امثالسز بر اثر در .

اوزمانلر مملکتمزده مطالعهٔ مطبوعات معتاد اولمیوب الده همان عمومیتله عاشق غریب وکرم الف اللیلة واللیله کبی حکایه‌لر کزمکده اولدیغی حالده مدحت افندی (لطائف روایات)ی نشر ایتمکه باشلامش واسکی باب ضبطیه جاده‌سنده کوشه باشنده بولنان کندی مطبعه‌سنده بوکلیاتك اجزاسنی بر

بر طبع ایلمشـدر . کرچه مدحت افندی (لطـائف روایات) ك ایلك جزئلرینی اهالینك فکرینه کوره غایت ساده بر طرزده یازمش ایسه‌ده ینه وهلهٔ اولاده خیلیجه تعریضـاته هدف اولمش ومع هذا نتیجـه‌ده موفقیت کندیلرنده قاله‌رق خلق بو حکایه‌لرله استیناس حاصل ایلمشدر .

سکسـان سکز سنه‌سـنده مدحت افندی خاچوپولو چارشوسنده کوچك برمطبعه تأسیس ایدرك (طغارجق) عنوانلی بر رسـالهٔ موقوته نشر ایتمکه باشلامشـدر . بو (طغارجق) اوزمانه وحتی زمانمزه کوره امثالسزدنیله‌جك بر رسـاله اولوب پك مهم مقالاتی وهله فلسفه حقنـده مباحث جدیه‌یی جامعدر . بو اثرده مندرج بر قاچ مقالهٔ حکمیه‌دن طـولایی مدحت افندینـك دوچار اولدیغی تعریضات بوکون دخی نظر تعجبله تلقی اولنیور .

بو آره‌لق بعض ادبا درسعادتده‌کی تیاترولر ایچـون پیه‌سـلر ترتیبنی عزم ایتملریله مدحت افنـدی‌ده (اخذ ثار) ، (آچیق باش) ، (ایواه !) ، (چنکی) وسائر پیه‌سلری یازمشدر .

مدحت افندی بو صره‌لرده رأساً بر ایکی غزته نشر

ایلمش اولدیغی کبی (بصیرت)ده ایکن (کائنات) نامنده‌کی تاریخ مهمی وجوده کتیرمشدر .

(کائنات) عثمانلیلرك کتبخانهٔ تاریخنی بحق تزیین ایتمش بر اثر مکملدر . افاده‌سی وجهله تاریخدن آلدیغی لذتی اونوتمسی قابل اوله‌میان ونه قدر بیوك تاریخلر یازسه ینه بیقمیه‌جغی وهوسنی آله‌میه‌جغی آکلاشیلان مدحت افندی بو (کائنات) ی هر دولت ایچون بر تاریخ خصوصی یازمق صورتیله وجوده کتیرمشدر . هله (کائنات) ك مقدمه‌سی بو کون وجودی نادر بر نسخهٔ حکمتدر . انفس اثار اولان (بر یوزنده بر ملك) بو صره‌ده نشر اولنمشدر .

چالیشمقدن بر آن خالی قالمیان، یورلمق بیلمین، نشر آثار ایچون هرشیئی ترك ایدرك یاپدیغی کتابلری خانه‌سنده جلدله‌مك صورتیله راحت وخوابی فدا ایدن مدحت افندی لاینقطع تعقیب مسلك ایله سکسان طقوز سنه‌سندن صکره (قرق انبار) عنوانیله بر کلیات تأسیس ایتمشدر . (قرق انبار) اسمندن ده اکلاشیله‌جغی اوزره علوم و فنونه ، حکایه‌یه ، تاریخه متعدد کوزلری حاوی اولوب مدحت افندی بونك هر کوزینی متنوع اثرلرله طولدیرمغه

باشلامشدر که او صره‌لرده وجوده کتیردیکی آثار ایله (پارسده بر ترك)، (حسن ملاح)، (حسین فلاح)، (دنیایه ایکنجی کلیش)، (فلاطون بکله راقم افندی)، (سلیمان موصلی) وسائر آثارقیمتدار و(قرق انبار) عنوانلی مجموعهٔ کلیات بو عداددهدر .

مدحت افندی مسئلهٔ زائله اثناسنده قلماً ایتدیکی خدمتی سیفاً دخی ایفا ایده‌بیلمك هوسنه دوشمش و بر ارکان حرب ضابطی ایچون نه‌کبی شیلری بیلمك لازم ایسه مدت قلیله ظرفنده تحصیل ایتمش ودار شورای عسکری‌ده امتحاننك اجراسیله ـ اوزمان حائز اولدیغی رتبه‌سنه بدل ـ میرالایلق رتبه‌سی توجیهی استدعاسنده بولنمشدر . بو حال‌ده کندولرینك خارق العاده ذکاسنه دلالت ایدن احوالدندر .

قرق‌انبارده و آثار سائره‌سنده مندرج بعض مقالاتندن استدلال اولنه‌جغی اوزره او زمان فنون طبیه ایله‌ده مشغول اوله‌رق بر طبیب درجه‌سنده معلوت اکتساب و حتی رچته‌لر ویره‌بیلمك صورتیله اثبات اقتدار ایلمشدر .

مدحت افندی طقسان درت تاریخنده عهده‌سنه

احاله اولنان وظائف رسمیه‌یی ایفا ایدرك برایکی آثار تاریخیه وجوده کتیرمش وتحریرات مدیرلکی ورتبهٔ ثانیه توجیهیله ردوسه کیدرك اوراده اولجه تأسیس ایتمش اولدیغی (مدرسهٔ سلیمانیه)ی اکمال ایلمشدر .

بو « مدرسهٔ سلیمانیه » مدحت افندینك ترجمهٔ حالنده ایریجه برشعبه تشکیل ایتدیکی جهتله اوزون اوزادی‌یه تفصیلات اعطاسنه محتاج بر شی اولدیغندن بوراده تصویری مشکلدر .

یالکز شونی دیه‌بیلیرزکه (مدرسهٔ سلیمانیه) اصول تدریسی سایه‌سنده بتون ردوس خلقی مدحت افندی‌یه منتدار قالمش و بو اصول تدریس سایه‌سنده ردوسده یتشدیردیکی طلابدن بعضلری بوکون عالم فضل ومعرفتده بیوك بیوك موقعلر قازانمشدر .

مدحت افندی ردوسدن کلدکدن صکره (اتحاد) غزته‌سنی ، دها صکره (ترجمان حقیقت) ی تأسیس ایلمشدر .

طقسان درت سنه‌سنده ترفیع رتبه ایله تقویم وقایع مدیریتنه تعیین اولنمش و ایکی سنه صکره انفصال ایدرك

بوصره‌ده رتبهٔ اولی صنف ثانیسنه و برمدت صکره اولی صنف اولنه نائل اولمشلردر .

طقسان بش سنه‌سنده مطبعهٔ عامره مدیریتی انضمامیله تکرار تقویم وقایع مدیرلکنه تعیین اولنمش و طقسان آلتی سنه‌سنده تقویم وقایع انتشاره باشلامشدر . بومأموریتلر عهده‌لرنده بولندیغی حالده (ترجمان حقیقت) ایله برابر (عثمانلی) غزته‌سنی یازارلر ایدی .

(ترجمان حقیقت) ی تأسیس ایتدکدن صکره اوچ یوز یدی سنه‌سنه قدر لاینقطع یازی یازمشدر. فی‌الحقیقه مشارالیهك اصل (یازی ماکنه‌سی) عنوان افتخارنشانی آلمسی (ترجمان حقیقت) ی تأسیسیله باشلار .

(ترجمان حقیقت) دوری اوچه تقسیم اولنور:

برنجی دوری طقسان بش سنه‌سندن طقسان طقوز سنه‌سنه قدر اولاندرکه مدحت افندی بو دورده ترجمه وتألیف اوله‌رق برچوق رومانلر و آثار حکمیه ومتفرقه وجوده کتیره‌رك بونلری اولا غزته‌یه تفرقه وبعده کتاب صورتنده نشر ایلمشدر .

ترجمه اوله‌رق (لادام اوقاملیا)، (غابریه‌لك کناهی)، (آنتونین) ، (مردود قیز) ، (قره عاشق) وسائره

وتأليف اولەرق (اسرار جنايات)، (حيرت)، (دردانه خانم)، (جنكى)، (واه!) كبى رومانلر بو ميانده باشليجەلريدر.

(شوراده اعتراف ايتملى يزكه مدحت افنديـنك اوتەدنبرى يازديغى آثارك برر برر اسملرينى خبر ويرەميوب آنجق بعضلرينى ذكر ايديورز)

اونوتميەلم : (لطائف روايات) هپ دوام ايتمكده ايدى. مدحت افندى برده (مصاحبات ليليه) عنوانلى كليات نشرينه باشلامشدركه بونك يكرمى جزء قدرى چيقمشدر. هر جزئى تربيۀ مدنيه واخلاقيه اوزرينه مؤسس وغايت نافع مقالاتى حاويدر.

(ترجمان حقيقت)ك ايكنجى دورى (دور مناقشه) دركه طقسان طقوز تاريخندن بدء ايله اوچ يوز ايكى سنەسنه قدر دوام ايدر. بو اثناده مدحت افندى مرحوم معلم ناجى افنديى رفاقته آلەرق (ترجمان حقيقت)ه بر قسم ادبى آچمش واوزون مدت ارباب قلمك ايلرى كلنلريله اوغراشمشدر. بونلرك تفصيلى پك اوزون بر سلسلۀ نقليات تشكيل ايدر.

معهذا مدحت افندى بو صرەده رومان تفرقەسنده

دوام ایتمکده و (مفصل) ی هیچ برزمان ترك ایتمه‌مکده ایدی .

بو (مفصل) کرچکدن مؤلفنی الی الابد یاد ایتدیره‌جك بر تاریخ کلیاتیدر که هر سطری مدحت افندینك عثمانلی تاریخنده‌کی وقوف فوق العاده‌سنه بر برهان جلی حکمنده‌در. (مفصل) اکمال اولنه‌مامشدر .

(مدافعه) دخی (ترجمان حقیقت)ك برنجی و ایکنجی دورلری حد فاصلنده وجوده کلمش بر اثر مهمدر . (مدافعه) مدحت افندی‌نی عموم عالم اسلامیتك مجبور شکرانی ایتمش بر اثردر.

(ترجمان حقیقت)ك اوچنجی دوری بیك اوچ یوز بش سنه‌سنه قدر امتداد ایلرکه بو صره‌ده مدحت افندی بر طرفدن (اقونومی پولتیق)، (نوم وحالات نوم)، (سودای سعی وعمل)، (مخابرات) ـ ناجی افندی ایله مشترکدر ـ (مدخل و تاریخ فنون جغرافیه) ، (آلاینك قرالیچه‌سی)، (بیلکیج قیز)، (دمیر بك)، (ندامتمی؟ هیهات)، (برقادینك حکایه‌سی)، (بر کنج دلیقانلینك حکایه‌سی) عنوانلی آثار حکمیه و رومانلری

تألیف وترجمه و(شوپنهوئر)ك حكمت جدیده‌سنی براثریله مؤاخذه ایلمشدر .

مدحت افندی طقسان آلتی سنه‌سندن اوچ یوز درت وبش سنه‌لرینه قدر (ترجمان حقیقت) ده‌بو آثار جسیمه‌یی حصوله كتیرمكله برابر دیكر جهتـدن لاینقطع علم‌ثروت ملله حكمیاته، طبیعیاته‌دائر متعددمقاله‌لر وجوده كتیرمش وباخصوص‌اوروپا مدنیتنك‌جهات سیئه‌سنی‌وعالم اسلامیتك انوار علویت نثارینی مصور بك چوق یازیلر یازمش‌وهله ارباب قلمی وشبانی تحصیل كمالاته تشویق ایتمكدن بر آن خالی قالمامشدر. برحالده‌كه‌بوكون الی‌قلم طوتان‌محررلرك، شبانك هر بری‌مدحت‌افندی حضرتلرینه مدیون‌شكراندر.

مدحت افنـدی ترجمان حقیقتـك اوچنجی دوری نهایتنده بر (منتخبات ترجمان حقیقت) نشرینه باشلا- مشدركه ترجمانه كیرن مقالات متنوعه وفنیه‌نك مهملری بونده مندرجدر .

بو (یازی ما كنـه‌سی) ، بوخارقهٔ ذكا (ترجـان حقیقت) له لاینقطع نشر آثار عرفان ایلدیكی صره‌ده برطرفدن‌ده مطبعهٔ‌عامره مدیریتیله مشغول اولور ایدی. اوچ یوز سـنه‌سندن‌صكره مجلس امور صحیـه اعضـالغی

انضماميله قرانتنه‌لر باش كتابتنه تعيين اولنمش ومطبعهٔ عامره
مديريتي كما كان عهده‌سنده قالمشدر .

اوچ يوز بش سنه‌سنده ملت عثمانيه‌نك شـان وشرفني
اعلايه من عنـدالله موهوب اولان ذات كروبي صـفات
حضرت خلافتپناهي مدحت افندي‌يي استقهولم قونغره‌سنه
مأمور بيورمشلردر. مدحت افندي اوراده بيوك بر خدمتده
بولنمشدر .

اوت ! السـنهٔ شرقيه ايچون اوروپاده هرسـنه بلاد
مختلفه‌ده برر قونغره تشكيل ايدلديكي معلوم اولوب اوچ
يوز بش سنه‌سنده‌ده بوقونغره‌نك اسوچ حكومتنـك مقر
حكومتي اولان استوقهولم شهرنده كشادي مقرر اولمسيله
وطرف دولت عليه‌دن‌ده بر مرخص طلب اولنمسيله مدحت
افنـدينك عرفان واقتدارني ولسـان عثمانينك ترقيسي
امرنده‌كي مسـاعئ متماديه‌سني نظر تقدير معـالي تنظير
همايونلرندن دور بيورميان پادشاه معالي پرور ، حكمدار
معرفت كستر افندمز حضرتلري مشاراليهك عهده‌سـنه
رتبهٔ بالا توجيهي وايكنجي رتبه‌دن نشان ذيشـان مجيدي
احسانيله مذكور قونغره‌يه مأمور بيورمشلردر .

مدحت افنـدي حضرتلري اوچ يوز بش سـنه‌سي

اغستوسنده درسعادتدن حرکتله وپارس طریقیله استوقهولمه کیتمش واوراده‌کی جمعیات علمیه ایچنـده اثبات وجود ایلمشدر .

(ترجمان حقیقت) ی تأسیسندن بری لسان عثمانی‌یه ایتدیکی خدمتلر وارباب قلم ایله آچیـلان مباحثات ادبیه آره‌سنده احتیاج کوردکجه ادبیات والسنهٔ شرقیه حقنده اجرا ایلدیکی تتبعلر مشارالیهك السنهٔ سامیه‌ده‌کی وقوفنی دوبالا ایلمش اولدیغندن بوقونغرده‌ده حقا که شان عثمانی‌یه بك موافق برصورتده ایفای وظیفه ایدرك نام محترملرینك مبجایتی برقات دها تصدیق ایتدیرمشلر و اسوچ قرالی اوسقار حضرتلرندن وقونغره طرفندن سینهٔ علم وعرفانلرینك نشانلرله تزیین ایدلسنه مستحق اولمشلردر .

مدحت افنـدینك بوقونغره‌دن عثمانلیـلره یادکار اوله‌رق هدیه ایلدیکی شیلرك بری « اوروپاده برجولان » ودیکری کلنار خانم افندیدر . مادام لاقونتس اولغادوله‌بدف، نام دیکر کلنار خانم افندی مشارالیهی بوقونغره‌ده طانیه‌رق تشویقیله درسعادته کلمش وعثمانلیلره وعالم اسلامیته اولان محبتی حسبیله برچوق آثار نشریله عرض خدمات ایلمشدر .

« اوروپاده برجولان » ترکجه‌ده اوروپا حقنده مکمل

اوله‌رق یازلمش برنجی اثردرکه بعض کنجلر صکره‌دن تقلیدینه تشبث ایتمشلردر .

مدحت افندینك اوروپادن عودتنده ترجمان حقیقت بردور تجدده کیرمشدرکه بوکاده دردنجی دور دییه‌بیلیرز. بودور هر دوردن پارلاقدر .

بو دورده مدحت افندی تشویقات سابقه‌ده دوام ایدرك ترجمان حقیقتی بر مجموعهٔ فنون وادبیاته قلب ایتدکاری کبی بر طرفدنده کندی تفرقه‌لرینی نشر ایلمشلردر .

(صنعتکار ناموسی) ، (ادواف حصاری) ، (پارسده اوتوز بیك بودی) ، (بن نه‌یم؟) ، (مشاهدات) (اس املا) وسائره بو قبیلدندر .

مدحت افندی (لطائف روایات) یده الدن براقمیوب بو آره‌اقده (طولابدن تماشا) وسائره کبی بر قاچ جزء نشر ایتمشدر .

مشارالیه اوچ یوز سکز سنه‌سنه قدر بو وجهله (ترجمان حقیقت) ده لاینقطع یازی یازه‌رق بعده احوال صحیه‌لری حسبیله چکلمشلردر . مع هذا آره صره‌ینه (ترجمان حقیقت) ه یازی ویره‌رك بوصورتله (استبشار)ی

و (لطائف روایات) ك (جان قورتارانلر) ، (آناقر
وسائره کبی صوکنجی جزئلرینی و (احمدمتین وشیرزاد
وسـائره‌یی وجوده کتیرمش اولدقلری کبی شو صو
زمانلرده دخی (اقدام) غزته‌سنه تفرقه‌صورتیله (تعفف)
(اوروپا آداب معاشرتی) و (بشائر صدق نبوت محمدیه
اسمنده‌کی اثرلرینی درج ایتدیرمشلر وتشویقات دائمه‌لریله
(موضوعات‌العلوم) ی نشر ایتدرمکه موفق اولمشلردر
الان دخی (ترجمان حقیقت) ی بعض مقاوله‌لریله تزیین
ایتمکده‌درلر .

مع هذا مشارالیهك بکقوزده‌کی چفتلك وساحلخا
نه‌لرنده تتبعاتدن بران خالی قالمامقده اولدقلری محققدر
بوندن بر ایکی سـنه مقدم مجلس امور صحیه ریاست
ثانیه‌سی عهدهٔ عطوفیلرینه احاله بیورلمشدر .

ایشـته احمد مدحت افندینـك ترجمهٔ حالی دیلمز
دوندیکی قدر بو صـورتله یازه‌بیـلدك . فقط اعـتراف
ایدرزکه دها یازیله‌جق پك چوق شیلر ، خبر ویریله‌جك
پك‌چوق اثرلری واردر. آنجق آنلرك بویله برمقاله‌یه ،
ایکی مقاله‌یه صیغدیرلمسی امکانسزدر . قریباً بو بابده بر

کتاب نشری مصمم اولدیغندن قارئین کرام اورایه مراجعت ایده‌بیلورلر .

نتیجهٔ کلام اوله‌رق شوراسنی عرض ایده‌جکز :

مدحت افندی ادبیاتده وعلوم طبیعیه وطبیه‌ده ، موسیقیده فوق‌العاده جائز بهره اولملری حسبیله مدنیت حاضره‌یه موافق علی‌الاعلی درجه‌ده بر محرر پراقتدار اولدقلری کبی حکایه نویسلکده‌کی مهارت فوق‌العاده‌لرینه واو یولده کوستردکلری نمونه‌لره کوره مکمل بر عثمانلی رومانجیسی وفلسفه‌ده‌کی بهره‌لرینه نظراً واجب‌الاحترام بر حکیمدرلر .

رومانجیلق وفلسفه نقطهٔ نظرنجه مدحت افندی حقنده معلومات آلمق ایستینلر محرر مقتدر اسماعیل حقی بك افندی طرفندن نشر اولنان کتابه مراجعت ایده‌بیلورلر .

اخلاقاً نهایت درجه‌ده متواضع ، خلوق وانسانیته خدمت فکریله مألوفدر .

سرعت قلمیه‌یه دنیانك هرطرفنده مدحت افندی بر نمونهٔ بی‌مثال اولمق اوزره کوستریله‌بیلور .

یقیناً معلوممزدرکه مشار الیه صحیفه‌لر طولوسی یازه‌جقلری اثرلر ایچون ـ نه قدر مهم ونه‌یه دائر اولور ایسه

اولسون ـ كاغدك باش طرفنـدن بدأ ايله بر آن توقف ايتمكسزين وهيچ بر كلمه‌يه تكرار باقوب بوزمقسزين نهايتـه قدر يازارلر وضـبط وربطده قاعده‌جه ذره‌جه ياكلشـلرى كورلمز . بر يازدقلرينى بر دها اوقودقلرى يوقدر. بو برخاصه‌دركه بزده مدحت افندى‌يه مخصوص بر موهبهٔ الهيه‌در .

كذا دقت فكريه‌يه مدحت افندى اڭ بيوك برمثالدر. غريب بر شى عرض ايده‌لم :

بر آره‌لق درسعادته اوروپالى بررسام كلور. استانبول مناظرينى مصور بش اون لوحه ترسيم ايدر. برده صيريق حماللرينـه عائد لوحه وجوده كتيرر . رسـملرينى ارائه ايتمك ايچون موزهٔ همايون مديرى عطوفتـلو حمدى بك افندى حضرتلرى ايله سائر عثمانلى ارباب صنعت ودقتى دعوت ايدر . مدحت افندى‌ده زوار ميانده بولنور . رسملر معاينـه ايدلدكده جمله‌سى بيان حيرت وتبريكات ايدرلر. صيريق حماللرى رسمنده‌ده كيفيت بويله اولور . فقط مدحت افندى بونى قطعياً بكنمز. رسام بوزيلور. مدحت افندينك بكنمديكى شوايمش كه: صيريق حماللرينك آرقه‌ده كيلريله اوكده كيلرينك آياق آتمه‌لرى بر اولمايوب

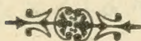
آرقه‌ده‌کیلر صاغ آیاقلرینی آتنجه اوکده‌کیلرك صول
آیاقلرینی آتملری لازم کلدیکی حالده رسام آرقه‌ده‌
کیلری‌ده، اوکده‌کیلری‌ده بر اوله‌رق تصویر ایتمش !

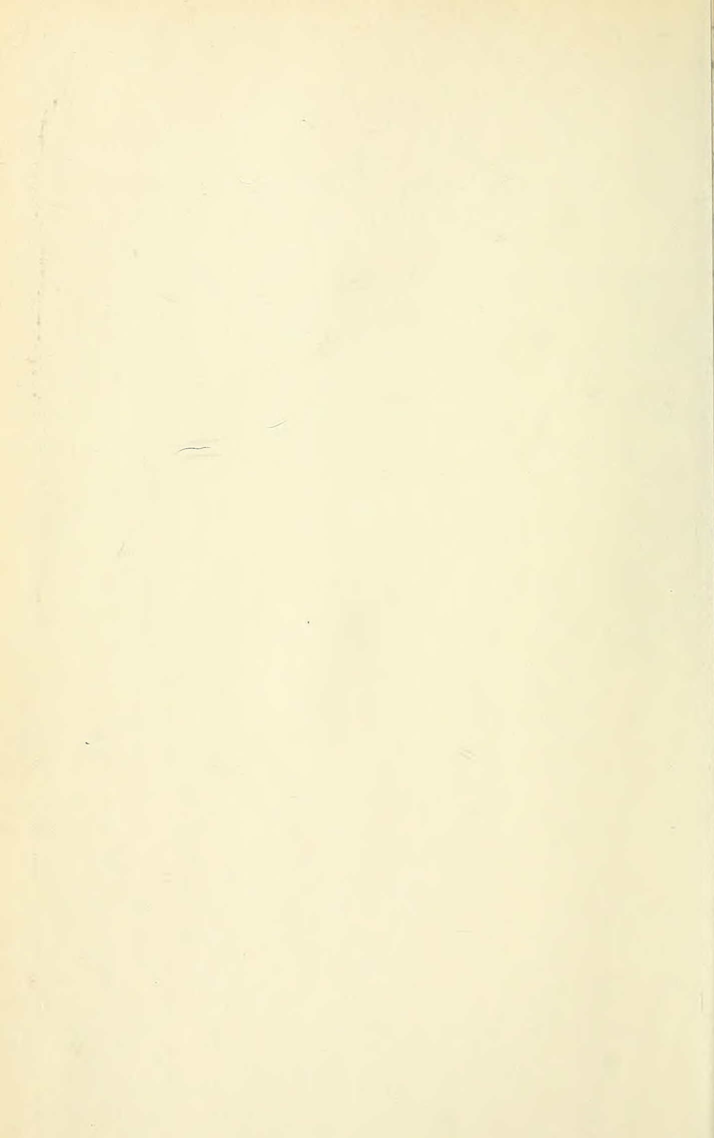
مدحت افندینك ادعاسی اوزرینه درحال بر تجربه
اجرا ایدیلور . رسامك یاپدیغی وضعیت اوزره یوریمك
ممکن اولماز . بو صورتله رسام او مکمل، مزین، مصنع
لوحه‌یی محو وافنا ایلمشدر .

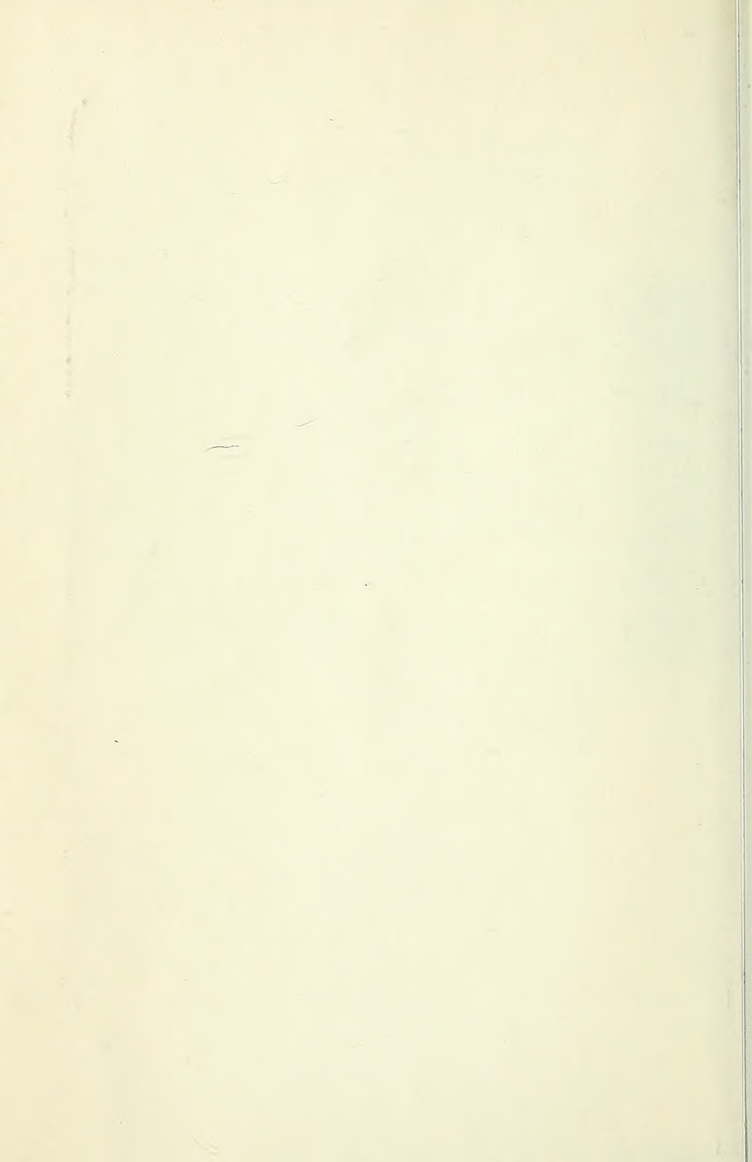
ایشته بو مثال مدحت افندینك دقت فکریه‌سنه بر
برهان عالی العالدر .

مدحت افندینك عسکرلکه اولان وقوفی‌ده شایان
ذکردر . «ضابط» ، «ادوار عسکریه» عنوانلی اثرلریله مقالات
عسکریه‌سی بوکا بیوك بر دلیلدر . مدحت افندینك اك
بیوك مزیتی طرز تحریریدر . فی الحقیقه مشار الیهك
طرز تحریری یالکز ذاتنه منحصردر . اك دقیق،
اك مشکل بر مسئلهٔ حکمیه‌یی اطفال مکاتبه وارنجه‌یه قدر
آکلاتمق، یازدیغی شیلری یالکز اوقومق بیلن بر
آدمك ذهننه صوقمق بر خاصهٔ عالیه‌درکه بزده یالکز
مدحت افندی‌یه مخصوص کبیدر . مدحت افندیده
معقد عباره، طمطراقلی جمله یوقدر .

مع هذا مدحت افندی لطائفه میال اولدیغندن بعض
اویله فقره‌لرینه تصادف اولنورکه انسان مبهوت قالور .
دها زیاده یازمغه حجممز مساعد اولمدیغندن ، بوکون
عثمانلیلرك نظرنده ادبیات عثمانیه‌یه شرف بخشا بر محرر
مقتدر اولمق اوزره طانمش اولان احمد مدحت افندینك
دها چوق سنه‌لر یشامسنه دعا خوان اوله‌رق ختم کلام
ایلرم .

3 1761 08140455 0